

శ్రీమతేరామానుజాయనమః.

శ్రీభగవద్రామానుజవిరచితః,-

వేదార్థసంగ్రహః,

శ్రీమచ్ఛ్రీతప్రకాశికాచార్యవిరచిత -

తాత్పర్యదీపికాఖ్య వ్యాఖ్యోపేతః;

శ్రీమద్భిః

శ్రీయమగిరి - జీయర్ సన్నిధి-తిరుమలాచార్యైః,

అరశానిపాలై - కన్దాడై - విజయరాఘవాచార్యైశ్చ,

యథామాతృకంపరిష్కృతః;-

ముద్రణ పరిష్కృతాః - ౧౦౦.

శ్రీకైరవణీ తీరస్థ శ్రీపార్థసారథిస్వామి సన్నిధౌ

శ్రీమచ్ఛ్రీమతే

శ్రీసరస్వతీ భద్రార సభిక్షైర్ముద్రాపితః

విజయతేతరామ్.

శ్రీకృష్ణపరామృత-శయతివర వరవరాదిక్రమాగత

గురుపరమృతాభ్యేషు- ౧౯౦౪-తమే-

స్వభానునామ సంవత్సరే-

అశ్వయుజశుద్ధ-౯-శా.

రిజిస్టర్డ్ - కాపిటైట్.

శ్రీకోశజ్యోతి సాదితస్వామికల్ తిరునామకల్

ము త్త లి య త్తి క వి వ రణ మ్.

గ్రంథలిపి - తాళపత్రమ్.

- ౧ సవ్యాఖ్యానమ్ తిరువల్లి కేణి శ్రీసరస్వతీభణ్డార శ్రీకోశమ్
- ౨ సవ్యా. శ్రీ-ఉ, రాజమన్నార్ సన్నిధి తావిడమ్ సామియాచార్యర్ శ్రీకో
- ౩ సవ్యా. శ్రీ-ఉ, రామానుజపురమ్ వియనై యక్టార్ శ్రీకో
- ౪ సవ్యా. శ్రీ-ఉ, శ్రీమత్పరమహమ్ సేత్యాది కార్పణ్డాడుజీయర్
స్వామిశ్రీకో

- ౫ సవ్యా. శ్రీ ఉ, తిరునిష్టచూర్ తిరువార్తివియక్టార్ శ్రీకో
- ౬ సవ్యా. తిరువల్లి కేణి శ్రీసరస్వతీభణ్డారశ్రీకో
- ౭ సవ్యా. శ్రీ-ఉ, తిరునారాయణపురమ్ నాలామ్ స్వామ్యమ్ సరసింహం
చార్యర్ శ్రీకో

౮ వ్యా. తిరునారాయణపురమ్ శ్రీసరస్వతీభణ్డారశ్రీకో

నాగరలిపి - కాకితమ్.

౯ వ్యా. శ్రీ ఉ, కున్నపాకమ్ శ్రీనివాసాచార్యర్ శ్రీకో

తెలుఁగులిపి-తాళపత్రమ్.

౧౦ మూలమ్. శ్రీ-ఉ, మిళకాత్వార్ సరసింహాచార్యర్ శ్రీకో

౧౧ మూ. తిరునారాయణపురమ్ శ్రీసరస్వతీభణ్డారశ్రీకో

౧౨ మూ. శ్రీ-ఉ, రాజమన్నార్ సన్నిధి తావిడమ్ రాఘవాచార్యర్ శ్రీకో

తెలుఁగులిపి-కాకితమ్.

౧౩ మూ. శ్రీ-ఉ, తిరునారాయణపురమ్ అచ్చారకుళిభాష్యకారర్ శ్రీకో

నాగరలిపి - కాకితమ్.

౧౪ మూ. శ్రీ-ఉ, కున్నపాకమ్ శ్రీనివాసాచార్యర్ శ్రీకో

తెలుఁగులిపి - తాళపత్రమ్.

౧౫ మూ. “మద్రాస్ గవర్ మెంటు ఓరియెంటల్ ప్రెస్” ఎన్నుమ్కో

శాగారత్తి-౪౦౫-వతు నవ్వుగుళ్ళశ్రీకో

౧౬ వ్యా. మేల్ పడికో శాగారత్తి - ౪౦౪-వతు-నవ్వుగుళ్ళశ్రీకో

వేదార్థసర్వహా శుద్ధాశుద్ధసూచికా.

పుట సంఖ్య.	పద్య సంఖ్య.	ఆశుద్ధమ్	శుద్ధమ్
3	౮	చేతనాచేన	చేతనాచేన
"	3౦	ఓ-౨-౨౧	ఓ-3-౨౧
౫	౨౦	తర్కానుగహిత	తర్కానుగహిత
౬	౫	మాచరితమ్	మాచరితమ్
"	3౧	అ॥భార-	అ॥భార -ఆ-౧ - ౨౬.
౭	౧౪	ద్వయగతత్వమ్	ద్వయగతత్వమ్
"	౧౭	అభిప్రాయః	అభిప్రాయః
"	౨౬	చరణ	చరణ
౯	౨౮	దాత్మక	దాత్మక
౧౧	౨౨	ప్రణమామాహ	ప్రమాణమాహ
౧౨	3౧	వి-పు ౨-౧3-౯౪. 3॥	౧॥వి-పు-౬-2-౨౪. ౨॥ వి-పు-౨-౧3
		౧॥వి-పు ౬-2-౨౨,౨౪.	౯౮. 3॥వి-పు-౬-2-౨౨.
౧3	౨౪	ఇత్యర్థః	ఇత్యర్థః
౧౪	౮	వేదాప్రవృత్త్యః	వేదాప్రవృత్త్యః
౧౬	౨౨	౨౭౦	౨౮౦
౧౮	౧౫	ఆశీకార్యా	ఆశీకార్యా
౨౦	౧3	ప్రతిష్ఠానం	ప్రతిష్ఠానం
౨౧	౧౧	త్వమసీ	త్వమసీ
"	౧౫	విశిష్టవాచీ	విశిష్టవాచీ
౨౨	౧3	ఆనందాకా	ఆనందాకా
౨౪	౨	వికారతాం	వికారతాం
33	౧౫	ఉపాదనత్వ	ఉపాదానత్వ
"	౨౯	వాచార్యుణం	వాచార్యుణం
౪౦	౨౯	౧॥ ౨॥	౧॥ వి - భ - ౧౦౦. ౨॥
౪౨	౨౮	సంజ్ఞా	సంజ్ఞా
౫3	౨౬	సిద్ధాంత	సిద్ధాంత
౫౭	౨౨	వాక్యాన్యపి	వాక్యాన్యపి
౫౮	౧౫	ఇత్యాది	ఇత్యాది
౬౪	3౨	శబ్దప	శబ్దప
౬౭	3౧	ఏకేనైక	ఏకేనైక
౭౧	౨౬	౧॥ "అభ్యుత్పన్నకరితమ్" [= సనర్థ. సూచ్యాం, కరిణీ సహస్రమ్]	౧॥ శ్రీభా.శ్లోక-పు-౫౫-ప-3౨. "అభ్యు త్పన్నంయథాత్మానం నాత్మనాస్పృష్టుమ క్షతి - స్వాంతేనజ్ఞానమవ్యేకంనాత్మానం జ్ఞాతుమక్షతి".
౭౨	౧3	నిర్విశేషాది	నిర్విశేషాది
౭౭	౮	సద్భుత్	సద్భుత్

పుట సంఖ్య	పద్య సంఖ్య	అశుద్ధపద	శుద్ధపద
౭౮	౮	అన్యథా	అన్యథా
౭౯	౨౪	౩౧౬)	(౩౧౬)
"	౨౫	౩౧౯)	౩౨౦)
"	౨౫	కూలివః	కూలివః
"	౩౦	౧౧౮౨.	(౩౧౬)
"	౩౦		౩౨౦)
౮౦	౬	ప్రభక్	ప్రభక్
"	౨౬	ప్రభక్	౩౧౬
"	౨౬	ప్రభక్	౩౧౬
౮౩	౨౪	ప్రవ్య	ప్రవ్య
"	౨౫	ప్రవ్య	ప్రవ్య
౮౫	౧౦	విశేషః	విశేషః
౯౦	౨౫	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౯౪	౧౮	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౯౯	౨౬	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦
౧౦౦	౨౬	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦
౧౦౦౪	౨౬	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦
౧౦౦౫	౧౬	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౦౬	౪	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౦౯	౨౧	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
"	౨౬	౩౧౬ - ౩౨౦ - ౩౨౦ - ౩౨౦ - ౩౨౦ - ౩౨౦	౩౧౬ - ౩౨౦ - ౩౨౦ - ౩౨౦ - ౩౨౦ - ౩౨౦
౧౦౧౦	౧౪	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
"	౧౮	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
"	౨౫	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦
౧౦౧౦	౧౬	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౧౨	౨	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౧౩	౨౬	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦	౧౧౮౨ - ౩౧౯ - ౩౨౦
౧౦౧౪	౧౪	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
"	౧౬	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౧౬	౨	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
"	"	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౧౭	౨౩	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౧౮	౧౪	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౨౮	౯	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౩౮	౩౫	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౪౦	౨	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౪౫	౧౫	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత
౧౦౪౭	౨౩	మనోవ్యస్తామేత	మనోవ్యస్తామేత

పుట సంఖ్య.	పద్య- సంఖ్య.	అశుద్ధం	శుద్ధం
౧౫౦	౧౦	శ్రుతే:	శ్రుతే:
"	౨౩	జీవభేదః	జీవభేదః
౧౬౦	౨౭	పరిశ్రాంతిః	పరిశ్రాంతిః
౧౬౧	౨౯	బృ - ఉ	౧ బృ - ఉ
౧౬౫	౨౧	కాష్ఠస్య	౩౧౧౪. కాష్ఠస్య
"	౨౩	వివమ్	౩౧౧౫. వివమ్
౧౬౬	౧౧	౩౧౧౪	౩౧౧౬
౧౬౮	౧౨	నాథికరణ్య	నాథికరణ్య
౧౭౧	౨౪	ప్రకాత్వం	ప్రకారత్వం
౧౭౩	౨౮	లోక	లోక
౧౭౫	౧౦	నాథికర	నాథికర
౧౮౦	౧౧	ముక్తమ్	ముక్తమ్
౧౮౧	౧౯	అచిద్రూపేణ	అచిద్రూపేణ
౧౮౫	౧౭	సంబంధి	సంబంధి
౧౮౬	౩౦	శరీర	శరీర
౧౮౮	౨౭	౧ ౨	౧ వి-పు-౧-౧౪-౨౩. ౨
౧౮౯	౫	సూక్ష్మతరః	సూక్ష్మతరః
౧౯౧	౮	పిరూన్	పిరూన్
౧౯౩	౯	ధాన్యమభేదా	ధాన్యమభేదా
౧౯౪	౨౬	స్వప్నయతుం	స్వప్నయతుం
౧౯౬	౨౯	ప్రేమహి	ప్రేమహి
౧౯౯	౧౪	నిరతిశయ	నిరతిశయ
౨౦౩	౧౦	అగ్నేకాంత	అగ్నేకాంత
"	౨౨	మలద్రవ్యనీక	మలద్రవ్యనీక
౨౦౫	౯	మాత్మనా	మాత్మనా
౨౦౭	౪	యతే	యతే
"	౨౮	౨ ౩	౨ శ్వే-ఉ-౨-౧. ౩
౨౧౮	౮	తృణిధ	తృణిధ
౨౧౯	౨౫	వృజ్జి	వృజ్జి
"	౨౯	౨	౨ భా-ఉ-౮-౧-౫,
౨౨౧	౪	శ్రూయతే	శ్రూయతే
౨౨౨	౧౧	ఇత్యాది	ఇత్యాది
"	౧౩	ప్రవృత్తి	ప్రవృత్తి
"	౨౯	"	"
"	౩౦	"	"
"	౩౧	"	"
౨౨౫	౨౯	౬ ద్రి-ట-౫-౫.	౬ ద్రి-ఉ-౫-౫.
౨౩౨	౧౪	అస్తరమప	అస్తరమప
౨౪౪	౧౫	గతశ్చింతః	గతశ్చింతః

పుట సంఖ్య.	పాఠ సంఖ్య.	అశుద్ధం	శుద్ధం
౨౫౦	౩	జగభవత్	జగభత్
౨౬౨	౧౮	పురుష.	పురుష.
"	౨౭	౬॥	౬॥వి-పు-౨-౧౬-౨౩
౨౬౬	౨౬	అభిహితః	అభిహితః
౨౭౦	౮	సుస్వప్తం	సుస్వప్తం
౨౭౫	౯	పరిహారః	పరిహారః
౨౭౯	౨౫	౧॥	౧॥ వి-పు-౬-౭-౭౧.
౨౮౩	౨౬	అపితు	అపితు
౨౯౦	౧౪	వదతి	వదతి
౨౯౧	౧౬	“యతః”-	(“యతః”,-
౨౯౩	౨౫	సద్వల్ప	సద్వల్ప
౨౯౭	౧౪	నివృత్తిః	నివృత్తిః
౩౦౧	౨౬	మూ-ఇతి-	మూ-౧-ఇతి-
౩౦౩	౩	యః	యః
"	౯	యతే	యతే
"	౧౯	ప్రతీతేః	ప్రతీతేః
౩౧౮	౩	భోధనాయ	భోధనాయ
"	౨౦	దయస్సంబద్ధి	దయస్సంబద్ధి
౩౩౨	౧౮	శక్తా	శక్తా
"	౨౨	శక్తా	శక్తా
౩౩౪	౨౦	వాక్యా	వాక్యా
౩౩౫	౨౪	నాస్తీతికదా	నాస్తీతికదా
౩౪౧	౬	ఇతిపూర్వ	ఇతి. ౫౧ ౫౧. పూర్వ
౩౪౪	౧౫	పఠ	పఠ
౩౪౫	౧౫	[రకః	[15]
౩౫౦	౯	సంబద్ధ	సంబద్ధ
౩౬౨	౧౮	దామి	దామి
౩౬౬	౧౪	స్థాపిత్	స్థాపితమ్
౩౭౧	౫	అద్వితీయమ్	అద్వితీయమ్
౩౭౨	౭	తృగుణ	తృగుణ
౩౭౩	౨౧	క్లిరాః	అష్టిరాః
౩౭౪	౮	భృషః	ద్రుషః
౩౭౬	౧౭	తైత్తిరీయ	తైత్తిరీయ
౩౮౪	౭	నామీశః	నామీశః
౪౦౨	౧౧	సుఖత్వ	సుఖత్వ
౪౦౩	౫	సౌరీభ్య	సౌరీభ్య
౪౦౪	౮	దుఃఖాత్మ	దుఃఖాత్మ
"	౧౩	శేషికావా	శేషికావా
౪౦౯	౨	ర్యాస్థాన	ర్యాస్థాన

వేదార్థసర్గహవిషయసూచికా.

పత్ర పక్షి.

సంఖ్య. సంఖ్య.

విషయ.

—————

- ౧ ౧౩ దేవతానమస్కారాత్మకమర్త్యశ్లోక ప్రతిపాద్యాగ్రసర్గహః.
- ౧ ౧౬ ఉపేయసూచనమ్
- ,, ౧౭ ఉపాయసూచనమ్
- ౨ ౧౪ యాదవప్రకాశమతనిరాసః
- ,, ౧౬ శాబ్దరమతనిరాసః
- ,, ౧౯ భాస్కరమతనిరాసః
- ,, ౨౩ బ్రహ్మణ్యరీతిభూతివిజ్ఞత్వోపపాదనమ్
- ,, ౨౪ నిత్యనిభూతివిజ్ఞత్వోపపాదనమ్
- ,, ,, హేయప్రత్యసీకత్వోపపాదనమ్
- ,, ౨౯ కల్యాణగుణాకరత్వోపపాదనమ్
- ౩ ౨౨ శేషిత్వస్యత్రవైరామివర్యవైతాస్మరణమ్
- ,, ౨౫ ఉపాయసూచనమ్
- ౪ ౫ గురూపాసనాత్మకద్వితీయమర్త్యశ్లోకప్రతిపాద్యాగ్రసర్గహః
- ,, ౧౪ శాబ్దరమతోపన్యాససంగ్రహః
- ,, ౧౮ భాస్కరమతోపన్యాససంగ్రహః
- ,, ౨౪ యాదవమతోపన్యాససంగ్రహః
- ౫ ౧౫ శాబ్దరాదిమతనిరాససంక్షేపః
- ౬ ౬ దేవతాగురువిషయమర్త్యశాచరణేప్రమాణమ్
- ,, ౯ ప్రభుమన్లోకార్థస్య శ్రుతినికరసమర్థితత్వమ్
- ౭ ౧౧ ప్రభుమన్లోకోద్దేహాయవివరణమ్
- ౮ ౫ భ్యానాదే ప్రీతిపూర్వకరణీయతా
- ౮ ౨౬ ఉపేయస్వరూపనిరూపణమ్
- ౯ ౪ పరోక్షోపేయనివర్త్యైహయానానిరాసః
- ౧౦ ౧౭ వేదావ్రవాక్యానాం ఉపాసనరూపకార్యప్రధానత్వశ్చానిరాసః
- ౧౧ ౧౬ ఉపాసనావిషయవాక్యోపపాదనమ్
- ౧౧ ౨౦ ఘటకశ్రుత్యుపపాదనమ్
- ౧౧ ౨౮ జీవస్వరూపనిరూపణమ్
- ౧౨ ౧౬ ఆత్మసౌజ్ఞానానందస్వరూపతా
- ౧౨ ౨౭ జీవాత్మసౌజ్ఞానానందస్వరూపతా

పత్ర పక్షి
సఖ్యః సఖ్యః విషయః.

- ౧౪ ౧౫ అన్తర్యామిస్వరూపాపసాదనమ్
౧౫ ౧౧ భేదాభేదశ్చుతో రవిరుద్ధత్వోపపాదనమ్
౧౬ ౨౩ శాబ్దరమతోపన్యాసవివరణమ్
౧౭ ౧౩ బ్రహ్మణోనిర్విశేష జ్ఞానమాత్రత్వమ్
,, ౨౫ బ్రహ్మణోనిత్యము క్తతా
,, ౨౯ బ్రహ్మణోఅచిద్యాతిరోహితత్వమ్
౧౮ ౯ బ్రహ్మతిరిక్తకృత్స్నజగతో మిథ్యాత్వమ్
,, ౧౫ బద్ధము క్తవ్యవస్థాభావాన్ముక్తానామ్మిథ్యాత్వమ్
,, ౧౭ ఏకశరీరస్వజీవవత్వా దన్యేషాన్నిర్జీవతా
,, ౨౫ ఏకశరీరస్వజీవవత్వాచ్చరీరజీవయోర్జీవజ్ఞానవత్సనిశ్చయాశక్యతా
,, ౨౮ ఏకశరీరవత్వాదాచార్యాదీనామ్మిథ్యాత్వమ్
౧౯ ౧౦ ప్రమాత్ప్రమేయ ప్రమాణజ్ఞానానామ్మిథ్యాత్వమ్
,, ౧౫ శాస్త్రరమతోపన్యాసవివరణమ్
,, ౨౧ కల్యాణగుణాకరస్వబ్రహ్మణో దేవాదుషాన్విచారణః
,, ౨౮ బ్రహ్మణఃఅచిద్రూపపరిణామాస్పదతా
౨౦ ౯ యాదవప్రకాశమతో పన్యాసవివరణమ్
,, ౧౧ బ్రహ్మజీవాచితాంభేదస్వస్వాభావికత్వమ్
,, ౧౮ బ్రహ్మణోగుణాకరత్వమ్
,, ౨౨ జీవాచిద్గతాశుభాస్పదత్వమ్
,, ౨౩ చరపక్షద్రవ్యేషసంక్షేపః
౨౧ ౧౧ బ్రహ్మణోనిర్విశేషపరత్వేతచ్ఛబ్దావగతగుణాదాధః
౨౨ ౨౪ శాబ్దరీయనిర్విశేషత్వస్థాపనపరతా
,, ౨౬ సద్విద్యాయాఃనిర్విశేషస్థాపనపరతా.
,, ౨౯ ప్రతిజ్ఞావాక్యేకారణసత్త్వత్వస్యాన్తర్గతా
౨౩ ౧౩ దార్ప్రాతికవాక్యేకారణసత్త్వత్వకణ్ఠః
,, ౧౪ దార్ప్రాతికవాక్యేపినిర్విశేషపరతా
,, ౧౮ శోధకనాక్యానామపినిర్విశేషపరత్వమ్
,, ౨౧ శోధకానైరవాక్యానామపి నిర్విశేషపరత్వే సామానాధికరణ్య
లక్షణాహుః
౨౪ ౧౩ నిర్విశేషపరత్వేపదపర్యాయతాశబ్దానిరాసః
,, ౧౭ సద్విద్యాయాఃజగత్త్వత్వచరతాదూషణమ్
,, ౧౮ జగద్బ్రహ్మణోరసస్యత్వాత్ సర్వస్యసత్త్వతా
,, ౨౫ జ్ఞానైకత్వేసర్వశబ్దస్యఅభావవాచిత్యాభావాత్ వికృతాహుః

పత్ర పక్షి

సఖ్య సఖ్య విషయ.

- అ 1 జ్ఞానద్విత్యే అన్యతరస్య సత్త్వ మిథ్యాగతా వికల్పనా
- అగి ౧౩ బ్రహ్మణ సత్త్వ త్వే బ్రహ్మత్వే క సర్వజ్ఞాన సిద్ధిః
- అఎ ౧౨ ఉపక్రమవాక్యస్య మహావాక్య వేదేయ దౌర్బల్యవిరాగః
- అఎ ౨౨ ప్రభోనేత్యాది శబ్దాగ్ర విచారః
- అఐ ౧౨ ఆదేశ శబ్దాగ్ర విచారః
- అ ౧౯ ఆదేశ శబ్దస్య ప్రశాసనాగ్ర పరతా
- అ ౨౦ ఆదేశ శబ్దస్య ఉపదేశాగ్ర పరతా
- అ ౨౪ ఆదేశ శబ్దస్య ఉపదేశాగ్ర పరత్వే ప్రకృత్యర్థా స్వరసతా
- అ ౨౫ ఆదేశ శబ్దస్య ప్రశాసనాగ్ర పరత్వే ప్రత్యయార్థా స్వరసత్త్వమ్
- అ౨ ౧౫ ప్రశాసనాగ్ర పరత్వే శబ్దార్థయోగో స్వరసత్త్వమ్
- అ౨ ౮ ప్రశాసితృ త్వే ప్రకృత ప్రమాణ ప్రదర్శనమ్
- అ ౧౩ అథాహరణ్యో జనాయాః హేతుత్రియోపపాదనమ్.
- ౩౦ ౧౦ జగత్కారణత్వాని ప్రాయస్కప్తయోజనమ్
- అ ౨౫ కారణాత్కార్యస్య ద్రవ్యాత్తర త్వాత్కారణత్వానం
భవశబ్దావగతం
- ౩౧ ౧౪ కారణాత్కార్యస్యావసర్యత్వమ్
- అ ౨౦ నిశ్రూయద్యతా వేదే ప్రతిస్థాప్తయోగో దేశోపపాదనమ్
- అ ౨౪ కథస్తుభాగవత్సత్త్వచోద్యయోజనమ్
- ౩౨ ౧౫ కారణార్థానేన కార్యజ్ఞానస్య లోకే నైవ ప్రకారతా
- అ ౨౪ గుణతోపాసనస్య ప్రతిపాదనమ్
- ౩౩ ౧౧ ఉపాదానత్విప్రయుక్తవికారాదివిప్రయ ప్రదర్శనమ్
- అ ౧౬ నిమిత్తత్విప్రయుక్తచోదనావగతం
- అ ౨౩ కార్యకారణయోగసన్యత్యే దృష్టాత్ ప్రదర్శనమ్
- అ ౨౬ ఉత్తరభాగ్యస్య దృష్టా ప్రవాక్యోపపాదనమ్
- అ ౨౭ కారణకార్యజ్ఞానయోగైకోపపాదనమ్
- ౩౪ ౨౪ పూర్వభాగ్యస్య బ్రహ్మోపాదానత్వపరతా
- ౩౬ ౧౯ అద్వితీయపదస్య నిమిత్తాత్తరశబ్దావ్యావర్తకతా
- అ ౨౭ ఉపాదానస్యైవ నిమిత్తే త్వే ఉపక్రమసాక్షత్త్వమ్
- ౩౭ ౧౪ సదేవేతివాక్యస్యాపి ఉపాదాననిమిత్తత్వపరతా
- ౩౯ ౫ వ్యప్తిస్యప్తివాక్యాన్నామరూపవ్యాకరణయోర్భిన్నాపర్యవైతా
- ౪౦ ౫ ఆనేనేత్యాదిక్రమే స్పద్వారకతా
- ౪౨ ౭ ఆనేనేత్యాదిక్రమే సంక్షేపయోజనా

౧౫ బ్రహ్మత్వకజీవానుప్రవిష్టస్యైవ దేవాదిసామకాత్త్వమ్

పత్ర పక్షి

సఖ్యో సఖ్యో

విషయః.

- ౧౨ శరీరశరీరభావాద్భ్రష్టత్వకతా
- ౪౩ ౧౩ సర్వమంబ్రహ్మత్వకత్వేపరమాత్మనిసద్వారకత్వాన్వయోపపత్తిః
- ౪౪ ౧౩ త్వవృత్తరణాపేక్షయానామరూపవ్యాకృతేః పూర్వభావితా
- ౧౧ ౨౬ సన్ములేతివాక్యాత్ సతః ఉపాదానతాదిభర్తృప్రతిపాదనమ్
- ౪౬ ౨౨ వితదాత్మ్యమితివాక్యేన ఉద్దేశ్యపాదేయవిభాగచోద్యవరిహరః
- ౪౭ ౬ త్వంశబ్దస్యజీవమాత్రపరత్వేతచ్ఛబ్దస్యస్వరూపైక్యతాచోదనా
- ౧౧ ౯ వితదాత్మ్యమితిసర్వస్యబ్రహ్మత్వకత్వాత్త్వమిత్యస్యాపిబ్రహ్మత్వకతా
- ౧౧ ౧౪ ఆత్మశబ్దస్యస్వరూపైక్యపరత్వపున్యాదాసః
- ౧౧ ౨౭ బ్రహ్మత్వతాజగచ్ఛరీరత్వయోః శ్రుతివాక్యమ్
- ౪౮ ౨౨ బ్రహ్మత్వతాజగచ్ఛరీరత్వయోః కణ్ఠోక్త్యన్వితశ్రుతివాక్యమ్
- ౧౧ ౨౪ వితత్ప్రకరణేజీవస్యబ్రహ్మత్వకత్వోపపాదనమ్
- ౫౦ ౧౫ సామానాధికరణ్యే ఉపసంహరస్యప్రయోజనతా
- ౧౧ ౨౧ తత్త్వంశబ్దయోః పరమాత్మపర్యవ్రత్యే హేతుత్వోపపాదనమ్
- ౧౧ ౨౫ సిద్ధాన్తిపక్షే సామానాధికరణ్యసార్థక్యమ్
- ౧౧ ౨౪ సామానాధికరణ్యేన ప్రవృత్తిభేదస్య సిద్ధత్వమ్
- ౫౧ ౧౪ పూర్వపక్షే సామానాధికరణ్యలక్షణాహనిః
- ౧౧ ౧౮ సర్వయోః పదార్థశబ్దయోః బ్రహ్మపర్యవ్రత్యే ప్రతితిపున్యత్వోన్విత
యుక్తతానిరాసః
- ౫౨ ౧౦ పదార్థసత్తాయామపిసామగ్రీతైకల్యార్థగ్రహణాభావః
- ౧౧ ౧౬ పదానాంబ్రహ్మపర్యవ్రత్యబోధనాశక్యతాశంకా
- ౫౩ ౮ సర్వశబ్దానామచిజ్జీవవిశిష్టపరమాత్మవారకత్వే శబ్దాపరిహరః
- ౫౪ ౧౪ తత్త్వదార్థశబ్దయోః బ్రహ్మపర్యవ్రత్యగ్రహణపున్యత్వోన్వితః బ్రహ్మ
స్వరూపపేక్షతా
- ౧౧ ౨౨ తాకికతత్త్వద్వయమాత్రపరత్వేనపున్యత్వశబ్దానాంపరమాత్మపరతా
- ౫౫ ౧౪ వైదికశబ్దానాంపరమాత్మపరతా
- ౧౧ ౨౩ వైదికశబ్దానాంపరమాత్మపరత్వేన్యప్రిప్రమాణమ్
- ౫౬ ౧౧ వైదికశబ్దానాంపరమాత్మపరత్వే శ్రుతిప్రమాణమ్
- ౫౭ ౬ జగతః సత్యత్వోపపాదనాన్తమవాక్యస్వరసతా
- ౧౧ ౧౧ తత్త్వమితివాక్యస్యజగత్త్వత్వపరతా
- ౧౧ ౧౯ పృథ్విశ్వాదిదృష్టాన్తత్రయస్యాపిపరిణామపక్షానుగుణతా
- ౧౧ ౨౧ దార్ప్రొద్వికవాక్యానాంపరిణామపక్షానుగుణతా
- ౫౮ ౪ సూత్రస్యపరిణామపక్షానుగుణతా
- ౧౧ ౧౨ ఉపబృంహణవచనానాంపరిణామపక్షానుగుణతా

శ్ర పక్షి-

భృ. సభ్య.

విషయః.

- “ ౧౩ బ్రహ్మణఃనిర్దోషత్వాదిశ్రుతిబాధాత్ప ద్వారకతా
- “ ౧౪ ఉపబృంహణవచనాల్ బ్రహ్మణస్ప ద్వారకతా
- “ ౨౧ సద్వారకోపాదానత్వస్యబ్రహ్మణీముఖ్యతా
- ౫౯ ౨ సద్వారకోపాదానత్వస్యముఖ్యతాయాంమీమాంసకాభిమతత్వమ్
- “ ౧౯ సద్విద్యాయాంషడ్విధతాత్పర్యలిక్తస్యవిశిష్టాద్వైత్తవిషయాను గుణతా
- ౬౦ ౪ సదుపక్రమవాక్యస్యసవిశేషవిషయత్వమ్
- “ ౨ తత్త్వమిత్యుపసంహారవాక్యస్యవిశిష్టాద్వైత్తవిషయతా
- “ ౧౦ తత్త్వమిత్యుపసంహారపుత్తత్వాదభాసః
- “ ౧౨ చిదచిదాత్మకప్రపञ్చస్య బ్రహ్మవిశేషణత్వేప్రమాణాన్తరాగోచరత్వాదభూ
- ర్వతా
- “ ౧౫ సద్విద్యాగజ్ఞానవతఃమీక్షోపదేశాత్ఫలతా
- “ ౧౭ సద్విద్యావిషయస్యపితాపుత్రసంవాదరూపత్వాదగ్ధవాదతా
- “ ౧౯ అస్యాగ్రస్యమృత్యుగ్ర్యదృష్టాన్తోపన్యాసాదుపపన్నతా
- “ ౨౩ శోధకవాక్యానాంసవిశేషవిషయత్వమ్
- ౬౧ ౧౧ విశేషవిధానేసతిసామాన్యనిషేధస్య విశేషాతిరిక్తనిషేధవిషయతా
- “ ౧౯ ఆర్థఃఫేదనిషేధపరిహారః
- “ ౨౦ సామానాధికరణ్యస్యవస్తుమాత్రైక్యపరతా
- ౬౩ ౮ అన్వయరూపాధ్యాభిధాయశాక్త్యాదిశబ్దస్యవ్యతిరేకము ఖేనాగ్ధకల్పనాయా
- లయక్తతా
- “ ౧౫ శాక్త్యాదేఃస్వరూపాతిరేకివ్యావృత్త్యభ్యుపగమాన్ననిర్విశేషతా
- “ ౨౩ జ్ఞానమాత్రతాప్రతిపాదనేబ్రహ్మణోనిర్విశేషతాశబ్దా
- ౬౪ ౩ స్వరూపనిరూపకధర్మశబ్దానాంధర్మముఖేనస్వరూపప్రతిపాదకతా
- “ ౧౬ జ్ఞానస్యధర్మనివృత్తినిష్ఠతాశబ్దా
- “ ౨౦ జ్ఞానస్వరూపత్వేప్రమాణమ్
- “ ౨౧ జ్ఞానత్వశ్రుతేఃజ్ఞాతృత్వస్వరూపానుగుణ్యేననేయతా
- ౬౫ ౯ జ్ఞాతృత్వాదేఃస్వాభావికతా
- “ ౧౬ జ్ఞానస్యజ్ఞానాదాశ్రయత్వేవ్యాప్త్యవిరుద్ధతా
- ౬౬ ౧౯ సత్వాదిపదానాంస్వాగ్రభూతజ్ఞానాదివిశిష్టపరతా
- “ ౨౦ ద్వయోఃపదయోఃనిర్విశేషస్వరూపస్థాపనపరత్వేముఖ్యాగ్రధరిత్యాగః
- “ ౨౩ తాత్పర్య విరుద్ధముఖ్యవృత్త్య పేక్షయా తాత్పర్యానుగుణలక్షణాయః
- ప్రబలతా
- “ ౨౫ వృత్త్యపేక్షయాలక్షణాయఃప్రాబాల్యేదృష్టాన్తకథనమ్
- “ ౨౬ సోయంధేవదత్తజ్జత్యత్రలక్షణాభావతా

వేదార్థసక్రమా విషయసూచిక.

పత్ర పక్షి
సఖ్యః సఖ్యః విషయః.

- ౬౭ ౧౨ ఏకస్మిన్ క్రియాద్వయసంబంధస్సావిరుద్ధతా
 " ౧౪ ఏకస్మిన్ దేశద్వయసంబంధస్సావిరుద్ధతా
 " ౨౦ ద్వయోపదయార్థలక్షణాసమాశ్రయజేదోషతా
 ౬౮ ౧౨ వృత్త్యపేక్షయాలక్షణాబలీయత్వస్యశ్రుత్యానిరసనీయతా
 " ౨౬ విశేషణాన్వయాశేషాయః కారణతా
 ౬౯ ౧౦ విశేషణపరిత్యాగరూపానుపవృత్త్యభావకథనమ్
 " ౧౫ ఉపక్రమవిరోధ్యుపసంహారవాక్యతాత్పర్య నిశ్చయాఘటమానతా
 " ౨౪ నిర్విశేషవస్తునః శబ్దప్రమాణాగోచరతా,
 ౭౦ ౯ నిర్విశేషశబ్దస్యనిర్విశేషవస్తుప్రమిత్వజనకత్వమ్
 ౭౧ ౧౦ నిర్విశేషవస్తుసోనిష్ప్రమాణకతా
 ౭౨ ౧౭ స్వయంప్రకాశస్యస్వతఃప్రమాణానపేక్షతా
 " ౨౦ ప్రమాణానపేక్షత్వేదాన్తవైయ్యధ్యమ్
 " ౨౧ సర్వవిశేషనివృత్తైర్వస్తుమాత్రానవచ్చిన్నతా
 ౭౩ ౮ బ్రహ్మణోనిర్దేశ్యతాబోధకపదప్రశ్నః
 ౭౪ ౧౭ నిర్విశేషస్వయంప్రకాశత్వానుపపన్నతా
 " ౨౨ అన్యసాధనస్వభావతయాన్తైస్వతస్సిద్ధతా
 ౭౫ ౧౪ నిర్విశేషాచ్ఛాదికానివృత్త్యనుపపన్నతా
 ౭౬ ౯ తిరోధాననివృత్తినిర్దిష్టయోజనైకవిశేషాభ్యుపగమాశజ్ఞా
 " ౧౮ నిర్వికల్పకప్రత్యక్షస్యనిర్విశేషవిషయతాశజ్ఞానిరాసః
 ౭౭ ౨౭ నిర్వికల్పకస్యసవిశేషవిషయతాప్రదర్శనమ్
 ౭౮ ౮ సవికల్పకేపూర్వావగతప్రకారతావిశిష్టప్రతీత్యనుపపన్నతా
 " ౯ ప్రథమపిండగ్రహేనువృత్త్యగ్రహణగోత్వాదిగ్రహేనుపపన్నతా
 " ౧౯ నిర్వికల్పకప్రత్యక్షేపిగోత్వాదిగ్రహణేదోషతా
 ౭౯ ౧౨ సవికల్పకనిర్వికల్పకయోః అనువృత్తి భక్తివిశిష్టత్వత ద్రహితత్వగ్రాహ్య
 భేదాద్వైషమ్యమ్
 " ౧౯ ప్రసక్తతఃభేదాభేదల్యుదాసః
 " ౨౧ భిన్నాభిన్నరూపజైకస్యద్వాన్వయత్వకర్తవీరుద్ధతా
 " ౨౫ భేదాభేదసాధకసమూపలమ్భనియమాదిహేతుచతుష్టయోపపాదనమ్
 " ౩౦ సంస్థానినఃప్రకారతయాసంస్థానస్యవదార్థాన్తరతా
 ౮౦ ౩ పృథక్నిర్ధ్యనుపలమ్భాదేర్నద్వాన్వయత్వకతా
 ౮౧ ౭ వ్యావృత్త్యనువృత్తివిశేషణవిశేష్యాదీనాంభేదగ్రాహకతా
 " ౧౭ భేదనిరాసకత్వస్వయంప్రకాశకర్మతిరోధాన
 తన్నివృత్తిభ్యఃసవిశేషతాసమర్థనమ్

వేదార్థసర్వహ విషయసూచికా.

శ్రీ పక్షి

సప్త సర్గాః విషయః.

- 11 11 స్వయంప్రకాశవస్తునితదారోపితవిశేషాన్నిషేధకతాశబ్దా
- 11 12 సద్విద్యాయాః భేదనిరాసపరతాశబ్దా పరిహారః
- 1 11 12 ఏకజ్ఞానేనసర్వజ్ఞానసమ్మతే, అన్యజ్ఞానేనఅన్యజ్ఞానాసమ్మవస్తున్నానస్య దృష్టాంతకథనమ్
- 11 12 వాచారమ్భణమితివాక్యస్వార్థః
- 13 11 వాచారమ్భణమిత్వస్వస్వయార్థః
- 14 12 బ్రహ్మతీర్థమిథ్యాత్వాభ్యుత్పత్తిదృష్టాంతస్మరజ్ఞానస్పృహివత్పాద్య
- వికలతా
- 11 13 సదేవేతివాక్యస్య సన్యాత్రాతిరేకి సజాతీయసర్వవిశేషన్నిషేధకతాశబ్దా
- 15 13 ఉభయా వస్థవస్తునః ఏక జ్ఞానేనాస్య జ్ఞాతతాదృష్టాంతేన బ్రహ్మకారణ త్వసిద్ధిః
- 11 12 సదేవేతివిశేషోపస్థాపకపదోపాదానమ్
- 16 11 ఏకమితిపదేన సదుపాదానతా
- 11 13 ఉపాదానతానంతరంనిమిత్తాంతరన్నిషేధాసంభవాదస్యామిత్తార్థభావతా శబ్దా
- 17 11 జగదుపక్రమక బ్రహ్మప్రతిపాదకశ్రుతీనాం ఉపాదానపూర్వకనిమిత్తతా
- 11 12 బ్రహ్మూపక్రమక జగత్ప్రతిపాదకశ్రుతీనాం నిమిత్తపూర్వకోపాదానతా,
- 18 11 కారణత్వోపపాదనేన విలక్షణత్వాద్దోషభావతా
- 11 12 సదేవేత్వాదివాక్యస్యవిశేషప్రతిపాదకతా
- 19 11 3 అగ్రఆసీత్ ఇతిపదాభ్యాం కాలక్రియాపాదాన నిమిత్తసద్భావతా
- 11 13 సద్విద్యాయాః కార్యకారణభావస్య పరమార్థతాజ్ఞాపకత్వమ్
- 20 11 అసదేవేతివాక్యస్య మాధ్యమికపక్ష ప్రతిషేధపరశబ్ద రవ్యాఖ్యానాను పవన్నతా
- 11 12 అసదేవేతివాక్యస్య క్షణికవాదనిరాసపరలాస్కరపక్షానుపవన్నతా
- 11 12 అసదేవేతివాక్యస్య వైశేషికమతనిరాసపరతా
- 11 12 కథమిత్వాదివాక్యస్య క్షణికవాదనిరాసపరతాశబ్దా
- 21 11 13 వాచారమ్భణమిత్వాదివాక్యేనసతోవస్థాంతరయోగరూపాత్పత్త్యుపపాదనమ్
- 11 12 వాచారమ్భణమాత్మోపపత్తివ్యక్తతత్త్వత్వాదివాక్యేనాసత్కార్యవాదని రసనీయతా
- 22 11 12 ఉత్తరవాక్యసర్వవిధానైకంనిరాశ్రయావస్థాన్వీకారేభాగదర్శనమ్
- 11 12 సతోవ్యవహారహేతుభూతా వస్థాయోగోత్పన్నతా
- 23 11 12 క్షణికవాదనిరాసా వేద్యువైశేషికమతనిరాసపరత్వే హేత్వంతరం పపాదకతా
- 11 12 అసత్కార్యవాదనిరాసా త్రివిధ్యాతాదృశిభేః ప్రకారజ్ఞానా

పత్ర పక్షి

సంఖ్య సంఖ్య

విషయం.

- ౯౪ ౬ ద్రవ్యభేదహేతునిరసనచోదనా
- ,, ౭ ద్రవ్యభేద నిరసనాశక్త్యాపరిహారః
- ౯౫ ౧౫ మాధ్యమికమతనిరాసపరతాశక్త్యానిరాసః
- ,, ౧౬ అసత్కార్యవాదనిరాస స్వనిరధిష్ఠానభ్రమాసమ్మపక్షాపకతా
- ,, ౧౭ నిరధిష్ఠానపారమార్థ్యయోః భ్రమాసమ్మవసమ్మవ ప్రకారకజిజ్ఞాసా
- ౯౬ ౨౧ నిరధిష్ఠానభ్రమాసంభవస్య దురుపపాదనతా
- ౯౭ ౭ అధిష్ఠానాపారమార్థ్యదర్శనయ్యక్తిభ్యాంభ్రమాసంభవఽకల్పనా
- ౯౮ ౧౧ సరోక్షనిర్వికేష పరశోధకవాక్యానాంభేదనిషేధనిరాసపరతా
- ,, ౧౬ అథాతేతివాక్యస్య భేదనిషేధపరతాశక్త్యా
- ,, ౨౩ ద్వేవేత్యాదిశ్రుతేః ప్రపణ్ననిషేధపరతా
- ,, ౨౪ బ్రహ్మణోరూపతయా ప్రజ్ఞాతస్య పునస్తన్నిషేధాయోగ్యతా
- ౯౯ ౯ ప్రతిపాదితనిషేధన్యాయ ప్రతిపాదకపురాణవచనమ్
- ,, ౧౯ నిషేధకవాక్యానామియన్తానిషేధపరతా
- ౧౦౦ ౧౭ నిషేధకవాక్యస్యనానాత్వనిషేధపర తాశక్త్యా
- ౧౦౧ ౧ బ్రహ్మజ్ఞానపక్షస్య న్యాయావేతతా
- ,, ౪ అవిద్యాతిరోహిత జ్ఞానమాత్రస్య స్వగతనానాత్వదర్శనామటమానతా
- ,, ౨౧ జ్ఞానస్య ప్రకాశవర్షాయత్వేననిత్యత్వే ప్రకాశస్య అవిద్యాతిరోహితత్వా నాన్యత్వమ్
- ,, ౨౩ నిత్యమస్మత్తేనేత్యాది శ్రుత్యోర్నిత్యతా తిరోధిబోధకత్వాదనిత్యతా భావశక్త్యాపరిహారః
- ౧౦౩ ౩ ప్రకాశస్యఅవిద్యాతిరోహితత్వేప్రకాశోత్పత్తి ప్రతిబద్ధ విద్యమానవిశా శయోర్వికల్పనా
- ,, ౨౦ స్వయంప్రకాశతిరోధానశ్రుత్యోరస్యతరపరిగ్రహేఅన్యతరస్యత్వాజ్యతా
- ,, ౨౪ ప్రకాశస్యానుత్పాద్యత్వేస్వరూపనాశతా
- ౧౦౪ ౧౨ ప్రకాశస్యనిత్యత్వే తిరోధానశ్రుతేస్త్యాజ్యతా
- ,, ౧౭ విజ్ఞానరూపాత్వత్వే స్వయంప్రకాశస్య శ్రుతిత్వాజ్యతాచోదనా
- ౧౦౫ ౧౦ అనేకాత్మతిరోధిసత్యతా వేషయాఏకాత్మ తిరోధి కాల్పనికత్వేదోమధి క్యాభావచోదనా
- ౧౦౬ ౮ అనేకాత్మతిరోధి సత్యతావేషయా ఏకాత్మతిరోధికాల్పనికత్వే దోమధి కతా భావచోదనాపరిహారః
- ,, ౧౫ వచనవిరోధన్యాయ ప్రవర్తనాసభ్యుపగమేపి వచనాంతర విరోధస్య దుర్వారతా
- ౧౦౭ ౨౬ ఉభయలింగత్వ వచన విరోధేన బ్రహ్మస్వరూపస్య భ్రమాశ్రయత్వ దుర్వచత్వమ్
- ౧౦౮ ౮ విభూతేర్భృమవిషయతానుపపన్నతా

వేదార్థసర్గిహ విషయసూచికా

శ్రీ పత్తి

ప్రశ్నో సప్త్యో విషయః.

- ౧౧ ౧౯ శ్రుతేఃపరిణామహేతుతా
- ౧౯ ౨౩ లీలావిభూతిమత్వమ్
- ౧౧ ౧౪ వచనవిరుద్ధ తర్కప్రవర్తనరూపపరిహారాసమ్భవతూర్వక ప్రమా
ణస్వరూప ప్రదర్శనమ్
- ౧౩ ౧౪ ద్వైపాయనాదిబ్రహ్మవిత్ప్రణీతేతిహాసాద్యుపబృంహిత వేదాభ్యుపగన్త్యాణా
మసాధ్యాభావతా
- ౧౧ ౧౭ ఉక్తాద్వేమపరిగణనాశ్రమేణ యుషినచసోపాదానమ్
- ౧౪ ౧౪ చిదచిద్వైలక్షణ్యస్య ద్వావిమా విలవచనాదానమ్
- ౧౧ ౧౮ లీలావిభూతి మత్వేవచనాదానమ్
- ౧౧ ౨౨ ఉభయవిభూతి మత్వేపరాశర వచసోపాదానమ్
- ౧౫ ౨౨ నిత్యవిభూతేరకాలకాల్యత్వే వచసోపాదానమ్
- ౬ ౮ ఆపస్తమ్బమహావ్యాఖ్యానమ్
- ౧౧ ౧౮ ఉభయలింగతాదిబోధకవచనవిరోధాదినా పరిహారాశక్యతా
- ౧౧ ౨౧ వచనవిరోధన్యాయప్రవర్తనాసంభోధాలమ్భ చోదనా
- ౧౧ ౨౪ తాదృశచోదనాపరిహరః
- ౧౮ ౧౬ జ్ఞానసంకోచనాదినాం సర్వాపరిహరణీయతా
- ౧౧ ౨౧ సంకోచాభ్యుపగమే ప్రకాశనివృత్తేః ప్రకారజిహ్వాసా
- ౧౯ ౧౮ స్వరూపనాశ ప్రసక్త తదభావయోదైవమమ్య ప్రదర్శనమ్
- ౧౧ ౨౦ అవిద్యాయాః తిరోధానత్వే తిరోధానాన్నికస్వరూపప్రకాశనాశతా
- ౧౧ ౨౩ అవిద్యాభ్యుక్తౌ భగ్నభూతజ్ఞానసంక్రమే దేవాద్యాత్మాభిమానతా
- ౨౦ ౨౦ పూర్వోక్తతర్కానుసరణేః ప్రమాణానుసారితా ప్రదర్శనమ్
- ౨౧ ౧౦ నిర్విశేషత్వ జీవబ్రహ్మైక్య జగన్విధ్యాత్వప్రయుక్తరూపణ సామ్య
పాదనానుపపన్నతా
- ౧౧ ౧౬ సామాన్యైకైః ప్రస్తుత చోద్యపరిహరజిహ్వాసయాచోద్యోక్తిః
- ౧౯ ౧౯ ప్రస్తుతచోద్యవిశేషపరిహరః
- ౧౧ ౨౧ అవిద్యాయాః బ్రహ్మస్వరూపతిరోధానహేతుబోధరూపతాశ్చయణమ్
- ౧౧ ౨౫ అవిద్యాయాః మిథ్యాత్వే బ్రహ్మణ ఏవమిథ్యా దర్శనమూలతా
- ౨౪ ౭ అవిద్యాయాశ్చ నాదిత్వేబ్రహ్మణ ఏవతద్దర్శనమూలతా
- ౨౫ ౧౫ వితత్ప్రతిపాదనేన ఏకజీవవాదనిరాకరణమ్
- ౧౧ ౨౦ స్వప్నేదృష్ట శరీర వైకస్యజీవవత్వాదితరేణుం నిర్ణీవతా
- ౨౬ ౧౦ జీవశరీరాణాం కాల్యానికత్వేన శరీరజీవానాం మిథ్యారూపతా
- ౨౭ ౧౨ ప్రపంచసత్యత్వేదృష్ట శరీరజీవమూరవాధితత్వాదితరేణుం నిర్ణీవతా
- ౨౦ నివర్తకానుపపత్తినికృత్త్యనుపపత్తిప్రదర్శనమ్

పత్ర పక్షి

సఖ్యః సఖ్యః విషయః.

- .. ౨౩ నివర్తకనివృత్తియోపరాభ్యుపగతప్రకారశబ్దా
- ౧౨౮ ౫ నివృత్తిస్వరూపదూషణమ్
- .. ౧౨ అనిర్వచనీయస్యదసద్విరుద్ధపక్షప్రతిభిన్నకారకజిజ్ఞాసా
- ౧౨౯ ౧౨ అనిర్వచనీయస్య కాల్పనికసత్వేదూషణమ్
- .. ౨౩ అనిర్వచనీయస్యఅకాల్పనికసత్వే బ్రహ్మస్వరూపానతిక్రత్వ
శబ్దయోదూషణమ్
- .. ౨౪ తత్వజ్ఞానాత్ పూర్వనివృత్తిస్త్యగ్గీకారపూర్వకానుపపత్తిజిజ్ఞాసా
- ౧౩౦ ౨౬ నివృత్తిదూషణేన న నివర్తకేదూషితేపిముఖాంతరణాపి
దూషణాభిప్రాయతా
- ౧౩౧ ౨ నివర్తకజ్ఞానస్య కాల్పనికత్వే తద్వినిశాది రూపావిద్యా యార్థిరతా
- .. ౯ నివర్తకజ్ఞానస్య అవిద్యారూపత్వేష్య విద్యానివర్తక కారణజిజ్ఞాసా
- .. ౧౨ తదభ్యుపగతప్రకారశంకా
- నివర్తకజ్ఞానస్యస్వే తరసమప్రభేదనివర్తకస్యక్షణికత్వాత్
స్వయన్మార్గతా
- .. ౧౩ తదభ్యుపగతప్రకారదూషణమ్
- ౧౩౨ ౧౫ అవిద్యాయాః అవస్థాంతర ప్రియతనివృత్తతా
- .. ౧౭ జ్ఞాత్రనుపపత్తిప్రదర్శనమ్
- .. ౧౯ అభ్యాసబ్రహ్మణోజ్ఞాతృ విషయకజిజ్ఞాసా
- .. ౨౫ నివర్తకజ్ఞానస్య త్రిరూపత్వా భావనూషణప్రదర్శనమ్
- ౧౩౩ ౧౨ జ్ఞానత్వాభావస్యకేతు జిజ్ఞాసాయాం ఆస్వయన్వాప్తి ప్రదర్శనమ్
- .. ౧౩ జ్ఞానస్యత్రిరూపత్వ విరహానివర్తకస్యాస్య నివర్తకతాపాదనమ్
- .. ౧౪ బ్రహ్మస్వరూపవైకల్యజ్ఞాతృత్వాభ్యుపగమ ఆపనిధాతృతా
- .. ౨౦ నివర్తకజ్ఞానస్య నివర్తకాంతరాక్షత్యే హ్యనవస్థా
- .. ౨౭ సామగ్ర్యను పపత్తిప్రదర్శనమ్
- ౧౩౪ ౧౪ శ్రుతేస్సామగ్రిత్వ శబ్దయోదూషణమ్
- .. ౧౭ నివర్త్యస్యదుష్టకారణజన్యస్యదుష్టకారణజన్యజ్ఞానేనబాధ్యత్వాభావః
- .. ౧౯ నివర్త్యస్యదుష్టకారణజన్యజ్ఞానబాధ్యత్వా భావవివరణమ్
- .. ౨౦ బాధకస్యదుష్టకారణజన్యత్వేన జ్ఞాతృత్వాజ్ఞా తత్వప్రయుక్తనివర్తకత్వానిః
క్షత్యశబ్దాపరిహరః
- ౧౩౫ ౯ సామగ్రిదూషణ ప్రసక్తౌ జ్ఞానజ్ఞాతృత్వమిథ్యాత్వేష్యదుగతదూషణః
పాదానమ్
- .. ౨౧ ప్రపంచసత్వత్వేద్యప్రాప్తోపాదానమ్
- ౩౬ ౧౨ భ్రాత్రిమూలజ్ఞానస్యనివర్తకత్వేపిద్యప్రాప్తముఖేనబోధనా

పత్ర పక్షి

సఖ్య సఖ్య

విషయః.

- ౧౩ భాగ్య నిమూలజ్ఞానస్యనివ రకత్వేద్యస్తా ప్రముఖేనచోదనాపరిహరః
- ౧౩ ౨౬ ప్రస్తుతేఢిమవగతత్వప్రశోత్తరమ్
- ౧౩ ౨ ౧౧ మిథ్యాతా ప్రసన్నస్థితేషు బోధకత్వంపశ్య తనబాధాదర్శనప్రయత్న మితశక్త్యా
- ౧౩ ౨౧ ౨౧ ప్రమాణమిథ్యాత్వవాదినః స్వాభిమతార్థసిద్ధ్యభావతా
- ౧౩ ౨౨ ౨౯ శాస్త్రప్రత్యక్షయోర్యాధికత్వబాధ్యత్వనిరాసః
- ౧౩ ౨౩ ౧౯ మూలార్చేదప్రసంగాయ ప్రత్యక్షపారమాధ్యస్యవక్ష్యతా
- ౧౩ ౨౪ ౪ భాస్కరమతనిరాసః
- ౧౩ ౨౫ ౨ బ్రహ్మణోపాధికత్వోపగమేతదానిర్దోషత్వాసమ్భవాదహతేత్వాది శ్రుతేస్త్యాజ్యతా
- ౧౩ ౨౬ ౧౧ మహాకాశస్యఘటాకాశదోషాదివజ్జీవదోషాణాం బ్రహ్మణ్యసంభవా నిర్దోషతా
- ౧౩ ౨౭ ౨౩ బ్రహ్మణోఽచేద్యత్వాదుపాధిసమ్భదానిర్దోష శ్రుతేర్బాధః
- ౧౩ ౨౮ ౧౦ ఘటాకాశస్యఅన్యకాశాదేదకశక్త్యా
- ౧౩ ౨౯ ౨ నిరవయవాకాశస్య శోత్రేన్ద్రియత్వేపీన్ద్రియవ్యవస్థావజ్జీవ బ్రహ్మభావకల్పనాశక్త్యా
- ౧౩ ౩౦ ౧౪ కర్ణసంయుక్తాకాశస్యదేశాంతరభేదానియమేపీన్ద్రియవ్యవస్థాపాదనమ్
- ౧౩ ౩౧ ౫ ఆకాశవైకల్యచరీరేణుగర్భత్వసర్వదేశసంయోగవద్భ్రష్టాణ్యుపాధి సంయోగప్రదేశానియమవిన
- ౧౩ ౩౨ ౧౧ నభస్ ఇన్ద్రియత్వాభ్యుపగమేనపరిహరస్యాథాసాక్ష్యత్వకథనమ్
- ౧౩ ౩౩ ౧౫ వైకారికాదహజ్జ్వారాద్ద్రియాత్వత్రేఆకాశస్యశ్రోత్రేన్ద్రియత్వా భావతా.
- ౧౩ ౩౪ ౧౭ అహజ్జ్వారాద్ద్రియాత్వత్ప్రమాణమ్
- ౧౩ ౩౫ ౧౮ తస్యవ్యాఖ్యానోపాదానమ్
- ౧౩ ౩౬ ౧౩ భూతపరిణామిత్వావిశేషాదన్ద్రియత్వాపాదకశక్త్యాపరిహరః
- ౧౩ ౩౭ ౧౧ జీవబ్రహ్మైక్యాభ్యుపగమేనిర్దోషత్వశ్రుతేర్బాధః
- ౧౩ ౩౮ ౧౩ అచిదుర్జీవపరిణామాభ్యుపగమేనిర్దోషనిర్మలత్వాచిశ్రుతేర్బాధః
- ౧౩ ౩౯ ౧౬ శక్తేనపరిణామిత్వశక్త్యా
- ౧౩ ౪౦ ౫ యాదవప్రకాశమతనిరాసవివరణమ్
- ౧౩ ౪౧ ౧౬ జీవబ్రహ్మణోర్భేదాభేదాభ్యుపగమేజీవదోషాణాం బ్రహ్మణ్యసంభవా
- ౧౩ ౪౨ ౧౨ చిదచిదీశ్వరాణాం బ్రహ్మంశత్వాత్ బ్రహ్మణప్రదంశిత్వమ్
- ౧౩ ౪౩ ౧౭ ఈశ్వరస్యస్వరూపతస్సురసరతిర్మక్తప్రావరాశ్మతా
- ౧౩ ౪౪ ౨౨ ఘటాద్యనుపయక్తమృద్ధివ్యస్యకార్యాంతరానన్యయవజ్జీవత్వానుప యక్తేశ్వరస్యసర్వజ్ఞతాశక్త్యా

పత్ర పక్షి-

సర్వసూత్ర

విషయం.

౧౫౩ ౧౨ ఏకాంశేనకల్యాణత్వేనాంశేనహయతా

,, ౧౩ జీవస్వరాంశయార్యవర్ణితత్వా జీవగతహాస్యస్వరాస్పర్శితాశబ్దా

,, ౨౦ ఏకస్యఏకాంశేనదుఃఖిత్యైతంనారణాపినుభిత్వాభావః

,, ౨౪ చక్షువానులైకమాద్రవతః పురుషస్వాన్యమాద్రైమ్యుర్గరాభిసూతర్యుష్టైః

౧౫౪ ౧౦ భేదాభేదఃస్వపాపీయస్త్యైవపాదనమ్

,, ౧౫ ఆగత్యాజీవస్యబ్రహ్మలిక్షణత్వాగ్నికారబోధనా

,, ౧౬ జీవస్యవిక్షణత్వాగ్నికారైవస్థితత్వా

,, ౧౭ పరవక్షే ఈర్ష్యరస్వరూపతాదాత్మ్యవర్ణనైపూర్వోక్తబోధః

,, ౨౩ ఆత్మకరీభావేనతాదాత్మ్యవర్ణనసగుణతా

౧౫౫ ౧౪ సామాన్యేనసర్వవస్తుభిన్నాభిన్నత్వేనరసనమ్

,, ౧౫ ఘటస్యఘటభిన్నతదభిన్నత్వాత్మక ఘటాభావఘటమోఽయమగతీ సదసద్భావమోఽపి కదైక కాలావచ్ఛేదేనవిరుద్ధతా

,, ౨౫ జాతితదభావాఘటసమవతాంభేదాభేదమాపదేనభిన్నాభిన్నస్యప్రతిక్షిప్తతా

౧౫౬ ౫ జాతివ్యక్త్యేరభిన్నత్వభిన్నత్వభిన్నత్వపక్షేమయాపదనమ్

,, ,, జాతివ్యక్త్యేరభేదభిన్నముద్భవస్వప్రసక్తతా

,, ౧౧ జాతివ్యక్త్యేరభిన్నత్వేనజాత్యేభదాభేదాభ్యాంఏకస్యద్వావ్యక్తతా భావతా

,, ౧౪ జాతివ్యక్త్యేభిన్నాభిన్నత్వేభిన్నముద్భవత్వతదభావప్రసక్తిః

౧౫౭ ౨ జాత్యాదేర్వస్తుప్రకారతయాప్రకారప్రకారోఽవ్యవధానాద్రతాదిః

౧౫౮ ౪ ఆనువృత్తజాతేఽవ్యాప్త్యసంస్థానాభావత్వశబ్దాయంసంస్థానవైకజాతిత్యైవపాదనమ్

౧౫౯ ౧౦ ప్రతియోగియధిసరపేక్షజాత్యాదేతత్వాపేక్షభేదత్వాభావశబ్దాయం జాత్యాదేఃభేదత్వసాధనమ్

,, ౧౯ జాత్యాదేఃవస్తుభిన్నత్వస్వవ్యవహారహేతుతా

,, ౨౪ సంపేదనస్యస్వవ్యవహారహేతుత్వేన జాతేర్వస్తుభేదస్వవ్యవహారహేతుతా

౧౬౦ ౨ సత్త్వాత్రగ్రాహిప్రత్యక్షస్యభేదాగ్రాహకతావాదసిరాసః

౧౬౧ ౧౬ ప్రభువుగ్లోకస్యమహావిక్షరణార్థిపవర్ణనమ్

,, ౧౭ భేదఘటకశ్రుత్యవిరుద్ధాధతత్వమనీతి సామానాధికరణ్యపయోగి ఘటకశ్రుత్యుపపాదనమ్

,, ౨౬ కారణావస్థస్థలచర్యామిత్యదేవతానిశేషత్వజ్ఞాపరవచనోపపాదనమ్

పత్ర పత్రి-

సర్వ సర్వ.

విషయ.

- ౧౬౨ ౨౪ తత్తత్సర్వవాక్యత్వస్య తదనుప్రవేశకృతత్వేస్తుష్టాధికవాక్యోపాదానమ్
- ౧౬౩ ౧౦ తత్తదనుప్రవేశకృతద్వితీయోపాస్పృష్టతా
- .. ౧౫ నామరూపవాక్యకరణ శ్రుతేర్బటకత్వప్రయుక్తపాదనమ్
- .. ౧౯ భేదశ్రుత్యుపపాదనమ్
- .. ౨౫ అత్తచిత్వత్వబహుత్వప్రదర్శకవాక్యోపాదానమ్
- ౧౬౪ ౧౪ మత్స్వర్థీయ ప్రత్యయనిరపేక్ష సామానాధికరణ్యస్య అత్తశరీరత్వావగమే
ప్రయోజనాశక్త్యా
- ౧౬౬ ౧౭ ముఖ్యవృత్తత్వప్రకారశక్త్యా యాంముఖ్యవృత్తత్వోపపాదనమ్
- .. ౨౦ స్వపక్షముఖ్యత్వప్రకారశక్త్యా యాంముఖ్యత్వోపపాదనమ్
- .. ౨౧ కారణత్వశక్తితదోపవాదగ్రకరూపశోధకవాక్యాన్ధః
- ౧౬౭ ౬ త్వంశబ్దస్యజీవాస్త్రయామి పరత్వేలక్షణాశక్త్యానిరసనమ్
- .. ౮ శరీరతయాతాదాత్మ్యే అస్త్రయామిపరస్తత్వస్యాప్రయోజనత్వా
శక్త్యానిరాసః
- .. ౧౦ స్వరూపతాదాత్మ్యపక్షేషముఖ్యతా
- ౧౭౦ ౧౮ బ్రహ్మణఃకార్యకారణత్వాసమ్మవశజ్ఞానిరాసః
- ౧౭౧ ౧౭ పృథక్సేద్ధ్యగ్నచిదచిత్తదాథస్య ఈశ్వరపర్యంతశబ్దాభిధేయతయా
ఈశ్వరప్రకారాయంతతా
- ౧౭౨ ౧౨ సామానాధికరణ్యస్యదత్తాదిశబ్దానామివ మత్స్వర్థీయ ప్రత్యయ
సాపేక్షతాపాదనచోదనా
- .. ౨౧ ద్రవ్యాంతరంప్రతినిశేషణత్వేద్రవ్యస్యమత్స్వర్థీయప్రత్యయనిరపేక్ష
సామానాధికరణ్య ప్రయోగప్రదర్శనమ్
- ౧౭౪ ౧౫ అద్రవ్యత్వసంబంధితత్వస్య మత్స్వర్థీయ ప్రత్యయనిరపేక్ష సామానాధి
కరణ్యప్రయోజకత్వాగ్నాక్షణికతా
- ౧౭౫ ౧౨ సర్వప్రయోగానుగతప్రయోజక జిజ్ఞాసా
- .. ౧౬ ద్రవ్యవాచకానాం ప్రకారివర్యస్తత్వే ద్విమిశ్రణాదేరపితథాత్మశక్త్యా
- .. ౧౯ శరీరస్యజీవం ప్రతినియతప్రకారత్వాత్తద్వాచివదానాం తత్వర్యస్తతా
- .. ౨౩ జగద్వాచకానాం ఈశ్వరపర్యంతత్వే ప్రమాణేసతి తదనుగామిక
న్యాయపేక్ష
- ౧౭౬ ౭ సద్విద్యోపసంహార గతతత్త్వమసీతి సామానాధికరణ్యస్యాత్తశరీర
భావవరతా
- .. ౧౦ ఏకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞావాక్యస్యాపిశిష్టైకవరతా
- .. ౧౪ బ్రహ్మణఃతేజోబన్ధూత్ర కారణత్వేన్యూనతావారణాయ
సద్విద్యాయాఃకృత్సకారణత్వవరతా
- ౧౭౭ ౧౪ ఉపకరణావసంహారవాక్యయాగ్నికృత్వవరతా

పత్ర పక్షి
సఖ్య సఖ్య.

విషయః.

- ౧౬ సమ్మలేత్యాదివాక్యనామప్యాత్మశరీరత్వేనతాదాత్మ్యపరతా
- ౧౭౮ ౧౯ జగదుపాదానత్వనిర్వికారత్వవ్యాపారశక్త్యాచోదనా
- ౧౮ ౨౧ స్వరూపపరిణామానుదత్వనివారణేప్రయోజనాశక్త్యా
- ౨౧ ఉపాదానత్వప్రతిపాదనేప్రయోజనాశక్త్యా
- ౧౭౯ ౧౧ సద్వారకోపాదానత్వస్యావీరోధితేనపరిహరః
- ౨౦ జీవరూపేణపరిణామాభ్యుపగమేదూషణమ్
- ౧౮౦ ౧౨ అచిద్యామేణపరిణామాభ్యుపగమేదూషణమ్
- ౧౧ బ్రహ్మణస్సద్వారకోపాదానత్వద్వారభూతస్యపరిణామితా
- ౧౮౧ ౧౪ సద్వారకోపాదానత్వస్య స్మృతిప్రమాణప్రదర్శనమ్
- ౧౧ ప్రకృతిపురుషయోరనాదిత్వేప్రమాణప్రదర్శనమ్
- ౧౬ ద్వారభూతయోఃప్రకృతేః పరిణామితేప్రమాణసేధిః
- ౨౧ ప్రకృతేఃపరిణామితేబ్రహ్మణఉపాదానత్వప్రకారశక్త్యానిరాసః
- ౨౧ ప్రకృతిపురుషయోః బ్రహ్మత్వతాప్రదర్శనమ్
- ౧౮౨ ౧౨ పురుషస్యబ్రహ్మత్వత్వేన్మృతిప్రదర్శనమ్
- ౧౩ నిర్దోషత్వనిర్వికారత్వశుత్యోరుపాదానత్వశుత్యవీరోధతా
- ౧౯ విశిష్టస్యకార్యకారణత్వయోగేకార్యకారణయోగసన్యతా
- ౧౮౩ ౧౪ బ్రహ్మణికార్యకారణత్వయోగరయ్యుక్తతాశక్త్యానిరాసః
- ౧౮ వస్తుస్వరూపనిత్యత్వేపి అవస్థాభేదేనకారణత్వాన్యపక్షత్రప్రమాణమ్
- ౨౪ ప్రకృతిపురుషయోరేవకార్యకారణత్వాత్ పరమాత్మకారణత్వవాచిశబ్ద
స్యాముఖ్యతాశక్త్యానిరాసః
- ౨౭ చిదచిత్తోపరమాత్మనాసమూపలబ్ధినియమాభావాజ్ఞాతిగుణవత్ప్రకారత్వై
కస్యభావస్యాన్యయ్యుక్తతాశక్త్యానిరాసః
- ౧౮౪ ౮ సమూపలబ్ధినియమస్య అపృథగ్నిర్ధప్రకారత్వేప్రయోజకస్యా
భావాద్దేవాదిశక్త్యానాంజీవవర్త్యత్వేఽముఖ్యతాశక్త్యానిరాసః
- ౨౩ దృష్టాన్తోక్తార్థస్యదర్శనైకేఽతిదేశః
- ౧౮౫ ౯ చిదచిదాత్మనాంశరీరశరీరత్వానుపపన్నతాశక్త్యా
- ౧౯ శరీరత్వాత్త్వయోగ్యాగప్రదర్శనమ్
- ౨౨ ఆత్మశబ్దావయవాగ్ధస్యశరీరశరీరలక్షణాపయికత్వాభిప్రాయకతా
- ౧౮౬ ౧౧ శరీరత్వలక్షణపరిష్కారప్రదర్శనమ్
- ౨౦ శరీరత్వలక్షణపరిష్కారప్రదర్శనమ్
- ౧౮౭ ౧౧ ఉక్తలక్షణవ్యాప్తిప్రదర్శనమ్
- ౧౨ శరీరాత్మలక్షణస్య జగద్భ్రష్టత్వత్వేనతద్వాచిశబ్దానాంబ్రహ్మపర్యవ్ర
ముఖ్యతా
- ౧౬ సర్వశబ్దానాంబ్రహ్మపర్యవ్రత్వేప్రమాణప్రదర్శనమ్

పత్ర పక్షి-

సఖ్య సఖ్యః విషయః.

- .. ౨౩ సర్వశబ్దవాచ్యత్వేహేతుప్రతిపాదకశ్రుత్యపాదనమ్
౧౮౮ ౧౫ ఉదాహృతవాక్యద్వయస్వార్థప్రతిపాదనమ్
.. ౧౬ సర్వశబ్దవాచ్యత్వేస్మృతిప్రమాణప్రదర్శనమ్
.. ౨౦ సర్వశబ్దవాచ్యత్వేశిద్ధాంతకవచసూచిపాదనమ్
.. ౨౪ సర్వశబ్దవాచ్యత్వేహేతుభూతమనువచనోపాదానమ్
౧౮౯ ౨ మనువచనవ్యాఖ్యానమ్
౧౯౦ ౧౩ సర్వశబ్దవాచ్యత్వపరస్కోపాదానమ్
.. ౨౨ సద్వాచకశబ్దానాంబ్రహ్మపర్యవేష్యదత్తవచనమ్
౧౯౧ ౫ దత్తవచనవ్యాఖ్యానమ్
.. ౧౧ నిర్ధవస్తుపరాణాంభేదాభేదఘటకశ్రుతినామర్థోపపాదనమ్
.. ౧౪ ఉపాయనివర్త్యపతవాక్యపర్యాలోచనయా బ్రహ్మవ్యతిరక్తస్య
మిథ్యాత్వశఙ్కా
౧౯౪ ౧౫ ఉపాయనివర్త్యశ్రుతిపర్యాలోచనయాలన్నదత్తార్థోపపన్నతా
.. ౨౧ నివర్త్యస్వరూపోపాదానమ్
౧౯౬ ౧౫ ఉపాయస్వరూపనిరూపణమ్
.. ౨౪ భగవచ్ఛేషకైకరసత్వస్యతత్త్వాప్రసేషేహేతుత్వోపపాదనమ్
.. ౨౮ దివాన్యశ్చేస్వరూపస్య హేయప్రత్యేకీకర్తృకల్యాణగుణాశ్రయత్వోపపాదనమ్
౧౯౭ ౧౧ శరీరాత్మభావోపపాదనమ్
.. ౧౨ ఉపాసనస్య ఉపాయతా సమర్థనమ్
.. ౧౪ ఆత్మనోజ్ఞానైకాకారత్వేప్రమాణోపాదానమ్
.. ౧౮ దుఃఖాదీనామాపాధికత్వేప్రకృతిమాత్రధర్మనిర్దేశస్వానుప
పన్నత్వశఙ్కానిరాసః
౧౯౮ ౧౪ దేవాదిభేదస్థాపాధికత్వాత్ ఉపాధివియుక్తరూపసామ్యప్రమాణమ్
.. ౧౬ బ్రాహ్మణాదౌ సమదర్శిత్యస్వాపాద్ధిత్విరూపతాశఙ్కాయాంపద్ధిత
శబ్దవ్యాఖ్యానమ్
.. ౨౧ పద్ధితశబ్దాధానువాదపూర్వకవాక్యార్థయోజనా
.. ౨౫ సామ్యస్థాపాధివియుక్తస్వరూపవిషయత్వేతి స్పష్టోపపాదనమ్
౧౯౯ ౧౩ భగవదాత్మకత్వస్యప్రాగేహోపపాదతత్వమ్
.. ౧౬ ప్రపత్తిమత్తరేణమోక్షానిర్ధౌప్రమాణప్రదర్శనమ్
.. ౧౯ ప్రపత్తిప్రమాణవ్యాఖ్యానమ్
.. ౨౪ తమవేత్త్యాదీనాంప్రపత్తివినిమామోక్షనుపపత్తిపరత్వేహేతుజ్ఞానా
౨౦౦ ౧౧ సదేత్యాదివోక్తసర్వాత్మకత్వస్యిత్వేత్యాశఙ్కాయాంపరిహరః

పత్ర పక్షి

సభ్యుః సభ్యుః

విషయః.

- .. ౨౦ లోకనిధిధార్యధారకభావవైలక్షణ్యపాదనమ్
- .. ౨౬ సర్వశక్తియోగాత్వసజ్జలైకదేశసధారకత్వప్రమాణమ్
- ౨౦౧ ౯ సజ్జలైకదేశసప్రప్త్యైవప్రమాణవాఖ్యానమ్
- .. ౨౫ భేదాభేదానుగుణ్యసద్భక్తికవాఖ్యానోపాదానమ్
- ౨౦౨ ౯ ఏకత్వేనానాత్వమిత్యేతద్వాఖ్యానమ్
- .. ౨౯ నానాత్వేనానాత్వమిత్యేతద్వాఖ్యానమ్
- ౨౦౫ ౧౧ అచిత్తమిత్యేతద్వాఖ్యానమ్
- ౨౦౬ ౨౦ సామాన్యేనవిజాతీయధర్మాసంభవాపాదనస్యాయుక్తత్వే
ప్రమాణప్రదర్శనమ్
- .. ౩౩ దృష్టాంతదార్పణైకయోగివక్షితాంశవాఖ్యానమ్
- ౨౦౭ ౧౪ బ్రహ్మణః సకలతరవిసజాతీయత్వాదాశ్చర్యశక్తియోగేప్రమాణమ్
- .. ౧౭ స్వగ్రంథస్యఅతిగంభీరాధ్యక్షారవసంభవాభిప్రాయతా
- ౨౦౮ ౬ శ్రుతీనాంనానావిధత్వ త్వరుక్తాధర్మత్వప్రకారశబ్దానిరాసః
- .. ౯ సృష్టిప్రళయశ్రుతివైవిధ్యప్రతిపాదనమ్
- ౨౦౯ ౨ నిర్గుణాదిశ్రుత్యుపపాదనమ్
- ౨౧౦ ౧౯ శ్రుతీనాంనిర్గుణభేదనిషేధసగుడైక్యభేదశరీరాత్మత్వబోధకత్వాన్నానాత్వమ్
- .. ౨౦ నిర్గుణాదిశ్రుతీనాంస్వార్థపరత్వేషుపపన్నతా
- ౨౧౧ ౧౬ ముఖ్యాగ్రస్యావిరుద్ధతాప్రకారశబ్దానిరాసః
- .. ౨౨ అవికారనిర్గుణశ్రుత్యోఃముఖ్యాగ్రతాప్రతిపాదనమ్
- ౨౧౨ ౧౩ భేదనిషేధకవాక్యానాం ప్రకాశనానాత్వానభ్యుపగమాన్యుఖ్యాగ్రతా
- .. ౧౮ జ్ఞానానందవైవాదివాక్యానాం జ్ఞాన్యాదిపర్యవత్వాత్ జ్ఞానినః
జ్ఞానవత్స్వయంప్రకాశత్వాచ్చముఖ్యాగ్రతా
- .. ౨౫ జ్ఞానస్యజ్ఞానాదిగుణాశ్రయత్వానుపపన్నతాప్రకారప్రశ్నః
- ౨౧౪ ౧౫ ఐక్యశ్రుతేర్ముఖ్యాగ్రతాప్రతిపాదనమ్
- .. ౧౬ సర్వశ్రుత్యనురోధచోదనా
- .. ౧౭ సర్వశ్రుత్యనురోధచోదనాప్రతిపాదనమ్
- .. ౧౮ సర్వస్యసమృద్ధితత్వప్రకారప్రశ్నః
- .. ౨౬ అపవర్గోపాయభూతైకజ్ఞానానుగుణ్యేనశ్రుత్యంతరనేయతాచోదనా
- ౨౧౫ ౨౧ ఐక్యజ్ఞానస్యఅపవర్గోపాయత్వచోదనాపరిహరః
- ౨౧౬ ౧౧ ఐక్యజ్ఞానస్యఅపవర్గోపాయత్వేషుసరాశబ్దా
- .. ౧౨ ఐక్యజ్ఞానస్యఅపవర్గసాధనతాయంపుసరాశబ్దాపరిహరః
- .. ౧౫ ఐక్యజ్ఞానస్యపరమాధ్యక్షవిషయతాశబ్దాయంత్యధిష్టప్రసక్తాభిప్రాయతా
- .. ౨౬ విషయభేదనావిరోధతాప్రశ్నః
- ౨౧౭ ౧౩ విషయవిభాగప్రదర్శనమ్

పత్ర పక్షి

సఖ్య సఖ్య విషయః.

- ,, ౧౯ భేదాభేదజ్ఞానస్వమూర్తీహయతా తార్వర్యశక్త్యాచ్యుతానః
 ,, ౨౦ ద్వారభూతాచిత్స్వభావనిదర్శనమ్
 ౨౧౦ ౧౫ ద్వారభూతజీవస్వభావనిదర్శనమ్
 ,, ౨౦ పరోక్షతత్వమసివాక్యస్య వికృతజ్ఞానేనసగుణపరతాప్రతిపాదనమ్
 ,, ౨౦ సగుణపరత్వేవాక్యకారగ్రన్థనిదర్శనమ్
 ,, ౨౨ సగుణపరత్వేనుస్పృష్టద్రుమిదాచార్యగ్రన్థనిదర్శనమ్
 ౨౧౯ ౧౫ యద్యపీతిద్రుమిదాచార్యగ్రన్థప్రదర్శనమ్
 ,, ౧౬ ద్రుమిదాచార్యగ్రన్థవ్యాఖ్యానోపపాదనమ్
 ౨౨౦ ౨౦ పరమాత్మనియామ్యత్వేవిధినిషేధశాస్త్రస్యవైయధ్యప్రసజ్జనచోదనా
 ,, ౨౬ పరమాత్మనియామ్యత్వాగ్నేకారేప్రయోజనప్రశ్నః
 ,, ౨౮ అధికార్యభావప్రకారశక్త్యాపరిహరః
 ౨౨౧ ౯ రాజాదౌప్రజానాంవిధినిషేధయోగ్యతేవేశ్వరేపినియామకతా
 శక్త్యానిరాసః
 ,, ౨౩ కారయితృత్వశ్రుతుక్తిపూర్వకవైర్భుణ్యప్రసజ్జనమ్
 ,, ౩౦ కారయితృత్వశ్రుతేర్వైర్భుణ్యచోదనాఫరిహరః
 ౨౨౨ ౧౮ కారయితృత్వశ్రుతినిర్వాహిణాపపాదనమ్
 ౨౨౫ ౧౩ ఉపాయస్వరూపవిశదీకరణమ్
 ,, ౧౭ ఈశ్వరవిషయభక్తైః బ్రహ్మవిషయత్వాభావశక్త్యావ్యాప్యత్రయేవరేతుక్తిః
 ,, ౨౦ జిహ్వాప్రరేతుక్తిభక్తే రజ్జప్రపత్తిసాక్షతా
 ౨౨౭ ౨౩ అర్చనప్రణామాదేరజ్ఞాన్తిత్వయోఃప్రకారశక్త్యా
 ౨౨౮ ౪ అర్చనాదేః పూర్వోత్తరభేదేనాజ్ఞాన్తిలాసమర్థనమ్
 ౨౨౯ ౨౩ అర్చనాదేః అజ్ఞాన్తిత్వసమర్థనస్యసాంప్రదాయకతా
 ౨౩౦ ౧౬ భక్తేకర్తానుగృహీతత్వేప్రమాణప్రదర్శనమ్
 ,, ౧౮ కర్తవ్యాచిపదప్రశ్నః
 ,, ౧౯ అవిద్యాశబ్దస్యకర్తవ్యాచిత్వేప్రయోగప్రదర్శనమ్
 ,, ౨౦ భక్తుపాయత్వప్రకారశక్త్యాపూర్వకఉపాయవిధివాక్యైక
 కర్తవ్యసయాజనా
 ౨౩౧ ౧౦ భ్యానవిధేయత్వాగ్నేకారేభక్తుపాయతాయోఃప్రయోజనప్రశ్నః
 ,, ౨౦ భక్తివాచిశబ్దాప్రతితిపూర్వకభ్యానవిశేషత్వప్రకారశక్త్యాం
 ప్రతిపచనమ్
 ౨౩౨ ౧౨ భ్యానలభ్యత్వేప్రమాణప్రదర్శనమ్
 ,, ౧౩ భక్త్యైత్వాదౌభక్తిసాధ్యజ్ఞానానారస్యాపవర్గసాధనతాశక్త్యా
 నిరసనాయతద్వాప్రభావమ్
 ౨౩౩ ౧౬ ఉదాహృతశ్రుత్యోగోపసంహరః

పత్ర పక్షి

సఖ్యః సఖ్యః విషయః.

- ౨౩౪ ౧౬ కర్మానుగృహీతత్వే ప్రమాణప్రదర్శనమ్
,, ౨౧ స్వకిర్మణానీధ్యభ్యుపగమేభక్తైరుపాయతాప్రకారకశక్త్యానిరాసః
౨౩౫ ౧౬ అన్యోపాయాదివాదినాంతర్మానుగృహీతశ్రుతివిరోధాన్నిరసనీయతా
౨౩౬ ౨౨ కుదృష్టిసాంవేదైకరుచిమూలసత్వోద్యేకాత్తన్నిరసనానుపపత్తిశక్త్యా
పరిహారపూర్వకఫలితార్థోఽస్తిః
౨౩౭ ౨౧ శుద్ధసత్త్వాతిరిక్తానామప్రామాణ్యహేతుత్వేమాత్స్యవచసోపాదానమ్
౨౩౮ ౧౧ మాత్స్యవచనవ్యాఖ్యానోపాదానమ్
,, ౧౬ ఉదాహరిష్యమాణయస్మిన్నిత్యాదిహ్లోకార్థః
౨౩౯ ౧౮ దేవతాగుణప్రకారప్రశ్నస్యప్రతివచసోపాదానమ్
౨౪౦ ౧౪ సంక్షేప్తత్యస్యశ్లోకస్యబహుభిర్వాఙ్మతాశ్చక్షానిరసనమ్
,, ౧౭ బ్రహ్మణః యేత్రేణ్యత్వప్రకారప్రశ్నః
,, ౨౪ భూయసాంబలీయస్తవ్యానాయపరిహారః
౨౪౧ ౧౧ పరిహరప్రయోజనప్రతిపాదనమ్
,, ౧౨ కింగుణకదైవతోక్తత్వశక్త్యానిరసనమ్
౨౪౨ ౧౬ సాత్వికాదివిభాగాభ్యుపగమేపిజిజ్ఞాసావిషయభూతయోఃప్రామాణ్యా
ప్రామాణ్యశక్త్యానిరాసః
,, ౧౮ పురాణానాంబ్రహ్మప్రాక్తత్వేపరాశరాదిప్రాక్తత్వప్రకారశక్త్యానిరసనమ్
,, ౨౦ అపారుషేయశ్రుతిమగుణానుగుణప్రామాణ్య ప్రామాణ్య
విభాగాసమ్భవశక్త్యా
౨౪౩ ౪ పూర్వోక్తశక్త్యాపరిహారః
౨౪౪ ౧౯ ఉపనిషద్భాగేష్వనన్యపరత్వాన్నిర్వాహప్రాకారశక్త్యానిరాసః
౨౪౫ ౧౩ పరిహరకథనమ్
౨౪౬ ౧౩ శృష్ట్యాద్యుపపాదకవేదేషుసద్బ్రహ్మదిశబ్దానాం నారాయణకారణ
పరత్వోఽస్తిః
,, ౧౭ ఏతద్వచనైకార్థకవాక్యాన్తరప్రదర్శనమ్
,, ౨౧ సద్బ్రహ్మసృష్ట్యాశబ్దార్థపర్యవసానస్యకారణవాక్యజ్ఞానైకార్థ్య
సిద్ధిప్రయోజనత్వాపాదనమ్
,, ౨౩ కారణవాక్యైకార్థకవాక్యాన్తరప్రపాదనమ్
౨౪౭ ౮ సద్బ్రహ్మశబ్దయోరాత్మపర్యవసాయిత్వోపపాదనమ్
,, ౧౦ సద్బ్రహ్మశబ్దవికేషాత్తత్త్వస్యాపి నారాయణపర్యవసాయిత్వోఽస్తిః
౨౪౮ ౨ ఏకాహవా ఇత్యస్యానువాదరూపతాశక్త్యా
౨౪౯ ౧౩ ఉక్తార్థప్రమాణాన్తరోక్తిపూర్వకార్థికహిరణ్యగర్భకారణతా
శక్త్యానిరాకరణమ్

పత్ర పక్షి

సఖ్యో సఖ్యో.

విషయః.

.. ౨౦ అకారవాచ్యత్వేనుతిప్రదర్శనమ్

.. ౨౧ అకారస్యవాచకజాతప్రకృతిత్వేనుతిప్రదర్శనమ్

.. ౨౬ ఉక్తార్థస్యనిగమనమ్

౨౭౧ ౧౩ మహేశ్వరశబ్దస్యసాధారణత్వాల్ ప్రకరణపర్యాలోచనయాచనారాయణ
పరతాయాయుక్తతా

.. ౧౫ నారాయణస్యైవతత్త్వబ్జివాచ్యస్యపరత్వస్యఉత్తరానువాకేకత్వాః

.. ౧౭ విశ్వాధికత్వాదిముఖివాచేః కారణతాశక్త్యానిరాసః

.. ౨౩ ప్రతీయమానత్వేప్రయోజనాశక్త్యా

౨౭౨ ౪ బ్రహ్మశివయోఃపరత్వాభావేదృష్టాన్తప్రదర్శనమ్

.. ౬ విశ్వాధికోరుద్రత్వస్యాగ్రవిచారః

౨౭౩ ౧౨ హిరణ్యగర్భకారణతావాదనిరాసః

.. ౨౦ బోధమాతీతవాదోపహదనమ్

.. ౨౩ ఆకాశాన్తర్వర్తినఃకస్యచిదస్వేష్టవ్యత్వేనుప్రయోజనాశక్త్యా

౨౭౪ ౧౩ బోధమాతీతవాదనిరాసః

.. ౧౭ అనధీతవేదాదిబోధ్యప్రకారశక్త్యా

.. ౧౮ శ్చుత్వాపరిహరప్రకారాశక్త్యా

౨౭౫ ౧౩ ఉభేదత్వాదినా ఆకాశవర్తిత్వప్రతీతేర్లుణజాతాప్రతీతిశక్త్యానిరాసః

.. ౨౨ వాక్యకారపరిహృతేఃకథన్తానుయోగః.

.. ౨౫ గుణివ్యతిరేకేణగుణానాముపాస్యతాయాఃప్రకారతానుయోగః

౨౭౬ ౫ ఉభయస్యాప్యస్వేష్టవ్యతా

౨౭౭ ౪ ఉభయస్యాస్వేష్టవ్యత్వేయచ్ఛబ్దనిర్వాహస్యావశ్యకతా

౨౭౮ ౧౦ బ్రహ్మదేవకార్యత్వప్రవణాల్ పరత్వనైకల్యశక్త్యాభ్యుదాసః

౨౭౯ ౧౧ దేవేష్వవతారస్యకథనాశక్త్యావ్యాప్యత్తిః

.. ౨౩ దేవాదిష్వవతారద్వయస్యకథనాశక్త్యానిరాసః

౨౮౦ ౧౩ పరత్వేప్రామాణికేసతిహ్యవనిర్వాహ్యతా

.. ౧౫ అధర్మశిరోనిర్వాహః

౨౮౧ ౩ సోస్తరాదన్తరమిత్యాదేరుద్రవాక్యతాశ్చుతివాక్యతాప్రశ్నః

౨౮౩ ౨౭ అస్యాగ్రస్యసూత్రకారోక్తిప్రదర్శనమ్

౨౮౪ ౧౯ సర్వసామానాధికరణ్యస్యపరమాత్మానుప్రవేశకృతత్వవైశద్యాదు
జబ్బంహణప్రదర్శనమ్

.. ౨౨ ఉదాహృతక్షోకేహత్వంశ-తత్ప్రయిక్తసర్వసామానాధికరణ్యసిద్ధి
చగ్రదర్శనమ్

౨౮౫ ౧౧ చేతనానాన్నిత్యత్వాల్ సర్వస్యతదనిష్పన్నత్వశక్త్యావ్యాప్యత్తిః

.. ౧౬ సూత్రప్రదర్శనమ్

పత్ర పక్షి

సజ్జ్య సజ్జ్య విషయః.

- .. ౧౭ బ్రహ్మశివయోః పరమాత్మాత్మకత్వస్య విశేషతఃప్రదర్శనమ్
- .. ౨౨ తద్వ్యాఖ్యానప్రతిపాదనమ్
- ౧౮౬ ౧౩ రుద్రస్యైవ నారాయణాత్మకత్వే ప్రమాణమ్
- .. ౧౪ తత్రవచనాంతరప్రదర్శనమ్
- .. ౧౬ భగవదాత్మకత్వస్య ప్రతితత్వప్రకారకజిజ్ఞాసానివృత్తిః
- .. ౧౮ భగవద్రుద్రయోః ఉపాదాననిమిత్తతామతనిరాకరణమ్
- .. ౨౨ సూత్రశ్రుతివిరోధాభ్యాం వేదబాహ్యత్వోపపాదనమ్
- ౧౮౮ ౧౪ నారాయణస్య పరమకారణత్వేఽపిబృంహణవచనప్రదర్శనమ్
- .. ౧౬ రాజసాద్వినియోగం సర్వలోకావిగానపరిగృహీతమహానారతవచనప్రదర్శనమ్
- .. ౨౧ శ్రీవిష్ణుపురాణే నారాయణస్య పరమకారణత్వ వచనోపాదానమ్
- .. ౨౬ అనుష్ఠానతత్వస్థిత్యైశ్చ ప్రమాణతయాపరిగృహీతతా
- ౧౮౯ ౮ శ్రుతివేదాంతస్య అనధీత శాఖార్థబుధుత్వయాప్రశ్నః
- .. ౨౪ ఉపసంహారస్య భగవత్పరతా
- ౧౯౦ ౧౭ పరబ్రహ్మవస్తుస్వరూపాశక్త్యాం విష్ణోః పరబ్రహ్మతా
- .. ౧౯ వేదాదిమితి గ్నాన్యదేః ప్రతిపాదితత్వేన విష్ణోః వాచ్యతా ప్రకారశక్త్యాం తద్వ్యాఖ్యానమ్
- .. ౨౪ సంగ్రహేణోచైతన్యపరతా వివరణమ్
- ౧౯౧ ౭ ప్రశ్నోక్తేన ప్రశ్నస్య సామాన్యవిషయకత్వప్రదర్శనమ్
- ౧౯౨ ౧౯ సామాన్యవిషయప్రశ్నః
- .. ౨౨ విశేషవిషయోచిత సంక్షేపశ్లోకః
- ౧౯౩ ౧౭ యత్రేతిలయస్థానప్రశ్నోచితకథనమ్
- .. ౨౨ లయకర్తృప్రశ్నోచితరాదికథనమ్
- ౧౯౪ ౮ నమస్కారశ్లోకానంతర స్థవచనోపపాదనమ్
- .. ౧౭ త్రివిధపరిచ్ఛేదానాం ప్రథమసంగ్రహేణోపపాదనమ్
- .. ౨౪ వస్తవపరిచ్ఛేదః
- ౧౯౫ ౧౧ కాలపరిచ్ఛేదం వత్తుమ్ కాలపరిచ్ఛిన్నత్వావృత్త్యుపపాదనమ్
- ౧౯౬ ౭ ఉద్భావ వికారరాహిత్యకథనమ్
- .. ౧౯ నామనిర్వచనముఖేన దేశాపరిచ్ఛేదః
- ౧౯౭ ౨౭ వస్తవపరిచ్ఛేదోపపాదనమ్
- ౧౯౮ ౧౪ ఉపసంహారగతవచన జాతోపపాదనమ్
- .. ౨౩ భక్తిస్వరూపస్య హేయప్రత్యసీకతా
- ౧౯౯ ౮ దివ్యాత్మస్వరూపస్య కల్యాణగుణవత్వమ్
- .. ౧౭ దివ్యాత్మస్వరూపస్య అనాయానేన సర్వధారకతా
- .. ౧౯ విగ్రహవైలక్షణ్యోపపాదనమ్

౨౨

వేదార్థసక్రహ విషయసూచికా.

పత్ర పక్షి

సఖ్యో సఖ్యో

విషయః.

.. ౨౦ విగ్రహవైలక్షణ్య ప్రయోజనోపపాదనమ్

.. ౨౧ షడ్గుణ్యోపపాదనమ్

౩౦౦ ౬ ఉభయలిక్ష్తత్వేన విలక్షణస్యజగత్పామానాధి కరణ్యప్రకారశక్తౌ

౩౦౨ ౧౬ సామాన్యవిషయ ప్రశ్నపూర్వకవిశేష విషయో తరవచన

ప్రవృత్తత్యాదనస్యపరతా

.. ౧౯ అన్యేషంపురాణానా మన్యపరత్వా దేతద విరోధేననేయతా

.. ౨౧ అన్యపరతాయాఃకథన్తానుయోగః

౩౦౩ ౧౧ అవిరోధేననేతుమశక్యత్వేప్రకారశక్తౌ

.. ౧౨ సామ్యశక్తియోచోదనా

.. ౨౧ సామ్యశక్తియోచోదనాపరిహరః

.. ౨౪ తాదాత్మ్యకథనస్యప్రయోజనజిజ్ఞాసా

౩౦౪ ౧౦ సంగ్రహణోక్త తాదాత్మ్యస్యవివరణావేక్షితత్వాభిప్రాయః

.. ౧౩ కృత్సమప్రపంచతాదాత్మ్యస్యప్రతీయమానత్వప్రకారజిజ్ఞాసా

.. ౨౨ ప్రస్తుతసామ్య పరిహరప్రయోజనజిజ్ఞాసా

౩౦౫ ౧౯ విజ్ఞానవిభిన్నతత్వ ప్రసంగశక్తౌ

.. ౨౧ బ్రహ్మశివాదిప్రసంగస్యపరబ్రహ్మవిభిన్నతేవచనాన్తర ప్రదర్శనమ్

.. ౨౪ సామానాధికరణ్యేన స్వరూపైక్యజ్ఞానవ్యాప్తి ప్రయోజనతా

.. ౨౬ ఉపపాద్యోపపాదకాంశయోస్వరూపావేక్షయో ముక్తవివరణమ్

౩౦౬ ౨ హేత్వంశవ్యాఖ్యానమ్

.. ౩ రూపశబ్దస్యశరీరపరత్వ నిశ్చయాయవ చనాన్తరకథనమ్

.. ౧౩ భగవతోనిరవద్య త్వాద్యుపపత్తికథనమ్

.. ౨౦ సామానాధికరణ్యస్య శరీరశరీరభావనిబద్ధనతా

.. ౨౨ అవస్థాయోగస్య సద్వారకతా

౩౦౭ ౧౨ ఆత్మైవప్రబంధే అస్యాస్థస్యస్వప్రతా

.. ౨౫ విగ్రహవైలక్షణ్యమహాభారత ప్రమాణప్రదర్శనమ్

౩౦౮ ౧౧ విగ్రహవిషయశ్చైవప్రదర్శనమ్

.. ౧౨ తద్వ్యాఖ్యానస్య ఆపాతతోన్యాపాతి శక్తౌపరిహరప్రయోజనతా

.. ౨౪ తస్యేతేతద్వ్యాఖ్యానమ్

౩౦౯ ౯ భీరశబ్దవ్యాఖ్యానస్య తైర్వగుణాన్విత పరత్వ వ్యాప్తిప్రయోజనతా

.. ౨౦ చక్రకృతిరుద్రయోరు పాదాననిమి త్త్వమతస్య నారాయణరుద్రయోరు

పాదాననిమి త్త్వమతస్యచపూర్వమేవనిరసనమ్

.. ౨౭ కారణాదన్యస్యప్రాప్యత్వనిరాసః

౩౧౦ ౨౬ ఉపబృంహణే చతుర్ముఖకారణత్వశక్తౌనిరాసః

౩౧౨ ౧౯ తత్త్వాకరణీకగ్రంథేనచతుర్ముఖస్యపరమకారణత్వానుపపత్తిపపాదనమ్

పత్ర పక్షి-

సజ్జాః సజ్జాః.

విషయః.

- .. ౨౧ శ్రీవిష్ణుపురాణవచనస్య మానవశ్లోకార్థనిర్ణాయకత్వోపపాదనమ్
- .. ౨౩ భావనాశ్రయవిచారః
- ౩౧౩ ౧౪ కర్మభావనాయాపివసంజ్ఞా శ్రయః ౧౨ ప్రిశజ్ఞా వ్యాప్తిప్రయోజనమ్
- ౩౧౪ ౨౪ హిరణ్యగర్భాదీత్యాదిశబ్దస్యాసంకోచాత్ ముక్తేమభావనాద్వయ ప్రసక్తశజ్ఞావ్యాప్తిత్వేన ప్రయోజకోపపాదనమ్
- ౩౧౫ ౫ ఆధికారబోధవిషయక ప్రశ్నోత్తరా పాదనమ్
- .. ౨౩ మిమాంసకాభిరుత సిద్ధాంతేభ్యుత్పత్త్యభావవాదనిరాసః
- .. ౨౬ సిద్ధాంతేభ్యుత్పత్త్యసంజ్ఞేమర్వాణస్య పూర్వపక్షోపపాదనమ్
- ౩౧౬ ౧౯ పూర్వోక్తపూర్వపక్షపరిహరః
- .. ౨౧ సిద్ధవస్తునిశబ్దస్యబోధకత్వే గ్రహణోపపాదనమ్
- .. ౨౪ ప్రథమం యాదృచ్ఛికభ్యుత్పత్తే సిద్ధాంతవిషయత్వప్రదర్శనమ్
- ౩౧౭ ౧౮ బుద్ధిపూర్వభ్యుత్పత్తే లోకప్రచారతాప్రదర్శనమ్
- ౩౨౦ ౨౫ యాదృచ్ఛికబుద్ధిపూర్వకభ్యుత్పత్తిర్నిరాద్యభ్యుత్పత్తిర్నిసిద్ధార్థ విషయ త్వేపి ప్రయోజనప్రకారశబ్దాయ ప్రతిపదనమ్
- ౩౨౧ ౨౩ సిద్ధాంతే ఆద్యభ్యుత్పత్త్యభావే బ్రహ్మణసిద్ధ్యుపపాదనమ్
- ౩౨౨ ౧౫ ఫలత్వేన సిద్ధాంతదాహరణ శ్రయప్రదర్శనమ్
- ౩౨౩ ౧౦ విధిశ్రవణభావశబ్దాయాం ఫలితార్థకథనమ్
- .. ౧౬ బ్రహ్మస్వరూపతద్విశేషణయోగసిద్ధత్వేపి ప్రయోజనబిజ్ఞానా
- .. ౨౧ సర్వవిధిసాధారణోక్తికథనమ్
- ౩౨౪ ౧౫ అర్థవాదానాం విధ్యుపయోగిత్వేన స్యాధేహమాన్యే ద్రుమిడాచార్యగ్రంథోపపాదనమ్
- .. ౧౭ అసతాస్తుత్వనుపపత్తిప్రకారశబ్దానిరాసః
- ౩౨౫ ౨౫ పరోక్తకార్యస్యానుపపన్నతా
- ౩౨౬ ౨౫ కార్యత్వస్య కృతిభావభావిత్వ కృత్యుద్దేశ్యతారూపత్వేమాషణాయ ప్రశ్నః
- .. ౨౬ యదధికృత్యకృతిర్వర్తతే తత్ కృత్యుద్దేశ్యత్వమిత్యసంపరిహరూపతా
- ౩౨౭ ౧౫ పురుషబుద్ధిరూపాధికారస్య పురుషకృతేరసమ్మవాధిప్రాయః
- .. ౧౭ యత్ప్రాప్తీచ్ఛయా కృతేరుత్పత్తిః తత్ కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్
- .. ౧౮ కృతిమత్పురుషేష్టత్వస్య కృత్యుద్దేశ్యత్వేదోషః
- .. ౨౨ ఇష్టస్య ప్రేరకత్వాకారః కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్
- .. ౨౪ ఇష్టతయా ప్రతిపస్యప్రయత్నోత్పత్తిమత్తరణానిధేః ప్రేరకతారూపతా
- ౩౨౮ ౧ ఇచ్ఛాయామపి ఇష్టస్యప్రయత్నోత్పత్తిమత్తరణానిధత్వమ్
- .. ౨౭ తత్పురుషానుకూలత్వస్య కృత్యుద్దేశ్యత్వరూపతాశబ్దా
- ౩౨౯ ౧౭ పురుషానుకూలత్వస్య కృత్యుద్దేశ్యత్వశబ్దా పరిహరః
- .. ౨౩ సుఖద్యతిరిక్తదుఃఖనివృత్తేరపి పురుషానుకూలతాశబ్దా

పత్ర పక్షి

సప్త్య. సప్త్య.

విషయః.

.. ౨౦ దుఃఖ నివృత్తావనుకూలతాబుద్ధిఃక్రాంత్యపూర్వకముఖదుఃఖ
యోగ్యవేకప్రదర్శనమ్

౩౩౦ ౧౫ దుఃఖనివృత్తేర వ్యనుకూలత్వభిమతసమర్థనమ్

.. ౨౬ ఇష్టతాసామ్యాదనుకూలతాబుద్ధిర్భిమత్యనిగమనమ్

౩౩౧ ౮ సుఖవ్యతిక్రస్యనియోగస్య అనుకూలత్వానుపపన్నతా

.. ౧౦ నియోగస్య సుఖవిశేషత్వనిరాకరణమ్

.. ౨౭ ఇష్టసాధనతయైవనియోగత్వస్థిరత్వా పూర్వర్వప్రతితి ప్రకార
విషయకజిజ్ఞాసా

౩౩౨ ౧౦ భృత్యేష్టప్రదరాజవత్ నియోగస్యస్వత ఇష్టత్వానుపపత్త్యభావ
శక్త్యానిరాసః

.. ౧౯ ఛాత్వర్థస్యపురుష ప్రయత్నసాధ్యతాపాదనమ్

.. ౨౦ స్వర్గకామపదసమగ్రవ్యాహారాధాత్వద్ధాతిరేకిణినియోగత్వాద్యవగమనమ్

.. ౨౬ ఛాత్వర్థాతిక్రత్వస్యస్వర్గసాధనతా ప్రతినిబంధనతా

౩౩౩ ౧౨ స్వర్గసాధనత్వప్రతినిబంధనత్వస్యసహేతుకతాశక్త్యాప్రతిపదనమ్

.. ౧౭ ఛాత్వర్థస్యప్రథమప్రతిపన్నత్వ వచనేనయోజకజిజ్ఞాసాప్రతిపదనమ్

.. ౨౪ యోగ్యప్రకారజిజ్ఞాసా ప్రతిపదనమ్

.. ౨౫ ప్రథమమనన్యార్థతయోకార్యస్య ప్రతిపన్నత్వేపితదనుపపన్నతావచనమ్

౩౩౪ ౧౯ ప్రథమప్రతిపన్న వాక్యాధిపతిత్యాగే ఉదాహరణప్రదర్శనమ్

.. ౨౩ ఏకపదప్రపణవేళాయా మనన్యార్థతయోప్రథమ ప్రతిపత్తేరసత్వమ్

.. ౨౫ కార్యస్యఅన్యార్థత్వా భావప్రతిత్వసాక్ష్యత్వ పూర్వకకారణజిజ్ఞాసా

౩౩౫ ౧౦ నియోగస్యఅనుకూలత్వే ప్రమాణాభావోపసంహారః

.. ౧౮ నియోగస్యఅనుకూలత్వే యోగ్యానుపలబ్ధి దూషణోపపాదనమ్

౩౩౬ ౨౫ కృతిప్రతిషేషిత్వంకృత్యుద్దేశ్యత్వమితిలక్షణవాక్య దూషణోపపాదనమ్

౩౩౭ ౧౧ పరాధిమతశేషశేషిత్వ లక్షణాశక్త్యా

.. ౧౩ కృత్యుద్దేశ్యత్వేదోషోపపాదనమ్

.. ౧౫ కార్యప్రతిసంబద్ధి ప్రతిసంబద్ధిత్వరూపశేషిత్వస్య కార్యతారుపతా
భ్యుపగమసహేతుజిజ్ఞాసా

.. ౨౧ పరోద్దేశప్రప్రత్యుతివాస్తవ్యత్వస్య శేషత్వరూపతాపక్షేష్య
దూషణోపపాదనమ్

౩౩౮ ౧౩ శేషశేషిత్వలక్షణజిజ్ఞాసా యాంశేషత్వాదిసూత్రవ్యాఖ్యానపాదనమ్

౩౩౯ ౧౭ ఉక్తలక్షణస్యనైకోదా హరణప్రదర్శనమ్

.. ౧౯ ఉక్తలక్షణస్యద్విహ్యోది తాకిణోదాహరణప్రదర్శనమ్

.. ౨౦ ఉక్తలక్షణస్యబౌద్ధిపనుదోదా హరణప్రదర్శనమ్

.. ౨౨ ఉక్తస్యచిదచిత్ శేషిత్వ శేషత్వప్రమాణవచనమ్

పత్ర పక్షి-

సఖ్యః సఖ్యః

విషయః.

- 3౪౦ ౮ నిరూపకేషు ప్రాథాక రాగస్యానుష్ఠరత్వమ్
 ,, ౧౦ కార్యానుబంధస్థ దూషణమ్
 3౪౧ ౫ కర్తృవాచిలకారస్య నియోజ్యపరత్వస్య శబ్దానుశాసన విరుద్ధత్వరూప
 పూర్వపక్ష యుక్తిశఙ్కా
 ,, ౧౨ తాదృశపూర్వపక్షయుక్తిశఙ్కాపరిహారః
 3౪౨ ౧౮ శాస్త్రసిద్ధియాగకర్తృత్వాన్వయేస్వర్గసాధనత్వనిశ్చయోదాహరణ
 విశదీకరణమ్
 ,, ౨౨ ఏతద్విశేషాని ప్రాయశఃచనమ్
 ,, ౨౪ క్రియాక్షరంప్రతికర్తృత్వ శ్రవణప్రకార- క్రియాక్షర
 కర్తృత్వ కల్పనస్వరూపయోగశఙ్కానిరాసః
 3౪3 ౯ బుద్ధాకర్తృత్వకల్పనాప్రకార శఙ్కానివృత్తిః
 ,, ౧౧ ఉక్తాథేతద్దగ్ధస్థో దాహరణమ్
 ,, ౧౨ నియోజ్యత్వపరతా శ్రయణాశఙ్కా
 ,, ౧౪ తాదృశశఙ్కా పరిహారః
 3౪౪ ౧౫ ఫలసాధనతయాస్థిరపాదనమ్, ఆర్థిక కార్యసాధనతయా.
 స్థిరపాదనమ్
 ,, ౨౫ యాగాదేఃస్వర్గాదిసాధనత్వాసంబంధశఙ్కాపరిహారః
 3౪౫ ౧౬ వేదవిద్వబోదరూపమ్
 ,, ౧౭ భాష్యగ్రంథవ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౨౫ శ్రుతిప్రమాణప్రదర్శనమ్
 ,, ౨౬ తద్వాక్యవ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౨౯ విశ్వమిత్యేతద్వాక్యవ్యాఖ్యానమ్
 3౪౬ ౧౪ భువనస్యేతేతద్వాక్యవ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౧౬ భారతప్రకారాశఙ్కా
 ,, ౧౮ మన్వోత్తరాధ్యవ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౨౪ భువనస్యేత్యనేవోక్తఫలప్రదత్వాదీనైశ్చద్వాయభగవద్వచనకథనమ్
 3౪౭ ౧3 అవతారశఙ్కానివృత్త్యగ్రంథవ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౧౫ తనుశబ్దసామ్యార్థత్వనివృత్త్యగ్రంథకవచనమ్
 ,, ౧౭ భోక్తృత్వవైశిష్ట్యపాదనమ్
 ,, ౧౮ ప్రభుశబ్దవ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౧౯ శ్రీశిష్టపురాణవచనప్రతిపాదనమ్
 ,, ౨౧ ఏతద్గ్రంథస్యసర్వవేద శాస్త్రాగ్రముతత్వమ్
 ,, ౨౪ ఏతద్గ్రంథస్యోపన్యస్తృత్వార్థాఘటకవాక్యప్రదర్శనమ్
 3౪౮ ౧౪ స్వారత్త్రేయగనమృధే ప్రమాణప్రదర్శనమ్

పత్ర పక్షి-

సఖ్యో సఖ్యః.

విషయః.

„ ౧౬ ప్రస్తుతానుపపత్తిపరిహరస్య ప్రయోజనకథనమ్

„ ౧౭ లిజాద్యర్థ విశదీకరణమ్

„ ౧౮ ప్రకృత్యర్థస్య కర్తృవ్యాపారసాధ్యతా ౭ విధానవివరణమ్

౩౫౦ ౧౫ కర్తృవిధివాక్యానాం దేవతాఫలప్రదత్వాబోధకత్వేనా పూర్వక్షప్రత్యభావః

౩౫౧ ౧౪ వాయవ్యేత్యాదివాక్యప్రదర్శనమ్

„ ౧౫ ఫలసాధనత్వస్య విధ్యాత్మేవసిద్ధతావచ నాయుక్తతా

„ ౧౬ కర్తృణః దేవతాద్వారకఫలసాధనత్వ సిద్ధ్యభావశబ్దానిరాసః

౩౫౨ ౧౬ అర్థవాదోక్తవిధ్యర్థతాత్పర్యాజ్ఞీకారేణాచారానిరాసః

„ ౧౭ తాదృశాజ్ఞీకారస్య ప్రయోజనోక్తిః

౩౫౩ ౧౨ లోకసిద్ధభాషణానుష్ఠరణేన పరోపాలక్ష్యనమ్

„ ౧౩ ఉక్తాశ్చేత్రుతివచనమ్

౩౫౪ ౧౩ వేదవిద్వదనకథనమ్

„ ౧౪ ఉక్తాశ్చేత్రుతివద్వచనప్రదర్శనమ్

౩౫౬ ౧౦ ఏవమవిరోధేన నిర్వాహస్యప్రయోజనప్రశ్నః

„ ౧౯ తదనభిమతనిత్యవిభూతిసమర్థనమ్

౩౫౮ ౧౫ భగవద్గుణబోధక శ్రుతుపపాదనమ్

„ ౧౬ మనోమయశబ్ద వ్యాఖ్యానోపపాదనమ్

౩౫౯ ౧౮ నీలతోయదేతిశ్రుతి వ్యాఖ్యానోపపాదనమ్

౩౬౦ ౧౩ శబ్దవిషయప్రమాణ ప్రదర్శనమ్

„ ౧౪ స్థానపరిజనాదివిషయ ప్రమాణప్రదర్శనమ్

౩౬౧ ౧౪ అనేకార్థవిధానే వాక్యభేదబోధనా

„ ౧౫ అనేకార్థవిధానే వాక్య భేదశబ్దానిపరిహారః

„ ౧౬ విశిష్టవిధానైమిసీయ ఘూత్ర ప్రతిపాదనమ్

౩౬౨ ౧౧ సూత్రవిషయవాక్యప్రదర్శనపూర్వకవిశిష్టార్థవిశదీకరణమ్

„ ౧౩ మన్తాశాం అనుష్ఠేయార్థప్రకాశకత్వేనాత్రాన్యపరత్వేనా
స్వాధ్యేతార్పర్యాభావార్పర్వసిద్ధ్యభావశబ్దానిరాసః

„ ౧౯ స్తోత్రాదిస్వరూపనిరూపణమ్

౩౬౪ ౧౬ మన్తాశామనుష్ఠేయార్థాభ్యుపగమేనప్రతిపాదనమ్

„ ౧౭ నిత్యవిభూతిపరత్వేముక్తావిషయత్వశబ్దాపూర్వకపరిహారః

౩౬౫ ౧౫ త్యుత్పత్తేః కార్య పరత్వేనవిషేతసిద్ధ్యభావశబ్దానిపరిహారః

„ ౧౬ పరమపద శబ్దస్య అర్థావరళత్వ ముఖేనబోధనా

„ ౧౭ పూర్వబోధనాపరిహారః

౩౬౬ ౧౮ విశిష్టాభ్యుత్పత్తిప్రసానస్యవ్యావర్త్యత్యాభావాజ్జీవస్వరూపస్య
వ్యావర్త్యత్వమితిశబ్దానిరాసః

పత్ర పక్షి-

సఖ్యో సఖ్యో.

విషయః.

- ,, ౨౫ పరమపదశబ్దస్య అర్థత్రయ వాచిత్యే ప్రయోగప్రదర్శనమ్
- 3౬౭ ౧౦ ఏకావయవశక్త్యాత్రిష్యపిముఖ్యత్వోపపాదనమ్
- ,, ౧౭ అర్థత్రయస్యాపిప్రాప్యత్వస్య చోదనాపూర్వకోపపాదనమ్
- ,, ౨౧ ఆత్మప్రాప్తేః శగవత్ప్రాప్తిసాహిత్యోపపాదనమ్
- ,, ౨౭ అస్యతశబ్దస్యకర్తృవాచిత్య ప్రకారకశక్త్యా
- 3౬౮ ౧౧ అవిద్యాశబ్దస్యకర్తృవాచితా
- ,, ౧౪ అస్యతశబ్దస్యపాపవాచితా
- ,, ౨౪ ఘనవిశేషప్రాప్తైర్భగవత్ప్రాప్తి గర్భతా
- ,, ౨౬ ఉదాహృతవాక్యాన్తర వ్యాఖ్యానోపపాదనమ్
- 3౬౯ ౧౮ త్వియస్తమిత్యస్యఫలితా ర్థోపపాదనమ్
- ,, ౨౩ ఆస్యపరమవ్యోమశబ్ద వాచ్యత్వనిర్వికారత్వ ప్రదర్శనమ్
- ,, ౨౫ వ్యాఖ్యానీకేషవాప్యప్రతి ప్రయోజనోపపాదనమ్
- 3౭౦ ౮ పరమపదస్యాస్థిరత్వా పాదనశక్త్యా నిరాసః
- 3౭౧ ౧౯ సత్యకామశబ్దస్యభోగ్యభోగో పకరణాదివాచిత్య ప్రకారకబిజ్ఞానానివృత్తిః
- ,, ౨౧ ప్రమాణసంబంధాద్దత్వలక్షణసత్యతా వ్యాప్యప్రతిప్రయోజన త్యాపాదనమ్
- 3౭౨ ౧౩ సత్యసజ్జల్పపదవ్యాఖ్యానమ్
- ,, ౧౪ అర్థాన్తరకథనమ్
- ,, ౨౩ తత్త్వదాగ్ధధర్మాణాంతత్సంకల్పా యత్తతాపాదనమ్
- ,, ౨౫ భూమణాదికణ్ఠోద్దిదర్శనాయఉపబృంహణ వచనప్రదర్శనమ్
- 3౭౪ ౧౫ శ్రీమద్రామాంబయినిప్రామాణ్యప్రదర్శనమ్
- ,, ౨౭ శ్రీపరాశరనవనోప పాదనమ్
- 3౭౫ ౨౧ శ్రీపత్న్యాం ప్రమాణోపపాదనమ్
- ,, ౨౨ పరస్థానేవచనోపపాదనమ్
- ,, ౨౩ తస్యనిత్యత్వోప పాదనమ్
- ,, ౨౪ మహాభారతవచనోపపాదనమ్
- 3౭౬ ౪ తస్యలిలక్షణత్వప్రకారక శక్త్యాంయంతద్విషయ వాక్యాగ్ధ
పూర్వకతదర్థోపపాదనమ్
- ,, ౯ యపిహస్తరాదిత్యే ఇతివాక్యాగ్ధోపపాదనమ్ (3౮౩-౨౭.)
- 3౭౭ ౧౫ కవ్యాసక్రుతేర్థగ్ధటోపపాదనమ్
- 3౮౩ ౨౮ ఏతద్విషయసూత్రప్రతి జ్ఞాఖడ్గాగ్ధోపపాదనమ్
- 3౮౪ ౨౩ ఏతద్విషయ హేతుపపాదనమ్
- ,, ౨౪ సూత్రవ్యాఖ్యానోపపాదనమ్
- ,, ౨౬ పరమాత్మత్వప్రయోజన బిజ్ఞానా
- 3౮౫ ౨౧ రూపస్యఅనిత్యత్వప్రాకృతత్వశక్త్యావ్యాప్యప్రతిప్రయోజనోపపాదనమ్

వక్త వక్త్రే

సక్తిః సక్తిః

విషయః.

.. ౨౭ వాక్యార్థోపపాదనమ్

3౮౬ ౧౬ తత్తాత్పర్యోపపాదనమ్

.. ౧౮ ద్రమిదాచార్య వ్యాఖ్యానానుభాషణమ్

.. ౨౦ విష్ణుజాలికవస్తువల్ మాయాకృతత్వశబ్దా-వ్యాప్తి
ప్రయోజనోపపాదనమ్

.. ౨౪ పరమార్థ తోషపాదనమ్

.. ౨౫ అరూపాయాఃరూపదేశస్యకథనైశ్చ

3౮౭ ౧౫ వికారవాచిత్యవ్రణాత్కృతక రూపత్వశబ్దా-వ్యాప్తి
ప్రయోజక వాక్యోపపాదనమ్

.. ౧౯ తస్యభాష్యగ్రంథోపపాదనమ్

.. ౨౩ పూర్వసంగ్రహాత్కార్యస్య విస్తరణోపపాదనమ్

3౮౮ ౧౬ వాక్యభాష్యకారగ్రంథయో ర్దివ్యరూపసమర్థనస్య
పత్నిపరిజనాదేః ప్రదర్శనార్థతా

.. ౧౯ తత్రావగతత్వప్ర కారోపపాదనమ్

.. ౨౦ గుణసజ్జీకారశబ్దానిరాసః

3౮౯ ౨౫ అర్థవాదాదేఃస్వాగ్ధేతాత్పర్యా భావాదృష్టాస్వరూపా
సజ్జీకారశబ్దాయాంతప్రతిపదనమ్

3౯౦ ౨౪ స్వాభావికత్వవివరణమ్

.. ౨౫ బోధతదతిక్తకార్యకరత్వయోః స్వాభావికాస్వాభావికత్వ
విభాగ శబ్దాయాంతత్పరిహరః

.. ౨౮ హస్తచేష్టాదివల్ శబ్దస్యబోధకత్వాత్పక్షే తిరత్వాశబ్దానిరాసః

3౯౧ ౨౫ శబ్దత్వాల్దేవదత్తాది శబ్దవల్ సాంకేతికత్వశబ్దా-పూర్వకపరిహరః

3౯౨ ౧౦ బోధకత్వస్యస్వాభావికత్వేత్వత్పత్తిగ్రహణసాపేక్షత్వస్యాయుక్తత్వాల్
సాజ్జేతికత్వశబ్దాయాంతప్రతిపదనమ్

.. ౨౩ శబ్దానాంబోధకత్వస్వభావత్వేతాకిక నైదికప్రకారశబ్దానిరాసః

.. ౨౫ స్మృతిపూర్వకత్వా భృషగమేపురుషాధీనత్వాదుచ్చరణస్యవేదస్యా
పారుషేయత్వప్రకారక జిజ్ఞాసా

3౯౩ ౧౮ ఉపబృంహణా పెక్షాప్రకారకజిజ్ఞాసా

3౯౪ ౧౨ సిద్ధవస్తుపరత్వేదేదానామ నాదితాపానిశబ్దాయాంతత్పరిపదనమ్

.. ౨౦ ఇదానీందురపగాహత్వా త్తస్యాపేక్షితత్వాపాదనమ్

3౯౫ ౧౩ త్విత్సన్నతాకికశబ్దస్య నైదికానవబోధకత్వాశబ్దానిరాసః

.. ౧౯ అక్షణభేదాచ్ఛబ్దభేద ఇత్యాకారకబోధనా

.. ౨౦ పూర్వబోధనా పరిహరః

.. ౨౩ వితత్పరికరణాత్కార్యస్య సుగ్రహత్వాయ సక్తిగ్రహణానుక్రమణమ్

పశు పక్షి

సజ్జన సజ్జన విషయః.

“ ၁၇ နေ့လောက်မှာ ”

3౯౬ ౧౪ విభూతిమత్స్యవచనమ్

,, ౧౫ నిత్యవిభూతిమత్కవచనమ్

,, ౨౨ లీలావిభూతిమత్స్యవచనమ్

,, ౨౪ విశ్వశ్రుతిప్రకారా శబ్దానిరాసః

352 ౧౬ కారణావస్థాయామేకత్వ నిశ్చయేనశరీరాత్మత్వస్వరూప పరివృత్తమానత్వాత్
సామాన్యాధికరణ్యస్య స్వరూపైక్యనిబద్ధతత్వ శక్త్యానిరాసః

౩౯౮ ౧౯ వ్యవస్థాపకము:

॥ ब्रह्मोत्तरं चतुर्थं श्रीगणेशोक्तम् श्रीशिवसूक्तम्
व्यञ्जितम्

సర్వే ౨౪ పూర్వవాక్యేగర్హితాగ్ని వివరణమ్

“ ౨౫ బ్రహ్మగర్భిదచిద్విలక్షణత్వాదౌక్రమిప్రమాణమ్

౪౦౦ ౧౪ ఉపాయవిషయవక్తవ్యోమ్ము

,, ౧౭ జ్ఞానస్యమాత్మోపాయత్వ ప్రకారశబ్దా

అం ప్రీతి విశేష త్వే ప్రయోజన జ్ఞానా

,, ౨౨ వైశేషికమతేన చోదనా

,, ౨౩ పూర్వబోధనాపరిహారః

.. ౨౪ జ్ఞానసాధ్యముఖాదేః జ్ఞానత్వాభావశబ్దా

౪౦౧ ౧౦ జ్ఞానస్యసుఖత్వశబ్దా

౧౫ జ్ఞానాతిరేకిసుఖస్య దృష్టత్వకల్పిత్యవికల్పేన దూషణకథనమ్

౧౮ ద్వితీయశిరోదూషణమ్

,, ౨౦ ప్రస్తుతోపాసనస్యానవధికాతిశయశ్రీతిరూపత్వేహేతుజ్ఞానాపరివచనమ్

,, ౨౬ తత్రశ్శుతికథనమ్

౪౦౨ ౧. ఆనందవిభవప్రసాదస్సుఖత్వవచనస్యాయుక్తతా శక్త్యానిరాసః.

౧౮ జ్ఞానానుకూలత్వస్య విషయానుకూల్యప్రయోజ్యత్వే శ్రుతిభగవత్

,, ౨౦ తాదృశశ్రుతివ్యాఖ్యానమ్

అ: పరస్పరభోగ్యభూత బ్రహ్మణఃస్వభోగ్యత్యా భావశబ్దా

౪౦౩ ౧౦ రసోవై ఇతివరంప్రత్యానంత్య శ్రవణస్యప్రకారాశక్త్యా

౧౮ పీఠవిశేషశబ్దేనాభి. పేతార్క వివరణమ్

॥ ౨౭ అపురుషార్థత్వా పాదసముఖేనచోదనా

౪౦౪ ౧౬ సర్వలోకవిరుద్ధత్యోప పాదనమ్

౧౭ పూర్వోదనా పరిహారః

11 ౧౮ దేశాత్మాభిమానవిజృంభితోపపాదనమ్

పత్ర పక్షి

సప్త సప్త

విషయం.

- ,, ౧౯ సోపాధికత్వమామణ పూర్వకాత్మాభిమాన ప్రదర్శనమ్
 ౪౦౫ ౧౪ ఆత్మాభిమానానుగుణ పురుషార్థజ్ఞానాదాహరణకథనమ్
 ,, ౨౦ సోపాధికత్వోప సంహారః
 ౪౦౬ ౧౪ ఆత్మాభిమానేపి సుఖానుభవే బ్రహ్మప్రాప్తిప్రయోజనాశక్త్యా
 ,, ౨౦ అత్రప్రమాణకథనమ్
 ,, ౨౨ వ్యతిరక్తసుఖాస్థిరత్వాదా శ్రీవిష్ణుపురాణవచనమ్
 ,, ౨౫ వస్త్రీత్యేత ద్వాభ్యానమ్
 ౪౦౭ ౧౪ సుఖాద్యేకావృత్తప్రతితేః ప్రకారాశక్త్యా
 ,, ౨౦ ఉత్తవత్సమానశ్లోకయోర పానరుక్తార్థకథనమ్
 ,, ౨౪ ఉదాహృత శ్లోకార్థకథనమ్
 ,, ౨౫ ఫలితార్థకథనమ్
 ,, ౨౬ పూర్వపక్షోక్తగ్రహార్థకథనమ్
 ౪౦౮ ౧౪ సేవేత్వాదివచనస్యాసేవ్యసేవావిషయత్వ ప్రకారజిజ్ఞాసా
 ,, ౧౬ సహితీవ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౧౭ భగవద్వచనకథనమ్
 ,, ౧౮ సేవాయాఃమోక్షోపాయత్వ ప్రకారాదిశక్త్యా
 ,, ౨౫ భక్తేఃవేదనాశబ్దవాచ్యత్వ ప్రకారశక్త్యా
 ౪౦౯ ౧౩ విశేషితత్వస్య కథనశక్త్యా
 ,, ౧౫ ప్రియతమస్య రూపశక్త్యా
 ,, ౧౬ తత్రభగవద్వచన కథనమ్
 ,, ౨౧ తత్రమహాభారతవచనకథనమ్
 ౪౧౦ ౧౬ శ్లోకస్యాన్వయక్రమేణ వ్యాఖ్యానమ్
 ,, ౧౯ భక్తేఃవేదనాదిబద్ధవార్యత్వ ప్రయోజనాశక్త్యా
 ౪౧౧ ౫ ఏతత్ప్రబంధస్యాతిగమ్యురతాప్రదర్శనమ్
 ,, ౨౫ ఉత్తవిశేషణ త్రయ ఫల కథనమ్

భగవద్భాష్యకా
రేణ కృతో వేదా
ర్థసంగ్రహః।

తాత్పర్యదీపికా
యక్తో జీయాత్సు
మనసాం ముదే ॥

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః.

పే. (౧)

అశేష-

తా. ౧. వరదండ్విరదాద్రిశేఖరంకమలాయాదయితందయానిధిమ్,

సకలార్థజనార్థితప్రదం ప్రణమామిప్రణతార్తిహారిణమ్ ॥

౨. కృత్వానవద్యంనిగమాన్తభాష్యంనిరాకృతయేనభయంశ్రుతీ [5]
నామ్, ప్రతారితానామబహుశ్రుతైస్తంరామానుజంయోగినమాశ్రయామః॥

౩. శ్రీభాష్యకృదుపస్యస్త్రీశైలవతేఃపురః।

వేదార్థసంగ్రహస్యాస్యకుర్తస్తాత్పర్యదీపికామ్॥

(౧) ౪. (అశేషత్యాదిశ్లోకద్వయేన)- ఆరిష్టిరప్రకరణావిఘ్నపరినమాప్య
ర్థమ్, శ్రోతృణాంతత్ప్రసిద్ధ్యర్థంచ, స్మృత్యాచారప్రాప్తంశ్రుత్యా [10]
మజ్జశమాచరతి;

౫. శ్రోతృబుద్ధినమాధానార్థమ్, ఆదౌప్రతిపాద్యసంక్షేపశ్చక్రియతే

౬. తత్ర, ఇష్టదేవతోపాసనరూపమగ్రశాచారః, స్వవక్షుఘాపనరూప
ప్రతిపాద్యసంక్షేపశ్చక్రియతే శ్రేత ఆర్థశ్చ ప్రథమశ్లోకేన

౭. స్వపక్షేచ ప్రతిపాద్యముపాయోపేయాత్తకమ్. [15]

౮. తత్ర, సిద్ధవస్తుస్వరూపముపేయమ్ - చతుర్థ్యన్వైపదైస్సూచ్యతే,

౯. నమశ్శబ్దేన - ఉపాయస్సూచ్యతే;

౧౦. తత్రఉపేయస్యబ్రహ్మణఉభయవిభూతివిశిష్టత్వమ్-పూర్వాధ్యేనోచ్యతే

౧౧. నిర్మలత్యాదిపదేన - ఉభయలిక్తత్వముచ్యతే.

వే . చిదచిదస్తుశేషితే శేషశాయినే । నిర్మలా...

తా . ౧౨. తత్ర, వివ్రతప త్రివిషయస్య తత్త్వమస్యాదివాక్యస్యాధ్యక్షాన్తముఖే
న, లీలావిభూతివిశిష్టత్వముచ్యతే (అశేషచిదచిదస్తుశేషితా) ఇతి ప్రథమవచనం.

౧౩. జగద్యుత్పాదోస్సమానాధికరణ్యమ్-శరీరశరీరిభావనిబద్ధనమ్; [5]

౧౪. శరీరత్వచ్ఛి, చేతనం ప్రత్యసన్యార్హ శేషత్వమ్;

౧౫. ఏవం శరీరశరీరిభావనిబద్ధనత్వే సతిహి, భేదశ్రుతిభిర్బలకశ్రుతి

భిశ్చాస్యవాక్యస్యావిరోధః ?

౧౬. (అశేషపదమ్) - చేతనబహుత్వందర్శయతి.

౧౭. కతిపయచేతననియస్త్రవ్యావృత్తిశ్చ అనేనసిద్ధ్యతి . [10]

౧౮. (వస్తు)శబ్దేన - పరమార్థత్వంవివక్షితమ్ .

౧౯. అశేషవస్తుశేషితాత్మేతావతాలమ్ , కిమర్థంచిదచిచ్ఛిదప్రయో
గఇతిచత్ ; ఉచ్యతే -

అంయాదవప్రకాశమతే, సర్వమపిచేతనమేవతత్రఘటాదేత్వేతన్యానభివ్య
క్తిమాత్రమేవేతినచిదచిద్విభాగఇతి, తద్వాస్తవృత్తిశ్చిదచిచ్ఛిదైభాభ్యామ్. [15]

౨౦. కిచ్ఛి - శాబ్దరమతే, జీవబ్రహ్మణోస్సమానాధికరణ్యమ్ - స్వ
రూపేక్యనిబద్ధనమ్ , అచిద్బ్రహ్మణోస్తు - భాధార్థమ్ , ఇతి సామానా
ధికరణ్యస్యనేకరూపార్థఇతి , తద్వాస్తవృత్తిశ్చాభిప్రేతా. ...

౨౧. కిచ్ఛి - భాసూరమతే, జీవబ్రహ్మణోర్భేదశ్రుతయదౌపాధిక
భేదవిషయాః , అచిద్బ్రహ్మణోర్భేదశ్రుతయస్వాభావికభేదవిషయా [20]
ఇతి, భేదశ్రుత్యర్థనేకరూపాభ్యుపగతఇతి, తద్వాస్తవృత్తిశ్చాభిప్రేతా. ...

౨౩. నిశ్శేషేత్యపేవక్తవ్యే, అకారస్యమజ్జఘాతార్థత్వాత్-అశేషేత్యుక్తమ్.

౨౪. ఏవం లీలావిభూతివిశిష్టత్వముక్తంభవతి .

౨౫. నిత్యవిభూతియోగమాహ (శేషశాయిన) ఇతి .

౨౬. (శేష)శబ్దః- పరీక్షపరిజనాదేవదర్శనార్థః; [25]

౨౭. తాచ్ఛిల్యాధ్యక్షప్రత్యయాన్తత్వాత్ , భోగవిభూతిసమృద్ధస్యస్వా
భావికతయా , నిత్యత్వమభిప్రేతమ్ .

౨౮. ఏవముఖయవిభూతివిశిష్టత్వముక్తమ్. ...

౨౯. అభోభయలిక్లత్వమాహ (నిర్మలానన్తకల్యాణనిధయ) ఇతి.

౩౦. నిర్మలశ్చానన్తశ్చకల్యాణనిధిశ్చ - నిర్మలానన్తకల్యాణనిధిః.

వే. 2న ప్రకల్యాణనిధయేవిష్ణవేనమః ॥

తా. 30. “ నిర్గుణమ్ ” ౧ “ నిరవద్యమ్ ” ౨ “ నిరజ్జనమ్ ” ౩ “ అపహతపాత్తా ” ౪ “ సమస్తహేయరహితంవిష్ణ్వఖ్యంపరమంపదమ్ ” ౫ ఇత్యాదిషు బ్రహ్మవిశేషణత్వేన నిర్దోషత్వాదివాచిపదానాం ప్రయోగాత్, [5]

31. నైర్మల్యమ్ - హేయప్రత్యసీకత్వమ్ .

33. నిర్మలత్వమనుకూలత్వంచ పరిచ్ఛిన్నేషు కేషుచిత్సాక్షిత్వవస్తువ్యవస్థితీ తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ , సకల చేతనాచేన పరిత్యాగపూర్వకం ప్రాప్యత్వాదిసిద్ధ్యర్థంచ , తమపయోగ్యానన్త్యమాహ- (అనన్తశ)జ్ఞేన.

34. అనేన-వాఙ్మనసనివృత్తిరూపార్థగుణనిషేధపరిహారశాచ్ఛిప్రేరతిః. [10]

35. (కల్యాణ)శబ్దః - అనుకూలవాచిత్యాదత్రానర్హాభిధాయా;

36. సహి - ప్రతికూలోపేత్యేషు కల్యాణశబ్దప్రయోగః?

37. యద్వా, అనుకూలవేదనీయత్వాత్సర్వేగుణాఃకల్యాణశబ్దవాచ్యాః.

38. నిర్మలకల్యాణశబ్దాభ్యాం సామాన్యవిశేషగోబలీవర్దనయావభిప్రీతా.

39. (నిధి)శబ్దేన - గుణగుణిభావోవివక్షితః.

[15]

40. అనేన- “ అనన్దోబ్రహ్మ ” ౫ ఇత్యాదిష్వానన్దశబ్దస్యానన్దివాచి

త్వంసిద్ధమిత్యభిప్రేతమ్.

41. “ అనన్దంబ్రహ్మణోవిద్వాన్ ” ౬ ఇతివ్యతిరేకనిర్దేశాత్.

42. ఏవం హేయప్రత్యసీకత్వ కల్యాణగుణాకరత్వ రూపాభయవిక్లవ్యంబ్రహ్మణఉక్తమ్.

[10]

43. (విష్ణు)శబ్దః - ధర్మనిర్దేశకః.

44. అనేన - శేషిత్వమన్తర్యామిత్వపర్యన్తమితిస్ఫూరితమ్;

45. రూఢ్యా దేవతావిశేషనిర్ణయశ్చ.

46. ఏవం చతుర్థ్యన్తైషదైః - ఉపేయవస్తు నిరూపితమ్.

47. అథోపాయంసూచయతి(నమ)ఇతి,

[15]

48. “ మన్మనాభవమద్భక్తోమద్యాజేమాంసమసురు ” ౭ ఇత్యత్రమన్మన్తశబ్దస్యప్రతిపదమన్వయేన సమస్యాభావక్యన్తర్గతత్వాత్;

49. * ధ్యానార్చనప్రణామాదిరిహివత్సృతే? (౪).

50. ఏవమ్ , దేవతోపానసరూపమజ్ఞానాచారః, శ్రేయఃకృతః.

౧॥ ఆత్మ-ఉ-౨॥ 3॥ బృహ-ఉ-౬-౨-౨౦. ౪॥ వి-పు-౧ - ౨౨-౫3.

౫॥ తై-ఉ-భృ-౬-౨. ౬॥ తై-ఉ-ఆ-౪-౯. ౭॥ గీ-౧౮ - ౬౫.

వే. (౧) పరం బ్రహ్మైవా^౨జ్ఞం బ్రమవరిగతం సంసరతి, తత్
పరోపాధ్యాత్మీయం వివశమ్, అశుభస్యాస్పదమితి ।

తా. ౫౦. ప్రతిపాద్యే స్వపక్షస్థాపనసంక్షేపశ్చార్థత్యక్యతః. ...

(౧) ౫౧. అథద్వితీయేన-గురుపాసనరూపమజ్ఞానాచారః శ్రేయోత్తమః క్రియతే. [5]

౫౩. ఆర్థః ప్రతిపాద్యే పరపక్షనిరాససంక్షేపశ్చక్రియతే.

౫౪. తత్ర, పూర్వాధేన - పరపక్షోపన్యాససంక్షేపః,

౫౫. ఉత్తరాధేన - తన్నిరాససంక్షేపః.

౫౬. (పరం బ్రహ్మైవేత్యాది) - పరమ్ - హేయప్రత్యసీకత్వకల్యాణగుణా
కరత్వాభ్యాంసర్వవిలక్షణమ్. [10]

౫౭. ఏవకారః - విరోధంస్ఫోరయతి ;

౫౮. సంశ్రితమరితాపహరత్వేన తదిష్టఫలప్రదత్వేనచ యదాశ్రయణీ
యమ్ - తదేవాజ్ఞానాదిపరవశంచేతోన్యోరక్షకఇతిభావః.

౫౯. (అజ్ఞమ్) - అవిద్యాతిరోహితస్వరూపమ్.

౬౦. అతఏవ (బ్రమవరిగతమ్) - వివిధభేదదర్శనశాలి. [15]

౬౧. (సంసరతి) - భేదదర్శనకృతజన్మజరామరణాదిసాంసారికదుఃఖభాగీత్యర్థః.

౬౨. ఏవం శాఖాసరమతముపస్యంతమ్.

౬౩. అథభాసరమతముపస్యంతే.

౬౪. (తత్ - పరోపాధ్యాత్మీయమ్) - పరశబ్దేన, ఉపాధ్యంతరనిరపేక్షంస్వత
ఏవప్రస్తుతబ్రహ్మవ్యతిరిక్తత్వముచ్యతే, [20]

౬౫. పరాభ్యుపగతమిథ్యాభూతావిద్యాన్యత్వంచ, వివక్షితమ్.

౬౬. (ఆతీథమ్) - సన్బుద్ధమ్,

౬౭. (వివశమ్) - కర్తవ్యపరవశమ్.

౬౮. అథయాదవప్రకాశమతమ్.

౬౯. (అశుభస్యాస్పదమితి) - అచిద్గతపరిణామార్హతాపాశుభ [25]
స్య, చిద్గతాపురుషార్థయోగ్యతాపాశుభస్యచ, ఆస్పదమిత్యర్థః.

౭౦. జీవబ్రహ్మణోర్భేదస్యస్వాభావికత్వాభ్యుపగమాన్నప్రక్షాణ్యపు
రుషార్థాన్వయఇతి వైషమ్యం దుర్వచమ్ - అభేదస్యాపిస్వాభావికత్వోప
గమేనాపురుషార్థాన్వయాదిభావః.

౭౧. అచిద్బ్రహ్మణోర్భేదాభేదాస్వాభావికా, చిద్బ్రహ్మణోన్వయభేదస్య

పే. శ్రుతిన్యాయాపేతంజగతివితతం మోహనమిదం

తమోయేనాపాస్తంసహి విజయతేయామునమునిః ॥

తా. భావికః భేదస్త్యాపాధికః ముక్తావభేదవచనాత్, ఇతిభాస్తరమతమ్.

౭౨. చిద్భ్రష్టానోరపి భేదాభేదాస్యాభావి కా ముక్తాభేద [5]
స్వాసినిర్దేశాత్, ఇతియాదవప్రకాశమతమ్.

౭౩. తస్మాత్, ఉక్తవేదార్థః (౬౯).

౭౪. తత్ర, అశుభస్యాస్పదమితి-నయాదవప్రకాశమతోపన్యాసః.

౭౫- పరంబ్రహ్మత్యాదిపదేన-శబ్దరమతోపన్యాసః; తత్-పరోపాధ్యాత్మీయ
మిత్యాదిపదేన-భాస్కరమతోపన్యాసః; ఇతరత్వస్థినిర్దేశాత్, ఇతి కేచిత్. [10]

౭౬. తదానీమ్, అశుభస్యాస్పదమితి-అవిద్యతాశుభాస్పదత్వముచ్యతే.

౭౭. తతోపి, పక్షత్రయోపన్యాస ఇతినిర్వాహణావరమ్.

౭౮. కస్యచిత్తతస్యాస్థినిర్దేశత్వాదవాస్తవవిభాగస్య కల్పితత్వోపపత్తేః.

౭౯. (ఇతి)శబ్దః - పక్షత్రయస్వరూపపరః.

౮౦. అథ తన్నిరాససంక్షేపః (శ్రుతిన్యాయాపేతమితి). [15]

౮౧. శ్రుతిః - ప్రమాణమ్,

౮౨. తదనుగ్రహకతరగః-న్యాయః,

౮౩. తన్మతసాధకతగ్దానుగృహీతం ప్రమాణం నాస్తీత్యర్థః.

౮౪. యద్వా, (శ్రుతిన్యాయాపేతమ్) తన్మతమ్-ప్రమాణతర్కవిరుద్ధమ్.

౮౫. బాధకతరగః-నుగృహీతప్రమాణమస్తీతిభావః. [20]

౮౬. తన్నిరాసేకింకారణమిత్యత్రాహ(జగతివితతమితి)

౮౭. శ్రుతిన్యాయాపేతమితిప్రసిద్ధత్వాన్నతన్నిరాసే యత్సంకార్యఇ
తిచేత్తత్రాహ (మోహనమిదంతమితి).

౮౮. (తమః) - యథార్థజ్ఞానావరణమ్.

౮౯. (మోహనమ్) - అపార్థేసమ్యక్త్వభీహతుః. [25]

౯౦. (అపాస్తమ్) - దూరతఉత్పరితమ్.

౯౧. ఇత్యార్థః పరమతనిరాసః.

౯౨. (సహి)త్యాదినా గురూపాసనముక్తమ్.

౯౩. "జయత్యతిబలోరామ" ఇతివత్-(సహివిజయత)ఇత్యుక్తమ్.

వే. (3) అశేషజగద్ధితానుశాసనశ్రుతినికరశిరసిసమధిగతోయమర్థః -

తా. ౯౪. అనేన ప్రాకిరణికార్థస్యసాంప్రదాయకత్వముక్తంభవతి.

౯౫. ఏవమార్థంస్వపక్షస్థావనపరపక్షప్రతిక్షేపసంక్షేపంకుర్వతా, దేవతాగురూపాసనరూపాభయవిధంమర్గశంశ్రేతమాచరితంభవతి. [5]

౯౬. తథా పూర్వైరనుష్ఠితమ్ “ నమస్కృత్యహృషీకేశమ్ ” ౧ “ నమోభగవతేతస్మైవ్యాసాయ ” ౨ ఇత్యాదిః.

౯౭. తథాచశ్రుతిః * యస్యదేవ ౩ ఇత్యాది. ...

(3) ౯౮. అథవ్రథమశ్లేకార్థమీషద్విస్తరేణవదత్, ప్రాకరణికమర్థంప్రతిజానీతేసప్రమాణమ్ (అశేషజగత్) ఇత్యాదినా. [10]

౯౯. శ్రూయతేనిత్యమితివృత్తతిసిద్ధేన(శ్రుతి)శబ్దేన- వేదస్యాపారుషేయత్వాన్నిర్దోషత్వమభిప్రేతమ్.

౧౦౦. (నికర)శబ్దేన-అధీయమా నకృత్స్వశాఖార్థపర్యాలోచనంవివక్షితమ్.

౧౦౧. తత్రాప్యనన్యపర పరభాగసిద్ధితదర్శయితుం(శిర)శ్శబ్దః.

౧౦౨. వత్సమాణాభిప్రాయేణ (అయమర్థ)ఇత్యుక్తమ్. [15]

౧౦౩. (సమధిగతః)-సమ్యగధిగతః; అనధీతశాఖాన్తరార్థప్రతిపాదకేతిహాసపురాణాదిభిస్సహాధిగతఇత్యర్థః.

౧౦౪. జగతోమిథ్యాత్వాత్ న భవదభిమతోపాయోపేయ పరాశ్రుతయః, అపితుస్మిన్ శేషవస్తుజ్ఞానస్యేవమోక్షోపాయత్వప్రతిపాదనపరాశ్రితశక్త్యాంవృదస్యతి- (అశేషజగద్ధితానుశాసనేతి). [20]

౧౦౫. (జగద్ధితానుశాసనేతి). జగద్ధితజ్ఞావనప్రవృత్తస్యవేదస్య, పూర్వమేవప్రభావే జగతిప్రత్యక్షోద్యనవగతభ్రమాన్తరోత్పాదకత్వమనుపపన్నమిత్యభిప్రాయః.

౧౦౬. (హితమ్) - ఉపాయోపేయాన్తకమ్.

౧౦౭. (అనుశాసనమ్) - వివిచ్యజ్ఞాపనమ్. [25]

౧౦౮. “ అనుపూర్వశ్శాసన్వివిచ్యజ్ఞాపనార్థోద్భవ ” ౪ ఇతిహిశాబ్దాః.

౧౦౯. అశేషజగచ్ఛబ్దేనసర్వాధికారిణఉచ్యతే.

౧౧౦. హితానుశాసనవరోవేదః కథంత్రిన్ద్రాద్యపురుషార్థంపురుషార్థంబోధయతీతిశ్చేత్ -

౧౧౧. తత్తదధికారాపేక్షయా పురుషార్థత్వమస్తీతి తద్బోధనమ్.

పే. (౪) జీవపరమాధ్యాత్మజ్ఞానపూర్వక వర్ణాశ్రమధర్మైక ర్తవ్యతాక పరమపురుషచరణయుగళధ్యానార్చనప్రణామాదిః-

తా. ౧౧౨. త్వరిత " శ్చైవేనాభిచరన్యజేత " ౧ ఇతి కథంపావరమమత్యంతాహితంకర్మవిదధాతీతిచేత్ , ఉచ్యతే - [౧]

౧౧౩. తచ్చ, భక్తువిశేషేర్పాలానివ శతాన్వశీకర్తుమ్,

౧౧౪. యద్వా, దేవప్రాప్తానహింసకాదిదుష్టనిగ్రహార్థకత్వేన కన్యహితత్వమితి;

౧౧౫. యద్వా, అభిచారాదికర్మరాధ్యత్వ తత్తత్ఫలప్రదత్వ రూపభగవదైశ్వర్యవిశేషజ్ఞాపనేన, తదభిధాయశాస్త్రస్య హితపరత్వమితి... [10]

(౪) ౧౧౬. ప్రథమశ్లోకేఉపాయస్యాతినంయేపేణ సూచితత్వాత్ తంవిస్తరేణవదన్, ప్రతిజ్ఞాతస్యార్థస్యశరీరమాహ(జీవ)ఇత్యాదినా;

౧౧౭. యద్వా, (యాధాత్మ్య)శబ్దేన, * తత్త్వమసి " ౨ వాక్యే, స్వంపదస్య చేతనద్వయగర త్వమ్ సూచితమ్;

౧౧౮. " వితదాత్మ్యమిదంసర్వంతత్సత్వమ్ " ౩ ఇతిపరమాత్మైకత [15] స్వంహిసత్వము క్తమ్?

౧౧౯. తస్మాద్యాధాత్మ్యశబ్దస్యామేవాభిప్రాయః.

౧౨౦. (జ్ఞానపూర్వకశబ్దేన)-వాక్యార్థజ్ఞానమాత్రస్యానుపాయత్వమ్ సూచితమ్.

౧౨౧. (వర్ణాశ్రమధర్మైక ర్తవ్యతా)శబ్దేన - కర్మణోవివిదిషా [10] గాధనత్వమ్, సముచ్చయవాదశ్చ, వ్యావర్తితౌ .

౧౨౨. (పరమపురుష) శబ్దేన - ధ్యేయస్య హేయప్రత్యసీకర్తవ్య కల్యాగుణాకరత్వాభ్యాంసర్వవిలక్షణత్వం దేవతావిశేషత్వజ్ఞోక్తమ్, తమేవంవిద్వాన్ ... నాన్యఃపథా " ౩ ఇతి శ్రీపురుషసూక్తానురోధాత్ .

౧౨౩. (చరణయుగళ)శబ్దేన- స్వామినిదాసస్యానుగుణాస్థితిర్దర్శితా, [15] సర్వదాచరణద్వద్వ్యంప్రజామి " ౪ ఇత్యాదివచనానుగుణ్యాత్ .

౧౨౪. (ధ్యానార్చనప్రణామాది)రిత్యత్రాదిశబ్దేన - " సతతంకీర్తయస్తోమామ్ " ౫ ఇత్యాదికీర్తనస్తరణాదయోవివక్షితాః.

౧|| ౨|| భా. ఉ. - { ౯ - ౧౦ - ౧౧ - ౧౨ - } ౩|| పురు. ౪|| జి. ౨. { ౧౩ - ౧౪ - ౧౫ - ౧౬ - } ౩. ౫ ౧ - ౫ || ౨.

వే. (౫) అత్యర్థప్రియః, (౬) తత్ప్రాప్తిఫలః.

తా.౧౨౫. ధ్యానార్చనప్రణామకీర్తనాదయస్సర్వఉపాసనశరీరాంతర్గతాః.

౧౨౬. వర్ణాశ్రమధర్మాః, పుయాశాదిస్థానీయాః.

౧౨౭. అగ్నేయాదివట్టస్థానే ధ్యానార్చనప్రణామాదిః. [5]

౧౨౮. ధ్యానమ్ - మానసమ్, నామసంకీర్తనమ్ - వాచికమ్, అర్చనాది - కాయికమ్ చ, కర్మ.

౧౨౯. యద్యపి తత్ర ధ్యానస్య ప్రాధాన్యమితరాపేక్షయా, తథాపి తద్విపాకరూపపరభక్త్యపేక్షయా అర్చనాదితుల్యవ్యవహారః.

౧౩౦. ఏవం త్రివిధముపాసనమ్. [10]

౧౩౧. యథా “మన్తనాభవమద్భక్తోమద్యాజీమాంసమస్తురు”^౧
“సతతంకీర్తయంతామామ్”^౨ “స్తవరణం కీర్తనం విష్ణోశ్రవణం పాదసేవనమ్ । అర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనమ్ ॥ ఇతి పుంసార్పితా విష్ణోర్భక్తిశ్చ నవలక్షణా”^౩ ఇత్యాది.

౧౩౨. మద్యాజీ - మదర్చనపరః. [15]

౧౩౩. వేదనధ్యానాదిశబైరన్యతమోక్తౌ అర్చనప్రణామాదిసహితధ్యానస్యోపాయత్వమ్ - న్యాయస్తృత్యనుగృహీతశ్చుతిసిద్ధమ్. ...

౧౩౪. తత్ర సామాన్యవిశేషన్యాయద్వేదనాదిశబ్దానాం ధ్యానాదిపరత్వసిద్ధివత్, స్తృత్యనుగృహీతత్వాదర్చనప్రణామాదిసహితధ్యానపరత్వసిద్ధిరిత్యర్థః.

౧౩౫. తస్మాద్ధ్యానార్చనప్రణామాదిస్సర్వోప్యపేయవిరోధినిరాసకః. [20]

(౫) ౧౩౬. (అత్యర్థప్రియ) ఇతి. ధ్యానార్చనప్రణామాదిస్సర్వోప్యత్యర్థప్రీతిపూర్వకఃకార్యః.

౧౩౭. మన్తనాభవ, ఇత్యాదివచనే, మద్భక్తోమన్తనాభవ, మద్భక్తోమద్యాజీభవ, ఇతి ప్రతిపదం మద్భక్తపదాన్వయాదితిభావః.

౧౩౮. ఏవం త్రయమగ్నేకసంక్షిప్తముపాయస్వరూపం విస్తృతమ్. ... [25]

(౬) ౧౩౯. ఉపేయమాహ (తత్ప్రాప్తిఫల) ఇతి.

౧౪౦. (అయమర్థ) ఇత్యర్థశబ్దస్య విశేషణత్వాత్పున్లిక్ష్ణతా.

౧౪౧. పూర్వముపాయస్యాతిసంక్షిప్తత్వేన తద్వివరణపరత్వాత్ అస్మిన్ గ్రంథే ఉపాయప్రధాననిర్దేశః.

వే. (2) అస్యజీవాత్మనో నాద్యవిద్యాసంబంధితపుణ్యపాపరూపకర్మప్రవాహహేతుకబ్రహ్మాదిసురసరతిర్యక్-స్థావరాత్మకచతుర్విధదేహప్రవేశ

తా. (2) ౧౮౨. ఉపేయమ్ - నిర్విశేషజ్ఞప్తిమాత్రమ్,

౧౮౩. నివర్త్యమ్ - మిథ్యారూపమవిద్యాదికమ్,

(5)

౧౮౪. ఉపాయః - వాక్యార్థజ్ఞానమాత్రమ్-

౧౮౫. సహి మిథ్యాసర్వః గరుడధ్యాననివర్త్యః ?

అపితు నాయంసర్వభిజ్ఞానమాత్రనివర్త్యః,

౧౮౬. తస్మాన్నభవదుక్తస్యోపాయతేత్యత్రాహ (అస్మేతి).

౧౮౭. పరమాత్మేక్యానుపపత్తయే, తద్విరుద్ధస్వభావతయావ్రత్య (10)

క్షసిద్ధత్యముచ్యతే - అస్మేతివదేన.

౧౮౮. (అనాది) శబ్దేన - అన్యోన్య్యాశ్రయఃపరిహృతః.

౧౮౯. (అవిద్యా). - “ శ్రూయతాజ్ఞాప్యవిద్యాయా స్వరూపం కులనన్దన || అనాత్మన్యాత్మబుద్ధిర్యా అస్మేస్వమిరియామతిః ” ఇత్యుక్తశ్చ

కారావిద్యాత్మాభిప్రేతా.

[15]

౧౯౦. తయా సంవిరమ్ - (అవిద్యాసంవిరమ్);-

౧౯౧. “ అవిద్యాసంవిరంకర్త ” - ఇతి హిత్పురి?

౧౯౨. ఉత్తేపనాదివ్యాప్యత్విర్థమ్ (పుణ్యపాప) శబ్దః.

౧౯౩. కథమ్ - పుణ్యస్యావిద్యాసంవిరత్వమ్?-

౧౯౪. తద్ధి దేహాతిరిక్తాన్తజ్ఞానవత్తానుష్ఠీయతే?

[20]

౧౯౫. ఉచ్యతే -

౧౯౬. యథా, ఆత్మనోదేహాదివిలక్షణత్వాత్ దేహాన్తజ్ఞానమవిద్యా,

౧౯౭. తద్వతావ పాపం - క్రియతే,

౧౯౮. పవమ్, అత్మనోభగవచ్ఛేషత్వాత్ స్వతంత్రాత్తజ్ఞానమప్యవిద్యా,

౧౯౯. తన్మూలమ్ - స్వగ్రాహిణలదకర్తానుష్ఠానమ్,

[25]

౨౦౦. ఇతి పుణ్యస్యావిద్యాసంవిరత్వోపపత్తిరితిః-

౨౦౧. దేహాభిమానిభిరజడత్వాదిధర్మకాత్మనిజకర్త్యాద్యారోపవత్

భగవదాత్మకాత్మనిస్సనిష్ఠత్వారోపణమ్ - బ్రాహ్మరేవేత్యవిద్యైవహి సా

౨౦౨. ఏవంవిధ(కర్మప్రవాహహేతుకః) - (చతుర్విధదేహప్రవేశః).

శ్రీ. కృత తత్తదాత్మభిమానజనితావర్జనీయభవభయవిధ్వంసనాయ,

(౮) దేహాతిరిక్తాత్మస్వరూపతత్వభావ తదన్తర్యామిపరమాత్మస్వరూప
తత్వభావతదుపాసనతత్ఫలభూతాత్మస్వరూపావిర్భావపూర్వ
ర్యకానపథికాతిశయానన్దప్రప్త్యనుభవజ్ఞాపనే

(5)

తా. ౧౬౩. తత్ (కృత) :- (తత్తదేహేష్యాత్మభిమాన);

౧౬౪. [అనాత్మని ... అస్మే] చ ఆత్మాత్మీయధియా కర్తృ,

౧౬౫. కర్తృణా శరీరవ్రవేశః,

౧౬౬. తచ్ఛరీరసంబంధేన అవిద్యా, ఇతి వ్రవాహానాదితా.

౧౬౭. తేన (అవర్జనీయమ్) భవభయమ్. -

[16]

౧౬౮. తన్మజరామరణాదిభయమ్మిశ్యేతి సహస్రకృత్వ ఉద్భవశే

పి నివర్తయితుమశక్యమితి ప్రాయోగ (అవర్జనీయమ్) ఇత్యుక్తమ్.

౧౬౯. (తద్విధ్వంసనాయేతి) :-

౧౭౦. ఏవమ్ - నివర్తయితుమ్;

...

౧౭౧. అత్ర జన్యజనకభావోపపాదనేన, ప్రతీతిమాత్రసిద్ధత్వాభా

[15]

వాత్ అదృష్టద్వారా నివర్తయితి సిద్ధమ్.

...

(౮) ౧౭౨. (దేహాతిరిక్తాత్మతత్వభావ తత్వభావేతి)

౧౭౩. (స్వరూపమ్) - జ్ఞానానన్దైకలక్షణమ్.

౧౭౪. (స్వభావో) భగవచ్ఛేషత్వమ్.

౧౭౫. ఉపాసకత్వానుగుణౌ స్వరూపస్వభావా జీవస్యోక్తా.

[20]

౧౭౬. (తదన్తర్యామిపరమాత్మస్వరూపతత్వభావేతి) :-

౧౭౭. (తదన్తర్యామి) శబ్దేన - జీవస్య పరమాత్మశరీరత్వే తద్వాచి శబ్ద

స్య పరమాత్మపర్యంతత్వమ్ - సిద్ధమ్.

౧౭౮. (పరమాత్మస్వరూపమ్) - ఈశిత్యత్వమ్.

౧౭౯. (స్వభావః) - ప్రణతసౌలభ్యమ్.

[25]

౧౮౦. ఉపాస్యత్వానుగుణౌ స్వరూపస్వభావా ఈశ్వరస్యోక్తా.

౧౮౧. ఏవం సిద్ధరూపము పేయము క్తమ్

...

౧౮౨. (తదుపాసన) శబ్దేన - ఉపాయఉక్తః.

$$\frac{౧-౨}{౯, ౪౪-౫౨, ౯౨-౪, ౧౦౬} \quad \frac{౩}{౧౦౬}$$

౧౮౩. సమూర్వం విస్తృతఇతి నాత్ర విస్తృతః

$$\frac{౪-౫}{౧౧౬-౩౮, ౧౨౪, ౧౯౨-౪} \quad \frac{౯}{౪}$$

౧౮౪. ఉపేయస్య ప్రాప్తిప్రకారఉచ్యతే (తత్ఫలభూతేత్యాది నా)

౧౮౫. (జ్ఞాపనఇతి) జ్ఞాపనశబ్దేన సమూర్వం తనుకాసనశబ్దస్సపాద్యః.

$$\frac{౩}{౧౦౬-౧౦౮}$$

వే. ప్రవృత్తంహివేదాంతవాక్యజాతమ్,

(౯) * తత్త్వమసి " ౧

* అయమాత్మాబ్రహ్మ " ౨

* యతస్తనితిస్తన్నాత్మనో నైరోయమాత్మానవేదయస్యాత్మాశరీరమ్ [5]

యతఃత్మానమనైరోయమయతి సతతాత్మానైర్యామ్యమృతః " 3

* ఏషసర్వభూతాంతరాత్మాఽపహతపాప్త్యాదివ్యోదేవపకోనారాయణః " ౪

* తమేతంవేదానువచనేనబ్రాహ్మణావిదిషన్తియజ్ఞేనదానేన తపసానాశకేన " ౫ * బ్రహ్మవిదాహ్నోతిపరమ్ " ౬

* తమేవంవిద్వానమృతభవతి నాన్యఃపథాల్లయనాయవిద్యతే " ౭ [10]

ఇత్యాదికమ్.

తా. ౧౮౬. (వేదాంతవాక్యజాత) శబ్దేన - ఏకవాక్యమాత్రపర్యాలోచనమ్-వ్యావృత్తమ్.

౧౮౭. (బ్రహ్మనుభవజ్ఞాపన)-ఇతినిర్దేశేన - వేదాంతవాక్యానామపాసనరూపకార్యప్రధానత్వశఙ్కా-వ్యావృత్తా. (16)

(౯) ౧౮౮. ఉక్తార్థవిషయాణితానివాక్యాన్యాహ (తత్త్వమసితి)

౧౮౯. షడ్విధతాత్పర్యలింగోపేతత్వాత్ తత్ ప్రథమముక్తమ్.

౧౯౦. తత్ర జీవవిశేషస్య బ్రహ్మతాదాత్మ్యంప్రతిపన్నమితి, జీవమాత్రస్యబ్రహ్మాత్మకత్వపరంవాక్యమాహ (అయమాత్మాబ్రహ్మేతి).

౧౯౧. అథ ఘటకశ్రుతిమాహ (యతస్తసితి). [20]

౧౯౨. దేవతావిశేషనిర్ణయార్థమాహ (ఏషఇతి).

౧౯౩. ఉపాసనస్య వర్ణాశ్రమధర్మైతికర్తవ్యతాకర్తే ప్రణమామాహ (తమేవమితి).

౧౯౪. ఉపాసనమేవోపాయఇత్యత్రప్రమాణమాహ (బ్రహ్మవిదితి)-

౧౯౫. బ్రహ్మవిత్ - పరమపురుషోపాసకః. [25]

౧౯౬. ఉపాయాంతరనిషేధమాహ (తమేవమితి).

౧౯౭. (అది) శబ్దేన-ఉపాసనశబ్దాన్వితవాక్యానిభేదశ్రుతయశ్చవివక్షితాః.

(౧౦). ౧౯౮. ఏషు వాక్యేషు జీవపరయోస్యైతావంకథంప్రతిపన్నమి

త్యాకాక్షాయామ్,

వే. (౧౦) జీవాత్మస్వరూపమ్ - దేవమనుష్యాదిప్రకృతిపరిణామవిశేష
రూపనానావిధభేదరహితమ్, (౧౧) జ్ఞానానందైకగుణమ్.

(౧౨) తస్యైతస్య

తా. ౧౯౯. ఉపబృంహణానుగృహీతశ్చుతిప్రతిపన్నంతయోస్వరూ (5)
పంచపక్షన్,

౨౦౦. ప్రథమం జీవాత్మస్వరూపమాహ (జీవాత్మేతి).

౨౦౧. “ తథాత్మాప్రకృతౌసక్తాదహమ్యానాదిదూషితః । భజతేప్రాకృ
తాన్ధర్వాన్ ” ౧ “ పుమాన్నదేవో నననోనపశుర్నచపాదపః । శరీరాకృతి
భేదాస్తు భూపైతేకర్షయోనయః ” ౨ ఇత్యాదిషు, ప్రకృతిసక్తాత్ (10)
దేవాదిశరీరసక్తాత్ అనేకరూపత్వదర్శనాత్, తదుభయవాక్యైకకణ్ఠ్యందర్శ
యన్నాహ (దేవమనుష్యాదిప్రకృతిపరిణామవిశేషరూపేతి) .

౨౦౨. ప్రకృతిపరిణామనిబద్ధనోవిశేషః-(ప్రకృతిపరిణామవిశేషః)తద్రూపః.

౨౦౩. (నానావిధ)శబ్దేన - బాహ్య్యాదేవమనుష్యాదిష్వ వాస్తవభే
దః, ఆస్తరః-సుఖత్వదుఃఖత్వాద్యవాస్తవ(భేద)శ్చ, వివక్షితః. (15)
(౧౧) ౨౦౪. (జ్ఞానానందైకగుణమ్) ఇత్యనేన “ నిర్వాణమయపవాయ
మాత్మాజ్ఞానమయోఽమలః । దుఃఖాఽజ్ఞానమలాధర్మాః ప్రకృతేస్తే నచా
త్మనః ” ౩ ఇత్యన్యార్థోఽభిప్రేతః-

౨౦౫. జ్ఞానానందవిశేషగుణకమ్,

౨౦౬. జ్ఞానత్వానందత్వగుణకంవా .

(20)

(౧౨) ౨౦౭. కథమ్, దేవాదిభేదరహిత్యమ్ ?

౨౦౮. ప్రత్యక్షానుమానాగమైస్తథాహిప్రతిపత్తిః?

౨౦౯. ఇతిశబ్దాయామ్,

౨౧౦. ప్రత్యక్షాదీని శరీరవిశిష్టాత్మవిషయాణి,

౨౧౧. నిష్కృష్టాత్మవిషయాణివాక్యానితు భేదరహిత్యంవదన్తి, (25)

౨౧౨. ఇత్యాది, వదన్,

౨౧౩. అభేదశబ్దాంచపరిహరతి, (తస్యైతస్యేతి) .

౨౧౪. అత్ర అద్వైతభ్రమాస్పదానికానిచిద్వచాన్సివ్యాఖ్యాతానిభవన్తి.

౨౧౫. (తస్యేతి) - జ్ఞానానందైకస్వరూపత్వంవివక్షితమ్.

౨౧౬. (ఏతస్యేతి)- శరీరసంబద్ధోఽభిప్రేతః.

వే. (౧౩) కర్మకృతః దేవాదిభేదేపద్వస్తే (౧౪) స్వరూపభేదోవాచామగోచరః, (౧౫) స్వస్వసంవేద్యః (౧౬) “జ్ఞానస్వరూపమ్” ఇత్యేతావదేవనిర్దేశ్యమ్, (౧౭) తా. ౨౧౭. (కర్మకృతః దేవాదిభేదేపద్వస్తే) ఇత్యనేన “ఏకస్వరూప-భేదోహిబాహ్యకర్తృవృత్తిప్రణః । దేవాదిభేదేపద్వస్తేనాస్త్యేవా, ౭వర (౬) గోహిసః ! ” ౨ ఇత్యస్యాథోవివృతోభవతి.

(౧౪) (౧౫) ౨౧౮ (స్వరూపభేదోవాచామగోచరస్వస్వసంవేద్య) ఇత్యనేన. “ప్రత్యస్తమితభేదః ౩ ఇత్యాదివచనమ్ - వ్యాఖ్యాతంభవతి.

౨౧౯. [ఏకస్వరూపేతి] గ్రన్థస్యాయమర్థః:-

౨౨౦. జ్ఞానానందైకస్వరూపస్యాత్మనోబుద్ధిసఖాద్యాంతర (భేదః), - (10) సంసారహేతుకర్తృజన్యశరీరాఖ్యావరణహేతుకః.

౨౨౧. [దేవాది] శరీర [భేదే] న స్తే సతినాత్మనోభేదః.

౨౨౨. [ఆవరణోహిసః] - సహిదేవాదిశరీరభేదఆవరణః, ?

౨౨౩. తస్మాత్ తస్మాత్ తస్మత్ తే తస్మత్ భేదో నాత్మనివిద్యత ఇత్యర్థః.

౨౨౪. పాతాంతరేంద్రః సృష్టః. (బాహ్యకర్తృవృత్తిజః) (15)

౨౨౫. [ప్రత్యస్తమితేత్యాది] గ్రన్థస్య ఆయమేవార్థః. { ప్రత్యస్తమిత

౨౨౬. [ప్రత్యస్తమిత] దేవమనుష్యాది [భేదమ్] - { భేదంయత్ ,

౨౨౭. [సత్తామాత్రమ్], నతుజన్మాదివికారాస్పదమ్ { సత్తామాత్రమ్,

౨౨౮. అతపవ [అగోచరమ్] - { అగోచరమ్ - 1

౨౨౯. [వచసామ్] - దేవాదివచసామ్, { వచసామ్, (20)

౨౩౦. జాయత ఇత్యాది [వచసామ్] చాగోచరమ్.

౨౩౧. తుచ్ఛత్వస్యావృత్త్యర్థమాహ. [ఆత్మసంవేద్యమ్] ఇతి, { ఆత్మసంవేద్యమ్,

౨౩౨. [తత్] చ స్వరూపతోధర్మతత్త్వజ్ఞానమ్, { తత్, జ్ఞానమ్,

౨౩౩. [తత్] చ [బ్రహ్మ] శబ్దాభిలప్యమ్, ఇత్యర్థః:- { బ్రహ్మసంజ్ఞితమ్. 11

(౧౬) ౨౩౪. సంసారదశాయాం యోగ్యవహారః తదగోచరంచేత్ (15)

జానామీత్యపితదానీం వ్యవహారాత్ (జ్ఞానస్వరూపమ్) ఇత్యపివత్త్వమ్ శక్యమ్,

౨౩౫. యది శక్యమ్ తర్హి దేవాదివ్యవహారశ్చ శక్య ఇత్యత్రాహ -

౨౩౬. (జ్ఞానస్వరూపమ్, ఇత్యేతావదేవనిర్దేశ్యమితి) -

౨౩౭. సహి, ధౌపాధికాకారాభావే, తద్వాచితజ్ఞానోచరత్వమివ స్వాభావికరూపవాచితజ్ఞానోచరత్వమ్, ఇత్యర్థః.

వే. (౧౭) తచ్చ , సర్వేషామాత్మనాంసమానమ్ .

(౧౮) ఏవంవిధవిదచిదాత్మకప్రపంచస్య (౧౯) ఉద్భవస్థితిప్రళయసంసారని
వర్తనైకహేతుభూతః, (౨౦) సమస్తహేయప్రత్యసీకతయా (౨౧) కల్యా
ణైకతానతయాచ, (౨౨) స్వేతరసమస్తవస్తువిలక్షణస్వరూపః, (౨౩) (5)
అనవధికాతిశయాసంఖ్యేయకల్యాణగుణగణః, (౨౪) * సర్వాత్మ - " ౧
* పరబ్రహ్మ - " ౨ * పరబ్రహ్మ - " ౩ * పరతత్త్వ - " ౪ * పర
మాత్మ - " ౫ * సదాదిశబ్ధభైర్విజృంభితవేదాంతదేవ్యో (౨౫) భగవాన్

తా. ౨౩౮. సర్వశబ్దాగోచరంచేత్ [వచసామ్ - అగోచరమ్] ఇత్యపి స
శక్యతేవక్తుమతిభావః. [10]

(౧౭) ౨౩౯. (తచ్చ సర్వేషామాత్మనాంసమానమ్) ఇత్యనేన - " పుమానే
కోవ్యవస్థితః " ౭ ఇత్యాదిషుపకశబ్దోవ్యాఖ్యాతోభవతి,

౨౪౦. " తన్ననస్సమతాలమ్బికార్యం, సామ్యంహిముక్తయే! " ౮ " నిర్దో
షంహిసమం బ్రహ్మ " ౯ ఇత్యాదివచనాత్.

(౧౮) ౨౪౧. అథల సర్వామిస్వరూపమాహ (ఏవంవిధేతి). (15)

౨౪౨. తేవస్వరూపస్యదేవాదిశరీరస్యచ ప్రస్తుతత్వాత్ (ఏవంవిధేత్యుక్తమ్.)

౨౪౩. యద్వా , ప్రత్యక్షాదిప్రమాణప్రసిద్ధతయోక్తమ్ .

(౧౯) ౨౪౪. (ఉద్భవేత్యాదినా) జగత్కారణత్వమోక్షప్రదత్వేఉక్తే.

(౨౦) (౨౧) ౨౪౫. స్వేతరవైలక్షణ్యమ్ - తృణాదేరప్యస్తీతి,

౨౪౬. తద్వ్యాప్యత్యర్థమ్, శోధకవాక్యోక్తోభయలింగత్వేనవైలక్ష (20)
ణ్యముచ్యతే (సమస్తేత్యాదినా).

౨౪౭. (కల్యాణ)శబ్దః - ఆనందవాచీ-

(౨౨) ౨౪౮. (సమస్తవస్తువిలక్షణస్వరూప) ఇత్యత్ర , స్వరూపశబ్దేన విశే
ష్యంశోభిప్రేతః.

(౨౩) ౨౪౯. ఉపాస్యత్వప్రాప్యత్వోపయోగిగుణజాతాభిప్రా

యేణాహ (అనవధికాతిశయాసంఖ్యేయకల్యాణగుణగణ) ఇతి . (25)

(౨౪) - (౨౭) ౨౫౦. సద్బ్రహ్మైవాదిసాధారణశబ్దైః ,

౨౫౧. భగవన్నారాయణపురుషోత్తమాద్యసాధారణశబ్దైశ్చ,

౨౫౨. ఏకవిపాఖిధీయత ఇత్యాహ (సర్వాత్మేత్యాదినా).

వే. (౨౬) నారాయణః (౨౭) పురుషోత్తమః (౨౮) ఇత్యంతర్యామిన్స్వరూపమ్.
(౨౯) తస్యచ వైభవప్రతిపాదనపరాశ్చుతయః, (౩౦) స్వేతరసమ
స్తదిదవిద్వస్తుజాతా న్తరాన్యతయానిఖిలనియమనమ్, (౩౧) తచ్చక్తితదంత
తా. (౨౫) ౨౫౧. (భగవ) చ్ఛబ్దేన - హేయప్రత్యసీకత్వం కల్యాణ [౪]
గుణాస్పదత్వంచవివక్షితమ్.

(౨౬) ౨౫౪: (నారాయణ) శబ్దేన - ఉభయవిభూతిమత్త్వమ్.
(౨౭) ౨౫౫. (పురుషోత్తమ) శబ్దేన - విభూతిభూతదిదవిద్వైలక్షణ్యమ్,
(౨౮) ౨౫౬. (ఇత్యంతర్యామిన్స్వరూపమ్) - ఇత్యుక్తంభవతీత్యర్థః.
౨౨౬. ఏవమ్ - భేదశ్రుత్యర్థః ఉక్తః. (10)

౨౫౭. అయంచ అభేదశ్రుతివిరుద్ధఇతిశంకాయామ్,
(౨౯) ౨౫౮ తదైకార్థ్యముచ్యతే (తస్యచేత్యాదినా).
౨౫౯. (తస్య) భేదశ్రుతిప్రతిపన్నస్య,
౨౬౦. (వైభవప్రతిపాదనపరాశ్చుతయ) ఇతి భేదశ్రుత్యానుగుణాత్
ఘటకశ్రుత్యేకార్థ్యాత్, సామానాధికరణ్యస్వాభావాచ్చఅభేదశ్రుతి [౫]
తయోపేతద్వైభవప్రతిపాదనపరాఇత్యభిప్రాయః.

౨౬౧. సామానాధికరణ్యవాక్యస్యతద్వైభవప్రతిపాదకత్వంకథమిత్య
ప్రమా (స్వేతరేత్యాదినా).

౨౬౨. అంతర్యామిణః పరమాత్మనః, తదేకనియామ్యత్వేనకృత్సస్య
శరీరత్వాత్, తద్వాచినశ్చబ్దాః శరీరిపర్యంతమభినధతీతి, (20)

౨౬౩. సమానాధికరణవాక్యైర్భిన్నప్రవృత్తినిమిత్తపదైః, వ్యాధికరణవా
క్యేశ్చ, తద్వైభవప్రతిపాద్యమ్ ఇతి సర్వశ్రుతీనామైకార్థ్యమిత్యర్థః.

౨౬౪. త(న్నియమనం) (ప్రతిపాదయన్తి) ఇత్యన్వయః.

౨౬౫ “ పరస్యబ్రహ్మణోరూపమ్ ” ౧

“ విష్ణోరంతాః ద్విజోత్తమ ” ౨

(25)

“ విష్ణోరేతావిభూతయః ” ౩

“ పరస్యబ్రహ్మణోరూపమ్ ” ౪

“ శరీరం తేజః త్వర్చమ్ ” ౫ “ తత్త్వం వైహరేస్తనుః ” ౬ “ తానిసర్వా
ణితద్వపుః ” ౭ ఇత్యాదిషు, శక్త్యంతాదిశబ్దానాంప్రయోగోఽప్రవృత్తః.

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥ ౨౪॥ ౨౫॥ ౨౬॥ ౨౭॥ ౨౮॥ ౨౯॥ ౩౦॥ ౩౧॥ ౩౨॥ ౩౩॥ ౩౪॥ ౩౫॥ ౩౬॥ ౩౭॥ ౩౮॥ ౩౯॥ ౪౦॥ ౪౧॥ ౪౨॥ ౪౩॥ ౪౪॥ ౪౫॥ ౪౬॥ ౪౭॥ ౪౮॥ ౪౯॥ ౫౦॥ ౫౧॥ ౫౨॥ ౫౩॥ ౫౪॥ ౫౫॥ ౫౬॥ ౫౭॥ ౫౮॥ ౫౯॥ ౬౦॥ ౬౧॥ ౬౨॥ ౬౩॥ ౬౪॥ ౬౫॥ ౬౬॥ ౬౭॥ ౬౮॥ ౬౯॥ ౭౦॥ ౭౧॥ ౭౨॥ ౭౩॥ ౭౪॥ ౭౫॥ ౭౬॥ ౭౭॥ ౭౮॥ ౭౯॥ ౮౦॥ ౮౧॥ ౮౨॥ ౮౩॥ ౮౪॥ ౮౫॥ ౮౬॥ ౮౭॥ ౮౮॥ ౮౯॥ ౯౦॥ ౯౧॥ ౯౨॥ ౯౩॥ ౯౪॥ ౯౫॥ ౯౬॥ ౯౭॥ ౯౮॥ ౯౯॥ ౧౦౦॥

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥ ౨౪॥ ౨౫॥ ౨౬॥ ౨౭॥ ౨౮॥ ౨౯॥ ౩౦॥ ౩౧॥ ౩౨॥ ౩౩॥ ౩౪॥ ౩౫॥ ౩౬॥ ౩౭॥ ౩౮॥ ౩౯॥ ౪౦॥ ౪౧॥ ౪౨॥ ౪౩॥ ౪౪॥ ౪౫॥ ౪౬॥ ౪౭॥ ౪౮॥ ౪౯॥ ౫౦॥ ౫౧॥ ౫౨॥ ౫౩॥ ౫౪॥ ౫౫॥ ౫౬॥ ౫౭॥ ౫౮॥ ౫౯॥ ౬౦॥ ౬౧॥ ౬౨॥ ౬౩॥ ౬౪॥ ౬౫॥ ౬౬॥ ౬౭॥ ౬౮॥ ౬౯॥ ౭౦॥ ౭౧॥ ౭౨॥ ౭౩॥ ౭౪॥ ౭౫॥ ౭౬॥ ౭౭॥ ౭౮॥ ౭౯॥ ౮౦॥ ౮౧॥ ౮౨॥ ౮౩॥ ౮౪॥ ౮౫॥ ౮౬॥ ౮౭॥ ౮౮॥ ౮౯॥ ౯౦॥ ౯౧॥ ౯౨॥ ౯౩॥ ౯౪॥ ౯౫॥ ౯౬॥ ౯౭॥ ౯౮॥ ౯౯॥ ౧౦౦॥

౧॥ ౨॥ ౩॥ ౪॥ ౫॥ ౬॥ ౭॥ ౮॥ ౯॥ ౧౦॥ ౧౧॥ ౧౨॥ ౧౩॥ ౧౪॥ ౧౫॥ ౧౬॥ ౧౭॥ ౧౮॥ ౧౯॥ ౨౦॥ ౨౧॥ ౨౨॥ ౨౩॥ ౨౪॥ ౨౫॥ ౨౬॥ ౨౭॥ ౨౮॥ ౨౯॥ ౩౦॥ ౩౧॥ ౩౨॥ ౩౩॥ ౩౪॥ ౩౫॥ ౩౬॥ ౩౭॥ ౩౮॥ ౩౯॥ ౪౦॥ ౪౧॥ ౪౨॥ ౪౩॥ ౪౪॥ ౪౫॥ ౪౬॥ ౪౭॥ ౪౮॥ ౪౯॥ ౫౦॥ ౫౧॥ ౫౨॥ ౫౩॥ ౫౪॥ ౫౫॥ ౫౬॥ ౫౭॥ ౫౮॥ ౫౯॥ ౬౦॥ ౬౧॥ ౬౨॥ ౬౩॥ ౬౪॥ ౬౫॥ ౬౬॥ ౬౭॥ ౬౮॥ ౬౯॥ ౭౦॥ ౭౧॥ ౭౨॥ ౭౩॥ ౭౪॥ ౭౫॥ ౭౬॥ ౭౭॥ ౭౮॥ ౭౯॥ ౮౦॥ ౮౧॥ ౮౨॥ ౮౩॥ ౮౪॥ ౮౫॥ ౮౬॥ ౮౭॥ ౮౮॥ ౮౯॥ ౯౦॥ ౯౧॥ ౯౨॥ ౯౩॥ ౯౪॥ ౯౫॥ ౯౬॥ ౯౭॥ ౯౮॥ ౯౯॥ ౧౦౦॥

వే(3౨) తద్విభూతి తక్రూప తచ్ఛరీరతత్త్వనుప్రభృతిభిశ్శబ్దైః,

(33) తత్సామానాధికరణ్యేనవప్రతిపాదయన్తి.

(3౪) తస్య వైభవప్రతిపాదనపరాణామేషామ్,

తా.౨౬౭. (తచ్ఛక్తితదంతే) త్యాది నా ప్రతిపదంతచ్ఛబ్దప్రయోగావృత్తిః (5)

త్తిః - ఏకైకస్యైవరేఖ హేతుత్వాభిప్రాయేణ.

౨౬౮. యద్వా, యంపరమాత్మానంప్రతి, యదేతజ్జగత్ శరీరముచ్యతే,

౨౬౯. తమేవప్రతి, తదేవేదంజగత్ - శక్తిరంశఇతిచోచ్యతే;-

౨౭౦. అతపవ, పితృత్వపుత్రత్వవత్ ప్రతిసంబద్ధిభేదాత్ అవిరోధో దుర్వచః;- [10]

౨౭౧. అతః, శరీరాదిశబ్దానామ్, వికార్యతత్పురత్వేన అవిరోధోవాచ్యే, శరీరాదిశబ్దానుగుణం శక్త్యాదిశబ్దానామ్ అవిరోధేన అర్థోవర్ణనీయః -

౨౭౨. “ అస్తరోయషయతి ” ఇతి లక్షణపూర్వకమ్ శరీరభావస్య ముఖ్యతయోక్తత్వాత్ -

౨౭౩. కార్యోపయోగివిశేషణత్వాత్ (శక్తిః); [15]

౨౭౪. విశేష్టే బ్రహ్మణి విశేణతయైకదేశత్వాత్ (అంశః);

౨౭౫. నియామ్యతయా (విభూతిః);

౨౭౬. వ్యాప్యత్వే సతి నియామ్యత్వాత్ (శరీరమ్);

౨౭౭. అతః సర్వేషామ్ వికార్యమిత్యభిప్రాయః.

౨౭౮. శరీరతనుశబ్దోపాదానమ్- దృష్టాంతాభిప్రాయేణకృతమ్. [20]

౨౭౯. శరీరతనుశబ్దయోరివ శక్త్యాదిశబ్దానామవిరోధోవర్ణనీయ ఇతిభావః

౨౮౦. ఏవంప్రథమశ్లోకార్థానువర్తితః. $\frac{౨౮౦}{౨౭౯-౨౮౦}$

(3౪) ౨౮౧. అథద్వితీయశ్లోకస్య పూర్వార్థస్య పరపక్షత్రయోపన్యాసపరస్య, అర్థాంత్రమాద్వైవరిప్యన్,

౨౮౨. ప్రథమమ్ శౌర్య-రమతసంగ్రహమ్ వివృణోతి (తస్య వైభవే (25) త్యాది నా).

౨౮౩. (తస్య) (ఏషామ్) ఇతి పదద్వయస్యామభిప్రాయః.

౨౮౪. (తస్య) - శేదప్రతిభిః సమస్తవిదవిద్వస్తువిలక్షణతయా ప్రతిపన్నస్యబ్రహ్మణః.

౨౮౫. (ఏషామ్) - భేదశ్రుత్యానుగుణ్యాత్ సామానాధికరణ్యస్వాభావాత్,

(౩౫.) సామానాధికరణ్యాదీనాంబివరణేప్రవృత్తాః కేచనః-

(౩౬.) "నిర్విశేషజ్ఞానమాత్రమేవబ్రహ్మ;

(౩౭.) తచ్చ - నిర్విముక్తస్వప్రకాశమపి,

(౩౮.) తత్త్వసామ్యాదిసామానాధికరణ్యావగతజీవైకత్వమ్; [5]

(౩౯.) బ్రహ్మైవ అహమ్,-

(౪౦.) బద్ధతేముచ్యతేచ;

(౩౫) ౨౮౬. ఘటక శ్రుత్యైకాథ్యాచ్య తద్ (వైభవప్రతిపాదనపరాణామ్), ఇతిభావః.

౨౮౭. (అపి) శబ్దేన-ఘటక శ్రుతయోవివక్షితాః, భేదనిష్ఠేన శ్రుతయోవా. [10]

౨౮౮. (ఏషాం... బివరణేప్రవృత్తాః కేచన) ఇత్యనేన - కరోధస్సోరితః,-

౨౮౯. (కేచన) (విద్వయంతి) ఇత్యన్వయః. (వే-౫౦.)

(౩౬) ౨౯౦. (నిర్విశేషజ్ఞానమాత్రమేవబ్రహ్మ) ఇతి -

౨౯౧. (మాత్ర) శబ్దేన - త్వివివరణేబద్ధత్వవ్యావృత్తిర్యాః -

౨౯౨. కాశ్చేనైకసజ్జానమిశ్యంతః. [15]

౨౯౩. "సయథావైకత్యమనః" ఇతిశ్రుతివాక్యాథోక్త్యాభిప్రేతః-

౨౯౪. యద్యాః- (నిర్విశేష) శబ్దేన శ్రోతనిష్ఠోక్త్యాభిప్రేతః.

౨౯౫. తేన-జ్ఞాతృజ్ఞేయస్వరూపవిశేషాః, సుఖరూపవిశేషాశ్చనిష్ఠాభవంతి.

౨౯౬. (జ్ఞాన) శబ్దేన - జ్ఞానస్వరూపతోక్తీరూపార్థగుణనిష్ఠోక్త్యాభిప్రేతః.

౨౯౭. *జ్ఞానస్వరూపవైకత్యవ్యావృత్త్యావృత్తీయస్వరూపనిష్ఠాభిప్రేతమ్,

౨౯౮. అతస్తద్వ్యావృత్త్యధిగమ్య "సద్వైకత్యే" బ్రహ్మ" అ "యస్యాఽమత

మ్" ఇత్యాచ్యుక్త్యావ్యావృత్త్యావృత్తీయస్వరూపనిష్ఠాభిప్రేతా (మాత్ర) శబ్దః.

౨౯౯. (ఏవ) కాశ్చేన - సజ్జానమిశ్యంతీతివాక్యానామ్, అతస్తద్వైకత్యమ్

అభిప్రేతమ్.

(౩౭) ౩౦౦. స్వయాథావ్యక్తజ్ఞానప్రకాశత్వోద్భవః స్వప్రకాశేవస్తు [౨]

నిసంభవంతి-బ్రహ్మ నిర్విముక్త మేవైకాగ్రహ (సత్యేతి).

౩౦౧. వస్తుతో (నిర్విముక్తస్వప్రకాశమపి),

(౩౮) ౩౦౨. (జీవైకత్వ) న్య (సమానాధికరణ) వాక్యా (వగత) త్వాత్,

(౩౯) ౩౦౩. (బ్రహ్మైవ) అపిద్యాదీతివాచిమ్, భేదాభిసంపన్నభవంతీతకల్పమ్.

(౪౦) ౩౦౪. అతవేవ బద్ధత్వమోక్షశోభనపన్నాభిప్రేతమ్,

౧౧ - బృ - ఉ - ౬ - ౬ - ౧౨. ౨॥ బృ - ఉ - ౫ - ౪ - ౨. ౩॥ శ - ఉ - ౨ - ౩

* వి-పు. ౧౪౪౦.

(౪౧) నిర్విశేషవిన్నాత్రాతిరేకి ఈశ్వరేశితవ్యాద్యనస్త వికల్ప
స్వరూపమ్ కృత్-స్మం జగత్, మిథ్యా;

(౪౨) కశ్చిద్భుధః కశ్చిన్తుక్తఇతీయంవ్యవస్థానవిద్యతే;

(౪౩) ఇతఃపూర్వం కేచనముక్తాఇత్యయనార్థోమిథ్యా; [5]

(౪౪) ఏకమేవశరీరమ్జీవవత్, నిర్జీవాసీతరాణి శరీరాణి;

(౪౫) తచ్చశరీరం - కిమితి, నవ్యవస్థితమ్;

(౪౬) ఆచార్యో జ్ఞానస్యోపదేష్టా, మిథ్యా;

(౪౧) ౩౦౫. (జీవైక్యమ్) శ్రుతిసిద్ధమభ్యుపగతఞ్చేత్, శ్రుతిసిద్ధః (ఈశ్వరే
శివ్యాది) భేదోవ్యభ్యుపగతస్తవ్యఇత్యుక్తాహ (నిర్విశేషేతి). [10]

౩౦౬. అద్యైతవాక్య బలేన తేషాంవాక్యానామ్ (మిథ్యా) విషయత్వమ్
ఆశ్రయణీయమిత్యర్థః.

(౪౨) ౩౦౭. బద్ధముక్తవ్యవస్థాసిద్ధ్యర్థమ్ ఆత్మభేదోభ్యుపగతస్తవ్య ఇత్య
త్రాహ (కశ్చిదితి).

(౪౩) ౩౦౮. (బద్ధ...ముక్త...వ్యవస్థా) శ్రుతిసిద్ధత్వాత్ అజ్ఞికార్యా, [15]

౩౦౯. శుకాదయోహిముక్తాః?, ఇత్యుక్తాహ (ఇతఃపూర్వమ్) ఇతి.

(౪౪) ౩౧౦. చేష్టాదిభిః, సర్వశరీరాణామాత్మవత్త్వమ్ - సిద్ధమ్, -

౩౧౧. తథాసతి సుఖదుఃఖవ్యవస్థాయాం చాత్మని భేదేన బద్ధమోక్షవ్యవ
స్థాస్యాదిత్యుక్తాహ (ఏకమేవశరీరమితి). -

౩౧౨. జీవైక్యే సర్వశరీరాణామ్ సజీవత్వాభావాత్ సుఖాది ప్రతి [20]
సద్ధానాభావఇత్యర్థః.

౩౧౩. ఏకస్య సజీవత్వంచ - విశ్వోపదేశబలాప్త్యేక్యమమ్.

౩౧౪. (ఏకమేవశరీరమ్ - సజీవం) చేత్, తచ్చరీరకోజీవః శ్రవణమననా
దిభిః లబ్ధాద్యైతజ్ఞానస్యాదితి -

(౪౫) ౩౧౫. బద్ధోసన్యాత్, ఇత్యుక్తాహ (తచ్చశరీరమ్ కిమితి నవ్యవస్థితమితి). -

౩౧౬. “ ఇనంశరీరమ్ - సజీవమ్, ఏతచ్చరీరకోజీవః జ్ఞానవాన్ ” ఇతి
శ్చేతుమశక్యమిత్యర్థః.

(౪౬) ౩౧౭. శిష్యాచార్యవ్యవస్థాయాం ఆత్మబహుత్వంస్యాత్, -

(౪౮) ౩౧౮. శాస్త్రీస్యచప్రామాణ్యాత్ బ్రహ్మవ్యతిరక్తమ్ సత్యంస్యాత్,
ఇత్యుక్తాహ (ఆచార్య) ఇతి.

- (౪౭.) ప్రమాతా మిథ్యా;
 (౪౮.) శాస్త్రించ మిథ్యా;
 (౪౯.) శాస్త్రజన్యజ్ఞానంచ మిథ్యా;
 (౫౦.) ఏతత్సర్వం, మిథ్యాభూతేన శాస్త్రేణైవావగతమ్; "ఇతివర్ణయత్తి" [5]
 (౫౧.) అపరేతుః; "అపహతపాత్మత్వాదిసమస్తకల్యాణగుణాపేతమపిబ్రహ్మ,
 (౫౨.) తేనైవైక్యావబోధేన,
 (౫౩.) " కేనవిమపాధివిశేషేణసంబద్ధమ్, బధ్యతే ముచ్యతేచ,
 (౫౪.) నానావిధమలరూపపరిణామాస్పదంచ," ఇతివ్యవస్థితాః.

(౪౭) ౩౧౯ (ప్రమాతా) శ్రీతా పివక్షితః. [10]

... (౪౯) ౩౨౦. ఏకైకమేవ నిరపేక్షం నూపణమితి జ్ఞాపనాయ మిథ్యా
 శబ్దావృత్తిః.

(౫౦) ౩౨౧. (ఇతివర్ణయత్తి) ఇతి. (వే. ౩౫). (వర్ణ) నశబ్దేన గ్రన్థప్రవర్ణః,
 అర్థహాస్యంచ, పివక్షితమ్.

(౫౧) ౩౨౨. అథ ద్విత్వీయశ్లోకపూర్వార్థస్థంభాసూర మతాపన్యాస [15]
 సంగ్రహమ్, పివ్యణోతి (అపరే) ఇత్యాదినా. $\frac{౩౩}{౩౩-౩౪}$

౩౨౩. (పివరణేప్రవృత్తాః) ఇత్యనువర్తతే. (అపరే...వ్యవస్థితాః)
 ఇత్యన్వయః.

౩౨౪. ప్రమాణసిద్ధస్య బాధాయోగాత్ సగుణత్వమ్ - తైరభ్యుపగతమి
 త్యాహ (అపహతపాత్మత్వాది) ఇతి. [20]

(౫౨) ౩౨౫. స్వతోఽపహతపాత్మత్వాదియుక్తమపి, వికోపదేశాన్యథా
 నుపపత్త్యా, ఉపాధిసంబద్ధోప్యభ్యుపగమ్యత ఇత్యాహ (తేనైవేతి).

౩౨౬. (విక్యావబోధేన...వ్యవస్థితాః) ఇత్యన్వయః.

(౫౩) ౩౨౭. (కేనచిత్) - దేవమనుష్యాచ్యుపాధిమలన్యతమేన;

౩౨౮. తథాసతి, బద్ధమోక్షవ్యవస్థాప్యపవన్యత ఇత్యాహ (బధ్యతే [25]
 ముచ్యతేచేతి). (బధ్యతే) - సంసరతి.

౩౨౯. ఏవమ్, జీవత్వం బ్రహ్మణ ఉక్తమ్.

(౫౪) ౩౩౦. అథాచిన్ద్రాపరిణామమాహ (నానావిధేతి).

౩౩౧. (మలరూప) శబ్దో దోషరూపత్వపరః.

(౫౫.) అన్యేషునః - విక్యావబోధయాథాన్యైవన్తయన్తః,-

(౫౬.) :: స్వాభావికాపరిమితోదారగుణసాగరంబ్రహ్మైవ,-

(౫౭.) సురనరత్యిరక్-స్థావరసారకి-స్వర్గ్యపవర్తిచేతనైక-స్వభావమ్,

(౫౮.) స్వభావతో పిలక్షణండా పిలక్షణంబ, [5]

వియదాది నానావిధపరిణామాన్వయంచ" ఇతిప్రత్యవశిష్టస్తే:-

(౫౯.) తత్ర, ప్రథమపక్షే, (౩౬-౫౦) శుశ్రీయార్థపర్యాలోచనపరః,

దుష్పరిహరణ దోషానుదాహరణ్తిః -

(౫౫) ౩౩౨. అథయావప్రకాశమతఃసంగ్రహం పిప్యణోతి (అన్యేషునః)

ఇత్యాది నా. $\frac{౧}{౬౮-౫౦}$ [10]

౩౩౩. (విక్యావబోధయాథాన్యైవన్తయన్తః) ఇత్యుపాలంభః:-

౩౩౪. యథా, అవిద్ - బ్రహ్మణోః బీజబ్రహ్మణోశ్చవిద్యమ్, ఏకరూపం-

ప్రతిన్నమ్,

౩౩౫. తథా, భేదోష్యేకరూపజ్జనన్న ఇతి,

౩౩౬. అవిద్ - బ్రహ్మణోర్భేదస్య స్వాభావికత్వమ్, బీజబ్రహ్మణో [15]

ర్భేదస్యబోపాధికత్వంచ, నవాచ్యమ్,-

౩౩౭. ఉభయత్ర భేదఃస్వాభావికః; ఇతి (వన్తయన్తః) ఇత్యభిప్రాయః.

(౫౬) ౩౩౮. తత్రాపి సగుణత్వాన్తీకారమాహ (స్వాభావికేతి).

౩౩౯. (అపరిమిత)-త్వమ్ - అసంఖ్యేయత్వమ్.

౩౪౦. (ఉదారః) ఉత్-కృప్తః - ప్రశస్యః. [20]

౩౪౧. తాదృశః, గుణసాగరః - గుణగణః, యన్యేతిబహువ్రీహిః.

(౫౭) ౩౪౨. బీజగతాద్గతా శుభాన్వితత్వమాహ(సురనరేతి). స్వప్రమ్.

(౫౯) ౩౪౩. (తత్రేత్యాది నా) - ద్వితీయస్కోద్దరాద్ధోక్త పరవక్ష్యప్రతి

తేషసంతేషంపిప్యణోతి. $\frac{౧}{౬౮-౫౦}$

౩౪౪(శ్రుత్యర్థపర్యాలోచనపరః)ఇతి(పర్యాలోచనమ్)-పరితలలోచనమ్.

౩౪౫ అభేద భేద ఘటక సమానాధికరణశ్రుతి, తత్పైర్వా పర్యాద్యాలో

చనపరః -

౩౪౬. సత్వేకవాక్యమాత్రతృప్తాఇత్యర్థః.

౩౪౭. (ఉదాహరన్తి) భగవద్యామునాచార్యా ఇతిశేషః.

(౬౦) తథాహి -

(౬౧) ప్రకృతపరావర్తి -

(౬౨) తద్భజ్యవగతస్యబ్రహ్మణః -

(౬౩) స్వసంకల్పకృతజగదుదయవిభవలయాదయః - [5]

(౬౪) “తదైతత్తత బహుస్యాం ప్రజాయేయ” ఇత్యారభ్య “సన్నా
లాసోమ్యేమాస్సర్వాప్రజాస్సదాయతనాస్సత్ - ప్రతిష్ఠాః”^౧
ఇత్యాదిభిషవైప్రతిపాదితాః -

(౬౫) తత్సంబద్ధితయా ప్రకరణాంతరసిద్ధిప్తేః (౬౬) సర్వజ్ఞతా

(౬౭) సర్వ శక్తిత్వ (౬౮) సర్వేశ్వరత్వ [10]

(౬౦-౬౧) ౩౪౮. తత్ర, ప్రకృతమ్, “తత్-త్వమ్”^౩ ఇతి వాక్యస్య

సిద్ధి శేషపరత్వే అనేకరూపణాని వక్యన్,

౩౪౯. పూర్వమ్, తద్భజ్యవగతగుణ+బాధమాహ (ప్రకృతేత్యాదినా).

౩౫౦. (ప్రకృతపరావర్తి) ఇతివచమ్ - హేతుగర్భమ్.

(౬౨) ౩౫౧. (తద్భజ్యః)-గుణవిశిష్టవాచీ, ప్రకృతపరావర్తిత్వాత్, ఇత్యర్థః.

(౬౩) ౩౫౨. కథంగుణానాం ప్రకృతత్వమిత్యత్రాహ - (స్వసంకల్పేతి).

౩౫౩. (అది) శబ్దేన, అనుప్రవేశనామయపర్యాకరణాదయోగ్యవ్యవస్థే.

౩౫౪. (జగదుదయవిభవలయాదయ) ఏవ, తత్తద్వాక్య ప్రతిపన్నతయా
విశేష్యతే -

(౬౪) ౩౫౫. (తదైతత్తతేత్యాదినా), - (పదైప్రతిపాదితాః) ఇత్యన్తేన,
తత్త్విరణాధీతగుణాఉక్తాః.

(౬౫) ౩౫౬. సర్వశాఖాప్రత్యయన్తాయేన ప్రకరణాంతరాకృష్టాన్ గుణా
నాహ (తత్సంబద్ధితయేతి) -

౩౫౭. కారణవస్తు (సంబద్ధితయా) ప్రకరణాంతరోక్తగుణాగణ్యతే (సర్వ
జ్ఞతేత్యాదినా).

(౬౬) ౩౫౮. “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవత్”^౪, [5]

(౬౭) ౩౫౯. “పరాఽస్యశక్తిర్విపిచైవశ్రూయతే”^౫, [కుశనాయ”^౬

(౬౮) ౩౬౦. “సశ్చోఽస్యజగతోనిత్యమేవ, నాన్యోహేతుర్విద్యతే

౧॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౩. ౨॥ ఛా-ఉ. ౬-౮-౬. ౩॥ ఛా-ఉ. ౬-౧-౪

౪॥ ము-ఉ. ౧-౧ ౧౦. ౫॥ శ్వే-ఉ. ౬-౬॥ శ్వే. ౬-౧ “జాతమ్” ఇతిచపా

(౬౯) సర్వప్రకారసమాభ్యుధికనివృత్తి (౭౦) సత్యకామత్వ
(౭౧) సత్యసజ్జాల్పత్వ (౭౨) సర్వావభాసకత్వాద్య
నవధికాతిశయా సజ్జ్యేయకీర్త్యానుగుణగణాః,

(౭౩) “అపహతపాప్తా”^౧ ఇత్యాద్యనేకవాక్యావగత నిరస్త[౬]
నిఖిలదోషతాచ, సర్వే, తస్మిన్ పతే విహస్యతే.

(౭౪) అథస్యాత్ :- “ఉపక్రమేపి, ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానముఖేన
కారణస్యైవ సత్యతాంప్రతిజ్ఞాయ,-

(౬౯) ౩౬౦. “నతత్సమశ్చాభ్యుధికశ్చదృశ్యతే”^౨,

(౭౦-౭౧) ౩౬౧. “సత్యకామ, సత్యసంకల్పః”^౩, [10]

(౭౨) ౩౬౩. “తస్య భాసా సర్వమిదం విభాతీ”^౩,

౩౬౪. ఇత్యాదివాక్యేషు అమీ సర్వజ్ఞత్వాదిగుణాద్రష్టవ్యాః -

(౬౩...౭౨) ౩౬౫. ఏకైకమ్ (అనవధికాతిశయాః) - (కీర్త్యానుగుణగణాః) -
(అసజ్జ్యేయా) ఇత్యాహ (అనవధికేతి).

(౭౩) ౩౬౬. హేయప్రత్యసీకత్వమాహ (అపహతపాప్తేతి). [15]

౩౬౭. అమీగుణా (సర్వే), సృష్ట్యుపయోగి త్వేన ప్రకరణాంతరీక్షాః -
ఆకృష్టా భవంతి.

(౬౯) ౩౬౮. (సమాభ్యుధికనివృత్తి) త్తా సత్యామ్-తదేకకారణత్వసిద్ధిః.

(౭౨) ౩౬౯. (సర్వావభాసకత్వం) చ, సృష్టజగత్-స్థిత్యుపయోగి త్వేన,
కారణత్వాపేక్షితమ్. [20]

(౭౩) ౩౭౦. హేయప్రత్యసీకత్వంచ - సర్వాద్యుపయోగి,-

౩౭౧. హేయాస్పదత్వే, కర్మవశ్యత్వేన స్వాతంత్ర్యాదిభగ్నప్రసక్తాత్.

౩౭౨. తే (సర్వే) - తచ్చబ్ధావగతాః, (విహస్యతే) ఇత్యర్థః;

(౭౪) ౩౭౩. (అథస్యాత్) ఇత్యాది. (ఉపక్రమ) శబ్దేన-ఉపక్రమోపక్ర
మోవివక్షితః. [25]

౩౭౪. “తత్-త్వమసి”^౪ ఇతి వాక్యాపేక్షయా, “తదైక్షత”^౫ ఇత్యా
దివాక్యస్య ఉపక్రమత్వేపి, * ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞావా
క్యమ్ తస్మాప్యుపక్రమభూతమిశ్యభిప్రాయః.

(౭౪) ౩౭౫. (ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానముఖేన కారణస్యైవ సత్యతాం

౧॥ ఛా. ఉ. ౮. ౭ - ౧. ౨॥ శ్వే. ౬. ౩॥ కఠ. ఉ. ౨ - ౫ - ౧౫.

౪॥ ఛా. ఉ. ౬ - ౧౩ - ౨. ౫॥ ఛా. ఉ. ౫ - ౨ - ౩. ౬॥ ఛా. ఉ. ౬ - ౧ - ౪.

(౭౫) తస్య కారణభూతస్యైవ సత్యతామ్, వికారభూతస్య చాపి సత్యతామ్, నృద్వైప్యేన దర్శయిత్వా,

(౭౬) సత్యభూతస్యైవ బ్రహ్మణః, 'సదేవసోమ్యేదమగ్రాసీత్ ఏకమేవాద్వితీయమ్' ఇతి సజాతీయ విజాతీయ నిఖలభేద [౯] నిరసనేన నిర్విశేషతైవ ప్రతిపాదితా;

(౭౭) ఏతచ్ఛోభకాని ప్రకరణాంతరవాక్యాన్యపి -

(౭౮) 'సత్యంజ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ' ౧, 'నిఘ్నమ్' ౩, 'నిర్గుణమ్' ౪, 'విజ్ఞానమ్' ౫, 'అనన్దమ్' ౬ ఇత్యాదీని;

(౭౯) సర్వవిశేషప్రత్యక్షిక -

[10]

(ప్రతిజ్ఞాయ) ఇతి. ఏకవిజ్ఞానేన సర్వ విజ్ఞానద్వారా, ఏకవిజ్ఞానేన సర్వ విజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాయా, కారణస్యైవ సత్యత్వం ఫలితమిత్యర్థః. [స్వేతి].

(౭౫) ౩౭౬. కారణస్యైవ సత్యత్వం వృత్తాంతవాక్యేకత్వోక్తమిత్యాహ (త

(౭౬) ౩౭౭. దాన్తాన్తకవాక్యేపి నిర్విశేషపరత్వమ్ ఉక్తమిత్యాహ (సత్యభూతస్వేతి). [15]

౩౭౮. (నిఖలభేద) శబ్దేన స్వగతభేదో వివక్షితః,

౩౭౯. (విజాతీయ) భేదాంతగతత్వాత్ స్వగతభేదస్య.

(౭౭) ౩౮౦. శోభకవాక్యానామపి నిర్విశేషపరత్వమాహ (ఏతదితి).

౩౮౧. (ఏతచ్ఛోభకాని) - కారణవాక్యవగతస్య శోభకత్వాత్ తదైకాధ్యేన, నిర్విశేషపరాణీత్యర్థః. [20]

(౭౮) ౩౮౨. సామానాధికరణ్యస్వాభావాత్, 'నిర్గుణమ్' ఇత్యాది శోభకవాక్యైకైకాధ్యాయ,

౩౮౩ 'సత్యమ్, జ్ఞానమ్', ౧, 'విజ్ఞానమ్', ౫, 'అనన్దమయమ్', ౬ ఇత్యాదీని శోభకవాక్యాని నిర్విశేషపరాణీత్యభిప్రాయేనాహ (సత్యంజ్ఞానమ్) ఇతి.

(౭౯) ౩౮౪. సత్యాదిపదానాం నిర్విశేషపరత్వే, ప్రవృత్తినిమిత్తభేదాభావాత్ సామానాధికరణ్యలక్షణహానిరిత్యత్రాహ (సర్వవిశేషప్రత్యక్షికేతి).

౩౮౫. ప్రతియోగిభేదాః ప్రవృత్తినిమిత్తానీత్యర్థః.

౧॥ ఛా. ఉ. ౬ - ౨-౧. ౨॥ తై. - ఆ. ౧. ౩॥

౪॥ ఆ. ఉ. - ఉ.

౫॥ తై. ఉ. - భృ. ౧౦ - ౪.

౬॥ తై. - ఆ. ౧.

ఏకారతాంబోధయన్తి:-

(౧౦.) నచ, ఏకాకారబోధనేపి పదానాంపర్యాయతా, -

(౧౧.) ఏకత్వేపి వస్తునః సర్వప్రత్యసీకాకార తోవ్యపస్థాపనేన సర్వపదానామ్ అర్థవత్త్వాత్, ఇతి. [5]

(౧౨.) నైతదేవమ్.—

(౧౩.) ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానప్రవిజ్ఞానమ్, -

(౧౪.) సర్వస్యమిథ్యాత్వే సర్వస్యజ్ఞాతస్యస్యాభావాత్,

(౧౫.) నసేత్యతి.

(౧౬.) సత్యమిథ్యాత్వయోరేకతాప్రసక్తిర్యాః:- [10]

౩౧౬. తస్మిత్ద్వ్యవృత్తిరూపధర్మస్సాదిత్యుక్తాహ(ఏకాకారతామితి).

౩౧౭. (అకార) శబ్దః స్వరూపవాచీ-స్వరూపమేవ వ్యావృత్తిరితిభావః.

(౧౦) ౩౧౮. నిర్విశేషవస్తుసరత్వే పదానాంపర్యాయత్వం స్యాదితిపర్యాయత్వశఙ్కామ్-పరిహరతి (నచేతి).

(౧౧) ౩౧౯. కుతఇత్యుక్తాహ(ఏకత్వేపితి). (అర్థవత్త్వాత్,) నయో [15] జనవత్త్వాత్.

(౧౨) ౩౨౦. అథ సిద్ధాంత్యాహ (నైతదేవమితి).

(౧౩) ౩౨౧. *ఏకవిజ్ఞానమ్, సర్వవిజ్ఞానంచ,—

౩౨౨. కిమేకంజ్ఞానమ్?,-

౩౨౩. ఉతజ్ఞానద్వయమ్?,- [20]

౩౨౪. ఏకత్వపక్షే, కిమ్ ఏకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞానమ్ - సర్వస్యాభావాదుచ్యతే?,

౩౨౫. ఉతఏకస్యసర్వస్యచతాదాత్మ్యాత్?

౩౨౬. ఇతిఏకత్వమభిప్రేత్య, ప్రథమంచూపయతి (ఏక) ఇతి.

౩౨౭. (ఏక) ఇత్యాది. స్పష్టమ్. [25]

(౧౪-౧౫) ౩౨౮. (నసేత్యతి) ఇతి. సర్వశబ్దస్యసర్వాభావవాచిత్యాభావాదితిభావః.

(౧౬) ౩౨౯. ద్వితీయంచూపయతి (సత్యమిథ్యాత్వయోః ఏకతాప్రసక్తిర్యా) ఇతి.

(౮౭) అపితు, ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానమ్,
సర్వస్య తదాత్మనైవ సత్యత్వే, సిద్ధతి.

౮౦౦. జగత్సత్యత్వం బ్రహ్మణోమిథ్యాత్వం వేత్యర్థః:-

౮౦౧. ద్విత్వపక్షే చ ॥ (ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానమ్);-

[౪]

౮౦౨. స్థావరీపులకన్యాయేన సర్వస్వైకసాధర్మ్యాత్ యత్ క్రిస్యాత్,

౮౦౩. తత్ - త్వత్వతే నయుక్తమ్, - కార్యస్య అసత్యత్వాత్ †;

౮౦౪. ఏకవైధర్మ్యాద్వాస్యాత్,

౮౦౫. దేవదత్తప్రాధాన్యజ్ఞానేన ఇతరేషాం ప్రధానతయా జ్ఞాతత్వవత్.-

౮౦౬. తదాపీమ్, త్వత్వతే “మిథ్యాత్వేన” ఇత్యధ్యాహరస్యాత్. [10]

౮౦౭. జ్ఞాతృజ్ఞేయాభావేన నివృత్తిలక్షణావాస్యాత్,

౮౦౮. జ్ఞానద్వయవైరుధ్యాత్ అస్వారస్యంచ, ఇత్యభిప్రాయః.*

(౮౭) ౮౦౯. (అపిత్వతి). నహి, ఘటపటయోః సత్యత్వేపి, ఘటజ్ఞానేన
వటోజ్ఞాతోభవతి? ఇతి -

౮౧౦. తద్వ్యవృత్తిర్థమాహ (సర్వస్య తదాత్మనైవ సత్యత్వ) ఇతి. [15]

౮౧౧. బ్రహ్మత్వనైవ సత్యత్వ ఇత్యర్థః.

౮౧౨. “నహికారణావస్థే బ్రహ్మణి జ్ఞాతే కార్యావస్థా జ్ఞాతాభవతి?” ఇతిచేత్,

౮౧౩. ఉచ్యతే. —

౮౧౪. నహి విశేషణా నైరవిశిష్టా కారే విశేషణా నైరాన్వయః?;

౮౧౫. అపితు ఏకస్మిన్ధర్మిణి విశేషణద్వయాన్వయో వివక్షితః; [20]

౮౧౬. తస్మాత్, న జ్ఞాతత్వ విశిష్టా కారేణ సర్వత్వమ్,-

౮౧౭. సర్వత్వవిశిష్టా కారేణ జ్ఞాతతావా;

౮౧౮. కింతు, సర్వత్వం జ్ఞాతత్వంచ, ఏకాశ్రయవర్తినీ, ఇతి,-

౮౧౯. అవస్థానవగమేపి, ధర్మైశ్చేన జ్ఞాతతాప్రయోగో ముఖ్యపద్యప్రతిః-

౮౨౦. “సోయం, - దేవదత్తః, పూర్వమేవ మయా ౭యం జ్ఞాతత్వ” ఇత్యాదిషు;

౮౨౧. నహి, తత్రవర్తమానకాలవిశిష్టత్వేన పూర్వం జ్ఞాతః.

౮౨౨. తస్మాత్, పరిషద్ధర్మనేన, “అమీపురుషాద్యప్రతిః” ఇతివత్ ఇదముపపన్నమ్.

౮౨౩. ఏకస్య సత్యత్వజ్ఞానేన, తద్వ్యతిరిక్తమ్ ‡ - మిథ్యాత్వేన జ్ఞాతంభవ
తీతిచేత్, - న; -

॥ పా. “ద్విత్వపక్షే,” క్రి పా. “యది” † పా. “అసామ్యాత్”

* శ్రుతప్ర. ఆనందమయాధిపు ౨౫౮ పక్షి. ౩౬-౩౮. ‡ పా. “వ్యతిరిక్తమ్”

(౮౮) అయవర్ధః.

(౮౯) శ్వేతకేతుంప్రతి అహ-

(౯౦) “స్తభోసి, ఉతతమాదేశ మపాత్రిత్యః...”^౧ ఇతి;—

(౯౧) పరిపూర్ణ ఇవలక్ష్మ్యసే,-

[5]

౪౨౪. “యేనాశ్రితంశ్రితంభవతి”^౧ ఇత్యాదిషువాక్యేషు “మిథ్యా త్వేన” ఇత్యధ్యాహారః;

౪౨౫. ఏకవిజ్ఞానస్య - సర్వవిజ్ఞానస్యచ - వైరుప్యమ్, అముఖ్యత్వంచ- జ్ఞాత్రభావాత్,-

౪౨౬. నహి, సర్వం మిథ్యాత్వేన జానన్, క్వచిత్ కశ్చిద్-జ్ఞాతాఽస్తి?

౪౨౭. తస్మాత్, సర్వవిజ్ఞానశబ్దేన సర్వనివృత్తిలక్షణా స్యాదితి.

(౮౮) ౪౨౮. “ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞావాక్యమ్, కిమ్?

౪౨౯. తదాశ్చనైవసత్యత్వంకథమ్?

౪౩౦. తథాసతి—కథంప్రతిజ్ఞో పపత్తిః?

౪౩౧. ఉపక్రమవాక్యమ్- సత్యత్వవత్సానుగుణమపి, తదవసంహా^[15]

రాపేక్షయా సబలమ్,

౪౩౨. నతుమహావాక్యస్వారస్యాపేక్షయా;-

౪౩౩. మహావాక్యంచ - మిథ్యాత్వవత్సానుగుణమ్,-

౪౩౪. ‘తత్త్వమసి’^౨ ‘మృత్తికేత్యేవసత్యమ్’^౩ ‘సదేవ...ఏకమేవ’^౪

ఇత్యాదిషుతథాప్రతీతేః”- ఇతి—

[20]

౪౩౫. శబ్దాయామాహ (అయవర్ధ) ఇతి.

(౮౯) ౪౩౬. ప్రతిజ్ఞావాక్యోపక్రమభూతమ్- “స్తభోసి”^౧ ఇతివాక్యమా రభ్యవ్యాఖ్యాతుమ్;

౪౩౭. “స్తభోఽసి” ఇతి శ్రుతియమాణ మధ్యమపురుషార్థసాప్తయోగమా హ (శ్వేతకేతుంప్రతిఅహ) ఇతి.

[25]

(౯౦) ౪౩౮. “స్తభోసి” ఇత్యాది, శ్రుతివాక్యోపాదానమ్.

(౯౧) ౪౩౯. తత్రవాక్యే “స్తభోసి” ఇత్యసార్థమాహ (పరిపూర్ణ ఇవ లక్ష్మ్యసే) ఇతి.

- (౯౨) తానాచార్యాన్ ప్రతి తమప్యాదేశంపృష్టవానసి? ఇతి.
 ॥ (౯౩) ఆదిశ్యతేననేత్యాదేశః.
 ॥ (౯౪) ఆదేశః - ప్రశాసనమ్,-

(౯౨) ౪౪౦. పృచ్ఛతిథాతుః, ద్వికర్షకః;- [5]

౪౪౧. వక్తృకర్షకః,-

౪౪౨. వాచ్యకర్షకశ్చేతి,-

(౯౨) ౪౪౩. తత్ర, "ఆదేశ"శబ్దాభి హితమ్, వాచ్యకశ్చేతి దర్శయితుమ్,
 (తానాచార్యాన్ ప్రతి) ఇతి, వక్తృకర్ష, వ్యాహృతమ్;

౪౪౪. "నవైనూనంభగవంతస్తపతదవేదిషుః యద్ద్యేతదవేదిష్యన్ కథం
 మేనావత్స్యన్?"^౨ ఇతి "తచ్ఛబ్ద" నిర్దిష్టా ఆచార్యాః అత్ర స్మరితాః.

౪౪౫. (తాన్) ఇతి బహువచనేన "తమాదేశమ్" ఇతి తచ్ఛబ్దస్య ఆచార్య
 విషయత్వ శబ్దావ్యుదాసః.

౪౪౬. (తమపి) ఇతి. "శ్రోతుర్ద్వర్గభమ్" ఇతి (అపి) శబ్దాభిప్రాయః;-

౪౪౭. కర్తాదిశ్రోతవ్యాన్తర సముచ్చయోవాఽభిప్రేతః. [15]

౪౪౮. (ఇతి-శ్వేతకేతుంప్రతిఆహ) ఇత్యన్వయః. (౯౨-౨౯)

(౯౩) ౪౪౯. "ఆదేశ" శబ్దం వ్యాచక్షే (ఆదిశ్యత) ఇత్యాది నా.

౪౫౦. (ఆదిశ్యతేననేత్యాదేశః) ఇతి ప్రత్యయార్థ వ్యాఖ్యానమ్,

(౯౪) ౪౫౧. (ఆదేశః ప్రశాసనమ్) ఇతి ప్రకృత్యర్థ వ్యాఖ్యానమ్.-

౪౫౨. అత్ర, "అకర్తరిచకారకేసంజ్ఞాయామ్"^౩ ఇతి ఘృణః కర్తృవ్యతి
 రిక్తకారకేహితత్వాత్, బ్రహ్మణః + ప్రశాసనేకర్తృత్వాత్ -
 ఉపదేశకర్తృత్వోపపత్తేశ్చ, ప్రకృత్యర్థః - ఉపదేశః, ప్రత్యయార్థః -
 కర్తృచ, ఇతి పరైర్వ్యాఖ్యాతమ్.

౪౫౩. "తత్ర, ప్రకృత్యర్థాస్వారస్యమ్, ప్రత్యయార్థాస్వారస్యమ్;

౪౫౪. అస్తస్మయై, ప్రకృత్యర్థాస్వారస్యమ్, ప్రత్యయార్థాస్వారస్యమ్; [25]

౪౫౫. కర్తృవ్యతిరిక్తకారకవిషయస్య ఘృణః కథంకర్తృత్వమ్?

౪౫౬. "వివక్షాతః కారకాణిభవంతి" ఇతి న్యాయేన, కర్తృరేవకరణాన్తర
 నిరపేక్షత్వలక్షణేన కరణసాధర్మ్యరూపేణ సాధకతమత్వేన కరణ
 త్వవివక్షయా, ఘృణ - ప్రత్యయఉపపద్యతే;

౪౫౭. పతదభిప్రాయేణహి (ఆదిశ్యతేననే) ఇత్యుక్తమ్-

౧॥ ౨-అ-౧-౪-౫౩-వ్యా. ౨॥ ఛా-ఉ-౬-౧-౭. ౩॥ ౨-అ-౩-౩-౧౯. ౪॥

॥ "ఆదిశ్యతేననేత్యాదేశః, ప్రశాసనమ్,*" ఇత్యపిపాఠ్య పా. "అధ్యా
 హృతమ్" ‡ పా. "దుర్గభత్వమ్" † పా. "బ్రహ్మణశ్చ" * పా. "ప్రశాసితా"

(౯౫.) “ ఏతస్య వాఅక్షరస్య ప్రశాసనే గార్తి సూర్యాచన్ద్రమసౌ
విదృతౌ తిష్ఠతః”^౧ ఇత్యాదిభిరైకాధ్యత్ -

(౯౬.) తథాచ మానవం వచః—

౪౫౮. నతు ‘ఆదిశతీ’ ఇతి!

[5]

౪౫౯. వివక్షయాకారకప్రవృత్తిశ్చేత్,-

౪౬౦. ‘అకర్తరి’^౨ ఇతివిధానస్యకింప్రయోజనమ్? -

౪౬౧. ‘స్వతఃపాప్రత్వమ్ - కర్తృవ్యతిరిక్తకారకస్య;

౪౬౨. కర్తరి కరణత్వాదివివక్షయా కర్తృర్థత్వమ్ అస్వరసమ్,’ ఇతివి
భాగః,-ప్రయోజనమ్.

[10]

౪౬౩. సూత్రస్య ప్రయోజనవత్త్వేఽపి, స్వారస్యమ్ అస్వారస్యంచ

౪౬౪. కిమనేన యోజనాంతరేణ? ఇతిచేత్,-

[తుల్యంచేత్,-

౪౬౫. ఉచ్యతే,—

౪౬౬. పరపక్షే ప్రత్యయార్థవైవ స్వారస్యమ్;

౪౬౭. అస్తత్ - పక్షే స్వారస్యద్వయమస్తి,-

[15]

౪౬౮. అర్థస్వారస్యం శబ్దస్వారస్యంచేతి-

౪౬౯. ప్రకృత్యర్థస్వారస్యంతావత్ సిద్ధమ్,

౪౭౦. వివక్షితవిశేషణస్య* అసాధారణాకారాభిధానం స్వతఃపాప్రత్వమ్,

౪౭౧. సర్వప్రశాసితృత్వమ్,- బ్రహ్మసాధారణోఽర్థః,

౪౭౨. ఉపదేశ్యత్వంతు కర్తృస్వరూపాదేసాధారణమ్,-

[20]

౪౭౩. కించ “అపేక్షితవిధేరనపేక్షితవిధానందుర్బలమ్” ఇతిన్యాయాత్,||

౪౭౪. అత్రావశ్యాపేక్షితప్రశాసితృత్వజ్ఞాపనమెవయుక్తమ్,

౪౭౫. నానపేక్షితోపదేశ్యత్వజ్ఞాపనమ్;-

౪౭౬. తస్మాత్, శబ్దస్వారస్య మర్థస్వారస్యంచేతి స్వారస్యద్వయ విభ
వాత్ +, అయమేవార్థః.

[25]

(౯౫) ౪౭౭. బ్రహ్మణఃకృత్స్నప్రశాసితృత్వేసిద్ధేహి, తదత్రా సాధా
రణాకారతయావక్తవ్యమ్?,-

౪౭౮. తత్రకింప్రమాణమ్? ఇత్యత్రాహ (“ఏతస్యవా”^౧) ఇతి.

౧|| బృ-ఉ. ౫-౮-౯ ౨|| ౮-అ ౩-౩-౧౯.

* పా. “విశేషస్య” || పా. “న్యాయేన”. + “సంఖవాత్” ఇతిచపా.

(౯౭) “ప్రశాసితారంసర్వేషామ్” ౧ ఇత్యాది.

(౯౮) అత్రాపి, “ఏకమేవ ఇతి జగదుపాదానతాం ప్రతిపాద్య-అద్వితీయ”
పదేన అధిష్టాత్ర స్తరనివారణాత్ †, అపైవ అధిష్టాత్పత్వమపి ప్రతిపాద్యతే;
(౯౯) అతః, “తం ప్రశాసితారం-జగదుపాదానభూతమపి, పృష్టవానసి, -[^౯]
(౧౦౦) * యేన శ్రుతేన మతేన విజ్ఞాతేన, అశ్రుతమమతమవిజ్ఞాతమ్-
శ్రుతమతమవిజ్ఞాతం భవతి”-౨

(౯౬-౯౭) ౪౭౯. స్మృతిమాహ (ప్రశాసితారమ్) ఇతి.

(౯౮) ౪౮౦. న కేవలం శ్రుత్యంతరేష్యేవ ప్రశాసితృత్వప్రసిద్ధిః,-

౪౮౧. అస్మిన్ప్రకరణేపి సిద్ధమిత్యాహ (అత్రాపితి)-

[10]

౪౮౨. అధిష్టాత్పత్వం హి ప్రేరకత్వమ్? తచ్చ ప్రశాసితృత్వమితి, ఫలితమ్

౪౮౩. ఏవమ్ “ఆదేశ” శబ్దార్థఉక్తః.

[ఇత్యర్థః:-

(౯౯) ౪౮౪. అథ * తచ్చక్షించ (౯౦) వివర్ణ్య, వాక్యార్థంచ యోజ
యతి (అత ఇతి)

[స్వయః- (౯౯)

(౧౦౦) ౪౮౫. (యేన...విజ్ఞాతం భవతి) (తమ్...పృష్టవానసి) ఇత్య

౪౮౬. * యేన శ్రుతేన మతేన విజ్ఞాతేన ఇత్యధ్యాహరణే యోజనాయాః

౪౮౭. ఉచ్యతే.-

[కోహేతుః:-

౪౮౮. న హి బ్రహ్మణస్స త్తయాకృత్సంజ్ఞాతం భవతి?-

౪౮౯. అపి తు, తద్-జ్ఞానేనైవ జ్ఞాతం భవతితి-వస్తుసామర్థ్యాత్;

౪౯౦. కించ, దృష్టాంతేపి, న హి మృత్పిణ్డసత్తయా, ఘటాది, జ్ఞాతం భవతి?-

౪౯౧. అపి తు తద్-జ్ఞానేన, ఇతి దృష్టాంతసామర్థ్యాత్;

౪౯౨. కిం, “అత్మనిఖల్పరేదృష్టే శ్రుతమతేవిజ్ఞాతే ఇదం సర్వం విది
తమ్?,- ౨

౪౯౩. “కస్మిన్నుభగవో విజ్ఞాతే సర్వమిదం విజ్ఞాతం భవతి?” ౩ ఇత్యాది
శ్రుత్యాచ;

[15]

౪౯౪. ఏవమ్, దృష్టాంతసామర్థ్యాత్, దాద్వాన్దికసామర్థ్యాచ్చ, శ్రుత్యంతర*

కణ్ఠోక్త్యాచైవం; వ్యాఖ్యాతమ్.

౧॥ మను-స్మృ. ౧౨-౧౨౨. ౨॥ బృ. ఉ. ౬-౫-౬. ౩॥ ము. ఉ. ౧-౧-౩.

॥ - “అణీయాంసమణీయసామ్” ఇత్యేవమంతం చోపాత్తందృశ్యతే.

+ పా. “నిరాకరణాత్” ౩ పా. “తత్ ఫలితమ్” * పా. “శ్రుత్యంతరే”

‡ పా. “చైవ”

3. శ్రీమత్తాత్పర్యదీపికాయుక్తవేదార్థసంగ్రహః.

(౧౦౧) ఇత్యుక్తంస్యాత్.

(౧౦౨) “నిఖిలజగదుదయవిభవవిలయాది కారణభూతం సార్వజ్ఞ్య సత్యకామత్వ సత్యసంకల్పత్వా ద్యపరిమితోదారగుణసాగరం కింబ్రహ్మపి, త్వయా శ్రుతమ్?” ఇతిహార్దోభావః. [5]

(౧౦౧) ౪౯౫. (ఇత్యుక్తంస్యాదితి.) కణ్ఠోక్త్యా, అభిప్రేత తయాచ, అయమేవాస్యా శ్రుతైరర్థ ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౦౨) ౪౯౬. “అస్మిన్వాక్యే, ఉపాదానత్వంహినకణ్ఠోక్తమ్; కింతుఫలితమ్, - ౪౬౭. కారణజ్ఞాతత్వంచ, నకణ్ఠోక్తమ్, -

౪౯౮. అత్రజగత్కారణత్వాభిప్రాయస్య కింప్రయోజనమ్?” ఇత్య [10] పేక్షాప్రాయమాహ (నిఖిలజగదితి). -

౪౯౯. శ్రుత్యంతరేషు, “యతోవా ఇమాని” ౧ ఇత్యాది వాక్యేషు, జగత్కారణత్వలక్షణకం బ్రహ్మవగతమ్, -

౫౦౦. తస్మాత్, అత్రజగత్కారణత్వగర్భం వదతఃపితుః, “త్వయాకిం బ్రహ్మశ్రుతమ్?” ఇత్యభిప్రాయఇత్యర్థః. [15]

౫౦౧. “అప్రాప్త్యః?” ఇతి ప్రశ్నోక్తిః-తత్పూర్వకశ్రవణాభిప్రాయేణ, ఇత్యాశయవానాహ (“...త్వయాశ్రుతమ్?” ఇతి) ఇతి.

౫౦౨. నాత్ర “బ్రహ్మ” ఇతికణ్ఠోక్తమ్,

౫౦౩. తస్మాత్, జగత్కారణత్వాంతర్భావప్రయోజనబ్రహ్మశ్రవణప్రశ్నః కృతోభవతి. [20]

౫౦౪. సర్వజ్ఞత్వాదిగుణాః కారణత్వోపయోగితయా ఉక్తాః.

౫౦౫. సృష్ట్యాదయః-పరిపూర్ణస్య*చీలాః;

౫౦౬. అతః (సత్యకామత్వ) స్య కారణత్వోపయోగః.

౫౦౭. (హార్దోభావః)-హృదినిహితంతాత్పర్యమిత్యర్థః.

(౧౦౩) ౫౦౮. “కారణత్వేసత్యపి, ఏకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞానంనోపపద్యతే, -

౫౦౯. కారణాత్కార్యస్య ద్రవ్యాంతరత్వాత్;

౫౧౦. కారణత్వంచనోపపద్యతే, -

౫౧౧. తథాసతి, బ్రహ్మణోహేయాస్పదత్వప్రసక్తాత్;

౫౧౨. కారణత్వోపపత్తావపి, ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానంనోపపద్యతే,

౫౧౩. నానాజాతీయకార్యాణాం నానాజాతీయ కారణకత్వదర్శనాత్;”

౧॥తై-ఉ-భృ-౧. ౨॥ఛా-ఉ-౬-౧-౩. ౩॥పా. “ఇత్యాకాష్టా” ౧॥పా. “గర్భత్వం”

(౧౦౩) తస్య, నిఖలకారణతయా,-

(౧౦౪) కారణమేవ, నానాసంస్థానవిశేషసంస్థితమ్, కార్యమిత్యుచ్యత ఇతి,
కారణభూతసూక్ష్మవిదవిద్వస్తుశరీరక బ్రహ్మవిజ్ఞానేన కార్యభూత
మఖిలంజగత్ - విజ్ఞాతంభవతీహృదినిధాయ, “యేన, అశ్రు” [౯]
తంశ్రుతంభవతి అమతమ్మతమ్ అవిజ్ఞాతంవిజ్ఞాతం*”^౧స్యాత్! ఇతి,

(౧౦౫) పుత్రంప్రతి పృష్టవాపితా;

(౧౦౬) తదేతత్ - సకలస్యవస్తుజాతస్య ఏకకారణత్వం పితృహృదినిహిత
మజానన్, పుత్రః, పరస్పరవిలక్షణేషువస్తుషు అన్యస్యజ్ఞానేన
తదన్యజ్ఞానస్యా ఘటమానతాంబుధ్వా, [10]

౫౧౪. ఇత్యత్రాహ (తస్యేతి).

౫౧౫. (తస్యనిఖలకారణతయా,) ... (కార్యభూతమఖిలంజగత్ - విజ్ఞా
తంభవతి) ఇత్యన్వయః (౧౦౩ - ౧౦౪)

(౧౦౪) ౫౧౬. కారణాతా-ర్యస్యా నన్యత్వమాహ (కారణమేవ) ఇతి.

౫౧౭. (నానాసంస్థానవిశేషసంస్థితమ్)-సంస్థానవిశేషవిశిష్టమిత్యర్థః [15]

౫౧౮. (సూక్ష్మవిదవిద్వస్తుశరీరక) శబ్దేన బ్రహ్మణోహేయాస్పదత్వప్ర
సక్త్యపరిహృతః.

(౧౦౫) ౫౧౯. *నిర్వేదాదుపసన్నాయ వక్తవ్యమర్థమ్, స్వయమేవకథం
వదతి? ఇత్యత్రాహ (పుత్రంప్రతి పృష్టవాపితా) ఇతి.-

౫౨౦. పుత్రవ్యతిరిక్తానాం శుశ్రూషా ద్యపేక్షా,- [స్సందితః

౫౨౧. పుత్రస్యతు, పుత్రత్వమేవబ్రహ్మచర్యేషామేతత్, ఇతిశాస్త్రార్థ

౫౨౨. (పుత్ర) (పితృ) శబ్దేన “ఉద్దాలకోహరుణిశ్వేతకేతుం పుత్రము
వాచ”^౩ “తంహ పితోవాచ”^౪ ఇతి శ్రుతివాక్యంస్మారితమ్.

(౧౦౬-౧౦౭) ౫౨౩. అనన్తరవాక్యమ్ “కథంభగవస్స ఆదేశః?”^౧ ఇతి.-

౫౨౪. ఇదమ్, కిమ్, ప్రశ్నరూపమ్, ఉతచోద్యరూపమ్? ఇతిసంశయే, [16]
చోద్యరూపమ్^౨ ఇతివ్యాచప్తే (తదేతదిత్యాదినా).

౫౨౫. “ప్రతివచనప్రకారేణ ప్రశ్నార్థోవిజ్ఞాయతే,

౧॥ ఛా-ఉ-౬-౧-౩. ౨॥ ము-ఉ-౧-౧౨. ౩॥ ఛా-ఉ-౬-౮-౧-౪॥ ఛా-ఉ-౬-౧-౨.

* “ఉతతమాదేశమప్రాప్యేనా శ్చుతంశ్చుతంభవత్వమతం మతమవిజ్ఞాతంవిజ్ఞా
తమ్?” ఇతి పితృకృతప్రశ్నవాక్యమ్. ౩ పా. “చోద్యరూపమ్”

(౧౦౭.) పరిచోదయతి.

(౧౦౮.) “కథన్నభగవస్స ఆదేశ”^౧ ఇతి.

(౧౦౯.) పరిచోదితః పునః, తదేవమృదినిహితమ్-

(౧౧౦.) జ్ఞానానందామలత్వైకస్వరూపమ్-

[5]

(౧౧౧.) అపరిచ్ఛేద్యమాహాత్మ్యమ్-

(౧౧౨.) సత్యసంకల్పత్వమిత్యై^౨ర నవధికాతిశయాసంభ్యేయ కల్యాణగుణగణైర్బుష్టమ్-

(౧౧౩.) అవికారస్వరూపమ్ పరంబ్రహ్మైవ,-

౫౨౬. ప్రతిపచనే ‘యథాసోమ్యైకేన’^౩ ఇత్యాదినా దృష్టానై^[10]

రుపపాదనాత్, ఇదం చోద్యరూపమ్” ఇత్యభిప్రాయః.

౫౨౭. (పరిచోదయతి) ఇతి- “వివక్షిత విశేషకణ్ఠోక్తిమకుర్వత్, సామాన్యేనచోదయతి” ఇత్యర్థః.

(౧౦౮) ౫౨౮. వాక్యముపాదతై - (“కథన్న”) ఇతి.

(౧౦౯) ౫౨౯. అథ పితా, బ్రహ్మణోజగత్సారణత్వమ్, తమపయోగిగు^[15]

ణజాతమ్, ఉపాదానత్వనిమిత్తత్వప్రయుక్తవోషశక్త్యాపరిహారంచ, వివక్షన్,

౫౩౦. కారణజ్ఞానేనకార్యజ్ఞానం లోకసిద్ధం దర్శయతీత్యాహ (పరిచోదితఃపునః) ఇత్యాదినా.

(౧౧౦) ౫౩౧. (జ్ఞానానందామలత్వైకస్వరూపమ్) ఇతి, “ విజ్ఞానమానందంబ్రహ్మ”^౩ ఇత్యాది శోధకవాక్యార్థోవివక్షితః. [20]

౫౩౨. (స్వరూప) శబ్దః- ధర్మిస్వరూపనిరూపకధర్మవాచీ.

(౧౧౧) ౫౩౩. (అపరిచ్ఛేద్యమాహాత్మ్యమ్) ఇత్యనేన “అనన్త”^౪ శబ్దార్థోవివక్షితః- స్వరూపమ్-అపరిచ్ఛిన్నమిత్యర్థః.

(౧౧౨) ౫౩౪. గుణతోహ్యేనన్త్యమాహ (సత్యసంకల్పత్వమిత్యై^౨) ఇతి.

(౧౧౩) ౫౩౫. “సత్య”^౪ శబ్దార్థమాహ (అవికారస్వరూపమ్) ఇతి. [25]

౫౩౬. అత్ర (స్వరూప) శబ్దః - విశేష్యాంశపరః.

౫౩౭. ఏవమ్, *^౫ అవికారత్వాదిగుతై ర్విపయోదర్శితః.

౧॥ ఛా. ఉ. ౬-౧-౩.

౨॥ ఛా. ఉ. ౬-౧-౪.

౩॥ { భాష్యే. } జి-అ. పుటమ్. ౪౪.

౪॥ తై. ఉ. ఆ-౧-౧. ౧ పా. “సత్యసంకల్ప” ౫॥

(౧౧౩.) నామరూపవిభాగానర్హ (౧౧౪) సూక్ష్మవిదవిద్వస్తుశరీరమ్,

(౧౧౫.) స్వలీలాద్యై,

(౧౧౬.) స్వసంకల్పేన, అనన్తవిచిత్రస్థిత్రసహజ జగత్సంస్థానమ్,-

(౧౧౭.) స్వాంశేనావస్థితమితి,

[9]

(౧౧౮.) తద్జ్ఞానేన అన్యస్యనిఖిలస్య జ్ఞాతతాంబ్రవన్,-

(౧౧౯.) లోకదృష్టంకార్యకారణయోరనన్యత్వందర్శయితుందృష్టే నైవహా,-

(౧౨౦.) “యథాసోమ్యే కేన మృత్పిణ్డేన సర్వం మృణ్మయం విజ్ఞాతంస్యాత్,

వాచారమ్భణంవికారో నామధేయం మృత్తికేత్యేవ సత్యమ్” ఇతి.-

(౧౨౧.) ఏకమేవ మృద్భ్రష్టమ్, సైవైకదేశేన,

[10]

(౧౧౩) ౫౩౮. ఉపాదానత్వప్రయుక్తవికారాదివిషయందర్శయతి (నామ రూప) ఇతి. [(౧౦౪):-

(౧౧౪) ౫౩౯. పూర్వమ్,- (సూక్ష్మవిదవిద్వస్తుశరీరమ్) ఇత్యేతావదుక్తమ్

౫౪౦. అత్ర, (నామరూపవిభాగానర్హ) శబ్దేన, (సూక్ష్మ) శబ్దోవ్యాఖ్యాతః.-

౫౪౧. అనేన, ఉపాదానత్వప్రయుక్తచోద్యంపరిహృతమ్.

[15]

(౧౧౫) ౫౪౨. అథనిమిత్రత్వప్రయుక్తచోద్యంపరిహరతి (స్వలీలాద్యై) ఇతి.-

౫౪౩. అవాప్తసమస్తకామస్యాపి, లీలాధ్యం జగద్వ్యాపారఉపపత్త్యత్యత్యర్థః.

(౧౧౬) ౫౪౪. మహాయాసరూప జగద్వ్యాపారస్య నలీలాత్వమితిచేత్త

త్రాహ (స్వసంకల్పేన) ఇతి.-

౫౪౫. సంకల్పమాత్రసాధ్యత్వాత్, నాయమాయాస ఇత్యర్థః. [20]

(౧౧౭) ౫౪౬. (స్వాంశేన). — విశిష్టస్యస్వస్య (అంశేన).

(౧౧౮) ౫౪౭. (బ్రువన్) - వక్తృమ్.

(౧౧౯) ౫౪౮. (లోకదృష్టంకార్యకారణయోరనన్యత్వం దర్శయితుందృ

ష్టేనైవహా) ఇతి.- కార్యకారణయోరనన్యత్వేదృష్టేనైవహాహేత్యర్థః.-

౫౪౯. అన్యత్వనిబద్ధనచోద్యస్య (అనన్యత్వ) జ్ఞానసేనహి పరిహారఇతిభావః.

(౧౨౦) ౫౫౦. దృష్టేనైవవాక్యముపాదతే (యథాసోమ్యే కేన మృత్పిణ్డేన) ఇతి.

(౧౨౧) ౫౫౧. తత్ర, కారణజ్ఞానేన కార్యవిజ్ఞానస్య సిద్ధయేతయోరైకోవ

పాదకము త్తరఖణ్డం* ప్రథమంవ్యాచక్షే (ఏకమేవ) ఇతి.

- (౧౨౨.) నానా వ్యవహారాస్పదత్వాయ, (౧౨౩.) ఘటశరావాది
నానా - (౧౨౪.) సంస్థానా - (౧౨౫.) ౭వస్థారూపవికారాపన్న - (౧౨౬.) నానా నామధేయమపి,
(౧౨౭.) మృత్తికాసంస్థాన విశేషః^౧త్వాత్, మృద్ధ్రవ్యమేవేభ్యమవస్థితమ్,
(౧౨౮.) నవస్త్యస్తరమ్, ఇతి,-
(౧౨౯.) యథా, మృత్పిణ్డ విజ్ఞానేన తత్సంస్థానవిశేష ఘటశరావాది
రూపం సర్వం విజ్ఞాతమేవ భవతీత్యర్థః.
(౧౩౦.) తతః, కృత్స్నస్యజగతో బ్రహ్మైకకారణతామజానన్ పుత్రం
పుచ్ఛతి - “ భగవాంస్త్యేవ, మేతస్మిపీతు”^౧ ఇతి. [10]

(౧౨౨) ౫౫౨. తత్ర “ వాచా”^౨ ఇతిపదంవ్యాచక్షే (నానావ్యవహారాస్పదత్వాయ) ఇతి.

౫౫౩. వాక్చబ్ధిః, అజహల్లక్షణయా*, వాక్పూర్వకవ్యవహారేవర్తతే,-

౫౫౪. వాక్పూర్వకవ్యవహారశ్చ ప్రయోజనతయాహేతుః, ఇత్యర్థః.

(౧౨౩) ౫౫౫. (వికార) శబ్దార్థమాహ (ఘటశరావ) ఇత్యాది నా. [15]

(౧౨౪-౧౨౫) ౫౫౬. (సంస్థాన) మేవ (అవస్థా), వైవ (వికారః).-

(౧౨౫) ౫౫౭. “ పోడశకశ్చవికారః”^౩ ఇత్యాదిషు [వికార] శబ్దస్య
అవస్థావద్ధ్రవ్యపరత్వేన ప్రయోగ దర్శనాత్,-

౫౫౮. తద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ (అవస్థారూపవికార) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౨౬) ౫౫౯. [నామధేయ] పదంవ్యాచక్షే (నానా నామధేయమ్) ఇతి.

(౧౨౭) ౫౬౦. [మృత్తికే] తిపదంవ్యాచక్షే (మృత్తికాసంస్థానవిశేష
ః^౪త్వాత్) ఇత్యాది నా.

(౧౨౮) ౫౬౧. [ఏవ] కార + వ్యావర్త్యమాహ (నవస్త్యస్తరమితి) ఇతి.

(౧౨౯) ౫౬౨. ఏవమ్, కారణజ్ఞానేన కార్యజ్ఞానసోపపాదకమిడత్రరఖిణ్డం
వ్యాఖ్యాయ, తదపపాద్యం పూర్వఖిణ్డం వ్యాచక్షే (యథా) ఇతి. [25]

(౧౩౦) ౫౬౩. “ లోకే కారణజ్ఞానాతా-ర్యజ్ఞానం సమ్భవతు,-

౫౬౪. తథా ప్యేకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానం నోపపద్యతే,-

౫౬౫. విజాతీయకార్యాణామేకకారణత్వాయోగాత్”^౫ ఇతిబుద్ధ్యా (బ్రహ్మైకకారణ) త్వాజ్ఞానేన (పుత్రసపుచ్ఛతి) ఇత్యాహ (తత) ఇత్యాది నా.

౧॥ ఛా. ఉ. ౬-౧-౭. ౨॥ ఛా. ఉ. ౬-౧-౪. ౩॥ సాంఖ్యకారికా. ౩.

*ఆరమ్భణాధికరణ శ్రు. ప్రకా. పు. ౫౦౨. ॥ విశేషవత్త్వాత్. = ౩-కో.

+ పా. “ వ్యావృత్త్యర్థమాహ”. ౪ = “ యథాసోమ్య” ఇత్యాది.

(౧౩౧) తతః, సర్వజ్ఞం సర్వశక్తి బ్రహ్మైవ సర్వకారణమ్-

(౧౩౨) ఇత్యుపదిశన్, * సహజావాచ -

(౧౩౩) “సదేవసోమ్యేదమగ్ర ఆసీదేకమేవాద్వితీయమ్” ఇతి.

(౧౩౪) అత్ర, [ఇదమ్] ఇతి, - జగన్నిర్దిష్టమ్:-

[5]

(౧౩౫) [అగ్ర] ఇతిచ, - సృష్టిపూర్వకాలః:-

(౧౩౬) తస్మిన్కాలే, జగతః (౧౩౭) సదాత్మకతామ్,

(౧౩౮) “సదేవ” ఇతి ప్రతిపాద్య,

(౧౩౯) తత్, - సృష్టికాలేష్యవిశిష్టమ్, ఇతికృత్వా,

(౧౩౧) ౫౬౨ విజాతీయానామపి సర్వకార్యాణాం బ్రహ్మైవోపాదా [10]

నమ్, తదేవచనిమిత్తమ్, - ఇత్యుపదిశేత్వాహ (తతః, సర్వజ్ఞమ్) ఇతి.

(౧౩౨) ౫౬౨. (ఉపదిశన్) - ఉపదేష్టుమ్.

(౧౩౩) ౫౬౩. (“సదేవ”) ఇతి, వాక్యోపాదానమ్.

(౧౩౪) ౫౬౪. ([ఇదమ్] ఇతి, - జగన్నిర్దిష్టమ్) ఇతి.

౫౬౦. ప్రకృతమస్తీచేత్, తత్పరత్వమ్, -

[15]

౫౬౧. అన్యథా, ప్రత్యక్షాదిప్రసిద్ధజగత్పరత్వమేవ, - [ఇదం] శబ్దస్యచి తమ్, ఇతిభావః.

(౧౩౫) ౫౬౨. (అగ్రే) ఇత్యాది. - అనంతరం సృష్టిర్వత్సమానత్వాత్,

[అగ్ర] శబ్దస్య ప్రశయకాల పరత్వమవగమ్యత ఇతిభావః.

(౧౩౬-౧౩౮) ౫౬౩. (తస్మిన్కాలే జగతః * సదాత్మకతాం సదేవేతి ప్రతిపాద్య)

(౧౩౭) ౫౬౪. (సదాత్మకతామ్) - కారణాత్మకతామ్.

[ఇతి.

(౧౩౮) ౫౬౫. (“సదేవ”) ఇత్యనేన, వైశేషికోక్తంకదాచిత్సత్త్వంకదా

చిదసత్త్వంచ వ్యావృత్తమ్.

౫౬౬. తేన ప్రశయకాలేపి సత్త్వంఘటితమితి, ఏవముక్తమ్, -

౫౬౭. నతువాచనికోఽయమర్థః:-

[25]

౫౬౮. [సదేవ-ఇదమ్-అగ్రే - ఏకమేవ-ఆసీత్,] ఇతిహ్యాన్వయః.

౫౬౯. (సచ్ఛబ్దః), ప్రమాణసంబద్ధార్థోపాధినా ప్రకృతిపురుషకాల

విశిష్టం బ్రహ్మహః-

౫౭౦. కారణాత్కార్యస్యాన్యత్వేన, జగత్కదాచిత్సత్త్వంపరైరుక్తమ్:-

౫౭౧. కారణభూతబ్రహ్మసన్యత్వేన, జగతః- సత్యసత్త్వమిత్యర్థః. [30]

(౧౩౯) ౫౭౨. (తత్, సృష్టికాలేపి) ఇతి-

- (౧౪౦.) “ఏకమేవ” ఇతి, సదాపన్నస్యజగతః - తదానీమవిభక్తనామ
రూపతాం ప్రతిపాద్య,
(౧౪౧.) తత్ప్రతిపాదనేనైవ సతోజగదు పాదానత్వం ప్రతిపాదితమితి,-
(౧౪౨.) స్వవ్యతిరిక్తనిమిత్తకారణమ్ “అద్వితీయ” పదేన ప్రతిష్ఠిర్థమితి,-
(౧౪౩.) “తమాదేశమప్రాప్త్యో యేనాశ్రుతం శ్రుతంభవతి”^౧ ఇతి
అదావేవ ప్రశాసితైవజగదుపాదానమితి హృదినిహితమ్ - ఇదా
నీమ్ * అభివ్యక్తమ్:-

౫౮౩. జగత్, సదవచేత్, ప్రళయోకో విశేష ఇత్యపేక్షాయామ్,
(౧౪౦) ౫౮౪. త్రవ్యమ్-నిత్యమేవ,- [10]

౫౮౫. తస్య అవిభక్తనామ రూపావస్థా,- ప్రళయః,-

౫౮౬. విభక్తనామ రూపావస్థా,- కార్యతా,- ఇతి వైషమ్యమ్,-

౫౮౭. (“ఏకమేవ”) ఇతి పదేనోక్తం భవతీత్యర్థః.

(౧౪౧) ౫౮౮. అనేన బ్రహ్మణ ఉపాదానత్వం ఫలితమిత్యాహ (తత్ప్రతి
పాదనేనైవ) ఇతి,- [16]

౫౮౯. భావ్యవస్థా విశేషవతః, ప్రాగవస్థా యోగోహ్యుపాదానత్వమ్?;

౫౯౦. తస్మాత్, వత్సయమాణబహుత్వావస్థాయాః పూర్వావస్థా కథనేన,
ఉపాదానత్వమ్ ఉక్తంభవతీత్యర్థః.

(౧౪౨) ౫౯౧. కృత్స్నస్వకార్యస్య బ్రహ్మణోపాదానమస్తు,-

౫౯౨. తథాప్యేకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానం నోపపద్యతే,- [20]

౫౯౩. నిమిత్తాంతర్యసంభవాత్, ఇతి శబ్దాయామ్,-

౫౯౪. తస్మైవ నిమిత్తత్వేన, నిమిత్తాంతరశబ్దాయామ్ (“అద్వితీయ”) పదం
న్యావర్తయతీత్యాహ (స్వవ్యతిరిక్త) ఇతి,-

౫౯౫. కులాలస్య,- వివిధపరిణామశక్తివైకల్యేన, అనుపాదానత్వమ్,-

౫౯౬. మృత్పిండస్య, జ్ఞాతృత్వవిరహోదనిమిత్తత్వమ్,- [25]

౫౯౭. అశ్రుతాభయసద్భావా ద్భ్రష్టావోభయకారణమ్; ఇత్యర్థః.

(౧౪౩) ౫౯౮. ఉక్తార్థస్యోపక్రమసంగతత్వమాహ (“తమాదేశమ్”) ఇతి,-

౫౯౯. (“అదేశ”) శబ్దేన, ప్రేరయితృత్వం కణ్ఠోక్తమ్,-

౬౦౦. (“యేనాశ్రుతం శ్రుతమ్”) ఇత్యాది ప్రతిజ్ఞానేన, ఉపాదానత్వ

౬౦౧. తదుభయమశ్రున్భుటమ్; ఇత్యర్థః:- [మభిప్రేతమ్;-

* (౧౪౪.) ఏతదేవోపపాదయతి-

(౧౪౫.) స్వయమేవజగదుపాదానమ్ జగన్నిమి త్తంచనత్, “తదైక్ష తబహుస్యాంప్రజాయేయ”^౧ ఇతి.

(౧౪౬.) తదేతత్సచ్చబ్జవాచ్యంపరంబ్రహ్మ,

[5]

(౧౪౭.) సర్వజ్ఞం సర్వశక్తి,

(౧౪౮.) సత్యసజ్జ-ల్పమ్,

(౧౪౯.) అవాప్తసమస్తకామమపి, లీలార్థమ్,-

(౧౫౦.) విచిత్రానంత చిదచిత్తిత్ర (౧౫౧.) జగద్రూపేణ

(౧౪౪-౧౪౫) ౬౦౨. అత్రాసతాత్మ్య వాదోపన్యాసనిరాసవా [10]

క్యండిష్టియయోజనాయాంవ్యాఖ్యాస్యతఇతినా త్రోదాహృతమ్.
౬౦౩. అథ తదనంతరవాక్యమ్, పూరకపదాంతరైస్సహ, ఉపాదత్తే. (స్వ
యమేవ) ఇతి.-

౬౦౪. “సదేవ”^౨ ఇత్యాది వాక్యమ్సజాతీయవిజాతీయాదిభేదనిషేధ
పరత్వేన పరైర్వాఖ్యాతమ్;-

[15]

౬౦౫. తత్, ఉత్తరవాక్యా ననుగుణమ్,-

౬౦౬. అస్మదుక్తార్థస్యైవోపపాదకాన్యుత్తరవాక్యాని, ఇత్యభిప్రాయేణ,
(జగదుపాదానమ్, జగన్నిమి త్తంచనత్,) ఇతివిశేషణవ్యయోపాదానమ్.

(౧౪౬) ౬౦౭. ఏతద్వాచిప్తే (తదేతత్) ఇత్యాదినా.

(౧౪౭) ౬౦౮. వక్ష్యమాణస్పష్ట్యుపపాదక విశేషణాన్యాహ (సర్వ[20]
జ్ఞమిత్యాదినా).

(౧౪౯) ౬౦౯. అవాప్తసమస్తకామస్య ప్రవృత్త్యనుపపత్తిం పరిహరతి
(అవాప్తసమస్తకామమపి, లీలార్థమ్) ఇతి.

(౧౪౮) ౬౧౦. సంకల్పమాత్రసాధ్యత్వాత్ నజగద్వాప్తసార ఆయాసరూప
ఇత్యభిప్రాయేణ (సత్యసంకల్పమ్) ఇత్యుక్తమ్. [25]

(౧౫౧) ౬౧౧. “అజాయమానో బహుధావిజాయతే”^౩ ఇత్యుక్తవతార
రూపబహుత్వవ్యావృత్త్యర్థం (జగద్రూపేణ) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౫౦) ౬౧౨. తత్ర (బహు) శబ్దార్థోఽస్తీతివర్కయితుమ్ (విచిత్రానంత)
ఇత్యాద్యుక్తమ్.

(౧౫౨.) అహమేవ, “బహుస్యామ్”,^౧ తదర్థం “ప్రజాయేయ,”^౧ ఇతి,-
 (౧౫౩.) స్వయమేవసజ్జల్ప్య, - (౧౫౪.) స్వాంతైకదేశాదేవ-
 (౧౫౫.) వియదాదిభూతానిసృష్ట్యా. (౧౫౬.) పునరపి, (౧౫౭.) *నైవ
 * సచ్చబ్ధాభిహితా - (౧౫౮) *వరా “దేవతా,” [5]

(౧౫౨) ౬౧౩. (“బహుస్యామ్”,^౧ తదర్థం “ప్రజాయేయ,”^౧) ఇతి.-
 ౬౧౪. *జాయతేఅస్తి, ఇత్యాద్యవస్థాసు, జాయమానావస్థా జాతావస్థా
 చెత్యుత్పత్తావేవ, అవస్థాద్వయమస్తి:-

౬౧౫. తత్ర “అస్తి” శబ్దవాచ్యాఉత్పన్నావస్థా, ఉత్పాద్యమానావస్థా
 * జాయతే ఇతిశబ్దవాచ్య:- [10]

౬౧౬ తత్ర, (“బహుస్యామ్”) ^౧ ఇతివాక్యే, (“స్యామ్”) ఇతిపదేన,
 ఉత్పన్నావస్థావివక్షితా;

౬౧౭. తత్పూర్వభావిన్యూత్పాద్యమానావస్థా,-

౬౧౮. (తదర్థం “ప్రజాయేయ”) ^౧ ఇత్యుక్తా:- ఇతివిభాగః.

౬౧౯. ఉత్పత్తౌసాధనస్యపూర్వభావిత్వమ్, సాధ్యస్యపశ్చద్భావిత్వమ్:-

౬౨౦. సంకల్పేతు, సాధ్యంపూర్వభావి, సాధనంపశ్చద్భావి:-

౬౨౧. తస్మాత్, [స్యామ్] ఇతిపూర్వముక్తమ్.

(౧౫౩) ౬౨౨. (స్వయమేవ):- ఉపాదానభూతం-తదేవ, (సంకల్ప్య),

(౧౫౪) ౬౨౩. (స్వాంతః):- ప్రకృతిః. [ఇత్యర్థః.

(౧౫౫) ౬౨౪. *^౨“తేజోఽబన్నసృష్టివచనంవియదాదేరపిప్రదర్శనార్థ [20]

మితివియదధికరణ సిద్ధాంతాభిప్రాయేణాహ (వియదాది)ఇతి.-

౬౨౫. భాష్యే *^౩మహదాదేరపిప్రదర్శనార్థమిత్యుక్తమ్.

(౧౫౬) ౬౨౬. (పునరపి) ఇతి.- వ్యప్తిసృష్ట్యర్థ మిత్యర్థః.

(౧౫౭) ౬౨౭. (నైవ) ఇతి.- “సదేవ” ఇత్యాదౌనిర్విశేషంవస్తూక్తమ్,-

౬౨౮. “సేయందేవతా”^౪ ఇతిసగుణముచ్యత” ఇతి భ్రమాపనయ [25]

నార్థమ్ ఏవముక్తమ్. [వత్సయతే?:-

(౧౫౮) ౬౨౯. ఉత్తరత్ర, “తేజఃపరస్యాందేవతాయామ్”^౫ ఇతిహి

౬౩౦. తత్ప్రత్యభిజ్ఞానాయ, (*వరా“దేవతా”) ఇత్యుక్తమ్.-

౧॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౩. *౨॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౪. *౩॥ శ్రీ-భా. ౨-అ.

౩-పా. ౯-సూ. భా. ౪॥ ఛా-ఉ. ౬-౩-౨. ౫॥ ఛా-ఉ. ౬-౮-౬.

(౧౫౯.) ఏవమ్, “విక్షత, హస్తాహమిమా స్తినోదేవతాః” (౧౬౦.) అనేన
జీవేనాత్మనా (౧౬౧.) అనుప్రవిశ్య నామరూపేవ్యాకరవాణి”^౧ ఇతి-

౬౩౧. అత్ర, పూర్వాపరేషుచ, సగుణంబ్రహ్మైవోచ్యత ఇత్యర్థః. [ఇతి.

(౧౫౯) ౬౩౨. వ్యష్టిసృష్టి * సంకల్పవాక్యముపాదత్తే (“హస్తాహమ్”)

(౧౬౦-౧౬౧) ౬౩౩. (“అనుప్రవిశ్య నామరూపేవ్యాకరవాణి”) ఇత్యత్ర అను

ప్రవేశః, న కేవలంత తత్త్వదార్థమాత్ర పర్యంతనామరూపవాక్యకరణార్థః,-

౬౩౪. అపి తు స్వపర్యంతనామరూపవాక్యకరణార్థః,-

౬౩౫. అనుప్రవేశశ్రవణేన మాతాపితృకులాలాది నిర్వర్త్యదేవదత్తఘ
టాది నామరూపవాక్యకరణతో వ్యావృత్తత్వావగమాత్,- [10]

౬౩౬. “ బహుస్యామ్” ఇత్యుపక్రమపవ స్వపర్యంతనామరూప భాక్త్వ
సంకల్పాత్,-

౬౩౭. “ తద్ధేవంతర్యవ్యాకృత మాసీత్ తన్నామరూపాభ్యాంవ్యాక్రి
యత్”^౨ ఇతినామరూపయోః బ్రహ్మపర్యంతత్వశ్రవణాత్,-

౬౩౮. “ తదనుప్రవిశ్య-సచ్చత్యచ్ఛాభవత్”^౩ ఇతిచశ్రవణాత్. [15]

౬౩౯. వ్యష్టిసృష్టిసంకల్పవాక్యే అనుప్రవేశపూర్వక నామరూపవాక్యకర
ణోక్తిః,- ఆద్యసృష్టేరపి ప్రవర్తనాధా,-

౬౪౦. మహదహజ్జా-రాది నామరూపయోర్బ్రహ్మపర్యంతత్వాత్,-

౬౪౧. “యస్యబుద్ధిశ్శరీరమ్...యస్యాహక్లారశ్శరీరమ్”^౪ ఇతిహిమ్రాయతే,-

౬౪౨. అతపవహి “† ప్రకృతింపురుషంచైవప్రవిశ్యాత్తేచ్ఛయాహరిః, [20]

క్షోభయామాససంచ్రాస్తే సర్గకాలేవ్యయావ్యయా”^౫ ఇతిఞ్శ్చుతమ్!:-

౬౪౩. ఏవమ్, వ్యష్టిసృష్టిసంకల్పవాక్యేపి నామరూపవాక్యకరణయోర్బ్ర
హ్మపర్యంతత్వస్య వివక్షితత్వమ్,-

౬౪౪. ఆద్యసృష్టిసంకల్పవాక్యనురోధాత్ - [౬౩౬]

౬౪౫. “ తద్ధేవమ్” ఇత్యాదిశ్చిత్త్యంతరాను గుణ్యాత్ - [౬౩౭] [25]

౬౪౬. “ తదనుప్రవిశ్య-సచ్చత్యచ్ఛాభవత్”^౩ ఇత్యనుప్రవేశపూర్వక
బ్రహ్మపర్యంతనామరూప వ్యాకరణోక్తేశ్చ, [౬౩౮] అవగమ్యతే.

౧॥ ఛా-ఉ. ౬-౩-౨. ౨॥ బృ-ఉ. ౩-౪-౭. ౩॥ తై-ఉ. ఆ-౬. ౪॥ సు-ఉ. ౬-ఖ.

౫॥ వి-పు. ౧-౨-౨౯. * పా. “వ్యష్టిసృష్టివాక్య”. = ౩-కో. † ప్రధానపురుషే”

ము-వి-పు. ౧॥ స్మృతిః. ‡ “వ్యాకరణకక్షోక్తేశ్చ”.

(౧౬౦.) ౬౪౭. “బహుస్యామ్” ఇత్యుక్తం నానా నామరూపభాక్త్యమ్,-

౬౪౮. మృత్పిణ్డస్య ఘటాదినామరూపభాక్త్యవత్ కిమద్వారకమ్;-

౬౪౯. జీవస్య దేవాదినామరూపభాక్త్యవత్ కిం సద్వారకమ్? ఇతి సంశయే,-

౬౫౦. (“అనేన జీవేన”) ఇత్యాదిశు తిస్సద్వారకమాహ.-

[5]

౬౫౧. బ్రహ్మణస్సమష్టి నామరూపభాక్త్య మద్వారకమ్,-

౬౫౨. మహాదాదేః, జీవప్రతి, శరీరత్వాభావాత్.-

౬౫౩. వ్యష్టి నామరూపభాక్త్య మద్వారకం సద్వారకంచ.-

౬౫౪. తథాసతి, న ద్విపర్యవసాన హేతుతా, గోశబ్దాదివత్.-

౬౫౫. [“జీవేనాత్మనా”]- జీవశరీర కేణమయా;-

[10]

౬౫౬. “సింహేన భూత్వా బహవో మయా ౭త్తాః”^౧ ఇతివత్;-

౬౫౭. “తదనుప్రవిశ్య - సచ్చత్యచ్ఛాభవత్”^౨ ఇతి, జీవేష్యనుప్రవేశేన తన్నామభాక్త్యశ్రవణాత్.

౬౫౮. (“జీవేనాత్మనా”) ఇతి తృతీయాయాః కో ౭ర్థః?—

౬౫౯. సతావత్ *^౩సహయోగలక్షణేయం తృతీయా;-

[05]

౬౬౦. “కారకవిభక్తానం భవన్త్యా ముపపదవిభక్తేరన్యాయత్వాత్”^౪

ఇతి న్యాయేన, ఉపపదవిభక్తేరనుపపత్తేః

౬౬౧. సచ *^౫కరణే తృతీయా;-

౬౬౨. అనుప్రవేశంప్రతి క్షిజీవస్య కరణత్వాభావాత్;-

౬౬౩. అనుప్రవేశస్యద్వారకరూపిణః?;

[20]

౬౬౪. [జీవ]శబ్దస్య పరమాత్మచర్యవత్త్వాచ్చ, నేయం *^౫కరణే తృతీయా:-

౬౬౫. తస్మాత్, *^౫కరణే తృతీయా.

[యమ్?]

౬౬౬. “నను తిజగ్రత్తద్ధితసమానైరనభిహితంకారకంహి విభక్త్యభిధే

౬౬౭. అత్ర తు (‘వ్యాకరవాణి’) ఇతి తిజభిహితత్వాత్, సతృతీయా

భిధేయః - కర్తా,-

[25]

౬౬౮. తత్రప్రథమైవయక్తా ఇతిచేత్ స.-

౬౬౯. *వ్యాకరణకరూపి, తిజభిహితః:-

౬౭౦. *అనుప్రవేశకర్తా తు నాభిహితః, ఇతి సతృతీయాభిధేయః.

౧॥ ౨॥ తై-ఉ. ౬-౪. *౩॥ ౮-అ. ౨-౩-౧౯. ౪॥

*౫॥ ౮-అ. ౨-౩-౧౮. క్షిపా. “అనుప్రవేశే”.

† “నను”. ఇదం వదంకతిపయకో శేషునాస్తి. ‡ సా “తృతీయావిభా”.

౬౭౧. నామరూపవ్యాకరణానుప్రవేశ క్రియయోగ్యమాన కర్తృకత్వమ్,
“అనుప్రవిశ్య”^౧ ఇతిక్త్వాప్రత్యయేనాభిహితమ్ ఇతి,-

౬౭౨. స*^౧తృతీయాభిధేయ* కర్తేతిచేన్న- {౧॥ “...క్తోల్పత్”
౬౭౩. కర్తాహిన్ [క్త్వా] ౭భిధేయః?,- {౨౮. ౭-౧-౩౭.

౬౭౪. అపితుప్రత్యయాన్తరాభిధేయః;- [భిధేయమ్-

౬౭౫. ప్రత్యయాన్తరప్రతిపన్నయో* కర్త్రీరైక్యమేవ [క్త్వా] ప్రత్యయా

౬౭౬. యథా *^౨సమానాధికరణవాక్యేషు *^౩ప్రాతిపదికావగతే విశి
ష్టే^౭ర్థే విశేష్యాంశైక్యమాత్రం సమాన విభక్త్యభిధేయమ్,-

౬౭౭. నతువిశేషణాన్వయో విశేష్యంవా;- (10)

౬౭౮. ఏవమత్రాపి [క్త్వా] ప్రత్యయోనకర్త్రభిధాయా;-

౬౭౯. అపితు, శబ్దాన్తరప్రతిపన్నక్రియాద్వయకర్త్రైక్యమాత్రాభిధాయా-.

౬౮౦. [క్త్వా] ప్రత్యయపవ కర్త్రభిధాయాచేత్,-

౬౮౧. (“వ్యాకరవాణి”^౧) ఇత్యత్రతిజ్ఞాత్యయోపి నిరర్థకస్సౌత్.-

౬౮౨. తస్మాత్, శబ్దాన్తరప్రతిపన్న క్రియాద్వయకర్త్రైక్యమాత్రా⁽¹⁵⁾
భిధాయా [క్త్వా] ప్రత్యయ ఇతి,-

౬౮౩. అనుప్రవేశక్రియాకర్తా *^౧తృతీయాభిధేయపవ.

౬౮౪. “కర్తరికృత్”^౨ ఇతికృత్ప్రత్యయానాం కర్తరివిహితత్వాత్,-

౬౮౫. *^౩కృత్సంజ్ఞక* [క్త్వా] ప్రత్యయ*కర్త్రభిధాయాతిచేన్న-.

౬౮౬. అథాన్తరేష్యవిహితానామేవకృత్ప్రత్యయానాంకర్త్రీకత్వమ్,-

౬౮౭. నత్యథాన్తరేవిహితానామ్.- [= సి.కా. పూర్వకృతారంభః:]

౬౮౮. *^౪తవ్యదాదీనాంహి కర్తృత్వర్థే విహితత్వాత్,-

౬౮౯. అయంతు[క్త్వా] ప్రత్యయో భావేవిహితః, [= ౨౮. ౩-౪-౨౧

౬౯౦. తథా*^౫అధికారాత్.-[అత్ర,సి.కా.పు.౩౫౧=“అవ్యయకృతోభా

౬౯౧. *^౬ప్రాతిపదికార్థమాత్రేయథా*^౭ప్రథమావిభక్తిః;- [వే”ఇతి...]

౬౯౨. తథా*^౮ధాత్వర్థమాత్రే విహితో య*ప్రత్యయస్సభావార్థః;-

౬౯౩. అయంతు [క్త్వా] ప్రత్యయోభావేవిహితఇతినకర్త్రభిధాయా-.

౬౯౪. తస్మాత్, *^౯తృతీయయా, కర్తాభిధేయతఇతి నిరవద్యమ్.;

౧॥ ఛా.ఉ. ౬-౩-౨. ౨॥ ౨-౮. ౩-౪-౬౭. *౧॥ ౨-౮. ౨-౩-౧౮.

*౨॥ ఛా.ఉ. ౬-౨-౭. ౬-౯-౪. ౬౭ ౧౦-౧౧-౧౨-౧౩-౧౪-౧౫ ౧౩. (30)

*౩॥ శ్రు. ప్రకా. పు. ౨౬౦. *౪॥ ౨-౮. ౩-౧-౯౩. *౫॥ ౨-౮. ౩-౧-౯౬.

*౬॥ *౭॥ ౨-౮. ౧-౨-౪౫. *౮॥ ౨-౮. ౨-౪-౪౬. *౯॥

(౧౬౨.) “అనేనజీవేనాత్మనా”^౧ ఇతి జీవస్యబ్రహ్మత్వకత్వప్రతిపాద్యః.

(౧౬౩.) బ్రహ్మత్వకజీవానుప్రవేశాదేవకృత్స్వస్యాచిద్వస్తునకపదార్థత్వమ్.

(౧౬౪.) ఏవంభూతస్యైవాచిద్వస్తునో నామరూపభాక్త్యమ్. ఇతిదర్శ

(౧౬౫.) ఏతదుక్తంభవతి:- [(౧౬౬)-(౧౭౩).] [యతి:-

(౧౬౬.) జీవాత్మాతు, బ్రహ్మణః, శరీరతయాప్రకారత్వాత్, బ్రహ్మత్వకః,

(౧౬౭) ౬౯౫. [“అనేన”^౧] ఇత్యాదివాక్యం సంక్షేపేణయో జయతి.

(“అనేన”^౧) ఇత్యాదినా.

(౧౬౩) ౬౯౬. (పదార్థత్వమ్) - తత్తదవస్థావిశిష్టత్వమ్.

౬౯౭. దేవమనుష్యా ద్యాకారవిశిష్టత్వమ్. (10)

౬౯౮. “నహినిరాకారక పదార్థః;-

౬౯౯. పృథివీత్వాకార విశిష్టేహిపృథివీపదార్థః;-

౭౦౦. పరమాత్మపర్యంతస్యైవవస్తున స్తత్తదవస్థావిశిష్టత్వమ్.

౭౦౧. నస్వతంత్రీస్య; ఇత్యర్థః.

(౧౬౪) ౭౦౨. తత్పర్యంతస్యైవదేవాది నామభాక్త్యం చేత్యాహ (15)

(ఏవంభూతస్యైవ) ఇతి.

(౧౬౫) ౭౦౩. “మృదాత్మకోఘట ఇతివద్భ్రహ్మత్వకత్వంస్వరూపైకే

౭౦౪. శరీరశరీరీభావేన తాదాత్మ్యమస్తు; [ప్రసపద్యతే;-

౭౦౫. తథాసతికింప్రయోజనమ్;-

౭౦౬. సర్వశబ్దానాం పరమాత్మపర్యంతత్వంచేత్;- (20)

౭౦౭. పరమాత్మని, దేవత్వ మనుష్యత్వాది ప్రకృత్యర్థస్యచ, ద్విత్వాదివి

భక్త్యర్థస్యచ, అయోగాత్, నతత్పర్యంతత్వముపపద్యతే” ఇతిశక్తా

యామ్, విస్తరేణవాక్యార్థమాహ (ఏతదుక్తంభవతి) ఇత్యాదినా.

(౧౬౬) ౭౦౮. శరీరత్వమస్తు, తతఃకిం బ్రహ్మపర్యంతాభిధాన స్యేత్య

త్రాహ (ప్రకారత్వాత్) ఇతి. [25]

౭౦౯. ప్రకారత్వంద్విగుణ్ణులాదేరప్యస్తీతితద్వాప్యవ్యర్థం (శరీరతయా

ప్రకారత్వాత్) ఇత్యుక్తమ్.

- (౧౬౭.) “యస్యాత్మాశరీరమ్”^౧ ఇతి శ్రుత్యంతరాత్;-
 (౧౬౮.) ఏవంభూతస్యజీవస్య, -శరీరతయాప్రకారభూతాని-
 (౧౬౯.) దేవమనుస్యాదిసంస్థానానివస్తానీతి, బ్రహ్మత్వకానితానిసర్వాణి;-
 (౧౭౦.) అతః, దేవోమనుష్యః- (5)
 (౧౭౧.) యత్కోరాక్షసఃపశుర్ముగఃపక్షీవృక్షోలతా--
 (౧౭౨.) కాష్ఠంశిలాత్పణంఞ్ఘటపటఇత్యాదయస్సర్వే ప్రకృతిప్రత్యయ
 యోగేన అభిధాయకతయా ప్రసిద్ధాశ్శబ్దాః,-

- (౧౬౭.) ౭౧౦. ఏవమ్, (బ్రహ్మత్వక) త్వంశరీరశరీరీభావాదిత్యుక్తమ్;-
 ౭౧౧. [ఆత్మ] శబ్దః, స్వరూపైశ్చ, శరీరశరీరీభావేచ, సాధారణః;- (10)
 ౭౧౨. అత్రశరీరశరీరీభావపవేతి కింనియామకమ్?; ఇతిచేత్తత్రాహ (“య
 స్యాత్మా”) ^౧ ఇతి.-

- (౧౬౮) ౭౧౩. (జీవాత్మా...బ్రహ్మణశరీర) మస్తు [= (౧౬౬)], తతః
 కీమిత్యత్రాహ (ఏవంభూతస్య) ఇతి.-

- (౧౬౮-౧౬౯) ౭౧౪. (దేవ)త్వాదివిశిష్టశరీరాణి జీవద్వారా (బ్రహ్మత్వ
 (౧౭౦) ౭౧౫. తతఃకీమిత్యత్రాహ (అత) ఇతి.- [కాని] ఇత్యర్థః.
 (౧౭౧) ౭౧౬. దేవాద్యవాస్తవజాతీయానామపి బ్రహ్మపర్యంతత్వందర్శ
 యతుం (*యక్షరాక్షసా) దయఉపాత్తాః.

- (౧౭౨) ౭౧౭. “అప్రాణిమత్సు+స్వల్పాసా,”^౨ “తతోహిశైలాభిధరాది
 భేదాన్ జానీహివిజ్ఞానవిజృమ్భితాని,”^౩ “భూతానాంప్రాణి (20)
 నశ్శ్రేష్ఠాః,”^౪ ఇత్యాదిభిః, లోప్తకాస్తాదేర్జీవాధిష్ఠితత్వశ్రవ
 ణాత్, (కాష్ఠంశిలా) ఇత్యాద్యుక్తమ్.-

౭౧౮. “భిన్నమైవమోహి (కాష్ఠమ్)?-

౭౧౯. తత్ర, ప్రమావస్థాధిష్ఠాత్వజీవాపగమేపి, కాస్తావస్థాభిమానీ జీవో
 విద్యతేషవ,- (25)

౭౨౦. నామరూపభాక్త్యాత్ ఇతిభావః.

౧॥ సు-ఉ-౬. ౨॥ వి-పు. ౬-౭-౬౪. ౩॥ వి-పు. ౨-౧౨-౩౯.

౪॥ మను-స్మృ. ౧-౯౬. † అప్రాణవత్సు. = ౩-కో. ముద్రిత-వి-పు.
 “అప్రాణిమత్సు” = అనభివ్యక్తప్రాణయుక్త శరీరవత్సు. ॥ తృణమ్ =
 శుష్క-తృణమ్, భిన్నతృణంవా, అప్రాణివస్తూనాంమధ్యేఉపాత్తత్వాత్.

(౧౭౩.) లోకే తత్తద్వాచ్యతయాప్రతీయమాన తత్తత్సంస్థానవస్తుముఖేన తదభిమానిజీవ తదన్తర్యామిపరమాత్మ పర్యంతసంఘాత సైవ వాచకాః, ఇతి.

(౧౭౪.) ఏవమ్, సమస్తస్యచిద చిదాత్మకప్రపञ్చస్య; (6)

(౧౭౩) ౭౨౦. (తత్తత్సంస్థానవస్తుముఖేన) ఇత్యనేన, పరమాత్మని దేవత్వ మనుష్యత్వఽద్విత్వాద్యనుపపత్తిపరిహృతాభవతి.-

౭౨౧. దేవత్వద్విత్వాదీనామ్, పరమాత్మస్వరూపే, అప్యవధా నేన అన్వయా భావేపి, దేవత్వాదీనాం-ప్రకృత్యభిధేయానామ్, ప్రత్యయాభిధేయా నాం-ద్విత్వాదీనాంచ, పరమాత్మని సద్వారకాన్వయస్సంభవతీత్యర్థః.-

౭౨౩. అతవ “కాతన్యవాన్యోబిభర్తి”^౧ ఇత్యాదిరుపపద్యతే.- ఇతి (ఏతదుక్తంభవతి) [(౧౬౫.)] ఇత్యన్వయః.

(౧౭౪-౧౯౦) ౭౨౪. అథ, త్రివృత్కరణాదివాక్యానాం ప్రస్తుతాగ్ధా ౭౨౫. పేషితత్వేన, తాని [౬-(౩-౩)-(౮-౩)+(౮-౫).] విహాయ, అపే షిత వాక్యానామర్థసంగ్రహేణాహ (ఏవమ్) ఇత్యాదినా.- (15)

౭౨౫. నామరూపవ్యాకరణార్థంహి త్రివృత్కరణమ్?-

౭౨౬. తస్మాత్, త్రివృత్కరణసాధ్యం నామరూపవ్యాకరణమ్, - *^౧సం కల్పవాక్యేపూర్వభావ్యభూత్;-

౭౨౭. *^౨ఉత్పత్తివాక్యేషు, త్రివృత్కరణస్య పూర్వభావిత్వంయుక్తమ్;

౭౨౮. పాఠక్రమేణ, త్రివృత్కరణస్య పశ్చద్భావిత్వేపి, అర్థక్రమేణ పాఠక్రమస్య బాధితఽత్వాత్, త్రివృత్కరణం పూర్వభావి.-

౭౨౯. యథా, “అగ్నిహోత్రంజుహోతి” యవాగూంపచతి”^౩ ఇత్య త్రహియవాగ్వాంపూర్వభావిత్వంపాఠక్రమబాధేనలగ్నీక్రియతే,-

౭౩౦. “యవాగ్వాంజుహోతి”^౩ ఇతి యవాగ్వాంజుహుసాధన తయావి

౭౩౧. తద్వదత్రాపి క్రమోఽనుసంధేయః. [హితత్వాత్;-

(౧౭౪) ౭౩౧. (“సన్మూలాస్సోమ్యేమాః”)^౩ ఇత్యాదివాక్యస్వార్థమా హ (ఏవమ్) ఇతి.

౧॥ పి పు. ౧-౧౪-౨౮. ౨॥ మీ. ౫-౧-౨. ౩॥ ఛా. ఉ-౬-౮-౪.

* ౧॥ ఛా. ఉ-౬-౩-౨. * ౨॥ ఉ-౬-౩-౩.

† “ద్విత్వ”.- ౪-౫-౬-౭-కోశేషున. ‡ “బాధ్య”= ౪-౫-౬-కో. (30)

(౧౭౫.) సదుపాదానతా-సన్నిమితతా-

(౧౭౬.) సదాధారతా-

(౧౭౭.) సన్నియామ్యతా-

(౧౭౮.) సచ్ఛేషతాది-సర్వంచ- (౧)

(౧౭౯.) “సన్మూలాస్సోమ్యే మాస్సర్వాః ప్రజాస్సదాయతనాస్సత్వ”
తిష్ఠాః”^౧ ఇత్యాదినా విస్తరేణ ప్రతిపాద్య,-

(౧౮౦.) కార్యకారణభావాదిముఖేన-

(౧౮౧.) “వితదాత్మ్యమిదం సర్వమ్, తత్సత్వమ్”^౨ ఇతికృత్స్నస్య జగతః

(౧౮౨.) బ్రహ్మాత్మకత్వమేవ “సత్వమ్” ఇతి ప్రతిపాద్య,- (10)

(౧౭౫) ౭౩౩. (*సదుపాదానతా*సన్నిమితతా) శబ్దేన, (“సన్మూ
లాః”) ఇత్యుక్త [“మూల”] శబ్దార్థఉక్తః.

(౧౭౬) ౭౩౪. [“సదాయతన”] శబ్దార్థమాహ (సదాధారతా) ఇతి.-

(౧౭౭) ౭౩౫. నియంతృతయాధారకత్వాత్,-

౭౩౬. ధారకత్వాకృష్టమర్థమాహ (సన్నియామ్యతా) ఇతి.- (15)

(౧౭౮) ౭౩౭. అనేన, శేషత్వమప్యర్థసిద్ధమ్,-

౭౩౮. శరీరతయాహి, †(శరీరత్వమ్) శేషత్వమ్, ధార్యత్వమ్, నియామ్య

౭౩౯. తదప్యాహ (సచ్ఛేషతాది) ఇతి.- [త్వంచ;-

౭౪౦. (ఆది) శబ్దేన, “అనుక్తమ్తస్యతో గ్రాహ్యమ్”^౩ ఇతి న్యాయాత్,
అన్యత్-అపేక్షితంగ్రహ్యతే. [ధార) త్వాదికం వివక్షితమ్.

(౧౮౦) ౭౪౧. (కార్యకారణభావాదిముఖేన) ఇతి.- (ఆది) శబ్దేన (సదా

(౧౮౦-౧౮౨) ౭౪౨. తేన, (బ్రహ్మాత్మకత్వమేవ సత్వమితి ప్రతిపాద్య)

౭౪౩. ధారకత్వాదిభిస్తావత్,- శరీరాత్మభావస్సిద్ధః,- [ఇతి.-

౭౪౪. కార్యకారణభావాచ్చసిద్ధతిః,- [త్.

౭౪౫. స్వరూపమాత్రస్య కారణత్వా యోగేన, విశిష్టవైకారణత్వా

(౧౮౨) ౭౪౬. (బ్రహ్మాత్మకత్వమేవ) ఇతి.- (ఏవ) కారణస్వవర్తనత్వం
ప్రమాణికమిత్యుక్తంభవతి.

౧॥ ఛా. ఉ. ౬-౮-౬. ౨॥ ఛా. ఉ. ౬-౮-౬. ౩॥

† “(శరీరత్వమ్)” = ౩-౪-౫-కో. † “వశ్య” = ౪-౫-కో.

౧ తేన = ఉక్త (కార్యకారణభావాదిముఖేన)

(30)

- (౧౮౩.) “కృత్సంస్కరణతస్య ఏవాత్మా,-
 (౧౮౪.) కృత్సంస్కరణ జగత్, -తస్యశరీరమ్,-
 (౧౮౫.) తస్మాత్, ‘త్వం’ శబ్దవాచ్యమపి,- జీవప్రకారంబ్రహ్మైవ,” ఇతి,
 (౧౮౬.) సర్వస్యబ్రహ్మత్వకత్వం - ప్రతిజ్ఞాతమ్,- “తత్త్వమసి” ఇతి (5)
 జీవవిశేషేణుపసంహృతమ్.

- (౧౮౭) ౭౪౭. [“వితదాత్మ్యమ్”] - ఏతదాత్మ్యకమ్.-
 ౭౪౮. “*సాన్వర్థ్యమ్”, - సంబద్ధార్థవా.-
 ౭౪౯. ఏతదాత్మ్య సంబద్ధిత్యర్థః.-
 ౭౫౦. “అసాన్వర్థ్యః”-శరీరతయాసంబద్ధిత్యుక్తం భవతి.- (10)
 (౧౮౩-౧౮౪) ౭౫౧. (“ వితదాత్మ్యమిదంసర్వమ్, ... సతత్వా,”) 1
 ఇతినిర్దేశః, “రామానుజం,లక్ష్మణ పూర్వజంచ” 3
 ఇతివస్తువ్యవహారః.- [రమ్]ఇతి.-
 (౧౮౪) ౭౫౨. [అత్మ] శబ్దేనఘటితార్థమాహ (కృత్సంస్కరణజగత్, -తస్యశరీరమ్)
 ౭౫౩. “అసాన్వర్థ్యంపితా” ఇత్యుక్తే, పితృప్రతియోగినః,- పుత్ర (15)
 త్వంహ్యర్థసిద్ధంభవతి.
 (౧౮౫-౧౮౬) ౭౫౪. (తస్మాత్) ఇత్యాది.-
 (౧౮౬) ౭౫౫. [“వితదాత్మ్యమ్”] ఇతి, సామాన్యేన వైయధికరణ్యేన
 (ప్రతిజ్ఞాతం - బ్రహ్మత్వకత్వమ్).-
 ౭౫౬. (“తత్త్వమసి” ఇతి), సామాన్యధికరణ్యేన (జీవవిశేషే (20)
 ఉపసంహృతమ్), ఇత్యర్థః.-
 ౭౫౭. అనేన, ఉద్దేశ్యోపాదేయవిభాగనిమిత్తంచోద్యం, పరిహృతంభవతి.-
 ౭౫౮. “ఉద్దేశ్యోపాదేయవిభాగేనతి, [‘త్వం’] శబ్దఉద్దేశ్యసమర్పణభవతి,-
 ౭౫౯. (‘తచ్ఛ’) ద్వావగతకారణత్వప్రమాణాన్తరా సిద్ధత్వాత్;-
 ౭౬౦. [‘త్వం’] శబ్దస్తులోకసిద్ధప్రకారేణోద్దేశ్యసమర్పకః,- (26)
 ౭౬౧. జీవస్యబ్రహ్మత్వకత్వంచ నప్రత్యక్షాదిసిద్ధమ్;-
 ౭౬౨. తస్మాత్, జీవమాత్రపరః [‘త్వం’] శబ్దః;-

*౧॥ ౮-అ. ౫-౧-౧౨౪. *౨॥ ఛా-ఉ-౬-౮-౬. 3॥ రా-సు. ౨౮-౧౦.

౧ “ఏత” = ౪-౫-౬.

(౧౯౦.) ప్రపశ్చోద్దేశేన, బ్రహ్మత్వకత్వం ప్రతిపాదితమిత్యర్థః.

(౧౯౧.) తదిదంబ్రహ్మత్వకత్వం కిమ్స్థితత్వశరీరభావేన, ఉతస్వరూపేణ? ఇతి వివేచనీయమ్.-

(౧౯౨.) స్వరూపేశేతిచేత్, బ్రహ్మణస్సత్యసజ్జల్పత్వాదయః, -“తదైక్ష తబహుస్యామ్”^౧ ఇత్యుపక్రమావగతాః, బాధితాభవన్తి. [తమ్, -

(౧౯౩.) శరీరాత్మభావేనచ, శ్రుతదాత్మకత్వం శ్రుత్యంతరాద్విశేషతోఽవగ

(౧౯౪.) “అన్తఃప్రవిష్టశ్శాస్త్రజనానాం సర్వాత్మా”^౨ ఇతి.-

(౧౯౫.) ప్రశాసితృత్వరూపాత్మత్వేనసర్వేషాంజనానామ్ “అన్తఃప్రవిష్టః,-”

(౧౯౦.) ౭౭౭. (“వితదాత్మ్యమ్”) ఇత్యత్ర, కిముద్ద్యేశ్యమ్?, (10)

కిముపాదేయమ్?, ఇత్యత్రాహ (ప్రపశ్చోద్దేశేన) ఇతి.

౭౭౮. ఏవమ్, ఏకాశఙ్గా [౭౭౯-౭౭౯], పరిహృతా.

(౧౯౧) ౭౭౯. అథ, [అత్త] శబ్దస్యస్వరూపైక్యపరత్వం [= ౭౭౭], -వ్యుదస్యతి (తదిదమ్) ఇత్యాదినా. -[(౧౯౧-౧౯౭)].

(౧౯౨) ౭౮౦. (స్వరూపేశేతిచేత్) ఇతి.- (15)

౭౮౧. అవిద్యప్రకారో(స్వరూపై) క్యే, అచేతనత్వాదేవ, (సత్యసంకల్ప) తాదివిరోధః;-

౭౮౨. జీవబ్రహ్మణోరైక్యే, తస్యకర్తవశ్యత్వాదేవ, (సత్యసంకల్ప+త్వా) దివిరోధః; ఇత్యర్థః;- [ఇత్యభిప్రాయః;-

(౧౯౩) ౭౮౩. ఏతద్విరోధపరిహారాయ, శరీరాత్మభావకల్పిత (20)

౭౮౪. నకేవలమనయాశ్రుత్యగ్ధా పత్త్యాకల్పయః;

౭౮౫. అపితు, బ్రహ్మణ ఆత్మత్వమ్- [ఇతి.

౭౮౬. జగత్తత్త్వచిరత్వంచ, కణోక్తమిత్యాహ (శరీరాత్మభావేనచ)

(౧౯౪) ౭౮౭. కాపునఃశ్రుతిః?,-

౭౮౮. తత్రవిశేషతోఽవగతిః కథమ్?, (25)

౭౮౯. ఇతిశఙ్గాయామ్, శ్రుతివాక్యమాహ (“అన్తః”) ఇతి.

(౧౯౫) ౭౯౦. తత్రవాక్యేవిశేషతోఽవగతిందర్శయతి (ప్రశాసితృత్వ) ఇతి,

(౧౯౬.) అతః, ‘సర్వాత్మా’, - సర్వేషాంజనానామాత్మా,
 (౧౯౭.) సర్వంచాస్యశరీరమ్, ఇతివిశేషతోజ్ఞాయతే - బ్రహ్మత్వకత్వమ్,
 (౧౯౮.) “యత్యనితిష్ఠన్ ఆత్మనో నైరో, యమాత్మా నవేద, యస్యాత్మా
 శరీరమ్, యత్యన్యమన్తరో యమయతి, సత ఆత్మాఽన్తర్యా [6]
 మ్యమృతః” ౧ ఇతిచ:-

(౧౯౯.) అత్రాపి, “అనేన జీవేనాత్మనా” ౨ ఇతిష్ఠి, ఇదమేవజ్ఞాయత
 ఇతిపూర్వమేవోక్తమ్. [(౧౯౦) - (౧౯౩)].

(౨౦౦.) అతః, సర్వస్యదిదద్వస్తునో బ్రహ్మశరీరత్వాత్, సర్వశరీరం
 సర్వప్రకారం సర్వైశ్శబ్దైర్బ్రహ్మైవాభిధీయత ఇతి, - [10]

(౨౦౧.) “తత్-త్వమ్” ఇతి సామానాధికరణ్యేన జీవశరీరతయాజీవప్ర
 కారం బ్రహ్మైవాభిహితమ్;-

౨౦౧. [“సర్వాత్మా”] ఇత్యుక్తమాత్మత్వం ప్రశాసితృత్వ
 లక్షణమ్, ఇతిదర్శయతుమ్, (ప్రశాసితృత్వరూపాత్మ
 త్వేన) ఇత్యుక్తమ్. [15]

౨౦౨. [“అన్తఃప్రవిష్ట”] శబ్దేన, రాజాది వ్యావృత్తిః.

౨౦౩. [“శాస్తా”] ఇతి పదేన, గగనాది వ్యావృత్తిః:-

(౧౯౬) ౨౦౪. (అతః).-అన్తఃప్రవిష్టప్రశాసితృత్వాదిత్యర్థః.

(౧౯౭) ౨౦౫. కథం (విశేషతోఽవగతమ్) (౧౯౩)! ఇత్యపేక్షాయామ్-
 పవం(విశేషతోజ్ఞాయత-)-ఇత్యుక్తమితి, న పునరుక్తిః. [20]

(౧౯౮) ౨౦౬. అస్మిన్నాశ్యే, ప్రశాసితృత్వవిశేషితాత్మత్వస్యకణ్ఠోక్తిః,
 శరీరత్వంగమ్యమ్;- [(“యత్యని” ౧) ఇతి.

౨౦౭. అథ, ఆత్మత్వ శరీరత్వ కణ్ఠోక్త్యన్వితం వాక్యమాహ

(౧౯౯) ౨౦౮. క్రియద్యపి క్రిత శరీరశరీరభావశ్చుక్తిస్తరసిద్ధసాన్యత్,
 తథాప్యేతత్ప్రకరణే స్వరూపైక్యంగమ్యత ఇత్య [25]
 త్రాహ (అత్రాపి) ఇతి.

(౨౦౦) } ౨౦౯. తతఃకిం సామానాధికరణ్యసిద్ధేరిత్యత్రాహ (అత)ఇతి.
 (౨౦౧) }

౧|| మాధ్యస్థినబృ-ఉ. = కాన్యబృ-ఉ. ౫-౭-౨౨. “యోవిజ్ఞానేతిష్ఠత్” ఇతిచకా
 న్యాః”. శ్రీ-భా. ప్ర-అ., ద్వి-పా., ౪ = అన్తర్యామ్యధి. పుటమ్ ౩౨౯.

౨|| ఛా-ఉ. ౬-౩-౨.

క్రిత జీవేనఇతి = ౮-మూ. క్రియద్యపి = ౨-౭-వ్యా-స. [31]

క్రిత శరీరశరీర = ౩-౬-వ్యా.

- (౧౦౨) పవమభిహితేసతి అయమర్థోజ్ఞాయతే;-
 (౧౦౩) “త్వమ్” ఇతి యః పూర్వం దేహస్యాభిష్టా తృతయా ప్రతీతః, సః,
 పరమాత్మశరీరతయా పరమాత్మప్రకారభూతః, పరమాత్మపర్యంతః;-
 (౧౦౪) అతః “త్వమ్” ఇతి శబ్దః, తత్ప్రకారవిశిష్టం తదన్తర్యామిణ [౯]
 మేవాచప్త ఇతి;-
 (౧౦౫) “అనేన జీవేనాత్మనానుప్రవిశ్య నామరూపేవ్యాకరవాణి” ఇతి
 బ్రహ్మత్వకతయైవ జీవస్య, క్షిణ శరీరిణః స్వనామభాక్త్వాత్.
 (౧౦౬) “తత్ - త్వమ్” ఇతి సమానాధికరణ వృత్తయోర్ద్వయోరపి
 పదయో స్తత్ప్రకారే హ్యేవ వాచ్యమ్. [10]
 (౧౦౭) తత్త, “తత్” - పదమ్, జగత్కారణభూతం సర్వకల్యాణ క్షిణగుణా
 కరం నిరవద్యం నిర్వికార మాచక్షే;
 (౧౦౮) “త్వమ్” ఇతి చ, తదేవ క్షిర బ్రహ్మ, జీవాన్తర్యామిణా పంక్తి
 సశరీరజీవ ప్రకార క్షిణ విశిష్టమాచక్షే;

- (౧౦౯) ౧౦౦. (సామానాధికరణ్యేన) - ఉపసంహారే, కిం ప్రయోజనమ్? -
 ౧౦౦. ఇత్యత్రాహ - (పవమభిహితేసతి) ఇతి;-
 ౧౦౧. బుద్ధిశబ్దయోస్తత్పర్యంతతాజ్ఞాపనం ప్రయోజనమిత్యర్థః.
 (౧౦౩) } ౧౦౩. (పరమాత్మశరీరతయా పరమాత్మప్రకారభూతః, పరమాత్మ
 (౧౦౪) } పర్యంతః) ఇతి. [నర్వ ఇత్యర్థః.
 ౧౦౪. (శరీరతయా) ప్రకారత్వేన, పృథక్-సిద్ధి-స్థితి-ప్రవృత్త్య
 (౧౦౫) ౧౦౫. బుద్ధిశబ్దయోస్తత్పర్యంతత్వే హేతుమాహ (“అనేన”) ఇతి.
 ౧౦౬. (స్వనామభాక్త్వాత్) (౧౦౫), (అన్తర్యామిణ మేవాచప్త
 ఇతి) (౧౦౪), (అయమర్థః) (౧౦౨), ఇత్యన్వయః క్షిర
 (౧౦౬) ౧౦౭. పరంప్రతి, వత్సమాణదూషణానాం, స్వపక్షాస్పర్శిత్వం
 దర్శయితుం, స్వపక్షే సామానాధికరణ్యో సాధుణ్యం [౧౧]
 వివక్షుః, తత్ప్రకార క్షిణం వృత్తిత్వసిద్ధిమాహ (“తత్ -
 త్వమ్” ఇతి సమానాధికరణ వృత్తయోః) ఇతి.
 (౧౦౭) } ౧౦౮. (తత్త) ఇత్యాదినా వాక్యద్వయేన, “తత్ - త్వమ్” ఇతి
 (౧౦౮) } పదద్వయస్య ప్రవృత్తినిమిత్త భేదసిద్ధిమాహ.

క్షిణ “బ్రహ్మశరీరిణః” ౧-౭-మూ. క్షిణ ద్వయోః పదయోరపి ౩-మూ.
 క్షిణ గుణాత్మకమ్. ౪-౫-మూ. క్షిర బ్రహ్మ. ౧-మూ. న. క్షిర రూపి. ౧-౩-౪-
 ౫-మూ. క్షిణ విశిష్ట. ౧-మూ. న. క్షిర త్వ. ౭-వ్యా. క్షిర ఆచప్త ఇత్యర్థః. ౩-వ్యా.
 ఆచప్త ఇత్యన్వయః. ౧-౧-౪-౫-౬-వ్యా. క్షిర స్యానుగుణ్యం. ౪-౫-వ్యా. సామా
 నాధికరణ్యం వివక్షుః. ౬-వ్యా. క్షిణం వృత్తిత్వ. ౫-వ్యా. న.

(౨౦౯) తదేవం ప్రవృత్తి నిమిత్తభేదేన ఏకస్మిన్ప్రజ్ఞాజ్యేవ "తత్-త్వమ్" ఇతి క్రింద్యయోగపదయో క్రియార్పితరుక్తాః-

(౨౧౦) బ్రహ్మణోనిరవద్యత్వ క్రిత నిర్వికారత్వ క్రిత సర్వకల్యాణ గుణాకర క్రియ త్వజగతాగ్రణత్వం చాబాధితమ్. [5]

(౨౧౧) అశ్రుతవేదాంతాః క్రిత పురుషాః, "సర్వేపదార్థాః - సర్వే జీవాత్మానశ్చ, - బ్రహ్మత్వకాః," ఇతి నవశ్యజ్ఞః;

(౨౧౨) సర్వశబ్దానాంచ కేవలేషు తత్తత్పదార్థేషు క్రిత క్రియ వాచ్య పర్యవసానం మన్యజే.

(౨౦౯) ౨౦౯. "తత్-త్వమ్" శబ్దా, త్వదుక్తార్థపరొస్యాత్వామ్, - [10]
తత్తత్త్వమ్? ఇత్యత్రాహ (తదేవమ్) ఇతి.-

౨౧౦. "ప్రవృత్తినిమిత్తభేదేనైకార్థవృత్తిత్వరూపం సామానాధికరణ్యమ్, సిద్ధమ్," ఇత్యర్థః.

(౨౧౦) ౨౧౦. "త్వన్తతే, సామానాధికరణ్య క్రిత లక్షణాసిద్ధిః, వాక్యాంతరావగత సర్వజ్ఞ క్రింత్యాదిగుణవిరుద్ధమ్ [15]
విద్యాశ్రయత్వాది, కల్పనీయ క్రింత చ," ఇత్యభిప్రాయేణాహ (బ్రహ్మణ) ఇతి.

(౨౧౧) } ౨౧౧. "సర్వే పదార్థా క్రిత శబ్దాశ్చ, బ్రహ్మపర్యంతాశ్చేత్, -

(౨౧౨) } బ్రహ్మపర్యంతతయా, పదార్థా ప్రత్యయేరన్, -

౨౧౩. శబ్దాశ్చ, తత్పర్యంతత్వేన వ్యుక్తి క్రిత త్వద్యేరన్, - [20]

౨౧౪. నచ, తథాక్రియతే, -

౨౧౫. తస్మాత్, సామరూపయో సత్పర్యంతత్వమయ్యుక్తమ్," ఇత్యత్రాహ (అశ్రుత) ఇతి.-

(౨౧౧) ౨౧౬. "పదార్థానాం బ్రహ్మపర్యంతతయోగ్రహణాభావః-

వేదా క్రిత సత్ప్రవణరూపసామగ్రివైకల్యాత్, - [25]

౨౧౭. క్రిత న, తదగ్రాభావాత్" ఇత్యర్థః.

(౨౧౨) ౨౧౮. (సర్వశబ్దానాంచ) ఇతి.-

క్రింద్యయోరపపదయో. ౪-౫-మూ. క్రియ ప్రవృత్తి. ౨-మూ. క్రిత నిరవద్యత్వం. ౫-మూ. క్రిత నిర్వికారత్వం. ౫-మూ. క్రియ గుణాకరత్వం. ౨-౪-౨-మూ. క్రిత సర్వేపురుషాః. ౧-౩-౬-౭-మూ. క్రిత ర్థేషు వాచ్యైకదేశే. ౨-మూ. క్రియ వాచకపర్యవసానం. ౨-మూ. క్రియ త్వసిద్ధిః. ౭-వ్యా. క్రింత్యాది. ౩-౭-వ్యా. క్రింత్యాదికల్పనీయత్వంచ. ౫-వ్యా. క్రిత శబ్దాశ్చ. ౬-వ్యా. న. క్రిత త్వద్యేరన్. ౧-౨-౪-వ్యా. క్రిత వేదాంతాశ్చ. ౬-వ్యా. క్రిత సత్పర్యంతత్వం. ౩-౫-వ్యా. సత్ప్రవణరూపసామగ్రి. ౧-౨-వ్యా.

౫౨ శ్రీమత్తత్పర్యదీపికాయామక్తవేదార్థసంగ్రహః.

- (౧౦౩.) ఇదానీమ్, వేదాంతవాక్యశ్రవణేన, బ్రహ్మకార్యతయా తదంత
ర్యామి ౧౧ కతయాసర్వస్య ౧౨ బ్రహ్మత్వకత్వమ్, సర్వ
శబ్దానాం ౧౩ తత్త్వకారసంస్థితబ్రహ్మవాచిత్వంచ, జానంతి.
(౧౦౪.) నన్నేవం గవాదిశబ్దానాం తత్త్వదార్థవాచి ౧౪ తయా ప్య [౧]
త్వత్తిర్బాధితాస్యాత్ :-

౧౦౬. తస్మాదేవసామగ్రివైకల్యాత్, శబ్దానాం తత్పర్యంత౧౫

వ్యుత్పత్త్యభావః, ఇత్యర్థః. [ఇత్యర్థః.

౧౨౦. నహి, చతుషా ౧౬ గన్ధగ్రహణాభావేనతి, గన్ధాభావః!

- (౧౦౩) ౧౨౧. “సామగ్ర్యాంసత్యాం-తత్పర్యంతగ్రహణాత్, పూర్వం
తత్త్వదార్థమాత్రపర్యంతత్వగ్రహణం-సామగ్రివైకల్యాత్, -

౧౨౨. ప్రాణేనగన్ధగ్రహణేనతి, - చతుషాగన్ధగ్రహణాభావః;-

౧౨౩ సామగ్ర్యభావాత్, - నతు గన్ధాభావాత్, -”

౧౨౩. ౧౨ ఇత్యవగమ్యతే హీత్యాహ (ఇదానీమ్) ఇతి:-

౧౨౪. (ఇదానీమ్) - వేదాంత శ్రవణరూపసామగ్రిసంభవే. [15]

- (౧౦౪) ౧౨౫. వేదాంతవాక్యాని తత్త్వదార్థ [౧౩౦.] తత్తచ్చబ్దానాం
[౧౨౬.] బ్రహ్మపర్యంతత్వంబోధయితుంసశక్తువస్తీతిచోద
యతి (నను) ఇతి:-

౧౨౬. “వేదాంతవాక్యాని, కిం వ్యుత్పత్తినిరపేక్షాణి,-

౧౨౭. ఉత సాపేక్షాణి?,-

[20]

౧౨౮. ౧౬ వ్యుత్పత్తినిరపేక్షాణి చేత్, అవ్యుత్పన్నస్యాపి

౧౧౦ బోధజనకానిన్యః,-

౧౨౯. సాపేక్షాణిచేత్, అన్యపర్యంతతయావ్యుత్పన్నస్యశబ్దస్యా
న్యపర్యంతత్వం - వ్యుత్పత్తి విరుద్ధం, నబోధయన్తి,-

౧౩౦. వ్యుత్పత్తేషు ప్రత్యక్షసాపేక్షత్వాత్, తద్విరుద్ధం [25]
సకలపదార్థానామఅన్యపర్యంతత్వం౧౧౦చ నబోధయన్తి,-

౧౩౧. యథా ‘అదిత్యోయాపః’ ఇత్యాది వాక్యమ్:-

౧౩౨. తత్రవ్యుత్పత్త్యర్థంశబ్దస్య, ౧౧౨ప్రత్యక్షసాపేక్షత్వాత్,

౧॥ పూర్వమ్. ౧-౪-౧౫.

౧౧౩. ౧-౩-౨-మూ.న. ౧౨బ్రహ్మకార్యత్వం. ౩-మూ. ౧౩ తత్త్వ.

౧-౨-౮-మూ. ౧౪ వాచకత. ౮-మూ. ౧౫ తత్పర్యంతత్వ. ౩-వ్యా. ౧౬గన్ధ.

౩-వ్యా.న. ౧౭ గ్రివైకల్యాత్. ౬-వ్యా. ౧౮ ఇతిచగమ్యతే. ౭-వ్యా.

౧౬ వ్యుత్పత్తి. ౩-వ్యా.న. ౧౧౦ బోధకానిన్యః. ౩-౬-వ్యా. ౧౧౦చ

౩-వ్యా.న. ౧౧౨ అప్రత్యక్షత్వాత్. ౧-౨-వ్యా.

(౨౧౫.) నైవమ్.—

(౨౧౬.) సర్వేశ్వరైః అచిగ్గ జీవవిశిష్ట ౧౨ పరమాత్మనో వాచితాః ఇత్యుక్తమ్—“నామరూపే వ్యాకరవాణి”^౧ ఇత్యుక్త. (౧౬౧)

౨౩౩. ప్రత్యక్షవిరుద్ధం యూపాదిత్యతాదాత్మ్యం హినబోధ [5]
యతుమలమ్ - తద్వాక్యమ్?;

౨౩౪. అత్రాపి, తద్వత్?; ఇత్యర్థః.

(౨౧౫) ౨౩౫. పరిహరతి (నైవమ్) ఇత్యాదినా-- [(౨౧౫) (౨౨౫)].

(౨౧౬) ౨౩౬. “యూపాదిత్యభేదవిషయ ప్రత్యక్షస్య అనన్యథాసిద్ధత్వాత్, తత్, యూపాదిత్యతాదాత్మ్యవాదివాక్యస్యా

౨౩౭. నతు ప్రత్యక్షత్వాత్.— [రస్యభజ్జకమ్?;

౨౩౮. అతపవహి; ప్రత్యక్షౌవగతజ్ఞానైక్యస్య అనన్యథాసిద్ధమనుమానంభజ్జకమ్?; [భిమానస్యభజ్జకమ్?;

౨౩౯. దేహతిరిక్తాత్మవాదిగృహీతవాక్యమ్, ప్రత్యక్షసిద్ధ దేహత్వా

౨౪౦. తత్రాపి; జ్ఞానైక్యగృహీతప్రత్యక్షమ్, ఏకవర్తికావర్తి [15] త్వసాదృశ్యాత్ అన్యథాసిద్ధమ్?;

౨౪౧. దేహత్వాభిమాన విషయప్రత్యక్షంచ, ‘ఉష్ణంజలమ్’ ఇతి వత్, సంసర్గాత్ అన్యథాసిద్ధమ్?;

౨౪౨. తస్మాత్, జ్ఞానైక్యవిషయస్య, దేహత్వాభిమాన విషయస్యచ, అన్యథాసిద్ధస్యప్రత్యక్షస్య, అనుమా [20] నాగమా భజ్జకౌభవతః.

౨౪౩. తత్రాపి, వ్యాప్తిలింగధర్మి గృహీతప్రత్యక్షస్య అనన్యథాసిద్ధత్వాత్, తత్, అబాధితమ్.— [అన్యథాసిద్ధమ్?;

౨౪౪. ఏవమ్, అత్రాపి, తత్తత్పదార్థపర్యంతత్వ గ్రహణమ్—

౨౪౫. తత్పర్యంతపుష్పత్తిశ్చ - అన్యథాసిద్ధా, ఇతి, [ఏవ—

౨౪౬. ౧౫ అనన్యథాసిద్ధాగమేన, అన్యథాసిద్ధాంశబాధోయక్త

౧౧ అపిజీవ. ౧-మూ. ౧౨ స్వ. ౨-౩-౫-౮-మూ. ౧౩ వాచితవాక్యమ్. ౩-వ్యా. ౧౪ ప్రత్యక్ష. ౩-౪-౫-౬-౭-వ్యా.న. ౧౫ అనన్యథాసిద్ధాగమేన. ౪-వ్యా.న.

- (౨౦౭) *౧ తత్ర, లోకికా *౨ స్తుపురుషాః, శబ్దంవ్యవహరంతః *౩, శబ్ద
వాచ్యేప్రధానాంశ *౪ స్యైవ *౫ పరమాత్మనః ప్రత్యక్షాద్యపరి
చ్ఛేద్యత్వాత్, వాచ్యైకదేశభూతేవాచ్యసమాప్తిమస్యైః;
(౨౦౮) వేదాంతశ్రవణేన *౬ హి వ్యుత్పత్తిః పూర్యతే?; [5]

౨౦౭. అత్రాపి, అనన్యథాసిద్ధమ్, తత్తత్పదార్థస్వరూపవిషయమ్, -
శబ్దస్వరూపవిషయమ్, - తత్సంబంధ *౭ విషయంచ, ప్రత్య
క్షమ్, సబాధ్యతే - [తే];

౨౦౮. అన్యథాసిద్ధస్తత్తత్ప్రత్యక్షపర్యవత్వాంశ ఏవ *౮ బాధ్య
౨౦౯. ఇతిపరిహారమభిప్రేత్యాహ (సర్వే) ఇత్యాదినా - [(౨౦౯) -]
౨౧౦. "శబ్దానాంపరమాత్మపర్యవత్త్వం యుక్తమ్, - [(౨౧౦).
౨౧౧. బాధకస్య నీ అన్యథాసిద్ధత్వాత్; " ఇత్యభిప్రాయః.

(౨౧౨) ౨౧౨. తత్ర, కథమ్ అన్యథాసిద్ధిః! ఇత్యత్రాహ (*౯ తత్రలోకికా) ఇతి.

౨౧౩. "తత్తత్పదార్థానాం బ్రహ్మపర్యవత్ *౧౦ త్వగ్రహణే, తత్ప
ర్యవత్తత్తత్పర్యవత్త్వేన, బ్రహ్మస్వరూపగ్రహణమపేక్షితమ్, -
౨౧౪. యథా నైల్యపీఠిమాదీనాం ద్రవ్యపర్యవత్త్వగ్రహణే, నీల
పీఠాది *౧౧ శబ్దవ్యుత్పత్తేన, తత్తద్వస్తుగ్రహణమపే
క్షితమ్.

౨౧౫. తస్యచ *ప్రత్యక్షాద్యగోచరత్వాత్, తత్తద్వస్తుమాత్ర
పర్యవత్గ్రహణం - తత్తత్పర్యవత్తత్తత్పర్యవత్త్వేచ్ఛేభయ [20]
*౧౨ మన్యథాసిద్ధమ్; " ఇత్యర్థః.

(౨౧౬) ౨౧౬. "తస్మిన్, వ్యుత్పత్త్యా వేదాంతశ్రవణమ్, - వేదాంతశ్రవణాత్
వ్యుత్పత్తిః? " ఇత్యత్రాహ (వేదాంత) ఇతి -

* "తస్యచ" = తస్యచ బ్రహ్మస్వరూపస్య [= ౨౧౩.].

నీ బాధకస్య = పరమాత్మపర్యవత్త్వబాధకప్రత్యక్షాదేః. [౨౩౦, ౨౪౪.]

*౧ అత్ర. ౭-మూ. *౨ లోకికాశపురుషాః. ౩-౪-మూ. *౩ వ్యాహరంతః.
౨-౪-౪-మూ. *౪ స్యైవ. ౨-౩-౪-౪-౪-మూ. న. *౫ ప్రధానాంశస్యైవ
ప్రత్యక్షా. ౧ - ౭ - మూ. *౬ శ్రవణేనచవ్యుత్. ౨ - ౪ - ౪ - ౪-మూ.
*౭ తత్సంబంధి. ౧-౬-వ్యా. *౮ ఏవహి. ౩. వ్యా. *౯ అత్ర. ౭-వ్యా.
*౧౦ త్వ. ౧-౨-వ్యా. న. *౧౧ శబ్ద. ౧-వ్యా. న. *౧౨ మన్యథాస్యథా. ౬-వ్యా.

- (౨౧౯.) ఏవమేవ, వైదికా *౧శ్చబ్దాస్సర్వే, పరమాత్మపర్యవ్రాన్ స్వాధ్ధాన్ బోధయన్తి.
- (౨౨౦.) వైదికాపవ, సర్వేశబ్దాః, ఆదాపుద్భుత్యోద్భుత్య, పరే *౨జైవ బ్రహ్మణా, సర్వపదార్థాన్ పూర్వవత్సృష్టౌ, తేషు - పర [5] మాత్మపర్యవ్రేషు, పూర్వవత్, నామతయాప్రయుక్తాః:-
- (౨౨౧) తదాహమనుః—“ సర్వేషాంతుస, నామాని, *౩...పుథక్సం స్థాశ్చ, నిర్మమే” ఇతి:-
- (౨౨౨) “సంస్థాః”-సంస్థా నాని, రూపాణీతియావత్.

౨౫౭. “ఏక దేశవ్యుత్పత్త్యా, వేదాంతశ్రవణముపపద్యతే;- [10]

౨౫౮. వేదాంతశ్రవణేన, (వ్యుత్పత్తి) పూర్తిః,-

౨౫౯. సతు, -కార్యైస్సనాటితః ప్రభృతివ్యుత్పత్తిః; ఇతి,-

౨౬౦. నాన్యోన్యాశ్రయః” ఇత్యర్థః.

(౨౧౯) ౨౬౧. ఏవం, లోకి *౪ కశబ్దానాం, తత్తద్వస్తుమాత్రపర్యంతత్వేన వ్యుత్పన్నానామపి, పరమాత్మపర్యంతత్వమ్-ఉక్తమ్; [15]

౨౬౨. వైదికశబ్దానాంపరమాత్మపర్యంతత్వమాహ (ఏవమేవ) ఇతి.

(౨౨౦) ౨౬౩. “(వైదికాపవ...శబ్దాః)-(పరమాత్మపర్యవ్రాన్) (౨౧౯)స్మృతిః,-

౨౬౪. లోకికాంతత్తద్వస్తుమాత్రపర్యవ్రాన్స్మృతిః,- [ఇతి:-

౨౬౫. వ్యుత్పత్తిస్వాద్యసృష్టిసర్వార్థమ్;-” ఇత్యత్రాహ (వైదికాపవ)

౨౬౬. “ లోకికశబ్దానామపి, వేదశబ్దాదుద్భుత్య తత్తద్వస్తు [20]

షుప్రయుక్తత్వాత్, (సర్వేశబ్దా - వైదికాపవ) ఇతి,-

సర్వేపరమాత్మపర్యవ్రాన్పవ, ” ఇత్యర్థః.

(౨౨౧) ౨౬౭. తత్ప్రమాణమాహ (తదాహ) ఇతి.

(౨౨౨) ౨౬౮. “ సంస్థా”- శబ్దస్య, స్థిత్యర్థతావ్యాప్త్యర్థమాహ-

“ సంస్థాః” - సంస్థా నాని ఇతి.

[25]

౧॥ ము-స్మృ. ౧-౨౧-

*౧ సర్వేశబ్దాః. ౩-౪-౫-౭-౮-మూ. *౨ పరేణబ్రహ్మణా. ౮-మూ
*౩... = కర్మాణిచపుథక్ పుథక్ | వేదశబ్దేభ్యపవాదౌ. ౨-౩-౪-౫-౮-మూ.
*౪ కానాంతత్తద్వస్తు. ౬-వ్యా.

(౨౨౩) ఆహవభగవాన్ పరాశరః- “నామరూపంచభూతానాం కృత్యా
నాంచప్రపజ్చనమ్ | వేదశబ్దేభ్యపవాదాదేవాదీనాంచకారసః”^౧ ఇతి;-

(౨౨౪) శ్రుతిశ్చ “సూర్యాచన్ద్రమసౌ, ధాతా, యథాపూర్వమకల్ప
యత్^౨ ఇతి.- [5]

(౨౨౫) సూర్యాదీన్పుర్వవత్పరికల్ప్య, నామానిచపూర్వవచ్ఛకారేత్యర్థః.

(౨౨౬) ఏవం జగద్భ్రష్మాణో రసన్యత్వం ప్రపజ్చితమ్.-

(౨౨౭) తేన, ఏకేన*౧ జ్ఞానేన సర్వస్య జ్ఞాతతా, ఉపపాదితా భవతి.-

(౨౨౩) ౮౬౯. (ఆహవేతి)-

౮౭౦. అత్రనునుపరాశరయోరైకకణ్ఠ్యం దర్శితమ్. *౨ [10]

(౨౨౪) ౮౭౧. (శ్రుతిశ్చ) ఇతి- (“సూర్యాచన్ద్రమసౌ”) ఇతి నిర్దేశేన
(౨౨౫) నామకల్పనంచార్థసిద్ధమ్, ఇత్యభిప్రాయాత్, పూర్వోక్తో

పబ్బంహణ వచనానుగుణ్యాచ్చ, (నామానిచపూర్వవచ్ఛ
కార) ఇతి వ్యాఖ్యాతమ్;-

౮౭౨. “శబ్దాస్స ర్వే వైదికాపవ;- [15]

౮౭౩. ఆనుపూర్వీ భేదమాత్రాన్లోకికత్వమ్;-

౮౭౪. తతపవలక్షణభేదశ్చ;-

౮౭౫. తస్మాత్, సర్వేశబ్దః బ్రహ్మపర్యంతాః;-” ఇతి.

(౨౨౬) ౮౭౬. “తతఃకిమ్, (అయమర్థః) ఇత్యాదభ్యప్రతిపిపాదయిషిత
*౩స్యార్థస్య! [(౮౮)-(౨౨౫).]” ఇత్యత్రాహ (ఏవమ్) ఇతి.-

౮౭౭. బ్రహ్మణ ఏవోపాదానత్వ నిమిత్తత్వోపపాదనేన, (జగ
ద్భ్రష్మాణోరసన్యత్వమ్) ఉక్తమిత్యర్థః.

(౨౨౭) ౮౭౮. (తేన) ఇతి-జగతస్సత్వ త్వేన, సత్యమిథ్యా *౪ ర్థయో
రేకతాప్రసక్తాద్యభావాత్, (ఏక *౫ విజ్ఞానేన సర్వ
విజ్ఞాన ముపపాదితం భవతి), ఇత్యర్థః. [25]

౧॥ వి.పు. ౧-౫-౬౩. ౨॥ ౨-తై-ఉ. ౧-అను., ౩౮-వా.

*౧జ్ఞాతేన. ౧-౪-౫-౮-మూ. *౨దర్శితంస్పష్టమ్. ౪-౫-౬-వ్యా. *౩స్యార్థః.
౧-వ్యా.న. *౪ మిథ్యాత్వ. ౧-వ్యా. *౫ వి. ౪-౫-వ్యా.న.

(౨౨౮) సర్వస్య, బ్రహ్మకార్యతాప్రతిపాదనేన, తదాత్మ కతయైవ
సత్యత్వమ్ - నాన్యథేతి, 1 “తత్సత్యమ్” ౧ ఇత్యుక్తమ్;-

(౨౨౯) యథా, దృష్టాన్తే సర్వ² స్య మృద్వికారస్య మృదాత్మనైవ
³ సత్యత్వమ్.

[6]

(౨౨౮) ౮౭౯. (సర్వస్య) ఇత్యాది.- “తత్సత్యమ్” ౧ ఇతివాక్యే, బ్రహ్మ
(త్వకతయైవ) జగత్ (సత్య)మ్, స్వనిష్ఠ¹త్వమేవాసత్యమ్,
ఇతి, జగతో బ్రహ్మత్వక² త్వేన సత్యత్వోపపాదనాత్,
మహావాక్యస్వారస్యమపి, జగత్సత్యత్వానుగుణమ్,
ఇత్యర్థః.

[10]

(౨౨౯) ౮౮౦. (యథా) ఇతి.- “లోక దృష్ట ప్రకారేణ, దృష్టాన్తస్య
కథనీయత్వాత్,-

౮౮౧. దృష్టాన్తస్యచ, లోకే, సత్యత్వేన సంప్రతిపన్నత్వాత్,-

౮౮౨. దార్ఢ్యైకస్యచ, దృష్టాన్తానుగుణత్వాత్,

౮౮౩. [తత్సత్యమ్] ఇత్యాదివాక్యాన్యపి, జగత్సత్యత్వ [15]
పరాణీతి,

౮౮౪. మహావాక్య స్వారస్యం జగత్సత్య త్వానుగుణమ్,”
ఇత్యాశయః:-

౮౮౫. కింఞ్చ:- “మృత్పిణ్డాదిదృష్టాన్తప్రయమపి పరిణామవత్సా
నుగుణమేవ,

[20]

౮౮౬. దాఢ్యైకబ్రహ్మకారణత్వపరాణి,-తత్తేజో² సృజత^౩

‘తదాత్మానంస్వయమకురుత’³ ఇత్యాదివాక్యాన్యపి,-
పరిణామా నుగుణాన్యేవ,

౮౮౭. నహిరజ్జుసర్పాదిదృష్టాన్తశ్చాయతే,

౧॥ ఛా - ఉ. ౬ - ౮ - ౬ - ౧౬. ౨॥ ఛా - ఉ. ౬ - ౨ - ౩. [25]

౩॥ తై - ఉ - ఆ. ౭.

౨౮౮. 'వ్యవర్తత' ^౧ 'అభ్రమత్' ^౧ ఇత్యాదికమపిపదం
నశ్రూయతే,

౨౮౯. సూత్రంచ, 'పరిణామాత్' ^౨ 'అత్త్యక్తేః' ^౩ 'పటవ
చ్చ' ^౪ ఇత్యాది, - [5]

౨౯౦. నతు 'వివర్తత' ఇతి, 'రజ్జు' ^౧ 'సర్పవత్' ఇతిచ;

౨౯౧. ఉపబృంహణవచనాన్యసి పరిణామాను గుణాన్యేవ,-

౨౯౨. 'నిస్సరత్తియథా లోహపిణ్డాత్' ^౫ "కటకమకుట" ^౬
ఇత్యాదీని;

౨౯౩. పవమ్, సకలశ్రుతిస్త్రుతిసూత్రానుగు ^౭ ఇత్యాత్ - [10]
పరిణామపత్యేనుస్థేనతి,-

౨౯౪. సచ సద్వారకో ^౩ ^౭ ద్వారకోవాపరిణామః? ఇతివివేకే,

౨౯౫. బ్రహ్మణోనిర్దేశత్వా ^౪ వికారత్వాది శ్రుతిబాధప్ర
సక్లాత్, సద్వారకత్వమేవ యుక్తమ్;

౨౯౬. 'యస్యాత్వాశరీరమ్' ^౭ ఇత్యాది, శ్రుతయశ్చ, - శరీర [15]
శరీరీభావం వదన్త్యః, పరిణామాదికం సద్వారకం
జ్ఞాపయన్తి:-

౨౯౭. ఉపబృంహణేష్వపి, 'కారిన్యవాన్యోవిభర్తి... తస్మై
భూమ్యాత్మనేనమః' ^౮ ఇతి, ^౯ 'బ్రహ్మణోనిర్దేశాత్',
సద్వారకత్వమేవస్పష్టమ్; [20]

౨౯౮. సద్వారకముపాదానత్వం బ్రహ్మణిముఖ్యమేవ,-

౨౯౯. శరీరవాచిపదానాం శరీర పర్యంతత్వాత్;

౧॥ భా - ౧౦౭. ౨॥ బ్ర - సూ. ౧-౪-౭-౫. ౩॥ బ్ర-సూ. ౧-౪-౭-౪
౪॥ బ్ర-సూ. ౨-౧-౬-౫. ౫॥ యాజ్ఞ. స్మృ. పా. కా. ౬౭. ౬॥ వి-పు. ౩-౭-౧౬.
౭॥ సు-ఉ. ౮॥ వి-పు. ౧-౧౪-౨౭. [25]

వ్యా.—౧సర్వాదిచ. ౬. ౨గుణ్యాత్. ౩ - ౪ - ౫ - ౬ - ౭ - ౮.
౩ సద్వారకోవా. ౩. ౪ త్వనిర్వికారత్వాదిక్రత్యుతి.
౫ బ్రహ్మణోనిర్దేశాత్. ౧-౨-౪. ౬ నిర్దేశత్వాత్. ౭.

౯౦౦. మీమాంసకైరపి, సద్వారక¹ స్యాపి ముఖ్యత్వమభ్యుపగ
వ్యతే,-

౯౦౧. యథా, పరమాపూర్వప్రతి, ప్రోక్షణాదేశ్యేషత్వమ్;

౯౦౨. తత్రహి, యజ్ఞశేషత్వం-ప్రీహ్యదిద్వారకమ్, [6]

౯౦౩. అపూర్వశేషత్వం² ప్రీహియాగద్వారకమ్,

౯౦౪. అరుణయా...క్రీణాతి^౩ గవాయజతే^౪ ఇత్యాదిషు,
గుణస్య, జాతేశ్చ, క్రయయజనసాధనత్వమ్, సద్వారక
మపి, ముఖ్యమేవాభ్యుపగతమ్?,-

౯౦౫. ఏవమ్, విశిష్టస్యబ్రహ్మణః, శరీరద్వారకముపాదాన [10]
త్వం ముఖ్యమేవ;

౯౦౬. ఏవమ్, విశిష్టస్యైవోపాదానత్వమ్, సర్వవేదాబ్ధి
రభ్యుపగతమ్,-

౯౦౭. అపిద్యోపాధి⁵ శక్తివిశిష్టస్యైవోపాదానత్వోపసా
దనాత్; [15]

౯౦౮. తస్మాత్, చిదవిద్విశిష్టమేవబ్రహ్మ, -కారణమ్, - పరిణా
మిత్యేన,-

౯౦౯. ననువివర్తాధిష్ఠా⁶ త్యత్యేన;

౯౧౦. సద్విద్యాయాంషడ్విధ తాత్పర్యలింగంచా⁷ స్తత్పక్షప
వాస్తీ;- [20]

౯౧౧. షడ్విధతాత్పర్య⁸ లింగమద్వైతవిషయమిత్యేతదభ్యు¹⁰ ప
గతమ్;

౯౧౨. తత్తుననిర్విశేషాద్వైతవిషయమ్,

౯౧౩. అపితువిశిష్టాద్వైతవిషయమ్:-

(౨౩౦.) శోధకవాక్యాస్యపి నిరవద్యం సర్వకల్యాణ గుణాకరం¹ పరం
²బ్రహ్మ³ శోధయన్తి.

౯౦౮. *ఉపక్రమే, [సదేవ]^౧ ఇతివాక్యంచ, నిమిత్తత్వోపా
 దానత్వ తదుపయోగిసార్వజ్ఞ్య సర్వశక్తిత్వాది [5]
 పరత్వాత్, సవిశేషవిషయమ్;-

౯౦౯. *ఉపసంహరగతమ్ [తత్త్వమసి^౨] ఇతిసామానాధి^౩
 కరణ్యమ్, ప్రవృత్తినిమిత్తభేదేన ఏకార్థవిషయత్వాత్,
 విశిష్టాద్వైతవిషయమ్;-

౯౧౦. విశిష్టైకార్థపరస్య [తత్త్వ మసి^౩]వాక్యస్యఽ [10]
 వృత్తత్వాత్, *అభ్యాసో^౪ స్తి;-

౯౧౧. చిదచిదాత్మకప్రపంచస్యబ్రహ్మ^౫ విశేషణత్వం ప్రమా
 ణాంతరాగోచరమ్-

౯౧౨. ఇతి, *అపూర్వతాచాస్తి;-

౯౧౩. ఏతదర్థజ్ఞానవతః, తస్యతావదేవచిరమ్^౬ ఇతిమో [15]
 యోపదేశాత్, *ఫలంచాస్తి;

౯౧౪. ఏతద్విషయస్య^౭ పితాపుత్రసంవాదరూపత్వాత్, *అర్థ
 వాదశాస్తి;- [ప్రతిశాప్తాస్తి;-

౯౧౫. తస్మిన్నేవాధే, మృతార్కార్యదృష్టాంతోపన్యాసేన, *ఉప

౯౧౬. ఇతివడ్విధతాత్పర్యలిక్ఖంవిశిష్టాద్వైతవిషయమ్^౮ ఇతి. [20]
 [= ఇతి-ఆశయః [= ౮౮౮.], ఇత్యన్వయః.]

౯౧౭. ఏవమ్, సద్విద్యాయా సువిశేషపరత్వము క్తమ్.-

(౨౩౦)-} ౯౧౮. అథశోధకవాక్యానాంసవిశేషపరత్వముచ్యతే(శోధక-)
 (౨౪౫) } ఇత్యాదినా.

౧|| ఛా-ఉ. ౬-౨-౧. ౨|| ఛా-ఉ. ౬-౧౬-౩. ౩|| ఛా-ఉ. ౬-౮-౧౫. [25]

౪|| ఛా-ఉ. ౬-౧౮-౨. * ఉపక్రమోపసంహారావభ్యాసోఽపూర్వతాఫలమ్ |
 అర్థవాదోపపత్తివలిక్ఖంతాత్పర్యసర్గయే|| [= శ్రు-ప్ర-భు. ౧౦౬-౧౦౭.]

మూ.—౧పరం ౨-౩-౪-౬-౭-౮-౯-౧౦-౧౧, ౨ బ్రహ్మవ. ౨-౪-౫-

౮-౯. ౩ బోధయన్తి. ౮.

వ్యా.—౧త్వమనీతి. ౩-౪-౫. ౨ ప్య. ౩-౭. ౩ విశేషత్వం. ౭. ౪ స్య. ౩.

౫ అస్మిన్నే. ౧-౨-౪-౫-౬-౭-౮. ౬ తత్త్వ. ౩-౬-౭-౮.

౯౨౫. తత్ర, శ్రౌత గుణనిషేధమ్, ద్విధాపరిహరతి (నిరవద్యం, సర్వకల్యాణగుణాకరమ్) ఇతిపదద్వయేన-

౯౨౬. “సామాన్యనిషేధః, - విశేషోపస్థాపకేన తత్రపర్యవస్యతి, [5]

౯౨౭. ‘ఛాగోవామన్త్రవర్ణాత్’ ౧ ఇతిన్యాయాత్;

౯౨౮. తస్మాత్, [అపహతపాప్తా] ౨ ఇత్యాదిభిః హేయగుణానాం ౩ నిషేధమానత్వాత్, గుణసామాన్యనిషేధస్తత్పర్యవసాయా”;-

౩౨౯. ఇతి, (నిరవద్యమ్) ఇతిపదస్యాభిప్రాయః. [10]

౯౩౦. “విశేషవిధానేన తి, సామాన్యనిషేధస్తద్వ్యతిరక్తవిషయపవ,-

౯౩౧. యథా, అగ్నిషోమీయహింసావ్యతిరక్తవిషయః-‘సహింసాత్సర్వాభూతాని’ ౩ ఇతిసామాన్యనిషేధః;-

౯౩౨. తస్మాత్, ‘సత్యకామస్తత్యసంకల్ప’ ౪ ఇత్యాది [15] భిర్మృతగుణవిధానేన తి, గుణనిషేధస్తద్వ్యతిరక్తవిషయః”

౯౩౩. ఇతి, (సర్వకల్యాణగుణాకరమ్) ఇతిపదస్యాభిప్రాయః

౯౩౪. ఆర్థ భేదనిషేధపరిహరణ్యతే.

(౨౩౧) } ౯౩౫. సామానాధికరణ్యా ౫ న్యధానుపపత్త్యా, నిర్విశేష [20]

(౨౩౨) } వస్తుసిద్ధింజూషయతి (సర్వ-) ఇత్యాదినా-

౯౩౬. “విశేషణ వివక్షాయామ్;-

౯౩౭. విశేషణభేదేన విశేష్యభేదాత్,-

౯౩౮. యుగపదభిధానే, విశేషణానామప్రైక్యవ్రసక్తాత్,-

౯౩౯. క్రమేణాభిధానే, విశేషణానామన్యోన్య విశేషణ [25]

విశేష్యభావప్రసంగాచ్చ;-

౧|| పూ-మీ. ౬-౮-౩౯. ౨|| ఛా-ఉ. ౮-౭-౧. ౩||

వ్యా-౧-షేధ్య. ౬-౮. ౨ ధశబ్ద. ౩. ౩ ల్పఇతిమర్కశ. ౬. ౪ ఆర్థగుణ. ౩. ౫ సామానాధికరణ్యానుప. ౪-౫.

శ్రీమత్తాత్పర్యదీపికాయుక్తవేదార్థసంగ్రహః

౯౮౦. వస్తుమాత్రైక్యపరమేవ, సామానాధికరణ్యమ్;

౯౮౧. తత్ర, ప్రతియోగిరూప ప్రవృత్తినిమిత్తభేదాత్, నసా
మానాధికరణ్యలక్షణహానిః;

౯౮౨. వాక్యతాత్పర్యానుగుణః లక్షణా, తద్విరుద్ధముఖ్య [౧]
వృత్తేర్బలీయసీ;

౯౮౩. సర్వపదలక్షణాచ, నవోషః,-

౯౮౪. 'విషంభుజ్జ్వ' ఇత్యాదిషుదర్శనాత్; [యః;

౯౮౫. సర్వపదలక్షణాయామపి, సమానవిభక్త్యాతాత్పర్యసిద్ధ

౯౮౬. శౌక్ల్యాజ్జేకార్ణవ్యాదివ్యావృత్తివచ్చు, ౩ న-వ్యావృత్తిర్ధ

౯౮౭. స్వరూపమేవవ్యావృత్తిః;- [ర్కః;-

౯౮౮. నచపర్యాయతా;-

౯౮౯. కార్ణవ్యావృత్త పీతిమవ్యావృత్తాదిశబ్దవత్;-"

౯౯౦. ఇతిహిపూర్వపక్షశరీరమ్.

౯౯౧. "విరుద్ధవిశేషణానామేవవిశేష్యభేదా పాదకత్వాత్,
న విశేషణభేదే - విశేష్యభేదః;

౯౯౨. యుగపదభిధానేపి, సమానవిభక్త్యా విశేష్యమా
త్రైక్య ప్రతిపాదనాత్, నవిశేషణైక్యప్రసక్తః;

౯౯౩. 'పదజాతం శ్రుతం సర్వమ్' ఇత్యాదిన్యాయేన-
సర్వైషపదైర్యుగపదేవానేకవిశేషణవిశిష్టకాగ్ధా [౨]
భిధానాత్,

౯౯౪. నవిశేషణానామన్యోన్యవిశేషణవిశేష్యభావప్రసక్తః;

౯౯౫. ఉద్దే 'శ్యోపాదేయవిభాగస్తు పరామర్శదశాయామే
వావగతఇతి, నవిశేషణవివక్షాయాకాచిదనుపపత్తిః",

౯౯౬. ఇత్యేతాపదభిప్రేతమ్, భాష్యకారైర్భాష్యేభిహితత్వాత్.

- (౨౩౧.) సర్వప్రత్యసీకాకార ¹ బోధనేపి,
 (౨౩౨) తత్తత్ప్రత్యసీ ² కతాభేదస్యావర్జనీయత్వాన్నుర్విశేషః త్వసిద్ధిః.
 (౨౩౩.) ననుజ్ఞానమాత్రంబ్రహ్మేతి ప్రతిపాదితే, నిర్విశేషజ్ఞానమాత్రం
 బ్రహ్మేతి నిశ్చయతే?:- [6]

(౨౩౧) ౯౫౭. అత్ర, [శౌక్ల్య] ¹ ది దృష్టాంత [౯౪౬] వ్యావృత్తిం

(౨౩౨) ౯౫౮. ద్విధా౭౭హ (సర్వ-) ఇత్యాదిహ.

(౨౩౧) ౯౫౯. (సర్వప్రత్యసీ ² కాకారబోధనేపి-) ఇతి.- “కార్ణ్య
 వ్యావృత్తిమ్ ఇత్యాదిమ [౯౪౯], ప్రతియోగితద్వ్యా
 వృత్తి, శబ్దస్వరస్యాదేవప్రతివన్నే: [10]

౯౫౯. అత్ర త్వస్వయరూపాధాభిధాయనశబ్దస్య, వ్యతిరేక
 ముఖేనార్థ ³ పరికల్పనమయ క్తమ్;”

౯౬౦. ఇతి, - (అపి) శబ్ద ⁴ స్య భావః.

౯౬౧. ఏవమ్, శౌక్ల్యదిదృష్టాంతాచ్చబ్ధ వైషమ్యమ్, ఉక్తమ్.

(౨౩౨) ౯౬౨. అథ, అర్థవైషమ్యమభిప్రేత్యాహ (తత్తత్ప్రత్యసీక[15]
 తాభేదస్యావర్జనీయత్వాత్) ఇతి.- [వ్యావృత్తిః-

౯౬౩. “శౌక్ల్యస్య, ⁶ కస్యచిద్ధర్మభూతత్వాత్, స్వరూపమేవ

౯౬౪. స్వరూపేప్రతివన్నే, అధ్యాసాసహత్వాచ్చ:

౯౬౫. బ్రహ్మతునకస్యచిద్ధర్మభూతమ్;-

౯౬౬. స్వరూపేప్రతివన్నే అధ్యాససహంభ; [20]

౯౬౭. తస్మాత్, స్వరూపాతిరేకేణవ్యావృత్తిరభ్యుపగతవాన్;”

౯౬౮. ఇతిభావః.

(౨౩౩) ౯౬౯. అథ ⁷ గుణనిషేధంవదంశ్చోదయతి (నను) ఇతి.-

౯౭౦. “న ⁸ హిజ్ఞానంజ్ఞానా ⁹ నైరాశ్రయోభవతి;.

౯౭౧. తస్మాత్, జ్ఞానస్వరూపత్వప్రతిపాదనేన, గుణ [25]

నిషేధస్సిద్ధిః,” ¹⁰ ఇత్యర్థః.

మూ. — ౧ కాకారతా. ౨-౪-౫-౯. ౨ కాకారభేదస్య, ౬. ౩ త్వ. ౩-౪. ౩ షవస్తు, ౧౦.

వ్యా. — ౧ క్ల్యవృ. ౨-౮. ౨ కతాకార, ౧. కాకారతా. ౨-౬. ౩ పరత్వక.

౩-౬-౭. ౪ స్య. ౧-౨-౭-౪. ౫ క్ల్యవృ. ౩. ౬ స్వాచిత్. ౧-౨-౩-౮.

౭ అథ. ౨-౪. ౮ భాగ్గు. ౩-౪-౫-౬-౭-౮. ౮ హి. ౪-౫-౬-౪. [30]

౯ నైరా. ౪-౫-౬-౪. ౧౦ ఇత్యభిప్రాయః. ౩.

(౨౩౪.) నైవమ్.—

(౨౩౫.) స్వరూపనిరూపణ ధర్మశబ్దాహి, ధర్మముఖేన, స్వరూపమపి! ప్రతిపాదయన్తి, గవాదిశబ్దవత్ 1:-*

(౨౩౬.) తథాహ సూత్రకారః, “తద్గుణసారత్వాత్తు² తద్వ్యవచేత³” [5] ప్రాజ్ఞవత్,”¹ “యావదాత్మభావిత్వాచ్చనదోషః,”² ఇతి, [తి-

(౨౩౭.) జ్ఞానేనః ధర్మేణ, స్వరూపం నిరూపితమ్; - న⁴తు జ్ఞానమాత్రం బ్రహ్మ

(౨౩౮.) కథ⁵ మిదమవగమ్యత ఇతిచేత్, “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవత్”⁶ ఇతి⁷ జ్ఞాతృత్వశ్రుతేః;-

(౨౩౯.) “పరాస్యశక్తిర్విభవజూయతే, [10]

(౨౩౪) F 2౨. పరిహరతి (నైవమ్) ఇతి.

(౨౩౫) F 2౩. (స్వరూప) ఇత్యాది-స్పష్టమ్,-

(౨౩౬) F 2౪. (తథాహ) ఇతి. ధర్మవాచిశబ్దస్య ధర్మిపర్యవృత్తే, లక్షణాస్యాదిశబ్దా-పరిహారాయ “యావదాత్మ”¹ ఇతిసూత్రమ్ ఉదాహృతమ్.- [15]

(౨౩౭) F 2౫. “జాతిగుణయోఃవ్యక్తిగుణిపర్యవృత్తత్వస్య లోకే ప్రత్యక్షసిద్ధత్వాత్, తద్వాచిశబ్దానాం తత్పర్యవృత్తత్వమాశ్రి

F 2౬. అత్రతుజ్ఞానస్యధర్మస్తరనిష్ఠత్వం కథ¹మ్?” [తమ్;-

F 2౭. ఇత్యభిప్రాయేణచోదయతి (జ్ఞానేన) ఇతి.-

(౨౩౮) F 2౮. తత్రప్రమాణందర్శయతి (“యస్సర్వజ్ఞ”²) ఇతి. [20]

(౨౩౯) F 2౯. “జ్ఞానస్వరూపత్వశ్రుత్యనుగుణమ్, జ్ఞాతృత్వస్వరూపతా³ శ్రుతిర్నేయా;-

F ౩౦. నతు, జ్ఞాతృత్వశ్రుత్యనుగుణమ్, జ్ఞానస్వరూపతాశ్రుతిర్నేయా;” ఇత్యత్రాహ (“పరాస్యశక్తిః”⁴) ఇతి.-

F ౩౧. జ్ఞాతృత్వశ్రుతీనాం భూయస్త్యాత్, బహుస్వార [25] స్యానుగుణంకతిపయశ్రుతిర్నేయేత్యర్థః.

౧|| బ్ర-సూ. ౨-౩-౩౦, ౩౧. ౨|| ము ౨-౨-౭. ౩|| శ్వే-ఉ. ౬.

మూ.—౧మపి, ౧-౭-౯-౪. ౨ రత్వాత్, ౧-౩-౭-౮-౯-౧౦. ౩ ధర్మిస్వరూపం. ౬.

౪తు. ౩-౬౪-౧౦-౪. ౫ఇదం. ౩-౬-౧౦-౪. ౬ఇత్యాది. ౩-౪-౫-౬-౭-౮-౧౦,

వ్యా.—౧ మవగత. ౩. ౨ తాశ్రుతజ్ఞానేయాః. ౩. [30]

* గవాదిపదానాంజాతావేవశక్తిరితిమీమాంసకాః [తర్క-సం. దీపి. సభ్యా.

శబ్దప. పుటమ్. ౮౫.]

(5-11-81)

(౨౪౦.) స్వాభావిజ్ఞాన బలక్రియాచ, " " విజ్ఞాతారమరే, కేనవిజానీ
యాత్, " ఇత్యాది ^౧ శ్రుతిశతసమధిగత ^౨ మిదమ్;-

(౨౪౧.) జ్ఞానస్యధర్మమాత్రత్వాత్, ధర్మమాత్రస్యైకస్యవస్తు ^౩ త్వప్రతి
పాదనానుపపత్తేశ్చ- [6]

౯౮౨. "ద్వైధే, బహునాంవచనమ్" ^౩ ఇతిహిస్తుతిః;-

౯౮౩. "భూయసాంస్యాద్భూయస్త్వమ్" ^౪ ఇతిమీమాంస
కాః.

(౨౪౦) ౯౮౪. ["స్వాభావికీ"] ఇతిశ్రుత్యా, జ్ఞాతృత్వాదేః ఆవిద్య
కత్వాదిచ పరిహృతం ^౧ భవతి. [10]

౯౮౫. "[జ్ఞాన]శబ్దస్యజ్ఞాతృ ^౨ త్వపర్యవృత్తేషు, నకస్యచిన్మై
రర్థ ^౩ క్యమ్;-

౯౮౬. జ్ఞాతృశబ్దస్యజ్ఞానపరత్వే, *త్వచ్-ప్రత్యయోనిరర్థక
స్సాన్విత్;-"

౯౮౭. ఇత్యయమర్థః, ^౪ అర్థసిద్ధి ^౫ ఇతి, నకస్థో ^౬ క్తః. [15]

(౨౪౧) ౯౮౮. [జ్ఞాన]స్య, జ్ఞానాద్యాశ్రయత్వం, వ్యాప్తివిరుద్ధమిత్వ
తాహ (జ్ఞానస్య) ఇతి.-

౯౮౯. "ఏకస్యధర్మిరహిత స్య జ్ఞానస్య, జ్ఞానాంతరాశ్రయత్వే
తు, నశ్రుతివిరోధః;-

౯౯౦. ఉపపాదనప్రకారాద్యాప్తివిరోధశ్చేత్, - [20]

౯౯౧. జ్ఞానంకస్యచిద్ధర్మత్వేన దృఢమితి, తవాపేతుల్యమ్;-

౯౯౨. శ్రుతిబలాత్ స్వతంత్ర్యం త్వంచేత్,

౯౯౩. తతపవ జ్ఞానాద్యాశ్రయత్వసంభవః;-

౯౯౪. ఇతి ప్రతిబద్ధిముఖేన, వ్యాప్తివిరోధపరిహృతః;-

౧॥ శ్లో. ఉ. ౬-౬-౧౭. ౨॥ బృ. ౪-౪-౧౪. ౩॥ ౪॥ [25]

మూ.—౧ ఇతిశ్రు. ౧. ౨ మితి. ౧, ౭. ౩ త్వ. ౬-స.

వ్యా.—౧ భవతి. ౬-స. ౨ త్వ. ౩-స. ౩ రథ్యమ్. ౩. ౪ అర్థ. ౪-౫-స.
౫ స్యాదితి. ౪-౫. ౬ క్తి. ౪-౫. ౭ స్య. ౩-స. ౮ పాదిత. ౨-౩-౪-౫-౬-౭-౮.
౯ త్వ. ౪-౫-౬-౭-స.

- (౧౮౨) అతః, సత్యజ్ఞానాదిపదాని, స్వా, ర్థభూతజ్ఞానాది విశిష్టమేవ
బ్రహ్మ, ప్రతిపాదయన్తి.-
- (౧౮౩) “తత్-త్వమ్” ఇతి : ద్వయోరపిపదయోః,
- (౧౮౪) స్వార్థప్రహేన నిర్విశేషవస్తు ^౩ స్వరూపోపస్థాపనపరత్వే, [౧]
- (౧౮౫) ముఖ్యార్థపరిత్యాగశ్చ. [దత్తః ఇతివత్:-
- (౧౮౬) ^౪ “వికృతాత్పర్యనిశ్చయాత్, నలక్షణా-దోషః, సోఽయండేవ
(౧౮౭) యథా సోఽయం మే” ఇత్యత్ర, ‘స’ ఇతిశబ్దేన-దేశాంతరః కా
లాంతరసమ్బంధీపురుషః ప్రతీయతే, ‘అయమ్’ ఇతిచ, సన్ని
హితదేశ-వర్తమానకాల సమ్బంధీ:- [10]
- (౧౮౮) తయోస్సామానాధికరణ్యేనైక్యం ప్రతీయతే:- తత్రఏకస్యయుగ
పత్ విరుద్ధదేశకాలసమ్బంధితయా : ప్రతీతిర్నముదత:-” ఇతి,-
- (౧౮౯) ^౫ ద్వయోరపిపదయోస్వరూప : మాతోపస్థాపన^{౧౧} పరత్వమ్,-
స్వరూపస్య^{౧౨} వైక్యమ్, ప్రతిపాద్యతే:- ఇతిచేత్,-
- (౧౯౦) నైతదేవమ్:- [ధాధావాత్. [15]
- (౧౯౧) “సోఽయండేవదత్తః” ఇత్యత్రాపి లక్షణాగ్ధోనవిద్యతే, విరో

౯౯౫. పరపక్షస్య, ధర్మభూతస్య స్వతంత్రీవ స్త్వంతరత్వకల్ప
నానుపపత్తిద్దావణంచోక్తంభవతి.

- (౧౯౨) ౯౯౬. (అత) ఇత్యాది, స్పష్టమ్.
- (౧౯౩) } ౯౯౭. అథ, ప్రస్తుతేర్థే మావణాంతరమాహ (“తత్- [20]
(౧౯౪) } త్వమ్”) ఇత్యాదినా.-
౯౯౮. లక్షణాప్యదిత్యర్థః:-
- (౧౯౬) ౯౯౯. “తాత్పర్యవిరుద్ధముఖ్యవృత్తేరపి, తాత్పర్యానున
ణలక్షణాప్రబలా,” ఇతిచోదయతి (“వికృత్య”) ఇతి.-
- (౧౯౭) } ౧౦౦౦. దృష్టాంతంవిశదయతి (యథా-) ఇతి. [25]
(౧౯౮) }
- (౧౯౯) } ౧౦౦౦. పరిహరతి (నైతత్-) ఇత్యాదినా.-
- (౨౦౦) }
- (౨౦౧) } ౧౦౦౦. అన్యతరపదస్యాపి న లక్షణేత్యభిప్రాయేణ (గన్ధ)శబ్దః:-

మూ.—౧ స్వార్థభూత. ౪-౫-స.

౨ ద్వయోరపిపదయోరపి. ౧, ౩, ౭.

౩ వస్తు. ౧-౩-౭-స. ౪ సనుభ. ౨-౯-౧౦. ౫ ఽయండేవదత్తఇత్య. ౧-౪-౫-౭.

౬ కాలాంతర. ౪-౫-స. ౭ అయమితివర్తమానకాలదేశసన్నిహిత సంబంధీ. ౮. [30]

౯ తాప్రతీతి. ౧-౭. ౯ తయో. ౧౦. ౧౦ మాత్ర. ౧౦-స. ౧౧ పరత్వాత్. ౧౦.

౧౨ వైక్య. ౧౦.

- (౧౫౨.) ఏకస్య, భూత వర్తమాన క్రియా 1 ద్వయసమ్బంధో నవిరుద్ధః.
 (౧౫౩.) దేశాంతరస్థితిః, భూతా; సన్నిహితదేశస్థితిః, వర్తతే;-
 (౧౫౪.) అతః, భూత వర్తమాన క్రియాద్వయసమ్బంధితయైక్య ప్రతిపాదన మవిరుద్ధమ్. [5]

- (౧౫౫.) దేశద్వయవిరోధశ్చ, కాలభేదేన పరిహృతః.
 (౧౫౬.) లక్షణాయామపి, నద్వయోరపిపదయోర్గతుణానమాశ్రయణమ్,
 (౧౫౭.) ఏకేనైవ¹ లక్షితేన విరోధపరిహారాత్
 (౧౫౮.) లక్షణాభావపీవోక్తః, [(౧౫౦) - (౧౫౫).] దేశాంతరసంబంధిత యా-భూతస్యైవ అన్యదేశ² వర్తమానత్వావిరోధాత్. [10]
 (౧౫౯.) ఏవమ్, అత్రాపి, జగత్కారణభూతస్యైవ³ బ్రహ్మణః,-

- (౧౫౧) ౧౦౦౩. (విరోధాభావమ్) వివృణోతి (ఏకస్య) ఇతి.
 (౧౫౩) } ౧౦౦౪. (క్రియాద్వయం) క్రిమిత్యత్రాహ (దేశాంతర) ఇతి.
 (౧౫౪) }
 (౧౫౫) ౧౦౦౫. తథాపి (దేశద్వయ)సంబంధోవిరుద్ధ ఇత్యత్రాహ (దేశద్వయ) ఇతి. [15]

౧౦౦౬. “కాలద్వయసంబంధవిరోధే, తుణీకత్వప్రసక్తాత్,-
 దేశద్వయసంబంధావిరోధః,” ఇత్యర్థః:-

౧౦౦౭. 1 దేశద్వయసంబంధవిరోధే, తీర్థయాత్రావిధానా నుపపత్తి² శ్చాభిప్రీతా.

- (౧౫౬) } ౧౦౦౮. అథ, పదద్వయలక్షణాయాం నూషణమాహ [20]
 (౧౫౭) } (లక్షణాయామపి-) ఇతి.
 (౧౫౮) ౧౦౦౯. (లక్షణాభావపీవ-) ఇత్యాది, స్పష్టమ్.
 (౧౫౯) ౧౦౧౦. “సోఽయంచేవదత్త ఇత్యాదౌ, లక్షణానన్యతే;
 ౧౦౧౧. అత్రతు, [తత్-త్వమ్-] పదావగతార్థవిరోధాత్,
 లక్షణైవన్యతే;” ఇత్యత్రాహ (ఏవమత్రాపి-) ఇతి.

మూ.- ౪ ర్యసన్. ౧ ఏకవైవచేన. ౪-౫. ౩ అన్యదేశసంబంధి రయా. ౧-౯-౧౦. ౫ పి. ౧-౭-౩-౪-౫-౬-౮-౯.

గ్రంథోద్ధ. ౧-౩-౭.

వాచియా- ౧ శబ్దస్య. ౧-స్థానీర్థ. ౧-౨-౩-౭-౯.

స్య- ౧ ని. ౧-౯. ౧-౨-౯.

- (౨౬౦.) జీవాంతర్యామితయాజీవా¹త్పత్వమ్, అవిరుద్ధమితి ప్రతిపాదితమ్,
 (౨౬౧.) యథాభూతయోరేవహిద్వయోరైక్యం సామానాధికరణ్యేన
 ప్రతీయతే,-
 (౨౬౨.) తత్పరిత్యాగేనస్వరూపమాత్రైక్యమ్, నసామానాధికరణ్య² [౪]
 స్యాద్ధః!:-
 (౨౬౩.) “భిన్నప్రవృత్తినిమిత్తానాంశబ్దానామ్ ఏకస్త్విన్నధేవృత్తిస్సామా
 నాధికరణ్యమ్”^౩ ఇతి⁴ హితద్విదః!:-

- (౨౬౦) ౧౦౧౨. (జీవాత్పత్వమ్) - జీవతాదాత్మ్యమ్, స్వరూపైక్యే,
 శరీరశరీరిభావేచ, సాధారణమితి, [10]
 ౧౦౧౩. తత్, విశేషితమ్(జీవాంతర్యామితయా-)ఇతి
 (౨౬౧) ౧౦౧౪. యదుక్తమ్, *తాత్పర్య విరుద్ధముఖ్యవృత్తేరపితాత్మ
 ర్యానుగుణలక్షణా బలీయసీతి, ([FF]= [F౪౨])
 తత్, శుక్తిత్యా¹ పరిహరణ, అథాద్వాషణాంతరం
 చాహ (యథాభూతయోః) ఇతి- [15]
 ౧౦౧౫. (యథాభూతయోః)- యద్విశేషణవిశిష్టయోః.
 (౨౬౨) ౧౦౧౬. (తత్పరిత్యాగేన)- తద్విశేషణపరిత్యాగేన-
 ౧౦౧౭. “శబ్దప్రతిపన్నవిశేషణపరిత్యాగస్యసామానాధికరణ్య
 ప్రతిపాద్యత్వేనతిహితదనుగుణలక్షణాబలీయస్త్యమ్
 ౧౦౧౮. యద్విశేషణం ప్రవృత్తినిమిత్తతయా²పేక్షితమ్,[20]
 ౧౦౧౯. తద్విశేషణపరిత్యాగే, సామానాధికరణ్యస్య తాత్ప
 ర్యమేవనాస్తి:-
 ౧౦౨౦. ప్రత్యుత, సామానాధికరణ్యాపేక్షితపవ, - విశేషణ
 స్వీకారః:- [యసీ:-” ఇత్యర్థః.
 ౧౦౨౧. అతః, తాత్పర్యానుగుణ్యా భావాత్, లక్షణానబలీ
 (౨౬౩) ౧౦౨౨. విశేషణాన్వయాపేక్షాకుత ఇత్తత్తా³హ (భిన్న)ఇతి

౧|| శ్రీభా. జి. అ. ౧౦౯.

౬యంచేవదత్తఇత్య

మూ.—౧ కత్వ. ౬. ౨ రణ్యార్థః. ౨-౩-౪-న కాలదేశసన్నిహిత సంజ్ఞత. ౧,౬.

మూత. ౧౦-స. ౧౧ పరత్యా

(౧౬౪.) తథాభూతయోః రేవైక్య, ముపపాదితమస్మాభిః

(౧౬౫.) ఉపక్రమవిరోధ్యపసంహారవాక్యతాత్పర్యనిశ్చయశ్చనఘటతే-

(౧౬౬.) ఉపక్రమే ^౧ హి, "తదైక్షతబహుస్యాం" ^౨ ప్రజాయేయ" ఇత్యా

దినా, సత్యసజ్జల్పత్వ ^౩ జగదేకకారణత్వమప్యక్తమ్- [౧]

(౧౬౭.) తద్విరోధిచ, అవిద్యాశ్రయత్వాద్విభ్రమ్యణః

(౧౬౮.) అపిచ, అర్థభేద తత్సంసర్గవిశేషబోధ ^౪ నకృతపదవాక్య ^౫ స్వరూప

తా ^{౧౦} లబ్ధప్రమాణభావస్య ^{౧౧} శబ్దస్య, నిర్విశేషవస్తు ^{౧౨} బోధనా

సామర్థ్యాత్, న నిర్విశేషవస్తుని శబ్దప్రమాణమ్.

(౧౬౯) ౧౦౨౩. విశేషణపరిత్యాగరూపా ^౧ నుపపత్తిర్నా ^౨ సత్త్వ [౧౦]

ఇత్యాహ (తథాభూతయోః) ఇతి.

౧౦౨౪. ఏవమ్, శబ్దాపరిహారకృతః-

౧౦౨౫. ప్రవృత్తినిమిత్తభేదాభావాత్సామానాధికర

ణహోనిరూపమాపణమ్ - ఉక్తంచభవతి.

(౧౬౫) ౧౦౨౬. ఉపక్రమవిరోధ ^౩ దూషణమాహ (ఉపక్ర

(౧౬౬) ౧౦౨౭. తదేవోపపాదయతి (ఉపక్రమేహి-)

(౧౬౭) ౧౦౨౮. తతఃకిమిత్యత్రాహ (తద్విరోధిచ-)

౧౦౨౯. ఏవమ్, ప్రకృతపరామర్శి- [తచ్ఛబ్దే] వగతగుణబాధః,

[(౧౩౦) - (౧౪౧).]

౧౦౩౦. పదద్వయే ^౧ సత్త్వ- [౧౪౩)-(౧౫౫), (౧౫౬)-(౧౬౦)],

౧౦౩౧. సామాన్యతాత్పర్యనిశ్చయహినిః [(౧౬౧) - (౧౬౪)],

౧౦౩౨. ఉపక్రమవిరోధశ్చ [(౧౬౫) - (౧౬౭)],

౧౦౩౩. ఇతిచత్వారిదూషణాన్యక్తాని.

(౧౬౮)- ౧౦౩౪. అథ, నిర్విశేషవస్తుని ప్రమాణాభావఉచ్యతే (అపిచ-)

(౧౬౯) ఇత్యాదినా. [౧౫]

౧౦౩౫. (అర్థభేద-) ఇతి.- ప్రకృతిప్రత్యయ - (అర్థభేద)-

(బోధనకృతమ్),- (పద)త్వమ్; [క్య]త్వమ్; ఇత్యర్థః

౧౦౩౬. అనేక ^౩ పదార్థ (సంసర్గవిశేషబోధనకృతమ్),- (వా

మూ.- ౧ రైక్య. ౧-౩-౭. ౨ క్యం

౬-౮-F-౧౦. ౪ ర్యనిశ్చయో.

౩-౪-X-౮-F-౧౦. ౫ పి. ౧-౭.

౩ జగత్కారణభేద. ౧-౩-౭. ౮.

౧౦ తయో- ౧ శబ్దస్య. ౧-౭.

౧౧ ని. ౧-౭. ౧-౨-౭.

దితమ్. ౨-౮. ౩ రపదేనవాక్య. ౨-౪-X-

౪ వాక్యతాత్పర్యనిశ్చయశ్చ. [౩౦]

ప్రజాయే. ౨-౩-౪-X-౬-౮-F-౧౦-౭.

౧-౭. ౯ స్వ. ౩-౬-౭.

వస్తుప్రతి. ౧-౭. ప్రతిపాదనా. ౭.

౪-X-౬-౮. ౩ శబ్దార్థ. ౩,

౧౦ శ్రీమత్సామ్యర్యదీపికాయాం కృతేదార్థసంగ్రహః.

(౨౬౯.) “నిర్విశేష.” ఇత్యాదిశబ్దాస్తు, కేనచిద్విశేషేణవిశిష్టతయా^౨ వగత
స్యవస్తునో, -వస్తుస్త^౧ రావగతవిశేషనిషేధవరతయా, బోధకాః.

౧౦౩౭. “న కేవలంపాబిల్యదార్బల్యనిరూపణేనసవిశేష^౧ నిర్వి
శేషనిష్ఠయః;- [6]

౧౦౩౮. స్వరూపసిద్ధిరేవ, సవిశేష విషయత్వేన”;

౧౦౩౯. ఇతి (స్వరూప) శబ్దస్యభావః.

౧౦౪౦. (ప్రమాణభావః) :- ప్రమితిజనకత్వమ్.

(౨౬౯) ౧౦౪౧. “(నిర్విశేషవస్తుని న, శబ్దః ప్రమాణమ్), ఇతినవాచ్యమ్;-

౧౦౪౨. నిర్విశేషశబ్దోహి తత్ప్రతిపాదకః? [10]

౧౦౪౩. నిర్విశేషశబ్దేన (నిర్విశేషవస్తు) ప్రమితంచేత్, నత
ద్దూష్యమ్;-

౧౦౪౪. అప్రమితంచేత్, నితరామ్;-

౧౦౪౫. తస్మాత్, నిర్విశేషవస్తునిశబ్దః ప్రమాణమేవ”;-

౧౦౪౬. ఇత్యతా^౧ హ^౨ (నిర్విశేషఇత్యాదిశబ్దాస్తు-) ఇతి- [15]

౧౦౪౭. “నహినిర్విశేషశబ్దో, నిర్విభక్తికః-పదాంతరానన్వితః,
ప్రమితిజనకః;-

౧౦౪౮. కింతు, సవిభక్తికః-పదాంతరాన్వితః, -ప్రమితిజనకః;

౧౦౪౯. తస్మాత్, విభక్తి-పదాంతరా, వగతవిశేషా అపి, నిర్వి
శేషశబ్దేన, ననిషేధాః;- [20]

౧౦౫౦. తస్మాత్, కతిపయనిషేధవరతయా (బోధకాః) నిర్వి
శేషాదిశబ్దాః,

౧౦౫౧. నకృత్సవిశేషనిషేధవరాః;-

మూ.—౧ స్వస్తువరగత. ౩-౪-౫-౬-౭-౮-౯-౧౦.

వ్యా.—౧ విషయనిష్ఠ. ౨. ౧ వస్తునిష్ఠ. ౩. ౧ సవిశేషత. ౧౧ పరగ-౬. [25]
ప్రమాణమిత్వత్రా. ౬.

- (౨౭౦.) ఇతరథా¹ తేషామప్య² నవబోధకత్వమేవ:-
 (౨౭౧.) ప్రకృతిప్రత్యయరూపేణవదన్యైవానేకవిశేషగర్భత్వాత్,
 (౨౭౨.) అనేకపదార్థసంస్థభోధక³ త్వాచ్చవాక్యస్య.

- (౨౭౦) ౧౦౫౨. తథాసతి, “మాతామేవన్యైః” ఇతి వదన్యైహతి [6]
 స్వాత్:-
 ౧౦౫౩. తస్మాత్, నిర్విశేషశబ్దోననిర్విశేషవస్తుని¹ ప్రమితిజన
 కః,” ఇత్యర్థః:-
 ౧౦౫౪. (బోధకత్వ)మ్-ప్రమితిజనకత్వమ్.
 (౨౭౧.) } ౧౦౫౫. అబోధకత్వమేవోపపాదయతి (ప్రకృతిప్రత్యయ [10]
 (౨౭౨.) } రూపేణ-) ఇతి.- [దుశ్స్థః:-
 ౧౦౫౬. “ప్రమితాప్రమితవికల్పః [= ౧౦౪౧-౧౦౪౫], అతి
 ౧౦౫౭. తథాసతి, సర్వదర్శనేషు పూర్వపక్షోపన్యాస తన్ని
 రాసానుపపత్తేః:-
 ౧౦౫౮. పూర్వపక్షప్రమితశ్చేన్నరూప్యః,- [15]
 ౧౦౫౯. అప్రమితశ్చేన్నరూప్యః”, ఇతి.
 ౧౦౬౦. “పూర్వపక్షస్తుప్రతిపవ,
 ౧౦౬౧. నతుప్రమితిః:-
 ౧౦౬౨. ప్రతీతిసిద్ధత్వాచ్చదూషణమపి² యుక్తమ్”; ఇతిచేత్:-
 ౧౦౬౩. “తస్మి, ‘అజ్ఞుల్యగ్’ ఇత్యాదివాక్యవత్ నిర్వి [20]
 శేషశబ్దేన ప్రతీతిర్జ్ఞాయతే,
 ౧౦౬౪. నతుప్రమితిః:-
 ౧౦౬౫. తస్మాత్, నిర్విశేషవస్తు, ప్రతీతమ్, రూప్యమేవ:-”
 ౧౦౬౬. ఇత్యభిప్రాయేణ (ననిర్విశేషవస్తునిశబ్దప్రమాణమ్)
 ఇత్యుక్తమ్. (౨౬౮).- [25]

౧|| “అజ్ఞుల్యగ్” కరితత్వమ్ [= ససర్వ, సూచ్యం, కరిణీపదప్రథమ్]

మూ.—౧ త్వేతేషా. ౧-౭. ౨ వ్య. ౧-౭-స. ౨ మబోధ. ౬.

౩ సంస్థానబోధ. ౧-౭. ౩ సంస్థగ్గబోధిత్వా. ౨-౯.

వ్యా.—౧ ని. ౧-స. ౨ అపి. ౮-స. ౩ తస్మి. ౬-స. ౪ అజ్ఞుల్యగ్బి. ౨.

- (౧౭౩.) అథస్యాత్; “నాస్మాభిర్నిశేషే స్వయంప్రకాశే¹ వస్తు ని,
శబ్దప్రమాణ² మిత్యచ్యతే, స్వతస్సిద్ధస్యప్రమాణానపేక్షత్వాత్;
(౧౭౪.) సర్వైశ్శబ్దైస్తదుపరాగవిశేషాః³ జ్ఞాతృత్వాదయస్సర్వే⁴ నివ
ర్త్యంతే; [5]
(౧౭౫.) సర్వే⁵ ఘవిశేషేషునివృత్తేషు, వస్తుమాత్రమ్, అనవచ్ఛిన్నమ్,-
(౧౭౬.) స్వయంప్రకాశమ్, - స్వ⁶ తపవావ⁷ తివృతే.” ఇతి.-
(౧౭౭.) నైతదేవమ్.-

౧౦౬౭. “నిర్విశేషవస్తు విషయప్రతీతిజనకత్వం-#నాస్మాభిర్ని
షిధ్యతే, [10]

౧౦౬౮. ప్రమితిజనకత్వమేవనిషిధ్యతే;-

౧౦౬౯. తస్మాత్, నప్రమితాప్రమితవికల్పావకాశః;-

౧౦౭౦. అతః, నిర్విశేషాదిశబ్దాగతవయవిశేషనిషేధపరాః;-

౧౦౭౧. కృత్స్ననిషేధపరత్వే, వ్యాఘాతాదేవ, నప్రమితిజన
కాః;” ఇత్యర్థః;- [15]

౧౦౭౨. ఏవమ్, నిర్విశేషవస్తునో నిష్ప్రమాణకత్వముక్తమ్.

(౧౭౩.)-} ౧౦౭౩. “స్వయంప్రకాశస్యవస్తునః ప్రమాణానపేక్షత్వాత్,
(౧౭౬.) } శబ్దో భేదనిషేధపరపః;”

౧౦౭౪. ఇతిశబ్ద-తే (అథస్యాత్) ఇత్యాదినా.-

(౧౭౪) ౧౦౭౫. “ప్రమాణానపేక్షత్వే, వేదాంతవైయర్థ్యమ్,” [20]

౧౦౭౬. ఇత్యత్రాహ (సర్వైశ్శబ్దైః) ఇతి.

౧౦౭౭. (తదుపరాగవిశేషాః)- తదారోపితవిశేషాఇత్యర్థః.

(౧౭౫) ౧౦౭౮. (అనవచ్ఛిన్నమ్).-అవచ్ఛేదక, జ్ఞాతృ - జ్ఞేయాది, నివృ
త్త్యా, అనవచ్ఛిన్నమిత్యర్థః

(౧౭౬) ౧౦౭౯. (స్వతపవ) - ప్రమాణాంతరనిరపేక్షమ్. [25]

(౧౭౭.)-} ౧౦౮౦. పరిహరతి (నైతద్-) ఇత్యాదినా.-
(౩౦౮) }

మూ.—౧ ప్రకాశవస్తుని. ౩ - ౬ - ౭. ౨ ముచ్యతే. ౧ - ౩ - ౭.

౩ జ్ఞాతృత్వాదయస్సర్వే. ౩-౯. ౪ నిరస్యంతే. ౩-౮-౧౦. ౫ సర్వేష్యేవ. ౧౦.

౬ స్వయమే. ౧-౭. ౭ మేవమిష్టతీతి, ౧-౭.

(౧౭౮) కేన శబ్దేన తద్వస్తునిర్దిశ్య¹, తద్గతావిశేషానిరస్యన్తే!

(౧౭౯) “జ్ఞప్తిమాత్రశబ్దేన,” ఇతిచేన్నః-

(౧౮౦) సోఽపి, సవిశేషమేవవస్త్యవలన్యతే,

(౧౮౧) ప్రకృతిప్రత్యయరూపేణవిశేషగర్భత్వాదేవ-

[5]

(౧౮౨) “జ్ఞా-అవబోధనే”^౧ ఇతి,

(౧౮౩) సకర్మకః, సకర్తృకః, క్రియావిశేషః,

(౧౭౮) ౧౮౦౧. (కేనశబ్దేన-) ఇతి- “కేనచిత్¹ పదేనబ్రహ్మ (నిర్దిశ్య), తద్విశేషానిరసనీయాః; [వృత్తత్వేన విశేషత్వాత్,

౧౮౦౨ అని² నిర్దిశ్యవిశేషనిరసనే, బ్రహ్మణోఽపి³, స్వేతరవాన్య

౧౮౦౩ విశేషనిషేధే, బ్రహ్మపి నిషిద్ధంస్యాత్;-

౧౮౦౪ ఇతి, తత్పరిహారాయ,

౧౮౦౫ బ్రహ్మ, కేనచిత్పదేన నిర్దేష్టవ్యమేవ;

౧౮౦౬ వేదాన్తేషుశ్రూయమాణానాం బ్రహ్మవాచిపదానాం

నిర్వాహార్థంచ కేనచిత్పదేనబ్రహ్మణోనిర్దేశ్యత్వమభ్యుప

౧౮౦౭ ఇత్యభిప్రాయేణ, (కేనశబ్దేన-) ఇత్యుక్తమ్. [X న్తవ్యమ్]-

(౧౭౯)- } ౧౮౦౮. (జ్ఞప్తి-) ఇత్యాది, స్పష్టమ్.

[ఇతి-

(౧౮౧) ౧౮౦౯ కథంసవిశేషవస్త్యవలన్యతే? ఇత్యత్రాహ (ప్రకృతి-)

(౧౮౨) ౧౮౧౦ తదేవవివృణోతి (“జ్ఞా-అవబోధనే”^౧) ఇతి.

౧౮౧౧ జ్ఞప్తిమాత్రశబ్దస్యప్రస్తుతత్వాత్, (“జ్ఞా-అవబో^[20] ధనే”) ఇతిధాతురుక్తః. [విభాగస్యప్రదర్శనార్థమ్.

౧౮౧౨ ఇదమ్, బ్రహ్మవాచిసర్వపదానాం ప్రకృతిప్రత్యయ

(౧౮౩) ౧౮౧౩. (క్రియావిశేష-) ఇతి-

౧౮౧౪ ధాత్వర్థత్వాద్ధర్మ్యవైరసిష్టత్వాచ్చ, (క్రియావిశేష)

ఇత్యుక్తమ్, నతుస్పదాత్మకత్వాత్.

[25]

౧॥ ధా-పా. త్రైవిదిపరస్పైవదిషు. ౨౫.

మూ.—౧ తద్గతా. ౧-౭-స. ౨ స. ౧-౭-స. ౩ త్వాత్తస్యజ్ఞా. ౧-౭.

వ్యా.—౧ శబ్దేన. ౩. ౨ దేశ్య. ౬. ౩ అపి. ౧-స.

౪ పంచస్తు. ౩-౪-౫-౬. వస్తు. ౬-స.

(౨౫౪.) క్రియా నైర! వ్యావర్తకస్వభావవిశేషశ్చ,

(౨౫౫.) ప్రకృత్యాఅవగమ్యతే;-

(౨౫౬.) ప్రత్యయేనోచ, లిక్, - సఖ్యాదయః.

(౨౫౭.) స్వతస్సిద్ధావపి,

[5]

(౨౫౮.) ఏతత్స్వభావవిశేషవిరహే,

(౨౫౯.) సిద్ధిరేవనస్యాత్;-

(౨౬౦.) అన్యసాధనస్వభావతయాహి,-

(౨౬౧.) జ్ఞప్తేః, స్వతస్సిద్ధిరుచ్యతే!

(౨౫౪.)- } ౧౦౯౫. (క్రియా నైరవ్యావర్తకస్వభావవిశేషశ్చ-) ఇతి- [10]
(౨౫౫.)

౧౦౯౬. (వ్యావర్తకస్వభావ)ః- స్వయంప్రకాశత్వమ్,-

౧౦౯౭. క్రియా నైరాణిహిజడరూపాణి?

(౨౫౬) ౧౦౯౮. (లిక్సంఖ్యాదయ)ఇతి.-జ్ఞానజ్ఞప్త్యాదిశబ్దానాంలిక్సస్య,
శబ్దసాధుత్వమా¹ తార్థత్వేపి,

౧౦౯౯. దేవేశ్వరపురుషోత్తమాదిశబ్దానాంలిక్సస్య-అర్థవ [15]
త్వాత్, (లిక్సంఖ్యాదయ-)ఇత్యుక్తమ్.

(౨౫౭) ౧౧౦౦. స్వయంప్రకాశత్వసిద్ధిరపి సవిశేషత్వాదేవేత్యాహ
(స్వతస్సిద్ధావపి-) ఇతి.

(౨౫౮) ౧౧౦౧. (ఏతత్స్వభావవిశేషవిరహే)-

౧౧౦౨. సకర్తృకత్వసకర్తృకత్వవిరహే, [20]

(౨౫౯) ౧౧౦౩. (సిద్ధిరేవ) ప్రమాణమేవ, (నస్యాత్);- ఇత్యర్థః.

(౨౬౦)- } ౧౧౦౪. కుత ఇత్యత్రాహ (అన్యసాధనస్వభావతయా-) ఇతి-
(౨౬౧)

౧౧౦౫. జ్ఞాతుర్విషయ వ్యవహారహేతు తయాహి

* స్వయంప్రకాశత్వం³ సాధితమ్! ఇత్యర్థః:-

౧౧౦౬. *¹స్వసంబద్ధాదధా నైరేతద్వ్యవహారహేతుత్వం [25]

హి, స్వయంప్రకాశత్వానుమానహేతుః?

- (౨౯౨.) “బ్రహ్మస్వరూపమ్,-
 (౨౯౩.) కృత్స్నమ్, సర్వదా,-స్వయమేవ, ప్రకాశతే” చేత్;-
 (౨౯౪.) నతస్త్రికాన్యధర్మాధ్యాసస్సంభవతి.-
 (౨౯౫.) నహిరజ్ఞస్వరూపే¹ అవభాసమానే, సర్వఃత్వాదిరధ్యత్యే- [6]
 (౨౯౬.) అతపవహి, భవద్భిః, “ఆచ్ఛాదికావిద్యా” అభ్యుపగమ్యతే:-
 (౨౯౭.) తతశ్చ,
 (౨౯౮.) శాస్త్రీయ,-నివర్తకజ్ఞానస్య,
 (౨౯౯.) బ్రహ్మణి,-తిరోహితాంశో,² విషయః;-
 (౩౦౦.) అన్యథా, తస్యనివర్తకత్వం⁴ చనస్యాత్.- [10]
 (౩౦౧.) అధిష్ఠానాతిరేకి-రజ్ఞత్వ, ప్రకా⁵శనేనహి-
 (౩౦౨.) సర్వత్వంబాధ్యతే!

౧౧౦౨. ఏవమ్, నిర్విశేషత్వే స్వయంప్రకాశత్వానుపపత్తిరుక్తా.

- (౨౯౨.)- } ౧౧౦౩. నిర్విశేషత్వే ఆచ్ఛా¹ దికానివృత్త్యనుపపత్తిమాహ
 (౩౦౨.) } (బ్రహ్మస్వరూపమ్-) ఇత్యాదినా.- [15]

౧౧౦౯. (కృత్స్నం)- జ్ఞాత² వ్యావశేషరహితమ్.

౧౧౧౦. అసంభవశకథమిత్యత్రాహ (నహి-) ఇతి.-

౧౧౧౧. “కృత్స్నవభాసే - అధ్యాసాయోగాత్, అనవభా

- (౨౯౬) ౧౧౧౨. (అతపవ-) ఇతి.- [సమానాంశస్వీకార్యః,” ఇత్యర్థః.

౧౧౧౩. (అతపవ), అజ్ఞాతాంశసంభవాదేవ;- [20]

౧౧౧౪. “నవ్యోచ్ఛాద్యాభావే ఆచ్ఛాదనముపపద్యతే:-

౧౧౧౫. తప్తాత్, అజ్ఞాతాంశో² అభ్యుపగంతవ్యః,” ఇత్యర్థః.

- (౨౯౭.)- } ౧౧౧౬. (తతశ్చ-) ఇతి.-

(౩౦౨.) }

౧౧౧౭. “నహిపురోవర్తిమాత్రవిషయమ్,- ‘ఇదమ్’ ఇతిజ్ఞా

నమ్, భ్రమనివర్తకమ్;- [ర్తకమ్;-

౧౧౧౮. అపితు అజ్ఞాతశుక్త్యంశ విషయజ్ఞానమేవభ్రమనివ

౧౧౧౯. తప్తాత్, బ్రహ్మణి పూర్వమజ్ఞాతాకారసంభవే ఏవ

నివర్తకజ్ఞానస్యనివర్తకత్వమ్:-” ఇత్యర్థః.

మూ.—౧ అవ, ౧-౭-స. ౨ త్వ, ౮-స. ౩ విశేషః, ౧. ౪ చ, ౨-౮-౯-
 ౧౦-స. ౫ శేనహి, ౧-౭. [30]

వ్యా.—౧ దన, ౩. ౨ జ్ఞాతవ్యవిశే. ౧-౨. తవ్యాత్పరిశేష, ౪-౫.

(౩౦౩.) “ఏకశ్చేద్విశేషోఽజ్ఞానమాత్రేవస్తు 1 నిశబ్దేనలభిధీయతే;-

(౩౦౪.) సచ, -బ్రహ్మవిశేషణంభవతి,” ఇతి,

(౩౦౫.) సర్వశ్రుతిప్రతిపాదిత 2 సర్వవిశేష 3 నివిశిష్టమ్,-

(౩౦౬.) బ్రహ్మ,- భవ 4 తి.

[5]

(౩౦౭.) అతః, పామ్రాణికానామ్,

(౩౦౮.) నకేనాపి 5 ప్రమాణేన, నిర్విశేషవస్తుసిద్ధిః.

(౩౦౯.) నిర్వికల్పకప్రత్యక్షే ౭ పి, సవిశేషమేవవస్తుప్రతీయతే,

(౩౦౩) ౧౧౨౦. తిరోధాననివృత్తిసిద్ధ్యర్థమేకవిశేషాభ్యుపగమంశబ్దాతే

(౩౦౪) ౧౧౨౧. (సచబ్రహ్మవిశేషణంభవతి-) ఇతి.- [(ఏకశ్చేద్-) ఇతి.

(౩౦౫) ౧౧౨౨. ఉపలక్షణత్వవ్యావృత్త్యర్థం (విశేషణ) శబ్దః;
౧౧౨౩. *జ్ఞాప్యత్వసిద్ధయే, బ్రహ్మగతాధ్యాస నివర్తకత్వసిద్ధయే
చ, (విశేషణమ్-) ఇత్యుక్తమ్.-

౧౧౨౪. “నవ్యాన్యగతధర్మజ్ఞానేన అన్యవిషయభ్రమనివృత్తిః;

౧౧౨౫. పురోవర్తిగత శుక్తిత్వధర్మజ్ఞానేనైవహి, తద్గత [15]

. రూప్యత్వభ్రమనివృత్తిః?” ఇత్యభిప్రాయః.

(౩౦౭.)- } ౧౧౨౬. (అత) ఇతి, -స్పష్టమ్.
(౩౦౮.) }

(౩౦౯.)- } ౧౧౨౭. అథ, నిర్వికల్పకప్రత్యక్షస్య నిర్విశేషవిషయత్వమాశ
(౩౦౪.) } జ్యప్యత్వదస్యతి (నిర్వికల్పకప్రత్యక్షే ౭ పి-) ఇత్యాదినా.-

౧౧౨౮. “బౌద్ధాదయః, ‘సర్వవిశేషశూన్యవిషయమ్’, -నిర్విక

౧౧౨౯. తదయుక్తమ్, [ల్పకమాచక్షతే.-

౧౧౩౦. యోగ్యానుపలబ్ధునిరస్తత్వాత్.-

౧౧౩౧. యతిగ్రహిదపివస్తు, 2 కతిషయవ్యావృత్తం ప్రతీయతే,-

౧౧౩౨. 3 సర్వప్రాప్త్యావృత్తం వాప్రతీయతే, ఇతి, తేనాకారేణ

౧౧౩౩. 4 స-సర్వవిశేషశూన్యత్వమ్. [సవిశేషత్వాత్,

మూ.—౧ ని. ౧-౭-న. ౨ సర్వ. ౧-౩-౬-౭-౧౦-న. ౩ ని. ౧-౩-౬-౭-న.
౪ తితి. ౭-౫. ప్రకారేణ. ౭-౮.

వా. —౧ బ్రహ్మవిశే. ౩. ౨ గగనవాప్య. ౧-౨. ౩ శుచ్ఛాద్వాప్య-౩.

* జ్ఞాప్యత్వసిద్ధయే-బ్రహ్మణః జ్ఞాప్యత్వసిద్ధయే.

౧౧౩౪. జాతిగుణద్రవ్యాదీనామ్ అన్యోన్యసంబంధవిశేషాదు
కృత్యగుణపలమౌఘానిర్వికల్పకప్రత్యక్షమ్, ఇతికేచిదా
౧౧౩౫. తేషు, యోగ్యానుపలమృనిరస్తమ్.- [చక్షుతే.-
౧౧౩౬. క ౧ ల్ప్యతే' చేత్, తత్రకోహేతుః?]- [5]
౧౧౩౭. చక్షుదేవదత్తాదిషు, విశేషణవిశేష్యయోగపుత్రగుణపల
మృపూర్వకసహజానుపలమృదర్శనాత్, ఇతిచేత్?;-
౧౧౩౮. తత్, కిమ్, సంబంధవేదాయామ్,-
౧౧౩౯. ఉతాసంబంధవేదాయామ్?
౧౧౪౦. అసంబంధవేదాయాంపుత్రగ్రహణమ్ అసంబంధ [10]
ప్రయుక్తమ్,
౧౧౪౧. నవిశేషణవిశేష్యభావప్రయుక్తమ్;
౧౧౪౨. సంబంధవేదాయాంతువిశేషణవిశేష్యభావేనైవగ్రహ
ణమ్;
౧౧౪౩. తస్మాత్, నియమేన సంబంధినాం జాతివ్యక్త్యాదీ [15]
నామ్, అసంబంధప్రయుక్తం పుత్రగ్రహణంనాస్తి;
౧౧౪౪. నియమేనసంబంధేపిగతపుత్రవ్యాదిషు పుత్రగుణపలమృః,
ఇతిచేత్?,
౧౧౪౫. తత్, భిన్నసామగ్రీవేద్యత్వాత్,
౧౧౪౬. నతువిశేషణవిశేష్యభావాత్; [20]
౧౧౪౭. తస్మాత్, జాతివ్యక్త్యాదౌ ఏకసామగ్రీవేద్యత్వేనై
సంబంధనియమాత్, నపుత్రగ్రహణముపపద్యతే; ఇతి,
౧౧౪౮. విశిష్టవిషయమేవప్రత్యక్షమ్.-
౧౧౪౯. తస్మాత్, ప్రేరేపకమిష్టగ్రహణంనిర్వికల్పమ్,-
౧౧౫౦. ద్వితీయాదిపిష్టగ్రహణంసంవికల్పకమ్" [25]
౧౧౫౧. ఇత్యస్యార్థస్య సిద్ధవత్కారణేన,
(౩౦౯)- } ౧౧౫౨. నిర్వికల్పకస్య సవిశేషవిషయతాందర్భయతి (నిర్విక
(౩౧౦)- } ల్పక-) ఇత్యాదినా.-

(300) అన్యథా, సవికల్పకే, సోఽయమితిపూర్వాః వగతవ్రతకారవిశిష్ట ప్రతీత్య సువపత్తేః.

(300) వస్తుసంస్థానవిశేషరూపత్వాద్, -గోత్వాదేః, నిర్వికల్పకదశాయా మపి, ౨ ససంస్థానమేవవస్తు, “ఇథమ్”³ ఇతిప్రతీయతే.- [5]

(301) ద్వితీయాదివ్రత్య⁴ యేషు, తస్యైవసంస్థానవిశేషస్య

(303) అనేకవస్తునిష్ఠతామాత్రంప్రతీయతే.-

(300) ౧౧౫౩. కుతస్యవిశేషవిషయత్వమిత్యతాగ్రహ (అన్యథా-) ఇతి.

(300) ౧౧౫౪. “వ్రథమపిణ్డగ్రహణే, అనువృత్త్యగ్రహణాత్, గోత్వా దిగ్రహణంనోపపద్యతే;” ఇత్యతాగ్రహ (వస్తుసం [10]

౧౧౫౫. “సహ్యనువృత్తిజ్ఞాతిః:-

స్థాన-) ఇతి.-

౧౧౫౬. అపిత్యనువృత్తైవజాతిః:-

[కాకారః:-

౧౧౫౭. “అనువృత్తా-జాతిః-’ నానువృత్తిః” ౧ ఇతిహిషజ్ఞి

౧౧౫౮. తస్మాత్, అనువృత్త్యగ్రహణేఽపి, ఇదమ్ ఇథమ్’ ఇతి గ్రహణే [ఇథ] మంశో-గోత్వాదిః, -గృహీతవః; [15]

౧౧౫౯. అనేకవృక్తిసంబంధరూపానువృత్త్యగ్రహణమ్, -అనేక వృక్తిగ్రహణరూపసామగ్యభావాత్;

౧౧౬౦. తస్మాత్, నిర్వికల్పకంసవిశేషవిషయమ్:-” ఇత్యర్థః.

(301) ౧౧౬౧. “నిర్వికల్పకేఽపి, -గోత్వాది, -గృహ్యతేచేత్, నిర్వికల్పక సవికల్పకయోగోవిశేషః:- [20]

౧౧౬౨. కలిపయవిశేషగ్రహణంకలిప ౧ యాగ్రహణంనోభయ త్రతుల్యమ్:-” ఇత్యతాగ్రహ-

౧౧౬౩. (ద్వితీయాదివ్రత్యయేషు-) ఇతి.-

(303) ౧౧౬౪. (అనేకవస్తునిష్ఠతా) నామ, తత్తద్వస్తుసంస్థానసాదృశ్యమ్. [25]

మూ.—౧ సుభూతవిశి. ౧-౭. పూర్వమసుభూతవిశి. ౨ స. ౧-౬-౭-౮-౯.

3 ఇతి. ౧-౯. ౪ త్యజేషు. ౧-౩-౭.

వ్యా.—౧ పయవిశేషాగ్ర. ౩.

- (308.) సంస్థానరూపప్రకారాఖ్యస్యపదార్థస్యఅనేకవస్తునిష్ఠ తయా²నే
కవిశేషణత్వం ద్వితీయాదిప్రత్య¹ యావగమ్యమితి, ద్వితీయాదిప్ర
త్య²యాస్సవికల్పకాశ్చత్యవ్యస్తే.-
- (309.) అతపవ, ఏకస్యపదార్థస్య, 'భిన్నాభిన్న' రూ³ పేణ⁴విరుద్ధం [5]
ద్వ్యత్తకత్వమ్, ప్రత్యుక్తమ్.-
- (310.) సంస్థానస్య,-
- (311.) సంస్థానప్రకారతయావ⁵ దార్థా న్తరత్వమ్,-

(312.) 00000. "ప్రథమపిణ్డగ్రహణస్యద్వితీయాది గ్రహణస్యచనిర్వి
కల్పకసవికల్పకశబ్దాకథంవాచకా?" ఇత్యతాహ [10]
(సంస్థానరూప-) ఇతి.-

00000. "సంస్థానప్రమోషవతా పురుషేణ (ద్వితీయాది)

గ్రహణేపి నానువృత్తిగ్రహణమ్,' ఇతిచేన్న;

00000. ద్వితీయాదిత్వేన గ్రహణంహిద్వితీయాదిగ్రహణం

00000. తస్మాత్, నదోషః; [వివక్షితమ్?

00000. సంస్థానసచివత్వతద్రహితత్వసామగ్రిభేదేన,

00000. అనువృత్తిధర్మవిశిష్టత్వతద్రహితత్వగ్రహ్యభేదేనచ,

00000. సవికల్పకనిర్వికల్పకత్వైవప్రత్యయః.-" ఇత్యభిప్రాయః.

(313.)-} 00000. ప్రసంగాత్, "భేదాభే¹ దమ్" పుదస్యతి (అతపవ-)
(314.) } ఇత్యాదినా.- [20]

00000. "ఏకస్యద్వ్యత్తకత్వం'చేత్, నవిరుద్ధమ్;-

00000. అపితు, ('భిన్నాభిన్నరూపేణ') ద్వ్యత్తకత్వమ్విరుద్ధ

00000. (అతపవ-) ఇత్యత్రగర్భితమర్థంవివృణోతి.-[మః:-" ఇత్యర్థః

(315.)-} 00000. (సంస్థానస్య-) ఇతి.-
(316.) }

[హే] 00000. "భేదాభేదే" చత్వారోహతవః:- [25]

[1] 00000. సహజాపలక్ష్యనియమః,

[2] 00000. సామానాధికరణ్యప్రత్యయః,

[3] 00000. ఏకశబ్దానువిధప్రత్యయః, [ప్రతిశ్చేతి.

[4] 00000. ప్రథమపిణ్డ గ్రహణేభేదకాకా² రాగ్రహణాదభేదప్రతి

00000. ఏతేపరిహరియంతే (సంస్థానస్య-) ఇత్యాదినా.- [30]

మూ.—0 త్యజ. 0-2. ఊవగతమి. 2. 0 త్యజ 0-2. 3 రూపత్వాత్.

0-2. ౪ విరుద్ధమ్. 0-2-౩. ౫ దార్థత్వమ్. 0-2.

వ్యా.—0 దమపుద. ౪-౫.

(౩౧౮.) ప్రకారత్వాదేవప్రకృతిస్థ్యనర్హత్వమ్,-

(౩౧౯.) వృథగనుపలమ్మశ్చేతి,

(౩౨౦.) స-ద్వాత్మకత్వసిద్ధిః.

(౩౧౮) ౧౧౮౩. (ప్రకారత్వాదేవ)- నియతప్రకారత్వాదిత్యర్థః;- [5]

౧౧౮౪. “అప్రకృతిస్థ్యనర్హత్వప్రకృతివత్త్వనర్హత్వమ్”
ఇతియావత్;

౧౧౮౫. తత్కృతః-వృథగనుపలమ్మః;

౧౧౮౬. సహూపలమ్మనియమస్తావత్,

౧౧౮౭. సంప్రతిపన్నైక్యేషు, భిన్నేషుచ, నదృష్టః; [10]

౧౧౮౮. తత్ర, సహభావోభేదసాధకః,-

[ప్ర] } ౧౧౮౯. ద్వయోరేవహిసహభావః;-

[1] } ౧౧౯౦. నియమాంశస్తునోభయత్ర; [సాధకః

౧౧౯౧. కిచ్చ, భేదసాధకః - సహభావనియమో, భేదనియమ

౧౧౯౨. ఏకసామగ్రీవేద్యత్వేసతిప్రకృతిస్థితే; [15]

౧౧౯౩. అప్రకృతిస్థితత్వేసతిభిన్న సామగ్రీవేద్యత్వాద్వా,-

౧౧౯౪. సహూపలమ్మనియమాభావః;

౧౧౯౫. అత్రతుల్యప్రకృతిస్థితత్వేసతిఏకసామగ్రీవేద్యత్వాత్,-

౧౧౯౬. సహూపలమ్మనియమః,-

౧౧౯౭. నత్వభేదాత్ [20]

[ప్ర] } ౧౧౯౮. మత్స్వర్గీయప్రత్యయ నిరపేక్షసామానాధికరణ్యమపి,-

[2] } ౧౧౯౯. అప్రకృతిస్థప్రకారత్వాదేవోపపద్యతే:

[ప్ర] } ౧౨౦౦. ఏకశబ్దానువిధప్రత్యయోపి,ధర్మైకత్వాత్,-

[3] } ౧౨౦౧. నతుధర్మధర్మిణోరైక్యాత్”ఇతి, హేతుత్రయపరిహరః,-

(౩౧౮)- } ౧౨౦౨. (ప్రకారత్వాదేవ-) ఇత్యాదినాభిప్రేతః [25]
(౩౨౦) }

[ప్ర] } ౧౨౦౩. ప్రథమపిణ్డగ్రహణేభేదా గ్రహః,-(సంస్థానస్య)-ఇత్యా
[1] } దినా పరిహృతః-

- (3౨౧.) అపిచ; నిర్విశేషవస్తువాదినా, “స్వయంప్రకాశేవస్తుని తదుపరాగ విశేషాః 1 సర్వైశ్చజ్ఞైః నిషిధ్యంతే” ఇతివదతా,
 (3౨౨.) శేతేశజ్ఞానిషేధకా ఇతివక్తవ్యమ్;
 (3౨౩.) “వాచారమ్భణంవికారోనామధేయంమృత్తికేత్యేవసత్యమ్”^[౧] ఇతివికారనామధేయయోఃవాచారమ్భణమాత్రత్వాత్.

౧౨౦౪. కథమ్? — ఉచ్యతే: [చ్యతే?
 ౧౨౦౫. “వ్యాప్యత్యనువృత్తిత్యగ్రహేణాభేదాగ్రహః ఉ
 ౧౨౦౬. నకేవలంవ్యాప్యత్యనువృత్తిపీవభేదకథ్యై,
 ౧౨౦౭. విశేషణవిశేష్యభావోపపేదకః; [10]
 ౧౨౦౮. ప్రథమపిణ్డగ్రహణేపి, ‘ఇదమ్-ఇథమ్’ ఇతి-
 ౧౨౦౯. విశేషణవిశేష్యభావేనైవగ్రహణాత్,
 ౧౨౧౦. భేదోగృహీతపవ:” ఇతి. [(3౨౦)]
 ౧౨౧౧. ఏవమ్, ప్రసంగాత్, భేదాభేదనిరాసకృతః [(3౧౫)]-
 ౧౨౧౨. పూర్వప్రస్తుతంహి వేదాంతవాక్యానాం భేదని [15]
 రాసపరత్వమ్? [(౨౭౩) - (౨౭౬)]-
 హే ౧౨౧౩. తత్ర, వేదాంతవాక్యానాం భేదనిరాసపరత్వేపి
 [1] ౧౨౧౪. కేనవిచ్ఛిన్నేనబ్రహ్మణో⁴ నిర్దేశ్యత్వాత్, [౧౦౮౧-౭]
 [2] ౧౨౧౫. స్వయంప్రకాశత్వాత్, [౧౦౯౫-౧౧౦౬]
 [3] ౧౨౧౬. తిరోధానాత్, [౧౧౦౮-౧౫] [౧౧౧౭-౨౬]
 [4] ౧౨౧౭. అధ్యాససత్త్వత్తిభ్యాంచ; సవిశేషత్వమ్ ఉక్తమ్.-
 (3౨౧)- ౧౨౧౮. అత్ర, “వేదాంతవాక్యానాంభేదనిరాసపరత్వమేవఅను
 (3౨౨) } పసన్నమ్” ఇత్యుచ్యతే(అపిచ-) ఇత్యాదినా.
 (3౨౧) ౧౨౧౯. (తదుపరాగవిశేషాః)తదారోపితవిశేషాః.
 (3౨౨) ౧౨౨౦. “(శేతేశజ్ఞానిషేధకాఇతి)వోద్యే,ఉత్తరం(వక్తవ్యమ్),
 ౧౨౨౧. తత్తు అశక్యమ్” ఇత్యర్థః. [ద్యా,-వ్యాఖ్యాతా,
 ౧౨౨౨. పూర్వమ్, యా,- నిర్విశేషపరత్వనిరాసాయ సద్వి
 (3౨౩)- ౧౨౨౩. ఇదానీమ్, తస్యాఃభేద నిరాసపరత్వమాశఙ్క్యనిరా
 (3౩౭) } క్రియతే (వాచా)- ఇత్యాదినా. [త్వాత్,-
 ౧౨౨౪. (వాచారమ్భణమాత్రత్వాత్).- “నాగాలమ్బనమాత్ర
 ౧౨౨౫. వ్యావహారికత్వాత్, -అపారమార్థికత్వాత్”-ఇత్యర్థః.

౧॥ ఛా. ౬-౧-౪.

మూ. — ౧ సర్వే. ౧-౭.

వ్యా. — ౧వృత్తిగ్రహణేహి. ౪-౫-౬-౭. ౨ఇథమవస్థితమ్. ౩. ౩పూర్వంప్రస్తు. ౩-౪-౫.

(౩౨౪.) “యత్తత్ర కారణతయోపలక్ష్యతే వస్తుమాత్రమ్, తదేవసత్యమ్
అన్యదసత్యమితి, ఇయంశుక్తిర్వదతి,” ఇతిచేత్,

(౩౨౫.) నైతమపపద్యతే.

(౩౨౬.) ఏకస్మిన్విజ్ఞాతేసర్వమిదంవిజ్ఞాతంభవతీతి ప్రతిజ్ఞాతే;- [6]

(౩౨౭.) అన్యజ్ఞానేన అన్యజ్ఞానాసంభవంమన్వాసస్య;-

(౩౨౮.) “ఏకమేవవస్తు, వికారాద్యవస్థావిశేషేణ,-పారమార్థికేనైవ,-

(౩౨౯.) నానారూపమవస్థితంచేత్, తత్ర-

(౩౩౦.) ఏకస్మిన్విజ్ఞాతేతత్త్వాదవిలక్షణ సంస్థానాన్తరమపితదేవ;” ఇతి,
తత్రవృష్టాన్తోఽయంనిదర్శితః [10]

(౩౩౧.) నాత్రకస్యవిద్వశేషస్య నిషేధకకోపిశబ్దోద్యతే. [ఘృణమ్]

(౩౩౨.) ⁴(వాచారంభణమ్)ఇతి.- (వాచా)వ్యవహారేణఆరంభ్యతే ఇతి ఆర

౧౨౨౬. (యత్తత్ర కారణతయోపలక్ష్యతేవస్తుమాత్రమ్-)ఇతి.-

“కార్యేషు అనువర్తమానంకారణం;- సష్టాత్రయ

ద్వస్తు, (తదేవ-)” ఇత్యర్థః. [15]

(౩౨౫)- } ౧౨౨౭. శబ్దితమర్థంరూపయతి (నైతత్-) ఇత్యాదిసా..
(౩౩౨) }

(౩౨౬)- } ౧౨౨౮. “(వాచారఘృణమ్-)ఇత్యాదివాక్యస్యఅర్థః;-
(౩౩౧) }

పూర్వాపరసంగతోవాచ్యః;

౧౨౨౯. తచ్చత్వస్తతేనోపపద్యతే”ఇతివక్తుం పూర్వోక్తమ్
శబ్దామ్అనువదతి (ఏకస్మిన్-) ఇత్యాదిసా [20]

౧౨౩౦. (వికారాద్యవస్థావిశేషేణ-) ఇతి.- (వికారః)- కార్యా

౧౨౩౧. (ఆది) శబ్దేనకారణావస్థావివక్షితా. [వస్థా.

(౩౨౯) ౧౨౩౨. (నానారూపమ్)- నానావస్థమ్.

(౩౩౨) ౧౨౩౩. (వాచారఘృణమ్) ఇతివదస్య అస్పష్టార్థత్వాత్,
తద్వాచచేష్టే- [25]

౧౨౩౪. “(వాచా-) ఇతి,-కర్తృణ్యుత్” ఇత్యర్థః. [ఇత్యర్థః

౧౨౩౫. “(వ్యవహారేణ-) ఇతి,-ప్రయోజనతయా హేతుత్వమ్

(333.) పిణ్డరూపసంస్థితాయాఃమృత్తికాయాఃనామచలన్యత్, వ్యవహార
శ్చలన్యః, ఘటశరావాదిరూపేణ అవస్థితాయాస్తస్యాపవమృత్తి
కాయాః అన్యానినామాని, ¹ వ్యవహారాశ్చలన్యాదృశాః, తథాపి
సర్వత్ర మృత్తికాద్రవ్యమ్ ఏకమేవ- [5]

(33౪.) నానాసంస్థాన నానానామధేయాభ్యామ్

(33౫.) నానావ్యవహారేణః చలరభ్యత ఇతి

(333)- ౧౨౩౬. నామభేదాత్ కార్యభేదాచ్చవై శేషికోక్తంద్రవ్యా
(33౨) } స్తరత్వమ్ఆశఙ్క్య, తచ్చపరిహరణ, వాక్యార్థయోజ
యతి (పిణ్డరూప-) ఇత్యాదినా.- [10]

౧౨౩౭. పూర్వంహిఫలితార్థఉక్తః;

(33౪) ౧౨౩౮. అతాన్వయార్థఉచ్యతే (నానాసంస్థాననానానామ
ధేయాభ్యామ్-) ఇతి.-

౧౨౩౯. అన్వితమిత్యర్థః

౧౨౪౦. ఇథమ్భావే-తృతీయా; [15]

౧౨౪౧. కర్తరివా;-

౧౨౪౨. తదా, “తాభ్యామ్(ఆరభ్యతే)-ఆరభ్యతే-సంబధ్యతే,”

౧౨౪౩. ఇత్యర్థః

౧౨౪౪. రలయోరవిశేషప్రసిద్ధః

౧౨౪౫. “ఆలమ్భఃస్మర్యహింసయోః” ౧ ఇతినైఘ్ఠికాః.

(33౫) ౧౨౪౬. (వ్యవహారేణచ-) ఇతిపాఠే,²

౧౨౪౭. “నానాసంస్థాన నానానామధేయవ్యవహారైరిథ్యంభూ
తమ్” ఇతివా, “తైస్సంబధ్యతే” ఇతివా, అర్థః.

మూ.—౧ అన్వేషవ్యవహారాః. ౧-౭. ౨ సర్వంమృత్తికాద్రవ్యమేవ. ౧-౭
సర్వమృత్తికాద్రవ్యమేకమేవ. ౪-౫-౧౦. ౩ చ. ౪-౫-౬-౮-౯-౧౦. [25]

వ్యా.—౧ ఇతివాఅర్థః. ౩. ౨ వ్యవహారేణచ ఇతిపాఠే, నానాసంస్థాననామధే
యవ్యవహారైరితిపాఠే, ౧.

- (33౬.) పతదేవసత్యమిత్యనేన, అన్యజ్ఞానేన అన్యజ్ఞానసంభవో నిదర్శితః,-
 (33౭.) నాత్ర కిచ్చిద్వస్తసిషిధ్యత ఇతి, పూర్వమేవ అయమర్థః ప్రపజ్ఞితః*
 (33౮.) అపిచ; “యేనాశ్రుతం శ్రుతమ్” ఇత్యాది నా బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్య
 సర్వస్య మిథ్యాత్వం ప్రతిజ్ఞాతంచేత్, [5]
 (3౩౯.) “యథాసోమ్యైకేనమృష్టిణ్డేన”^౧ ఇత్యాదిదృష్టాంతస్సాధ్యవికల
 (3౪౦.) “రజ్జుసూర్యాదివత్, [స్వీకృత-
 (3౪౧.) వృత్తికావికారస్య ఘటశరావాదేరసత్యత్వమ్-
 (3౪౨.) శ్వేతకేతోశ్చ శ్రూషోఽప్రమాణాంతరేణ యుక్త్యా చా^౨ సిద్ధమితి,
 (3౪౩.) పతదపిసిసాధయిషితమ్,” ఇతిచేత్, [10]
 (3౪౪.) (యథా-) ఇతిదృష్టాంతః తయోపాదానమ్, -సఘటతే-^౩
 (3౪౫.) “సదేవసోమ్యైదమగ్రాసీత్ పకమేవాద్వితీయమ్, ఇత్యత్ర,
 (3౪౬.) ‘సదేవ’ ‘పకమేవ’ ఇత్యవధారణద్వయేన,
 (3౪౭.) ‘అద్వితీయమ్’ ఇత్యనేనచ,
 (3౪౮.) సన్మాత్రాతిరేకిసజాతీయ విజాతీయాః- [15]
 (3౪౯.) సర్వేవిశేషాః నిషిధ్యంత ఇతిప్రతీయతే,” ఇతిచేత్;-

- (3౩౮) ౧౨౪౮. భేదనిరాసపరత్వేమాషణాంతరమాహ (అపిచ-) ఇతి.
 (3౪౨) ౧౨౪౯. (ప్రమాణాంతరేణ యుక్త్యాచ-) ఇతి.-
 ౧౨౫౦. “ప్రత్యక్షేణబాధార్థనాత్, మిథ్యాత్వాసిద్ధిః;
 ౧౨౫౧. వ్యావర్తమానత్వాదియుక్తేరాభాసత్వాచ్చన [20]
 మిథ్యాత్వాసిద్ధిః,” ఇతిభావః.
 (3౪౩) ౧౨౫౨ (పతద్-) ఇత్యాది, -స్పష్టమ్.
 (3౪౫)- ౧౨౫౩. (‘సదేవ’) ఇత్యాదివాక్యస్యభేద నిరాసపరత్వమాశ
 (3౬౪) { జ్యేష్ఠమాషయతి (సదేవ-) ఇత్యాదినా.-
 (3౪౯) ౧౨౫౪. (సర్వే) ఇత్యనేన, స్వగతభేదాః-వివక్షితాః, [25]
 ౧౨౫౫. తేషామపి (విజాతీయ) భేదాంతర్గతత్వాత్.

౧॥ ఛా. ౬-౧-౩. ౨॥ ఛా. ౬-౧-౪. ౩॥ ఛా. ౬-౨-౧. * (౨౨౬)-(౨౨౯)

మూ.—౧ ఇతిదృష్టా. ౧-౭. ౨ సర్వత్వాది. ౧. ౩ దృష్టాంతోపాదా. ౬-౮.
 దృష్టాంతోపపాద. ౧. దృష్టాంతోపపాదా. ౭. రఘటతే ఇతి. ౧-౭. ౪ నిషిద్ధా. ౧౨.

(౩౫౦.) నైతదేవమ్-

(౩౫౧.) కార్యకారణభావావస్థా ద్వయావస్థితస్యపక 1 స్య-వస్తునః 2
ఏకావస్థస్యజ్ఞానేన, 3

(౩౫౨.) అవస్థాన్తరావస్థి 4 తస్యాపి వస్తైవకేన జ్ఞాతతామ్, దృష్టాన్తేన,
దర్శయిత్వా,

(౩౫౩.) శ్వేతకేతో 5 రప్రజ్ఞాతమ్, 6 సర్వస్యబ్రహ్మకారణత్వం వస్తుమ్,

(౩౫౪.) “సదేవసోమ్యే 7 దమ్” ఇత్యారబ్ధమ్-

(౩౫౫.) [‘ఇదమగ్రేసదేవాసీద్-’] ఇతి.-

(౩౫౬.) [అగ్ర] ఇతికాలవిశేషః,

[10]

(౩౫౭.) [ఇదం] శబ్దవాచ్యస్య ప్రవక్ష్యస్య,

(౩౫౮.) [సద్-] ఆపత్తిరూపామ్-క్రియామ్, -[సద్-] ద్రవ్యతాంచ, వదతి.

(౩౫౦) ౧౨౬౬. (నైతద్-) ఇతి.-

(౩౫౧)- } ౧౨౬౭. “దృష్టాన్తవాక్యానుగుణ ఏవదాద్వాన్తికవాక్యస్యలభో
(౩౬౩) } వర్ణనీయః,” ఇత్యభిప్రాయేణ, [ఇత్యాదినా.-

౧౨౬౮. దృష్టాన్తవాక్యస్య. ఆర్థమేనవదతి (కార్యకారణ-)

౧౨౬౯. “సదేవ” ఇత్యాదినా కే, తత్తత్పదోపస్థాపితానేక
విశేషా దర్శయితుమ్, [ఆసీద్-] ఇతి.

(౩౫౫) ౧౨౬౦. విశేషోపస్థాపకపదాని ఉపాదత్తే (ఇదం-అగ్రే-సదేవ-
౧౨౬౧. నాయమన్వయక్రమః;- [20]

౧౨౬౨. “సదేవ-ఇదం-అగ్రే-ఏకమేవ-ఆసీత్” ఇతిహ్యన్వయః

౧౨౬౩. తస్మాత్, -ఫలితా విశేషావస్తుమ్,

౧౨౬౪. తదుపస్థాపకపదాని ఉపాత్తాని.

౧౨౬౫. ఉపస్థాపితవిశేషానాహ (అగ్రఇతి-) ఇతి.

(౩౫౮) ౧౨౬౬. (సద్ - ఆపత్తిరూపామ్ - క్రియామ్)- [25]

౧౨౬౭. అనేన, [ఆసీత్] ఇతిపదస్యార్థఉక్తః.

౧౨౬౮. సచ్చబ్ధార్థమాహ (సద్-ద్రవ్యతాంచ-) ఇతి.

మూ. — ౧ కన్వైవ. ౨. ౨ ఏకావస్థితస్య. ౧-౨-౩-౪. ఏకావస్థావస్థితస్య ౧౨.
౩ నైవలవ. ౨-౯. ౪ అపి. ౧-౬-౭-౮. ౫ రసిజ్ఞాతమ్. ౧-౭. రప్రజ్ఞా. ౮-౯.
౬ సర్వస్య. ౧-౭-౮. ౭ సోమ్యేత్యార. ౧-౨-౭. [30]

- (౩౫౯.) “ఏకమేవ” ఇతిచఅస్య నానా నామరూపవికారప్రహేణమ్ [లి.-
 (౩౬౦.) ఏతస్మిన్ప్రతిపాదితే, అన్యజగతః సదుపాదానతా, ప్రతిపాదితాభవ
 (౩౬౧.) అన్యత్ర ఉపాదానకారణస్య స్వవ్యతిరిక్తాధిష్ఠాత్రపేక్షాదర్శనేపి,
 (౩౬౨.) సర్వవిలక్షణత్వాత్ అన్య సర్వజ్ఞస్య బ్రహ్మణః సర్వశక్తి [9]
 యోగో నవిరుద్ధ ఇతి,
 (౩౬౩) [అద్వితీయ] పదమ్ అధిష్ఠాత్ర స్తరం నివారయతి.
 (౩౬౪.) సర్వశక్తి యంత్రత్వాదేవ బ్రహ్మణః,
 (౩౬౫.) కాశ్చనశ్రుతయః, ప్రథమమ్ ఉపాదానకారణత్వం ప్రతిపాద్య,
 (౩౬౬.) నిమిత్తకారణమపి, తదేవేతి ప్రతిపాదయన్తి, -యథేయం శ్రుతిః [10]

(౩౫౯) ౧౨౬౯. “ సదేవచేత్ తదానీంకోవిశేషః?” ఇత్యత్ర ౨౭హ
 (ఏకమేవ-) ఇతి.

(౩౬౦) ౧౨౭౦. (ఏతస్మిన్ప్రతిపాదితే).-విభక్తనామరూపత్వేన
 భవిష్యతః, - అవిభక్తనామరూపత్వే ప్రతిపాదితే.
 ౧౨౭౧. “ భావ్యవస్థా విశేషవత్ పాగవస్థా యోగ [15]
 ఉపాదానత్వమ్’ ఇతిలక్షణాత్

౧౨౭౨. ఉపాదానత్వం ప్రతిపాదితంభవతి” ఇత్యర్థః.

(౩౬౧) ౧౨౭౩. [అద్వితీయ] పదంవ్యాచక్షే (అన్యత్ర-) ఇతి.

(౩౬౨) ౧౨౭౪. (సర్వవిలక్షణత్వాత్-) ఇతి-

౧౨౭౫. “విలక్షణధర్మిత్వాత్, విలక్షణధర్మయోగఉపపన్నః;

౧౨౭౬. యథా, జలాదివిలక్షణధర్మిత్వాత్, అగ్నేరుష్ణత్వధర్మ

యోగః;” ఇత్యర్థః.

(౩౬౪) ౧౨౭౭. “బ్రహ్మణఃచేతనత్వాత్ ప్రథమం నిమిత్తతాం ప్రతిపా
 ద్య, పశ్చాత్ ఉపాదానాంతరనిషేధకార్యః;

౧౨౭౮. తస్మాత్, ప్రథమమేవోపాదానత్వప్రతిపాదనమ్, -[25]

౧౨౭౯. అనంతరం నిమిత్తాంతరనిషేధశ్చ, -నోపపద్యతే;-

౧౨౮౦. తస్మాత్, అన్యవాక్యస్య నాయమర్థః”:-

౧౨౮౧. ఇతిశబ్దా-యామాహ (సర్వశక్తి-) ఇతి-

మూ.-౧ నామ. ౧-౩-౬-౭-౯. ౨ బ్రహ్మణవివరణ. ౧. ౩ విరుద్ధతే ఇతి. ౧-౭.

వ్యా.-౧ యోగోఽప్యపాదా. ౪-౫-౬.

- (౩౬౭.) 'అన్యాయశ్రుతియః, బ్రహ్మణః'
 (౩౬౮.) నిమిత్తకారణతామనుజ్ఞాయ,
 (౩౬౯.) తస్య ఉపాదానతాది కథమితిపరిచోద్య,
 (౩౭౦.) సర్వశక్తియు క్తత్వాత్, ఉపాదానకారణమ్, -తదితరాశేషోప [5]
 కరణంచ, - బ్రహ్మైవ, ఇతిపరి హరంతి.
 (౩౭౧.) 'కింస్విద్వనమ్?'
 (౩౭౨.) కడసవృక్ష ఆసీద్యతోద్యావా పృథివీ
 (౩౭౩.) నిష్ప్రత్యయః

౧౨౮౨. "అసద్వా ఇదమగ్రాసీత్" [10]

౧౨౮౩. తతోవై సదజాయత

౧౨౮౪. తదాత్మానగ్ స్వయమకురుత" - ఇతివాక్యమ్ (సర్వ
 శక్తియు క్తత్వాదేవ) ఇత్యాదిగ్రంథేహ్యదినిహితమ్.

(౩౬౭) ౧౨౮౫. "కింస్విద్వనమ్?" ఇత్యాదివాక్యకటాక్షేణా ౨౭హ

(౩౬౮) ౧౨౮౬. (నిమిత్తకారణతామనుజ్ఞాయ-) ఇతి. - (అన్యాయశ్రుతి-) ఇతి.
 ౧౨౮౭. "యదధ్యతిష్ఠద్భువనానిధారయన్" ఇత్యస్య అర్థో ౭భి
 ప్రేతః (౩౭౫). -

౧౨౮౮. అయమర్థః - జగదుపక్రమేణ బ్రహ్మప్రతిపాదయన్త్యః -

౧౨౮౯. శ్రుతియః, ఉపాదానత్వపూర్వకమ్, నిమిత్తతాం వదంతి.

౧౨౯౦. బ్రహ్మ్యాపక్రమేణ తత్ప్రతిపాదయన్త్యశ్శ్రుతియః, -

౧౨౯౧. బ్రహ్మణశ్చేతనత్వేన, నిమిత్తత్వపూర్వక ముపాదాన
 [తామ్ వద 1] తి.

(౩౭౧) ౧౨౯౨. ("కింస్విద్వనమ్?") ఇత్యాది. - [వన] శబ్దేన, అధికరణ
 కారకం వివక్షితమ్;

(౩౭౨) ౧౨౯౩. [వృక్ష] శబ్దేన ఉపాదానమ్; [25]

(౩౭౩) ౧౨౯౪. "(నిష్ప్రత్యయః)" ఇతి - బహువచనే 2 న తాత్పర్యమ్, -
 ౧౨౯౫. "అదితిపాశాన్" 3 ఇతివత్.

శ్రీమత్తాత్పర్యదీపికాయక్తవేదార్థసంగ్రహః.

(328.) మనీషిణోమనసా పృచ్ఛతేదుతత్

(32౫.) యదధ్యతిష్ఠద్భువనాని ధారయన్

(32౬.) “బ్రహ్మవనమ్ బ్రహ్మసవృక్ష ఆసీత్”^౧ “యతోద్భావా పృథివీ నిష్ఠతతుః మనీషిణోమనసా విబ్రవీమివః బ్రహ్మధ్యతిష్ఠ [5] ద్భువనానిధారయన్” ఇతి-

(32౭.) సామాన్యతోదృష్టేన విరోధమాశంభ్య, బ్రహ్మణస్సర్వ విలక్షణ త్వేన పరిహరణ క్తః.

(32౮.) అతః “సదేవసోమ్యేదమగ్రఆసీత్”^౨ ఇత్యత్రాపి,

(32౯.) [అగ్ర ఇత్యాద్యనేక విశేషాః, బ్రహ్మణః ప్రతిపా^౩ దితాః. [10]

(3౩౦.) భవదభిమత^౩ విశేషనిషేధవాచికోపశబ్దో^౪ నదృశ్యతే.

(32౮) ౧౨౯౬. “హేమనీషిణః!కింయూయమ్పవంపృచ్ఛతః?” ఇత్యర్థః.

(32౫) ౧౨౯౭. [యదధ్యతిష్ఠన్-] ఇతి.- నిమి త్తత్వస్య సంప్రతిపన్న త్వాత్తదనువాదః.

(32౬) ౧౨౯౮. అధికరణమ్, ఉపా^౧ దానమ్, -వ్యతిరి క్తసకల^౨ కారక వర్గశ్చ, బ్రహ్మైవ, ఇత్యు త్తరమాహ [బ్రహ్మ వనమ్-] ఇతి.
౧౨౯౯. అధికరణకారకమ్, -సర్వకారకోపలక్షణార్థమ్.

(32౭) ౧౩౦౦. “చోద్భవపరిహారరూపేణ బ్రహ్మణఃప సర్వవిధకారణ త్వోపపాదనే కింప్రయోజనమ్?”

౧౩౦౧. ఇత్యత్రాపి (సామాన్యతోదృష్టేన-) ఇతి. [20]

(32౮) ౧౩౦౨. “తస్మాత్, [సదేవ-] ఇత్యాదివాక్యస్య-
౧౩౦౩. అన్తదు క్తపవార్థః,” ఇత్యాహ (అత) ఇతి.

౧|| ౨-అష్ట-౮-ప్ర-౭-అను-౭౭.

౨|| ఛా-ఉ ౬-౨-౧.

మూ.—౧ విశేషణా. 3. ౨ దితాభవన్తి. ౨. 3 విశేషనిషేధవాచకఃకోపి

౨-౮. నిర్విశేషవాచక. ౧-౭.

౪ సవిద్యతే. ౮.

[25]

వ్యా.—౧ దానవ్యతిరి క్త. ౧. ౨ కారణ. 3 కారణమపిబ్ర. ౪-౫-౬.

(13-12-81)

- (3౮౦) ప్రత్యుత్తరజగద్భ్రష్టానోఽకార్య¹ కారణభావజ్ఞాపనాయ,
 (3౮౧) “అగ్ర” ఇతికాలవిశేషసద్భావః, [తాచ,-
 (3౮౨) “అసీత్”² ఇతిక్రియావిశేషః,- జగదుపాదానతా,-జగన్నిమిత్త
 (3౮౩) నిమిత్తోపాదానయోర్ద్వేద³ నిరసనేనతస్యైవబ్రహ్మణస్సర్వశక్తి
 (3౮౪) అప్రజ్ఞాతాః సహస్రశోవిశేషాః, ప్రతిపాదితాః. [యోగశ్చేతి,-
 (3౮౫) యతోవాస్తవ కార్యకారణ భావాదిజ్ఞాపనేప్రవృత్తమ్.-

- (3౮౦)- { ౧౩౦౪. “నిషేధార్థంవిశేషణామను వాదస్యాత్” ఇతి
 (3౮౧) { శబ్దాయామ్, [రతి (ప్రత్యుత్తర-) ఇత్యాదినా.-
 ౧౩౦౫. [ఆది] శబ్దోపాత్త (3౭౯) విశేషావదానపరిహా [10]
 (3౮౨) ౧౩౦౬. (అప్రజ్ఞాతాః) ఇత్యనేన,
 ౧౩౦౭. “నిషేధార్థమనువాదః,” ఇత్యేతత్,-పరిహృతమ్.
 (3౮౩)- { ౧౩౦౮. పూర్వయోజనాయామ్,-అసత్కార్యవాదోపన్యా
 (3౮౪) { సనిరాసవాక్యస్యా² వ్యాఖ్యాతత్వాత్,
 ౧౩౦౯. తదిదాసీంవ్యాచక్షే (యత-) ఇత్యాదినా.- [15]
 (3౮౫) ౧౩౧౦. “(ఆది) శబ్దాత్,-అనుప్రవేశాదయః
 ౧౩౧౧. (కార్యకారణభావా)దే,-పరమార్థ¹ స్వైవ,-
 ౧౩౧౨. (జ్ఞాపనేప్రవృత్తమ్)-ఇదం సద్విద్యాప్రకరణమ్;
 ౧౩౧౩. కార్యకారణభావస్య అపారమార్థ్యే,
 ౧౩౧౪. అసత్కార్యవాద² నిషేధో² నుపపన్నః; [20]
 ౧౩౧౫. సత్త్వంహిపారమార్థ్యమ్?
 ౧౩౧౬. కార్య³ మపరమార్థభూతంచేత్,
 ౧౩౧౭. తస్యసత్త్వప్రతిపాదనంవిరుద్ధమ్;
 ౧౩౧౮. తస్మాత్, అసత్కార్యవాదనిరాసః,-
 ౧౩౧౯. సత్త్వత్వపక్షే ఏవఉపపన్నః:-”ఇత్యర్థః. [25]

మూ.—౧ కారణత్వజ్ఞాప. ౨. ౨ ఇతిచ. ౨-౪-౫-౯. ౩ దానతాచ. ౨-౩-
 ౪-౫-౮. ౪ నిరాసేన. ౧-౬-౭. ౫ తస్యబ్రహ్మ. ౧-౬-౭.
 ౬ భావాపాదనేనప్రవృత్తమిదంశాస్త్రమ్. ౭.

వ్యా.—౧ ఏవ. ౪-౫-౬-౯. ౨ నిరాసోనుప. ౧-౨. ౩ మపరమార్థంచేత్. ౬.

౧౩౨౦. [అసదేవేదమ్]- ఇత్యాదికంవాక్యమ్,
 ౧౩౨౧. మాధ్యమికపక్ష ప్రతిక్షేపపరమ్, - శబ్ద-రేణవ్యాఖ్యా
 ౧౩౨౨. తదనుపపన్నమ్, - [తమ్.-
 ౧౩౨౩. [అసదేవేదమ్] అసీత్ -] ఇతి, - [అ] శబ్దాభిధే [౧]
 యే కాలవిశేషే ౨ అసత్ప్రతీతేః;-
 ౧౩౨౪. నహిశూన్యవాదీ, కాలవిశేషేశూన్యత్వం బ్రవీతి;
 ౧౩౨౫. శూన్యవాదనిరాసమాత్రేణ, [దితంభవతి,
 ౧౩౨౬. ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానం ౩ చప్రతిజ్ఞాతమ్, - నోపపా
 ౧౩౨౭. అపితు వై శేషికమతనిరాసాదేవోపపాదితం^౪భవతి.
 ౧౩౨౮. “కార్యస్య కారణస్య చాసత్త్వం హి మాధ్యమికాభిమ
 తమ్?
 ౧౩౨౯. ఇహతు, ‘కథమసత్సజ్జాయేత?’^౧ ఇతికార ‘ణా
 సత్త్వంకార్యసత్త్వంచప్రతీయతఇతి,
 ౧౩౩౦. నశూన్యవాదనిరాసపరమిదంవాక్యమ్, - [15]
 ౧౩౩౧. అతః, ‘క్షణికవాదనిరాసపరమ్:-”
 ౧౩౩౨. ఇతి, భాసూ-రేణవ్యాఖ్యాతమ్.
 ౧౩౩౩. తచ్ఛానుపపన్నమ్;-
 ౧౩౩౪. కాలవిశేషే అసత్ప్రతీతేః;-
 ౧౩౩౫. నహిమహాప్రళయసమయేక్షణికత్వముచ్యతే, -క్ష [20]
 ౧౩౩౬. తన్నిరాసే^౨పి, [ణికవాదిభిః;-
 ౧౩౩౭. వై శేషికమతనిరాసప్రతిజ్ఞాతార్థస్యాపేక్షితపవ.-
 ౧౩౩౮. తన్నిరాసే,
 ౧౩౩౯. క్షణిక, శూన్య, వాదానిరాసశ్చార్థతఃకృతస్యాత్.
 ౧౩౪౦. “కథమసత్సజ్జాయేత?”^౧ ఇత్యాదివాక్యమ్- [25]
 ౧౩౪౧. కారణాసత్త్వపరం ప్రతీయతఇతి,
 ౧౩౪౨. క్షణికవాదనిరాసానుగుణమ్, - ఇతిచేన్న;-

౧॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౨.

వ్యా.—౧ సదేవేదమ్. ౧-౨-౨. ౨ అసత్ప్రతీ. ౨. ౩ చ. ౩-౩.

౪ భవతి. ౪-౫-౩. ౫ కారణస్య ౧-౨-౨-౩. ౬ కారణసత్త్వ. ౬. [30]

౭ క్షణికత్వవాదనిరా. ౩. క్షణికవాది. ౬.

(౩౮౭.) అతపవ,

(౩౮౮.) “అసదేవేదమగ్ర ఆసీత్”^౧ ఇత్యారభ్య,

(౩౮౯.) అసత్కార్యవాదనిషేధశ్చ క్రియతే.

(౩౯౦.) “కుతస్తుఖలుసోమ్యై వంస్యాత్”^౨ ఇతి-

[5]

(౩౯౧.) “ప్రాగసతః-ఉత్పత్తిః-అహేతుకా,” ఇత్యర్థః.

౧౩౮౩. తస్యైవ్యుపక్రమభూత కార్యా^౧ సత్త్వపర పరమతోప
న్యాసవాక్య స్వారస్యానుగుణార్థ త్వేన - వర్ణనీయ
త్వాత్ - తస్య.

౧౩౮౪. ఏవమ్, ఉపక్రమానుగుణ్యమభిప్రేత్య, [10]

(౩౮౮) ౧౩౮౫. (“అసదేవేదమగ్ర ఆసీత్”^౧ ఇత్యారభ్య)-ఇత్యుక్తమ్.

౧౩౮౬. ఏకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞానస్య,

౧౩౮౭. అన్తరంగతయా^౨ పేక్షితోవై శేషికమతనిరాసః-

౧౩౮౮. ఏతన్నిరాసే, శూన్య^౩ వాదాదినిరాసః-అర్థసిద్ధః-

౧౩౮౯. ఏవమ్, ఉపన్యాసవాక్యస్వారస్యానుగుణ్యాత్, [15]

౧౩౯౦. ప్రతిజ్ఞాతార్థోపపాదనస్యాన్తరంగత్వేనాపేక్షితత్వాచ్చ,

౧౩౯౧. వై శేషికమతమేవాతనిరసనీయమ్.

(౩౯౦) ౧౩౯౨. (కుతస్తు-) ఇతి^౪ వ్యాఖ్యేయోపాదానమ్.

(౩౯౧) ౧౩౯౩. అస్యార్థమాహ (“ప్రాగసతః-ఉత్పత్తిః-అహేతుకా”
ఇత్యర్థః) ఇతి. [20]

౧౩౯౪. (హేతు) శబ్దః-ఆశ్రయేవర్యవస్యతి,

౧౩౯౫. ఆశ్రయస్యాపి హేతుత్వాత్.

౧౩౯౬. (ఉత్పత్తి) రామ, సతోద్రవ్యస్యావస్థాన్తరయోగ
ఇతి,-

౧౩౯౭. [వాచారమ్భణమ్] ఇత్యాదివాక్యేనహ్యుపపాది [25]
తమ్? ఇతి,-

(౩౯౨.) తదేవోపపాదయతి “కథమసతస్సజ్ఞాయేతః” ౧ ఇతి.-

(౩౯౩.) “అసతఉత్పన్నమ్, అసదాత్మకమేవభవతి” ఇత్యర్థః:-

(౩౯౪.) యథా, మృదఉత్పన్నం ఘటాదికమ్, మృదా¹ త్మకమ్.

(౩౯౫.) సతఉత్పత్తిర్నామ, వ్యవహారవిశేష సాతుభూతో² వస్థా [౩]
విశేషయోగః:-

౧౩౫౮. తమపజీవ్య, (“కుతస్తు”-) ఇత్యాదివాక్యేన-

౧౩౫౯. అసతాత్పర్యవాదోనిరస్యతే.

౧౩౬౦. “(ఉత్పత్తి) ర్నామహి అవస్థా విశేషః?

౧౩౬౧. తదాశ్రయభూతంద్రవ్యమ్, పూర్వమసచ్ఛేత్, [10]

౧౩౬౨. ఉత్పత్త్యావ్యావస్థా నిరాశ్రయాకథంభవతి?” ఇత్యర్థః.

౧౩౬౩. “(కుతః)-1 ఆశ్రయరూపాద్దేతోః, [రార్థః.

౧౩౬౪. (ఏవంస్యాత్)-ఉత్పత్త్యవస్థాస్యాత్;-” ఇతి, శుత్యక్ష

(౩౯౨) ౧౩౬౫. ఉత్తరవాక్యసంగతిమాహ (తదేవ-) ఇతి. [ర్థః.

౧౩౬౬. “నిరాశ్రయావస్థాస్వీకారే, బాధకందర్శయతి,” ఇత్య

(౩౯౩) ౧౩౬౭. (కథమసత-) ఇత్యాదివాక్యం వ్యాచక్షే-

౧౩౬౮. (అసతఉత్పన్నమ్-) ఇతి.

౧౩౬౯. (“అసతస్సజ్ఞాయేతః?”)-అసత-థంసజ్ఞాయేత్యర్థః.

౧౩౭౦. “మృదేవఘటోజాయతే” ఇత్యర్థేనత్యపి, “మృత్తి

కాయాఃఘటో ౨ జాయతే” ఇతివత్, అయంనిర్దేశః.

౧౩౭౧. కార్యకారణయోరనన్యత్వం పాగ్రసపాదితం మన్వా

నేన, ఏవంనిర్దిష్టమ్.

౧౩౭౨. “ఇహ (సచ్ఛబ్దః), జగదవస్థా విశిష్టపరః;-

౧౩౭౩. విశేష్యంవస్తు, పూర్వమ్ అసచ్ఛేత్, -

౧౩౭౪. విశేషణభూతజగత్త్వావస్థాయాలప్యసత్త్వాత్, [25]

౧౩౭౫. విశిష్టమప్యసత్స్యాత్:-” ఇత్యర్థః.

(౩౯౪) ౧౩౭౬. “(సత్) చేత్, కథముత్పత్తిరుపపద్యతే?”

౧౩౭౭. ఇత్యత్యా²హ (సత) ఇతి.

(౩౯౬.) పతదు క్తంభవతి:-

(౩౯౭.) ఏకమేవకారణభూత ద్రవ్యమ్, అవస్థా న్తరయోగేన కార్య మిత్యవ్యత ఇతి,

(౩౯౮.) ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానం ప్రతిపిపాద యిషితమ్;

[5]

(౩౯౯.) తత్, అసత్కార్యవాదే, నసేత్సృతి;-

(౪౦౦.) తథాహి;-నిమిత్త సమవాయ్య సమవాయి-

(౪౦౧.) ప్రభృతిభిః కారణైః;-

(౪౦౨.) అవయవ్యాఖ్యంకార్యమ్-ద్రవ్యాన్తరమేవ ఆ రభ్యత ఇతి,

(౪౦౩.) కారణభూతాద్వస్తునః, కార్యస్య వస్తస్త్వన్తరత్వాత్,

[10]

(౪౦౪.) న, తద్జ్ఞానేన, ౨ అన్యజ్ఞాతతాకథమపి సంభవతీ.

(౩౯౬) ౧౩౭౮. “అత్రవై శేషికమతనిరాసఃకిమర్థంక్రియతే?;-

౧౩౭౯. తుణికవాదనిరాసపవాత్రస్యాత్,” ఇతిశబ్దాయామ్,

౧౩౮౦. హేత్వన్తరమాహ (పతదు క్తంభవతి-) ఇతి.

(౪౦౦) ౧౩౮౧. “అసత్కార్యవాదః కీదృశః?, తస్మిన్సతి,-

[15]

౧౩౮౨. ప్రతి, జ్ఞాతాథాసద్ధికథమ్!” ఇత్యతాహ (తథాహి-)

౧౩౮౩. దణ్డచక్రాదేరపినిమిత్తత్వేపి,

[ఇతి.

౧౩౮౪. నిమిత్తశబ్దస్య అధిష్టాతరిప్రసిద్ధిప్రాచుర్యాత్,

(౪౦౧) ౧౩౮౫. తద్వ్యతిరిక్తకారణమ్, (ప్రభృతి)-శబ్దేనోచ్యతే.

(౪౦౨) ౧౩౮౬. (అవయవ్యాఖ్యమ్-) ఇతి.-

[20]

౧౩౮౭. అవయవాః బహవః-అల్పపరిమాణాః,

౧౩౮౮. (అవయవి-) ఏకం-బృహత్ ౨ రిమాణమ్, ఇతి,

౧౩౮౯. అనేన, సంఖ్యాభేద పరిమాణభేదాది ద్రవ్యాన్తరత్వ సాధకహేతవోవివక్షితాః.

౧౩౯౦. (అన్య)- కార్యస్య.

[25]

(౪౦౪) ౧౩౯౧. (కథమపి-) ఇతి.-

౧౩౯౨. అవస్థాతః, ద్రవ్యతత్త్వ, (జ్ఞాతతా)నసంభవతీత్యర్థః.

మూ. — ౧ కారణైరేవఅవ. ౭. ౨ అన్యస్యజ్ఞాత. ౧-౭.

వ్యా. — ౧ జ్ఞాతాథాసద్ధిః. ౪-౫-౬. ౨ పరిణామమ్. ౧-౨. ౩ అన్యస్య. ౧-౨
౪ కథంసంభవతీ. ౪-౫-౬.

[30]

- (౪౦౫) “కథమ్, అవయవిద్రవ్యా నైరమ్, నిరస్య తే” ఇతిచేత్;
 (౪౦౬) కారణగతావస్థా నైరయోగస్య, -ద్రవ్యా నైరోత్పత్తివాదినః సంప్రతి
 (౪౦౭) ఏకత్వనామా నైరవ్యవహారాదేరుపపాదకత్వాత్, [పన్నపైవ,
 (౪౦౮) ద్రవ్యా నైరాదర్శనాచ్చ. [5]

- (౪౦౫) ౧౩౯౩. ద్రవ్యభేదహేతవశకథం నిరస్య నై ఇతిచోదయతి
 (౪౦౬) - } ౧౩౯౪. పరిహరతి (కారణ-) ఇతి. [(కథమ్-) ఇతి.
 (౪౦౮) }

- (౪౦౭) ౧౩౯౫. (సంప్రతిపన్నపైవ-) ఇతి.
 ౧౩౯౬. అసమవాయికారణత్వేన సంప్రతిపన్నస్యేత్యర్థః:-
 ౧౩౯౭. “ద్రవ్యా నైరాభ్యుపగతిః, [10]
 ౧౩౯౮. కిందర్శనాత్?,-
 ౧౩౯౯. ఉత-కల్ప్యతే?,-
 ౧౪౦౦. సతావద్దర్శనమ్;
 ౧౪౦౧. కల్పకాః, -బుద్ధిశబ్ద, కార్యా నైరాదయః,-
 ౧౪౦౨. అవస్థాః విశేషేణాన్యథాసిద్ధాః;- [15]
 ౧౪౦౩. ఆస్తే-శేతే-గచ్ఛతి-తిష్ఠతి, -
 ౧౪౦౪. ‘ఏకో-యంసమాజః,’ - ఇత్యాదిషు,
 ౧౪౦౫. బుద్ధిశబ్దా నైరాదేరవస్థావిశేష హేతుకత్వదర్శనాత్;
 ౧౪౦౬. ఘటపటాదిషు, ద్రవ్యభేదహేతుకత్వంచదృష్టమ్;
 ౧౪౦౭. ‘ఆస్తే-శేతే,’ ఇత్యాదిషు, అవస్థాభేదహేతుకత్వంచ
 ౧౪౦౮. ‘అత్రకింనియామకమ్?’ ఇతిచేత్:- [దృష్టమ్:
 ౧౪౦౯. ‘ఆస్తే-శేతే’ ఇత్యాదిషు హిద్రవ్యప్రత్యభిజ్ఞయా
 వస్థాభేదహేతుకత్వంజ్ఞాయతే?,-
 ౧౪౧౦. ఏవమ్, న్యుద్ఘటాదిష్వపి, ద్రవ్యప్రత్యభిజ్ఞయా వస్థాభేద
 హేతుకత్వమ్, బుద్ధిశబ్దా నైరాదేర్జ్ఞాయతే?,- ఇత్యర్థః.
 ౧౪౧౧. (కథం... నిరస్య తే? ఇతి) శంకాయామ్, [(౪౦౫)]
 (౪౦౮) ౧౪౧౨. (ద్రవ్యా నైరాదర్శనాచ్చ)-(నిరస్య తే), ఇత్యన్వయః.

మూ.—౧ సంప్రతిపన్నపైవనామా. పన్నపైవకత్వనామా. ౧.

వ్యా.—౧ సమవాయ. ౨. అ కార్యాదయః. ౪-౫. ౩ విశేషాన్యథా. ౪-౫-౬.

౪ యస్యమా. ౪-౫-౬. ౫ భేదహేతు. ౩. ౬ హి. ౩-౪. ౨ శబ్దాదేర్జ్ఞాయ. ౧-౨. [30]

(౪౦౯.) ఇతి, కారణమేవ, అవస్థాన్తరావన్నమ్,

(౪౧౦.) కార్యమిత్యుచ్యతే, ఇత్యుక్తమ్.

(౪౧౧.) “ననునిరధిష్ఠానభ్రమాసంభవజ్ఞాపనాయ-

(౪౧౨.) అసత్కార్యవాదనిరాసక్రియతే; -

[5]

(౪౧౩.) తథాహి; -

(౪౧౪.) ఏకంబిద్రూపమ్, సత్యమేవ, -

(౪౧౫.) అవిద్యా, శబశమ్, జగదుపేణవివర్తత ఇతి, -

(౪౧౬.) అవిద్యాశ్రయత్వాయ, మూలకారణంసత్యమిత్యభ్యుపగత్తవ్యమ్; -

(౪౧౭.) ఇత్యసత్కార్యవాదనిరాసః.”

[10]

(౪౦౯) ౧౪౧౩. (ఇతి, కారణమేవ-) ఇతి, -

౧౪౧౪. (ఇతి) - తస్మాదిత్యర్థః.

౧౪౧౫. ఏవమ్, నాత్రక్షణికమతనిరాసక్రియతే,

౧౪౧౬. అపితు వైశేషికమతనిరాసః; (ఇత్యుక్తమ్).

(౪౧౧) - } ౧౪౧౭. అథ, మార్గమికమతనిరాసపరత్వమ్ -

[15]

౧౪౧౮. ఆశక్యనిరాక్రియతే (నను-) ఇత్యాదినా.

(౪౧౧) - } ౧౪౧౯. (నిరధిష్ఠాన-) ఇతి, - స్పష్టమ్.

(౪౧౩) ౧౪౨౦. “కథమ్, నిరధిష్ఠానభ్రమాసంభవః?

౧౪౨౧. అధిష్ఠానంచకిమ్?

౧౪౨౨. తస్యపారమార్థ్యే, కథం : భ్రమసంభవః?” [20]

౧౪౨౩. ఇత్యత్రాహ (తథాహి-) ఇతి, -

(౪౧౪) { ౧౪౨౪. (ఏక) శబ్దేన, సజాతీయాదిభేదనిషేధః.
౧౪౨౫. (సత్యమేవ-) ఇతి, - ఏవకారేణ,
౧౪౨౬. అధిష్ఠానాపారమార్థ్యవ్యావృత్తిః -

(౪౧౮.) నైతదేవమ్;-

(౪౧౯.) “ఏకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞాన ప్రతిజ్ఞాదృష్టా న్తముఖేనసతా-ర్యవాద
ప్రైవః ప్రసక్తత్వాత్,” ఇత్యుక్తమ్*

(౪౨౦.) భవత్పక్షేనిరధిష్టానభ్రమాసంభవస్యదురుపపాదత్వాచ్చ- [౧]

(౪౨౧.) యస్యహిచేతనగతోదోషపారమార్థికః;-

(౪౨౨.) దోషాశ్రయత్వంచపారమార్థికమ్,

(౪౨౩.) తస్య-పారమార్థిక ‘దోషేణయత్కస్య-;

(౪౨౪.) అపారమార్థికగన్ధర్వనగరాదిదర్శనముపపన్నమ్;

౧౪౨౨. “అధిష్టానాపారమార్థ్యే, ‘తస్మాప్సి- [స్యాత్;

౧౪౨౩. అపరమార్థత్వాదధిష్టానాన్తరాపేక్షా,’ ఇత్యనవస్థా

౧౪౨౪. తస్మాత్, సత్త్వమధిష్టానమ్:-” ఇత్యభిప్రాయః.

(౪౧౮.)- } ౧౪౩౦. పరిహరతి (నైతద్-) ఇత్యాదినా.-
(౪౨౯.) }

(౪౧౯) ౧౪౩౧. (ప్రసక్తత్వాత్)-(అసన్ధార్యవాదనిరాసక్రియతే*)-
(ఇత్యుక్తమ్-) ఇత్యన్వయః:- [*(౪౧౨)] [15]

౧౪౩౨. “(ప్రతిజ్ఞాదృష్టా) ప్రాభ్యం(సతా-ర్యవాద)స్యప్రస్తు
తత్వాత్,

౧౪౩౩. తదుపయోగితేన అసతా-ర్యవాదనిరాసక్రియతే,

౧౪౩౪. నతు (నిరధిష్టానభ్రమాసంభవజ్ఞాపనాయ అసతా-
ర్యవాదనిరాసక్రియతే),” ఇత్యర్థః. [20]

(౪౨౦) ౧౪౩౫. హేత్వన్తరంగాచాహ (భవత్పక్షే-) ఇతి.

(౪౨౧.)- } ౧౪౩౬. తదేవోపపాదయతి (యస్యహి-) ఇతి.-
(౪౨౯.) }

(౪౨౧) ౧౪౩౭. (యస్య) మతేఇత్యర్థః.

(౪౨౨) ౧౪౩౮. (దోషాశ్రయత్వంచ)-దోషసంబంధశ్చేత్యర్థః.

(౪౨౩) ౧౪౩౯. (తస్య)- “తస్యమతే,” ఇత్యర్థః. [25]

మూ.—౧ ప్రతిపన్నత్వాత్. ౪-౫. ౨ భ్రమస్యదురు. ౧-౨. ౩ చ. ౨-౪.
౪ దోషయత్క. ౧-౨.

వా—౧ చ. ౩-౪.

* (౧౦౩-౧౨౯) (౨౨౬-౨౨౯) (౩౨౩-౩౩౨) (౩౫౧-౩౬౦) (23-12-81)

- (౪౨౫.) యస్యతుదోషశ్చాపారమార్థికః,-
 (౪౨౬.) దోషాశ్రయత్వంచాపారమార్థికమ్,-
 (౪౨౭.) తస్య,-
 (౪౨౮.) అపారమార్థికేనాప్యాశ్రయేణతదుపపన్నమితి,
 (౪౨౯.) భవత్పక్షేననిరధిష్ఠానభిమానమ్భవః.

[5]

(౪౨౫.)- } ౧౪౪౦. “అధిష్ఠానాపారమార్థ్యేభిమానసంభవః,-
 (౪౨౯.) }

౧౪౪౧. కిం-దర్శనాదుచ్యతే-

౧౪౪౨. ఉతయుక్తిభిస్తథాకల్ప్యతే?

౧౪౪౩. దర్శనాచ్చేత్,-

[10]

౧౪౪౪. (దోష) (దోషాశ్రయ) త్వాదేరపి (అపారమార్థిక) త్వే, నక్వచిద్భూమోదృప్తభితి,-

౧౪౪౫. (దోష) దేరపి పార^౨ మార్థ్యమభ్యుపగమ్యంస్యాత్;

౧౪౪౬. యక్త్యా, పారమార్థ్యంకల్ప్యతే, చేత్,-

౧౪౪౭. తస్మాదోష^౩స్య అపార^౪మార్థ్యేదోషాస్తరాపేక్షత్వేన,- అనవస్థా ప్రసంగాత్, ^౫ తస్మాపిపారమార్థ్యం

౧౪౪౮. తత్రానవస్థాపరిహారాయ,-

[స్యాత్;-

౧౪౪౯. స్వరూపానాదిత్వమ్,-

౧౪౫౦. ప్రవాహానాదిత్వం,-

౧౪౫౧. చుర్ఛటత్వమ్,-

[20]

౧౪౫౨. స్వపరనిర్వాహకత్వంవా, యద్యుచ్యతే-

౧౪౫౩. తత్,-అధిష్ఠానేపీతుల్యమితి, న తత్పారమార్థ్యసిద్ధిః;

౧౪౫౪. అనాదిత్వేపి, అనవస్థా దుష్పరిహారా;-

౧౪౫౫. అనాదేరేవజీవభేదస్యాపారమార్థ్యస్యదోషమూల

౧౪౫౬. ఏవమ్, (భవత్పక్షే), [త్వాభ్యుపగమాత్.

౧౪౫౭. (నిరధిష్ఠానభిమానసంభవ) స్వదురుపపాదత్వాత్,

౧౪౫౮. తద్జ్ఞాపనాయఅసత్కార్యవాదనిరాసోనుపపన్నః”:-

ఇత్యర్థః.

వ్యా.—౧ అపారమార్థ్య. ౩. ఎమార్థికత్వమభ్యు. ౧. ౩ స్వాప్యపారమార్థ్య. ౧-౨-౩. ౪ మార్థ్య. ౩. ౫ తత్త్వాపి. ౭. ఉచుర్ఛటత్వ. ౧౨. ౭ స్వరూప. ౧-౨-౪-౫-౭.

౯౮ శ్రీమత్కృష్ణార్జునసంవాదమున కృష్ణార్జునసంవాదము.

- (౪౩౦.) శోధకేషుపి, “సత్యంజ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ”^౧ “అనన్తోబ్రహ్మ”^౨
 ఇత్యాదిము, సామాన్యాధికరణ్యవృత్తిస్థితిని నేకగుణ విశిష్టకాథా
 భిధానమవిరుద్ధమితి, సర్వగుణవిశిష్టంబ్రహ్మభేదీయత ఇతిపూర్వమేవో
 (౪౩౧.) “అథాత ఆదేశోనేతి నేతి”^౩ ఇతినిషేధోద్భవ్యత ఇతిచేత్, [క్రమ్.*
 (౪౩౨.) కిమత్రనిషేధ్యతే? ఇతివక్తివ్యమ్.
 (౪౩౩.) “ద్వేవావబ్రహ్మణోరూపేమూర్తంనైవామూర్తంచ”^౪
 (౪౩౪.) ఇతిమూర్తామూర్తాత్మకప్రపञ్చస్సర్వోనిషేధ్యత ఇతిచేత్,
 (౪౩౫.) బ్రహ్మణోరూపతయా^౫ ప్రజ్ఞాతంసర్వం రూపతయోపదిశ్య,
 (౪౩౬.) పునస్తదేవనిషేద్ధమయిక్తమ్

[10]

- (౪౩౦.)- } ౧౪౫౯. యానిశ్రుతివాక్యాని, - నిర్విశేషపరత్వేన, - పరైరుక్తాని,
 (౪౩౧.) } ౧౪౬౦. తేషాంసర్వేషాంభేదనిషేధపరత్వమపినిరసనీయమ్.-
 ౧౪౬౧. అతః, సద్విద్యానంతరమ్, శోధకవాక్యానాంభేదనిషేధ
 పరత్వం^౧ పునఃస్మృతే,-
 ౧౪౬౨. (శోధకేషుపి-) ఇత్యాదినా. - స్మృప్తమ్.

[15]

- (౪౩౧.)- } ౧౪౬౩. సద్విద్యాదిముభేదనిషేధపరత్వమ్ ఆత్మేష్యమితి,
 (౪౩౪.) } ౧౪౬౪. నిషేధకణ్ఠోక్తిమత్, - వాక్యమ్, - (“అథాత ఆదేశః”)
 ఇత్యాది^౨ కమ్,
 ౧౪౬౫. భేదనిషేధపరంశబ్దతే (అథాత-) ఇత్యాదినా.
 ౧౪౬౬. (కిమత్ర-) ఇతి (కిం) శబ్దః, - యేషార్థః, - [గాత్,
 ౧౪౬౭. “ప్రమాణాంతరాగోచరస్య, విహితస్య, నిషేధాయో
 ౧౪౬౮. నకించిదపినిషేద్ధంశక్యమ్,” ఇతిభావః.
 (౪౩౩) ౧౪౬౯. నిషేధ్యంశబ్దతే (ద్వేవావ-) ఇతి.
 (౪౩౫) ౧౪౭౦. పూర్వాభిప్రేతమర్థంవదన్పరిహరతి (బ్రహ్మణ) ఇతి.-
 ౧౪౭౧. “బ్రహ్మణోరూపత్వేనాప్రజ్ఞాతత్వాత్,
 ౧౪౭౨. నిషేధార్థమనువాదః” ఇతివస్తుంసశక్యతే,-
 ౧౪౭౩. తస్మాత్,^౩ విధీయత ఏవేతి.-
 ౧౪౭౪. విహితస్య నిషేధోనోపపద్యతే,-
 ౧౪౭౫. తథాసతి, వేదస్య విప్రలంఘకత్వేన నిషేధవాక్యమపి
 అప్రమాణం భవేత్.-” ఇత్యర్థః.

[30]

౧॥ తై-ఆ. ౨-౧౧. ౨॥ తై-భృ. ౬. ౩॥ బృ-ఉ. ౪-౩-౬. ౪॥ బృ-ఉ-౪-౩-౧.

మూ.-౧ శోధకవాక్యేషుపి. ౧-౩-౭. ౨ అనన్తోబ్రహ్మ ౧-౩-౭-౧.

* (౨౩౦) - (౨౪౫)

వ్యా-౧ పునఃస్మృతి. ౭. ౨ కమ్. ౭-౧. ౩ విహితమివ. ౬.

(౪౩౭.) “ప్రత్యక్షనాద్ధిపజ్జ-స్యమారాదస్పర్శసం, వరమ్”^౧ ఇతిన్యా

(౪౩౮.) కస్త్యనిషేధక^౨ వాక్యార్థః? [యాత్.

(౪౩౯.) సూత్రకారస్వయమేవవదతి,-

(౪౪౦.) “ప్రకృతైతావత్స్వంహిప్రతిషేధతి, తతోబ్రవీతిచభూయః,”^౩ ఇతి.

(౪౪౧.) ఉత్తరత్ర, “అథనామధేయమ్, సత్త్వస్యసత్త్వమితి పాగ్నినావై,

(౪౪౨) తేషామేషసత్త్వమ్”^౩ ఇతి త్యాదినా, [సత్త్వం

(౪౪౩.) గుణగణస్యప్రతిపాదితత్వాత్,

(౪౩౭) ౧౪౭౬. ఏతదనుగుణన్యాయప్రతిపాదకం పురాణవచనమూహ

(ప్రత్యక్షనాద్-) ఇతి.- [(వరమ్),

౧౪౭౭. “యథా, పజ్జోపలేప తత్ప్రత్యక్షనాదపి, తదస్పర్శో

౧౪౭౮. తథా, అపూర్వభ్రమాంతరారోపణతన్నిషేధాదపి,

మానమేవ (వరమ్);- [ప్రయోజనవిద్యతే

౧౪౭౯. సహిపజ్జోపలేప తత్ - త్యక్షనా^{౨౨}యా సస్య

౧౪౮౦. ఏవమ్, అపూర్వ భ్రమారోపణతన్నిషేధాయాసస్య

అప్రయోజనత్వాత్, శాస్త్రీస్యప్రయోజనపర్యవసా

యిత్యం నస్యాదితి, బుభుత్సితగ్రాహ్యం శాస్త్రీమ్

అనారఘ్యణీయంస్యాత్: ”ఇతిభావః.

(౪౩౮) ౧౪౮౧. ఏవంస్వోత్తార్థేనైరస్తే, రాధాన్తినం పృచ్ఛతి(క) ఇతి.

౧౪౮౨. (నిషేధవాక్యార్థః),^౩ నిషేధవాక్యస్యార్థః. [20]

(౪౩౯)- } ౧౪౮౩. అహసిద్ధాన్తీ (సూత్రకార) ఇతి.

(౪౪౦)- } [దినా.

(౪౪౧)- } ౧౪౮౪. ఉదాహృతం^౪ సూత్రంవ్యాచస్తే (ఉత్తరత్ర-) ఇత్యా

(౪౪౨)- } ౧౪౮౫. (ఉత్తర^౫త్ర)శబ్దేన, సూత్రం[తతః] ఇతివచంవ్యాఖ్యాతమ్

౧౪౮౬. [భూయః] బహుతరమిత్యర్థః.

(౪౪౩) ౧౪౮౭. తదభిప్రేతోక్తమ్ (గుణగణస్య-) ఇతి. [25]

౧॥ ౨॥ శా-మీ. ౩-౨-౨౨. ౩॥ బృ. ౪-౩-౬.

మూ.—౧ ఉమమ్. ౨. ౧ వాక్యస్యార్థః. ౩-౬. ౩ త్యాది. ౨-౩-౪-౫-౬-౭-౮.

వ్యా.—౧ తథాపూర్వంభి. ౧. ౨ నిషేధవాక్యార్థః. ౨-౩. ౩ నిషేధవాక్యస్యార్థః. ౧-౩. ౪ సూత్రం. ౪-౫-౬-౭. ౫ త్ర. ౩-౪-౫-౬-౭.

(౪౪౪.) “పూర్వప్రకృతైతావన్తాత్రాన భవతిబ్రహ్మేతి,-

(౪౪౫.) 1 బ్రహ్మణపతావన్తాత్రాప్రతిషిధ్యతే:-” ఇతి 2 సూత్రస్వార్థః.

(౪౪౬.) “నేహనానాస్తికిచ్చన్” ౧ ఇత్యాదినా, నానాత్వప్రతిషేధోపపద్య, శ్యత ఇతిచేత్, [5]

(౪౪౭.) అత్రాపి ఉత్తరత్ర “సర్వస్యవశీ సర్వస్యేశానః” ౧ ఇతి,-

(౪౪౮.) సత్త్వసజ్జల్పత్వ సర్వేశ్వరత్వప్రతిపాదనాత్,

౧౪౮౮. “స్వరూపాన్యథాభావరూప వికారాస్పదావిద్వాన్
వృత్త్యా, సత్త్వశబ్దవాచ్యోజీవః;

౧౪౮౯. తస్యథత్వాన్యథాభావరూపవికారో ౨ స్తి; [10]

౧౪౯౦. స్వరూపతోధర్మతత్త్వావికారః పరమాత్మేతి,

౧౪౯౧. తదుభయవ్యాప్యవృత్త్యా, పరమాత్మా,

౧౪౯౨. (“సత్త్వస్యసత్త్వమ్” ౩) ఇత్యుచ్యతే:-” ఇత్యర్థః.

(౪౪౮) ౧౪౯౩. (ఏతావన్తాత్రానభవతి ౩ బ్రహ్మేతి) ఇతి.-

౧౪౯౪. గుణవిశిష్టంబ్రహ్మ, ఏతావన్నభవతి.- [15]

౧౪౯౫. ఏతావన్తగుణకంబ్రహ్మనభవతీత్యర్థః.

(౪౪౬)- { ౧౪౯౬. “(నేహనానాస్తి-) ఇత్యాదిష్వియత్తానిషేధపరత్వం
() } దుర్వచమ్” ఇతి, [ది.నా.

౧౪౯౭. కృత్స్న 4 భేదనిషేధపరత్వంశబ్దతే (నేహ-) ఇత్యా

(౪౪౭) ౧౪౯౮. పరిహరతి (అత్రాపి-) ఇతి. [20]

౧౪౯౯. [వశీత్వమ్], నుణేనవశీకారః.

౧౫౦౦. [ఈశానః], నియన్తా.

(౪౪౮) ౧౫౦౧. వశీత్వాదీనాం (సత్త్వసంకల్పత్వ) విశేషరూపత్వాత్,
(సత్త్వసజ్జల్పత్వమ్) అతోక్తమ్.

౧౫౦౨. “సర్వస్యాధిపతిః” ౫ ఇతివాక్యోక్తంస్వామిత్వమ్,-

౧౫౦౩. (సర్వేశ్వరత్వ) శబ్దేనోచ్యతే.

౧॥ బృ. ౬-౪-౧౯. ౨॥ బృ. ఉ. ౬-౪-౨౨. ౩॥ బృ. ఉ. ౪-౩-౬. ౪॥ ౬-౪-౨౨.

మూ. — ౧ బ్రహ్మేతావన్తా. ౧-౨-౩-౭. ౨ సూత్రార్థః. ౧-౭-౧౦. ౩ ఏవ. ౧-౭-౯.

వ్యా — ౧ రూప. ౧-౯. ౨ రూప. ౬-౭-౯. ౩ బ్రహ్మేతి. ౩-౫-౬.

౪ భేద. ౩-౯. ౫ తత్త్వాపీతి. ౭. ౬ త్వ. ౩-౪-౫-౬-౭-౯. [30]

(౪౪౯.) చేతనాచేతన 1 వస్తుశరీర ఈశ్వరశ్చితి,-

(౪౫౦.) సర్వప్రకారసంస్థితఃసర్వేశ్వరస్స 2 ఏకవేతి,

(౪౫౧.) తత్ప్రీత్యసీకాబ్రహ్మత్వక నానాత్వమ్,-ప్రతిషిద్ధమ్-

(౪౫౨.) సభవదభిమతమ్:

[5]

(౪౫౩.) సర్వాసు ఏవమ్ప్రకారాసుశ్చితిషు ఇయమేవ 4 రీతిః-ఇతి,-

(౪౫౪.) నక్వచిదపిబ్రహ్మణఃసవిశేషత్వ 5 నిషేధవాచీకోపిశబ్దోదృశ్యతే.

౧౫౦౪. అస్య, ప్రదర్శనార్థత్వాత్ప్రక 1 రణోక్తస్య,

౧౫౦౫. “సర్వమిదంప్రశాస్తి” 1 ఇత్యుక్తంనియమనమ్, [భవతి-

౧౫౦౬. “ఏవ సేతుర్విధరణః” 1 ఇత్యుక్తంధారకత్వంచ, ఉక్తం

౧౫౦౭. ఏవంపతిత్వనియస్తృత్వ ధారకత్వైఃఈశ్వరస్య,

౧౫౦౮. తంప్రతి శేషనియామ్యధార్యభూతస్య జగతః శరీర

(౪౪౯) ౧౫౦౯. (చేతనాచేతనవస్తుశరీర)ఇత్యుక్తమ్. [త్వాత్,

(౪౫౦) ౧౫౧౦. (సర్వప్రకారసంస్థితః),-సర్వప్రకారవిశిష్టః-

౧౫౧౧. “ఏవమ్, ప్రకార్యేక 3 త్వస్యవిహితత్వాత్, [13]

౧౫౧౨. నిషేధస్యవిహితవ్యతిరిక్తవిషయత్వాచ్చ,

౧౫౧౩. ప్రకారినానాత్వ నిషేధపరమిదంవాక్యమ్, ఇత్యర్థః.

(౪౫౨) ౧౫౧౪. (సభవదభిమతమ్-) ఇతి.-

౧౫౧౫. సజాతీయవిజాతీయస్వగతయావశ్యత్వేనానాత్వమ్,-

నప్రతిషిద్ధ్యతఇత్యర్థః.

[20]

(౪౫౩) ౧౫౧౬. ఉక్తన్యాయకలాపేనసర్వాశ్చితియో నిర్వాహ్య

ఇత్యాహ (సర్వా-సు) ఇతి.

(౪౫౪) ౧౫౧౭. (నిషేధవాచీకోపిశబ్దోదృశ్యతే) ఇతి.-

౧౫౧౮. కేతేశబ్దాఇతిహి ప్రకాస్తమ్;-

౧౫౧౯. అతస్తదేవోప సంహృతమ్.

[25]

౧౫౨౦. ఏవమ్, బ్రహ్మజ్ఞానపక్షస్య, శ్రుత్యపేతత్వందర్శితమ్;-

౧॥ బృ-ఉ. ౬-౪-౨౨.

౨॥

మూ.—౧సర్వవస్తు. ౧-౩-౬-౨-౧౦. ౨ఏక. ౧౦-౧. ౩ తత్ప్రీత్యసీకామఅబ్ర. ౧౦.

౪ స్థితి. ౧౦. ౫ నిషేధకఃకోపిశ. ౧-౩-౬-౨.

వ్యా.—౧రణోక్తంసర్వ. ౪-౫-౬. ౨ భవతి. ౧-౨-౧. ౩ త్వ. ౬-౧. [30]

౪ తస్యవ్యతి. ౭. ౫ ప్రకార. ౭. నిషేధ. ౧-౧. ౬ శబ్దాన్వివృత్తమ్. ౧.

(౪౫౫.) అపిచ.

(౪౫౬.) “నిర్విశేషజ్ఞానమాత్రంబ్రహ్మ,-

(౪౫౭) తచ్చ, ఆచ్ఛాదికావిద్యాతిరోహితః స్వరూపమ్,-

(౪౫౮.) స్వగతనానాత్వంపశ్యతి, ఇత్యయివార్థోసఘటతే,-

[5]

(౪౫౯.) తిరోధానంనామ,-ప్రకాశనివారణమ్.-

(౪౬౦) స్వరూపాతిరేకి ప్రకాశధర్మానభ్యుపగమేన,

(౪౬౧.) ప్రకాశమైవస్వరూపత్వాత్, స్వరూపనాశపపాత్యత్.

(౪౬౨.) “ప్రకాశపర్యాయం జ్ఞాననిత్యమ్,

(౪౫౫.)- { ౧౫౨౧. అథ, న్యాయాపేతత్వందర్శయతి(అపిచ-)ఇత్యాదినా.
(౪౬౯) }

౧౫౨౨. (శ్రుతిన్యాయాపేతమ్)

౧౫౨౩. ఇతిహి పూర్వము క్తమ్.? (వే.పుటమ్-౫.)

౧౫౨౪. (అపిచేతి).- సకేవలంశ్రుత్యపేత త్వమేవ,-

౧౫౨౫. అపితున్యాయాపేత త్వంచేత్యర్థః.

(౪౫౬.)- { ౧౫౨౬. తిరోహితస్వరూపస్యహిభేద దర్శనమ్ ?
(౪౬౯) } [15]

౧౫౨౭. తత్ర, తిరోధాన మూషణేన,

౧౫౨౮. షరమతమ్,-సః మూలమున్నూలితమ్ భవతీతి,-

౧౫౨౯. తిరోధిందూషయితుం తత్ప్రతముపన్యస్య,

౧౫౩౦. తదనుపపత్తిప్రతిజానీతే (నిర్విశేష-) ఇత్యాదినా.-

౧౫౩౧. కథమిత్యత్రాహ (తిరోధానంనామ-) ఇతి. [20]

౧౫౩౨. “(ప్రకాశని) వృత్తిస్తిరోధానమస్తు,

౧౫౩౩. తత్సకిమ్?” ఇత్యత్రాహ (స్వరూప-) ఇతి.-

(౪౬౨) ౧౫౩౪. “నిత్యంవిభుమ్” ఇత్యాదిశ్రుతయోనిత్యత్వంపదన్తి;

౧౫౩౫. “అన్యతేనహిప్రత్యుధాః?”

౧౫౩౬. ఇత్యాదయస్తిరోధానం పదన్తి; [25]

౧౫౩౭. ఏవమ్, నిత్యత్వతిరోధాన యోరుభయోరపి,

౧౫౩౮. శ్రుతిప్రతిపన్నత్వాన్నానిత్యత్వమ్:-”ఇతిశక్తాయామ్

౧౫౩౯. “శ్రుతిరవ్యయోగ్యార్థంపక్షంనాలమ్”

౧౫౪౦. ఇత్యభిప్రాయేణాహ (ప్రకాశపర్యాయమ్-) ఇతి.,

(౪౬౩.) సచప్రకాశః అవిద్యాః తిరోహితః, ఇతి బాలిశభాషిత మిదమ్.-

(౪౬౪.) అవిద్యయా ప్రకాశ స్తిరోహిత ఇతి,-

(౪౬౫.) ప్రకాశోఽప్యత్తిప్రతిబద్ధో వా, విద్యమానస్య వినాశో వా.

(౪౬౬.) ప్రకాశస్యానుత్పాద్యత్వాత్, స్వరూపనాశ ఏవ స్యాత్. [5]

(౪౬౭) ౧౫౪౧. “వాద్యవైరేవ, జ్ఞానస్య జడత్వ మన్యైకృతంచేత్,

౧౫౪౨. ప్రకాశస్య తద్వ్యతిరి క్తత్వాత్,-

౧౫౪౩. తన్నిష్పత్తి స్వరూపనాశో న స్యాత్;-

౧౫౪౪. నచ తథాభ్యుపగతమ్;-

౧౫౪౫. ‘బ్రహ్మ, జ్ఞానస్వరూపమ్, [10]

౧౫౪౬. జ్ఞానంచ, స్వయన్ప్రకాశమ్’ ఇ త్యేవాభ్యుపగతమ్

౧౫౪౭. ఇత్యభిప్రాయేణ (ప్రకాశపర్యాయమ్-) ఇత్యుక్తమ్.

౧౫౪౮. “తిరోధానమ్ ప్రకాశనిష్పత్తిః;-

౧౫౪౯. తస్మాత్, స్వయన్ప్రకాశరూప (జ్ఞాననిత్యమ్),

౧౫౫౦. తచ్చ (అవిద్యాతిరోహిత) మితి, వ్యాహతమ్,” ఇతి,

౧౫౫౧. ఇనుమర్థం శ్రుతిర్న ప్రతిపాదయతీత్యర్థః.

౧౫౫౨. ఏవమ్, “స్వయన్ప్రకాశత్వశ్రుతిమ్,

౧౫౫౩. తిరోధాన శ్రుతిమ్,- [త్,] ఇత్యుక్తమ్.

౧౫౫౪. ఉభయం శ్రద్ధధానేన త్వయా వ్యాహతార్థ ఉక్తస్సాన్విత

(౪౬౪) ౧౫౫౫. ఉక్తార్థంచ విప్రవిష్టా, అన్యతరపరిగ్రహే అన్యతరత్-

త్యాజ్యమిత్యాహ (అవిద్యయా-) ఇతి.

౧౫౫౬. “(అవిద్యయా ప్రకాశ స్తిరోహిత ఇతి-) అస్యార్థః-

౧౫౫౭. ప్రకాశస్య ప్రాగభావః ప్రథ్వంసాభావో వా,” ఇత్యర్థః.

(౪౬౬) ౧౫౫౮. తత్ర, “అనుత్పాద్యస్య (ప్రకాశస్య), ప్రథ్వంసాభావ

ఏవ-తిరోధిస్సాన్విత,”

[25]

౧౫౫౯. ఇత్యాహ (ప్రకాశస్య-) ఇతి.

- (౪౬౭.) “ప్రకాశఃనిత్యోనిర్వికార స్థితిః,” ఇతిచేత్,
 (౪౬౮.) సత్యామప్యవిద్యాయాంబ్రహ్మణీనకీర్ణిత్తిరోహితమ్ఇతి, [యపవ.
 (౪౬౯.) “నానాత్వంపశ్యతి” ఇతిభవతామయంవ్యవహారఃసత్స్వనిర్వచనీ
 (౪౭౦.) “ననుచ, భవతోపి, విజ్ఞానస్వ^౨ రూపలత్యాఅభ్యుపగ న్నవ్యః, [5
 (౪౭౧.) సచ, స్వయంప్రకాశః,
 (౪౭౨.) తస్యదేవాదిరూపాత్మాభిమానేస్వరూపప్రకాశతిరోధానమవశ్యా
 శ్రయణీయమ్,-

౧౫౬౦. పవమ్, “తిరోధానశుభ్రితీంద్రధానేన,

౧౫౬౧. స్వయిష్పుకాశత్వశుభ్రితీస్త్యాజ్యాస్యాత్,- [10

౧౫౬౨. (స్వరూపనాశ) ప్రసక్తాత్,” ఇత్యుక్తమ్.

(౪౬౭) ౧౫౬౩. అథ, “స్వప్రకాశత్వాభ్యుపగమే, తిరోధానశుభ్రితీస్త్యా
 జ్యాస్యాత్,” ఇత్యాహ (ప్రకాశోనిత్య) ఇతి.

(౪౬౯) ౧౫౬౪. (సత్స్వనిర్వచనీయపవ-) ఇతి-

౧౫౬౫. “వ్యాహతత్వాదయమర్థోవిద్వత్సన్నికౌ వక్తుమయో

౧౫౬౬. ఇత్యుపాలమ్భః. [గ్యః,”

(౪౭౦)-} ౧౫౬౭. ఉక్తదోషస్సిద్ధాన్తినోపిప్రసజతీచోదయతి (ననుచ-)

(౪౭౪) } ఇత్యాదినా.

(౪౭౦) ౧౫౬౮. (భవతోపి-) ఇతి-

౧౫౬౯. “సత్త్వంజ్ఞానమనంత్రబ్రహ్మ” ౧ “విజ్ఞానఘనపవ” ౨

“ప్రజ్ఞానఘనపవ” ౩ ఇత్యాదిభిః,

౧౫౭౦. (జ్ఞానస్వరూప) త్వంత్యయా (అభ్యుపగ న్నవ్యమ్).

(౪౭౧) ౧౫౭౧. (సచ-) ఇతి-

౧౫౭౨. “అత్యాయంపురుషస్స్వయజ్ఞోర్భవతి”^౪ “అత్మా

జ్యోతిస్సమాడితిహివాచ”^౫ ఇత్యాదిభిః,- [25]

౧౫౭౩. (స్వయంప్రకాశ) త్వమభ్యు^౨ పేత్యమ్.

(౪౭౨) ౧౫౭౪. (తస్య-) ఇతి-

(౪౭౩.) స్వరూపప్రకాశేశతి, స్వాత్మని ఆకారాంతరాధ్యాసాయోగాత్,-

(౪౭౪.) అతో, భవతశ్చ సమానోఽయందోషః:-

(౪౭౫.) కింఞ్చ, అన్యకమేకస్మిన్నేవాత్మనిభవదుదీరితందుర్లుటత్వమ్,-

(౪౭౬.) భవతామ్, ఆత్మానన్త్యాభ్యుపగమాత్,

[5]

(౪౭౭.) సర్వేష్వయందోషఃపరిహరణీయః”.

౧౫౭౫. “తయోతిరోహితత్వాచ్చ శక్తిః త్రైతజ్ఞసంజ్ఞితా”

౧౫౭౬. (తిరోధానమ్)-అభ్యుపేత్యమ్, [ఇత్యాదిభిః,

౧౫౭౭. దేవత్వాద్యధ్యాసనిర్ధ్యర్థమ్;” ఇత్యర్థః.

(౪౭౮.) ౧౫౭౮. త్వత్ప్రయోదోషాధిక్యమస్త్రీత్యాహ (కించ-) ఇతి. [10]

౧౫౭౯. “ప్రయోజకంతుల్యంచేత-ధందోషాధిక్యమ్?” ఇతి

౧౫౮౦. ఉచ్యతే.-

[చేత్,-

౧౫౮౧. భేదవాదినా, సుఖత్వదుఃఖత్వశిష్యాచార్యబద్ధముక్తాది

వ్యవస్థాః, పామ్రాణికత్వేనాభ్యుపగతాః;-

౧౫౮౨. తిరోధానేన, సర్వాత్మనాం స్వరూపనాశేశతి, [15]

౧౫౮౩. పామ్రాణికానేకవ్యవస్థాభక్తస్సౌత్;-

౧౫౮౪. అన్తత్ప్రయేతు, వ్యవస్థానాం కాల్పనికత్వాత్,-

౧౫౮౫. నతద్భజ్జోదోషః;-

౧౫౮౬. త్వత్ప్రయేతు, స్వరూపనాశప్రసక్తాత్,-

౧౫౮౭. పామ్రాణికత్వేనాభ్యుపగతానేకవ్యవస్థాభక్తప్రస

౧౫౮౮. దోషాధిక్యమ్;” ఇతిభావః.

[క్రొచ్చ,

(౪౭౯.) ౧౫౮౯. (పరిహరణీయః)-ఇత్యస్య, అయమభిపామ్రాణికః;-

౧౫౯౦. “సర్వోత్తరహిప్రతిబద్ధిప్రయోగః, పరిహరణామ్యాభి

౧౫౯౧. అన్యథా, ప్రతిబద్ధీ, నిష్ప్రయోజనాః; [ప్రాయేణ,-

౧౫౯౨. సహిత్యచోరః? ఇత్యత్ర,-

[25]

‘త్వమపిచోరః’ ఇత్యుక్తే, దోషపరిహరణాస్సౌత్?

౧॥ వి-పు. ౬-౨-౬౩.

మూ.—౧ ఆకారాధ్యాసా, ౮. ౨ కింతు. ౨-౭-౮-౯. ౩ వివ. ౬-౭-౯.
౪ భవతానన్త్యా. ౧-౭. భవతాత్మానన్త్యా. ౪-౫.

వ్యా.—౧ ఇత్యేవమాది. ౩. ౨ ధానమప్యభ్యుపే. ౩. ౩ కింత్వితి. ౩. [30]
౪ ప్రయోజనమ్. ౭. ౫ ఆభేద. ౭. ౬ కల్పనీయత్వాత్. ౭. ౭ పామ్రాణికత్వా
భ్యుప. ౪-౫-౬. ౮ త్ర. ౪-౫-౯. ౯ హి. ౬-౯.

(౪౭౫) అత్రోచ్యతే.-

(౪౭౬) స్వభావతః-

(౪౭౫)- { ౧౫౯౩. తస్మాత్, పరిహరతుల్యస్వమేష ప్రతిబద్ధింవదతోభి
(౫౦౩) } ప్రిత మితి, [5]

౧౫౯౪. అత్రాపియస్త్యయాపరిహర ఉచ్యతే,-

౧౫౯౫. సోఽస్త్యత్పయేఽపిసమానః" ఇతి.

౧౫౯౬. పరిహరతి, (అత్రోచ్యతే-) ఇత్యాదినా- [తః-

(౪౭౬) ౧౫౯౭. ప్రతిబద్ధింవదతా, పూర్వపక్షిణా, అయిషార్థోభిప్రే

౧౫౯౮. "సహివచనవిరోధేన్యాయప్రవర్తతే?" ఇతిన్యాయాత్,

౧౫౯౯. జీవస్వరూపనిత్యత్వే, తస్యచతిరోధానే, నాస్త్రసిద్ధేసతి,

౧౬౦౦. తద్విరుద్ధస్తరోనప్రవర్తతే ఇతిపరిహరంవదసిచేత్,

౧౬౦౧. సోఽస్త్యత్పయేఽపితుల్యః" ఇతి.

౧౬౦౨. ఏతత్, ప్రతిపక్షి (స్వభావత) ఇతి.-

౧౬౦౩. వచనవిరోధేకేవలతరోయద్యపిసప్రవర్తతే, [15]

౧౬౦౪. తథాపివచనాంతరవిరోధోదుర్వారః;

౧౬౦౫. బ్రహ్మణోహేయప్రత్యక్షీకత్వ కల్యాణగుణాకరత్వ
వచనైః,

౧౬౦౬. జగత్స్తద్విభూతిత్వ విభాయివచనైశ్చ,

౧౬౦౭. బ్రహ్మణోభిమాత్రయత్వాదికమ్, [20]

౧౬౦౮. జగతోభిషు విషయత్వంచ, విరుద్ధమితి,

౧౬౦౯. బ్రహ్మణస్తిరోధానాదికమ్, వచనంప్రతిపాదయతు
మలమ్; [స్య,

౧౬౧౦. ఏవమ్, వచనవిరోధేన, భవదభిమతార్థస్య వ్యాహత

౧౬౧౧. శ్రుత్యాప్రతిపాదయతుమశక్యత్వాత్, [25]

౧౬౧౨. అన్యదుక్తస్తరోస్త్యన్యతే ప్రవర్తతపవేతి,

(౪౮౦.) మలప్రత్యసీకా-

(౪౮౧.) ¹ నస్త-

(౪౮౨.) ² జ్ఞానానందైక-

(౪౮౩.) స్వరూపమ్,

[5]

(౪౮౪.) స్వాభావికా-

(౪౮౫.) నవధికాతిశ-

(౪౮౬.) యాపరిమి-

(౪౮౭.) ఊదారగుణసాగరమ్,

౧౬౧౩. అస్త్యశ్చయేతు జీవస్వరూపతిరోధానాదేర్వచనా [10]

స్తరవిరోధాభావాత్, - [వేతి,

౧౬౧౪. జీవస్వరూపతిరోధానాదికమ్, -వచనంప్రతిపాదయత్యే

తద్విరోధే, నతరగ్రప్రవర్తత్యితి, నపరిహారసామ్యమ్."

౧౬౧౫. ఇత్యభిప్రాయేణ (స్వభావత) ఇత్యాదికముచ్యతే.

(౪౮౦) ౧౬౧౬. "నశేవలంమలరాహిత్యమ్. - [ఇత్యుక్తమ్.

౧౬౧౭. అపితుమలవిరోధి," ఇత్యభిప్రాయేణ, (మలప్రత్యసీకా-)

౧౬౧౮. షష్ఠాగ్రవాదివ్యాప్త్యర్థం (స్వభావత) ఇత్యుక్తమ్

(౪౮౧) ౧౬౧౯. (అనస్త) మ్-అపరిచ్ఛిన్నమ్.

(౪౮౩) ౧౬౨౦. (స్వరూపమ్) - ధర్మస్వరూపమ్. [ధర్మ(ఏక) శబ్దః.

(౪౮౨) ౧౬౨౧. ప్రదేశభేదేన జడత్వాననుకూలత్వశఙ్కావ్యాప్త్య

(౪౮౪) ౧౬౨౨. (స్వాభావిక) శబ్దేన, "స్వాభావికీజ్ఞానబలక్రియాచ"

ఇతి శ్రుతిరభిప్రేతా.

[శబ్దః

(౪౮౫) ౧౬౨౩. సావధికాతిశయవ్యాప్త్యర్థమ్ (అనవధికాతిశయ)

(౪౮౬) ౧౬౨౪. "(అపరిమితః)-అసంఖ్యేయః,-

(౪౮౭) ౧౬౨౫. (ఊదారగుణసాగ) రః, -యస్య" ఇతిబహువ్రీహిః. [25]

౧౬౨౬. ఏవమ్, ఉభయలిక్ష్ణత్వవచనవిరోధోద్యుతః, - [వతి.

౧౬౨౭. అనేన, "భ్రూమాశ్రయత్వంచుర్వచమ్" ఇత్యుక్తంభ

౧॥ శ్లో. ఉ. ౬-౬-౧౭.

మూ. — ౧ అనస్త. ౧-న. ౨ జ్ఞానానందైకరసస్వరూ. ౧.

వ్యా — ౧ అతి. ౬-న.

[30]

(౪౮౮.) నిమేషకాంతాకలామహారాదిపరార్థపర్య-

(౪౮౯.) నైపరిమిత¹ వ్యవచ్ఛేదస్వరూప-

(౪౯౦.) సర్వోత్పత్తిస్థితి-

(౪౯౧.) వినాశాది-

[5]

(౪౯౨.) సర్వపరిణామ-

(౪౯౩.) నిమిత్తభూత-

(౪౮౮.)- { ౧౬౨౮. అథ, విభూతేర్ముమవిషయత్వానుపపత్తిరుచ్యతే; తత్ర,
(౪౯౬.) } నిత్యవిభూతిమత్వముచ్యతే (నిమేష-) ఇత్యాదినా.

౧౬౨౯. (అపరిమితవ్యవచ్ఛేదస్వరూప-) ఇతి. - “(నిమేషకాంతా)-

ద్యవచ్ఛేదాః, కాలస్య అసాధారణధర్మాః,” ఇత్యర్థః;

౧౬౩౦. అన్యథా, “వ్యవచ్ఛేదవత్” ఇతిహింసక్తవ్యమ్?

౧౬౩౧. నతు (వ్యవచ్ఛేదస్వరూప-) ఇతి.

౧౬౩౨. కాలోహి, “స్వయంపరిణామీ,

౧౬౩౩. ప్రకృతేః పరిణామహేతుః?

[15]

౧౬౩౪. నిమేషాదయః, కాలపరిణామవిశేషాః;

౧౬౩౫. “సర్వే నిమేషజ్ఞైరే”^{౧౬} ఇతిశుక్తిః.

౧౬౩౬. ఏవమ్, స్వయంపరిణామిత్వముక్తమ్.

(౪౯౦) ౧౬౩౭. అథ, ప్రకృతిపరిణామహేతుత్వముచ్యతే (సర్వోత్పత్తి-) ఇతి.

[20]

(౪౯౧) ౧౬౩౮. (ఆది)-శబ్దేన, జాయమానాద్యవస్థాత్రయం వివక్షితమ్.

(౪౯౨) ౧౬౩౯. (సర్వ)- శబ్దేన, విశదావిశదపరిణామాశ్చ వివక్షితాః.

(౪౯౩) ౧౬౪౦. (నిమిత్త) శబ్దేన, ఉపాదానత్వాధిష్ఠాత్వత్వవ్యవృత్తిః.

౧౬౪౧. “యథా, బ్రహ్మణ ఉపాదానత్వం ప్రకృతిద్వారకమ్,

౧౬౪౨. తథా, బ్రహ్మణ ఏవోపకరణత్వమపి, - కాలద్వారకమ్,”

౧౬౪౩. ఇత్యభిప్రాయః.

౧॥ తై-ఉ. ౬-౧-౮.

మూ.—౧ వ్యవచ్ఛేదస్వరూ. ౧-౩-౬-౭. ౨ సర్వపరిణామ. ౮-౧.

వ్యా.—౧ రుచ్యతే నిమేషే. ౩. ౨ భూతిత్వ. ౧-౨. ౩ కాలస్యధర్మాః. ౩. కాలస్యసాధారణధ. ౧-౬. ౪ స్వయంపరి. ౧-౨. ౫ ఇతిహింసక్తిః. ౧. ౬ క. ౩-౧.

(౪౯౪.) కాలకృతపరిణామాస్పృష్టా-

(౪౯౫.) ౭నస్త-

(౪౯౬.) మహావిభూతి,

(౪౯౭.) స్వలీలాపరికర-

[5]

౧౬౪౪. ఏవమ్, “ సర్వస్థితివినాశానాంజగతోయోజగన్మయః।

౧౬౪౫. మూలభూతోనమస్తస్మై” ఇతివచనస్య,

౧౬౪౬. “ కలాముహూర్తాదిమయశ్చకాలః” ^౧ ఇత్యస్యచ,
అర్థోవివక్షితః.

౧౬౪౭. [జగన్మయః]-ఆదిత్యచంద్రాద్యవచ్ఛేద్యతయా, [10.]

౧౬౪౮. ^౨ సర్గాద్యవచ్ఛేదకతయా, జగత్ప్రచురైత్యర్థః.

(౪౯౪) ౧౬౪౯. “ఏవంవిధకాలాపరిణామ్యాః- నిత్యవిభూతిః,”

౧౬౫౦. ఇత్యాహ (కాలకృతపరిణామాస్పృష్టా-) ఇతి-

౧౬౫౧. “కలాముహూర్తాదిమయశ్చకాలో, నయద్విభూతేః
పరిణామహేతుః” ^౩ ఇత్యస్యార్థోభిప్రేతః. [15]

౧౬౫౨. (అనస్త) త్వే౭భిహితేప(మహ)చ్ఛబ్దేన విశేషణమ్,-

౧౬౫౩. లీలావిభూత్యపేక్షయామహత్వాభిప్రాయమ్;-

౧౬౫౪. ఆనన్త్యంహివిభూతిద్వయసాధారణమ్.-

౧౬౫౫. భోగోపకరణాద్యానన్త్యవరో ^౪ వామహచ్ఛబ్దః.

(౪౯౪)-
(౪౯౬) } ౧౬౫౬. (అస్పృష్టా౭నస్తమహావిభూతి-) ఇతి, -బ్రహ్మవిశేషణమ్.

౧౬౫౭. “మహావిభూతి సంస్థానమ్” ^౫ “శుద్ధమహావిభూత్యా
భ్యే” ^౬ ఇతివచనే, మహావిభూతిశబ్దేన, స్మరితే.

(౪౯౭)-
(౫౦౪) } ౧౬౫౮. అథలీలావిభూతిమత్త్వముచ్యతే(స్వలీల-) ఇత్యాదినా.

౧౬౫౯. ముక్తస్య (లీలాపరికర) త్వమ్,-

౧౬౬౦. మోచనలీలోపకరణత్వాత్.

[25]

(౪౯౮.) స్వాంశభూతానస్తే-

(౪౯౯.) బద్ధముక్తనానావిధః 1 చేతన-

(౫౦౦.) తద్వోగ్యభూతానస్తవిచిత్రపరిణామశక్తి, చేతనేతర-

(౫౦౧.) వస్తుజాతాన్తర్యామిత్వకృత-

[5]

(౫౦౨.) సర్వశరీరత్వసర్వప్రకారావస్థానా-

(౫౦౩.) వస్థితమ్,

(౪౯౮) ౧౬౬౧. (స్వాంశభూత) శబ్దేన, విశేషణతయాన్తత్వంవివక్షితమ్.

(౪౯౯) ౧౬౬౨. ముక్తేషునానావిధత్వమ్,-

[10]

౧౬౬౩. “సపకథాభవతి”^౧ ఇత్యాదిశ్రుత్యక్తమ్,-

౧౬౬౪. భగవద్గీలాన్తర్గతస్వసంకల్పగృహీతదేహవైవిధ్యరూపమ్.

(౫౦౦) ౧౬౬౫. (చేతనేతర)-శబ్దేన, అచేతనశబ్దార్థోవ్యాఖ్యాతః.

(౫౦౧) ౧౬౬౬. (వస్తుజాత) శబ్దేన, ‘ప్రధానావృత్తకాలావివక్షితాః,-

౧౬౬౭. పూర్వంకాలకీర్తనమ్, నిత్యవిభూతేస్తాదభీన్యవ్యావృత్త్యై.

౧౬౬౮. ఏపందిధన్య(వస్తుజాత)స్యఅన్తర్యామిత్వేనకృతమ్-

(౫౦౨) (సర్వశరీరత్వసర్వప్రకారావస్థాన)మ్-

౧౬౬౯. “సర్వశరీరతయాసర్వప్రకారత్వేనావస్థానమ్ [20]

(అన్తర్యామిత్వకృతమ్);

(౫౦౩) ౧౬౭౦. తేనఅవస్థానేన (అవస్థితమ్)-విశిష్టమ్.” ఇత్యర్థః.

౧౬౭౧. ఏవమ్, శరీరశరీరిభావకథనేన,

౧౬౭౨. “జ్ఞానస్వరూపమత్యన్తనిర్మలంపరమార్థతః।

తమేవార్థస్వరూపేణభ్రాన్తిదర్శనతస్థితమ్॥”^౧ [25]

(౫౦౪) పరంబ్రహ్మచ, వేద్యమ్.

(౫౦౫) తత్సాత్మాతాగ్రరక్షమభగవద్-ద్వైపాయన-పరాశర-వాల్మీకి-
మను-యాజ్ఞవల్క్య-గౌతమాపస్తంబప్రభృతిమునిగణప్రణీత-

౧౬౭౩. ఇత్యాదివాక్యోక్తంభ్రాన్తిదర్శనమ్,- [5]

౧౬౭౪. బ్రహ్మణశ్శరీరభూతజీవద్వారకమ్, ఇత్యుక్తంభవతి.

౧౬౭౫. శరీరవాచిశబ్దానాంశరీరిపర్యంతేహేతుర్వివక్షితః-

౧౬౭౬. (సర్వప్రకార) శబ్దేన.

౧౬౭౭. ఏవమ్, “జగతో భగవద్విభూతిత్వవిధాయవాక్యై
ర్విరోధాత్, [10]

౧౬౭౮. జగతో భ్రమవిషయత్వమయుక్తమ్” ఇత్యుక్తంభవతి.

(౫౦౪) ౧౬౭౯. ఏవంవిధం,- (పరంబ్రహ్మ-) 1 వేద్యమ్, *అభ్యుపగచ్ఛ
తామ్, ఇత్యన్వయః (* ౫౧౩)

(౫౦౫)- } ౧౬౮౦. “స్వాభిమతార్థవాచినోవచనస్యతత్ప్రామాణ్యస్యచ
(౫౧౩) } ౧౬౮౧. మిథ్యాత్వంవదతాత్వయా, [15]

౧౬౮౨. “నహివచనవిరేధేన్యాయః” ప్రవర్తతే? ఇతిపరిహ
రోదుర్వచః,-

౧౬౮౩. వచనస్య, ప్రామాణ్యస్యచ, మిథ్యాత్వాత్:-”

౧౬౮౪. ఇత్యభిప్రాయేణ, *

౧౬౮౫. ప్రమాణస్వరూపందర్శయతి(తత్సాత్మాద్)-ఇత్యాదినా.

౧౬౮౬. (తత్సాత్మాతాగ్రరక్షమ)-శబ్దేన, [నేనచ,

౧౬౮౭. (భగవద్-ద్వైపాయ) నాదిపరమర్షి (గణ) పరిగణ

౧౬౮౮. “ఇతరేషాంచానుపలభ్యే” 1 ఇత్యుక్తప్రృత్యధి కర
ణార్థోభిప్రేతః.

౧౬౮౯. తత్ర, కపిలస్య, వేదదర్శన యోగిప్రత్యక్షాఖ్య [25]
పరికరద్వయసంభవాదాప్తిః-

౧౬౯౦. పూర్వపక్షితా.-

౧౧౨ శ్రీమత్తైత్త్యర్యదీపికాయామక్తవేదార్థసంగ్రహః.

(౫౦౬) విధ్యర్థవాద-

(౫౦౭) మన్తాగ్రములే-

(౫౦౮) తిహాసపురాణధర్మశాస్త్రో-

(౫౦౯) వబ్బంహిత-

[5]

(౫౧౦) పరమార్థభూతా-

(౫౧౧) నాదినిధనావిభిన్నః సంప్రదాయ-

౧౬౯౧. సిద్ధాంతేతు, “వరికరద్వయం 1 తుల్యమ్,-

౧౬౯౨. వక్తృబహుత్వమ్-అధికహేతుః,” ఇతిహ్యుక్తమ్?-

౧౬౯౩. తదత్రస్థావరితమ్

[10]

(౫౦౬) ౧౬౯౪. “తద్వాక్యనాంప్రామాణ్యంకథమ్?”

౧౬౯౫. ఇత్యత్రాహ(విధ్యర్థవాద-) ఇతి.-

(౫౦౮) ౧౬౯౬. “విధిమూలమ్,- (ధర్మశాస్త్ర) మ్; [ఇత్యర్థః

౧౬౯౭. (మన్తాగ్రములే)- మూలమ్,- (ఇతిహాసపురాణ) మ్;”

౧౬౯౮. ధర్మశాస్త్రేతిహాసపురాణేషుసర్వేష్వపి,

[15]

౧౬౯౯. (విధ్యర్థవాదమన్తాగ్ర) ధేషుసత్స్వపి,

౧౭౦౦. ప్రాచుర్యాత్, ఏవముక్తమ్.

(౫౦౯) ౧౭౦౧. “అనధీతశాఖాద్వైస్సహాఅధీతశాఖార్థవిశదీకరణమ్,-

(ఉపబృంహణ)మ్.

(౫౧౦) ౧౭౦౨. (పరమార్థభూత) శబ్దేన, [దుర్వచః-

౧౭౦౩. “పరపక్షే,వచనవిరోధే తర్హ-ప్రవృత్తిరూపపరిహారో

౧౭౦౪. వచనతత్ప్రామాణ్యాదేరపారమార్థ్యాత్.”

౧౭౦౫. ఇతి సూచితమ్.

(౫౧౧) ౧౭౦౬. (అనాదినిధనాది)-శబ్దైః, వేదప్రామాణ్యంవివక్షితమ్.

౧౭౦౭. “కేమర్థమ్,ఉపబృంహణాపేక్షా, [చేన్న-

౧౭౦౮. “అనన్తావైవేదాః” ఇతివేదానామానన్త్యాత్” ఇతి

౧॥ కా. ౧-ప్ర.

మూ.—౧ పాఠసంప్రదాయ ౨-౩-౬-౭.

వ్యా.—౧ తుల్యవక్తృ. ౪-౯. ౨ అధీత. ౯. ౩ అనధీత. ౯. అధీయమాన. ౪-౫-౬. ౪ బృంహణాపేక్షా. ౪-౫.

[30]

(౫౧౨.) ఋగ్యజుస్సామాధర్వరూపానస్తశాఖమ్,-

(౫౧౩.) వేదంచ; అభ్యుపగచ్ఛతామస్తాకమ్,-కిన్న సేవ్యతి:-

(౫౧౪.) యథోక్తం 'భగవతాద్వైపాయనేన మహాభారతే,

(౫౧౫.) "యోమామజమనాదించవేత్తిలోకమహేశ్వరమ్"౧ [5]

(౫౧౬) ౧౭౦౯. ఋగ్యజుస్సామాధర్వాఖ్యానాం వేదానామ్, చతుస్సం
ఖ్యాసంఖ్యాతత్వేనానైవనన్త్యాభావాత్, ఇతిచేత్

౧౭౧౦. తత్రాహ (ఋగ్యజుస్సామాధర్వరూపానస్తశాఖమ్-)
ఇతి.-

౧౭౧౧. యథాదేవమనుష్యాన్, చతుషోఽటినివిష్టాగపాశ్రీః [10]
నోనసంఖ్యయాః,-

౧౭౧౨. తథాఋగ్యజుస్సామాది చతుషోఽటినివిష్టాఅపి వేదా
శాఖాభేదేనానన్తాభ్యర్థః.

(౫౧౩) ౧౭౧౩. (వేదంచ; అభ్యుపగచ్ఛతామ్-) ఇతి.-

౧౭౧౪. ప్రమాణంప్రమేయంచ పరమార్థత్వేన, [15]
(అభ్యుపగచ్ఛతామ్-)భ్యర్థః.

(౫౧౪)-} ౧౭౧౫. ఉక్తార్థేష్వపివచనాని,పరిగణనాక్రమేణోపాదత్తే,-
(౫౧౫)-} (యథోక్తమ్-) ఇత్యాదినా.

౧౭౧౬. [యోమామ్]-ఇతి.-[అజమ్]-భ్యర్థచేతనబద్ధవ్యావృత్తిః.-

౧౭౧౭. [అనాదిమ్-అజమ్] ఇతిముక్తవ్యావృత్తిః. [20]

౧౭౧౮. [లోకమహేశ్వరమ్]-ఇతినిత్య సద్ధవ్యావృత్తిః,-

౧౭౧౯. లోక్యతఇతివృత్తత్వా.

౧౭౨౦. ఏవంవిజానతోముక్తిరుక్తా-

౧౭౨౧. [అసంమూఢస్సమర్త్యేషు] ఇత్యాదినా;-

౧౭౨౨. తదపి తాత్పర్యేషమ్. [25]

౧॥

మూ.-౧ భగవద్వైపాయ, ౨-౬-౮-౯.

వ్యా.-౧ అజమితి. ౩-౧. -౨ సద్ధ. ౬-౧.

- (౫౧౬.) “ద్వావిమాపురుషౌలోకేక్షరశ్చక్షరపవచః।
 (౫౧౭.) క్షరస్సర్వాణిభూతాని. కూటస్థో^౨క్షరఉచ్యతే॥-
 (౫౧౮.) ఉత్తమఃపురుష స్వస్యఃపరమాత్మేత్యుదాహృతః,-
 (౫౧౯.) యోలోకత్రయమావిశ్వవిభర్త్యవ్యయశ్శ్వరః”^౧ [౭]
 (౫౨౦.) “కాలంసపచతేతత్ర. నకాలస్తత్రవైప్రభుః।-
 (౫౨౧.) ఏతేవైనిరయాస్తాతస్థానస్యపరమాత్మనః।
 (౫౨౨.) అవ్యక్తాదివిశేషాంతం పరిణామర్థిసంయుతమ్।
 (౫౨౩.) క్రీడాహరేరిదంసర్వంక్షరఇత్యవధార్యతామ్॥”^౨
 (౫౨౪.) “కృష్ణపవహిలోకానామత్పత్తిరపిచాప్యయః। [10]
 (౫౨౫.) కృష్ణస్యహిక్యతేభూతమిదం విశ్వంచరాచరమ్॥”^౩
 (౫౨౬.) [కృష్ణస్య^౧హిక్యతే] ఇతి.- కృష్ణస్యశేషః భూతమిత్యర్థః.
 (౫౨౭.) భగవతాపరాశరేణా^౩ ప్యేవముక్తమ్,-

- (౫౧౬) ౧౭౨౩. చిదవిద్వైల^౧ క్షణాయాహ (ద్వావిమా-) ఇతి.-
 ౧౭౨౪. అత్రవ్యాపనభరణస్వామ్యాదయఃప్రతిపన్నాః. [15]
 (౫౨౦) ౧౭౨౫. తత్రైవ నిత్యవిభూతిమత్వే, ప్రమాణమాహ (కాల
 మ్-) ఇతి.
 (౫౨౨) ౧౭౨౬. లీలావిభూతిమత్వేవచనమాహ (అవ్యక్తాది-) ఇతి.
 (౫౨౪) ౧౭౨౭. తదాయత్తోత్పత్త్యాదికత్వే,తచ్ఛేషత్వేచ,
 ౧౭౨౮. ప్రమాణమాహ (కృష్ణపవ-) ఇతి. [20]
 (౫౨౬) ౧౭౨౯. వ్యాఖ్యేయంపదంవ్యాచక్షే (కృష్ణస్య-) ఇతి.
 (౫౨౭) ౧౭౩౦. ఉక్తమర్థంవిశదీకర్తుమ్,అనుక్తంచదర్శయితుమ్,-
 ౧౭౩౧. ఆహ (భగవతాపరాశరేణ-) ఇతి.-
 ౧౭౩౨. సర్వశబ్దానాంవస్తుమాత్రముపలక్ష్యమితి,
 నముఖ్యార్థోబ్రహ్మైవాదశ్చాత్రపరిహృతోభవతి.[25]

(౫౨౮.) “శుద్ధేమహావిభూత్యాభ్యేవరేబ్రహ్మణిశబ్ద్యతే-
మైత్రేయభగవచ్చబ్జస్సర్వకారణకారణే”॥^౧

(౫౨౯.) “జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్యవీర్యతేజాంస్యశేషతః-
భగవచ్చబ్జవాచ్యానివి నాహేయైర్గుణాదిభిః”॥^౨

[5]

(౫౩౦.) “ఏవమేషమహాశబ్దోమైత్రేయభగవానితి-
పరమబ్రహ్మభూతస్యవాసుదేవస్యనాన్యగః-

(౫౩౧.) తత్రపూజ్యపదార్థోక్తిపరిభాషాసమన్వితః-
శబ్దోయంనోపచారేణత్వస్యత్రహ్యుపచారతః”॥^౩

(౫౩౨.) “ఏవంప్రకారమమలంనిత్యం వ్యాపకమక్షయమ్-
సమస్తహేయరహితంవిష్ణ్వఖ్యం పరమంపదమ్”॥^౪

[10]

(౫౩౩.) ‘కలాముహూర్తాదిమయశ్చకాలోనయద్విభూతేః పరిణామహే

(౫౩౪.) ‘క్రీడతోబాలకస్యేవచేష్టాంతస్య నిశామయ’॥^౫ ఇతి- [తుః]”^౬

(౫౩౫.) “మనునాపిప్రశాసితారంసర్వేషామణీయాంసమణీయసామ్”॥^౭

(౫౩౬.) ఇత్యాద్యుక్తమ్. [15]

(౫౩౭.) “యాజ్ఞవల్క్యేనాపి యేత్రజ్ఞస్యేశ్వరజ్ఞానాద్విశుద్ధిః పరమామ-
తా”॥^౮ ఇత్యాది.

౧౭౩౩. భగవచ్చబ్జనిర్వచనాత్ [మహావిభూత్యాభ్యే] [సర్వ
కారణకారణే] ఇత్యుభయవిభూతిమత్త్వంసిద్ధమ్.

౧౭౩౪. “శుద్ధే, జ్ఞానశక్తి, వినాహేయైః” ఇత్యాదిభిః. [20]
ఉభయలింగత్వం బ్రహ్మణసిద్ధమ్.

(౫౩౩) ౧౭౩౫. నిత్యవిభూతేరకాలకాల్యత్వేవచనమాహ[కలా-]ఇతి.

(౫౩౫) ౧౭౩౬. (మనునాపి-) ఇతి-

ప్రశాసిత్యేత్వాదిగుణాఉక్తాః-ఇత్యభిప్రాయః.

(౫౩౭) ౧౭౩౭. (యాజ్ఞవల్క్యేనాపి-).^౯ ఇతి-(ఉక్తమ్)-*ఇత్యన్వయః.

౧౭౩౮. (ఈశ్వరజ్ఞానాత్) నతునిర్విశేషజ్ఞానాత్-ఇతిభావః.

౧॥ వి-పు. ౬-౫-౭౨. ౨॥ వి-పు. ౬-౫-౭౯. ౩॥ వి-పు. ౬-౫-౭౫.

౪॥ వి-పు. ౧-౨౨-౫౩. ౫॥ వి-పు. ౪-౧-౮౪. ౬॥ వి-పు. ౧-౨-౧౮.

౭॥ మ-స్త్వ. ౧౨-౧౨౨. ౮॥ యా-స్త్వ. పా. ౩౪.

మూ.—౧ యాజ్ఞవల్క్యేపి. ౧-౭.

(* ౫౩౬)

వ్యా.—౧ వాచ్యనిర్వచ. ౯. ౨ ఇతి. ౩-౬-౯.

- (౫౩౮.) ¹“ఆపస్తమ్బేనాపిపూఁప్రాణిన²స్సర్వగుహశయస్య”^౩ ఇతి.-
 (౫౩౯.) [సర్వే]-[ప్రాణినః]-[గుహశయస్య]-పరమాత్మనః [పూఁ]-పు
 (౫౪౦.) [ప్రాణిన]-ఇతి.-⁴జీవాత్మకభూతసంఘాతాః. [రమ్శరీరమిత్యర్థః].
 (౫౪౧.) ననుచకి⁵ మనేనా⁶డచ్చరేణ? చోద్యంతునపరిహృతమ్?-[5]
 (౫౪౨.) ఉచ్యతే.-
 (౫౪౩.) ఏవమభ్యుపగచ్ఛతామస్మాకమ్,-

- (౫౩౮.) } ౧౭౩౯. ఆపస్తమ్బవచోవ్యాచక్షే (సర్వ)ఇత్యాదినా.-
 (౫౪౦.) } “అర్థంవపుర్వస్యపురంప్రతీకమ్”^౧ ఇతి. 1 నైఖణ్డకాః.
 ౧౭౪౦. “ఏవమఉభయలిక్ష్ణోభయవిభూతిమత్త్వప్రతిపాదక
 వచనైర్విరో²ధాత్,- [తో³శ్చ,-
 ౧౭౪౧. వచనంబ్రహ్మణస్తీరోధానాదికం నప్రతిపాదయతీతిహే
 ౧౭౪౨. వచనతత్ప్రామాణ్యాదేర్నిధ్యాత్వాభ్యుపగమాచ్ఛ,-
 ౧౭౪౩. “నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రవర్తతే”^౪ ఇతిపరిహర
 స్త్వస్మయేవక్తుమశక్యః.- [15]
 ౧౭౪౪. అస్తత్వయేనుజీవస్వరూపతిరోధానాదేర్వచనాన్తరవి
 రోధాభావాత్తద్వాక్యంప్రతిపాదయతీతి.-
 ౧౭౪౫. అనేన,వచనతత్ప్రామాణ్యాదేర్నిధ్యాత్వా⁵భావాత్,-
 ౧౭౪౬. “నహివచనవిరోధేన్యాయఃప్రవర్తతే”^౬ ఇతిపరిహర
 స్సువచపవ”ఇత్యభిప్రాయః. [20]
 (౫౪౧) ౧౭౪౭. ఏవమభిప్రేతస్యపరిహరస్యా⁷స్పష్టత్వాత్,-
 ౧౭౪౮. తమజానఉపపత్త్యైవపరిహరమపేక్షమాణంపూర్వ
 సోపాలంబ్యంచోదయతి (ననుచ-) ఇతి. [పక్షీ,

- (౫౪౨)- } ౧౭౪౯. పరిహరతి (ఉచ్యతే-) ఇత్యాదినా.
 (౫౪౬) }

- (౫౪౩) ౧౭౫౦. “నకేవలం^౮వచనవిరోధాదేవపరిహరః, [25]
 ౧౭౫౧. ⁹కేవలతర్కేణాపి పరిహరోవిద్యతే,”
 ఇత్యభిప్రాయేణాహ (ఏవమ్-) ఇతి.-

(౫౪౪.) ఆత్మధర్మభూతస్య చైతన్యస్యస్వాభావికస్యాపి, కర్తృణా-

(౫౪౫.) పారమార్థికం సంకోచం వికాసంచ బ్రువతామ్,-

(౫౪౬.) సర్వమిదం పరిహృతమ్.-

౧౭౫౨. (ఏవమభ్యుపగచ్ఛతాం)- తత్ప్రమాణం¹ ప్రమేయంచ,
పారమార్థిక త్వేనా² భ్యుపగచ్ఛతామ్ ఇత్యర్థః.

(౫౪౪) ౧౭౫౩. (ఆత్మధర్మభూతస్య-) ఇత్యనేన స్వరూపవ్యావృత్తిః.

(౫౪౫) ౧౭౫౪. (పారమార్థికం సంకోచం వికాసంచ బ్రువతామ్-) ఇతి-

౧౭౫౫. “నహి బ్రహ్మాజ్ఞానవాదినా, సంకోచవికాసావస్తుంశక్యాః-

౧౭౫౬. తథా సతి తావపి వ్యావహారికాస్యాత్మామ్.-

[10]

౧౭౫౭. న పరమార్థాః.-

౧౭౫౮. సంకోచవికాసయోరప్యపారమార్థ్యే, సంకోచవికాస

విషయభ్రమహేతుతయా తిరోధానం వక్తవ్యమ్,-

౧౭౫౯. తతా పి వ్యావహారికం సంకోచాభ్యుపగమే,-

౧౭౬౦. తద్విషయభ్రమహేతుతయా పునరపి తిరోధానమ్, [15]

ఇత్యనవస్థాస్యాత్-” ఇత్యభిప్రాయేణ,

౧౭౬౧. (పారమార్థికం సంకోచం వికాసంచ-) ఇత్యుక్తమ్.

(౫౪౬) ౧౭౬౨. (సర్వమిదం పరిహృతమ్-) ఇతి-

౧౭౬౩. “దేవాదిభ్రమస్యాధిష్ఠానస్ఫురణసాపేక్షత్వాత్,-

౧౭౬౪. ధర్మస్వరూపం స్వయం ప్రకాశరూపం అధిష్ఠానతయా స్ఫు

౧౭౬౫. నాత్ర జ్ఞానాంతరాపేక్షా అజడత్వాత్.-

[రతి,-

౧౭౬౬. జడత్వాద్ధి, శుక్త్యాదేః క్షణాంతరాపేక్షాః-

౧౭౬౭. ఏవం ధర్మస్వరూపమధిష్ఠానం స్ఫురతి,

౧౭౬౮. భ్రమవిరోధినో^౩ బుద్ధునిత్యత్వాద్యకారాః,-

[తే-

౧౭౬౯. తేజ్ఞానాంతరవేద్యా ఇతి, తత్తిరోధానాద్భ్రమఉపపద్య

వ్యా.—౧ తత్ప్రమేయత. ౨ ర్థిక సంకో. ౧-౨-౭. ౩ అపి. ౧-౪.

౪ ర్థిక సంకోచవికా. ౧. ౫ మానాంతరా. ౩.

- (౫౪౬.) భవతస్తుప్రకాశపవ¹ స్వరూపమితి, ప్రకాశో² నధర్మభూతః,-
 (౫౪౮.) తస్యసంకోచోవికాసోవానాభ్యుపగమ్యతే,
 (౫౪౯.) ప్రకాశప్రస³ రానుత్పత్తిమేవ,-

౧౭౭౦. తిరోధానంచప్రకాశనివృత్తిః,-

[9]

౧౭౭౧. ప్రకాశశ్చనజ్ఞానస్వరూపః,-

౧౭౭౨. అపితుప్రసరాఖ్యోజ్ఞాన¹ ధర్మః,

౧౭౭౩. ప్రకాశరూపప్రసరాభావశ్చ² సంకోచః,-

౧౭౭౪. భావాంతరస్యైవాభావత్వాత్.-

౧౭౭౫. సంకోచాభావప్రసరః,-

[10]

౧౭౭౬. సమవతిరోధాననివృత్తిరితినతదాభిముః.-

౧౭౭౭. ఏవంసతిజ్ఞానంధర్మిస్వరూపంచనిత్యమ్,-

౧౭౭౮. జ్ఞానధర్మభూతప్రసరస్యైవప్రకాశత్వాత్.-

౧౭౭౯. తదభావస్యచసంకోచత్వాత్,- [దృశ్యే, ఇత్యర్థః.

౧౭౮౦. ప్రసరాఖ్యప్రకాశనివృత్తిరూపంతిరోధానముపవ [15]

(౫౪౭) ౧౭౮౧. అయంపరిహారోభవ⁴ త్పక్షేవస్తునశక్యతే-

౧౭౮౨. ఇత్యాహ (భవతస్తు-) ఇతి.

౧౭౮౩. స్వరూపేషప్రకాశే తస్యసంకోచవికాసా వభ్యుపగ
 తౌచేత్, నస్వరూపనాశః,

(౫౪౮) ౧౭౮౪. తథాచనాభ్యుపేతమిత్యాహ (తస్య-) ఇతి. [20]

(౫౪౯) ౧౭౮౫. త్వన్మతేసంకోచవికాసా⁵ వభ్యుపగతౌస్యాత్వామ్,
 తతఃకథంప్రకాశనివృత్తిః,-

౧౭౮౬. ఇత్యత్రాహ (ప్రకాశప్రసర-) ఇతి.-

౧౭౮౭. ప్రకాశపవప్రసరః-(ప్రకాశప్రసరః).

౧౭౮౮. యద్వాప్రకాశశబ్దవాచ్యస్యజ్ఞానస్య ప్రసరః- [25]

తస్యా (నుత్పత్తి) ఇత్యర్థః.

మూ.—౧ వస్తుస్వరూ. ౧. ౨ నామధర్మ. ౧. ౩ రణానుత్పత్తి. ౧.

వా. —౧ ధర్మఃప్రకాశఃప్రకా. ౩-౪-౫-౬-౭. ౨ భావస్యైవఅభావాభావ
 త్వాత్. ౧-౨-౩. ౩ నివృత్తిరూపతిరో. ౨-౪-౫-౬. ౪ త్వక్షేనావపద్యతే ఇత్యా. ౬.
 ౫ అభ్యుపేతౌ. ౧-౨-౪-౫-౬-౭.

(౫౫౦.) తిరోధానభూతాః,-

(౫౫౧.) కర్మాదయశ్శుక్రస్త్రి.

(౫౫౨) అవిద్యుచ్ఛేత్ తీరోధానం తీరోధాన 1 భూతయాతయా,

(౫౫౩) స్వరూప² భూతప్రకాశనాశఃపూర్వమేవోక్తః,-

[6]

(౫౫౮.) అస్తాకంచావిద్యారూపేణకర్తృణా, స్వరూపనిత్యధర్మభూతజ్ఞాన

ప్రకాశస్సమగ్రచితః తేన దేవాదిరూపాత్మాభిమానోభవతితివిశేషః.

౧౭౮౯. ప్రకాశశబ్దోహి 1 ధర్మిపరోధర్మపరశ్చ, -

౧౭౯౦. భానుర్బానుమాళతేజస్తేజస్వీతివత్. వ్యావ ర్థితా.

౧౭౯౧. ఏవకారేణస్వరూపాభావధర్మభూతేజ్ఞానాభావాచ-

(౫౫౦) ౧౭౯౨. (తిరోధానభూతాః) - తిరోధాయకభూతాః.

(౫౫౧) ౧౭౯౩. (కర్తాదయ) ఇతి:-

౧౭౯౪. (ఆది) శబ్దేన ప్రకృతిః, వాసనాచక్షుష్యాతే,-

౧౭౯౫. “వాసనారేణుమణితః”^౧ “గుణమాయాసమావృతః”

ఇత్థాదివచనాత్.

[15]

(౫౫౨) ౧౭౯౬. ఏవంస్వపక్షేవరపక్షేపిస్వరూప'నాశప్రసక్తతదప్రసం

గరూపవైషణ్యంవస్తుంతదుపయోగ్యర్థశిత్రాక్యతా:-

౧౭౯౭. అథస్వరూపనాశ ప్రసంగతదప్రసంగరూపవైషమ్యం-

దర్శయతి (అవిద్యాచేత్ -) ఇతి.

౧౭౯౫. “ప్రకాశనివృత్తిరి (ఐరోధానమ్)?-

[20]

౧౭౯౯. స్వరూపస్య ప్రకాశరూపత్వాత్ప్రకాశనివృత్తిరూపం-

తిరోధానంస్వరూపనాశస్యైత్యన్త తే-

౧౮౦౦. అన్నన్నతే, అన్నభర్తృభూత⁶ జ్ఞానసంకోచస్తిరోధిరితి:-

ధర్మస్వరూప శృంగారస్వచరిత్రముపపద్వతే,-

౧౮౦౧. తేన సంకోచేన భృమవిరోధ్యాకారాగ్రహణాత్,-

భృగోమోక్ష్యపపద్యతే” ఇత్యర్థః.

౧॥ వి-పు. E-2. ౧౯. ౨౫ 3-35.

మూ. — గ భూతయావిద్య. పు. ౧౪-౧-౮-౯. ౨ భూత. ౧-౩-౨-౯.

3 అస్సాక శ్లోచి. అ-హ-న-~~అ~~ హాపవన్ని త్యభూత. ౧. ౫ దేహది. ౮. [30]

వ్యా—౧ వ్యక్తి. ౨ జ్ఞానభాషా. ౩. ౩' చ. ౩-న. ౪ నానాప్ర
సంఖ. ౧-౪-౫-౬. ౫. ౩-౪-౫-౬. ౬ జ్ఞానస్వసంఖ. ౩.

(౫౫౫.) యథోక్తమ్ “అవిద్యాకర్మసంజ్ఞాన్యతృతీయా శక్తిరిష్యతే॥

(౫౫౬.) యయాత్రేత్రజ్ఞశక్తిస్సావేష్టితా నృపసర్వగా॥

(౫౫౭.) సంసారతాపానఖలానవాప్నోత్యతిసంతతా॥

(౫౫౮.) తయాతిరోహితత్వాచ్చ శక్తిఃత్రేత్రజ్ఞసంజ్ఞతా॥

[5]

సర్వభూతేషుభూపాల॥

(౫౫౯.) తారతమ్యేనవర్తతే” ౧ ఇతి॥

౧౫౦౨. “ననుభ్రమవిరోధ్యాకారోనామాసాధారణధర్మః॥

౧౫౦౩. అన్యనోసాధారణబుద్ధి సుఖేచ్ఛాదయోగృహ్య
స్తఇతిభ్రమోనోపపద్యతే” ఇతిచే²న్న॥ [మ॥

౧౫౦౪. అసాధారణధర్మస్య భ్రమవిరోధిత్యేద్వయమపేక్షిత

౧౫౦౫. స్వరూపజ్ఞానమ్, అసాధారణత్వేన జ్ఞానంచ॥

౧౫౦౬. శుక్తిత్వాదయోపి, అన్యత్వాసాధారణత్వేన-
జ్ఞాతావపి³ హిభ్రమవిరోధినః॥

౧౫౦౭. అధ్యాసాత్-అసాధారణత్వాగ్రహణమ్, [15]

౧౫౦౮. అసాధారణత్వాగ్రహణాత్-అధ్యాసః-

ఇతిపరస్పరాశ్రయో నదోష⁴ స్సౌమ్యత్॥

౧౫౦౯. బీజాదురన్యాయాత్ ఇతి॥

౧౫౧౦. ఏవంతరేణైవపరిహరణక్తః॥

(౫౫౫) ౧౫౧౧. స్వోక్తాతరగ్రసరణిఃప్రమాణానుసారిణి॥ [20]

ఇతిదర్శయతి (యథోక్తమ్-) ఇతి॥

(౫౫౯) ౧౫౧౨. [తారతమ్యేనవర్తతే]-ఇత్యనేన జ్ఞానస్యసంకోచవికా
సాసిద్ధా,

౧౫౧౩. నహ్యణమాత్రస్యస్వరూపస్యతారతమ్యమ్- [మితి॥

౧౫౧౪. తస్మాత్ ధర్మభూతిజ్ఞానద్వారకమేవాత్మనస్తారతమ్య

౧౫౧౫. జ్ఞానద్వారకత్వంచక్తౌహోపరితనైశ్చోక్తైర్వివృతమ్॥

(౫౬౫.) ప్రపశ్చవత్, -స్వదర్శనమూలదోషపేక్షత్వాత్,

(౫౬౬.) న, సా, -మిథ్యాదర్శనమూలదోషస్సాన్వితః,

(౫౬౭.) బ్రహ్మైవమిథ్యాదర్శనమూలంస్యాత్.-

౧౮౩౩. “యథా, ప్రపశ్చోచ్చ, - (మిథ్యా) త్వేన, -స్వ (దర్శన) హేతు (దోష) న్తరా (పేక్ష)ః,-

౧౮౩౪. తథా, దోషోపి, మిథ్యాత్వాత్, -దోషాన్తరా పేక్షః,”

౧౮౩౫. ఇత్యనవస్థాదుస్థత్వాత్,-

౧౮౩౬. (న, సా), -భేదభ్రమ (మూలదోషస్సాన్వితః:-)

౧౮౩౭. అతః, పరమార్థదోషేఅభ్యుపగంతవ్యేనతి, - [10]

౧౮౩౮. ‘తస్యబ్రహ్మవ్యతిరిక్తత్వేఅదైవతహానిప్రసంగాత్,

౧౮౩౯. బ్రహ్మైవదోషస్సాన్వితః.” ఇత్యర్థః.

(౫౬౮) ౧౮౪౦. “ఉపపాదకస్యోపపాదకాన్తరాపేక్షా నభవతీత్యా యపరమార్థవిషయ ఇతి,-

౧౮౪౧. న, -తేనాన్తరపరిహరశ్శక్యతేవక్తుమ్:- [15]

౧౮౪౨. కథమ్:-’

౧౮౪౩. ఉచ్యతే:-

౧౮౪౪. ఉపపాదకస్యోపపాదకాన్తరానపేక్షత్వంనాను,-

౧౮౪౫. పరప్రతీతేః, -స్వప్రతీతేశ్చ, -స్వదైవహేతుత్వమ్,-

౧౮౪౬. తచ్చ, పరమార్థవిషయేసంభవతి,- [20]

౧౮౪౭. పరమార్థోహి ప్రతీతీనిరపేక్షమ్, -స్వరూపేణసన్,-

౧౮౪౮. స్వప్రతీతేః, -పరప్రతీతేశ్చ, -హేతుర్భవతి:-

౧౮౪౯. అపరమార్థస్తు, నస్వరూపేణసన్,-

౧౮౫౦. అతః, స్వవిషయప్రతీత్యతిరేకేణ⁴ సత్తాభావాత్,

౧౮౫౧. ఆత్మాశ్రయదోషప్రసజేత్,- [25]

౧౮౫౨. నహిప్రతీతిః, స్వయమేవ⁵ స్వాత్మనోహేతుర్భవతి:-

౧౮౫౩. ‘ఇత్యాత్మాశ్రయదోషప్రసంగాత్:-

౧౮౫౪. ఉపపాదకస్యోపపాదకాన్తరాపేక్షత్వరూపన్యా యేన, నాన్తరపరిహరశ్శక్యతేవక్తుమ్. క్రిత్యభిప్రాయేణ-

౧౮౫౫. (స్వదర్శనమూలదోషాత్ త్వాత్-) ఇత్యుక్తమ్.

వ్యా.-౧ తస్యచ. ౧. ౨ నామతదపరప్రతి. ౪ స్వప్రతి స్వపరనిరపేక్షప్రతి. ౬.

౪ సత్తాభావా, ౩-౪-౬. ౫ స్వభానహేతు. ౪-౬. ౫.౬ ఇతి. ౪-౫-౬-౭.

(౫౬౮.) తస్యాశ్చ నాదిత్వేపి,

(౫౬౯.) మిథ్యాభూతత్వాదేవ, - బ్రహ్మదృశ్యత్వేనైవానాదిత్వాత్, -

౧౮౫౬. “ఆత్మాశ్రయదోషోమాభూత్,

౧౮౫౭. తథాసతి, ఉపపాదకముపపాదకాంతరాన¹పేక్షమ్- [9]
ఇతిన్యాయేన, మాధ్యమికస్యాధిష్ఠానాపారమార్థ్యం
సువచంభవతి, -

౧౮౫౮. ఉపపాదకముపపాదకాంతరాన²పేక్షమితిన్యాయేనఅధి
ష్ఠానానవస్థాయాపరిహృతత్వాత్; -

౧౮౫౯. ఇత్యేవమ్, అనవస్థాపరిహారార్థమ్, అద్వైతహాని [10]
పరిహారార్థంచ, బ్రహ్మైవదోషస్సాన్యత్:” ఇత్యర్థః.

(౫౬౮.) - } ౧౮౬౦. “ప్రపञ్చస్య, ఆదిమత్త్వాద్దోషాంతరాన³పేక్షత్వమ్,
(౫౬౯.) - }

౧౮౬౧. దోషస్యత్వనాదేః నదోషాంతరాన⁴పేక్షా;” ఇతిచేత్: -

౧౮౬౨. తత్రాహ (తస్యాశ్చ నాదిత్వేపి) ఇతి -

౧౮౬౩. “జీవభేదస్యస్వరూపానాదిత్వేపిదోషసాపేక్షత్వా
భ్యుపగమాత్, జీవభేదో⁵త్రప్రతిబద్ధిత్వేనఅభిపేక్షః;

౧౮౬౪. మిథ్యాభూతస్యప్రతీయమానత్వవ్యతిరేకేణస్వరూపా
భావాత్, [ప్రసంగాత్, -

౧౮౬౫. తత్ప్రతితేష్య స్వరూప⁶ప్రయుక్తత్వేసతిఉక్తదోష

౧౮౬౬. అతిరిక్తహేతోశ్చపూర్వకాలవర్తితయా, - [20]

౧౮౬౭. పశ్చాద్భవి నోమిథ్యాభూతస్యస్వరూపానాదిత్వమే
వానుపపన్నమ్:” ఇత్యభిప్రాయః -

౧౮౬౮. “జీవభేదస్యస్వరూపానాదిత్వేపి, మిథ్యాభూతస్యతస్య,

౧౮౬౯. (బ్రహ్మదృశ్యత్వేనైవానాదిత్వాత్), - [క్షప్రసంగాత్; -

౧౮౭౦. తదపరమార్థభేదదర్శనస్యస్వరూపప్రయుక్తత్వేతదనిర్దో.

౧౮౭౧. నిర్దోషేచస్వరూపోచ్ఛేదప్రసంగాచ్చ; -

౧౮౭౨. తద్దర్శనహేతుదోషాపేక్షా⁷త్వే: ఇతిచేత్: -

౧౮౭౩. దోషస్యాపితత్తుల్యమ్:” ఇత్యర్థః.

వ్యా. — ౧ పేక్షితమ్. ౨. ౧ పేక్షిత్యమితి. ౩. అపి. ౪. -న.

౪ ప్రయుక్తదోష. ౫ అనిర్దోషే. ౬ అన్తి. ౭. -న.

(౫౭౦) *దర్శనమూల-పరమార్థదోషానభ్యుపగమాచ్చ,-

(౫౭౧) బ్రహ్మైవ-తద్దర్శనమూలంస్యాత్;

(౫౭౨) తస్య-నిత్యత్వాత్, అనిర్వోక్షవహ-*

(౫౭౦) ౧౫౭౪. (పరమార్థదోషానభ్యుపగమాచ్చ-) ఇతి- [5]

౧౫౭౫. అద్వైతహానిప్రసంగాదితిభావః. [దోషస్యాదిత్యర్థః.

(౫౭౧) ౧౫౭౬. ఏవమ్ అనవస్థాఽద్వైతహానిపరిహారార్థం (బ్రహ్మైవ)

(౫౭౨) ౧౫౭౭. తతఃకీమనిష్ఠం 1 స్వాదిత్యత్రాహ (తస్య-) ఇతి-

౧౫౭౮. “దుర్లుటత్వేనాఽనవస్థాపరిహారోఽవ్యతిదుర్బలః;-

౧౫౭౯. తథాసతి, తత్త్వజ్ఞానోదయేఽపిసా*తిష్ఠతు,- [10]

౧౫౮౦. ఉపపత్త్యనపేక్షత్వాత్;-

౧౫౮౧. ‘నహినివర్తకసంనిధౌనివర్త్యంతిష్ఠతి:-’ ఇతిచేత్:-

౧౫౮౨. తర్హి ఉపపత్తిమతీసేతి నదుర్లుటత్వమ్:-

౧౫౮౩. కిచ్చ, ప్రపచ్చస్యాపిమిథ్యాత్వేన దుర్లుటత్వాత్,-

మూలదోషాపేక్షానస్యాత్;-

[15]

౧౫౮౪. ‘కారణేనవినా, కార్యమ్ నసంభవతి’ ఇతిచేత్,-

౧౫౮౫. ఉపపత్త్యపేక్షత్వం 4 స్యాత్;-

౧౫౮౬. జీవభేదోపదుర్లుటత్వాన్తూలదోషానపేక్షస్యాత్;-

౧౫౮౭. అధిష్ఠానాపారమాథ్యేపి, దుర్లుటత్వాత్,-

అధిష్ఠానాస్తరానపేక్షత్వేన, అనవస్థా 5 నస్యాత్; [20]

౧౫౮౮. దుర్లుటత్వంనామ,-పరమార్థత్వప్రయుక్తోపపత్త్యనపే

౧౫౮౯. అపరమార్థత్వప్రయుక్తోపపత్తిరపేక్షితైవ;- [క్షత్వమ్;-

౧౫౯౦. యథా, ప్రాసాదనిగరణాదిషు పరమార్థత్వప్రయు

క్తోపపత్తిః-

[తా;-

౧౫౯౧. అల్పాస్యేన విపులనిగరణాయోగరూపా, అనపేక్షి

౧౫౯౨. నిగరణసాధనస్య, నిగరణీయాద్విపులత్వంహ్యపేక్షి

తమ్,-పారమాథ్యే;-

౧౫౯౩. తచ్చ, ప్రాసాదనిగరణాదావనపేక్షితమ్:-

వ్యా-౧ స్వాద్యత్రాహ. ౧. ౨ దుర్లభః. ౨. ౩ పత్త్యనపేక్ష. ౩.

౪ నస్యాత్. ౩. ౫ అధిష్ఠానపార. ౪-౫-౮. ౬ న. ౪-౫-౮-౯. ౭ రణీయవిపుల. ౪-౫.

* (తద్దర్శన) ౮-౯. * (ఏవ) ౧-౨-౩-౯.

* ఆచార్యకాఽవిద్యా.

(౫౭౩.) అతపవత్తదమపినిరస్తమ్,-

(౫౭౪.) “ఏకమేవశరీరంజీవవత్, నిర్జీవానీతరాణి 1 శరీరాణి*,-

(౫౭౫.) యథాస్వప్నదృష్ట నానా² విధశరీరాణాంనిర్జీవత్వమ్;-

(౫౭౬.) తత్ర³ స్వప్నేంద్రస్తుశరీరమేకమేవజీవవత్,- [5]

(౫౭౭.) తస్యస్వప్న⁴వేళాయాందృశ్యభూతనానావిధానస్తశరీరాణామ్-
నిర్జీవత్వమేవ.

(౫౭౮.) అనేనైకేనైవపరికల్పితత్వాత్, జీవాః-మిథ్యాభూతాః”:-

౧౮౯౪. ¹ఏవమ్, పరమార్థత్వప్రయుక్తోపపత్తిరేవా²నపేక్షితా,-

౧౮౯౫. అపరమార్థత్వప్రయుక్తోపపత్తిస్త్యపేక్షితా,- [10]

౧౮౯౬. ‘అధిష్ఠానంతుఅపరమార్థత్వప్రయుక్తమితి,-

౧౮౯౭. తదపేక్షయా²నవస్థా’ ఇతిచేత్,-

౧౮౯౮. తోషశ్చై²పరమార్థత్వప్రయుక్తఇతి,- [ఇతి.

౧౮౯౯. దోషపారమార్థ్యే, తదపేక్షయా²నవస్థాస్యాత్:-”

(౫౭౩) ౧౯౦౦. ఏకజీవవాదంనిరాకరోతి (అతపవ-) ఇతి.- [15]

౧౯౦౧. (అతపవ) - బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్య కృత్స్నస్యమిథ్యా
త్వాభ్యుపగమా² దేవ, ఇత్యర్థః.

(౫౭౪) ౧౯౦౨. కింనిరస్తమ్ఇతిశబ్దా²యామ్,నిరసనియముపన్యస్యతి-
(ఏకమేవ-) ఇతి.

(౫౭౬)- } ౧౯౦౩. “స్వప్నదృష్టశరీరాణాం నిర్జీవత్వే, [20]

(౫౭౭) } ౧౯౦౪. కథమ్, ఏకస్యసజీవత్వమ్, ఇతరేషాంనిర్జీవత్వంచ?:-”

౧౯౦౫. ఇతిశబ్దా²యామ్,-

౧౯౦౬. ఏకస్యసజీవత్వమితరేషాంనిర్జీవత్వంచాహ,-

(తత్ర-) ఇ³ త్యాది గ్రన్థద్వయేన.

(౫౭౮) ౧౯౦౭. “తేషామిథ్యాత్వంకథమ్” ఇత్యత్రాహ- (అనే [25]
నైకేనైవ-) ఇతి.

(౫౭౯.) ఇతి.

(౫౮౦.) బ్రహ్మణా, స్వస్వరూపవ్యతి¹రిక్తస్య జీవభావస్య, -సర్వశరీరా
ణాంచ, -కల్పితత్వాత్,

(౫౮౧.) ఏకస్మిన్నపిశరీరే, శరీరవత్, -జీవసద్భావస్య-మిథ్యా రూపత్వాత్,

(౫౮౨.) సర్వాణిశరీరాణిమిథ్యారూపాణి,-

(౫౮౩.) తత్ర జీవభావశ్చమిథ్యా² రూపః, ఇతి,

(౫౮౪.) ఏకస్యశరీరస్య, -తత్రజీవసద్భావస్యచ, నకశ్చిద్విశేషః.

(౫౭౯) ౧౯౦౮. (ఇతి)-స్సమాప్తా.

(౫౮౦) ౧౯౦౯. ఏతత్, కథంసిరస్తంభవతిఇతిశఙ్కాయామ్ (అత [10]

ఏవే) త్యభిప్రేతమర్థం వివృణోతి (బ్రహ్మణా-) ఇతి.

౧౯౧౦. (జీవభావః)-జీవత్వమ్.

౧౯౧౧. “కిమ్, -ప్రాతిభాసికజీవైకత్వముచ్యతే?-

౧౯౧౨. ఉత, పారమార్థికజీవైకత్వమ్?-

౧౯౧౩. ప్రాతిభాసికజీవైకత్వంచేత్ :- [15]

౧౯౧౪. స్వప్నజాగరయోర్జీవబహుత్వ, ప్రతిభాసాత్, -

౧౯౧౫. దృష్టాంతద్వాన్తికయోః-

౧౯౧౬. జీవబహుత్వప్రతిభాససాస్పర్శతాకికో² విరుధ్యేత, -

౧౯౧౭. పారమార్థికజీవైకత్వంచేత్ :-

౧౯౧౮. ఏకోపిజీవో, నపారమార్థికతయాఽభ్యుపగతఇతి, - [20]

౧౯౧౯. తత్, సుతరామనుషపన్నమ్.” ఇత్యభిప్రాయః.

౧౯౨౦. (బ్రహ్మణా) - (కల్పితత్వాత్) - ఇత్యన్వయః.

౧౯౨౧. (స్వస్వరూపవ్యతిరిక్తస్య)-ఇతి, -హేతుగర్భవిశేషణమ్.

(౫౮౪) ౧౯౨౨. (నకశ్చిద్విశేషః) ఇతి.-

- (౫౮౫.) అస్మాకంతు, ¹ “స్వప్నే, ద్రష్టుశ్శరీరస్య, తస్మిన్నాత్మసద్భావ
(౫౮౬.) ప్రబోధవేళాయా మబాధితత్వాత్, - [స్వ²చ, -
(౫౮౭.) అన్యేషాంశరీరాణాంతర్గతజీవానాంచ బాధితత్వాత్, -
(౫౮౮.) తేసర్వేమిథ్యాభూతాః, [5]
(౫౮౯.) స్వశరీరమేకమ్, -తస్మిన్ జీవభావశ్చపరమార్థః.” ఇతివిశేషః.
(౫౯౦.) అపిచ, “కేనవా₂విద్యానివృత్తిః, సాచకీదృశీ?” ఇతివివేచనీయ
(౫౯౧.) “ఐక్యజ్ఞానంనివర్తకమ్, - [మ-

౧౯౨౩. “ప్రాతిభాసికత్వమ్, ¹ స్వప్నదృష్టశరీరస్థస్య, -అన్య
శరీరస్థస్యచ, -జీవభావస్య, అవిశిష్టమ్, - [10]

౧౯౨౪. పారమార్థికత్వంతు, నకస్యచిదపి;” ఇత్యర్థః.

(౫౮౫) ౧౯౨౫. “ప్రపంచస్వత్వత్వపక్షే, కథమ్, ² స్వప్నద్రష్టుతద్వ
శ్యవిశేషస్సిద్యతి?” ఇత్యత్రాహ (అస్మాకంతు-) ఇతి.

(౫౮౯) ౧౯౨౬. (తస్మిన్ జీవభావశ్చ) - జీవసద్భావః ఇత్యర్థః.

౧౯౨౭. లోకసిద్ధప్రక్రియయాస్వాప్నార్థానాంబాధాభ్యు [15]
పగమః, -

౧౯౨౮. సూత్రకారేణాపిహితథాక్యతమ్, -

౧౯౨౯. “వైధర్మ్యాచ్చనస్వప్నాదివత్”^౧ ఇత్యత్ర.

౧౯౩౦. ఏవమ్, ఏకజీవవాదప్రసంగాత్ - నిరస్తః.

(౫౯౦)- { ౧౯౩౧. అథనివర్తకానుపపత్తిమనివృత్త్యనుపపత్తిం చా₂₂హ-
(౬౦౭) }

౧౯౩౨. (అపిచ-) ఇత్యాదినా.

౧౯౩౩. (కిం) శబ్దః-యేపార్థః.

(౫౯౧) ౧౯౩౪. నివర్తకనివృత్త్యోవరాభ్యుపగతప్రకారం శబ్దతే
(ఐక్య-) ఇతి.

(౫౯౨.) నివృత్తిశ్చ, అనిర్వచనీయవ్రత్యనీకాకారా,” ఇతిచేత్:-

(౫౯౩.) అనిర్వచనీయవ్రత్యనీకమ్, నిర్వచనీయమ్.-

(౫౯౪.) తచ్చ, -సద్వా? -అసద్వా? ద్విరూపంవా? -కోట్యస్తరంసవిద్యతే.-

(౫౯౨) ౧౯౩౫. తత్రనివృత్తింకూషయతి (అనిర్వచనీయ-) ఇతి.- [5]

౧౯౩౬. శబ్దశక్త్యైవ పశ్చిమకోట్యభావోదర్శితః.

(౫౯౩) ౧౯౩౬. (అనిర్వచనీయవ్రత్యనీకం నిర్వచనీయమ్-) ఇతి.-

౧౯౩౭. “సార్థస్య హి స్వనిరూపక ఏవ వ్రత్యనీకః?” ఇతిభావః.

౧౯౩౯. (అనిర్వచనీయవ్రత్యనీకమ్),-

౧౯౪౦. సతావత్-అనిర్వచనీయమ్,-

[10]

౧౯౪౧. అపితు నిర్వచనీయమేవ.

(౫౯౪) ౧౯౪౨. తత్ర, త్రైవిధ్యమాహ (తచ్చ-) ఇతి.

౧౯౪౩. ఏవమ్ శబ్దస్వభావాత్పశ్చిమ(కోటి)రాస్త్రీ,-

౧౯౪౪. అర్థస్వభావాచ్చ తథా.

౧౯౪౫. అవిద్యానివృత్తిః, -కింభ్యాతా?-

[15]

౧౯౪౬. ఉతలభ్యాతా?-

౧౯౪౭. అభ్యాతత్వే, -అసత్త్వమ్.-

౧౯౪౮. భ్యాతత్వే, “కింబాధ్యా? -ఉతలబాధ్యా?” -ఇతిఃకల్పః,-

౧౯౪౯. బాధ్యాచేత్, -అనిర్వచనీయతా.-

౧౯౫౦. కిచ్చ, నివృత్తేశ్చ బాధ్యత్వే, నివర్త్యమాజ్ఞానంస్థితంస్యా

౧౯౫౧. నివృత్తేరసత్త్వేపి తుల్యమేవతత్.-

[16]

౧౯౫౨. అబాధ్యాచేత్, ⁴ సత్త్వమ్,-

౧౯౫౩. “అబాధ్యత్వేపి, ఆదిమత్త్వాత్ ససత్త్వమ్,” -ఇతిచే

౧౯౫౪. ఆదిమత్త్వం నిత్యవైలక్షణ్యమ్,-

[17] :-స-

౧౯౫౫. సతత్ సద్వైలక్షణ్యమ్,-

[హి సత్త్వమ్? -

౧౯౫౬. ప్రతిపన్నోపాధావబాధ్యత్వం హి సత్త్వత్వమ్? -తదేవ

౧౯౫౭. త్వన్తతే, బాధాత్ సద్వాన్త్యత్వత్వే:-

వ్యా—౧ హి. ౩-స. ౨ అథావిద్యా ౩. ౩ చ. ౧-౨-౪-౫-స.

౪ సత్యత్వమ్. ౩-౬. ౫ సత్యత్వమితి. ౩-౬.

(౫౯౫.) బ్రహ్మవ్యతిరేకేణైతదభ్యుపగమే,

(౫౯౬.) పునరప్యవిద్యాననివృత్తాస్యాత్;-

(౫౯౭.) బ్రహ్మైవచేన్నివృత్తిః, ¹ తత్, పాగ్విశిష్టమితి,-

(౫౯౮.) వేదాంతజ్ఞానాత్పూర్వమేవనివృత్తిస్యాత్.- [హన్యతే.-

(౫౯౯.) “వికృజ్ఞానంనివర్తకమ్, తదభావాత్సంసారః” ఇతిభవద్దర్శనంవి

(౫౯౫) ౧౯౫౮. తత్ర, సత్త్వపత్యేకిమ్-కాల్పనికసత్?-

౧౯౫౯. ఉతలకాల్పనికసత్?-ఇతివికల్పమభిప్రేత్య;-

౧౯౬౦. లకాల్పనికసత్త్వేచ, బ్రహ్మవ్యతిరేకత్వపత్యేఅద్యైత

హాని ¹ ప్రసక్తః, * [10]

౧౯౬౧. అవ్యతిరేకత్వపత్యేదూషణంవత్సరే;- [ఇతి.-

౧౯౬౨. కాల్పనికసత్త్వే దూషణమాహ (బ్రహ్మవ్యతిరేకేణ-)

౧౯౬౩. “వ్యావహారిక ² సద్ధి అనిర్వచనీయమ్?,-

౧౯౬౪. తస్మాత్, (అవిద్యాననివృత్తాస్యాత్);-

౧౯౬౫. అసత్త్వపత్యేపి ఇదమేవదూషణమ్.- [15]

౧౯౬౬. (నివృత్తి) ³ రసతీచేత్;-

౧౯౬౭. ‘ద్వైపాక్షాప్రకృతమర్థంసూచయతః’ ఇతిన్యాయాత్,

౧౯౬౮. అవిద్యాహ్యనివృత్తాస్యాత్;

౧౯౬౯. ద్విరూపపత్యేపి, సదంశేనలద్యైతహాని,

౧౯౭౦. అసదంశేననివృత్తేరసత్త్వాదవిద్యాస్థితిరేవ:-” ఇత్యర్థః.

౧౯౭౧. సదంశేపి, కాల్పనికత్వాకాల్ప నికత్వవికల్పపూ

ర్వవత్. (౧౯౬౦ - ౧౯౬౧)

(౫౯౭) ౧౯౭౨. లకాల్పనికసత్త్వేచబ్రహ్మస్వరూపానతిరేకత్వపక్షమా

శబ్దరూపయతి (బ్రహ్మైవ-) ఇతి.

(౫౯౯) ౧౯౭౩. “తత్త్వజ్ఞానాత్పూర్వమేవ నివృత్తిరస్తు, తతఃకిమ్?”,-

౧౯౭౪. ఇత్యత్రాహ (వికృజ్ఞానమ్-) ఇతి.

మూ. — ౧ తత్. ౮-స.

వ్యా. — ౧ ప్రసక్త. ౧-౮-౯. ౨ సత్త్వనిర్వచ. ౫-౮-౯. ౩ రసతీచేత్. ౧-౩.

* “వివక్షితః” ఇతిశేషః.

శ్రీమత్పరమహంసాచార్యుని వాక్యసంగ్రహము.

(౬౦౦.) కిచ్చు, నివర్తకజ్ఞానస్వావ్యవిద్యారూపత్వాత్,

(౬౦౧.) 'తన్నివర్తనం కేనేతివక్తవ్యమ్' -

౧౯౭౫. "నను, యథా, భావాన్తరాభావవాదపక్షే,
 ౧౯౭౬. భూతలమేవఘటాభావోభ్యుపగతః, - [త్;-న,-
 ౧౯౭౭. తథా, స్వరూపమేవ అవిద్యానివృత్తిస్సాన్యత్? "ఇతిచే
 ౧౯౭౮. భూతలేవైలక్షణ్యమప్యేవ. - [భావః.-
 ౧౯౭౯. కాలవిశేషవిశిష్టదేశ విశేషత్వం తత్. - తదేవఘటా
 ౧౯౮౦. తచ్చ, అభావవాదినావ్యభ్యుపగతమ్;-
 ౧౯౮౧. ఏకస్మిన్దేశేకాలభేదేన 4 భావాభావసంభవాత్, - [10
 ౧౯౮౨. ఏకస్మిన్దేశేకాలభేదేన 4 భావాభావసంభవాత్, - [10
 ౧౯౮౩. అనేనఅభావవాదిరుక్తోవికల్పపరిహృతః.-
 ౧౯౮౪. "కేవలభూతలమేవ అభావః, ఇతివాక్యే, [కారః;-
 ౧౯౮౫. కేవలతద్వార్థః, కిమ్-భూతలాతిరిక్తః? తస్మాద్భావాన్తే
 ౧౯౮౬. భూతలమేవచేత్, -సఘటేవ్యభావప్రసక్తః" [15
 ౧౯౮౭. ఇతిహి - తైర్వికల్పకరూపణముక్తమ్? -
 ౧౯౮౮. తత్, -పరిహృతమ్, అనేనవైలక్షణ్యేన.-
 ౧౯౮౯. ఏవంవైలక్షణ్యానభ్యుపగమాత్,
 ౧౯౯౦. బ్రహ్మస్వరూపమేవనివృత్తిర్భవితుంశక్నోతి.
 ౧౯౯౧. స్వరూపమేవ అవిద్యానివృత్తిశ్చేత్;- [20
 ౧౯౯౨. అవిద్యానుదయపవస్యాత్,-
 ౧౯౯౩. నివృత్తౌసత్వాత్, -నివర్త్యస్థిత్యనుపపత్తేః.-
 ౧౯౯౪. బ్రహ్మస్వరూపమేవనివృత్తిశ్చేత్;-
 ౧౯౯౫. పశ్చిమకోటిత్వంచనస్యాత్,
 ౧౯౯౬. స్వరూపస్యసత్త్వాత్.- [25
 (౬౦౦) ౧౯౯౭. "ఏవమ్, నివృత్తిరూపణేనైవనివర్తకేపిదూషితేసతి,
 ౧౯౯౮. ముఖాన్తరే 'ణాపిదూషణమస్తి,"
 ౧౯౯౯. ఇత్యభిప్రాయేణాహ (కిచ్చు-) ఇతి.-
 ౨౦౦౦. కింశబ్దః-యేపార్థః.

మూ.—౧ రూపత్వానివృత్తిః కే. ౩-౬.

[30]

వాక్య—౧ తలవైలక్షణ్యం. ౧-౨-౪-౫-౬. ౨ విశేషవిశిష్టతయోగభేదం. ౪-౫-౬. ౩ తత్. ౩-౯-౧౦ ౪ ఘటతదభావసంభవం. ౩. ౫ ఘటతదభావం. ౩. ౬ కారాత్. ౬-౭-అపి. ౩-౯.

శ్రీమత్తత్వర్యదీపికాయంతవేదార్థసంగ్రహః

(౬౦౨.) “నివర్తకజ్ఞానమ్, స్వేతరసమస్తభేదనివర్త్య,

(౬౦౩.) ఊణికత్వా, దేవస్వయమేవనశ్యతి,-

(౬౦౪.) దావానలపిష ^౧ నాశన విషాంతరవత్,” ఇతిచేత్

(౬౦౫.) న.

[5]

(౬౦౬.) నివర్తకజ్ఞానస్యబ్రహ్మవ్యతిరిక్తత్వేన,-

(౬౦౭.) తత్స్వరూపతమత్పత్తివిశాశానాం మిథ్యాకూపత్వాత్,

(౬౦౮.) తద్విశాశరూపాఽవిద్యాతిష్ఠత్యేవేతి,-

(౬౦౯.) తద్విశాశః దర్శనస్యనివర్తకం వక్తవ్యమేవ.-

(౬౧౦.) దావాగ్నోదీనామపి పూర్వావస్థావిరోధి పరిణామ పర [10]
ష్వరా అవర్జనీయేవ.-

(౬౦౨) ౨౦౦౦. తదభ్యుపగమప్రకారంశఙ్కతే. (నివర్తక-) ఇతి.

(౬౦౫) ౨౦౦౨. దూషయతి(న-) ఇతి.-

౨౦౦౩. “వస్తుతః ఉత్పన్నస్యైవహి, వస్తుతోవిశాశః?-

౨౦౦౪. ఉత్పత్త్యాదేక్షకాల్పనికత్వేన, వినాశోపి కాల్పనికఇతి,-

౨౦౦౫. (తద్విశాశ),-తద్విషయభవః, భ్రాంత-భ్రమహేతు,-

(రూపాఽవిద్యా), స్థితేతి,-

౨౦౦౬. తన్నివర్తకం వక్తవ్యమ్.” ఇత్యర్థః.

(౬౦౭) ౨౦౦౭. (‘స్వరూపతమత్పత్తి-) ఇత్యత్ర (స్వరూప) శబ్దః-స్థితి

(౬౦౮) ౨౦౦౮. (తద్విశాశరూప-) ఇతి-

[వాచీ.

౨౦౦౯. వినాశానుబంధినామ్;-భ్రమతదాశ్రయతద్దేతూనామపి,

వినాశశబ్దేనవివక్షా.

(౬౦౯) ౨౦౧౦. (తద్విశాశదర్శనస్య-) ఇత్యత్రాపి,

౨౦౧౧. తదాశ్రయతః తత్కాల్పకాఽవిద్యా తత్కాల్పనీయానాం

చప్రదర్శనంకృతమ్.

[25].

(౬౧౦) ౨౦౧౨. ముఖాంతరేణదూషయతి(దావాగ్నోదీనామపి-)ఇతి-

మూ.—౧ పిష. ౨-న. ౩ నాశక. ౧-౭. ౩ దర్శన. ౧-న. ౪ కత్వమ్. ౨.

వ్యా.—౧ తత్స్వరూప. ౧-౨. ౨ కాల్పనికావిద్యా. ౩.

- (౬౧౧) అపిచ, చిన్నాత్రబ్రహ్మవ్యతిరిక్త కృత్సన్నిపేదవిషయజ్ఞానస్య
 (౬౧౨) “అధ్యాసరూపః” ఇతిచేన్న;- [కోయంజ్ఞాతా?,-
 (౬౧౩) తస్య, నిషేధ్యతయా, నివర్తకజ్ఞాన కర్తృత్వాత్, 1 తతః-ర్త
 (౬౧౪) “బ్రహ్మస్వరూపమేవ” ఇతిచేత్,- 2 న.- [త్వానుపపత్తేః.
 (౬౧౫) “బ్రహ్మణః, నివర్తకజ్ఞానప్రతి, జ్ఞాతృత్వమ్, కిమ్-స్వరూపమ్?,-
 (౬౧౬) ఉతాధ్యస్తమ్”?-
 (౬౧౭) “అధ్యస్తం”చేత్;- 3 అయమధ్యాసః, తన్నులావిద్యా నైరంతరం,-
 (౬౧౮) నివర్తక 4 జ్ఞానావిషయతయా, తిష్ఠత్యేవ;-
 (౬౧౯) తన్నివర్తకా నైరాభ్యుపగమే, [10
 (౬౨౦) తస్యాపిత్రి 5 రూపతయాలనవ శ్చైవ;-
 (౬౨౧) సర్వస్యహిజ్ఞానస్య, త్రిరూపత్వవిరహే, జ్ఞానత్వమేవహీయతే,-

౨౦౧౩. “దావాగ్న్యదీనాం వినాశోనామ,- (పూర్వావస్థా
 ౨౦౧౪. నతుద్రవ్యాభావః:- [విరోధ్యవస్థా నైరప్రాప్తిః;-
 ౨౦౧౫. ఏవమ్ అవిద్యాయాఅవస్థా నైరప్రాప్తే,
 [15
 ౨౦౧౬. సాననివృత్తాస్యాత్:-” ఇత్యర్థః.

(౬౧౧) ౨౦౧౭. జ్ఞాత్రనుపపత్తిం దర్శయతి (అపిచ-) ఇతి.

(౬౧౩) ౨౦౧౮. (నిషేధ్యతయా) - నివర్త్యతయా.

౨౦౧౯. కిమ్,-అధ్యాసరూపజ్ఞాతా?,-

౨౦౨౦. ఉతబ్రహ్మైవ 1 జ్ఞాతృ? ఇతివికల్పభిప్రేతః;- [20

౨౦౨౧. “బ్రహ్మైవ” ఇతిపత్యే, జ్ఞాతృత్వధర్మైవికల్పః;-

౨౦౨౨. “(జ్ఞాతృత్వమ్, కిమ్, స్వరూపమ్?-ఉతఅధ్యస్తమ్)”-ఇతి.

(౬౨౦) ౨౦౨౩. (తస్యాపి త్రిరూపతయా-) ఇతి - [2త్వకృతమ్.

౨౦౨౪. నివర్తకజ్ఞానస్య త్రిరూపత్వమ్,- జ్ఞాతృజ్ఞేయానుబద్ధి

(౬౨౧) ౨౦౨౫. నివర్తకజ్ఞానస్య త్రిరూపత్వాభావే చూషణమాహ

౨౦౨౬. (జ్ఞానస్య)-“ప్రమాణజ్ఞానస్య;- [(సర్వస్య-)ఇతి.-

౨౦౨౭. నతుస్వరూపభూతజ్ఞానస్య,” ఇత్యర్థః.

మూ.—౧ తిత్. ౨-౯-౧. ౩ అయమధ్యాసః. ౧-౧.

౪ జ్ఞానాద్యవిష. ౨. ౫ రూపత్వాత్. ౧-౩-౬. ౬ ఏవ. ౨-౩-౪-౫-౮-౯-౧.

వ్యా.—౧ జ్ఞాతేతి. ౧-౨-౪-౫-౬-౯. ౨ త్వ. ౪-౫-౬-౭-౧.

- (౬౨౨.) కస్య^౧ చిత్ కంచనఅర్థవిశేషంప్రతి^౨సిద్ధిరూపత్వాత్?—
 (౬౨౩.) జ్ఞానస్య త్రిరూపత్వవిరహే, [స్వాత్.-
 (౬౨౪.) భవతాంస్వరూప^౩ భూతజ్ఞానవత్, నివర్తకజ్ఞాన మప్యనివర్తకం
 (౬౨౫.) బ్రహ్మస్వరూపస్యైవజ్ఞాతృత్వాభ్యుపగమే, [౩]
 (౬౨౬.) అన్యదీయపక్ష ఏవపరిగృహీతస్సాన్యత్— [మ్,
 (౬౨౭.) “నివర్తకజ్ఞానస్వరూపజ్ఞాతృత్వంచస్వనివర్త్యాన్తర్గతమ్” ఇతివచన
 (౬౨౮.) “భూతలవ్యతిరిక్తం కృత్సంఘనందేవదత్తేన” ఇత్యస్యామేవభే
 (౬౨౯.)^౪ అస్యాశ్చేదన క్రియాయాః, [దనక్రియాయామ్
 (౬౩౦.) భేత్తృత్వస్యచ, భేద్యాన్తర్భావవచనవత్^౫ ఉపహాస్యమ్ [10]
 (౬౩౧.) అపిచ, నిఖిలభేదనివర్తనమిదమైక్యజ్ఞానమ్,—

- (౬౨౨) ౨౦౨౮. కథంజ్ఞానత్వం^౧ హీయతే? ఇత్యపేక్షాయామ్,
 ౨౦౨౯. అన్వయవ్యాప్తిందర్శయతి (కస్యచిత్—) ఇతి.
 ౨౦౩౦. (సిద్ధిరూపత్వాత్)— ప్రకారరూపత్వాత్.
 (౬౨౩) ౨౦౩౧. దూషణాన్తరమాహ,— } (త్రిరూపత్వ
 ౨౦౩౨. యద్వాప్యతిరేకవ్యాప్తిందర్శయతి } విరహే) ఇతి.—
 ౨౦౩౩. “(జ్ఞాతృత్వమ్) - (అధ్యస్తమ్)” ఇతిపక్షోదూషితః.
 (౬౨౪) ౨౦౩౪. అథ “(స్వరూపమ్)” ఇతిపక్షాశ్చీకారే,—
 ౨౦౩౫. అపసిద్ధాన్తప్రసంగః” ఇత్యాహ (బ్రహ్మ-) ఇతి.
 (౬౨౭) ౨౦౩౬. “నివర్తకజ్ఞానస్వనివర్తకాన్తరాపేక్షత్యేహ్యనవస్థా?—
 ౨౦౩౭. నచాన్యాపేక్షా,—
 ౨౦౩౮. “స్వయం^౨ చజ్ఞాతృత్వమ్, విషయశ్చ, సర్వమ్, స్వ
 నివర్త్యమ్” ఇతిచేత్తత్రాహ (నివర్తక-) ఇతి
 ౨౦౩౯. “జ్ఞాతృత్వాదికంసర్వమ్, స్వయంచ, (స్వనివర్త్యా
 ౨౦౪౦. అఙ్గుల్యగ్రావివాక్యవత్, [న్తర్గతమ్)” ఇతివచనమ్,
 ౨౦౪౧. అయోగ్యార్థత్వాన్నప్రమితిజనకమితిభావః.
 (౬౩౧) ౨౦౪౨. అథ, సామగ్రినివర్తమాహ (అపిచ-) ఇతి.

మూ.— ౧ చిత్. ౧-౨-౪. ౨ భూతజ్ఞానమప్యని. ౧, ౩ అస్యాశ్చేదనక్రి
 యాయాః. ౭-౯-౪. ౪ అపహాస్యమ్. ౨-౯.

- (౬౩౨.) కేన, జాతమ్ ? ఇతి : వివేచనీయమ్;-
 (౬౩౩.) “శ్రుత్యైవ,” ఇతిచేత్ :-న;-
 (౬౩౪.) తస్యాః, -^౩ బ్రహ్మవ్యతిరిక్తాయాః, అవిద్యాపరికల్పితత్వాత్,-
 (౬౩౫.) ప్రపచ్చ 4 బాధకజ్ఞానోత్పాదకత్వంనసంభవతి;- [5]
 (౬౩౬.) తథాహి, -దుష్టకారణజాతమపి రజ్జుసర్పజ్ఞానమ్,
 (౬౩౭.) దుష్టకారణజన్యేన “రజ్జురియంనసర్పః” ఇతిజ్ఞానేననబాధ్యతే,-
 (౬౩౮.) రజ్జుసర్పజ్ఞానభయేవర్తమానే, [“అయంభ్రాన్తః” ఇతిజ్ఞానేసతి,
 (౬౩౯.) కేనవిద్యా) నేనపురుషేణ, -“రజ్జురియంనసర్పః” ఇత్యుక్తేఽపి,
 (౬౪౦.) తద్వచనమ్, రజ్జుసర్పజ్ఞానస్యబాధకంనభవతిభయంచననివర్తతే;-
 (౬౪౧.) ప్రయోజకజ్ఞానవతః, శ్రవణవేళాయామేవహి,
 (౬౪౨.) బ్రహ్మవ్యతిరిక్తత్వేనశ్రుతేరపిభ్రాన్తిమూలత్వంజ్ఞాతమ్? ఇతి.

- (౬౩౨) ౨౦౪౩. (కేనజాతమ్?) - నకేనాపీతిభావః. [ఇతి.-
 (౬౩౩) ౨౦౪౪. శ్రుతేస్సామగ్రిత్వమాశక్యమావయతి (“శ్రుత్యైవ-”) ౨౦౪౫. “అవిద్యాకల్పితవాక్యజన్యం జ్ఞానంనభ్రాన్తిమూలత్వం” నివర్తకమ్-” ఇత్యర్థః. [5]
 (౬౩౬) ౨౦౪౬. “నివర్తకమ్, దుష్టకారణజన్యత్వాత్, దుష్టకారణజన్యేనాపిజ్ఞానేననబాధ్యతే,” ఇతిచేత్తతాహ (తథాహి-) ఇతి.
 (౬౩౮) ౨౦౪౭. తదేవవివృణోతి (రజ్జుసర్ప-) ఇతి. [అనివర్తకమ్? -
 (౬౪౦) ౨౦౪౮. “బాధకస్యదుష్టకారణజన్యత్వే జ్ఞానేసతిహి, తత్, ౨౦౪౯. అత్రతు, నదుష్టకారణజన్యత్వంజ్ఞాతమ్;” ఇతిచేత్తతాహ (ప్రయోజక-) ఇతి. [ధ్యేతి;-
 ౨౦౫౦. ప్రయోజకజ్ఞానవతః;- “బ్రహ్మవ్యతిరిక్తంకృత్సంమి ౨౦౫౧. విద్యాత్వేప్రయోజకం బ్రహ్మవ్యతిరిక్తత్వమితి;- (జ్ఞానవతః);” ఇత్యర్థః. [25]
 ౨౦౫౨. “‘విద్యాసనేననిరస్తసమస్తభేదవాసనస్య, నివర్తకజ్ఞానోత్పత్తిః,’ ఇత్యభ్యుపగమాత్;- [జ్ఞానాచ్చ;-
 ౨౦౫౩. (శ్రవణవేళాయామేవ), (శ్రుతేః) (భ్రాన్తిమూలత్వం) ౨౦౫౪. న సా బాధకజ్ఞానహేతుః” ఇత్యర్థః.
 (౬౪౨) ౨౦౫౫. (భ్రాన్తిమూలత్వంజ్ఞాతమ్-) ఇతి. [శాన్వయః. ౨౦౫౬. బాధకజ్ఞానోత్పాదకత్వం (నసంభవతి-) ఇతిపూర్వే

మూ - ౧ జ్ఞాతమి. ౧-౯. ౨ విమర్శనీయమ్. ౨-౩-౪-౫-౬. నిర్వచనీ. ౮. ౩ రిక్తతయాఅవి. ౧. ర జోధోత్పాద. ౧-౭. ౫ అపి. ౨-౯. ౬ హి. ౧-౬-౯.

వ్యా. - ౧ నివర్తకస్య. ౩. ౨ రజ్జురియంనసర్ప ఇతి. ౪-౫. ౩ హి. ౪-౫-౯. రత్వేరభ్యుపగ. ౩.

(౬౮౩.) కిచ్చ, నివర్తకజ్ఞానస్య, జ్ఞాతుః, తత్సమగ్రీభూతశాస్త్రస్యచ, బ్రహ్మవ్యతిరిక్తతయా యదిబాధ్యత్వ^౨ ముచ్యతే;-

(౬౮౪.) హస్తత్రిప్రపంచనివృత్తేర్నిధ్యాత్వమావతీతి, ప్రపంచస్య సత్త్వతాస్యాత్, - [పుత్రాదిసత్త్వతావత్.

(౬౮౫.) స్వప్నరూప్త^౩ పురుషవాక్యావగత పుత్రాది^౪ మరణమిధ్యాత్వేన

(౬౮౬.) కిచ్చ, తత్త్వమస్యాది^౫ వాక్యమ్, నప్రపంచస్యబాధకమ్, భ్రాన్తి

(౬౮౭.)^౬ భ్రాన్తిప్రయుక్తరజ్ఞుసర్వబాధకవాక్యవత్. [మూలత్వాత్;-

(౬౮౩.) ౧౦౫౭. సామగ్రీమాషణప్రసంగాత్, [(నివర్తక-) ఇతి.

౧౦౫౮. (జ్ఞాన) జ్ఞాతృత్వమిధ్యాత్వే వ్యనుగతందూషణమాహ

౧౦౫౯. “నహివిరుద్ధద్వయస్యమిధ్యాత్వమ్ సంభవతి;-

౧౦౬౦. అపిత్వస్యతరస్యైవమిధ్యాత్వమ్,

౧౦౬౧. తచ్చాభ్యుపగతంపరేణ;-

౧౦౬౨. సర్వమాన్యవాదినోక్తస్యఅధిష్టానమిధ్యాత్వస్య, బాధితత్వే, అధిష్టానం సత్త్వంభవతి;- [చమిధ్యాభవతి;-

౧౦౬౩. నహి, అధిష్టానభూతాసంవిత్తిఃమిధ్యాత్వమ్ ఉభయం

౧౦౬౪. తస్మాత్, బ్రహ్మవ్యతిరిక్తత్వోపాధిః * (నివృత్తే) రవ్య

విశిష్టఇతి, నివృత్తిర్నిధ్యాభవతీతి;-

౧౦౬౫. తన్నివృత్తేర్నివర్తస్య చోభయస్య మిధ్యాత్వమ్

మాతృత్వవధ్యాత్వయోరివాసుపపన్నమ్:” ఇత్యర్థః^[20]

(౬౮౫) ౧౦౬౬. తత్తత్పప్రస్తమాహ (స్వప్న-) ఇతి.

౧౦౬౭. “నివృత్తిర్నిధ్యాత్వే, నివర్త్యస్థితేవ,

౧౦౬౮. నతునివర్త్య సత్త్వత్వమ్”

౧౦౬౯. ఇతిచేత్స; [సత్త్వత్వసిద్ధేః;-

౧౦౭౦. నివర్త్యస్థితేః, యావత్కాలంబాధానుదయాత్^[25]

౧౦౭౧. అబాధితతయాహిస్థితిః^౬ సత్త్వత్వమ్?

(౬౮౬) ౧౦౭౨. (తత్త్వమస్యాది-) ఇతి;-

మా. — ౧ కిచ్చ. ౨-న. ౩ ఉచ్యత. ౪-గ-౬. ౫ పురుషేణవాక్యా. ౬-గ. ౭ పిత్రాది. ౮-గ-౯. ౯ మరణస్యమి. ౧౦-౯. ౧౧ పిత్రాది. ౧౨-గ-౯. ౧౩ వాక్యజన్యజ్ఞానంప్రపంచస్యాబాధకమ్. ౧౪-౭. ౧౫ భ్రాన్తి. ౧౬. [30]

వ్యా. — ౧ సద్భవతి. ౨-గ-౬. ౩ తద్వప్రస్త. ౪-గ-౬. ౫ నివృత్తిమిధ్యా. ౬. ౭ నివర్త్యస్థి. ౮. ౯ సత్త్వమి. ౧౦. ౧౧ సత్త్వత్వమ్. ౧౨-గ-౯. ౧౩.

* క్యవోముః [“పురుష” ఇత్యర్థకారః]. సి.కా. ౪౨౪-పుట.

- (౬౪౮.) నను ¹ చ స్వప్నేకస్మింశ్చిద్భయేవ ర్తమానే,
 (౬౪౯.) స్వప్నదశాయామేవ, “అయమ్స్వప్నః” ఇతిజ్ఞాతేసతి,
 (౬౫౦.) పూర్వభయనివృత్తిర్దృష్టా,
 (౬౫౧.) తద్వదతాపి సం ² భవతి;” ఇతి;- [5]
 (౬౫౨.) నైవమ్.- ³ స్వప్నవేళాయామేవ,
 (౬౫౩.) “సోఽపిస్వప్నః” ఇతిజ్ఞాతే ⁴ సతిపునరభయనివృత్తిరేవదృష్టేతి,
 (౬౫౪.) నకశ్చిద్విశేషః;-
 (౬౫౫.) శ్రవణవేళాయామేవ, “సోఽపిస్వప్నః” ఇతి ⁵ జ్ఞాతమేవేత్యుక్తమ్.

౨౦౭౩. అయమ్, అనిష్టప్రసక్తిః, నత్వసు, మానమ్, - [10]

౨౦౭౪. *వ్యాప్తిప్రదర్శనార్థమ్ ప్రతిజ్ఞాహేతురూపేనోక్తమ్.

(౬౪౮) ౨౦౭౫. భృత్తిమూలస్వజ్ఞానస్యాపినివర్తకత్వేదృష్టానైముఖేన

(౬౫౨) ౨౦౭౬. పరిహరతి (నైవమ్-) ఇతి. - [చోదయతి(ననుచ-)ఇతి.

(౬౫౩) ౨౦౭౭. “(సోఽపిస్వప్నః” ఇతిజ్ఞాతేసతి-) ఇతి.-

౨౦౭౮. “ప్రథమస్వప్నబాధకేద్వితీయస్వప్నేపి, ‘స్వప్నః’ ఇతి
 జ్ఞాతే, భయనివృత్తిదర్శనాత్,” ఇత్యర్థః.

౨౦౭౯. “ద్వితీయస్వప్నస్వప్నత్వమ్, నస్వప్నేనజ్ఞాయ
 తే,” ఇతిచేత్;-

౨౦౮౦. తర్హితస్యప్రథమస్వప్నభయనివర్తకత్వమ్,

౨౦౮౧. దుష్టమూలత్వాజ్ఞానకృతంస్యాత్;- [20]

౨౦౮౨. ఏతత్పరిహారాయ, ద్వితీయస్వప్నజ్ఞానస్వస్వప్నతా
 జ్ఞాయతే,” ఇతిచేత్;-

౨౦౮౩. తదా, తస్యభయనివర్తకత్వమపిదృష్టమ్!!” ఇత్యభి

(౬౫౪) ౨౦౮౪. (నకశ్చిద్విశేషః) ఇతి.- [ప్రాయః.

౨౦౮౫. బాధ్యబాధకయోర్నకశ్చిద్విశేషఇత్యర్థః. [25]

(౬౫౫) ౨౦౮౬. “ప్రస్తుతార్థేస్వప్నత్వమ్, -కిమ్ - అవగతమ్?” ఇత్య
 తాహ - (శ్రవణ-) ఇతి.

మూ. - ౧ చ. ౧-౪-౫-౬. ౨ భవతిచేత్. ౩. ౩ తద్దశాయామేవ. ౪. ౪ సతిఅనివృత్తిరేవ. ౧-౭. ౫ పూర్వమేవోక్తమ్.

వ్యా. - ౧ మానవ్యాప్తి, ౩. * అత్ర “ఇదమ్” ఇత్యధ్యాహార్యమ్? [30]

- (౬౫౬) యదపిచేదము క్తమ్ “భ్రాన్తిపరికల్పితత్వేన మిథ్యాహపమపి శాస్త్రమ్, సత్...అద్వితీయం” బ్రహ్మేతిబోధయతి,-
 (౬౫౭) తస్యసతోబ్రహ్మణోవిషయస్యవశ్చ త్తనబాధాదర్శనాత్,-బ్రహ్మ
 (౬౫౮) తదయు క్తమ్;- [సుస్థితమేవ,” ఇతి;-
 (౬౫౯) “శూన్యమేవతత్త్వమ్” ఇతివాక్యేన తస్యాపిబాధితత్వాత్.-
 (౬౬౦) “ఇదమ్, భ్రాన్తిమూలంవాక్యమ్” ఇతిచేత్;- [క్తమ్;-
 (౬౬౧) ‘సదద్వితీయంబ్రహ్మ’ ఇతివాక్యనుపిభ్రాన్తి మూలమితిత్వయైవో
 (౬౬౨) వశ్చ త్తనబాధాదర్శనంతు సర్వశూన్యవాక్యోన్యైవేతిశేషః;-

౨౦౮౭. (స్వప్న) శబ్దః గౌఢవృత్త్యామిథ్యా త్వవరః:- [10]

- (౬౫౬) ౨౦౮౮. “మిథ్యా హపస్యాపిశాస్త్రస్యనిర్విశేషవస్త్రబోధకత్వమ్, వశ్చ త్తనబాధాదర్శనేన సంభవతి” ఇతిశబ్దతే(యదపి-) ఇతి.

(౬౫౮) ౨౦౮౯. పరిహరతి (తదయు క్తమ్-) ఇతి.

(౬౬౦) ౨౦౯౦. పునశ్శబ్దతే (ఇదమ్-) ఇతి. [15]

(౬౬౧) ౨౦౯౧. దూషయతి (సద్-) ఇతి. [ఇతిచేత్;-

౨౦౯౨. “వేదస్త్యపారుషేయః, తద్వాక్యంపారుషేయమ్,”

౨౦౯౩. తత్సకిమ్?, పారుషేయత్వాపారుషేయత్వవైషమ్య

స్యాపిభ్రాన్తిసిద్ధత్వేన ద్వయోస్తుల్యత్వాత్.-

౨౦౯౪. కిచ్చ, తద్వాక్యస్యపారుషేయత్వంవదతా, [స్యాత్?:-

౨౦౯౫. “భ్రాన్తిమూలత్వాత్” ఇతిహేతోఽకిం దూషణము క్తం

౨౦౯౬. “హేతోస్సోపాధికత్వమ్” ఇతిచేన్న;- [భావాత్;-

౨౦౯౭. వాక్యాప్రమాణ్యే, పారుషేయత్వస్యఉపాధితత్వా

౨౦౯౮. ఆస్తవాక్యేవ్యభిచరితస్యహినసాధ్య సమవ్యాప్తిః?.

- (౬౬౨) ౨౦౯౯. స్వాభిమతార్థసిద్ధిః ప్రమాణమిథ్యాత్వవాదినో నాస్తి ఇత్యాహ (సర్వ-) ఇతి.

౧॥ ఛా-ఉ. ౬-౨-౧.

మూ.—౧ తస్య ౧-స. ౨ సర్వ. ౧-స. ౩ ఏవ. ౧౧-స.

వ్యా.—౧ త్వవస్త్యః. ౬. ౨ స్వరూప. ౧-౨. ౩ వేదాస్త్రభ్రాన్తి. ౪-౫.

౪ పమభివ్యాప్తిః. ౮.

౧౩౮ శ్రీమత్పర్వదీపికాయా క్రమేదార్థసంగ్రహః.

- (౬౬౩.) సర్వశూన్యవాదినః, బ్రహ్మవ్యతిరిక్తవస్తుమిథ్యా, త్వవాదినశ్చ,
 (౬౬౪.) స్వపక్షః సాధనప్రమాణపారమార్థ్యానభ్యుపగమేన,
 (౬౬౫.) అభియుక్తైర్వాదానధికారపవప్రతిపాదితః,-
 (౬౬౬.) (“అధికారో^౨నుపాయత్వాత్ నవాదేశూన్యవాదినః”^౧) ఇతి.
 (౬౬౭.) అపిచ,

(౬౬౫) ౨౧౦౦. (అభియుక్తైః) ఇతి.-భట్టా : చార్వేరిత్యర్థః-యథా,-
 “సర్వదానుపాయానాం వాదమార్గప్రవర్తతే”^౧
 ఇతిపూర్వార్థమ్-

౨౧౦౧. “అధికారోనుపాయత్వాత్ నవాదేశూన్యవాదినః”

౨౧౦౨. ఇత్యత్ర (సర్వ “శూన్యవాదినః”) ఇత్యుక్తేపి,

౨౧౦౩. (బ్రహ్మవ్యతిరిక్తవస్తుమిథ్యాత్వవాది)నో^౨పిగ్రహణమ్,-

౨౧౦౪. తుల్యన్యాయ ‘త్వాత్’- [భ్యుపగమః].-

౨౧౦౫. న్యాయశ్చ, (స్వపక్షసాధన ప్రమాణపారమార్థ్యాన

౨౧౦౬. అనేన [నుపాయానామ్] ఇతిపదం వ్యాఖ్యాతమ్.-

౨౧౦౭. [“నుపాయానామ్”]-పరమార్థభూతప్ర^౩మాణాదీ

నామిత్యర్థః [ధికారః] ఇత్యుక్తే, వాదప్రవృత్తపవేతి,

౨౧౦౮. “శూన్యవాదినంప్రతి (అనుపాయత్వాత్-వాదాన

౨౧౦౯. వ్యాహతమిదం వాదానధికారవచనమ్” ఇతిచేన్న.-

౨౧౧౦. గ్రన్థాభిప్రాయాజ్ఞానకృతమిదంచోద్యమ్.- [౨౦]

౨౧౧౧. వాదోనామ, స్వాభిమతార్థ సాధకత్వమ్,-

౨౧౧౨. అనుపాయస్య, *స్వాభిమతార్థసిద్ధిర్నాస్తి, సాధకా

౨౧౧౩. అతోనిష్ప్రయోజః సత్వముక్తమ్, [భావాత్.

౨౧౧౪. నతు “అనుపాయస్యవాదానధికారః” ఇతివాక్య

ప్రయోగస్యాప్య^౪యోగ్యత్వమ్.- [పాద్యతే,-

౨౧౧౫. యద్వా, అనేనగ్రనేన, శూన్యవాదినో వ్యాహతిరా

౨౧౧౬. “కథాప్రవృత్తేనత్వయా, కథాప్ర^౫వృత్తివిరుద్ధ^౬ మస్త్రీ

౨౧౧౭. తస్మాన్నాత్రచోద్యమ్. [కృతమ్” ఇతి.-

(౬౬౭)- { ౨౧౧౮. శాస్త్రప్రత్యక్షయోర్బాధకత్వబాధ్యత్వేనీరస్యతి
 (౬౬౮) { (అపిచ-) ఇత్యాదినా. [౩౦]

౧౧

* ఉపాయప్రమాణ్యానభ్యుపగచ్ఛంతిపురుషస్య.

మూ.—౧ త్వి. ౧-౩. ౨ సాధకప్ర. ౧. (* ౧-౩-౪-౫-౬-౭)

వ్యా.—౧ చార్వేరియథా. ౧-౨-౪-౮. ౨ ప్రవర్తకభ. ౬. ౩ నామ్. ౩. ౪ త్వ. ౬-౭.
 ౫ మాణవాదీవామి. ౬. ౬ ననుశూన్య. ౩. ౭ విశాయకత్వమ్. ౩. ౮ జనోవాదభ్రమ్యక్తమ్. ౩.
 ౯ శూన్యధికారిత్వమ్. ౩. ౧౦ వృత్తిరు. ౪-౫-౬. ౧౧ ముఖ్యీయత ఇతి. ౩. [౩౧]

- (౬౬౮) ప్రత్యక్షదృష్టాన్యప్రపంచస్యమిథ్యాత్వమ్, - కేనప్రమాణేనసాధ్యతే?
 (౬౬౯) “ప్రత్యక్షస్యదోషమూలః త్వేనలన్యథాసిద్ధిసంభవాత్, - [త్;-
 (౬౭౦) నిర్దోషంశాస్త్రీమనన్యథాసిద్ధమ్, - ప్రత్యక్షస్యబాధకమ్,” ఇతిచే
 (౬౭౧) కేనదోషేణజాతంప్రత్యక్షమ్-అనన్తభేదవిషయమ్? ఇతివక్తవ్యమ్.-
 (౬౭౨) “అనాదిభేదః వాసనాఖ్యదోషజాతంప్రత్యక్షమ్” ఇతిచేత్;-
 (౬౭౩) హన్తతర్హ్యేనైవదోషేణజాతంశాస్త్రీమపీతి, [ద్విః:-
 (౬౭౪) ఏకదోషమూలత్వాచ్చాస్త్రీప్రత్యక్షయోర్నబాధ్యబాధకభావసి
 (౬౭౫) “ఆకాశవాయ్వాది భూతతదారబ్ధశబ్దస్సర్వాది యుక్తమను
 వ్యత్వాదిసంస్థానసంస్థితపదార్థగ్రాహి, - ప్రత్యక్షమ్, - [10]

- (౬౬౮) ౨౧౧౯. (ప్రత్యక్ష-) ఇత్వాది, - స్పష్టమ్.
 (౬౭౦) ౨౧౨౦. కాచతిమిరాదేర్దోషత్వంకైశ్చిదుక్తమితి,
 ౨౧౨౧. తస్యసర్వభేదానుగతత్వాభావాదయుక్తమిత్యభిప్రా
 యేణ (అనన్తభేదవిషయమ్) ఇత్యుక్తమ్.-
 ౨౧౨౨. “కాచతిమిరాద్యభావేపి, క్వచిద్దర్శనాత్, అన్య [15]
 త్రకల్ప్యతేచేత్, వాక్యత్వాద్వేదస్యపారుషేయ
 త్వాదికంకల్ప్యతామ్,” ఇత్యభిప్రాయః.
 (౬౭౩) ౨౧౨౩. ఉపాలన్భసూచకో (హన్త) శబ్దః.
 ౨౧౨౪. ఏవమ్, బాధ్యభాధకయోస్తుల్యదోషత్వేన ప్రాబల్య
 దౌర్బల్యాభావఉక్తః - [20]
 (౬౭౫) ౨౧౨౫. “ప్రాబల్యదౌర్బల్యంచాస్తు,
 ౨౧౨౬. తథాపివిరోధాభావాన్నబాధ్యబాధకత్వసిద్ధిః,”-
 ౨౧౨౭. ఇతివక్తుమ్, శాస్త్రీప్రత్యక్షయోర్విషయభేదమాహ
 (ఆకాశ-) ఇతి.

- (౬౭౬) శాస్త్రీంతు, ప్రత్యాత్మద్య'పరిచ్ఛేద్యసర్వాంతరాత్మత్వాద్యనన్త
విశేషణవిశిష్టబ్రహ్మస్వరూప తదుపాసనాద్యారాధనప్రకార-
(౬౭౭) తత్ప్రాప్తిపూర్వకతత్ప్రసాదలభ్యఫలవిశేష-
(౬౭౮) తదనిష్టకరణమూలనిగ్రహవిశేషవిషయమ్;" ఇతి, శాస్త్రీప్ర [5]
త్యక్షయోర్నవిరోధః.
(౬౭౯) అనాదినిధనావిచ్ఛిన్నపాత సంప్రదాయతాద్యనేక గుణవిశిష్టస్య
(౬౮౦) శాస్త్రీస్యబలీయ స్త్వంవదతా, ప్రత్యక్ష పారమార్థ్యమవశ్యం
వక్తవ్యమ్; ఇతి,

- (౬౭౬) ౨౧౨౮. ('తదుపాసనాది-) ఇతి.-(అది) శబ్దేన యాగదా [10]
(౬౭౭) ౨౧౨౯. (తత్ప్రాప్తిః-) మోక్షః. [నాదయోవివక్షితాః
౨౧౩౦. తదాదిక (ఫలవిశేష) స్త్రీవర్గః.
(౬౭౮) ౨౧౩౧. (తదనిష్టకరణమ్) - పాపమ్. [(౬౭౮) - (౬౭౮)
౨౧౩౨. "పపమ్, తుల్యదోషత్వమ్ - విరోధాభావశోక్తిః;-
౨౧౩౩. పూర్వమేవ, స్వమూలః ఛేదిత్వంచోక్తిమ్;- (౬౭౯)
౨౧౩౪. వత్స్యతేచ (అనాది-) ఇతి;- (౬౭౯)
౨౧౩౫. ప్రమాణాంతరేణ సదోషత్వానవగతిశ్చార్థసిద్ధాః;" ఇతి,
౨౧౩౬. జ్వాలాభేదానుమానవైషమ్యచతుష్టయమనుసంధేయమ్.
(౬౭౯) ౨౧౩౭. అత్ర, మూలః ౩ ఛేదిత్వప్రసంగాయ, (ప్రత్యక్ష
పారమార్థ్యం...వక్తవ్యమ్) ఇత్యాహ (అనాది-) ఇతి.-
౨౧౩౮. "శబ్దస్వరూపగ్రహణ - వ్యుత్పత్తి - తత్పర్యలిక్తగ్రహ
ణాదేః,
౨౧౩౯. అపారుషేయత్వానుమానలిక్తస్యచ, [త్యమ్;-
౨౧౪౦. ప్రత్యక్షమూలత్వాత్తత్పారమార్థ్యమవశ్యాభ్య ౧ పే
౨౧౪౧. అన్యథా, ధర్మిస్వరూపతద్బలీయ స్త్వహేతుభూత [౫]
గుణాసిద్ధిః;" ఇత్యర్థః.
(౬౮౦) ౨౧౪౨. (ఇతి) శబ్దేన, అన్యేషామపికుతరగ్రా జ్వాలానాంరూప
ణమ్-ఉక్తప్రయోజ ౧ కాంతర్భూతమిత్యభిప్రేతమ్.

మా. - ౧ ద్యగోచరసిద్ధసర్వా. ౧. అత్తత్వసత్త్వత్వాద్య. ౧౧. ౩ అభ్యుపగన్తవ్యమ్. ౧౧.

వ్యా. - ౧ తదుపాసనాదీతి. ౩. అతత్. ౧-౧. ౩ ఛేదితత్వప్ర. ౧-౪-౫.
౪ పేతవ్యమ్. ౩. పేయమ్. ౪-౫. ౫ జాతానాం. ౩. ౬ కాంతర్భూతమి. ౪-౩-౫-౬.

(౬౮౧.) అలమ నేన, శ్రుతిశతవిఠతివాతవేగ-

(౬౮౨.) పరాహతమదృష్టిదుష్టయుక్తిజాలతూలనిరసనేనేత్యుపరమ్యతే...

(౬౮౩.) ద్వితీయేతుపక్షే, ఉపాధిబ్రహ్మవ్యతిరిక్తవస్తవైరానభ్యుపగమాత్, బ్రహ్మణ్యేవోపాధిసంసర్గాత్, ఔపాధికాస్సర్వేదోహః [9] బ్రహ్మణ్యేవభవేయః,

(౬౮౪.) తతశ్చ* అపహతపాష్టత్వాదినిర్దోషశ్రుతయస్సర్వావిహన్యతే.

(౬౮౫.) ౨౧౪౩. (శ్రుతిశత-) ఇతి- (శత) శబ్దఃశాఖాభేదపరః.

౨౧౪౪. (పితృ) శబ్దఃప్రతిశాఖంవాక్యపరమృరాపరః.

౨౧౪౫. (వాతవేగ) శబ్దేన ప్రాబల్యముక్తమ్.

[10]

(౬౮౬.) ౨౧౪౬. (తూల) శబ్దేన పరమతస్యదౌర్బల్యమభిప్రేతమ్.

౨౧౪౭. “నహివచనవిరుద్ధస్తరగప్రబలః?” ఇతిస్మప్తమ్-

౨౧౪౮. ఏవమ్, బ్రహ్మజ్ఞానపక్షగప్రతిష్ఠిప్తః.

(౬౮౭.)- ౨౧౪౯. అథ, ద్వితీయ స్లోకోక్తక్రమేణ, భాసూరమతంనిరా

(౭౦౫.) కరోతి (ద్వితీయేతు-) ఇత్యాదినా.

[15]

(౭౦౬.) ౨౧౫౦. మిథ్యాత్వప్రయుక్తానుపపత్త్యప్రసంగేఽపి,

జీవబ్రహ్మస్వరూపైక్యనిబద్ధనదోహఃభవన్త్యేవేతి,

(తు) శబ్దాభిప్రాయః.

౨౧౫౧. (బ్రహ్మణ్యేవోపాధిసంసర్గ) స్యహేతుః,-

(ఉపాధిబ్రహ్మవ్యతిరిక్తవస్తవైరానభ్యుపగమః).

౨౧౫౨. (వ్యతిరిక్త) శబ్దః, ఈశ్వరత్వాకారజ్జీవత్వాకార

విశేషణభేదానువాదపరః.

౨౧౫౩. (వస్తవైరాన) శబ్దః, ధర్మైస్తరవాచీ-

౨౧౫౪. “ఆకారభేదాభ్యుపగమేపి, ధర్మైకత్వాభ్యుపగమా

౨౧౫౫. (బ్రహ్మణ్యేవోపాధి) రితి,

[16]

౨౧౫౬. తతశ్చ తదోపాస్తత్రైవస్యః” ఇత్యర్థః.

* ౧ సు-ఉ. ౭.

మూ.- ౧ బ్రహ్మణవివోపా. ౧-౩-౬. ౨ నిర్దోష. ౩-౬-౧.

వ్యా.- ౧ ఇతి. ౧-౨-౮-౧. ౨ కారజీవ. ౩-౬.

శ్రీమత్పర్యదీపికాయుక్తవేదార్థసంగ్రహః

- (౬౮౫.) “యథా, ఘటాకాశాదేపరిచ్ఛిన్నతయామహాకాశాద్వైలక్ష్య
(౬౮౬.) పరస్పరభేదశ్చదృశ్యతే;- [ణ్యమ్,
(౬౮౭.) తత్రస్థాదోషావాగుణావా-
(౬౮౮.) అనవచ్ఛిన్నేమహాకాశే నసంబధ్యస్తే;- [3]
(౬౮౯.) ఏవమ్, ఉపాధికృతభేదవ్యవస్థితజీవకతాః-దోషాః,
(౬౯౦) అనుపహితేపరేబ్రహ్మణిసంబధ్యస్తే;” ఇతిచేత్;-
(౬౯౧) నైతదుపపద్యతే-నిరవయవస్యాకాశస్య, - అనవచ్ఛేద్యస్య,
(౬౯౨.) ఘటాదిభిశ్చేదాసంభవాత్తేనైవాకాశేన ఘటాదయస్సంయుక్తా
(౬౯౩.) ఇతి, బ్రహ్మణోవ్యచ్ఛేద్యత్వాద్భూత్వావోపాధిసంయుక్తంస్యాత్.-
-
- (౬౮౫) ౨౧౫౭. నిర్దోషశ్రుతిబాధంపరిహరణచోదయతి (యథా-) ఇతి
(౬౮౭) ౨౧౫౮. (తత్రస్థాదోషావాగుణావా)ఇతి- [కాశస్య(దోష)ః;
౨౧౫౯. “అల్పత్వమ్, అభిమతవినియోగవిశేషార్హత్వంచ, ఘటా
౨౧౬౦. అభిమతవినియోగవిశేషార్హత్వమ్, - (గుణ)ః;-
౨౧౬౧. తదుభయమ్, - (మహాకాశే) నప్రసజేత్;- [తే]-
౨౧౬౨. (ఘట)కరకాద్యవచ్ఛిన్నాకారః(పరస్పరభేదశ్చదృశ్య
౨౧౬౩. నహిఃఘటావచ్ఛిన్నాకాశకార్యమకరకావచ్ఛిన్నాకా
శేసంభవతి:- [వస్థాన్వితాః, జీవాః;-
౨౧౬౪. ఏవమ్, ఉపాధిభేదకృతపరస్పరభేదేన గుణదోషవ్య
౨౧౬౫. తద్గతగుణదోషాశ్చ న³ (పరబ్రహ్మణిసంబధ్యస్తే)
౨౧౬౬. నిర్దోషత్వశ్రుతీనాంసావకాశత్వాత్, [ఇతి,
౨౧౬౭. న³ తత్రబాధప్రసంగః” ఇత్యర్థః.
- (౬౯౧) ౨౧౬౮. పరిహరతి (నైతద్-) ఇతి-
౨౧౬౯. “ఉరగక్షతాఙ్గులివత్, బ్రహ్మ, శిష్టనార్హంచేత్, -
౨౧౭౦. బ్రహ్మణిజీవతగుణదోషస్పర్శ ఉపపద్యతే.- [25]
౨౧౭౧. (బ్రహ్మణో) నిరవయవత్వేనా (చ్ఛేద్యత్వాత్),
౨౧౭౨. బ్రహ్మణ్యేవోపాధిసంసర్గస్యాదినిర్దోషశ్రుతిబాధ
ఏవ;” ఇత్యర్థః.

మూ.—౧ ఘటకరకాదేపరి.౧౧. ఘటకరకాదిపరి.౧-౧౦. ౨ కరణో. ౨-౮. దోషాః.
౧-౯. ౩ అచ్ఛేద్యస్య. ౪-౫-౮. ౪ భవాదాకాశేనైవఘ. ౨. ౫ వ్యవచ్ఛేద్య. ౧-౪-౫.

వ్యా.—౧ నా. ౧-౨-౯. ౨ ఘటత్వాత్. ౬. ౩ పరబ్ర. ౩. ౪ పద్యస్తే. ౩. ౫ తద్బాధ. ౩.

(౬౯౪.) “ఘటసంయుక్తాకాశప్రదేశః అన్యస్సాదాకాశప్రదేశాద్భిద్యతే,”
ఇతిఃచేత్;

(౬౯౫.) ఆకాశఃస్వైకస్వైవ ప్రదేశభేదేన ఘటాధిసంయోగాత్,-

(౬౯౬.) ఘటాదాగచ్ఛతి, ‘తస్యచ : ప్రదేశస్య అనియమ ఇతి,- [౧]

(౬౯౭.) తద్వత్, బ్రహ్మణ్యేవ, ప్రదేశభేదానియమేవోపాధిసంసర్గాత్,

(౬౯౮.) ఉపాధాగచ్ఛతి సంయుక్తవియుక్తబ్రహ్మః ప్రదేశభేదాచ్చ,

(౬౯౯.) బ్రహ్మణ్యేవోపాధిసంసర్గః, క్షణేక్షణే బద్ధోమోక్షశ్చ భవతితి
సన్తపరిహసన్తి.

(౬౯౪.) ౨౧౭౩. ప్రదేశభేదేన వ్యవస్థాంతర్భూతే (ఘటసంయుక్త-) ఇతి.

(౬౯౫.) ౨౧౭౪. త్వదుక్తదృష్టాన్తేనైవానియమిత్యాహ (ఆకాశస్య-)

౨౧౭౫. (ఏకస్వైవ-) ఇతి-

[ఇతి.

౨౧౭౬. “ఆకాశవ్యక్తయోఽనేకేసన్తిచేత్;- ఉపాధీనాం

మనేపి, ఆకాశవ్యక్త్యన్తరాసంబంధేన, గుణదోషవ్యవ

౨౧౭౭. నచతథా ఆకాశవ్యక్తిభేదోస్తి;” ఇతిభావః [స్థాస్యాత్;-

౨౧౭౮. (ప్రదేశభేదేన-) ఇత్యాది.- “ఏకోఘటః ఏకత్రైవిప్యతి

చేత్,- ప్రదేశభేదేన వ్యవస్థాస్యాత్, నచతథాఽస్తి;”

౨౧౭౯. ఇతి, దృష్టాన్తే అనియమోదర్శితః;-

[ఇత్యర్థః.

(౬౯౭.) ౨౧౮౦. తమ్, దాన్తాన్తికేదర్శయతి (తద్వత్-) ఇతి.

(౬౯౯.) ౨౧౮౧. (బ్రహ్మణ్యేవ ప్రదేశభేదానియమేవోపాధిసం [౨]

సర్గాత్,-

[చ్చ)-

౨౧౮౨. ఉపాధాగచ్ఛతి సంయుక్తవియుక్త బ్రహ్మప్రదేశభేదా

౨౧౮౩. ఇతిహేతుద్వయస్య, సాధ్యద్వయంక్రమాదుచ్చతే,-

౨౧౮౪. (బ్రహ్మణ్యేవోపాధిసంసర్గః, క్షణేక్షణే బద్ధోమోక్షశ్చ

౨౧౮౫. “నిరవయవత్వేన అచ్ఛేద్యత్వాత్, [భవతి,-) ఇతి.

వ్యక్తిబహుత్వాభావాత్, ఉపాధీనామేకత్రైవిప్యత్య

వ్యవస్థానుపపత్తిః;” ఇత్యర్థః.

[భావాచ్చ,

మూ.—౧ ప్రదేశ. ౧-౪-౫-౯. ౨ తేస్మ. ౧. తేస్మ ఆత్మాకాశ. ౮. ౩ ఏకస్య. ౧-౮-౯.

౪ తస్యచ. ౧౧-౯. ౫ ప్రదేశభేదస్యాని. ౯. ౬ ప్రదేశాభేదా. ౧-౭-౧౨. ప్రదేశాచ్చ.

౩-౬. ౭ ఏవ. ౮-౯. ౮ సర్గాత్ క్షణే. ౨. ౯ బద్ధమోక్షసన్యాసాత్. ౧౧. [౩]

వ్యా.—౧ ఘటేతి. ౩. ౨ తత్వక్త. ౧-౨. ౩ నేకాస్మత్రిచేత్ ఉపా. ౪-౫-౬-౮.

శ్రీమత్తత్వర్యదీపికాయామైవేదార్థసంగ్రహః.

(200.) “నిరవయవస్యాకాశస్యైవశ్రోత్రేన్ద్రియత్వేపి, ఇన్ద్రియవ్యవస్థావత్, బ్రహ్మణ్యపివ్యవస్థోపపద్యతే,” ఇతిచేత్,-

(200.) స;- [ప్రదేశస్య-ఇన్ద్రియత్వాత్.-

(201.) వాయువిశేషసంస్కృతకర్ణప్రదేశ 1 సంయుక్తస్యైవాకాశ [9]

(203.) తస్యచప్రదేశా² నైరాద్యేదానియమేపి, ఇన్ద్రియవ్యవస్థోపపద్యతే.-

(200) ౨౦౦౬. పునర్వ్యుష్టాన్తవిశేషముఖేన వ్యవస్థాంశఙ్కతే (నిరవయవస్య-) ఇతి.-

౨౦౦౭. “యథా, (నిరవయవస్యాకాశస్యైవశ్రోత్రేన్ద్రియత్వేపి), శ్రోత్రేన్ద్రియాణాంపరస్పర (వ్యవస్థా),- [10]
ఇన్ద్రియానిన్ద్రియవ్యవస్థాచ, ఉపపద్యతే;-

౨౦౦౮. తథా, జీవానామన్యోన్యవ్యవస్థా,
జీవబ్రహ్మవ్యవస్థాచ, ఉపపన్నా;-” ఇత్యర్థః.

(200) ౨౦౦౯. తత్రాప్యనియమాపాదనేన దూషయతి (స-) ఇతి.

(201) ౨౦౧౦. దాన్తాన్తికం దూషయితుమ్, వ్యుష్టా¹ నైవ్యవస్థా [15]
ప్రకారందర్శయతి (వాయు-) ఇతి.-

౨౦౧౧. “ఉచ్చారణప్రయత్నజనిత (వాయువిశేష) సంయోగ (సంస్కృతకర్ణ) శఘ్నలీ (సంయుక్తస్యైవాకాశ) స్వశబ్దోపలబ్ధహేతుత్వమేవ (శ్రోత్రేన్ద్రియత్వ) మితి,

౨౦౧౨. ప్రదేశభేదానియమేపుష్పలబ్ధకార్యకరత్వోపపత్తిః;-

౨౦౧౩. ఉపలబ్ధహేతోఽప్రదేశస్యేన్ద్రియత్వాత్, తదహేతో రనిన్ద్రియత్వాచ్చ, ఇన్ద్రియానిన్ద్రియవ్యవస్థోపపత్తిః;-

౨౦౧౪. ప్రదేశభేదేనాప్యేకపురుషంప్రతి, (వాయువిశేషసంస్కృతకర్ణ) సంయుక్తస్యప్రదేశవిశేషస్వశబ్దోపలబ్ధకార్యకరత్వాత్;- [25]

౨౦౧౫. తంప్రతి, వాయువిశేషసంస్కృతకర్ణయుక్తస్యాపిసభా ప్రదేశాన్తరస్య అకార్యకరత్వేన, ఇన్ద్రియాణాంపరస్పరవ్యవస్థాసాధితః;-

౨౦౧౬. ఏవమ్, ప్రదేశభేదేనాపి⁴ కదాచిత్ కార్యకరత్వాత్ ఇన్ద్రియవ్యవస్థాసాధితః;-” ఇత్యర్థః. [30]

మూ.-౧ సంస్కృతస్య ౨-౩-౧. ౨. నైరత్వాద్యేదాదని. ౮.

వ్యా.-౧ తైత్తిర్యవ్యవస్థాప్ర. ౩. ౨ ప్రయత్నజని. ౧. ౩ త్వత్వవ్యవస్థా.

౧-౨. త్వత్వభేదాత్. ౮. ౪ కదాచిత్కార్య. ౧-౨-౮.

(౭౦౪) ఆకాశస్యతు, సర్వేషాం శరీరేషు గచ్ఛత్సు, అనియ మేన సర్వ దేశసం

(౭౦౫) ఇతి, బ్రహ్మ ిణ్యప్యపాధిసంయోగః ప్రదేశానియమపవ- [యోగః,

(౭౦౪) ౧౦౯౭. దాద్వాన్వికదూషణసిద్ధ్యర్థమ్, (అనియ మేపి-) ఇత్యుక్త

మర్థముపపాదయతి (ఆకాశస్యతు-) ఇతి. [5]

౧౦౯౮. ప్రదేశవ్యవస్థిత్యభావరూపవైషమ్యపరః (తు) శబ్దః.

౧౦౯౯. “(ఆకాశస్యతు) సర్వ శరీరాణాం గమనాత్తత్సర్వప్రదేశ భద్రేన సంయోగో విద్యత ఇతి- (అనియమః):” ఇత్యర్థః.

(౭౦౫) ౧౧౦౦. తత్కీమ్ ఇత్యత్రాహ (1 ఇతి బ్రహ్మణ్యపి-) ఇతి-

(ఇతి) :- హేతా. [10]

౧౧౦౧. (ఉపాధిసం 2 యోగప్రదేశానియమః)- ఉపాధిసం యోగస్య ప్రదేశానియమః:-

౧౧౦౨. “పవమ్, బ్రహ్మ 3 ణ్యపి ప్రదేశ 4 భద్రానియ మేనోపాధి సం 5 యోగః,” ఇత్యర్థః. [పమ్,-

౧౧౦౩. “ఆకాశప్రదేశానియ మేపి 6, కదాచిక్తార్థకరత్వరూప్రోత్తేర్ద్విగ్రియత్వమితి, ఇద్విగ్రియవ్యవస్థా ఉపపద్యతే:-

౧౧౦౪. పవమ్, బ్రహ్మణ్యపి ప్రదేశ భద్రానియ మేనోపాధిసం యోగే, జీవత్వమపి కాదాచిత్కంప్యాత్:-

౧౧౦౫. తత్, అజత్వనిత్యత్వశ్రుతివిరుద్ధమ్; అతః, జీవబ్రహ్మ వ్యవస్థా, -నోపపద్యతే,” ఇత్యభిప్రాయః. [20]

౧౧౦౬. “పరస్పరవ్యవస్థాచానుపపన్నా:-

ఉపాధీనాం గమనే, సర్వజీవగతసుఖాదిప్రతిసన్ధాన ప్రసంగాత్:-

ప్రదేశభేదాదప్రతిసన్ధానేచ, ఏకోపాధౌ గచ్ఛతి సతి, -ప్రతిసన్ధానాభావప్రసక్తౌ చ్చ.” ఇత్యనుసంధేయమ్. [25]

మూ.—౧ ఆకాశస్యచ. ౪-౫. ఆత్మనస్తు. ౧. ౧ అపి. ౧-౭-౮. ౩ ప్రదేశవివ. ౧.

వ్యా.—౧ ఇతి. ౪-౫-౭-౮. ౧ యోగాఖ్యప్ర. ౯. ౩ ణ్యపి ప్రదేశ. ౬. ౪ భేద. ౮-౯.

౫ యోగప్రదేశా ఇ. ౯. ౬ కదాచిద్ద్విగ్రియకార్య. ౩. కాదాచిత్కకార్య. ౧-౨.

౭ యోగాజ్ఞేవ. ౧-౨. ౮ ప్ర. ౧-౨-౩.

- (౨౦౬.) ఆకాశస్య స్వరూపేణైవశోత్రేన్ద్రియత్వమభ్యుపగమ్యాపి,
 (౨౦౭.) పరమార్థతస్తు, ఆకాశోనశ్రోత్రేన్ద్రియమ్, [ఇన్ద్రియవ్యవస్థోక్తా
 (౨౦౮.) “వైకారికాదహజ్జా-రాదేకాదశేన్ద్రియాణిజాయంతే” ఇతిహి
 (౨౦౯.) వైదికాః?— [5]
 (౨౧౦.) యథోక్తంభగవతాపరాశరేణ,- “‘తైజసాని’,-ఇన్ద్రియాణ్యః,
 ముః దేవావైకారికాదశ,-ఏకాదశఃస్థునశ్చాత్ర,దేవావైకారికా
 న్స్త్పతాః” ౧ ఇతి.-
 (౨౧౧.) అయమర్థః- “‘వైకారికః,-తైజసః,-భూతాదిః,’ ఇతిత్రివిధో
 ౭హజ్జారః,-సచ, క్రమాత్,-సాత్త్వికోరాజసస్తామసశ్చ;-

(౨౦౬) ౨౦౭. “సభసఇన్ద్రియత్వాభ్యుపగమన,అయంపరిహారఉక్తిః,
 నేయమర్థస్థితిః,” ఇత్యాహ (ఆకాశస్య-) ఇతి.

౨౦౮. (స్వరూపేణైవ-) ఇతిపదేన, భూతైర్న్ద్రియాణామా
 ప్యాయనవ్యావృత్తిః.

(౨౦౮) ౨౦౯. “తద్ధృప్రామాణికమ్?,- కథమర్థతత్త్వమ్?” [15]
 ఇత్యత్రాహ (“వైకారికాద్”-) ఇతి.

(౨౧౦) ౨౧౦. అత్రప్రమాణమాహ (యథోక్తమ్-) ఇతి.

(౨౧౧)- ౨౧౧. వైకారికాదిపదవ్యాఖ్యానార్థమ్,- పానరుక్త్యవ్యా-
 ఘాతశజ్జా-పరిహారార్థం చ, తంక్షోకంవ్యాచక్షే,-
 (౨౧౩) } (అయమర్థః) ఇత్యాదినా. [20]

౨౧౧౨. “సాత్త్వికోరాజసశ్చైవతామసశ్చత్రిధామహాః॥^౧
 వైకారికస్తైజసశ్చభూతాదిశ్చైవతామసః॥త్రివిధో^౨
 యమహజ్జారోమహత్తత్త్వాదజాయతః॥”^౩ ఇత్యాది
 ప్రకరణవర్యాలోచనయా, తదనుగుణంవ్యాఖ్యాతమ్.

౧॥ వి.పు. ౧-౨-౪౭. ౨॥ వి.పు. ౧-౨-౩౪. ౩॥ వి.పు. ౧-౨-౩౪-౧-౨-౩౪౪.

మూ.—౧ ఇన్ద్రియస్వవ్యవ. ౨. ౧ హి. ౧-౨-౩-౬-౯.

వ్యా.—౧ వ్యాఖాత. ౮-౯. ౨ ప్రమాణప. ౮.

(౭౧౨.) తత్ర, 'తామసాద్భూతాదేః, ఆకాశాదనిభూతానిజాయంతే' ఇతి సృష్టిక్రమముక్త్యా,

'తైజసాత్-రాజసాహజ్గా-రాత్, ఏకాదశేన్ద్రియాణిజాయంతే' ఇతిపరమతముపన్యస్య, [5]

'సాత్త్వికాహజ్గా-రాత్, వైకారి! కాణి, ఇన్ద్రియాణి, జాయంతే'

(౭౧౩.) "[దేవావైకారికాన్ స్పృతాః]," ఇతి.- [ఇతిస్వమతముచ్యతే,-

(౭౧౪.) [దేవాః]- ఇన్ద్రియాణి.

(౭౧౫.) ఏవమ్, 'అహజ్గారికాణామిన్ద్రియాణామ్, భూతైశ్చాప్యాయ నమ్, మహాభారతేఉచ్యతే. [10]

(౭౧౬.) ౨౧౩. "అహజ్గారికార్యప్రతిపాదకస్లోకే, తామసాహజ్గారి-
రాప్రస్తావకథమ్;-

౨౧౪. 'తైజసాన్యాహుః,' 'వైకారికాన్ స్పృతాః' ఇత్యేత త్కథంఘటతే?'' ఇత్యత్రాహ (తత్ర-) ఇతి.

౨౧౫. తామసాహజ్గారికార్యస్య పూర్వమేవోక్త త్వాత్, తదత్రానుక్రమ్. [15]

౨౧౬. (అహుః)-ఇతి, పరమతోపన్యాసః.

౨౧౭. " '(వైకారికాన్ స్పృతాః)' ఇతి సిద్ధాంతః" ఇత్యర్థః.

(౭౧౮.) ౨౧౮. "ఇన్ద్రియవాచిపదంకిమ్?" ఇత్యత్రాహ ("దేవాః") ఇతి.-

౨౧౯. " 'నచక్షుషాగృహ్యతేనాపివాచానాన్వైదేవైః,' 'మనసాతువిశుద్ధేన,' 'సహైవసంతం నవిజానన్తి

దేవాః,'^౩ ఇత్యాదిషుప్రయోగానుసారేణ, (దేవ)

శబ్దః (ఇన్ద్రియ)వాచి," ఇత్యర్థః. [హ(ఏవమ్)-ఇతి.-

(౭౧౯.) ౨౨౦. "క్వచిత్, ఇన్ద్రియాణాంభౌతికత్వముచ్యతే?" ఇత్యత్రా

౨౨౧. "వైకారికాదుత్పత్తి^౨ వాచిపచనావిరోధాయ, [15]

ఆపాతప్రతీతార్థత్యాగేన, తదా (ప్రాయస)మేవార్థ

ఇతి మన్తవ్యమ్, "ఇత్యర్థః.

- (౧౧౬.) “భౌతిక త్వేపీన్ద్రియాణామ్,
 (౧౧౭.) ఆకాశాదిభూతవికారత్వాదేవ ఆకాశాదిభూతపరిణామవిశేషాః,-
 (౧౧౮.) వ్యవస్థితాపవ, శరీరవత్, పురుషాణామిన్ద్రియాణిభవన్తి;” ఇతి,-
 (౧౧౯.) బ్రహ్మణిలచ్ఛేద్యనిరవయవే నిర్వికారేత్వనియమేనానన్తహే [5]
 యోపాధిసం సర్గః దోషోదుష్పరిహర ఏవ, ఇతి;-
 (౧౨౦.) శ్రద్ధధానానామేవాయంపక్షః;” ఇతి, శాస్త్రవిదోనబహుమన్యన్తే.-

(౧౧౬) ౨౨౨౨. ఆపాతప్రతీతార్థపరత్వాభ్యుపగమేన చూషయతి (‘భౌతిక త్వేపి’) ఇతి;-

౨౨౨౩. పూర్వమ్, - భూతానామేవేన్ద్రియత్వాభ్యుపగమేన పరిహరణ క్తః;-

అత్ర, భూతపరిణామత్వాభ్యుపగమేనోచ్యతే, ఇతిభిదా.

(౧౧౭) ౨౨౨౪. “భూతపరిణామత్వావిశేషాత్ అన్ద్రియత్వమపిస్యాత్, - ఘటవత్;” - ఇతిశబ్దా- పరిహారార్థమ్ (భూతవికారత్వాదేవ-) ఇన్యక్తమ్. [15]

౨౨౨౫. (ఆకాశాదిభూతపరిణామవిశేషాః) (ఆకాశాదిభూతవికారత్వాదేవ,) (శరీరవత్) (వ్యవస్థితాపవ) (పురుషాణామిన్ద్రియాణిభవన్తి-) ఇత్యన్వయః.-

౨౨౨౬. “నహిశరీరస్యభూతపరిణామవిశేషత్వాదశరీరత్వమ్; ఏవమ్, భూతపరిణామత్వేన ఇన్ద్రియాణ్యపి వ్యవస్థితానిభవన్తీతి, జీవస్యబ్రహ్మపరిణామత్వాభావాత్, వ్యవస్థాఅనుపపన్నా;” ఇత్యర్థః.

౨౨౨౭. “బ్రహ్మపరిణామత్వేపిజీవస్య, అజత్వనిత్యత్వః శ్రుతిభాధః; అకృతాభ్యాగమ, కృతవిప్రణాశ, ప్రసంగశ్చ;- బ్రహ్మణోనిర్వికారత్వశ్రుతిబాధశ్చ;” ఇత్యభిప్రాయః.

మూ. - ౧ ఆది. ౧-౪. ౨ దోషాః. ౮. ౩ హరావివేది. ౮.

వా. - ౧ భౌతికత్వాభ్యుపగమపీతి. ౮. ౨ నామత్వావిశే. ౩. ౩ శ్రుతివిరోధః. ౩.

- (౭౨౧.) స్వరూపపరిణామాభ్యుపగమాత్, అవికార శ్రుతిర్బాధ్యతే.
 (౭౨౨.) “నిరవద్యతాచబ్రహ్మణఃశక్తిపరిణామః” ఇతిచేత్;-
 (౭౨౩.) కేయంశక్తిః రితుచ్యతే,-
 (౭౨౪.) కిమ్, బ్రహ్మపరిణామరూపా?, ఉతబ్రహ్మణోనన్యాకాపి?, ఇతి;- [౩]
 (౭౨౫.) ఉభయపక్షేపి, స్వరూపపరిణామోఽవర్జనీయపవ... ..

౨౨౨౮. (నిరవయవ) త్వమ్, (నిర్వికార) త్వంచ (అచేద్య) త్వేహేతుః.

- (౭౨౦) ౨౨౨౯. (శ్రద్ధధానానామ్).- “న్యాయనిరూపణాక్షమాణామ్-
 ఉపదేశమాత్రతృప్తానామ్,” ఇత్యర్థః. [10]

౨౨౩౦. ఏవమ్, జీవబ్రహ్మైక్యాభ్యుపగమే నిర్దోషత్వశ్రుతిబాధ
 ఉక్తః:-

- (౭౨౧) ౨౨౩౧. అదిదూపేణ బ్రహ్మణఃపరిణామాభ్యుపగమేరూపణ
 మాహ (స్వరూప-) ఇతి [ఇత్యర్థః]

౨౨౩౨. (అవికార)త్వ(శ్రుతి)ర్నిర్మలత్వశ్రుతిశ్చబాధ్యేతే, [15]

- (౭౨౨) ౨౨౩౩. “నస్వరూపేణ (పరిణామః), అపితు,- (శక్తి) రేవ
 పరిణమతే

౨౨౩౪. ‘దేవాత్మశక్తిమ్’^౧ ఇత్యాదివచనాత్;-”

ఇతిశబ్దతే (బ్రహ్మణః-) ఇతి.

- (౭౨౩) ౨౨౩౫. దూషయతి (కేయమ్-) ఇతి. [20]

- (౭౨౪) ౨౨౩౬. (బ్రహ్మణోనన్యాకాపి-) ఇతి.- “బ్రహ్మస్వరూపమేవ”
 ఇత్యర్థః.

౨౨౩౭. వికల్పశిరః^౨ స్త్యేన, అత్యంతభేదోనశజ్జుతః,-

తదనభ్యుపగమాత్.

- (౭౨౫) ౨౨౩౮. శిరోద్వయేపిదూషణమాహ (ఉభయ-) ఇతి. [25]

౨౨౩౯. ఏవమ్, భాస్కరమతంప్రతిక్షిప్తమ్.

- (౨౨౬.) తృతీయేపిపాదే;-జీవబ్రహ్మణో^౧ ర్భేదవదభేదస్యచాభ్యుపగమాత్;-
 (౨౨౭.) తస్యచ, తద్భావాత్, సాభరిభేదవత్, స్వావతారభేదవచ్చు,-
 సర్వస్య ఈశ్వరభేదత్వాత్, సర్వేజీవతాదోషాస్తస్యైవస్యః.

(౨౨౬)- ౨౨౮౦. అథయాదవప్రకాశమతనిరస్యతి (తృతీయేపి-) [౩]
 (౨౨౬)- ఇత్యాదినా.

౨౨౮౦. భాస్కరయాదవప్రకాశభ్యామ్, స్వాభిమతార్థసాధకప్రమాణసిద్ధ్యర్థమ్, బద్ధమోక్షాదివ్యవస్థాసిద్ధ్యర్థంచ, ప్రపంచస్వపారమార్థ్యమభ్యుపేతమ్.

౨౨౮౧. తత్ర, ముక్తావభేదశ్రుతేః, (భేద)స్వాపాధికత్వమ్, (అభేదస్య)స్వాభావికత్వంచ, (జీవబ్రహ్మణో^౧)రభ్యుపేతమ్.-

౨౨౮౩. “అవిద్యబ్రహ్మణో^౧స్తు, సర్వస్యబ్రహ్మాత్మకత్వశ్రుతేః, నిర్మలత్వాదిశ్రుతేః, ఉపాధ్యస్తరాభ్యుపగ^౨మే^౩నవస్థానాచ్చు, భేదాభేదాస్వాభావికావ^౪భ్యుపగతాభాస్కరమతే,-

౨౨౮౪. యాదవప్రకాశమతేతు, ముక్తావపిభేదాద్దేశశ్రుతేః, జీవబ్రహ్మణో^౧శ్చభేదాభేదాస్వాభావికావభిమతాః” ఇతిభిదా.-

(౨౨౬) ౨౨౮౫. తత్ర, భాస్కరమతప్రతియేపానస్తరమ్యాదవప్రకాశమతనిరస్యతే (తృతీయేపి-)ఇతి.

(౨౨౭) ౨౨౮౬. (తస్యచ, తద్భావాత్) - బ్రహ్మణో, జీవభావాత్.

౨౨౮౭. ఏకజీవభేదస్య, (సా^౪భరి) దృష్టాంతః.

౨౨౮౮. ఈశ్వరభేదస్య, (స్వావతార) దృష్టాంతః.

౨౨౮౯. నహిసాభరిశరీరభేదాజ్జీవభేదః;-

౨౨౯౦. నచస్మసింహవామనాదీనామనీశ్వరత్వమ్?.

౨౨౯౧. “యథా, త్వన్మతే, భేదశ్రుతిము^౫ భ్యాగ్ధాపరి [౨౫] త్యాగేన, స్వాభావికభేదాభ్యుపగమాత్, బ్రహ్మణి జీవగతదోషాద్యస్పర్శః;-

మూ. - ౧ తృతీయపాదేపిజీ. ౪-౫. ౨ ర్భేదస్యానభ్యు. ౩. ౩ భేదత్వాచ్చ. ౪.

వ్యా. - ౧ మేనావస్థా. ౨. మేనవ్యవస్థా. ౪-౫. ౩ భ్యుపేతా. ౩-౬. ౩ కావితమతాభిమతా. ౬. కావితమతభిదాన్తి. ౩. కావితమతావిభిదా. ౧౧. కావితమతభిదా. ౪-౫. ౪ భరిర్దృష్టా. ౩. ౫ గ్ధాపరి. ౬. ౬ అది. ౪-౫-న.

(౭౨౮.) పతమ క్షంభవతి:-

(౭౨౯.) “ఈశ్వరః, స్వరూపేణైవ సుర సరతిర్వక్తానరాదిభేదేనావ
స్థితః ఇతి హితదాత్మకత్వవర్ణనం క్రియతే,-

౨౨౮.౧. తథా, అస్మాభిరపిస్వాభావికోభేదో భ్యుపగతః, నత్వా
విద్యకః, ఔపాధికోవేతి, అస్తత్వేపినకశ్చిద్దోషః,-

౨౨౮.౩. అభేదశ్చ తేరపిముఖ్యార్థస్వీకారేయోదోషస్త్యయా
ఆపాద్యతే, సః, త్వత్వేపితుల్యః,-

౨౨౮.౪. అభేదశ్చ తిముఖ్యార్థస్య, త్వత్వేపిస్వీకృతత్వాత్,-

౨౨౮.౫. తస్మాత్, అస్మాస్మితి, అయంఘోషఆపాదయతుం [10]
నయజ్యతే:-

౨౨౮.౬. కింఞ్చ, విదవిదీశ్వరాః బ్రహ్మాంశభూతాః, బ్రహ్మతుతదంశీ
తస్మాత్, ‘యథా, మృదంగభూత ఘటశరావాదీనా
మన్యోన్యగుణదోషాసంకరః,-

(౭౨౮) ౨౨౮.౭. పవమ్, బ్రహ్మాంశభూతయోర్జీవేశ్వరయోరపి, గుణదో
షాసంకరః:-” ఇతి శబ్దా-యామాహ (పతమ క్షమ్)-ఇతి.

(౭౨౯) ౨౨౮.౮ (ఈశ్వరః స్వరూపేణైవ)-ఇత్యనేన, ఈశ్వరస్య బ్రహ్మాం
శత్వం నిరస్తంభవతి,-

౨౨౮.౯. జగతా-రణత్వం హి బ్రహ్మలక్షణమ్?.

౨౨౮.౧౦. “కారణవాక్యానిచ “ సదేవసోమ్యేదమగ్రఆసీత్” ౧
“బ్రహ్మవాఇదమేకపవాగ్రఆసీత్” ౨

౨౨౮.౧౧. “ఆత్మావాఇదమేకపవాగ్రఆసీత్” ౩

౨౨౮.౧౨. “ఏకోహవైనారాయణఆసీత్” ౪

౨౨౮.౧౩. “విష్ణుస్తదాసీద్ధరిరేవనిషగః” ౫

౨౨౮.౧౪. “తమీశ్వరాణాం పరమం మహేశ్వరమ్” ౬ ఇత్యారభ్య-

౨౨౮.౧౫. “సకారణంకరణాధిపాధిపః” ౭ ఇత్యాదీ ౮,

౨౨౮.౧౬. వికకణ్ఠేన ఈశ్వరస్య జగజ్జారణత్వం వదంతి:-

౨౨౮.౧౭. ఈశ్వరస్యచ, “నతత్సమశ్చాభ్యధికశ్చదృశ్యతే” ౯
ఇతి, సమాభ్యధికరాహిత్యంచత్రాయతే,-

౨౨౮.౧౮. తచ్చ, ఈశ్వరస్య బ్రహ్మాంశత్వేతు నఘటతే,- [30]

౧|| ఛా-ఉ. ౬-౨-౧. ౨|| బృ-ఉ. ౩-౪-౧౧. ౩|| ఐ-ఉ. ౧-౧-౧. ౪|| మ-మూ-ఉ. ౧.

౫|| ౬|| శ్వ-ఉ. ౬-౧౩. ౭|| శ్వ-ఉ. ౬-౧౯. ౮|| శ్వ-ఉ. ౬-౧౬.

మూ.-౧ రస్యస్య. ౧. ౨ స్థితిరితిహి. ౧. ౩ హి. ౪-గి-స.

వ్యా.-౧ సత్త్విద్యా. ౧. సత్త్విద్యబోధా. ౩. ౨ సచత్వత్వ. ౪-గి-౬.
౩ సశక్యతే. ౩-౪-గి. ౪ దిక్షక. ౪-గి-౬.

- (230.) తథాసతి, ఏకమృత్పిణ్డారబ్ధఘటశరావాదిగతాన్యదకాహరణాదీ
నిసర్వకార్యాణి, యథాతస్యైవభవన్తి; - [త్:" ఇతి.
(23౧.) ఏవమ్, సర్వజీవగతసుఖదుఃఖాది, - సర్వమ్, ఈశ్వరగతమేవస్యా
(23౨.) "ఘటకరకాదిసంస్థానానుపయుక్తమృద్ధి"వ్యమ్, యథాకా [3]
ర్యాస్తరాసన్వితమ్,
(233.) ఏవమేవ సురపశుమనుజాది జీవత్వానుపయుక్తేశ్వరః, సర్వజ్ఞ
స్సత్త్వసంకల్పత్వాదిగుణాకరః," ఇతిచేత్:-

అంశాదంశః 1 నో²ధికత్వేన, ఈశ్వరాదప్యధికస్య, -
సంభవాత్;- [10]

౨౨౬౯. తస్మాత్, సమాభ్యధికరాహిత్యాత్, జగతా-రణ
త్వాచ్చ, ఈశ్వరపవబ్రహ్మేతి, ఈశ్వరస్య బ్రహ్మాం
శత్వమనుపపన్నమ్:"

౨౨౭౦. ఇత్యభిప్రాయేణ (ఈశ్వరస్వరూపేణ) ఇత్యుక్తమ్:-

- (230) ౨౨౭౧. "నహిత్యయా, అస్త్యత్యైవత్వశరీరభావేన [15]
తాదాత్మ్యంవర్ణ్యతే:-

౨౨౭౨. అపితు (ఈశ్వరఃస్వరూపేణైవసురస) రాదిరూపేణ
(స్థితఇతిహి) తాదాత్మ్యంవర్ణ్యతే:-

౨౨౭౩. (తథాసతి) (మృత్పిణ్డారబ్ధఘటాదిగతోదకాహరణా)
దికార్యాణి, యథా, మృత్పిణ్డైవైవ(భవన్తి), [త్యర్థః.

౨౨౭౪. (ఏవమ్, సర్వ³జీవగతసుఖదుఃఖ) భాగీశ్వరస్సాన్వితః" ఇ

- (23౨) ౨౨౭౫. పునః, పరమతంత్రజ-తే (ఘటకరకాది) ఇతి:-

౨౨౭౬. "యద్యపి⁴ కార్యత్వేనో పయుక్తమృదంశస్పర్శి,-
ఘటాదిగతోదకాహరణాది, -భవతి,

తథాపి, కార్యత్వేనానుపయుక్తమృదంశోస్తరస్పర్శి,-
నభవతి, [నప్రసజన్తి:" ఇత్యర్థః.

౨౨౭౭. తథా (జీవత్వానుపయుక్తేశ్వరాం) శేజీవగతదోమాః

మూ.—౧. సురసరజీవత్వాను. ౧. సురసరమనుజాది. ౩. సురసరపశుమనుజాది. ౬.
సురపశుమనుష్యజీవ. ౮.

వ్యా.—౧. అధికత్వేన. ౪-౫-౬-౭. ౨. చైవేత్యు. ౩. ౩ సర్వజగతస్సర్వగుభ. ౩. [30]
సర్వజీవగతస్సర్వగుభ. ౧-౨-౮. ౪. కార్యకరత్వేనూప. ౪-౫.

(౭౩౪.) సత్త్వమ్,

(౭౩౫.) “సపహాశ్చర్యః పకేనాం శేనకల్యాణగుణా కరః, సపహాశ్యేన
అం శేనహేయగుణాకరః”, ఇత్యుక్తమ్, - ద్వయోరంశయోరీశ్వర
త్వా విశేషాత్. - [5]

(౭౩౬.) “ద్వావంశౌవ్యవస్థితౌ” ఇతిచేత్,

(౭౩౭.) కస్తేన లాభః? -

(౭౩౮.) ఏకస్యైవ, పకేనాం శేన నిత్యదుఃఖత్వాత్,

(౭౩౯.) అంశాంతరేణసుఖత్వమపి నేశ్వరత్వాద్యకల్పతే; -

(౭౪౦.) యథా, దేవదత్తస్యైకస్త్రిహస్తేచద్దనపక్షానుః లేపఃకే [10]
యూరకటకాద్ధులీయకాలజ్కారః,

(౭౪౧.) ఏతస్యైవాన్యస్త్రిహస్తేముద్గరాభిఘాతః, కాలానలజ్వాలాను
ప్రవేశశ్చ, తద్దేవశ్చర్యం స్యాత్ ఇతి,
బ్రహ్మజ్ఞానపత్యౌదపిపాయానయం భేదాభేదవత్తుః, -

(౭౪౨.) ౨౨౭౮. పరిహరతి (సత్త్వమ్) ఇతి. - [15]

౨౨౭౯. “తత్రాపి, అంశేనపకత్వాత్, శ్చర్యసైవదోషఃప్ర
సజతి” ఇత్యర్థః.

(౭౪౩.) ౨౨౮౦. జీవేశ్వరాంశయోర్వ్యవస్థితత్వాత్, జీవగతదోషః,
నేశ్వరస్సృక్, ఇతిశబ్దతే (ద్వావంశౌ) ఇతి.

(౭౪౪.) ౨౨౮౧. దూషయతి (కః) ఇతి. - [20]

(౭౪౫.) ౨౨౮౨. “శ్చర్యసైవచేతనత్వేన స్వాంశజీవగతసర్వదుఃఖప్ర
తిసంధాతృత్వాత్ (అంశాంతరేణసుఖత్వం... నేశ్వర
త్వాదు)భవతి” ఇత్యర్థః.

(౭౪౬.) ౨౨౮౩. తత్రదృష్టాంతమాహ (యథా) ఇతి. -

౨౨౮౪. విహికాల్పసుఖస్య, మోక్షసుఖస్యచ, స్థానే, (చద్దనా...
నులేపఃకేయూరా... ద్యులజ్కార) శ్చ.

౨౨౮౫. విహికాల్పదుఃఖ, నారకానంతదుఃఖ, స్థానే, (ముద్గరా)
భిహతిః (కాలాగ్ని... ప్రవేశశ్చ).

మూ-౧సవవ - ౪-౫-స.౨ - శ్చర్యః - ౨ - స.౩ - శేనాంశేన - ౩ - ౬ - ౮. ౪ - కరః
ఏకేనాంశేనకే - ౪ - ౫.

౫-చ-౪-౫. స.౬వికాంశేన - ౧ - ౨ - ౩-౮. ౭త్వ - ౩-౬ - స. ౮లేపకే - ౬.

౯తస్యైవ - ౨ - ౬-౧౦. ౧౦స్య-౨ - ౩ - ౪-౫. స్యాపిబ్ర-౯. స్యాపిబ్ర - ౧౦.

- (౭౪౨.) అపరిమితముఖస్యపారమార్థికత్వాత్,
సంసారిణామనంతత్వేన చుస్తరత్వాచ్చ.
(౭౪౩.) “తస్మాద్విలక్షణోఽయంజీవాంశః” ఇతిచేత్? -
(౭౪౪.) ఆగతోఽసితర్హి నుదీయంపథానమ్. [5]
(౭౪౫.) ఈశ్వరస్యస్వరూపేణతాదాత్మ్యవర్ణనేస్యాదయందోషః;-
(౭౪౬.) ఆత్మశరీరభావేనతు తాదాత్మ్యప్రతిపాదనే నకశ్చిద్దోషః,
(౭౪౭.) ప్రత్యుత నిఖిలభవననియమ నాదిర్మహా గుణగణప్రతిపాదితో
భవతి.-

- (౭౪౨) ౨౨౨౬. భేదాభేదపక్షస్యపాపీయస్త్యముపపాదయతి [10]
(అపరిమిత-) ఇతి.-
౨౨౨౭. ఔపాధికభేదవాదినోపితుల్యమిదం (పాపీయ)స్త్యమ్,
తతోపాధిక్యబుద్ధ్యాపశ్చత్తనత్వాదత్రేదం దూషణ
ముక్తమ్.
(౭౪౩) ౨౨౨౮. అగత్యా పరేణవిలక్షణత్వాభ్యుపగమంశఙ్కతే [15]
(తస్మాద్-) ఇతి.
(౭౪౪) ౨౨౨౯. అభ్యుపగమేన ప్రతిపత్తిం దూషయతి (ఆగతోఽసి-) ఇతి..
౨౨౩౦. అపసిద్ధా నైవప్రసక్త ఇత్యర్థః.
(౭౪౫) ౨౨౩౧. “భవత్ప్రయేత్వభేదశ్రుతిరముఖ్యాగ్ధాస్యాత్;-
౨౨౩౨. ముఖ్యార్థస్వీకారే, ఉక్తదోషాపాతస్సాన్వితః” ఇతిశక్తా
యాంతంపరిహర్తుం స్వరూపేణతాదాత్మ్యవర్ణనేతం
దోషమనుమన్యతే (ఈశ్వరస్య-) ఇతి.
(౭౪౬) ౨౨౩౩. తర్హి “కథమ్, భవతా (తాదాత్మ్య)ంవర్ణ్యతే” ఇత్యతా
హ (ఆత్మ-) ఇతి.
౨౨౩౪. “నకేవలందోషాభావః, మక్తశగుణసిద్ధిః” ఇత్యా [25]
హ (ప్రత్యుత-) ఇతి
౨౨౩౫. (ఆది) శబ్దేన ధారకత్వశేషిత్వాద్యవ్యతే.

మూ-౧ నాపిదు-౧. అసిహి త-౨. ౩దిభిర్మహా-౨౯-౧౦. ౪గణ-౧-౬-౮ న.

వ్యా-౧- గతిమాశ౦-౩. గతదూషణమాశ౦-౬. ౨-తు-౧-౨-౩. ౩శత్పరి-౩. రవలదో-౩-౬.

(౭౪౮.) సామానాధికరణ్యంచముఖ్యవృత్తమ్.

(౭౪౯.) అపిచాపకస్యవస్తునోహిభిన్నాభిన్నత్వంవిరుద్ధత్వాన్నసంభవతీతి ఉక్తమ్;-

(౭౫౦.) ఘటస్యఃపటాద్భిన్నత్వేసతి, తస్యఃతస్మిన్నభావః, [5]

(౭౫౧.) అభిన్నత్వేసతి తస్యచభావః ఇతి,

(౭౫౨.) ఏకస్మిన్నాకలేచ, ఏకస్మిన్దేశేచ, ఏకస్యపదార్థస్యయుగపత్నదాభివః, అసద్భావశ్చ-విరుద్ధః.

(౭౫౩.) “జాత్యాత్మనా భావః, వ్యక్త్యాత్మనాచాభావః” ఇతిచేత్;-

(౭౪౮) ౨౨౯౬. తస్మిముఖ్యత్వంస్యాదిత్యతాహ (సామానాధికరణ్యంచ-) ఇతి. [10]

౨౨౯౭. ఏవమ్, శుక్తేః, జీవబ్రహ్మణోర్భేదాభేదపరత్వంనూపిత్తమ్;-

(౭౪౯) ౨౨౯౮. ఇదానీంసామాన్యేన సర్వస్యవస్తునోభిన్నాభిన్నత్వం సరస్యతి (అపిచ-) ఇతి. [15]

౨౨౯౯. (ఉక్తమ్-) ఇతి.- నిర్విశేషవస్తు నిరాసేప్రసంగాత్ (ఉక్తమ్-) ఇత్యర్థః.

౭౫౦) ౩౦౦౦. తత్రవిరుద్ధత్వహేతోస్సిద్ధవత్తారేణాసంభవఉక్తః;-

౩౦౦౧. అత్ర, తదేవవిరుద్ధత్వంకథమ్?- ఇతిశంకాయామ్ తమపపాద్యతే (ఘటస్య-) ఇతి. [20]

౩౦౦౨. (ఘటస్యఃపటాద్భిన్నత్వం) నామ- తస్యతతా (భావః)

౩౦౦౩. (అభిన్నత్వం) నామ-తత్ర (తస్య... భావః) ఇత్యర్థః.

(౭౫౨) ౩౦౦౪. తతఃకిమ్?- ఇత్యతాహ (ఏకస్మిన్-) ఇతి.

(౭౫౩) ౩౦౦౫. ఆకారభేదాదపిరోధంశంకలే (జాత్యా-) ఇతి.

౩౦౦౬ “జాతివభ్యుపగచ్ఛద్భిరభిమతభేదాభేదమావశేసః, [25]

తామనభ్యుపగచ్ఛద్భిరభిమతభేదాభేదోపప్రతిక్షిప్త

స్వ్యాత్:” ఇత్యభిప్రాయేణ- (జాత్యాత్మనా-) ఇత్యా

ద్యుచ్యతే.

మూ.—౧-ఏకస్యైవవస్తుసౌభి- ౨-౮-౯. ౧-ఘటాద్భిన్న-౧-౨. ౩-తాదాత్మ్యతయాత

క్తీన్న-౧౧. ౪-తస్యసద్భావః ౬. ౫-తాదాత్మ్యతయాభావః-౧౧. ౬-స్యహిప.

౨-౩-౪-౫. ౭-నాచభావః-౧. ౮-చేన్న-౮-౧౧.

వ్యా.—౧-త్వ-౩-౧. ౨-ఘటాద్భి-౧-౯. ౩-జాత్యాద్యుచ్య-౧.

శ్రీమత్తత్వర్యదీపికాయా కవేదార్థసంగ్రహః.

(౭౫౪.) జాతేః ముణ్డేన చాభేదేన తిః ఖణ్డే ముణ్డస్యాపి సద్భావప్రసంగః:-

(౭౫౫.) ఖణ్డేన చ జాతేరభిన్నత్వే సద్భావః, భిన్నత్వేన సద్భావః, అశ్వేమ హి మత్స్యస్యేవేతి విరోధోదుష్పరిహరపవ:-

(౭౫౪) ౩౦౦౭. అత్ర జాతివ్యక్త్యోకిమ్ (అభిన్నత్వ)మ్? [5]

ఉత (భిన్నత్వ)మ్?

౩౦౦౮. ఉత (భిన్నత్వ)మ్- ఇతి షికల్పమభిప్రేత్య,

(అభిన్నత్వ)పక్షే దూషణమాహ (జాతేః) ఇతి.

౩౦౦౯. జాతివ్యక్త్యైరభేదశ్చేత్;- ఖణ్డముణ్డవ్యక్తిద్వయేన

జాతేరభేదాత్, ఖణ్డస్యముణ్డత్వప్రసక్త ఇత్యర్థః. [10]

౩౦౧౦. తత్ర భిన్నత్వపక్షే, వ్యక్తిగతో భేదః, జాతిగతశ్చాభేద ఇతి

౩౦౧౧. నైకస్యద్వ్యవ్యక్తకతేతి దూషణస్య సుష్టత్వాత్, తద

నుక్తమ్.

[నా:-

(౭౫౫) ౩౦౧౨. (భిన్నత్వ)పక్షే దూషణమాహ (ఖణ్డేన చ-) ఇత్యాది

(౭౫౬) ౩౦౧౩. “జాతేః-ముణ్డస్య చాభేదాత్, ఖణ్డస్యముణ్డత్వప్రసక్తః:-

౩౦౧౪. జాతేః-ముణ్డస్య చాభేదాద్భేదస్య గజత్వాభావవత్,

ఖణ్డస్యముణ్డత్వాభావప్రసక్తః ఇతి విరోధః:-

౩౦౧౫. యద్వా జాతివ్యక్త్యైరభేదే, ఖణ్డస్యజాతిరూపత్వప్రసక్తః:-

౩౦౧౬. భేదే, ఖణ్డస్యజాతిరూపత్వాభావప్రసక్తః,” ఇతి

౩౦౧౭. ఏవమ్, యుగపత్, ఏకత్రైవిధస్య భావాభావ (విరోధో

దుష్పరిహర) ఇత్యర్థః.

౩౦౧౮. “జాతిరూపేణాభేదః, వ్యక్తిరూపేణాభేదః, ఇత్యేవం

రూపభేదాభేదరూపణేన, అవస్థాస్తనాభేదః, ద్రవ్యరూ

పేణాభేద ఇత్యేవం రూపభేదాభేదశ్చ యాదవ ప్రకాశా

భిముతోనిరస్తోభవతి తుల్యన్యాయత్వాత్. [25]

౩౦౧౯. యద్వా జాతిశబ్దోద్రవ్యపరః,

౩౦౨౦. వ్యక్తిశబ్దః అవస్థాపరః ఇతి యోజనీయమ్:-

౩౦౨౧. నహి దృష్టేనుపపన్నత్వామ్?

మూ. - ౧ - చ - ౩ న. ముణ్డాభే- ౧. ౨. ఖణ్డచజాతే- ౨-౪- ౬, ౮-౯.

౩త్వ-౧-౩-౯-న.

వ్యా. - ౧ ఖణ్డచేత్యా- ౩-౪-౫. ౨ ఖణ్డత్వస్యము- ౬. ౩ అశ్వేగజ- ౯. ౪ దృవ్యా
వస్థా- ౪-౫. ౬. ౫ ఇత్యేవం యో- ౮. ౬ దృష్టేనుపపన్నత్వ- ౧. దృష్టేనుపపన్నం నామ- ౬.

- (౭౫౬.) జాత్యాదేః, వస్తుసంస్థానతయా వస్తునృప్రకారత్వాత్,
 (౭౫౭.) ప్రకారప్రకారిణోశ్చపదార్థాన్తరత్వమ్,
 (౭౫౮.) ప్రకారస్యపుకస్సీధ్యనర్వత్వమ్, పుకగనుపలమ్భశ్చ,
 (౭౫౯.) తస్యసంస్థానస్యచానేకవస్తుషుప్రకారతయా ౨ వస్థితీశ్చ, ఇత్యాది
 పూర్వమేవోక్తమ్. (౩౧౭ - ౩౧౯)

(౭౫౬) తస్మాద్భేదాభేదయోఃప్రతిపన్నత్వేన నోక్తదోషప్రసంగః” ఇతిశక్తాయాంప్రతిరీతతథేత్యాహ (జాత్యాదేః-)
 ఇతి.-

౩౦౭౨. ప్రథమపిణ్డగ్రహణే ౨ భేదేన గ్రహణమ్, భేదాభేదసాధనత్వేనహివరైరుచ్యతే-తత్ప్రత్యుక్తమ్.

(౭౫౭) ౩౦౭౩. (ప్రకారప్రకారిణోశ్చపదార్థాన్తరత్వమ్-) ఇతి.

౩౦౭౪. (వస్తుసంస్థానతయా-) ఇతి- (సంస్థాన) శబ్దః అపృథక్సీధ్య

౩౦౭౫. 'ధర్మవాచీ' (వస్తుసంస్థానతయా వస్తునృప్రకారత్వాత్)

౩౦౭౬. అపృథక్సీధ్యధర్మత్వేన (వస్తునః) విశేషణత్వాదిత్యర్థః.

౩౦౭౭. ఇదమిథ్యమ్ ఇతిప్రకారప్రకారిభావేనప్రతీతేః, నాతాభేద ఇతిస్పష్టమ్.

౩౦౭౮. (పుకస్సీధ్యనర్వత్వమ్-) ఇత్యనేన స-హాయపలమ్భనియమాప్రత్యుక్తః-

౩౦౭౯. మత్స్యర్థీయప్రత్యయనిరపేక్షసామానాధికరణ్యమపి, అపృథక్సీధ్యధర్మవాచిత్యాత్, ఇత్యుక్తంభవతి.-

౩౦౮౦. ఏకశబ్దానువిధప్రత్యయః ధర్మైక్యాత్,-

౩౦౮౧. నతు, ధర్మధర్మిణోరభేదాత్ ఇతిస్ఫుటతరమ్.

(౭౫౯) ౩౦౮౨. (సంస్థానస్యచానేకవస్తుషుప్రకారతయాస్థితీశ్చ-) ఇత్యనేన ప్రథమపిణ్డగ్రహణేపి, సంస్థానస్యగ్రహణ మస్తీత్యుక్తంభవతి.-

౩౦౮౩. అన్యథా, ద్వితీయపిణ్డగ్రహణే ౨ నువృత్తిర్న హిబోధ్యంశక్యతే?

౩౦౮౪. “నిర్వికల్పకప్రత్యయోణాభేదేన గృహీతమ్” ఇతిచేత్;- తదపిప్రత్యుక్తమ్, ఇతి (అది) శబ్దాభిప్రాయః. [౩౦]

(౭౬౦.) సోయమితిబుద్ధిప్రకారైక్యాత్,

(౭౬౧.) అయమపి, దణ్డీతిబుద్ధివత్ -

(౭౬౦) ౩౦౩౫. “అనువృత్తజాతీః, నవ్యావృత్తంసంస్థానంభవతి”

ఇతిశక్తాయామ్, సంస్థానమేవ జాతిరిత్యుపపాదయతి

(సోయమితి-) ఇతి.

౩౦౩౬. (ప్రకారైక్యాత్) “ఏకప్రకారత్వాత్ - తుల్యప్రకారత్వాత్” ఇత్యర్థః.

౩౦౩౭. “సంస్థానాతిరేకేణజాతిర్నామనకాదిమపలభ్యతే,-

౩౦౩౮. అనువృత్తవ్యవహారేణకల్పితేచేత్, [10]

౩౦౩౯. తదయుక్తమ్, - అనువృత్తవ్యవహారస్యాన్యథాసిద్ధేః,-

౩౦౪౦. అశ్వగజమహిషగవాదిషు ఇయంజాతిరియంజాతిరిత్యుపపాదయతి, నవ్యావృత్తవ్యవహారేపి, నాహిజాతిషు జాత్యంతరం కల్పితేః,-

౩౦౪౧. ఇయంవృక్షీరియంవృక్షీరితివ్యవహారేణ, [15]

వృక్షీషునహివృక్షీత్వజాతిఃకల్పితేః,-

౩౦౪౨. సహివ్యవహారః సాన్యత్వాత్:-

౩౦౪౩. తస్మాత్, కల్పకస్యాన్యథాసిద్ధత్వాత్, సంస్థానాతిరిక్తస్యాదర్శనాత్, సంస్థానమేవజాతిః” ఇత్యర్థః.

౩౦౪౪. (సోయమితిబుద్ధిః) అనువృత్తవిషయవ్యవహారాన్నితా(బుద్ధిః)-తజ్ఞాతీయత్వబుద్ధిః-

౩౦౪౫. “(అయమపి) గౌః” ఇతిబుద్ధిరిత్యర్థః.

(౭౬౧) ౩౦౪౬ (దణ్డీతిబుద్ధివత్-) ఇతి.-

౩౦౪౭. “అయందణ్డీ (అయమపిదణ్డీ) తివ్యవహారేదణ్డీత్వంనామజాతిః, నవ్యాస్తిః, ఇత్యర్థః. [25]

మూ-౧- సోయందేవదత్తఇతిబు- ౧.

వ్యా.-౧ - భవతి-౧. ౨ నవ్యతే ౩. ౩ జాతిర్నామ- ౪-౫-౧. ౪-హి-౧
౨-౧. ౫ సాసాద్యత్వాత్. ౧-౮-౬- వృత్తివిష. ౧-౬. ౭-బుద్ధివదిత్య-౯. ౮-అపి-౮-౧.

(౭౬౨.) అయ మేవచ జాత్యాదిప్రకారోవస్తునో భేద ఇత్యుచ్యతే,

(౭౬౩.) తద్యోగపవ,^౧ వస్తు, భిన్నమ్, ఇతివ్యవహార హేతురిత్యర్థః.

(౭౬౪.) సచ, వస్తునో భేదవ్యవహార హేతుః, స్వస్యచ,

(౭౬౫.) సంవేదనవత్;-

[5]

(౭౬౬.) యథాసంవేదనమ్,^౨ వస్తునో వ్యవహార హేతుః,

(౭౬౭.) స్వస్యవ్యవహార హేతుశ్చ, భవతి-

౩౦౮౮. గుణక్రియాత్మను అను^౩ వృత్తవ్యవహారోపి పాభాక

రాణాం ప్రతిబద్ధీ త్వేన వక్తవ్యః-

౩౦౮౯. “ప్రతియోగిబుద్ధినిరపేక్షో జాత్యాదిః,

[10]

(౭౬౮) ౩౦౯౦. ప్రతియోగిసాపేక్షో భేదో భవతుం నార్హతి, ఇతిశక్తా
యాం జాత్యాదిరేవ భేద ఇతి సాధయతి (అయ మేవచ జా
త్యాదిః-) ఇతి.

(౭౬౯) ౩౦౯౧. “జాత్యాదేర్భేద ఇతికిమ్, సంజ్ఞాకరణం^౩ దేవదత్తా
దివత్”

[15]

౩౦౯౨. ఇతిశక్తాయాంతద్వివృణోతి (తద్యోగపవ-) ఇతి.-

౩౦౯౩. “అభేదబుద్ధినిరోధీహి భేదః-జాత్యాదిగ్రహణే అభేద
బుద్ధినివృత్తేః జాత్యాదిరేవ భేదః” ఇత్యర్థః.

(౭౭౦) ౩౦౯౪. “జాత్యాది విషయభేద వ్యవహారే హేత్వంతరాపే
క్షయా అనవస్థా ప్రసంగః, ఇత్యత్రాపా (సచ-) ఇతి- [20]

౩౦౯౫. స్వపరనిర్వాహకో జాత్యాదిరిత్యర్థః.

(౭౭౧) ౩౦౯౬ (సంవేదనవత్-) ఇతి- సంవేదనస్య స్వపరవ్యవహార
హేతుత్వం హి పరాభ్యుపగతమ్:-

(౭౭౨) ౩౦౯౭. తదేవ వివృణోతి (యథా-) ఇతి-

మూ.—౧- చ- ౧-౧౦ - ౧౧.౧. ౨ వస్తునో భిన్న ఇతి. వస్తుభిన్నమితి వ్యవహారాత్ సచ- ౪-౫. ౩ అన్యవ్యవ- ౧. వస్తునో న్యవ్యవ- ౧౧.

(౭౬౮) అతఃపవ “ సప్తాత్రగ్రాహిప్రత్యక్షమ్, - సభేదగ్రాహి” ఇత్యాది వాదాః నిరస్తాః.

(౭౬౯) జాత్యాదిసంస్థాన సంస్థితస్యైవ వస్తునః, ప్రత్యక్షేణ గృహీత త్వాత్, తస్యైవసంస్థాన యాపజాత్వాదేః, ప్రతియోగ్యపేక్ష యాభేదవ్యవహారహీతుత్వాచ్చ.-

(౭౬౯) ౩౦౫౮. “ఉక్తాన్తేనైవపరోక్తాభేదస్య,

౩౦౫౯. ప్రమాణానుపపత్తిఃప్రమేయానుపపత్తిశ్చపరిహృతా,
ఇత్యాహ (అతఃపవ-) ఇతి.

౩౦౬౦. (అది) శబ్దేన ప్రమేయానుపపత్తిర్వివక్షితా. [10]

(౭౬౯) ౩౦౬౧. (అతఃపవ-) ఇత్యభిప్రేతమర్థవివృణోతి (జాత్యాది-) ఇతి.-

౩౦౬౨. “ప్రత్యక్షజ్ఞానమేకక్షణవర్త్యపి, తస్మిన్నేవక్షణేజా త్యాది విశిష్టమేవవస్తు గృహ్యేతి, ఇత్యనేన ప్రమాణాను పపత్తిరిరస్తాః;- [15]

౩౦౬౩. స్వరూపధర్మవికల్పేనహిప్రమేయానుపపత్తిః-

౩౦౬౪. తత్రస్వరూపవ్యవహారవత్, భేదవ్యవహారప్రసక్తేగో త్యాదివ్యవహారాదేవప్రత్యుక్తః;-

౩౦౬౫. ‘భిన్నఇతిశబ్దవ్యవహారవిశేషస్య, ప్రతియోగ్యపేక్ష త్వమ్, ‘దారాః, ‘కళత్రమ్’, ‘ఆపః’ ఇత్యాదిషు, స్త్రీ త్వబహుత్వపుంస్త్యాదివచ్ఛబ్ద స్వభావాయ త్వమ్, ఇతి నార్థస్వరూపదోషః, హానాదివ్యవహారే, జాత్యాదిశబ్ద వ్యవహారేచ, ప్రతియోగినిరపేక్షత్వాత్, ఇత్యయమ ర్థో ౭ తిస్సప్తత్వాదభిప్రేతః:-

౩౦౬౬. స్వపర నిర్వాహ కత్వాభ్యుపగమేన అనవస్థా [25]
చపరి హృతా, జాత్యాదేరేవభేదత్వాదన్యోన్యాశ్ర యశ్చపరిహృతః” ఇత్యర్థః.

మూ.—౧- ఏవచస- ౨౯. ౨ పరాస్తాః- ౧. ౩ త్యాదిగ్ర- ౧. ౪ శీతుః- ౧.

వ్యా—౧- త్వత్ దారాః- ౧. ౨ జలమాపః ౯. ౩ దిహభి- ౧. దిత్వభి- ౮.

- (౨౨౦) స్వరూపవరిణామదోషశ్చ పూర్వమేవోక్తః....—
 (౨౨౧) “యఃపృథివ్యాంతిష్ఠన్మృథివ్యాఅన్తరోయంపృథివీనవేదయన్మృథివీ శరీరమయఃపృథివీమన్తరోయమయతిపవత ఆత్మాన్తర్యామ్యమృతః”-
 (౨౨౨) “యతన్మన్తిష్ఠన్నాన్తనోన్తరోయమాత్మానవేదయన్మాత్మా శరీరంయతన్మాన్మన్తరోయమయతిపవత ఆత్మాన్తర్యామ్యమృతః”-
 (౨౨౩) “యఃపృథివీమన్తరేనన్మరణస్య పృథివీశరీరం యం పృథివీనవేద”
 “ఇత్యాది,-

- (౨౨౦) ౩౦౬౨. పవమ్, జీవబ్రహ్మస్వరూపై క్యేనిర్దోషత్వశ్రుతిబాధఉక్తః;-
 ౩౦౬౩. అచిద్బ్రహ్మైక్యప్రయుక్త దోషోపి, భాసర మతఇవ,-
 ౩౦౬౪. అత్రాప్యపతతీత్యాహ (స్వరూప-) ఇతి-
 ౩౦౬౫. (దోషశ్చ) అవికార త్వనిరవద్యత్వశ్చ శ్రుతిబాధః
 (పూర్వ)....ముక్తః;- (౨౨౧)
 ౩౦౬౬. పవమ్, ద్వితీయశ్లోకార్థోవివృతః.....— [15]
 (౨౨౧) ౩౦౬౭. అథ, ప్రథమశ్లోకార్థం పూర్వమీవద్వివృతమ్,-
 ౩౦౬౮. మహావిస్తరేణ వక్తుమారభతే.—
 ౩౦౬౯. తత్ర, “తత్త్వమసి” ఇతి సామానాధికరణ్యస్య, భేదశ్రుతి, ఘటకశ్రుత్యవిరోధేన అర్థం వత్సన్ తమప యోగి నీర్ఘటక శ్రుతిరుదాహరతి.-
 ౩౦౭౦. (“యఃపృథివ్యామ్,”) ఇతి-కాణ్యశాఖావాక్యమ్;-
 (౨౨౨) ౩౦౭౧. (“యతన్మన్”) ఇతి- మాధ్యస్థినశాఖావాక్యమ్;-
 ౩౦౭౨. అనేన వాక్యద్వయేన, అచి జ్జీవాన్తర్యామిత్వం సిద్ధమ్;
 “ఉభయేపి హి భేదేనైవ మధీయతే,” ఇతి సూత్రానుసారాదు భయవాక్యోపాదానమ్.- [25]
 (౨౨౩) ౩౦౭౩. తత్రకారణావస్థస్యాప్యన్తర్యామిత్వం వక్తుమ్, దేవతా విశేషం జ్ఞాపయితుంచ, సుబాలోప నిషద్వాక్య మాహ (“యఃపృథివీమ్”) ఇతి.

బృ-ఉ-గీ-౨-౩. ౨॥ మాధ్య-ఉ = కా-ఉ-గీ-౨-౨౨. ౩॥ సు-ఉ-౨.

౪॥ బ్ర-సూ-౧౭-౨౫౨౧.

[30]

వా. —౧- పూర్వం- ౪-గీ-౬౪. ౨ యోగిఘటక ౪-గీ. ౩-హి-౬-౪. ౪ వ. ౧౦ ౬.

- (౨౦౪.) “జ్ఞాజ్ఞాద్వావజావీశనీశా” ౧ ఇత్యాది, శ్రుతిశత్రైః,
 (౨౦౫.) తమవబృంహజైః, “జగత్సర్వంశరీరం తే స్థైర్యం తేవసుధాతలమ్” ౨
 (౨౦౬.) “యత్ కిచ్చిత్సృజ్య తేయేన సత్త్వజాతేన వైద్విజ-
 తస్య సృజ్యస్య సంభూతౌ తత్సర్వం వైహరేస్తనుః” ౩ [5]

(౨౦౫) ౩౦౯౯. (“స్థైర్యం తేవసుధాతలమ్”) ఇతి. (వసుధాతలమ్) తవ (స్థైర్యమ్), భూమ్యాస్థిరత్వస్వభావవత్సత్త్వదధీనమిత్యర్థః.
 ౩౧౦౦. సామానాధికరణ్య ప్రయోగః కార్యకారణ భావా
 న్లాక్షణికః:-

౩౧౦౧. “అగ్నిఃకోవః, ప్రసాదస్తేసోమశ్చైవ త్వలక్షణః” ౪ - [10]

ఇతి ప్రకరణస్థ వాక్యానామయమేవార్థః:-

౩౧౦౨. “యస్య ప్రసాదజో బ్రహ్మోద్రచ్చకోధసంభవః” ౫

౩౧౦౩. “యస్య ప్రసాదాదహమచ్యుతస్య భూతః ప్రజాసర్గక
 రోస్తకారీ-

క్రొధాచ్చరుద్రః” ౬ ఇత్యత్ర దేవతావిశేషేషు ప్ర [15]

సాదకోధహేతుకత్వదర్శనాత్.

౩౧౦౪. కార్యకారణభావేపి సామానాధికరణ్యప్రయోగోద్భవః,

“బ్రాహ్మణోస్యముఖమాసీత్”, ౧ ఇత్యాదిషు,

“వద్భ్యంభూమిః” ౨ ఇతి వాక్యైకాగ్ర్యాత్.-

౩౧౦౫. తస్మాత్ (“స్థైర్యం తేవసుధాతలమ్”) ఇత్యాదివాక్యేన
 సర్వసోమస్థిస్థితి ప్రవృత్తయోభగవదధీనా ఇత్యు
 క్తంభవతి.

(౨౦౬) ౩౧౦౬. (“యతికిచ్చిత్”-) ఇతి. కృత్సంకార్యవర్గస్య కారణంత
 ‘స్త్రాణాంతర్యామి తయాతోస్తచ్చరీరకంబ్ర
 హ్మైవేత్యర్థః. [35]

౧॥శ్వ-ఉ-౧-౧౨. ౨॥రా-య-కా-౨౦-౨౬. ౩॥వి-పు-౧-౨౨-౩౮. ౪॥రా-య-

కా-౨౦-౨౬. ౫॥అ-వి-పు-౪-౧-౮౫. ౬॥తై-ఉ-పు-౧౩. ౭॥తై-ఉ-పు-౧౫.

వా-౧-త్వ-౪-౫-౬-౮. ౨భావత్వంచ-౩. భావత్వంచ ౯.

౩ ఇత్యత్ర-౧-౮-౯. ౪. స్త ౧-౪-౫-౬. ౫. స్త ౧-౨-౩.

(౨౮౨.) “అహమాత్మాయాదాకేశసర్వభూతాశయస్థితః”-^౧

(౨౮౩.) “సర్వస్యచాహంహృదిసన్నివిష్టోమత్తస్త్వస్తిత్వానమహాహనంచ”-^౨

ఇత్యాదివేదవిదగ్రేశరవాల్మీకి పరాశరద్వైపాయనవచోభిశ్చ,
పరస్యబ్రహ్మణః, సర్వస్వాత్మత్వావగమాత్, [౧]

చిదచిదాత్మకస్యవస్తునో స్తచ్ఛరీరత్వావగమాచ్ఛ,

(౨౮౪.) శరీరస్యచశరీరిణంప్రతిప్రకారతయైవపదార్థత్వాత్,

(౨౮౫.) శరీరశరీరిణోశ్చధర్మభేదేపితయోరసజ్జ-రాత్,

(౨౮౬) ౩౦౦౨. [“అహమాత్మ-”] ఇతి.-

[“అత్మ”] శబ్దేన సర్వమపి-శరీరమిత్యర్థాత్పిదమ్. [10]

(౨౮౭) ౩౦౦౩. (“సర్వస్యచాహమ్”-) ఇత్యంతర్యామిత్వపరమ్.

౩౦౦౪. (“హృదిహ్యయమాత్మ”^౩) ఇతిజీవస్యహృథస్థిత
నంతర్యామీ చ(హృది)స్థిత ఏవేత్యర్థః.

(౨౮౮) ౩౦౦౫. “అత్మశరీరభావావగమోస్తుతతఃకిమ్మత్వరీయప్రత్య
యనిరపేక్షసామానాధికరణ్యస్య” ఇత్యత్రాహ [10]

(శరీరస్యచ-) ఇతి.-

౩౦౦౬. అనేన, ఆకృత్యధికరణన్యాయస్థానితః.ర [ఇతి.-

(౨౮౯) ౩౦౦౭. (శరీరశరీరిణోశ్చధర్మభేదేపితయోరసజ్జ-రాత్-)

౩౦౦౮. మహాపాతకీనః, తత్సంస్కరిణశ్చ, ధర్మభేదేసంస్కర్త
యక్తం పాతకీత్వమాపతతి, [10]

కాష్ఠస్య, రుమాయాశ్చ, ధర్మభేదేసత్యేవకాష్ఠస్యసం
స్కర్తప్రయుక్తంలవణత్వందృశ్యతే,

ఏవమ్, ధర్మభేదేపి, సంస్కర్తప్రయుక్తోయస్సంకరః

తస్యశరీరశరీరిణోరసంభవాదిత్యర్థః.

(౭౯౦) సర్వశరీరంబ్రహ్మేతిబ్రహ్మణోవై భవంప్రతిపాదయన్నిస్సమానాధి
కరణ్యాది భిన్నఖ్యవృత్తైస్సర్వచేతనాచేతనప్రకారం బ్రహ్మేష్టవాభి
ధీయతే.-

(౭౯౧) సామానాధికరణ్యం హిద్వయోఽపదయోఽప్రకారద్వయముభేదే
కార్థనిష్ఠత్వమ్!,-

(౭౯౩) తస్యచైతన్యైస్సయేముఖ్యతా,-

(౭౯౪) తథాహి, “తత్త్వమ్” ఇతిసామానాధికరణ్యే“తత్” ఇత్యనేనజగ
తాగ్రణంసర్వకల్యాణగుణాకరంనిరవద్యం బ్రహ్మైవ్యతే.-

(౭౯౫) “త్వమ్” ఇతిచ-చేతనసమానాధికరణవృత్తేనజీవాంతర్యామిరూపి,

౩౦౦౪. (ధర్మభేదేనచ) ఇతిపాఠః.-

(౭౯౦) ౩౦౦౫. ఏవమ్, ఉక్తహేతుభిః (సర్వశరీరం బ్రహ్మ).-

౩౦౦౬. (ఆది) శబ్దేనవ్యధికరణవాక్యవిశేషాఃశరీరతః స్వక్లాది
శబ్దవస్తోవివక్షితాః.-

౩౦౦౭. సర్వశరీరత్వాత్ సర్వచేతనాచేతన ప్రకారంబ్రహ్మేవ
సర్వశబ్దానాంముఖ్యాభిధేయమిత్యర్థః.

(౭౯౧) ౩౦౦౮. కథంముఖ్యవృత్తైర్వ మిత్యత్రాహ (సామానాధికర
ణ్యమ్-) ఇతి.

(౭౯౩) ౩౦౦౯. తతఃకీమ్? ఇత్యత్రాహ (తస్యచ-) ఇతి.

(౭౯౪) ౩౦౧౦. కథంస్వయేముఖ్యతా? ఇత్యత్రాహ (తథాహి-) ఇతి.

౩౦౧౧. కారణత్వశబ్దే-తదోషవ్యావర్తకశోధకవాక్యార్థమా
హ(నిరవద్యమ్-) ఇతి.

(౭౯౫) ౩౦౧౨. (“త్వమ్” ఇతిచ-) ఇతి. తచ్చబ్దేన (సమానాధికరణ
వృత్తేన) (“త్వమ్”) ఇతిపదేనఇత్యర్థః.

మూ—౧-కాశయ౧-౨-ప్రచాభిధ-౧-౩ కష్టిన్ ౩-౬. ర ఇతిచపదేనచే -౨. ఇతి
పదేనసామా-౧-౬- ఇతిచతేనసమా. ౩-౯. ఇతిచవాక్యేన-౬. ఇత్యనేనచసమా- ౧౧.
గీరూపం ౧.

వ్యా—౧సేతిచపా-౨-౮. సేత్యపిచపా. సేతివాపా. ౧-౨-౩. ౨శేషతశ్చ౩,
౩ అక్ష-౪-౫-౯. ౪ శబ్దే-౪-౯. ౫ తేనేతి ౧. తత్వమితి ౮ - ౯. ౬ సామానా-౧-
౮-౯. ౭ నిర్వృ-౧-౮-౯. ౮ తత్త్వమితి-౮.

- (౨౯౬.) తచ్ఛరీరంతదాత్మతయా ౭ వస్థితమ్,
 (౨౯౭.) తత్ప్రకారంబ్రహ్మూచ్యతే.-
 (౨౯౮.) ఇతరేషుపక్షేషు సామానాధికరణ్యహానిః, బ్రహ్మణ స్సదోషతాచ
 స్యాత్.- [౯]

- (౨౯౯) ౩౧౨౩. [“త్వం”] శబ్దస్య (జీవాంతర్యామి) పర¹ త్వేలక్షణాస్యాది
 త్యతా² హ (తచ్ఛరీరంతదాత్మతయా ౭ వస్థితమ్-) ఇతి.
 (౩౦౦) ౩౧౨౪. శరీరతయా తాదాత్మ్యమస్తు, తతః³ కిమ్, అంతర్యామివ
 ర్యంతత్వస్య? ఇత్యత్రాహ (తత్ప్రకారమ్-) ఇతి.
 (౩౦౧) ౩౧౨౫. పక్షో నైవేష్యముఖ్యత్వమాహ (ఇతరేషు-) ఇతి.- [10]
 ౩౧౨౬. బ్రహ్మ⁴ జ్ఞానపక్షే ప్రవృత్తినిమిత్తాభావేన సామానాధిక
 రణ్యలక్షణహానిః, (౫౯ - ౬౮౩)
 అవిద్యాశ్రయత్వదోషశ్చ స్యాత్;-
 ౩౧౨౭. ద్వితీయపక్షేపి, బ్రహ్మణపతచ్ఛబ్దావగత కల్యాణగు
 ణవిరుద్ధా⁵ జ్ఞత్వాదిప్రసంగఇతి, (౬౮౩-౭౨౫)
 ౩౧౨౮. సర్వ⁶ జ్ఞత్వాదివ్యాఘాతాదేవ [“త్వం”] శబ్దస్యజీవ
 త్వప్రహానేన వస్తుమాత్రపరత్వేస్వాభిముఖచేతనత్వ
 రూపప్రవృత్తినిమిత్తహానమాపతతి,
 ౩౧౨౯. స్వాభిముఖచేతనోహి (“త్వం”) శబ్దవాచ్యః,
 ౩౧౩౦. అభిముఖ్యంచ, “శ్వేతకేతో” ర్జీవత్వవిశిష్టవైవ్యవ,
 నతువస్తుమాత్రస్య;- [10]
 ౩౧౩౧. అతః (సామానాధికరణ్య) లక్షణ (హాని...స్స దోష)
 త్వంచేత్యర్థః.

(౨౯౯.) పతమ క్తంభవతి,—

- ౩౧౩౨ తృతీయేపితే, 'సార్వజ్ఞ్యాది గుణకత్వాత్', -^౩తచ్ఛబ్ద
వాచ్యతయాప్రకృతః- ఈశ్వర ఇతి, (౨౨౬-౨౯౨.)
౩౧౩౩. బ్రహ్మాంశభూతజీవేశ్వరవాచిపదయోః [౯]
'ఘటశ్చ రావః' ఇతివత్సామానాధికరణ్యమయ క్తమ్;-
౩౧౩౪. తచ్ఛబ్దఃసన్యాత్రపరః, ఇతిచేత్;-
౩౧౩౫. సార్వజ్ఞ్యాదిగుణకస్యైవ ప్రకృతత్వాత్,
౩౧౩౬. ఘటప్రకృతేమృణ్మాత్రోస్యేవ, సన్యాత్రస్యప్రకృతత్వా
భావాత్, [10]
౩౧౩౭. [తత్] పదస్యప్రవృత్తినిమిత్తప్రహేన, సామానా
కరణ్యోలక్షణహేని:-
౩౧౩౮. సన్యాత్రంచ ప్రకృతమితిచేత్;-
౩౧౩౯. ["నత్"౧-] ప్రకృతమ్,-
౩౧౪౦. నతుసన్యాత్రమ్, మాత్రజర్థస్య "తదైక్షుత" ఇత్యాద్యు
క్తసార్వజ్ఞ్యాదివిరోధాత్..
౩౧౪౧. తచ్ఛబ్దస్యేశ్వరపరత్వే, తద్విరోధపరిహారాయత్వంచ
దస్య వస్తుమాత్రపరత్వే, స్వాభిముఖచేతనత్వరూప
ప్రవృత్తినిమిత్తప్రహేనాత్, సామానాధికరణ్యోలక్షణ
హేని సదోపత్వంచ స్యాత్ ఇత్యర్థః. [10]
- (౨౯౯) ౩౧౪౨. నను "సృష్టే ప్రాగేకత్వావధారణాత్,
౩౧౪౩. "యతఃప్రధానపురుషే" ఇతిప్రధానపురుషయోరవ్యు
త్పత్తిమత్త్వదర్శనాచ్చ, తదానీమ్, -నశరీరశరీరభావస్య
ద్వ్యతీతి,-
౩౧౪౪. త్రవ్యైకత్వమేవాభ్యుపగతవ్యమ్" ఇత్యతాహ (పత
మ క్తం¹⁰భవతి-) ఇతి.

౧-ఛా-ఉ-౬-౨-౧. ౨॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౩. ౩ ॥ వి-పు-౧-౧౭-౩౦-

వ్యా-౧-సర్వజ్ఞత్వాది-౬-౯. ఎగుణపైవప్రకృతత్వాత్తచ్ఛబ్ద. గుణకస్యైవ
ప్రకృతత్వాత్తరీ ౪-౫-౬. ౩ సచ్ఛబ్ద. ౪-ఘటశరావవత్. ౫ చేన్న ౩-౪-౫-౬.
౬ క-౯ న. ౭ సైవ-౧-౪-౫-౬-౮. ౮ లక్షణ-౩ న. ౯ తత్రజడస్య-౪-౫-౬. [30]
౧౦-భవతి-౪-౫-౮-౯ న.

(౮౦౦.) “బ్రహ్మైవైవమవస్థితమ్” ఇత్యత్ర, “ఏవం” శబ్దార్థభూతప్రకార
తయైవవిదితచేతనాచేతనాత్మకప్రపంచస్య,-

(౮౦౧) స్థూలస్యసూక్ష్మస్యచసద్భావః-

(౮౦౦) { ౩౧౮౭. “యద్యద్విశేషణంవేదాంతవాక్యేషుశ్రుతమ్, [౩]

(౮౦౮) { ౩౧౮౮. తద్వ్యాఘ్రాత్తదభిప్రేత్య (“ఏవం”) శబ్దోత్రప్రయుక్తః,-

౩౧౮౯. యథా, నిమిత్తకారణత్వమ్, నిమిత్తత్వోపయోగిసర్వజ్ఞ
త్వాదిసాపేక్షమ్,

౩౧౯౦. ఏవమ్, ఉపాదానత్వమపి, నిష్కృష్టస్వరూపస్యానువ
సన్నత్వాత్, ప్రకృతిపురుషవిశిష్టత్వసాపేక్షమితి,

౩౧౯౧. కారణవిషయమ్, ఏకత్వావధారణమ్, నకారణత్వోప
యుక్తవిశేషణవిరోధీతి,

౩౧౯౨. తదానీమపి, చిదవిద్విశిష్టమేవబ్రహ్మః” ఇత్యభిప్రా
‘యేణవరిహరణచ్యుతే (బ్రహ్మైవ-) ఇత్యాదిసా.

౩౧౯౩. (“ఏవమవస్థితమ్”) ఇత్యత్ర, “ఏవం” శబ్దార్థభూతప్రకారతయా,- ఇతి.-

౩౧౯౪. “సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ” అ “వ్యక్తంవిష్ణుస్తథావ్యక్తమ్”^౩
“జ్యోతీంషివిష్ణుః”^౪ ఇత్యాదినిర్దేశపరిదర్శనార్థః
 (“ఏవం”) శబ్దః,-

౩౧౯౫. “వ్యక్తంవిష్ణుః” ఇత్యాదినిర్దేశేషు,- [౩౦]

౩౧౯౬. (“ఏవం” శబ్దార్థభూతప్రకారతయా) - తత్తద్భిన్నప్రవృ
త్తినిమిత్తభూతప్రకారతయా, - సర్వావస్థాస్వపి
(చేతనాచేతన) (ప్రపంచ) (సద్భావ) ఇత్యర్థః.

(౮౦౧) ౩౧౯౭. (స్థూలస్యసూక్ష్మస్యచ-) ఇత్యనేన, ఏకత్వావధారణమ్
వ్యాఖ్యాతమ్,- [౨౫]

౩౧౯౮. “నామరూపవిభాగాన్వర్త (సూక్ష్మ)దశాపత్తివివక్షయా
ఏకత్వావధారణమ్- [౩౩] - ఇతిభావః,-

౩౧౯౯. నామరూపవిభాగాన్వర్త (స్థూల)దశాపత్త్యాబహుత్వనిర్దేశే

౧॥

అ॥ ఛా-ఉ-౩-౧౮-౧. ౩॥ వి-పు-౧-౨-౧౮. ౪॥ వి-పు-౨-౧౨-౩౮.

మూ-౧ ప్రకారాంతరతయైవవి-౧. అకస్యప్ర-౧. ౩-చ-౨౪. [౩౦]

వా-౧-షేణవేదా-౪-౫-౬. అరుషత్వవి-౮. ౩త్వ-౬౪. రయేణాత్రపరి-౧-౬౮.

౫వవంశిత-౧. ౬వ్యక్తంపురుషకాలవచ-౩. ౭స్య-౮౪.

(౮౦౨.) 'తథాచ, "బహుస్యాం ప్రజాయేయ" -^౧

ఇత్యయమర్థస్సంపన్నోభవతి;-

(౮౦౩.) తస్యైవేశ్వరస్య, కార్యతయా, కారణతయాచ, -^౨ నానాసంస్థాన సంస్థితస్య, [5]

(౮౦౪.) సంస్థానతయాచిదచిద్వస్తుజాతమవస్థితమితి.

(౮౦౫.) నను^౩ చ-

(౮౦౬.) ౩౧౬౦. తదేవోపపాదయతి(తథాచ) ఇతి.-

౩౧౬౧. "నహి ("బహు") భవనమ్, - బ్రహ్మణ్యద్వారకమువ

పద్యతే, తథాసతి, - అవికారశ్రుతిబాధః;- [10]

౩౧౬౨. అతః, చిదచిద్విశిష్టస్యైవ బహుత్వమ్, తస్మాదుపాద

ప్రహరణరూపైకత్వంచ, - అద్వారకమ్, - నోపపద్యతే;-

౩౧౬౩. ^౪అతః, విశిష్టత్వమభ్యుపేక్ష్యమ్, [రోధః,

౩౧౬౪. అన్యథా, ప్రకృతిపురుషయో రజత్వనిత్యత్వ శ్రుతివి

అపృత్యాభ్యాగమ కృతవిప్రణాశప్రసంగశ్చ;- [15]

౩౧౬౫. తస్మాత్, బహుత్వాదికంసద్వారకమ్:- ఇతియథోక్త

ఏవ(అర్థ) ఇత్యభిప్రాయః.

(౮౦౩) ౩౧౬౬. తస్మి, "కార్యమ్, కారణంచ, - బ్రహ్మైవకథంస్యాత్"

ఇత్యత్రాహ (తస్యైవ) ఇతి.-

(౮౦౪) ౩౧౬౭. (సంస్థానతయా) - అపృథక్స్థితిర్నతయా:- [20]

౩౧౬౮. విశిష్టంవస్తు, ఏకమేవ, అవస్థాద్వయాన్నితమితి, కార్య

కారణయో రేకత్వసిద్ధిరిత్యర్థః.

(౮౦౫) ౩౧౬౯. "(జాతిగుణయో రేవ) ద్రవ్యావృథక్స్థితిః,

౩౧౭౦. తయోరన్యతరవాచిత్యమేవ, మత్స్వర్గీయప్రత్యయనిరపే

క్ష సామానాధికారణ్యప్రయోజకమ్;- [25]

౩౧౭౧. ద్రవ్యస్యతుదణ్డగుణ్డలూదేరవృథక్స్థితిర్భావాత్,

౩౧౭౨. తద్వాచిత్యస్యమత్స్వర్గీయప్రత్యయనిరపేక్ష సామానా

ధికారణ్యంనోపపద్యతే:-

౩౧౭౩. ఇత్యభిప్రాయేణచోదయతి (ననుచ-) ఇతి.

(౨౧౨.) ననుచ, దణ్డాదేశః స్వతస్త్రిస్యద్రవ్యాంతర ప్రకారత్వే,-
మత్వర్థీయ 'ప్రత్యయోద్యప్తః, యథా 'దణ్డేకుణ్డలీ' ఇతి;-

(౨౧౩.) అతః, గోత్వాదితుల్యతయాచేతనాచేతనస్యద్రవ్య భూతస్య
వస్తునః, ఈశ్వరప్రకారతయా, సామానాధిక రణ్యేనప్రతి [3]
పాదనంనయుజ్యతే.-

(౨౧౪.) అతోవ్యతే:-

(౨౧౫.) శౌరశ్వోమనుష్యోదేవ ఇతి,

౩౦౨౯. అత్రాతుచినచితోర్భృష్ట (ప్రకారత్వం ద్యప్తమ్);-

౩౦౯౦. పృథక్స్థిర్ధ్యుర్నా త్వేతు సప్రమాణమితి (ప్రకారత్వం) స్థిత
మేవేతి, (నియతప్రకారత్వం) సిద్ధమ్: "ఇత్యభిప్రాయః.

(౨౧౬) ౩౦౯౧. ఏవమభిప్రాయచ జానన్, (దణ్డేకుణ్డ) లాదిశబ్దానామివ,
౩౦౯౨. సామానాధికరణ్యస్య, మత్వర్థీయ ప్రత్యయసాపేక్ష
త్వమాపాదయం శోదయతి (ననుచ-) ఇతి.-

౩౦౯౩. (ద్రవ్యస్య) (ద్రవ్యాంతర) ప్రతి (ప్రకారత్వే) సత్యపి,

౩౦౯౪. నియతప్రకారత్వాయోగాత్, న (మత్వర్థీయప్రత్యయ)
నిరపేక్ష సామానాధికరణ్యమిత్యర్థః.

(౨౧౭)- } ౩౦౯౫. పరిహరతి (అతోచ్యతే-) ఇత్యాదినా.
(౨౩౫) }

(౨౧౮) ౩౦౯౬. ద్రవ్యస్యద్రవ్యాంతరం ప్రతినియతప్రకారత్వమ్, ప్రభా
ప్రభావత్సుస్థప్రమితిహృదినిధాయ, [20]

౩౦౯౭. ద్రవ్యస్యద్రవ్యాంతరపి శేషణత్వే మత్వర్థీయప్రత్యయని
రపేక్ష సామానాధికరణ్యప్రయోగందర్శయతి.-

(శౌరశ్వః-) ఇతి.

మూ.—౧-స్వతస్త్రిస్య-౧స. ౨ప్రయోగో-౩. ప్రత్యయయోగో-౧. ౩రణ్యవర్ణనం ౧.

ద్య—౧-తు-౧-౨స. ౨తు-౧-౨స. ౩రత్వసిద్ధిరిత్యభిప్రాయ-౩. ౪కులాలాది-౯. [25]

- (౧౧౬.) భూతసంఘాతరూపాణాం ద్రవ్యాణామేవ,-
 (౧౧౭.) దేవదత్తోహనుష్యోజాతః పుణ్యవిశేషేణ,-
 (౧౧౮.) యజ్ఞదత్తోశ్శార్దూతః పాపేనకర్మణా,-
 (౧౧౯.) అన్యశ్చేతనఃపుణ్యాతిరేకేణదేవోజాతః, ఇత్యాది,- [5]
 (౧౨౦.) దేవాదిశరీరాణాంచేతనప్రకారతయా,-
 లోకవేదయోః, సామానాధికరణ్యేనప్రతిపాదనందృష్టమ్.-

(౧౧౬.) } ౩౧౯౮. ద్రవ్యత్వహేతుతయా (భూతసంఘాతరూపాణామ్)-
 (౧౧౯.) } ఇత్యుక్తమ్.-

౩౧౯౯. (దేవ) (హనుష్య) దిశబ్దస్య, పిండమాత్రః పర్యస్తత్వశ
 చావాప్యవృత్త్యర్థమ్, (పుణ్యవిశేషణ ... పాపేన
 కర్మణా ... పుణ్యాతిరేకేణ) ఇత్యుక్తమ్.-

౩౨౦౦. నహి, పిణ్డస్యాచేతనస్యపుణ్యపాపవత్త్వమ్!-

౩౨౦౧. పూర్వమ్, (శౌరశ్వోహనుష్యః) ఇత్యుక్త్వా, పునః(దే
 వాదిశరీరాణామ్) ఇత్యుక్తమ్, [15]

౩౨౦౨. తత్రనపుశరుక్తశ్శబ్దః సయా, శబ్దవరత్వేన, అర్థవరత్వే
 నవ, -ప్రయుక్తత్వాత్;-

౩౨౦౩. (శౌరశ్వోహనుష్యోదేవః) ఇతి శబ్దవాచ్యానాందేవత్వ
 మనుష్యత్వాది సంస్థానవిశిష్టానాం (శరీరాణామ్)-
 ఇత్యర్థః. [20]

(౧౨౦) ౩౨౦౪. (చేతనప్రకారతయా) - (చేతన) స్యనియత (ప్రకారత
 యా);- [భూతః:-

౩౨౦౫. (దేవోజాతః) ఇత్యాది శబ్దః (ప్రతిపాదన) విశేషణ

౩౨౦౬. (శౌరశ్వోహనుష్యోదేవ) ఇతి శబ్ద వాచ్యానాం(భూతః
 సంఘాతరూప) తయా(ద్రవ్యాణాం), [25]

౩౨౦౭. దేవత్వహనుష్యత్వాది సంస్థానవిశిష్టానాం (శరీ
 రాణాంచేతనప్రకారతయా,

౩౨౦౮. లోకవేదయోః) (దేవదత్తోహనుష్యోజాతః పుణ్యవిశే
 షేణ) (ఇత్యాది)కం (సామానాధికరణ్యేనప్రతిపాద
 నందృష్టమ్)- ఇత్యన్వయః. [30]

మూ—౧ విశేషరూప-౧. ౨ పాపవిశేషేణకర్మ-౧. పాపకర్మణ-౪-౮.

వ్యా—౧-త్వ-౧-న. ౨పర్యస్తత్వ-౧-౪-౫న. ౩సంఘాత-౩న. ౪త్వ-౧-౪-౫న.

౫రాణాంచేత-౪-౫-౬.

(౨౨౧) అయమర్థః- జాతిగ్వా - ద్రవ్యంవా - గుణోవా- నతతాద్రకః-

౩౨౦౯ (శరీరాణాం... సామానాధికరణ్యేన ప్రతిపాదనమ్-)

ఇత్యనేన, తద్వాచితబ్జానాం (సామానాధికరణ్య) ముక్తంభవతి, [౪]

౩౨౧౦. అర్థ సామానాధికరణ్యాద్ధిశబ్ద సామానాధికరణ్యమ్?:-

౩౨౧౧. శరీరస్యచేతన సామానాధికరణ్యం నామ, చైతన్య సమానాశ్రయత్వమ్,

౩౨౧౨. శరీరమ్, చైతన్యంచ, - చేతనవిశేషణమ్,

౩౨౧౩. తత్ర, ధౌపాధికత్వమ్, స్వాభావికత్వంచ, - ఇతివిశేషః:-

౩౨౧౪. యద్వా, (శరీరాణాం... సామానాధికరణ్యేన ప్రతిపాదనమ్-) ఇతి.-

౩౨౧౫. (శరీరాణాం... సామానాధికరణ్య) ప్రవృత్తశబ్దైః, - (ప్రతిపాదనమ్-) ఇతియావత్.

(౨౨౧) ౩౨౧౬. “అన్యత్వేనాపి శేషణః త్వమేవమత్వర్థీయ ప్రత్యయనిరపేక్ష సామానాధికరణ్యేప్రయోజకమ్;-

౩౨౧౭. తత్త్వే, అత్ర సామానాధికరణ్యం లాక్షణికమ్:” ఇత్యత్రాహ (అయమర్థః) ఇతి.-

౩౨౧౮. “మత్వర్థీయ ప్రత్యయనిరపేక్ష సామానాధికరణ్యే ప్రయోజకమ్, - (జాతి) స్వంవా- (గుణ) త్వంవా- అన్యత్వా,

౩౨౧౯. తత్ర సామానాధికరణ్యం ముఖ్యమితి కిమితి నాభ్యుపగతం, ప్రయోగావిశేషేన సత్యవ్యవహరయోగప్రయోజకకల్పనేన, క్వచిదముఖ్యత్వాశ్రయణాదాగాత్” ఇతిచేత్;-

౩౨౨౦. తద్వి, ద్రవ్యవిశేషవాచితబ్జానాన పితథాప్రయోగే [౫] అవిశిష్టే, తత్రావ్యాప్త ప్రయోజకకల్పనేనాముఖ్యత్వాశ్రయణ¹⁰ ముక్తమ్, ఇత్యర్థః.

వ్యా-౧ రణ్యమిత్యనే-౧. రణ్య ప్రతిపాదనమిత్య-౬. ౨ అనుయాయీద్రవ్య-౧.

౩ త్వ-౨న. ౪ అన్యతరదత్తసా-౨. అన్యతరత్ర-౪-౫-౬. అన్యత్ర-౧-౩. ౫ రణ్యంనముఖ్యమితి నాభ్యు-౯. ౬ కిమితి. ౧-౯. కథన్నాభ్యు. ౪-౫. ౭ యోగవిశే-౧-౨. ౮ న-౧-౯. సమాపాద-౧. ౯ తత్రవ్యాప్త-౧. తత్రావ్యాప్త-౪-౫. ౧౦ ముఖ్యమి-౨.

(౮౨౨) కల్చన ద్రవ్యవిశేషం ప్రతివిశేషణ తయైవ యస్యసంస్కారాః

(౮౨౩) తస్య, తదపుథస్థితే 'స్తత్ ప్రకారతయా, తత్సామానాధికరణ్యన ప్రతిపాదనంయుక్తమ్:-

(౮౨౪) 'యస్యపునర్ద్రవ్యస్యపుథస్థిత్యైవకదాచిత్ క్విచిద్ద్రవ్యా [1]

'స్తరప్రకారత్వమిష్యతే, తత్రమత్వద్ధీయోపత్యయఇతివిశేష:-

(౮౨౫) ఏవమేవ, స్థావరజగ్గమాత్మకస్య సర్వస్యవస్తునః, - ఈశ్వరశరీర

త్వేన, తత్ప్రకారతయైవస్వరూపసద్భావఇతి,

(౮౨౬) తత్ప్రకారీఈశ్వరఏవతత్తద్భజేనాభిధీయతఇతి,

(౮౨౭) 'తత్సామానాధికరణ్యే నప్రతిపాదనంయుక్తమ్, - [10]

(౮౨౮) తదేతత్, పూర్వమేవసామరూపశ్రుతివివరణేప్రపశ్యతమ్:-

(౮౨౯) ౩౨౨౧. తస్మిన్ "సర్వప్రయోగానుగతం ప్రయోజకంకిమ్!" -

ఇత్యత్రాహ(కల్చన-)ఇతి.

(౮౩౦) ౩౨౨౨. (తదపుథస్థితేస్తత్ ప్రకారతయా-)ఇతి. - (తత్ప్రకార)

త్వేన (తదపుథ స్థితేః). [15]

(౮౩౧) ౩౨౨౩. "ద్రవ్యవాచిపదానామపి ప్రకారిపర్యంత్యై, (దణ్డకుణ్డ

లాదే)రపితథా ప్రసజేత్" ఇతిశబ్దాగ్రయాం,

౩౨౨౪. తద్వైషమ్యమాహ (యస్యపునః -) ఇతి.

(౮౩౨) ౩౨౨౫. 'ఏవమేవ, జీవంప్రతి, - శరీరస్యనియతప్రకారత్వేన తద్వా

చిపదానాంతత్వర్యంతత్వంవివక్షితమ్, - [20]

౩౨౨౬. తత్సజీమ్, జగద్వాచిశబ్దానామీశ్వరపర్యంతత్వస్య!" -

ఇత్యత్రాహ (ఏవమేవ-) ఇతి.

(౮౩౩) ౩౨౨౭. "జగద్వాచిశబ్దానామీశ్వరపర్యంత్యై ప్రమాణేనతిహి

తదనుగ్రాహ కన్యాయాపేక్షా,

౩౨౨౮. అతస్తత్రకింప్రమాణం, వ్యుత్పత్తిభగ్దృశ్యవేత్,

౩౨౨౯. ఘటపటాదేస్త్వనిష్ఠత్వవిషయప్రత్యక్ష విరోధశ్చ:-

ఇత్యాదిశబ్దాగ్రయమాహ (తదేతత్ -) ఇతి.

మూ—౧- తత్-౩స. ౨యత్రిపు-౧. ౩క్విచిత్-౧-౩స. ౪ స్తరవిశేషణత్వ-౧.

౫ప్రత్యయ-౧స. ౬వైషమ్య-౧. ౭-కారణీశ్వ-౧-౮. ౮తత్-౮-౯-౧౦స.

౯-తత్తత్సామా-౧.

[30]

వ్యా—౧-ప్రకారపర్య-౬. ౨సజ్యతఇతి-౩. ౩ప్రమాణితేసతిహి-౪-౫-౬.

(౧౨౯.) అతః:-

(౧౩౦.) ప్రకృతి పురుష మహా ద హజ్జా-ర తన్నాత్ర భూతే¹ద్వీయ-
తదారబ్ధచతుర్దశభువనాత్మక బ్రహ్మాణ్డతద స్తర్వర్తి-

(౧౩౧.) దేవతీర్యజ్ఞనుష్యుస్థావరాది, - సర్వప్రకారసంస్థానసంస్థితం [3]
కార్యమపిసర్వం బ్రహ్మైవేతి,-

(౧౨౯) ౩౨౩౦. “ఏవమ్, సద్విద్యోపసంహారతం, “తత్త్వమసి” ఇతి
సామానాధికరణ్యం నద్రవ్యైక్యపరమ్,

౩౨౩౧. అపితు, ఆత్మశరీరభావపరమ్, - ఇత్యుక్తమ్;-

౩౨౩౨. ఏవమ్, ఉపక్రమగతమ్, (ఏకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞాన)ప్రతి-
జ్ఞా వాక్యమపివిశేష్టైక్యపరమ్:” ఇత్యాహ(అతః)ఇతి.-

౩౨౩౩. (అతః):- “తత్త్వమసి”- ఇతివాక్యస్యవిశేష్టైక్యపర-
త్వోపపాదనాదిత్యర్థః.

(౧౩౦) ౩౨౩౪. “బ్రహ్మణస్తేజో²బన్నమాత్రకారణత్వే, కృత్స్నకా-
రణత్వమనుపపన్నమితి, [15]

౩౨౩౫. తత్పరిహారాయ, సద్విద్యాయాంతేజో²బన్నసృష్టిక-
థనమ్, - అన్యేషామపి ప్రసర్గనాథమ్:”-

౩౨౩౬. ఇత్యభిప్రాయేణాహ (ప్రకృతిపురుష-) ఇతి.

(౧౩౧) ౩౨౩౭. (దేవతీర్యజ్ఞనుష్యుస్థావరాదిసర్వప్రకారసంస్థానసం-
స్థితమ్-) ఇతి.- [20]

౩౨౩౮. (ఆది) శబ్దేన (దేవతీర్య) గాదిష్యవాన్తర జాతిభేదో-
వివక్షితః.

౩౨౩౯. (దేవతీర్యజ్ఞనుష్యుస్థావరాది-)ఇతి-(కార్య)విశేషణమ్.

౩౨౪౦. (సర్వప్రకారసంస్థానసంస్థితం).- నానావిధసంస్థాన-
విశిష్టమిత్యర్థః:- [22]

మూ—౧ ద్వితీస్తదా. ౧-౭-౯-౧౦. ద్వితీయార-౮. ౨సర్వ-౧౩.

వ్యా—౧-ఇత్యాహ-౮. ౨ఇతి-౧-౨-౩౩.

- (౮౩౨.) కారణభూతబ్రహ్మవిజ్ఞానాదేవసర్వంవిజ్ఞాతంభవతీతి,-
 (౮౩౩.) ఏకవిజ్ఞానేన సర్వవిజ్ఞానముపపన్నతరమ్.-
 (౮౩౪.) తదేవమ్, కార్యకారణభావాదిముఖేనకృత్సృచిదవిద్యస్తునః,-
 (౮౩౫.) పరబ్రహ్మప్రకారతయాతదాత్మకత్వముక్తమ్. [5]

౩౨౪౧. యద్వా, (దేవమనుష్యాది)శబ్దః,-భావప్రధానః,-

౩౨౪౨. దేవత్వమనుష్యత్వాదిసర్వప్రకారోయస్య-
 తత్, (దేవమనుష్యతిర్యక్త్వాదిసర్వప్రకారమ్).

౩౨౪౩. తదేవ(సంస్థానమ్)-అపృథగ్భూతధర్మః-

౩౨౪౪. తేన(సంస్థితమ్)-విశిష్టమిత్యర్థః- [10]

(౮౩౨) ౩౨౪౫. విశిష్టమేవ(కారణమ్)-తదేవ(కార్య)మితికార్యకారణ
 యోరనన్యత్వాత్, తద్జ్ఞానేనతద్జ్ఞానమ్:-ఇత్యర్థః.

(౮౩౩) ౩౨౪౬. (ఉపపన్నతరమ్)-ముఖ్యతయా- (ఉపపన్న)మిత్యర్థః.

(౮౩౪) ౩౨౪౭. ఏవమ్, ఉపక్రమోపసంహారవాక్యయోర్విశిష్టైక్య పర

త్వముక్తమ్.- (భా-ఉ-౬-౨-౧౬.) [15]

౩౨౪౮. అథ, మధ్యగతమ్, “సన్ములాసోన్మేషాస్సర్వాప్రజా
 స్సదాయతనాస్తత్ప్రతిష్ఠాః... ఐతదాత్మ్యమిదంస
 ర్వమ్”,-

౩౨౪౯. ఇతివాక్యమపి, ఆశ్చశరీరభావేన తదాత్మ్యపరమ్:-

౩౨౫౦. ఇత్యాహ(తదేవమ్)ఇతి. [20]

౩౨౫౧. (కార్య-కారణభావ)శబ్దేన [“సన్ములాః”][“సత్ప్ర
 తిష్ఠాః”]

౩౨౫౨. ఇత్యస్మార్థోవివక్షితః.-

౩౨౫౩. (అది)శబ్దేన[“సదాయతన”]త్వంవివక్షితమ్,-

౩౨౫౪. తచ్చభార్యధారకభావః. [25]

(౮౩౫) ౩౨౫౫. (పరబ్రహ్మప్రకారతయాతదాత్మకత్వముక్తమ్)-ఇతి-

౩౨౫౬. సతుస్వరూపైకేన తదాత్మ్యమిత్యర్థః.

౧॥భా-ఉ-౬-౮-౬.

మూ-౧-తరంభవతి ౧. ౨-పర-౧౪.

వ్యా-౧-త్వి-౪-౫-౬౪. అదిస్సర్వప్రకా-౧-౨-౬. దిసర్వప్ర-౪-౫. ౩సవివ
 స౦-౮-౯. ఏతదేవనా-౧-౨. రత-౮౪. ౫కారణతయాత-౧. ౬-ఉక్తం -౪-౫-౬౪,
 ఇతి ౩౪.

- (౮౩౬.) ననుచ,వరస్య బ్రహ్మణఃస్వరూపేణ పరిణామాస్పదత్వమ్,-
 (౮౩౭.) నిర్వికారనిరవద్యశుక్తికోపవగ్రసంగేన నివారితమ్;-
 (౮౩౮.) “ప్రకృతిశ్చప్రతిజ్ఞాదృష్టాన్తానుపరోధాత్” ఇతి,
 (౮౩౯.) ఏకవిజ్ఞానేనసర్వవిజ్ఞానప్రతిజ్ఞా, -‘న్మత్తతా-ర్యదృష్టాన్తాభ్యామ్,
 (౮౪౦.) పరమపురుషస్య జగదుపాదానకారణత్వంచ ప్రతిపాదితమ్,
 (౮౪౧.) ఉపాదానకారణత్వంచపరిణామాస్పదత్వమేవ;-
 (౮౪౨.) కథమిదముపపద్యతే-

౩౨౫౭. “(కార్యకారణభావా)చ్చ, ప్రకారప్రకారిభావాచ్చ,-
 తాదాత్మ్యంద్వివిధమ్;- [10]

౩౨౫౮. తత్ర, కార్య(కారణభావా)‘దేవప్రకార,-ప్రకారిభావో
 ౭పిసిద్ధః;-

౩౨౫౯. విశేష్టస్త్వైవకార్యత్వ కారణత్వయోగాత్,అక్షప్ర
 విశ్యధారకత్వేన,నియత్ప్రత్యేన,స్థితిహేతుత్వాచ్చ;-

౩౨౬౦: అతః[“సన్తూలాః”] ఇత్యాదివాక్యేఉభయవిధంతా
 దాత్మ్యనుభిప్రేతమ్:”ఇతి గ్రహాభిప్రాయః.

౩౨౬౧, “సర్వంభర్త్విదంబ్రహ్మతజ్జలాన్” అ ఇత్యప్యప్యయ
 మేవార్థః.

(౮౩౬) ౩౨౬౨. జగదుపాదా నత్వనిర్వికారత్వ వ్యాఘాతశబ్దయా
 చోదయతి(ననుచ-)ఇతి. [20]

(౮౩౮) ౩౨౬౩. “స్వరూపేణపరిణామాస్పదత్వం(నివారిత)మస్తు,-

౩౨౬౪. తతఃకిమ్?”ఇత్యత్రాహ(“ప్రకృతిశ్చ”-)ఇతి.

౩౨౬౫. సూత్యాగ్రమాహ(ఏకవిజ్ఞానేన-) ఇతి- ‘అనేనశ్రుతి
 శ్చప్రారితా.

(౮౪౧) ౩౨౬౬. “(ఉపాదాన)త్వం(ప్రతిపాదిత)మస్తు, [25]

౩౨౬౭. తతఃకిమ్?”ఇత్యత్రాహ (ఉపాదాన-)ఇతి.

౧॥బ్ర-సూ-౧-౪-౨౪. ౨॥ఘా-ఉ-౩-౧౪-౧.

మూ—౧-పుష్పటాదిదృ-౧. ౨ద్యతీఇతిచేత్-౧.

వ్యా—౧-దేశక-౮. ౨కారణత్వకార్యత్వ-౨-౩-౬. ౩త్వ-౪-౫౯. ౪త్వేనచక్తి
 ౩. ౫సన్తూలేత్యాదివా-౪-౫. ౬ఇతి-౪-౫౯. ౭-అనేన-౧౯. [30]

(౮౪౩.) అతోవ్యతే,-

(౮౪౪.) సజీవస్యప్రపజ్చాస్యాపి శేషేణ కారణత్వము క్తమ్,-

(౮౪౫.) తత్ర, ఈశ్వరస్యజీవరూపపరిణామాభ్యుపగమే,-

(౮౪౬.) “నాన్తాశ్రుతేర్నిత్యత్వాచ్చతాభ్యః”^౧ ఇతివిరుధ్యతే,- [6]

(౮౪౭.) వైషమ్యవైర్ముఖ్యపరిహారశ్చ, జీవానామనాదిత్వాభ్యుపగమేన
‘తత్తత్త్వనిత్యతయాప్రదిపాదితః,-

(౮౪౮.) “వైషమ్యవైర్ముఖ్యేనసాపేక్షత్వాత్”^౨ “నకన్తావిభాగాదితే
న్నానాదిత్వాదుపపద్యతేచాప్యవలభ్యతేచ”^౩ ఇతి,-

(౮౪౯.) అకృతాభ్యాగమకృతవిప్రణాశప్రసంగశ్చ, అనిత్యత్వేభిహితః.-

(౮౪౩.) { ౩౨౬౮. సద్వారకమ్, -(ఉపాదాన)త్వమిత్యవిరోధమభిప్రేత్య
(౮౪౦) }

౩౨౬౯. పరిహరతి (అతో)వ్యతే- ఇత్యాదినా.

(౮౪౪) ౩౨౭౦. (అపి శేషేణ) - “యతోవా ఇమాన్ భూతాని,”^౪

౩౨౭౧. “సన్తూలాస్సోమ్యేమాస్సర్వాఃప్రజాః,”^౫

౩౨౭౨. “ఇదంసర్వం సృజత-యదిదంకించ-తస్మిన్ప్రా-తదేవా
నుప్రావిశత్-తదనుప్రవిశ్య- సచ్చత్యచ్చాభవత్,”^౬

౩౨౭౩. “నిస్సరన్తియథాలోహపిణ్డౌత్తప్తాస్సస్ఫులిగ్తకాః-
సకాశాదాత్మనస్తద్వదాన్తానఃప్రభవన్తిహి,”^౭

౩౨౭౪. ఇత్యాదిశ్రుతిస్త్వత్వభిప్రాయేణ, - ఏవము క్తమ్.

(౮౪౫.) { ౩౨౭౫. జీవరూపేణపరిణామాభ్యుపగమేనూషణమాహ. [20]

(౮౪౯) { (తత్ర-) ఇత్యాదినా -

౩౨౭౬. “అజత్వనిత్యత్వశ్చైవిరోధః,

౩౨౭౭. (వైషమ్యవైర్ముఖ్యపరిహార)విరోధః, [ని] ఇత్యర్థః.

౩౨౭౮. అకృతాభ్యాగమ-కృతవిప్రణాశప్రసంగశ్చ, - దూషణా

(౮౪౯) ౩౨౭౯. (అకృతాభ్యాగమ)ః-అహేతుకఫలపాప్రిప్తిః- [25]

౩౨౮౦. (కృతవిప్రణాశ)ః-కృతస్యకర్మణోనిష్ఫలత్వమ్.-

(౮౪౬) ౩౨౮౧. “నాన్తాశ్రుతేః”^౧ ఇత్యాదినా శ్రుతివిరోధఉక్తః-

(౮౪౭) ౩౨౮౨. శ్రుత్యన్తాపత్తివిరోధః ఉక్తః (వైషమ్య-) ఇత్యాదినా.

౧|| బ్ర-సూ-౨-౩-౧౯. ౨|| బ్ర-సూ-౨-౧-౩౫. ౩|| బ్ర-సూ-౨-౧-౩౬. ౪||

తై-ఉ-భృగు-౧. ౫ || ఛా-ఉ-౮-౬. ౬|| తై-ఉ-ఆన-౬-౨. ౭-యా-స్మృ-ప్రా-కా-౬౭.

మూ-౧-స్వవి-౮. ౨౦ త్ర-౧౯. అత్ర-౮. ౩ రూపేణపరి-౧. ౪ తత్తత్త్వ-౧౧. ౫-యావక్రియతే-౧. ౬ ప్రసంగ-౧-౯౯.

హ్య-౧-భూతాని-౩౯. అశాద్భ్యుత్పాద-౬. ౩ ఉక్తః-౬౯.

౧౦౦ శ్రీమత్తాత్పర్యదీపికాయుక్తవేదార్థసంగ్రహః.

(౧౫౦.) తథా, ప్రకృతేరవ్యనాదితా, -¹ శ్రుతిభిః ప్రతిపాదితా;

(౧౫౧.) “అజామేకాంలాహితశుక్లకృష్ణాంబహ్వీం ప్రజాంజనయంతీం స
రూపామ్, - అజోహ్యోకోజపమాణోను శే తేజహ త్యేనాంభుక్త
భోగామజోన్యః”^౧ ఇతి, - [5]

(౧౫౨.) ప్రకృతిపురుషయోరజత్వం దర్శయతి. -

(౧౫౩.) “అస్తాన్తాయాస్సృజతేవిశ్వ⁴ మేత త్తస్మింశ్చాన్యోమాయయాసన్ని
రుద్ధః, - మాయాంతుప్రకృతింవిద్యాన్తాయినంతును హేశ్వరమ్”^౨ ఇతి, -

(౧౫౪.) ప్రకృతిరేవస్వరూపేణ వికారాస్పదమితిచదర్శయతి. -

(౧౫౫.) “గౌరనాద్యస్తవతీసాజనిత్రీభూతభావినీ”^౩ ఇతిచ. - [10]

(౧౫౦) ౩౨౩. ¹ పవమ్, జీవరూపేణపరిణామేదూషణమక్తమ్,
౩౨౪. అవిదూప్రీపేణపరిణామేదూషణమాహ (తథా-) ఇతి.

(౧౫౨) ౩౨౫. “(అజామేకామ్-)”^౧ ఇతి-వాక్యస్యార్థమాహ
(ప్రకృతి-) ఇతి.

(౧౫౩) ౩౨౬. “బ్రహ్మణః, - సద్వారకేఉపాదానత్వేవివక్షితే, [15]

౩౨౭. ద్వారభూతస్యపరిణామిత్వమ్,

౩౨౮. ద్వారభూతేన ద్వారిణస్సంబంధశ్చ, - అపేక్షితః” - ఇతి,

౩౨౯. ద్వారభూత ప్రకృతేపరిణామిత్వేశ్చుతిమాహ

౩౩౦. (అస్తాన్-) ఇతి. అనేనమాయాశబ్దార్థోపస్పృష్టః.

(౧౫౪) ౩౩౧. (జనిత్రీ). - సవష్టి (జనిత్రీ). - [20]

౩౩౨. (భూతభావినీ). - వృష్టిహేతుః-ఇత్యర్థః.

౧॥ తె-ఉ-౬ప్ర-౧౦-౫. ౨॥ శ్వే-ఉ-౪-౧౯. ౩ ॥ మన్త్రి-ఉ-౧.

మూ—౧-శ్రుతిభిరేవ-౧. ౨ ఇతిగౌరనాద్యస్తవతితిచప్రకృ-౪- ౫-౮-౯. ౩ ప్రతి
పాదయతి-౧. ౪ సేనత్త-౧. ౫ చ-౧౪. ౬ చ-౧౪.

వ్యా—౧-వివరరూపపరి- ౪-౫-౬. ౨ మేకాంలాహితశుక్లకృష్ణామితివాక్య-౪- ౫.
౩ రకోపాదా-౪-౫. ౪ కతోపాదానేవివ-౬. ౪ వి. త్వాత్-౪-౫-౬.

- (౧౫౬.) 'స్మృతిశ్చ, "ప్రకృతింపురుషంనైవవిధ్యనాదీఉభావపి"'
- (౧౫౭.) "భూమిరాపో^౨ నలోవాయుఃఖంఘనోబుద్ధిరేవచ ।
అహజ్జగర ఇతీయంమేభిన్నాప్రకృతీరప్తథా॥
- (౧౫౮.) అపరేయమిత స్త్వన్యాయం ప్రకృతింపిద్ధిమేవరామ్- [5]
జీవభూతాంఘనహాహూయయేదంతాద్యతేజగత్"౨
- (౧౫౯.) "ప్రకృతింస్వానవప్తభ్యవస్థజామిపునఃపునః"-౩
- (౧౬౦.) "మయాధ్యక్షేణప్రకృతిస్సాయితేనచరాచరమ్" ఇత్యాదికా-
- (౧౬౧.) పవంచ, ప్రకృతేరపిక్షుశ్వరశరీరత్వాత్,
- (౧౬౨.) [ప్రకృతి]శబ్దోపి, తదాత్మభూతస్యేశ్వరస్యతత్ప్రకారసంస్థితస్య
వాచకః;- [స్వనాచకః;-
- (౧౬౩.) (పురుష)శబ్దోపి, తదాత్మభూతస్యేశ్వరస్యపురుషప్రకారసంస్థిత
- (౧౬౪.) అతః, తద్వికారాణామపితత్వైవేత్వేర౨
-
- (౧౬౬) ౩౨౯౩. ఉక్తార్థవిషయాంస్మృతీందర్శయతి(స్మృతిశ్చ-)-ఇతి.
౩౨౯౪. ("ప్రకృతింపురుషమ్")^౧ ఇత్యాదినా(ప్రకృతిపురుష)
యోగనాదిత్వమ్,
- (౧౬౭) ౩౨౯౫. "భూమిరాపో"^౨ ఇత్యాదినాద్వారభూతాయాః
ప్రకృతేః, పరిణామిత్వంచ, సిద్ధమ్.
- (౧౬౮) ౩౨౯౬. "పవమ్, జీవరూపేణ, అవిద్రుపేణ"చ, బ్రహ్మణఃపరిణా
మేరూపణముక్తమ్;- [20]
౩౨౯౭. ప్రకృతిరేవపరిణామినీచేత్, -కథంబ్రహ్మణఉపాదా
నత్వమ్? ఇత్యత్ప్రశ్నా(ప్రకృతేరపి-)-ఇతి-
౩౨౯౮. "గౌరనాద్యస్తవతీ"^౩ ఇత్యాదిషుప్రకృతివాచిశబ్దః,
తచ్ఛరీరక బ్రహ్మవాచీ"ఇత్యర్థః.
- (౧౬౩) ౩౨౯౯. "యతఃప్రధానపురుషో"^౪ ఇత్యాదిషుపురుషశబ్దోపి
తథా"ఇత్యాహ (పురుష-)-ఇతి.
- (౧౬౪) ౩౩౦౦. బ్రహ్మణఃకార్యత్వసిద్ధ్యర్థమాహ, - (అతస్తద్వికారా
ణామపి)-ఇతి.

౧॥గీ-ఉ-౧౩-౧౯. ౨॥గీ-ఉ-౨-౪. ౩॥గీ-ఉ-౯-౮. ౪॥గీ-ఉ-౯-౧౦. ౫॥మన్త్రి-ఉ-౧.
౬॥వి-పు-౧-౧౨ - ౩౦. [30]

మూ—౧-స్మృతిశ్చభవతి-౯-౧౦-౧౧. ౨వపి-వికారాఃశ్చగుణాంతైవపిద్ధిప్రకృత్యం
భవానితి-౧౨. ౩వపంచతి(ప్ర-౨- ౩-౧౦-౧౧. ౪వపంచ-౪-౫-౯౯. ౫వపా-౧౨.
౫శ్వరపితత్వ-౧-౨-౮.

(౮౬౫.) తదాహ, “వ్యక్తివిష్ణుస్తథావ్యక్తం పురుషకాలవచ-”^౧

(౮౬౬. “సపవత్తోభకోబ్రహ్మన్ తోభ్యశ్చపరమేశ్వరః, ఇతి;-”^౨

(౮౬౭.) అతః, ప్రకృతిప్రకారసంస్థితే వరమాత్మని ప్రకారభూత ప్రకృత్యం శేవికారః, ప్రకార్యం శేచావికారః;- [5]

(౮౬౮.) పవమేవ, జీవప్రకారసంస్థితే వరమాత్మని చ ప్రకారభూతజీవాంశే సర్వేచాపురుషాః, [సంకల్పపవ:-

(౮౬౯.) ప్రకార్యంశః, నియంతా-నిరవద్యః సర్వకల్యాణగుణాశ్రయః-సత్త్వ

(౮౭౦.) తథాచ సతి, కారణావస్థ శుశ్వురపవేతి, తదుపాదానకజగత్ కార్యావస్థోపసపవేతి, -కార్యకారణయోరనన్యత్వమ్, [10]

(౮౭౧.) సర్వశ్రుత్యవిరోధశ్చ, -భవతి.-

(౮౭౫) ౩౩౦౧. ఉక్తార్థేస్త్రితిమాహ (తదాహ-) ఇతి.

(౮౭౭) ౩౩౦౨. నిర్దోషత్వనిర్వికారత్వోపాదానత్వ శ్రుత్యవిరోధ మాహ (అత) ఇతి.-

(౮౭౯) ౩౩౦౩. (సత్త్వసంకల్ప) త్వవదేన “అపహతపాష్టా”-^౩ [15] ఇత్యాదివాక్యంస్తాపి తమ్.

౩౩౦౪. “ఉపాదానత్వశ్రుతిర్విశిష్టవిషయా, నిర్వికారత్వాది శ్రుతిర్విశేష్యాంశమాత్రవిషయాః” ఇత్యర్థః.

(౮౭౦) ౩౩౦౫. “విశిష్ట పవేశ్వరకారణమ్, - విశిష్టస్సపవకార్యమితి, ౩౩౦౬. (కార్యకారణయోరనన్యత్వ) సిద్ధిః” ఇత్యాహ (తథాచ సతి-) ఇతి.-

౩౩౦౭. “(కార్యకారణయోరనన్యత్వమ్),

౩౩౦౮. కారణాత్, -కార్యస్య, -ద్రవ్యాంతరత్వం వారయతి,

౩౩౦౯. నతు కారణస్య విశిష్టత్వవిరోధః,-

౩౩౧౦. అవిశిష్టత్వే కారణత్వాయోగాత్” ఇత్యర్థః. [25]

(౮౭౧) ౩౩౧౧. (సర్వ-) ఇతి. “ఉపపాదితప్రకారేణ నిర్దోషత్వోపాదా నాత్వాదివర (శ్రుత్యవిరోధః)” ఇత్యర్థః.

౧వి-పు-౧-౨-౧౮. ౨|| వి-పు-౧-౨-౩౧. ౩|| సు-ఉ-౭.

మూ—౧-అతః సర్వప్రకా-౧. ౨ భూతేజీ-౧. ౩ చపపురు-౧. చపురు-౨. ౪ చసతి-౧-౮౯. ౫ వస్థోపీశ్వ-౧-౭. ౬ వివచితరు-౧-౯. ౭-సంజగ-౧-౨౮. ౮ జగ-౯.

వ్యా—౧-ఇపాదానత్వ-౮౯. ౨ శ్రుతివిరో-౩. ౩ సత్త్వ-౧౯. ౪ త్వ-౧. ౫-౩-౬౯. ౫ శ్రుతిరవిష్ట-౩. ౬ త్వ-౧౯.

- (౧౭౨) తదేవమ్, "నామరూపవిభాగానర్హసూక్ష్మదశావన్నప్రకృతి పురుషశరీరంబ్రహ్మ, - కారణావస్థమ్, -
 (౧౭౩) జగత్తః, తదాపత్తిరేవ ప్రళయః,
 (౧౭౪) నామరూపవిభాగానర్హ కృష్ణాలవిదవిద్వస్తుశరీరంబ్రహ్మ, - కార్యావస్థమ్
 (౧౭౫) బ్రహ్మణః, - తథావిధస్థూలభావోపసృష్టిః" ఇత్యుచ్యతే.
 (౧౭౬) యథోక్తం భగవతావరాశరేణ, "ప్రధానపుంసోరజయోః, కారణం కార్యభూతయోః" ఇతి;
 (౧౭౭) తస్మాత్, ఈశ్వరప్రకారభూతసర్వావస్థప్రకృతిపురుషవాచినశ్శబ్దాః,
 (౧౭౮) తస్మై కారవిశిష్టతయా వస్థితేపరమాత్మనిముఖ్యతయావర్తతే,
 (౧౭౯) జీవాత్మవాచిశబ్దవత్;

- (౧౭౨) ౩౩౧౨. "విదవిద్వశిష్టస్యబ్రహ్మణోనిత్యత్వాత్పృష్టిప్రళయాయోగః,
 ౩౩౧౩. బ్రహ్మణఃకారణత్వంకార్యత్వంచాయుక్తమ్"
 ౩౩౧౪. ఇత్యత్రాహ(తదేవమ్) ఇతి. [15]
 (౧౭౩) ౩౩౧౫. (తదాపత్తిః). - సూక్ష్మదశావస్థః.
 ౩౩౧౬. ద్రవ్యనిత్యత్వేపి, అవస్థాభేదేనసగ్గాద్యుపపత్తిరిత్యర్థః.
 (౧౭౪) ౩౩౧౭. వస్తుస్వరూపనిత్యత్వేపి, అవస్థాభేదేనకారణత్వాద్యుపపత్తాప్రమాణమాహ(యథోక్తమ్) ఇతి.
 ౩౩౧౮. ["అజయోః"] ఇత్యనేన, కారణత్వావస్థాయాంసత్త్వమ్, సూచితమ్.
 ౩౩౧౯. ["కార్యభూతయోః"] ఇత్యనేన, కార్యావస్థాంప్రతికారణత్వమిత్యుక్తమ్,
 (౧౭౫) ౩౩౨౦. "తస్మై కార్యత్వకారణత్వేప్రకృతి పురుషయోరేవేతి,
 ౩౩౨౧. పరమాత్మనఃకారణత్వాదినిర్దేశోఽముఖ్యస్సాన్యత్",
 ౩౩౨౨. ఇత్యత్రాహ(తస్మాత్) ఇతి.
 (౧౭౬) ౩౩౨౩. "విదవిద్వశిష్టయోఃపరమాత్మాఖ్యద్రవ్యేణ సహాపలన్ధునియమాభావాత్,
 ౩౩౨౪. జాతిగుణవత్, ప్రకారతైకస్యభావత్వమయుక్తమ్"
 ౩౩౨౫. ఇత్యత్రాహ(జీవాత్మ) ఇతి. [30]

౧౧౧-౧౨-౧౩. ౩౨.

మూ—౧-సూక్ష్మదశావస్థా ౧. ౨౫ తదాప-౧-౪-౫. ౩౪-౧-౧౦-౧౧౧. ౪విభాగాన్
 కృష్ణా-౧. ౫-౪-౧౧. ౬వివక్షితస్పృష్టిరితి-౧౨. ఇతి-౧-౧౧. ౭శబ్దవత్-౧-౧౧.
 వ్యా—౧-ఇతి-౧౧. మిత్వక్తంభవతి-౩. ౨౪-౩౧. ౩౪తస్మైకస్య-౪-౫. ౪త్య-౧౧.

(౧౮౦.) యథా, 'దేవమనుష్యాదిశబ్దాః, దేవమనుష్యాదిప్రకృతిపరిణామవిశే

షాణాంజీవాత్మప్రకారతయైవపదార్థత్వాత్

(౧౮౧.) ప్రకారిణీజీవాత్మని ముఖ్యతయావర్తనే:-

(౧౮౨.) తస్మాత్, సర్వస్యచిదచిద్వస్తుసఃపరమాత్మశరీరతయాతత్ప్రకారత్వాత్,

(౧౮౩.) పరమాత్మనిముఖ్యతయావర్తనేసర్వేవాచకాశ్శబ్దాః:-

(౧౮౦) ౩౩౨౬. “సహజావలమ్బనియమః, అపృథక్సీద్ధప్రకారత్వేప్రయోజకః;-

౩౩౨౭. అతః, తదభావాద్దేవాదిశబ్దానామపిజీవవర్తంత్యమముఖ్యమ్:” ఇతి శబ్దా-యామాహ (యథా-) ఇతి.

౩౩౨౮. “సహజావలమ్బనియమః, ఏకసామగ్రీవేద్యత్వప్రయుక్తః,

౩౩౨౯. నతునియతప్రకారత్వప్రయుక్తః,

౩౩౩౦. గదాదిషువ్యభిచారాత్;-

౩౩౩౧. తస్మాత్, తదేకాశ్రయత్వమ్, తదేకప్రయోజనత్వంచ,-

౩౩౩౨. నియతప్రకారత్వేప్రయోజకమ్”-

౩౩౩౩. “కింఞ్చ, మత్స్వర్థీయప్రత్యయనిరపేక్షసామానాధికరణ్యప్రయోగో యత్రాస్తి,

౩౩౩౪. తత్రసర్వత్రానుగతంప్రయోజకంకల్పయమ్,

౩౩౩౫. అన్యథా, జాతిత్వంగుణత్వంవాప్రయోజకంస్యాత్;-

౩౩౩౬. తస్మాత్, దేవాదిశరీరస్యచేతసప్రకారతైకస్వభావత్వాత్

౩౩౩౭. తద్వాచిశబ్దానాంతత్పర్యంతత్వముఖ్యమ్:” ఇత్యర్థః.

(౧౮౨) ౩౩౩౮. ఏవమ్, దృష్టాంతోక్తహర్షమ్, -దాద్వాన్తికేతిదిశతివత్స

మాణశరీరలక్షణసంగత్యర్థం (తస్మాత్-) ఇతి.

మూ—౧-యథా-౧-౯౪. ౨దేవాదిశ-౧-౨౯-౧౧.

[25]

వ్యా—౧-రత్వప్ర-౪-౫-౬. ౨త్వముఖ్య-౪-౮. ౩తదేకాశ్రయత్వం-౪-౫-౬౪.

౪జనకత్వం-౪-౫-౬. ౫నియతప్రయత్నాస్తి-౪-౫-౬. ౬నైకప్ర-౧. ౭తావత్పర్యంత-౪-౫. ౮-అర్థం-౬౪.

(౧౮౪) అయమేవ, అత్తశరీరభావః, - పృథక్పిథ్యనర్హాధారాధేయభావః, -
నియన్త్రనియామ్యభావః, - శేషశేషిభావశ్చ, -

(౧౮౫) సర్వాత్మనా, ఆధారతయా, - నియన్త్రతయా, - శేషితయాచ, -

(౧౮౬) ఆహీనీత్యాత్మాః, - [5]

(౧౮౭) సర్వాత్మనా, - ఆధేయతయా, - నియామ్యతయా, - శేషతయాచ, -

(౧౮౮) అపృథక్పిథ్యప్రకారభూతమితి,

(౧౮౯) "అకారశరీరమ్" ఇతిచ, - ఉచ్యతే -

(౧౮౪) ౩౩౩౯. 'దిదచిద్వస్తునోశరీరత్వమ్, - వరమాత్మనఃశరీరిత్వం
చ, - అనుపపన్నమ్, - [10]

౩౩౪౦. శరీరశరీరిలక్షణా భావాత్, -

౩౩౪౧. 'చేష్టాభోగేద్వియాశ్రయోహిశరీరమ్?'"

౩౩౪౨. ఇత్యత్పాహ (అయమేవ) ఇతి.

౩౩౪౩. (పృథక్పిథ్యనర్హ) శబ్దః, ప్రతిపదమన్వేతి, -

౩౩౪౪. తేనపదేన, గృహ-తే-త్ర-ఘట-పటాదివ్యాప్యత్తిః. - [15]

౩౩౪౫. 'అత్ర, శరీరాత్మలక్షణయోగస్స ఘాత్యా,

౩౩౪౬. శరీరమ్, ఆత్మాచ, ప్రతిసంబద్ధినిరూప్యపదార్థః"

ఇతిదర్శితం భవతి, -

(౧౮౫) ౩౩౪౭. 'తత్త్రికిమ్-శరీరత్వమ్? - కిమ్, - అత్తత్వమ్? -' ఇతిశబ్దా-
యామ్, విభజ్యదర్శయతి (సర్వాత్మనా) ఇతి. - [20]

౩౩౪౮. (సర్వాత్మనా) - యావద్వ్రత్యభావితయేత్యర్థః.

(౧౮౬) ౩౩౪౯. అన్తశబ్దావయవాద్ధ 'స్య శరీరశరీరిలక్షణోపయికత్వ
మభిప్రేత్యాహ (ఆహీనీ) ఇతి. - [తవ్యమ్.

౩౩౫౦. ద్రవ్యత్వేనాపి ఆధేయతయేత్యధ్యాహారేణ యోజయ

(౧౮౭) ౩౩౫౧. (ఆధేయ)త్వ- (నియామ్య)త్వ- (శేష) త్వవిశేషణమ్, -
(సర్వాత్మనా) ఇతిపదమ్. -

(౧౮౮) ౩౩౫౨. (అపృథక్పిథ్యమ్) ఇతిపదమ్, - (ప్రకార) విశేషణమ్, - [త్యర్థః.

౩౩౫౩. (సర్వాత్మనాధేయ) త్వాదిభిః (అపృథక్పిథ్యప్రకార) త్వాది

(౧౮౯) ౩౩౫౪. ("అకారశరీరమ్" ఇతిచోచ్యతే) ఇతి. -

మూ—౧-భక్తిధ్యనర్హత్వాధారా-౪-౫ భక్తినిత్యనర్హాధా-౮-౧౦. అవిశేషణవిశే
ష్యభావశ్శేష-౮. ౩ భారతయా-౨౯. రసాచారేయ-౧. గర్భప్రకా-౧-౭. లభార-౮-౯.

వ్యా—౧-రీరల-౮. అవిద్యస్తనశ్చ-౧. ౩ వరమాత్మనేతి-౯. రస్యచశరీ-౧-౨-౩. గపాధి
త్వ-౪-౫-౬. లసత్పాధారాధేయ-౮. ౭ గర్హం-౮.

౩౩౫౫. “జాతిగుణయోరప్యకారత్వమ్,-

అప్యథక్షిద్ధప్రకారత్వాత్;-

[చ్యమ్;-

౩౩౫౬. శరీరమపి,- అప్యథక్షిద్ధప్రకారత్వాదాకార శబ్దవా

౩౩౫౭. ద్రవ్యత్వాచ్చరీరశబ్దవాచ్యమ్.” ఇత్యర్థః;-

[౩]

౩౩౫౮. అయమర్థః:- “ద్విపా త్వంశరీరత్వమ్,-

[త్?,

౩౩౫౯. చతుష్పత్త్వంశరీరత్వమితి శరీరలక్షణం కిమితి నస్యా

౩౩౬౦. ద్విపా త్వచతుష్పత్త్వాదివిభాగాభావేన సర్వత్రశరీ

ర శబ్దప్రయోగావిశేషాత్” ఇతిచేత్;-

౩౩౬౧. తస్మి, లోకే, వేదేచ,- యత్రయత్రశరీరశబ్దప్రయోగః;

౩౩౬౨. తత్ర, సర్వత్రానుగతేలక్షణేవాచ్యే, కతిపయప్రయో

గవిషయా ౭ ననుగతత్వాదవ్యాప్తలక్షణమక్త్యా.

౩౩౬౩. ప్రయోగవిశేషేష్య ముఖ్యత్వాశ్రయణమయ్యుక్తమ్;-

౩౩౬౪. తస్మాత్, “చేష్టన్త్రియాథాశ్రయిత్యమ్” అవ్యాప్తమితి,

౩౩౬౫. సర్వప్రయోగానుగతలక్షణమిదమేవ సాధీయః” ఇతి,

౩౩౬౬. యత్తు, భాష్యైక్తశరీరలక్షణగ్రన్థే ౭ర్థజాతమక్తమ్,

౩౩౬౭. తత్ర, అపేక్షితాంశఇహనుసంధేయః- (శ్రీ- భా- ౨౬౮వ)

౩౩౬౮. వ్యాప్యత్యేసతి, (సర్వాన్తనా) స్వార్థేధారయతుంశ

క్యంశరీరమ్, ఇతి శరీరలక్షణమ్;-

౩౩౬౯. వ్యాప్యత్యేసతి యావద్ద్రవ్యభావితయాస్వార్థేధార

యతుంశ క్తతస్మా, ఇతి శరీరీరిలక్షణమ్;-

౩౩౭౦. స్వార్థశక్యపదాభ్యామ్,-

౩౩౭౧. ఉత్పతనాదివ్యాపారాణాం రుగ్గదేహనియమ 11 నస్య

చాభావాత్, అసంభవావ్యాప్తి¹² శక్తాపరిహారః;-

౩౩౭౨. ఘటపటాదివ్యాప్యత్యైర్థమ్, వ్యాప్యత్యేసతి, ఇత్యుక్తమ్.-

౩౩౭౩. పరకాయప్రవిష్టంప్రవిష్టపరకాయ స్యదేహత్వ వ్యాప్య

త్యైర్థంసర్వాన్తనా- ఇతిపదమ్.- [రంస్యాదితి,

౩౩౭౪. ఆత్మవోధర్మసూతజ్ఞానమ్, రత్నదీపాదేపగ్రభావ, శరీ

౩౩౭౫. తద్వ్యాప్యత్యైర్థంచవ్యాప్యత్యేసతి, ఇత్యుక్తమ్.-

౩౩౭౬. అతః¹³ ఏవ, శరీరలక్షణేపివ్యా¹⁴వర్త్యమ్, సుష్టతరమ్.-

౩౩౭౭. ఏవమన్యత్రాప్యనుసంధేయమ్.

వ్యా-౧-మృదత్వం-౯. ౨౬౦-౧-౨న. ౩తితిత్ర-౩. ౪గతలక్ష-౧-౨-౪-౬. ౫వివక్షయాన
ను-౧విశేషానను-౯. ౬యాద్యాశ్ర-౯ యాశ్ర-౩. ౭క్షణేవ్యర్థ-౧. ౮-తదతాగ్రే-౮. ౯వాత్స
త్యేస-౧-౨౮. వ్యాపకత్యేస-౯. ౧౦-రీరల-౧-౩-౮. ౧౧-న-౪న. ౧౨-శక్తా-౩న. ౧౩-ఏ
వ-౪-౫-౬న ౧౪వ్యాప్యత్యైర్థస్సుట-౬. వృత్త్యర్థస్సుట-౪-౫. ౧౫సృదవ్యను-౪-౫-౬-౯.

- (౧౯౦.) ఏవమేవ హి జీవాత్సనస్త్వశరీరసంబంధః;-
 (౧౯౧.) ఏవమేవ పరమాత్మనః, సర్వశరీర త్వేన సర్వశబ్దవాచ్యత్వమ్.-
 (౧౯౨.) తదాహ శ్రుతిగణః, - "సర్వే వేదాయత్పదమాహనన్తి" -
 (౧౯౩.) "సర్వే వేదాయత్తై కంభవన్తి" - ఇతి [5]
 (౧౯౪.) "తస్మై కస్య వాచ్యత్వాదేకార్థ వాచినో భవన్తి" ఇత్యర్థః.
 (౧౯౫.) "ఏకోదేవో బహుధానిబింభః" - "స హైవ సంతంబజానన్తి దేవాః" -
 (౧౯౬.) ఇత్యాది, - ["దేవాః"] - ఇన్దియాణి.

౩౩౭౮. శేష శేషిభావస్య శరీరశరీరిలక్షణ త్వేతు, స్వాధ్యే-
 శక్యమ్- ఇతి పదానపేక్షైవ. [10]

- (౧౯౦) ౩౩౭౯. ఉక్తలక్షణస్య వ్యాప్తిం దర్శయతి (ఏవమేవ హి-) ఇతి.
 (౧౯౧) ౩౩౮౦. "ఉక్తం శరీరాత్పలక్షణం జగద్భ్రష్టాణోర స్తీతి,
 ౩౩౮౧. తద్వాచి శబ్దానాం బ్రహ్మపర్యవృత్త్యం ముఖ్యమ్," ఇత్యా
 హ (ఏవమ్-) ఇతి. [త్యుక్తమ్-
 (౧౯౨) ౩౩౮౨. ఏవం న్యాయేన, సర్వశబ్దవాచ్యత్వముపపన్నమ్, ఇ [15]
 ౩౩౮౩. తత్ర పరిమాణమాహ (తదాహ-) ఇతి.-
 (౧౯౩) ౩౩౮౪. ["సర్వే వేదాః"] - ఇతి - ["పదమ్,"] - పద్యత ఇతి వ్యుత్ప
 త్యాపాప్యమిత్యర్థః- [ఇతి-
 (౧౯౪) ౩౩౮౫. ["యత్తై కంభవన్తి"] - ఇతి త్వేతద్వాచ్యచక్షే (తస్య-)
 ౩౩౮౬. "అర్థైకత్వాదేకం వాక్యమ్" ఇతి న్యాయేన, బ్రహ్మణపక
 త్వైవ ప్రధానతయా వాచ్యత్వాత్ (సర్వే వేదా) ఏకవా
 క్యం (భవన్తి) ఇత్యర్థః.
 (౧౯౫) ౩౩౮౭. సర్వశబ్దవాచ్యత్వే హేతు ప్రతిపాదికాం శ్రుతిమాహ
 "ఏకోదేవః" - ఇతి.-
 ౩౩౮౮. సర్వశరీరతయా సర్వప్రకారత్వాద్ధి సర్వశబ్దవా [25]
 చ్యత్వమ్. [(దేవాః) ఇతి.
 (౧౯౬) ౩౩౮౯. ["స హైవ"] - ఇత్యాది వాక్యోన్యం (దేవ) శబ్దం వ్యాచక్షే

౧॥౪౪-౬-౨-౧౫. ౨॥౪౪-౩-ప్ర-౧౧౮౫. ౩॥౪౪-౩-ప్ర-౧౧౮౫ ౪॥
 ౪౪-౩-ప్ర-౧౧౮౫. ౫॥౪౪-మీ-౩-౧-౬.

మూ-౧-హి-౧౪. ౨స్వశరీ-౮. ౩శరీరవాచ్య-౯. రకపైవవాచ్య-౮. కస్య
 వాచకత్వా-౧. ౫దై కావ్యవా-౧. ౬ఇత్యాది-౧-౯౪. [30]

వ్యా-౧-శ్చభావలక్ష-౩. ౨త్వత్వ-౫-౬. ౩ఇతి-౬౪. రచ్యత్వే-౧.
 ౫దేవ-౩-౫-౬.

(౧౯౭.) "దేవమనుష్యాదీనామ స్తర్యామితయాన్త త్వేనసంవిశ్వా." ఇత్యర్థ:-

["సహృదయత్వం"] తేషామిద్వియాణామనాపర్యవ్తానిన ("జానన్తి")

(౧౯౮) తథాచపౌరాణికానివచాంసి, "నతాస్త్ససర్వవచసాంప్రతిష్ఠాయత్ర
శాశ్వతీ" - [5]

(౧౯౯) “వాచ్యేహి వచనప్రతిష్ఠా”- ౨

(౯౦౦.) “కార్యాణాంకారణంపూర్వం వచసాంవాచ్యము త్తమమ్”-³

(Fంగ.) “వేదైశ్చ సర్వైరహమేవ వేద్యః” ఇత్యాదీని.-సర్వాణిహి
వచాంసీ స శరీరాస్తవిశిష్టమస్తర్వామణమాచక్షుః తే:-

(Fం.౨) "జి.ప్రొ.దేవతా అనేన జీవేనాశ్చనానుప్రవిశ్యనామరూపేవ్యాకరవాణి" ఇతి పితృశ్లో:-

(గం. 3) తథాచమానవంపచః, “ప్రశాంతారంసర్వేషామణీయాం సమణీ
యసామ్-

రుక్మాభంస్యపృథ్వీగవ్యంవిద్యాత్తుపురుషంఃపరమ్”^౬—

(౮౯౭) ౩౩౯౦. ఉదాహృతవాక్యద్వయస్వార్థమాహ (దేవ-)ఇతి.

(౮౯౮) ౩౩౯౦. స్వృతివచనందర్శయతి(తథాచ-)ఇతి.

(౮౯౯) ౩౩౯౨-["వచసాంప్రసాదః"] ఇత్యుక్తే, "శబ్దగుణాశ్రియాకాశ
శబ్దాస్యాత్", ఇతి తద్వ్యాప్తిపక్షార్థం వ్యాచక్షే ("వా
చ్యేనా") ఇతి-["పరితిష్ఠా"]-పర్యవసానమ్-

(F00) 33F3. ఉక్తార్థవైశద్యార్థమాహ ("కార్యాణామ్"-) ఇతి- [త్వమ్,
33F౪. (వచసాం వాచ్య) త్వే హేతుః, (కార్యాణాం కారణ)
33F౫. "సర్వంఖిల్బిదంప్రత్యక్షలాన్" ఇతిహి శుభిః?

(౧౦౦) ౩౩౯౬. [వేదశాస్త్ర-] ఇత్యాది-స్పష్టమ్.

(F03) 33౯౭. వ.నువచనమాహ(తథాచ-)ఇతి.

333౯౧, (ప్రశాసితాంశ్-) - ఇత్యాదిశ్లోకన, సర్వశబ్దవాచ్య
త్వేహేతుదుచ్యతే.

౧॥ అ॥ ౩॥ ౨-ప్ర॥-౭.౪॥ ౧-ఉ-౧౫-౧౫. ౫॥ ఛా-ఉ-౬-౩-౨. ౬॥
 మ-ప్ర॥-౧౨-౧౨౨. ౭॥ ఛా-ఉ-౩-౧౪-౧.

మూ—౧-యశ్చనోనివిశ్య-౨. ౨తేషాం-౧-౯౩. ౩నవిజాన-౧. ౪-శ్వత్రితి-౨-
 కదీపిహసర్వాణిచ-౧-౧౨. ౬సర్వశరీర-౧-౧౨. ౭అహమిహక్తిస్య-౧. హస్తాహ
 మిహక్తి-౧౨. ౮పరమితి ఆ నః-౧.

వ్యా-గ-ఉక్తానైశ్చద్యమా-గ-ఉక్తాపర్యవసానార్థమా-3ఉక్తానైశ్చద్య
గమా - ౯

(౯౦౪.) “అన్తప్రవిశ్య అన్తర్యామితయా [సర్వేషాం] [ప్రశాసితారం]-
నియంతారమ్.-

(౯౦౫.) అణీయాంసః అన్తానః, కృత్య స్యాచేతనస్య వ్యాపకతయా సూ
త్తుభూతాః, తేషాం పిన్యాచకత్వాః తైభ్యోపి సూతుతరః” ఇత్యర్థః.

(౯౦౬.) [రుక్మాభః]-ఆదిత్యవర్ణః.

(౯౦౪) ౩౩౯౯. ఇమంక్షోకం వ్యాచక్షే (అన్తః) ఇతి.-

౩౪౦౦. “అన్తప్రవిష్టశ్చాస్తాజనానామ్” ౧ ఇతి శ్రుత్యనుసారే
ణ (అన్తప్రవిశ్య) ఇత్యుక్తమ్.-

౩౪౦౧. (అన్తప్రవిశ్య)-1 (నియంతారమ్)-ఇత్యన్వయః. [10]

౩౪౦౨. కుతః (అన్తర్యామితయా) “అన్తర్యమయతి” ౨ ఇత్య
న్తర్యామి ప్రాప్తాణ ప్రతిపాదితత్వాదిత్యర్థః.

(౯౦౫) ౩౪౦౩. (అన్తప్రవిశ్య) ప్రశాసితృత్వే హేతుః [“అణీయాంసమ
ణీయసామ్”]-ఇతి షష్ఠ్యంతవ్యాఖ్యేయం పదమ్,-

౩౪౦౪. వ్యాఖ్యానసాకర్యాధం ప్రథమాంతత్వేనోపాదతే (“అ
ణీయాంసః”) ఇతి.

(౯౦౬) ౩౪౦౫. [రుక్మాభమ్]- ఇతి- వ్యాఖ్యేయం పదమ్, ‘తద్వ్యాచక్షే
(“ఆదిత్యవర్ణః”) ఇతి.-

౩౪౦౬. “యదావశ్యం వశ్యతేరుక్మవర్ణమ్” ౩ “ఆదిత్యవర్ణంత
మసంపరస్తాత్” ౪ ఇతి వాక్యయోః మరాధర్షత్వభోగ్య
తాభిప్రాయేణ ఆదిత్యవర్ణత్వం రుక్మవర్ణత్వంచోక్తమ్.”

౩౪౦౭. ఇత్యభిప్రాయేణ (ఆదిత్యవర్ణః) ఇతి వ్యాచక్షే.-

౩౪౦౮. తథా “యపిషోన్తరాదిత్యే హిరణ్మయః పురుషోద్భ
వ్యతే” ౫ ఇతి, తత్ర [హిరణ్మయ] శబ్దః బౌద్ధ్యల్యపరత్వే
న వ్యాఖ్యాతో వాక్యకారణః.- [35]

౩౪౦౯. “హిరణ్మయ ఇతి రూపసామాన్యాచచ్ఛిన్ముఖవత్” ౬ ఇతి

౩౪౧౦. “సీలతోయదనుధ్యస్తా” ౭ ఇత్యాది శ్రుత్యనుసారేణ [హిర
ణ్మయ] శబ్దః పవం వ్యాఖ్యాతః.-

౧॥ ఆర-౩-ప్ర-౨౧. ౨॥ బృ-ఉ-౫-౭-౨. ౩॥ ము-ఉ-౩-౧-౩. ౪॥ పురు-౨౦. ౫॥
ఘ-ఉ-౧-౬-౬. ౬॥ ౭॥ శై-౬-౧౧.

మూ-౧-విశ్వసర్వేషాం నియ-౧-౧౦-౧౨. ౨ నియంతారం-౨-౪-౫-౮౩. ౩ అన్తానః-౧-౩.
అత్తానః. ౪ స్యచేత-౧-౮. ౫ తాసాంతేషాం-౧. ౬ తైషామపి-౯. ౭-౪౦ ఆదిత్యవర్ణం-౮.

వ్యా-౧-ప్రశాసితారమి-౪-౫-౬-౮. శాస్తారమి-౯. ౨ మిత్వం యాన్తరో-౯.
౩ శూకుమార్యాధం-౧. ౪ తత్-౩-౪-౫-౬౩. ౫ వర్ణమితి-౧-౫. ౬ వర్ణమితి-౧-౨. ఇతి.
౭ న. ౮ తథా-౩-౭౩. ౯ వ్యాఖ్యాతా-౩. ౧ ముద్దులముఖవత్-౯ ముఖిభవత్-౩. [35]

(౯౦౭.) [“స్వప్నగీగమ్యః”]-స్వప్నకల్పబుద్ధిప్రాయః-

“విశదతమప్రత్యక్షతాపన్నానుభూయైకలభ్యః” ఇత్యర్థః.

౧౪౧౧. “నీలతోయదసావ్యమ్, ఉపాసనవిశేషోపాస్యస్యభాగవతః ఉపాసనానైరోపాస్యస్యస్వరూపంహిరణ్యవర్ణమితిహిరణ్యశబ్దఃనౌజ్జ్వల్యపరః,” ఇతిచేన్నః-

౩౪౧౨. హృదయగుహయామేవ, నీలతోయదసావ్య-హిరణ్యయత్వత్రవణాత్,

౩౪౧౩. “పద్మకోశప్రతీకాశంహృదయంచావ్యధోముఖమ్” ఇతి, ప్రకృత్య, “నీలతోయదమధ్యస్థా” ఇతిశూయతే; [10]

౩౪౧౪. “సయవమౌన్దర్భ్యదయఃఆకాశఃతప్తిన్నయంపురుషోమనోమయఃఅమృతోహిరణ్యయః,” 1 ఇతి హృదయగుహయామేవహిరణ్యయత్వంచశూయతే;

౩౪౧౫. తప్తాత్, నీలతోయదసావ్యశ్రుత్యానుగుణ్యాత్, [హిరణ్యయ]శబ్దః, ఔజ్జ్వల్యపరత్వేనవాఖ్యాతోవాక్యకారణః-

౩౪౧౬. ఏవంవర్ణయంతి కేచిదాచార్యాః [ఆదిత్యవర్ణమ్] [రుక్మవర్ణమ్] ఇతివర్ణశబ్దస్వారస్యాన్న కేవలం [హిరణ్యయ] శబ్దః ఔజ్జ్వల్యమాత్రపరః, అపేతువర్ణపరపవ;

౩౪౧౭. తర్హి, “నీలతోయదసావ్యశ్రుత్యవిరోధగ్రహణమ్” ఇతి చేత్; ఉచ్యతే:- [వచద్యతే:-

౩౪౧౮. నీలతోయదవర్ణవైవేచితేహేతువిశేషేణ స్వర్ణవర్ణత్వము

౩౪౧౯. తథా సతి, భగవద్విగ్రహః, బాలాతపానులిప్తమరతకగిరినిభోవిభాతి;

౩౪౨౦. తథాచ, శ్రీరామాయణే, “కచ్చిన్నతద్దేమసమానవర్ణంతస్యాననంపద్మసమానగర్భి” 2 ఇతి, [11]

౩౪౨౧. “నీలతోయదవర్ణస్యభగవతోహిరణ్యవర్ణత్వే హేతుస్సంప్రదాయైకాధిగమ్యః” ఇతి నాత్రలిఖ్యతే.

(౯౦౭) ౩౪౨౨. [స్వప్నగీగమ్యమ్]-ఇత్యేతద్వాచ్యచక్షే (స్వప్న)-ఇతి.

౧॥ తై-ఉ-౬-౧౧. ౨॥ తై-ఉ-౪-౬-౧. ౩॥ రా-సు. కా-౩౬-౨౮.

మూ—౧-గమ్య ఇ -౯. లభ్యమి-౮.

వ్యా—౧-స్వ-౪-౫౯. ౨-పాస్యరూ-౪-౫-౬. ౩-భ్యానీలగ-౮. ౪-ఆకాశఃఅమృ-౧-౬. ౫-త-౮-౬-త్యమగుణాత్-౧. ౬-తథాహ-౪-౨.

- (౯౦౮.) “ఏనమేకేవదన్యగ్నిం మరుతోన్యేప్రజాపతిమ్-
ఇన్ద్రమేకేవరేపాగ్నిం అపరే బ్రహ్మశాశ్వతమ్” ఇతి,
(౯౦౯.) [“ఏకే”].-వేదాః.-ఇత్యర్థః.-
(౯౧౦.) “ఉక్తరీత్యా, పరస్యైవ బ్రహ్మణస్సర్వస్యప్రశాసితృత్వేన సర్వాన్త
రాత్మతయా ప్రవిశ్యావస్థితత్వాద్గ్నాద్దయోపి శబ్దాః,
(౯౧౧.) శాశ్వత బ్రహ్మశబ్దవత్, - తస్యైవ వాచకాభవంతి” ఇత్యర్థః.
(౯౧౨.) తథాచ స్మృత్యన్తరమ్, “యేయజన్తి పితూన్దేవాన్ బ్రాహ్మణాన్
సమాతాశవాన్ -
సర్వభూతాన్తరాన్తానం విష్ణుమేవయ జన్తితే” ఇతి, [10]

- (౯౦౮) ౩౪౨౩. ఏవమ్, “(ప్రశాసితారం-)” ఇత్యాదిక్లోకేన, సర్వశబ్ద
వాచ్యత్వే హేతురుక్తః;-
౩౪౨౪. అథ, సర్వశబ్దవాచ్యత్వపరంక్లోకమాహ [ఏనమ్]-ఇతి.
(౯౦౯) ౩౪౨౫. (ఏక) శబ్దేన, నాదివిప్రతిపత్తిశబ్దా మాభూదితి తం వ్యాచ
ప్తే (వేదా ఇత్యర్థః)-ఇతి.- (వేదాః).-వేదభాగాః. [15]
(౯౧౦) ౩౪౨౬. (ఉక్తరీత్యా).-పూర్వోక్తశ్లోకరీత్యా.-
౩౪౨౭. (సర్వస్యప్రశాసితృత్వేన సర్వాన్తరాత్మతయా ప్రవి
శ్యావస్థితత్వాత్)-ఇతి.-
౩౪౨౮. (సర్వాన్తరా)త్వత్వం నామః సర్వస్యాను ప్రవిశ్య ప్ర
శాసితృత్వమిత్యర్థః. [20]
(౯౧౧) ౩౪౨౯. “(అపరే బ్రహ్మశాశ్వతమ్)” ఇతి దృష్టాన్తతయోక్త మిత్య
భిపాయేణాహ (శాశ్వత బ్రహ్మశబ్దవత్)-ఇతి.-
౩౪౩౦. యథా, “అద్వారక బ్రహ్మశబ్దాదయః, తస్యైవ నిరతిశయ
బృహత్వాదిగుణవిశేషస్య వాచకాః;-
౩౪౩౧. తథా, సద్వారక శబ్దాలపి, అగ్నాదిముఖేన బ్రహ్మణ
ఏవ వాచకాః” ఇత్యర్థః.
(౯౧౨) ౩౪౩౨. దక్షవచనమాహ (తథాచ)-ఇతి.

౧॥ మ-స్మృ-౧౨-౧౨౩. ౨॥

మూ-౧-ఏవమ్ స్వేవ౧. ౨భవంతి-౮-౯౩.

వ్యా-౧-త్వహే-౪-౫-౭. త్వేన హే-౮. ౨నీత్యా-౧-౨-౭-౮-౯. ౩ పూర్వశ్లోకోక్త
నీత్యా-౧-౨-౯. ౪ స్య-౧-౨-౪-౫-౯౩. ౫ సర్వానుప్ర-౨-౬-౯. ౬ బ్రహ్మత్వాది-౬.

(౯౧౩.) “పితృదేవబ్రాహ్మణసమతాశనాదిశబ్దాః, తస్మిన్ తదస్తరాత్మభూతస్యవిష్ణోశేవవాచకాః” ఇత్యుక్తం భవతి:-

(౯౧౪.) అత్రేదంసర్వశాస్త్రహృదయమ్.-

(౯౧౩) ౩౪౩౩ తద్వ్యాచక్షే (పితృదేవ-) ఇతి.- [౬]

౩౪౩౪. “పితృదేవాదిశబ్దవాచ్యకర్తృకం యజనం విష్ణుకర్తృకమ్.”

౩౪౩౫. ఇత్యుక్తే, పితృదేవాదిశబ్దానాం విష్ణువాచిత్యమర్థసిద్ధమ్;-

౩౪౩౬. తత్ర, “కోహేతుః” ఇతిచేత్ (“సర్వభూతాస్తరాత్మానమ్”-) ఇతి ఉచ్యతే.

౩౪౩౭. “(పితృదే)వాదిశరీరకత్వేన తదస్తరాత్మత్వాత్,

తత్తచ్చబ్రాహ్మణపరమాత్మపర్యవ్రాజి, ఇత్యర్థః.

(౯౧౪) ౩౪౩౮. “ఏవమ్, సిద్ధవస్తుపరాణాం భేదా భేద-ఘటకశ్రుతీనామర్థఉపపాదితః;-

౩౪౩౯. తథాపి, తిపాయపరవాక్య, నివర్త్యపరవాక్యపర్యా

లోచనయా బ్రహ్మవ్యతిరిక్తమిథ్యాత్వం ప్రతీయతే, [౧౬]

౩౪౪౦. “బ్రహ్మవిదాప్సోతిపరమ్” “బ్రహ్మవేదబ్రహ్మైవభవతి”

౩౪౪౧. ఇత్యాదిషు, జ్ఞానస్యోపాయత్వముచ్యతే; - [వాజ్ఞానకృతమ్;-

౩౪౪౨. జ్ఞాననివర్త్యంచమిథ్యా, రజ్జుసర్పాదివత్;- నివర్త్యం

౩౪౪౩. “ఏభేదజనకేజ్ఞానేనాశమాత్యన్తి కంఠతే”-

౩౪౪౪. “చతుర్విధోవిభేదోయం మిథ్యాజ్ఞాననిబద్ధనః”- [దిభిః.

౩౪౪౫. “భవత్యభేదీభేదశ్చ తస్యాజ్ఞానకృతోభవేత్” ఇత్యా

౩౪౪౬. ఏవమ్, నివర్తకనివర్త్యపరవాక్యైర్బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్య

౩౪౪౭. మిథ్యాత్వాత్, తదనుగుణం శ్రుత్యస్తరాణామవ్యర్థోప

ర్థనీయః” ఇత్యతాహ-

౩౪౪౮. (అత్రేదంసర్వశాస్త్రహృదయమ్-) ఇతి.- [౧౭]

౩౪౪౯. జీవాద్యైతనిర్వాహార్థశ్చాయమారహః.

౩౪౫౦. (సర్వ)శబ్దేన, ఉపాయపరవాక్యనామ్, నివర్త్యపరవా

క్యనాంచకారేన్నివర్తనపర్యాలోచనమ్, -భేదశ్రుతిభే

దనిషేధశ్రుతిపర్యాలోచనంచవివక్షితమ్.-

౧॥ త్రి-ఉ-ఆ-౧-౧. ౨॥ ము-ఉ-౩-౨-౯. ౩॥ వి-పు-౬-౭-౯౬. ౪॥ ౫॥ వి-పు-౬-౭-౯౫.

మూ. -౧-త-స్త్రిపు-౧. ౨-భవతి-౪-౫. ౩-అత్రేదం-౮-౧౨.

వ్యా-౧-పితృదేవేతి-౪-౫-౬. ౨-దేవేత్యాదిశర-౫-౬. ౩-యజమానం-౧-౨.

రవాచకత్వ-౮. ౫-తత్తయా-౩. ౬-భి-౮-౯ దివి-౩.

౩౪౫౧. “నహి, కతిపయవాక్యైర్ధర్మనిష్కర్షస్సుశకః?;-
 ౩౪౫౨. తస్మాత్, ఉపాయపరవాక్యేషు, ఉపాసన, నిదిధ్యాస
 నాదిశబ్దైరుపాయం వదంతివాక్యాని;-
 ౩౪౫౩. నివర్త్యపరేషుచ, “అవిద్యాకర్మసంజ్ఞాన్య”^౧ ఇత్యా
 దివాక్యానిచనిరూపణీయాని,
 ౩౪౫౪. భేదశ్రుతయోపినిరూపణీయాః,
 ౩౪౫౫. తదవిరోధేనార్థస్యవాచ్యత్వాత్.-
 ౩౪౫౬. నచ, “నిషేధార్థమభేదానువాదః” ఇతివాచ్యమ్,-
 ౩౪౫౭. ఈశ్వరేశితవ్యాదిభేదానాంప్రమాణాంతరాప్రాప్త
 త్వేనానువాదాసమ్భవాత్;-
 ౩౪౫౮. తన్నిషేధే, అభేదవిధానస్యాప్రామాణ్యంస్యాత్;-
 ౩౪౫౯. “ప్రమాణాంతరాప్రాప్తీపిభేదః, ఫలవిశేషార్థమ్, - గరు
 డభావోనావదారోప్యతే,” ఇతిచేత్;-
 ౩౪౬౦. “అసతోభేదస్యారోపణమ్” ఇతికథమవగతమ్? [15]
 ౩౪౬౧. “అభేదశ్రుతివిరోధాత్” ఇతిచేత్;-
 ౩౪౬౨. భేదశ్రుతివిరోధాత్, - అభేదశ్రుతిః, ఫలవిశేషార్థంతదా
 రోపణపరాస్యాత్;-
 ౩౪౬౩. గరుడాభేదోహ్యోరోప్యతే;
 ౩౪౬౪. భేదపవహితత్రపరమార్థః?;- [20]
 ౩౪౬౫. “తత్త్వజ్ఞానస్యైవమోక్షోపాయత్వాత్ముముక్షూ
 న్నస్త్రిత్యతత్వారోపణంసంభవతి,” ఇతిచేత్,
 ౩౪౬౬. తత్, భేదశ్రుతేరపిసమానమ్.-
 ౩౪౬౭. కిం, ప్రమాణాంతరాప్రజ్ఞాతభేదభ్రమంజనయిత్యా,
 ౩౪౬౮. తన్నిషేధేప్రయోజనాభావాత్, శాస్త్రస్యప్రయోజన
 పర్యవసాయిత్వంసస్యాత్;- [యమః?;-
 ౩౪౬౯. నహి, “శాస్త్రస్యప్రయోజనపర్యవసాయిత్వేనని
 ౩౪౭౦. అభిచారాదిప్రతిపాదనాత్” ఇతిచే^౧న్న;-

౧ || వి-భ-౬-౭-౬౧.

వ్యా—౧-చవావి-౧. ౨౪-౧-౪-౫౧. ౩తథావిధేనాస్యస్య-౧తదవిరోధేనాస్య
 స్య-౨-౭-౮. ౪౪భేదర. తేఅభేదపవహితత్రపరమార్థః తత్త్వజ్ఞానస్యైవమోక్షోపాయవి
 ధానస్యాప్రామా-౯. ౫౪హస్తా-౧-౨. ౬నాదిపదా-౩-౪-౫-౬. ౭తోపిభే-౧-౨. ౮ప్ర
 త్యారో-౧-౨. ౯-యత్వనియ-౩-౪-౫. ౯. ౧౦-౪-౭-౪.

- (౯౧౭.) కర్మరూపా ౭ విద్యావేష్టితాః,- [పర్యవ-
(౯౧౮.) 'తత్తత్-త్వానురూపజ్ఞాన సర్వోచమాపన్నాః,- బ్రహ్మాదిస్తవ్య
(౯౧౯.) వివిధవిచిత్ర దేహీమప్రవిష్టాః,-
(౯౨౦.) తత్తద్దేహాచితలబ్ధజ్ఞానప్రసరాః,- [౩]
(౯౨౧.) తత్తద్దేహోత్పాభిమానినః,-

౩.౪౮౯సహి, అయథావర్తమానాద్భవతి,

౩.౪౯౦. తస్మాత్, అయథార్థవిషయత్వాభావః నైర్మల్యం వివక్షి
తమ్.

౩.౪౯౧. (స్వరూప)శబ్దః ధర్మవాచీ.

[10]

(౯౧౭) ౩.౪౯౨. (కర్మరూపా ౭ విద్యావేష్టితాః-) ఇతి-

(౯౧౮) ౩.౪౯౩. "అవిద్యాకర్మసంజ్ఞాన్యా" ఇతివచనాత్, [త్-]ఇతి.

౩.౪౯౪. కర్మతారతమ్యానురూపస్సంకోచః" ఇత్యాహ (తత్త

(౯౧౯) ౩.౪౯౫. (వివిధ)శబ్దః, దేవాదిభేదవరః.

౩.౪౯౬. (విచిత్ర)శబ్దః, అవాంతరవైవిధ్యవరః.

[13]

(౯౨౦) ౩.౪౯౭. (తత్తద్దేహాచితలబ్ధజ్ఞానప్రసరాః-) ఇతి-

౩.౪౯౮. "అపాశ్రియత్సుస్వల్పాసాంస్థావరేషు" ఇత్యాదివచ
నాదితిభావః.

౩.౪౯౯. పూర్వమ్, కర్మతారతమ్యేన జ్ఞానసంకోచః ఉక్తః,

౩.౫౦౦. కర్మాధీనతారతమ్యం, దేహావశేషద్వారక మితీతతో
క్తమ్.

(౯౨౧) ౩.౫౦౧. (తత్తద్దేహోత్పాభిమానినః-) ఇత్యనేన, సుఖదుఃఖవిభాగ
హేతురుక్తః.

౩.౫౦౨. ఆత్మాభిమానానుకూలంహి (సుఖ)మ్,

౩.౫౦౩. తత్ప్రతికూలంహి (దుఃఖ)మ్.

[15]

౧||వి-పు-౬-౭-౬౧. ౨||వి-పు-౬-౭-౬౪.

మూ-౧-౭-౭-౮-౧౦౯. ౨పర్యక్తమవిచి-౧.

వ్యా-౧-సహి-౭-౯. సహాయధార్థ-౯. ౨భావే-౮. ౩భక్తివా-౮. ౪మ్యాన్వ
స్వరూపసం-౪-౫. మ్యంసస్వానురూపసం-౭. ౫అపాశ్రియత్సు-౩. ౬ఆది-౩౯. ౭-౯-౭-౯.
౮ధీనానాంతర-౧.

- (౯౨౨.) తమచితకర్తాణి కుర్వాణాః, తదనుగుణ సుఖదుఃఖౌపభోగరూప సంసారప్రవాహంప్రతిపద్యతే.
- (౯౨౩.) ఏతేషాంసంసారమోచనమ్,
- (౯౨౪.) భవగత్ ప్రపత్తిసు న్తరేణనోపపద్యతే, [9]
- (౯౨౫.) తదర్థమ్, ప్రథమమ్, ఏషాం దేవాదిభేదరహితజ్ఞానైకాకారతయా సర్వేషాంసామ్యంప్రతిపాద్య,
- (౯౨౬.) తస్యాపిస్వరూపస్య, భగవచ్ఛేషతైకస్వరూపైక రసతయాభగవ దాత్మకతామపిప్రతిపాద్య,
- (౯౨౭.) భగవత్స్వరూపజ్ఞః, [10]
- (౯౨౮.) హేయప్రత్యసేక, కల్యాణైకతానతయాసక లేతరవిసజాతీయమ్,
- (౯౨౯.) అనవధికాతీతయాసజ్ఞేయకల్యాణగుణగణాశ్రయమ్,

(౯౩౦.) ౩౫౦౪. (తమచితకర్తాణి కుర్వాణాః-) ఇత్యనేన వీజాదురన్యాయాత్ అనాదిత్వము క్తంభవతి.

(౯౩౩) ౩౫౦౫. అథ, ఉపాయ మాహ² (ఏతేషామ్-) ఇతి. [15]

(౯౩౪) ౩౫౦౬. (ప్రపత్తిసు న్తరేణనోపపద్యతే-) ఇతి-

(౯౩౫) ౩౫౦౭. భక్తియోగనిష్ఠస్యాపి, తన్నిష్ఠత్వార్థం, తదజ్ఞత్వేన ప్రపత్తే రపేక్షి తత్వాత్,

౩౫౦౮. ప్రపత్తినిష్ఠస్య, స్వతంత్రతయోపాయత్వాచ్చ,-

౩౫౦౯. “(ప్రపత్తిసు న్తరేణనోపపద్యతే) ఇత్యుక్తిమ్- [20]

(౯౩౬) ౩౫౧౦. (తదర్థమ్-) ఇత్యాది. పా¹ భవ్యమర్థక్రమేణ,

౩౫౧౧. నహి, దేహస్వైవాత్మత్వే, మోక్షోపాయాపేక్షా,

౩౫౧౨. దేహాతిరిక్తత్వేపి,

భగవచ్ఛేషతైకరసత్వేసిద్ధహితత్వాప్యపేక్షా, [త్వమ్,

౩౫౧౩. తస్మాత్, (ప్రథమ)జ్ఞాప్యమ్, దేహాతిరిక్తజ్ఞానైకాకార

౩౫౧౪. (భగవచ్ఛేషతైక)రసత్వంచ, ఆత్మనః, ఇత్యర్థః.

(౯౩౭) ౩౫౧౫. (భగవత్స్వరూపంచ-) ఇతి.

(౯౩౮) ౩౫౧౬. దివ్యాత్మస్వరూపస్య (హేయప్రత్యసేక)త్వమ్, (కల్యాణ) రూపత్వంచోచ్యతే (హేయ-) ఇతి.

(౯౩౯) ౩౫౧౭. సద్గుణగుణాశ్రయత్వముచ్యతే (అనవధిక-) ఇతి. [30]

౩౫౧౮. (కల్యాణైకతాన)త్వమ్, అనన్దరూపత్వమ్.

మూ—౧-హరూపంప్ర-౮. ౨వపాం-౪-గి-౯. తేషాం-౮-౧౦. దేషాం -౧. ౩-శ్చతేషాం-౧. ౪జ్ఞానాకార-౧. ౫యాసంఖ్యే-౧౦. ౬-అయమ్-౧-౨-౧౦.

స్వా—౧-నయా-౧-౨. రాదిన్యా-౩. ౨వపా-౩-౪-౫.

- (F30.) స్వసజ్జలప్రవృత్తసమస్తచిదదిద్వస్తుజాతతయా సర్వస్యాత్మభూతంప్రతిపాద్య,
 (F3౧.) తమపాసనంసాక్షంతత్పాప్రకంప్రతిపాదయన్తిశాస్త్రాణితి.-
 (F3౨.) యథోక్తమ్, “నిర్వాణమయపవాయమాత్మాజ్ఞానమయోమలః-
 దుఃఖాజ్ఞానమలాధర్మాఃప్రకృతేస్తేనచాత్మనః”^౧
 (F33.) “ప్రకృతీసంసర్గకృతకర్మమూలత్వాత్, - నాన్యస్వరూపప్రయుక్తాః
 ధర్మాః,”^౨ ఇత్యర్థః.
 (F3౪.) పాప్రాప్తాపాప్రవివేకేన,
 (F3౫.) ప్రకృతేరేవధర్మాః, - ఇత్యుక్తమ్. [10]

- (F30) ౩౫౧౯. శరీరాత్మభావమాహ(స్వసంకల్ప-)ఇతి.
 (F3౧) ౩౫౨౦. ఉపాయశ్చోపాసనమిత్యాహ (తమపాసనమ్-)ఇతి.
 (F3౨) ౩౫౨౧. (యథోక్తమ్-)ఇత్యాది-
 ౩౫౨౨. ఉక్తక్రమేణప్రమాణాన్య పన్యస్యన్, ఆత్మవోజ్ఞానై
 కాకార^౩త్వేప్రమాణమాహ[“నిర్వాణ”^౪]-ఇతి. [15]
 (F33) ౩౫౨౩. “కథమ్,అచేతనప్రకృతేః, దుఃఖాద్యాస్పృహత్వమ్”ఇతి
 శబ్దా యాంతద్వ్యచక్షే(ప్రకృతి-)ఇతి.
 (F3౪) ౩౫౨౪. “దుఃఖాదీనామాపాధికత్వమస్తు,
 ౩౫౨౫. తథాపి, (ప్రకృతేరేవధర్మాః)ఇతినిర్దేశకథమ్”, ఇత్య
 తాహ(పాప్రాప్త-)ఇతి. [త్యర్థః [20]
 ౩౫౨౬. (పాప్రాప్తాపాప్రవివేకేన)-అన్వయవ్యతిరేకాభ్యామి
 (F3౫) ౩౫౨౭. (ప్రకృతేరేవధర్మాః) ఇతివ్యాఖ్యేయగ్రంథభజ్యనుకారః.
 ౩౫౨౮. “దుఃఖాదీనాంప్రకృతిధర్మత్వేయశ్శలమ్, [యేణ
 ౩౫౨౯. తశ్శలమ్, - ప్రకృతిధర్మత్వాభావేదృష్టమ్, ఇత్యభిపా
 “(ప్రకృతేరేవధర్మాఃఇతి)నిర్దేశః”ఇత్యర్థః.-
 ౩౫౩౦. “ప్రకృతీసంబంధేనైవ, దుఃఖాదిసద్భావః,
 ప్రకృతీవిరహే,దుఃఖాదినివృత్తిశ్చ”^౫ఇతి,
 ౩౫౩౧. దుఃఖాదీనాంప్రకృతిధర్మత్వేయశ్శలమ్,
 ౩౫౩౨. తదిదానీందృష్టమ్,ఇత్యభిప్రాయేణ (ప్రకృతేరేవధర్మాః
 ఇతి)వచనభగ్గిః”-ఇతియావత్.

౧ || వి-పు - ౬-౭ -౨౨.

మూ—౧- ససాక్షతత్వా-౧. ౨ఇతి-౧౦స. ౩త్వి-౪-౧స. ౪ఇత్యర్థః-౮స.

వ్యా—౧-ఆహారూపాసనమితి-౪-౧స.తత్-౬స. ౨త్వప్రమా-౮. ౩భక్తికా
 రః-౧. ౪సంబంధవిర-౩-౪-౧-౬. ౫ఇతిహి-౩.

శ్రీమత్సాక్ష్యదీపికాయా కవేదార్థసంగ్రహః.

- (౯౩౬.) “విద్యా వినయసమ్పన్నే బ్రాహ్మణే గవి హస్తిన-
శునివైవర్వచాకేచపణ్డితాస్సమదర్శినః”^౧ ఇతి,
(౯౩౭.) “దేవతిర్యశ్చనుష్యస్థావరరూపప్రకృతిసంస్పృష్టస్యాత్మనః, స్వరూప-
వివేచనీ బుద్ధియే హం తే[“పణ్డితాః”], [5]
(౯౩౮.) తత్తత్ప్రకృతివిశేషవివిక్తాత్మయాథాత్మ్యజ్ఞానవస్తాః,-
(౯౩౯.) తత్రోతతాత్మ్యద్విషమాకారేవర్తమానమాత్మానం సమానాకారం
పశ్యంతీతి[“సమదర్శినః”] ఇత్యుక్తమ్.-
(౯౪౦.) తదిదమాహ, “ఇహైవత్రైజ్ఞితస్సర్వోయేహంసామ్యేష్ఠితత్త్వనః-
నిర్దోషంహిసమంబ్రహ్మతస్మాద్బ్రహ్మణితేస్థితాః”^౨ ఇతి. [10]
(౯౪౧.) [“నిర్దోషమ్”].-దేవాదిప్రకృతివిశేషసంసర్గరూపదోషరహితమ్.-
(౯౪౨.) “స్వరూపేణావస్థితం సర్వమ్, ఆత్మవస్తునిర్వాణరూపజ్ఞానైకా-
కారతయా[“సమమ్”] ఇత్యర్థః.

- (F34) 3x33. దేవాదిభేదస్యోపాధికత్వాత్, ఉపాధివియుక్తరూప
సామ్యేప్రమాణమాహ(“విద్యా”)-ఇతి. [15]
(F35) 3x38. “బ్రాహ్మణాదేరుత్కర్షే, ఇతరేషామప్యపకర్షేచశా
స్త్రసిద్ధేః, సమదర్శిత్వమపాణ్డీత్యమేవ,” ఇతిచా-
యామ్, పణ్డీతశబ్దంవ్యాచప్తే (దేవ-)ఇతి.-
3x39. “ఉత్కర్షాపకర్షశాస్త్రమువాధిసంస్పృష్టవిషయమ్,
3x3౬.తద్వియుక్తస్వరూపస్యసామ్యమేవ”ఇత్యర్థః.[1౬]-ఇతి.-
(F3౮) 3x3౭.(పణ్డీత)శబ్దార్థమనువదన్, వాక్యార్థంయోజయతి(తత్త
3x3౮.[“విద్యావినయసంపన్న”].ఇతిశ్లోకేనతత్తద్వైషమ్యమ్,
విద్యమానమపి,నాత్మస్వరూపస్పర్శి” ఇతిదర్శయితుమ్,
 (“బ్రాహ్మణ”)త్వాదివిశిష్టే (“సమదర్శి)త్వముక్తమ్.-
(F౪౦) 3x3౯. “సామ్యమ్, ఉపాధివియుక్తస్వరూపవిషయమ్”, [25]
3x౪౦. ఇతిస్పృష్టయతుమాహ(తదిదమాహ-) ఇతి.
(F౪౧) 3x౪౧. దోషశబ్దస్య, అభివ్యభిక్షణాదిమాత్ర విషయత్వశక్తా
వృదాసాయ (నిర్దోష)శబ్దంవ్యాచప్తే (నిర్దోషమ్-)ఇతి.
(F౪౨) 3x౪౨. వాక్యార్థమాహ(స్వరూపేణ-)ఇతి.

၈။ ၈-၂-၈၄. ၉။ ၈၈-၈၄.

మూ-గ-రాష్ట్రక-గ-2. అసర్గస్యత్వ-గ-2. 3వివేచన-గ. ౪ వియక్తాత్మత
యా-గ-2. గతశ్ర-గ-2న. ౬వాధికరణ్యంప-గ-2. ౭మాహనిర్దోషం-౪-౫-౮. ౮రూ
షపక్ష్య-గ-౫. ప్రకృతిసంస్కర్తవిశేషరూప-౨. ౯సర్వాత్మవ-౮-గిరి.

వ్యా—౧-రూప-౬న. రూపసాధ్య-౪. అస్య-౩న.

- (౯౪౩) “తస్యైవమూఘతస్యాత్మనః,- భగవచ్ఛేషతైకరసతా,-తస్మియా
వ్యతా,-తదేకాధారతాచ,-
(౯౪౪) తత్తచ్చరీర,-తత్తనుప్రభృతిభిశ్చబ్దైః,- తత్సామానాధికరణ్యేన చ
శ్రుతి-స్మృతీతిహాస-పురాణాదిమప్రతిపాద్యతే” ఇతిపూర్వమేవో
క్తమ్. (౩౨-౩౩-)
(౯౪౫) “దైవీహ్యేషాగుణమయీ మమమాయాదురత్యయా-
మామేవయేప్రవద్యస్తేమాయామేతా న్తరన్తితే” ఇతి,
(౯౪౬) “తస్యైవతస్యాత్మనః, కర్తృకృతవిచిత్రగుణమయప్రకృతి సంస్కరణ
పాత్ సంసారాన్తోక్షః, [10]
(౯౪౭) భగవత్ ప్రవత్తిమన్తరేణవోపవద్యతే” ఇత్యుక్తంభవతి,-
(౯౪౮) “నాన్యఃపథాతియనాయ విద్యతే” ఇత్యాదిభి శ్రుతిభిశ్చ-
(౯౪౩) { ౩౫౪౩. ఉక్తక్రమేణోపపాద్యత్వేనపాప్రస్య భగవదాత్మక
(౯౪౪) { త్వస్య,- పాగేవోపపాదితత్వమాహ (తస్యైవమమ్)-
ఇత్యాది నా. (౩౨ - ౩౩) [ఇతి
(౯౪౫) ౩౫౪౪. ప్రవత్తిమన్తరేణమోక్షానుసద్ధాప్రమాణమాహ (దైవీ)-
౩౫౪౫. [“గుణమయీ”]-ఇత్యనేన, [మాయా] శబ్దః,- ప్రకృతి
వాచీ, ఇతిగమ్యతే.
(౯౪౬) ౩౫౪౬. తద్వ్యాచక్షే (తస్య)-ఇతి. [భావః.
౩౫౪౭. (తస్యైవతస్య) స్వతఃశుద్ధస్యాప్యపాధితోమలినస్యేతి
(౯౪౮) ౩౫౪౮. శ్రుతిమాహ (“నాన్యః”)-ఇతి.-
౩౫౪౯. (ఇత్యాదిభిశ్చ) (భగవత్ప్రవత్తిమన్తరేణ
నోపవద్యతే ఇత్యుక్తంభవతి)-ఇత్యన్వయః.
౩౫౫౦. కథమ్, “తమేవంవిద్వాన్” ఇత్యాదివాక్యానామ్,-
ప్రవత్తిమన్తరేణ మోక్షానుసద్ధాప్రవత్తివరత్వమ్, [25]
౩౫౫౧. ఉచ్యతే,- [పరత్వాత్,
౩౫౫౨. “తమేవంవిద్వాన్” ఇత్యాదివాక్యానాముపాసనవిధి
౩౫౫౩. ఉపాసనస్య చ, స్వనిష్పత్తిర్థంప్రవత్తిసాపేక్షత్వా
చ్చ-ఉక్తార్థఃఫలితః,- [పేతా;-
౩౫౫౪. వాక్యార్థజ్ఞానమాత్రస్యోపాయతావ్యాప్యత్తిరేవాధి

౧॥౧-౭-౧౪. ౨॥తై-ఉ-పు-౧౭.

మూ-౧-తయూత-౧-౭. ౨ద్యక్షే-౧-౨-౪-౫-౮. ౩ఇతి-౮న. ౪కర్తృకృత-౧-౪.
౫ఆదిభిః-౧-౭న. ౬ః-౨-౪-౫-౮న.

వ్యా-౧-తేనైవోపపాద్యత్వ-౬. ౨నా-౧-౨-౮న. ౩స్థితస్యా-౪-౫-౬. ౪-చ-౪-౫న.

(౯౪౯) “మయాతతమిదంసర్వంజగదవ్యక్తమూర్తినా-

మఞ్ఞానిసర్వభూతానినచాహనేవ్వవస్థితః॥

(౯౫౦) నచమత్స్థానిభూతాని పశ్యమేయోగమైశ్వరమ్”^౧ ఇతి,

(౯౫౧) “సర్వశక్తియోగాత్ నైశ్వర్యవైచిత్ర్యముక్తమ్.- [ఇతి.-

(౯౫౩) “తదాహ, “విష్టభ్యాహమిదంకృత్సమేకాంశేనస్థితోజగత్”, ౨

౩౫౫౫. యద్వా, [“విద్వాన్”] ఇతివేదనవాచిత్యః, - ఉపాసన-ప్రపదనసాధారణః, ఇతిభావః.

౩౫౫౬. “పూర్వోక్తస్యభగవదేకనియామ్యత్వ-తదేకధార్యత్వాదేప్రమాణంచవదన్,

(౯౪౯) ౩౫౫౭. (“నచమఞ్ఞానిభూతాని”) ఇత్యత్రసర్వాత్మకత్వంమిథ్యేశ్యుచ్యతే” ఇతిశబ్దాన్తరంచపరిహరతి (మయా-) ఇతి.

(౯౫౧) ౩౫౫౮. తద్వ్యాచక్షే (నైశ్వర్య-) ఇతి.

౩౫౫౯. [“మయాతతమ్”] ఇత్యాది నాన్వ్యాప్తిరుక్తా;

౩౫౬౦. వ్యాప్తిశ్చధారకత్వేనేత్యుక్తమ్. [15]

(౯౫౦) ౩౫౬౧. (మత్స్థాని-) ఇతిభగవత్తదాయత్వస్థితిత్వంవ్యావర్తితమ్.

౩౫౬౨. (“నచాహం తేవ్వవస్థితః”) ఇతి. - ఏవంస్వాయత్వస్థితిత్వవిధానాన్నతదేవనిషిధ్యతే.

(౯౫౧) ౩౫౬౩. (నచమఞ్ఞాని-) ఇతి. - అపితు, లోకేధార్యధారకభావో యథాభవతితథాత్వంనిషిధ్యతే,

౩౫౬౪. అనాయాసేనస్వసంకల్పమాత్రేణధారకత్వాదిత్యర్థః.

౩౫౬౫. ధారకత్వే సత్యపి, లోకసిద్ధధార్యధారకభావవై లక్షణ్యమేవోపపాదయతి (పశ్యమేయోగమైశ్వరమ్-) ఇతి.

౩౫౬౬. తస్మాత్, (నైశ్వర్యవైచిత్ర్యముక్తమ్-) ఇత్యర్థః.

(౯౫౩) ౩౫౬౭. ఏవమ్, సర్వశక్తియోగాత్స్వసంకల్పైకదేశేనధారకత్వేస్పష్టం ప్రమాణమాహ (తదాహ-) ఇతి.

౧౧౧౧-౯-౪. ౨౧౧౧-౧౦-౪౨.

మూ-౧-ఇతి-౧౭. ౨సర్వశక్తియోగాత్-౨-౪-౫-౮-౧౦౭. ౩తదాహ-౨౭. తథాహి-౧౭. తథాహ-౯.

వ్యా-౧-శ్చింతదే-౪-౫. ౨ఉచ్యతే ఇతి-౪-౫-౬౭. ౩వాప్తిరుక్తా-౬౭. ౪-రకః శేనేత్యు-౬. ౫ఉక్త-౧-౨-౮౭. ౬స్వ-౧-౨౭.

- (F౫౪.) “అనన్తవిచిత్రమహాశ్చర్యరూపం [జగత్],
 (F౫౫.) మమ*అయతాయతాం శేనాన్తతయాప్రవిశ్య,
 (F౫౬.) సర్వమ్, -మత్సజ్జ-లేన[విప్లభ్య]-
 (F౫౭.) అనేనరూపేణ, - అనన్తమహావిభూతిః, అపరిమితోదారగుణ [౩]
 సాగరః, నిరతిశయాశ్చర్యభూతః, [స్థితః] [అహమ్],” ఇత్యర్థః.-
 (F౫౮.) తదిదమాహ, “ఏకత్వేన తినానాత్వం నానాత్వేన తివైకతా-
 అచిన్త్యం బ్రహ్మణోరూపం కన్తద్వేదితుమర్హతి” ఇతి,-

- (F౫౪) ౩౫౬౮. తద్వ్యాచక్షే (అనన్త-) ఇతి.-
 ౩౫౬౯. ¹ (అనన్తవిచిత్రమహాశ్చర్యం) - (అనన్త) వైచిత్ర్య
 త్విన్తయనీయమిత్యర్థః.
 (F౫౫) ౩౫౭౦. (అయతాయతాం శేన-) ఇత్యనేన “యస్యాయతాయ
 తాంశాం శేవిశ్వ శక్తిరియంస్థితా” -² ఇతివచనంస్తా
 రితమ్. [జగత్సేన-) ఇతి.
 (F౫౬) ౩౫౭౧. ప్రశాసనేన సర్వధారణశ్రుత్యసురోధామక్తమ్ (మత్స
 ౩౫౭౨. నతు (ఏకాం శేన-) ఇతి, (అంశ) శబ్దవ్యాఖ్యానమ్,
 ౩౫౭౩. (అంశ) శబ్దః, స్వరూపైకదేశవరః.
 ౩౫౭౪. నిరంశే ప్రతిపదార్థం పూర్ణవర్తిన్యః,
 ౩౫౭౫. స్వరూపే (అంశ) శబ్దవ్యవహారః,
 ౩౫౭౬. ఏకస్మిన్నేవ వస్తునిస్వరూపస్య పూర్ణవృత్తితయాన్య
 త్ర, వృత్త్యయోగ్యత్వ శబ్దావ్యుదాసార్థః. [ణ-) ఇతి.
 (F౫౭) ౩౫౭౭. (ఏకాం శేన) ఇత్యనేన ఫలితమర్థమాహ (అనేనరూపే
 (F౫౮) ౩౫౭౮. ఏవమ్, మాయావాదపక్షానుగుణ్యశబ్దావహాః,
 (“నచ మత్స్థాని” -) ఇతి గ్రన్థోవ్యాఖ్యాతః,
 ౩౫౭౯. అథ, భేదో భేదానుగుణ్య ఇవ యః శ్లోకః, - స వ్యాఖ్యాన
 తేః-
 ౩౫౮౦. (తదిదమాహ-) ఇతి. - (తదిదమ్-) ఆశ్చర్యరూపత్వమ్.

౧॥

౨॥౯-పు-౧-౯-౫౩.

మూ-౧- రూపం-౧-౨-౩-౬౯. ౨ భూత్వపరి-౪-౫-౮. ౩-ఇతి-౧-౭-౮-౧౦-౯.

వ్యా-౧- అనన్తవిచిత్రమహాశ్చర్యం-౨-౩-౯. ౨ చిత్రవిప్ల-౪-౫. ౩ తాంశాం శే
 తి-౨-౪-౫-౬. ౪ తాంశశబ్దవ్యా-౪-౫-౬. ౫ తాంశశబ్దస్య వ్యా-౩-౧౩. ౫ వైచిత్ర్య-౪-౫-౬. ౬-అభేద-౨౯. ౭-ఇవ-౧౩౯. యః-౩-౪-౫-౬-౮౯.

(౯౫౯.) “ప్రశాంత్య త్వేన ఏక'ఏవసన్, విచిత్రచిదవిద్యస్తు యస్య నైరాత్మత
యా ప్రవిశ్య,

(౯౬౦.) తత్తదూపేణ విచిత్రప్రకారః,

(౯౬౧.) విచిత్రకర్తృకారయన్,

[5]

(౯౬౨.) నానారూపతాంభజతే.

(౯౬౩.) ఏవమ్, స్వల్పాల్పాల్పాంశేన, సర్వాశ్చర్యమయం నానారూపంజ
గత్, తదంతరాత్మతయాః ప్రవిశ్య-

(౯౫౯) ౩౫౮౧. (“ఏకత్వేనతి నానాత్వమ్”-) ఇత్యేతద్వాచ్యచప్టే
(ప్రశాంత్య త్వేన-) ఇతి. -

[10]

౩౫౮౨. (ఏక)శబ్దః ప్రకారైక్యకవరః.

౩౫౮౩. శరీరతయా ప్రకారిత్యాపపాదకమ్ (ప్రశాంత్య త్వేన-) ఇతిపదమ్.

(౯౬౦) ౩౫౮౪. 1(తత్తదూపేణ విచిత్రప్రకారః)- తత్తద్భరీరతయా విచిత్రప్రకారః.

[15]

(౯౬౧) ౩౫౮౫. (విచిత్రకర్తృకారయన్-) ఇతి. అనేనతదధీన ప్రవృత్తిత్వ ముక్తమ్.

౩౫౮౬. తచ్చతన్నియామ్యత్వమితశరీరత్వముపపాదితంభవతి.

(౯౬౨) ౩౫౮౭. (నానారూపతాంభజతే) ఇతి. తచ్చరీర 'కతయా (విచిత్రప్రకార) త్వం- (నానా రూపత్వ) మిత్యర్థః.

౩౫౮౮. సను, కారణావస్థయా- ఏకత్వమ్, కార్యరూపేణ నానా త్వంచ, కిమితివోక్తంస్యాత్;

౩౫౮౯. ఉచ్యతే. “తదాసీమ్, ఏకత్వశబ్దః కారణావస్థాపరస్యా త్ భావప్రత్యయా నైత్యాత్,

౩౫౯౦. కారణావస్థత్వంచ, అవిభక్తనామరూపత్వమ్,

[20]

౩౫౯౧. తచ్చ, విభక్తనామరూపదశాయాంవిరోధాదేవనాస్తి;

౩౫౯౨. తస్మాత్, (ఏకత్వేనతి) (నానాత్వా) భిదానమయ్యుక్తమ్” ఇత్యభిప్రాయేణైవంవ్యాఖ్యాతమ్.

[ఇతి]

(౯౬౩) ౩౫౯౩. (నానాత్వేనతినైకతా-) ఇత్యేతద్వాచ్యచప్టే (ఏవమ్-)

ము-౧-ఏవ-౮-న. ౨-స్వాత్మి-౪-౫-వత్స్వత్తరాత్మ-౨. మ్వనైత్త్-౧౦.

౩-త్త-౨-౪-౫-౯-న. ౪-చిత్రాకారః-౧-౨. ౫-త్రంకర్త-౧-౨. ౬-స్వసంకల్పాన్నానా-౧-౨. ౭-తత్-౧-౬-న ౮-ప్రవిష్టభ్య-౮.

వ్యా-౧-తదూపే-౬-౮. ౨-త్త-౧-న. తత్తద్భరీరతయోవిచిత్రప్రకారః-౬-౮-న.

౩-త్రికత్వ-౮-౪-౩-౬-న. ౫-త్వాన్నానా-౩-౪-౫. ౬-ప్రకారత్వ-౩. ౭-వస్థతయై-౨-౩-౬-౮-నిరూపతయా-౧౩. ౮-వస్థాచా-౧-వస్థాత్వంహ్య-౧౩.

(F౬౪.) 'విష్టభ్య] నానా త్వే నావస్థితోపిసన్,

(F౬౫) అనవధికాతిశయాసంఖ్యేయకల్యాణగుణగణః,-

(F౬౬.) సర్వేశ్వరేశ్వరః పరబ్రహ్మభూతః,

(F౬౭.) పురుషోత్తమః, నారాయణః,

[౩]

(F౬౮.) నిరతిశయాశ్చర్యభూతః,

(F౬౯.) నీలతోయదసంకాశః,

(F౬౪) ౩౫౯౪. (అవస్థితోపిసన్-) ఇత్యుత్తేన,

(నానా త్వే సతి-) ఇత్యేతద్వ్యాఖ్యాతమ్-

౩౫౯౫. "లీలావిభూతి" విశిష్టవైచిత్ర్యానుభాషణపరః (నానాత్వ)

శబ్దః, సప్తమ్యంతః" ఇత్యర్థః.

(F౬౫) ౩౫౯౬. (ఏకతా) పదం వ్యాచిత్యే (అనవధిక-) ఇతి-

౩౫౯౭. నిత్యవిభూతిమత్తయాసమాభ్యధికరాహిత్యమ్

(ఏకతా) శబ్దార్థః.

౩౫౯౮. (అనవధిక-) ఇత్యాదినా, తమపయోగి విశేషణా
స్మృత్యంతే.

౩౫౯౯. తత్ర, విభూతిద్వయనియమసంధారణాద్యనుగుణగుణక
త్వమ్, (అనవధిక-) ఇత్యాదిపదేనోక్తమ్.

(F౬౬) ౩౬౦౦. ఈశ్వరాతిరిక్తబ్రహ్మవ్యాప్త్యర్థమ్, (సర్వేశ్వరేశ్వరః
పరబ్రహ్మభూతః-) ఇత్యుక్తమ్. [౩౦]

(F౬౭) ౩౬౦౧. (పురుషోత్తమ-నారాయణ) శబ్దాభ్యామ్,

శ్రీపురుషసూక్తమ్, నారాయణానువాకశ్చ, ఉక్తార్థ
ప్రమాణత్వేన స్థాపితం-

(F౬౮) ౩౬౦౨. ఏవంవిధత్వాత్ (నిరతిశయాశ్చర్యభూతః).

(F౬౯) ౩౬౦౩. విగ్రహద్వారాశ్చర్యత్వవివక్షయా (నీలతోయద-) ఇత్యాద్యుక్తమ్.

౩౬౦౪. "తస్య యథాకప్యాసమ్" ఇతి శ్రుతి^౧స్తు విగ్రహవైల
క్షణ్యే ప్రమాణత్వేన స్థాపితం.

౧॥ ఛా-ఉ-౧-౬-౭.

మూ-౧-విష్టభ్య-౧-౭-స. ౨-సన్-౧-౭-స. ౩-నీలజీమాత-౧-౭. ౪-కాశవ
పుః-౧-౨-౭.

వ్యా-౧-విశిష్ట-౧-౨-౭-స. ౨-స్మృత్యంత-౩. ౩-స-౧-౪-స. ౪-గుణక-౧-స. ౫-
శ్రీ-౪-౫-స. ౬-సూక్తనారాయణానువాక-౪-౫-౬. ౭-రవధికాశ్చ-౪. ౮-త్వ-౧-స.
౯-అతి-౪-౫-౬-స. ౧౦-తు-౩-స. ౧౧-సమీరితా-౩.

(౯౭౦) “పుణ్డరీకాదళామలాయతేక్షణః, సహస్రాంశుః, సహస్రకరణః,

(౯౭౧) పరమేవోమ్ని, “యోవేదనిహితంగుహాయాం పరమేవోమ్ని
వన్”^౧, “తదక్షరేపరమేవోమ్ని”^౨

ఇత్యాదిశ్రుతిసిద్ధేః పకపవావస్థతే.

[౩]

(౯౭౦) ౩౬౦౫. “(పుణ్డరీక-) ఇతి- “వర్షపత్రోపమేక్షణమ్”^౩-

“త్వత్తక్షణమలపత్రాక్షి”^౪ ఇత్యాదివచనాల్పర్షదశేన
సాహ్యంవివక్షిణమ్”^౫ ఇతివర్ణయితుం(దశ) శబ్దః.

౩౬౦౬. “ఏవమక్షిణ”^౬ ఇత్యుక్తే, పజ్జ-^౭ జదోహఃఅక్షిణ

మాభూవన్నిత్యభిపాశ్రయేణ(అమల)శబ్దః.

[10]

౩౬౦౭. పజ్జాజాదధికగుణనివృత్తిశబ్దావ్యావృత్త్యర్థమ్

(అయత) శబ్దః.

[తుః”

(౯౭౧) ౩౬౦౮. “నిత్యవిభూతియోగోపి, సమాభ్యధిశరాహిత్యహే

౩౬౦౯. ఇత్యభిపాశ్రయేణ(పరమేవోమ్ని-) ఇత్యాద్యుక్తమ్.

౩౬౧౦. “వృక్షఇవస్తబ్ధోదిపితప్తత్యేకస్తేనేదంపూర్ణంపురుషే
ణసర్వమ్”^౮,

౩౬౧౧. “ఏషసర్వభూతాస్తరాత్మాలపహితసామ్యేదివ్యోదేవ
ఏకోనారాయణః”^౯ ఇతిశ్రుత్యనురోధేనఏవంవ్యాఖ్యా
తమ్.

౩౬౧౨. అతఃసా[. ఏషసర్వభూతాస్తరాత్మా”][“తేనేదంపూ
ర్ణమ్”] ఇతిలీలావిభూతిపిశిష్టత్వమ్,

౩౬౧౩. [“దిపితప్తత్యేకః”][“దివ్యోదేవఏకః”] ఇతిద్యుశబ్దా
దివాద్యనిత్యవిభూతి సప్రతిష్ఠితేనైకత్వంచ, అవగ
న్యతే,

౩౬౧౪. అన్యథా, “నానాత్వేసతిచైకతా” ఇత్యన్య,

[౧]

౩౬౧౫. ప్రథమపాదోక్త(“నానాత్వ-ఏకత్వ”)మాత్రపరత్వే,
పానరుక్త్యంస్యాత్,

ప్రయోజనాభావాత్,

౩౬౧౬. సకృదుక్త్యాపహ్యేచిన్త్యత్వంసిన్ధ్యత.

౧॥ తై-ఉ-ఆ-౧-౧. ౨॥ తై-ఉ-౬-౧-౨. ౩॥ రా-౪॥ గీ-ఉ-౧౧-౨. ౪॥ ఘా-ఉ-
౧-౬-౭. ౫॥ తై-ఉ-౬-౧౦-౨౦. ౬॥ సు-ఉ-౭.

మూ-౧-దళాయతాక్షపరమే-౪-౫. దళాయతామలక్షణః-౨. దళాయతాక్ష
స్పహ-౯. అసహస్ర-౮-౯. ౩-వ్యోమ-౨-౯. ౪-ఏకః-౧-౭-౯.

శ్వా-౧-త్రనిశ్చే-౪-౫. అజత్వాదిహ-౩-౬. జత్వాది-౪-౫. ౩-ద-౩-౯. ౪-
అపి-౩-౪-౬-౯. ౫-హి-౬-౯. ౬-త్వ-౧-౯. ౭-సకృదప్యచి-౩. ౮-అనిచి-౧-౨-౪-౫-౭.

- (F22.) బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్యకస్య¹చిదపివస్తునః,-
 (F23.) ఏకస్యభావస్య,-
 (F24.) ఏకకార్యశక్తియుక్తస్య,- [శక్త్యంతరయోగశ్చ,-నఘటతే,-
 (F25.) ఏకరూపస్య,రూపాంతరయోగః,స్వభావాంతరయోగః,- [5]
 (F26.) తస్యైకస్యవరోస్యబ్రహ్మణః,- [గశ్చేతి,
 (F27.) సర్వవస్తువిసజాతీయతయా, సర్వస్వభావత్వంసర్వశక్తియో
 (F28.) ఏకస్యైవవిచిత్రానంతనానారూపతాచ,
 (F29.) పునరపి, అనంతాపరిమితాశ్చర్యయోగేనైకరూపతాచనవిరుద్ధతే
 (F30.) వస్తుమాత్రసామ్యత్,విరోధచింతనాయుక్తా"ఇత్యర్థః. [10]
-
- (F22.) 3౬౧౨.అథ,“అవిన్యంబ్రహ్మణోరూపంకస్తద్వేదితుమర్హతి”
 (F30.) ఇత్యేతద్వాచచక్షే(బ్రహ్మ) ఇత్యాదిసా.-
 (F23) 3౬౧౩.“(ఏకస్యభావస్య).-నహిదౌష్ట్యస్వభావఃఅగ్నిః-తైత్వ
 స్వభావోభవతి?, [బ్రాహ్మజననశక్తః?,
 (F24) 3౬౧౪. ¹(ఏకకార్యశక్తియుక్తస్య)-నహిదాహశక్తోగ్నిః,-
 (F25) 3౬౧౫. (ఏకరూపస్య).- ఏకాకారస్య,- నహిదౌష్ట్యజ్వలనవ
 తోరూపవతోగ్నిః,- గన్ధాదిమత్త్వం,తీర్థకృపనాది
 కంవా?”ఇత్యభిప్రాయః:
 (F26) 3౬౧౬. (సర్వవస్తువిసజాతీయతయా)- ఇతి.- [ద్యతే”ఇత్యర్థః.
 3౬౧౭.“(విసజాతీయ)ధర్మిణః,- విసజాతీయధర్మయోగః ఉపప
 (F27) 3౬౧౮. (విచిత్ర)-ఇతి.-²విస్తయనీయమిత్యర్థః.
 (F28) 3౬౧౯. (పునరపి)-ఇతి.- (అనంత)శబ్దఃఅసంఖ్యేయవాచీ.- [మ.
 3౬౨౦. (అపరిమితాశ్చర్య)శబ్దేన,-అత్యంతాశ్చర్యత్వం వివక్షిత
 3౬౨౧. (అనంతాపరిమితాశ్చర్యయోగేనైకరూపతాచ)-ఇతి.-
 3౬౨౨. “అసంఖ్యేయాత్యంతాశ్చర్యభూతపదార్థయోగేన,-స
 మాభ్యధికరాహిత్యమ్”ఇత్యర్థః.-[ధర్మాషణాదియోగః
 3౬౨౩.అత్యంతాశ్చర్యభూతపదార్థయోగోన్మాను,-³దివ్యాయు
 (F30) 3౬౨౪. (వస్తుమాత్రసామ్యత్)- ఇతి.-

మూ—౧-చిదచిద్వస్తు-౧-౨. అపి-౧-౨-న. ౨-అంతర-౧-న. ౩-స్వభావాంతరయో
 గః-౧౦-౧౧-న. ౪-శస్య-౧-౨-౧౩. ౫-స్య-౪-౫-న. ౬-అనంత-౧-౪-౫-న. [30]

వ్యా—౧-ఏకైకకార్య-౨. ౨దిమత్త్వంవా-౩. ౩-వివిధమిత్య-౪. ౪యాత్యంతాశ్చర్య
 భూతమిత్య-౪-౫. ౫-అనంతాశ్చర్య-౪-౫-౬. ౬-దివ్యాదిభూ-౪-౫.

- (౯౮౫.) అతః, “విచిత్రానస్తశక్తియక్తంబ్రహ్మ” ఇత్యర్థః.
 (౯౮౬.) తదాహ, “జగదేతన్నహశ్చ^౧ర్వం రూపంయస్యమహత్తనః-
 తేనాశ్చర్యవరేణాహంభవతాకృష్టసజ్జతః”^౨
 (౯౮౭.) తదేతత్, నానావిధానస్త్రుతినికర-శిష్టపరిగృహీతతద్వ్యాఖ్యా
 నపరిశ్రమాదవధారితమ్.-

౩౬౩౯. [“సగ్గాద్యాభావశక్తయః-”] ఇతి.-(భావః-పదార్థః-
 సగ్గాదిగోచరాః-పదార్థ [శక్తయః], [బ్రహ్మణస్సంభ
 వంతి]-ఇత్యన్వయః. (౯౮౮)

౩౬౪౦. పతస్పృతిపాదనపరంవాక్య మితివక్తవ్యే ప్రతిపాద
 నతస్పరమితివత్,

౩౬౪౧. పదార్థ-[శక్తయః] ఇతినిర్దేశః.

(౯౮౫) ౩౬౪౨. ఫలితార్థమాహ(అతో, “విచిత్ర-”) ఇతి.

(౯౮౬) ౩౬౪౩. బ్రహ్మణస్సుకలేతరవిసజాతీయత్వాదాశ్చర్యశక్తియో
 గేప్రమాణమౌహ(తదాహ-) ఇతి.- [15]

౩౬౪౪. అక్రూరవచనమిదమ్, (“జగదేతత్”) ఇత్యాది.

(౯౮౭) ౩౬౪౫. “స్వపిరచితగ్రన్థస్యాపాతప్రతీతార్థమాత్ర మేవనకేవ
 లంవివక్షితమ్,

౩౬౪౬. అపితు, అతిగమ్భీరత్వాదర్థగౌరవమస్తి” ఇత్యభిప్రాయే
 ణాహ(తదేతత్-) ఇతి.- [20]

౩౬౪౭. (తదేతత్)- “అభేద-భేద-ఘటక- శ్రుత్యాదివిషయ
 ముక్తమర్థజాతమ్” ఇత్యర్థః. [శ్యతే,

౩౬౪౮. అధీయమానానామేవశ్రుతీనాం (నానావిధ) త్వంధ్య

౩౬౪౯. అర్థవైవిధ్యా(నానావిధ)త్వమ్,

౩౬౫౦. (అనస్త) శబ్దేన అ^౧సధీయమానాః- ఇతిహాసపురాణో
 పబృంహితాశ్శ్చభేదావివక్షిత్యాః-

౩౬౫౧. “సోపబృంహణ (శ్రుతినిక) రేషు,^౨ (తద్వ్యాఖ్యానే)
 మచ(పరిశ్రమాదవధారితమ్-)” ఇత్యర్థః.

౧॥ వి-పు-౫-౧౯-౭.

మూ-౧-ర్వ రూపం-౧-౭.

౨ ఇతి-౧౩.

వ్యా-౧-ర్థా-౬-౮. ధః-గోచారాః సగ్గాద్యాదివక్తవ్యేసగ్గా-౯-౧౦. అపితస్పృ
 తిపాదన-౩-౯. ౩౦రేతివిస-౩. ౪-ఇదం-౩న. ౫-విచిత్రగ్ర-౪-౫. ౬తితిత్వమా-౧-౨. ౭త
 మిత్యర్థః-౬-౪-౫. ౮-ఉక్తం-౧-౯. ౯-భగ్నానా-౪-౫-౬. ౧౦-స-౪-౫-౯. ౧౧
 తద్వ్యాఖ్యానేషు-౩న.

(౯౦౮) తథాహి:-

(౯౦౯) ప్రమాణాంతరాపరిదృష్టాపరిమితపరిణామానేకతత్వనియతక్రమవిశిష్టాస్పష్టిప్రళయా,

(౯౧౦) బ్రహ్మణో నేకవిధాశ్శుభయోవదంతి:-

[5]

(౯౧౧) ౩౬౫౨. “శ్రుతీనాం నానావిధత్వంకథమ్?,

౩౬౫౩. తాసాంత్యదుక్తార్థపరత్వంవాకథమ్?”-

౩౬౫౪. ఇత్యతాహ(తథాహి)-ఇతి:-

(౯౧౨) ౩౬౫౫. తత్రప్రథమంస్పష్టిప్రళయశ్రుతివైవిధ్యమాహ (ప్రమాణ-ఇతి:- [పరిణామాని],

౩౬౫౬. “(అనేకత)త్వాని, నహదాదీని. తానిచ(అపరిమిత

౩౬౫౭. “ప్రకృతేర్నహన్, నహతోహదాహరః” ఇతిపారమ్పర్యమ్(నియతక్రమః), [షయాః,

౩౬౫౮. (అనేకత)త్వాని(నియతక్ర)మాశ్చప్రమాణాంతరాపరి

౩౬౫౯. తైః(విశిష్టాస్పష్టిప్రళయా-)” ఇత్యర్థః. [15]

(౯౧౩) ౩౬౬౦. (అనేకవిధాశ్శుభయః)- ఇతి:-

౩౬౬౧. “క్వచిత్, తేజోబన్నమాత్రస్పష్టిః,

౩౬౬౨. క్వచిత్, సజ్జభూతమాత్రస్పష్టిః,

౩౬౬౩. క్వచిత్, నహదాదిస్పష్టిశ్చ” ఇతి

“స్పష్టివైవిధ్యంతూరియతే, [20]

౩౬౬౪. తత్ర, స్పష్టిప్రళయపరకృత్సర్వాకృతపర్యాలోచనయా హిస్పష్టిప్రళయక్రమనిపగర్హకృత్యతే;-

౩౬౬౫. ఏవమ్, అథాంతరేష్వపి కృత్సర్వాకృతపర్యాలోచనయై వార్థోసార్థేతవ్యః” ఇతిభావః:-

౩౬౬౬. స్పష్టిప్రళయోపరవాక్యానాం ముహూరుదా హృతత్వాత్, తాన్యత్రానుక్త్యాతదర్థమాత్రముక్తమ్:-

మూ-౧-రాదృష్ట- ౧-౨-౩-౨. ౨౮-౧-౨-౪.

వ్యా- ౧-శ్లోక- ౩. ౨-మాణాని-౨-౪-౫౬-౮. ౪-రానినియతక్ర-౪-౫-౬. ౫-క్రమానేక-౪-౫-౬. ౬-యభుతఃక్రమశ్చ -౬-౮. ౭-రవిష. ౧-రానినియః-౮. ౮-స్పష్టి-౪-౫-౬-౪. ౯-అత్ర-౬. ౧౦-పర-౧-౪.

(౯౯౦) “నిరవద్యనిరజ్జనమ్”^౧ “విజ్ఞానమ్”^౨ “అనన్దమ్”^౩ “నిర్వికారమ్”^౪ “నిఘ్న-శంనిఘ్న-యంశాన్తమ్”^౫ “నిర్గుణమ్”^౬ ఇత్యాదికాః, నిర్గుణంజ్ఞానస్వరూపం బ్రహ్మేతికాశ్చనశ్రుతయోభిదధతి.-

(౯౯౧) “నేహనానాస్తికించున-మృత్యోస్సమృత్యుమాప్నోతియథహనానేవవశ్యతే”^౭ “యత్రత్వస్యసర్వమాత్మైవాభూత్-తత్రేనకంపశ్యేత్-తతేనకంవిజానీయాత్”^౮ ఇత్యాదికాః, నానాత్వనిషేధవాదస్యస్పృహితాశ్చనశ్రుతయః.-

(౯౯౨) “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్ యస్యజ్ఞానమయస్తపః”^౯ “సర్వాణిరూపాణివిచిత్యధీరః- నామానికృత్వాభివదన్యదా [10] స్త్రి”^{౧౦} “సర్వేనిమేషాజ్ఞిరేవిద్యతః పురుషాదధి”^{౧౧} “అవహతపాస్తావిజరోవిమృత్యుర్విశోకోవిజిఘత్సోపిపాసస్సత్యకామస్సత్త్వసజరల్పః”^{౧౨} ఇతి, సర్వస్త్రిజ్ఞాగతిహేయతయావగతంసర్వంగుణం ప్రతిషిధ్య, నిరతిశశయికల్యాణగుణానన్త్యమ్, సర్వజ్ఞతామ్, సర్వశక్తియోగమ్, సర్వనామరూపవ్యాకరణమ్, సర్వస్వాధారతాఞ్చ, -కాశ్చనబ్రువతే.-

(౯౯౩) “సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మతజ్జలానితి”^{౧౩} “ఐతదాత్మ్యమిదంసర్వమ్”^{౧౪} “ఏకస్సన్ బహుధావిచారః”^{౧౫} ఇత్యాదికాః, బ్రహ్మసృష్టం జగత్ నానాకారంప్రతిపాద్య, తదైక్యంచప్రతిపాదయన్తికాశ్చనశ్రుతయః.-

(౯౯౪) ౩౬౬౭. అథ, నిర్గుణశ్రుతీరాహ (“నిరవద్యమ్”) ఇతి.

(౯౯౫) ౩౬౬౮. భేదనిషేధశ్రుతీరాహ (“నేహ-”) ఇతి.

(౯౯౬) ౩౬౬౯. సగుణశ్రుతీరాహ (“యస్సర్వజ్ఞః”) ఇతి.

(౯౯౭) ౩౬౭౦. విక్యశ్రుతీరాహ (“సర్వంఖలు-”) ఇతి. [25]

౧॥ శ్వే-ఉ-౬- ౩౮. ౨॥ తై - ఉ - బృ - గ - ఆ. ౩॥ తై - ఆ - య - ఆ. ౪॥ శ్వే - ఉ - య - ౩౮. ౬॥ ఆ-ఉ-౧౩౭. ౭॥ బృ - ఉ - య - ౪. ౮॥ బృ - ఉ - య - ౪ - ౧౪. ౯॥ ము - ఉ - ౧ - ౧ - ౧౪. ౧౦॥ తై - పు - ౧౬. ౧౧॥ తై - ఉ - య - ౧ - ౮. ౧౨॥ ఛా - ఉ - ౮ - ౭ - ౧. ౧౩॥ ఛా - ఉ - ౩ - ౧౪ - ౧. ౧౪॥ ఛా - ఉ - య - ౮ - ౭. ౧౫॥ ఆర - ౩ - ప్ర.

మూ - ౧-౧౭-౧-౪-౫-౮. స్వరూప-౧-౪. ౨-వశ్యేతిత్యా - ౨-౪-౫-౮-౯-౧౧-౧౨. ౩-రూపతాంస-౨. ౪-శ్రుతయోబ్రువన్తి-౧౨. ౫-శ్రుతయః-౪-౫-౮-౯-౪.

వ్యా - ౧ - ధీశక్య - ౧౦-ఖల్విదంబ్రహ్మేతి-౩.

(FF౫.) “పుథగాత్మానం ప్రేరితార్ణామత్వా”^౧ “భోక్తాభోగ్యం ప్రేరితార్
 ణామత్వా”^౨ “ప్రజాపతిర కామయత ప్రజాస్సు జేయేతి”^౩
 “పతిం విశ్వస్యా త్వేత్వరం శాశ్వతం శివమచ్యుతమ్”^౪ “తమీశ్వరా
 ణాం పరమం మహేశ్వరం తద్దేవతా నాం పరమం ఘృదైవతమ్”^౫

“సర్వస్య వశీ సర్వ స్యే శాసః”^౬ ఇత్యాదికాః,
 బ్రహ్మణస్సర్వప్రాధన్యత్వమ్, సర్వ స్యే శితవ్యత్వమ్, ఈశ్వరత్వ
 ణ్బ్రహ్మణః,^౭ సర్వస్య శేషతామ్, పతిత్వ ఘ్నేత్వరస్య కాశ్చన.

(FF౬.) “అన్తఃప్రవిష్ట శ్శాస్త్రజనానాం సర్వాత్మా”^౮ “ఏవత ఆత్మాన్తర్యా
 వ్యమృతః”^౯ “యస్య పృథివీ శరీరం యస్యాప శరీరం యస్య తేజ
 శరీరం... ఇత్యాది-యస్యావ్యక్తం శరీరం యస్యాక్షరం శరీరం య
 స్యమృత్యుశరీరం యస్యాత్మాశరీరమ్”^{౧౦} ఇతి,

బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్య సర్వస్య వస్తునః, - బ్రహ్మణశ్చ, - శరీర- ఆత్మభావ
 ద్వర్మయ ద్వికాశ్చిత్ -

(FF౭.) ఇతి, నానారూపాణాం వాక్యానామ్, [15]

(FF౮.) అవిరోధోముఖ్యాథాపరిత్యాగశ్చయథాసంభవతితతైవ,

(FF౫) ౩౬౭౧. భేదశ్రుతీరాహ [“పుథక్-”] ఇతి.

(FF౬) ౩౬౭౨. శరీరాత్మభావశ్రుతీరాహ [“అన్తఃప్రవిష్టః”] ఇతి.

౩౬౭౩. ఏవమ్, నానావిధత్వం దర్శితమ్, [20]

(FF౭) ౩౬౭౪. “ఆసాం శ్రుతీనాం స్వోక్తార్థపరత్వ మేవోపపన్నమ్”

ఇతీవత్కన్యాహ (ఇతి-) ఇతి. [ఇతి-]

(FF౮) ౩౬౭౫. “(అవిరోధోముఖ్యాథాపరిత్యాగశ్చయథాసంభవతి-)

౩౬౭౬. పరపక్షేష్వన్యోన్య (విరోధః) (ముఖ్యార్థ) (పరిత్యాగశ్చ)

భవతః; - [25]

౧॥ శ్వే-ఉ-౧-౧౨. ౨॥ శ్వే-౧-౨౫. ౩॥ ౩-కా-౧-౧. ౪॥ శై-సా-౧౧. ౫॥ శ్వే-
 ఉ-౬-౧౩. ౬॥ బృ-ఉ-౬-౪-౨౨. ౭॥ ఆర-౩ ప్ర-౨౧. ౮॥ బృ
 ఉ-౫-౭-౩. ౯॥ సు-ఉ-౭.

మూ - ౧ - శాశ్వతే గీ శివమచ్యుతమ్ - ౨ - ౪-౫-౮ ౯ న. ౨ శిశ్రిత్వం ౧. ౩-సర్వ
 శేషితాంశ - ౧ - ౨ - ౧౦. ౪-వివ-౧-౧౦-౧౨న.

వా. - ౧ - గాశ్చానమితి - ౩.

(౯౯౯) వర్ణనీయమ్;-

(౧౦౦౦) వర్ణితఞ్చ,-

(౧౦౦౧) అపికారశ్రుతయః, స్వరూపపరిణామ పరిహారాదేవముఖ్యార్థాః.-

(౧౦౦౨) నిర్గుణవాదాశ్చ, ప్రాకృతహేయగుణనిషేధవిషయతయా,-

(౧౦౦౩) వ్యవస్థితాః.-

[5]

౩౬౭౭. సగుణభేదశ్రుతీనాంబాధ్యత్వాభ్యుపగమాత్, విరోధ

స్సంప్రతిపన్నః;-

౩౬౭౮. ఐక్యశ్రుతిస్వీపి[“తత్ - త్వమ్-”]ఆదిపదానాంలక్షణా

శ్రయణాదముఖ్యత్వమ్,

౩౬౭౯. ఏవమ్, భేదాభేదపక్షేపి, నిర్దోషత్వావికారత్వాదిపర

శ్రుతివిరోధః,

[వ్యాఘాతాత్,

౩౬౮౦. [తత్-త్వమ్-] ఆదిపదేష్వపినిర్దోషత్వ సదోషత్వాది

అన్యతరపదాముఖ్యత్వప్రసంగః.” ఇతిభావః.

(౯౯౯) ౩౬౮౧. తస్మాత్, అవిరోధేన, - ముఖ్యత్వేనచ (వర్ణనీయం)

వర్ణయితుంయుక్తమిత్యర్థః. [తంచ-]ఇతి.- [15]

(౧౦౦౦) ౩౬౮౨. “కౌపునరపిరుద్ధః, - ముఖ్యశాస్త్రార్థః?” ఇత్యత్రాహ(వర్ణి

౩౬౮౩. నాస్మాభిస్సర్వబుద్ధ్యాఽర్థస్థితిరుత్పేక్ష్యతే,

౩౬౮౪. పూర్వాచారైర్వేదోపదిష్టః, ద్రష్టనిబద్ధశాస్త్రార్థఉచ్య

తే,” ఇతిభావః.

(౧౦౦౧) ౩౬౮౫. తత్ర, సర్వశ్రుతీనాంపరస్పరావిరోధమ్, ముఖ్యార్థత్వం

చదర్శయన్,

౩౬౮౬. అపికారశ్రుతిముఖ్యార్థత్వందర్శయతి(అపికార-) ఇతి.

(౧౦౦౨) ౩౬౮౭. నిర్గుణశ్రుతిముఖ్యార్థత్వమాహ (నిర్గుణ-) ఇతి.-

(౧౦౦౩) ౩౬౮౮. (వ్యవస్థితాః).- విశేషణావస్థితాః.

మూ-౧-వాదశ్చ-౧౧-౧౨. వివరతయా-౧-౧౦-౧౧-౧౨. క్లిష్టః-౧౧-౧౨.

వ్యా-౧-౧-౪-౫౯-౨భ్యుత్థ-౧-౧౨. కలర్క-౯-౧౨౯.

(౧౦౦౪.) నానాత్వనిషేధవాదాశ్చ, ఏక¹స్వైవబ్రహ్మణశ్శరీరతయాప్రకార
భూతం² సర్వం³ చేతనాచేతనం⁴ వస్త్వితీ, సర్వస్యాత్మతయాసర్వ
ప్రకారంబ్రహ్మైవావస్థితమితి సురక్షితాః:-

(౧౦౦౫.) సర్వవిలక్షణత్వ-పతిత్వ-ఈశ్వరత్వ-కల్యాణగుణాకరత్వ- [5]
సత్త్వకామత్వ-సత్త్వసజ్జ-ల్పత్వాదివాక్యమ్, తదభ్యుపగమాదే
వసురక్షితమ్:-

(౧౦౦౬.) జ్ఞానానన్దమాత్ర¹వాదిచ:-

(౧౦౦౭.) సర్వస్తాదన్యస్య,

(౧౦౦౮.) సర్వకల్యాణగుణాశ్రయస్య- సర్వేశ్వరస్య- సర్వశేషిణః-స
ర్వాధారస్య-సర్వోత్పత్తిస్థితిప్రశేయ హేతుభూతస్య- నిరవద్య
స్య-నిర్వికారస్య-సర్వాత్మభూతస్య- పరస్య బ్రహ్మణః,

(౧౦౦౯) ౩౬౮౯. “భేద- నిషేధవాక్యం ప్రకారినానాత్వానభ్యుపగమా
ముఖ్యార్థమ్” ఇత్యాహ (నానాత్వ-) ఇతి.

(౧౦౦౫) ౩౬౯౦. భేదశ్రుతిముఖ్యార్థత్వమాహ (సర్వ-) ఇతి. [15]

౩౬౯౧. (కల్యాణగుణాకరత్వ) శబ్దేన, అనుక్తసకలగుణాస్మ
దత్వం వివక్షితమ్.

౩౬౯౨. (జ్ఞానానన్దమాత్రవాది) వాక్యమ్,

౩౬౯౩. అపృథక్స్థితధర్మవాచిపదానాంధర్మివర్యన్తత్వాత్,

౩౬౯౪. ధర్మిస్త్వరూపస్య జ్ఞానవత్, స్వయంప్రకాశత్వాచ్చ

౩౬౯౫. ముఖ్యార్థమ్:” ఇత్యాహ (జ్ఞానానన్ద-) ఇతి:-

(౧౦౦౬) ౩౬౯౬. (జ్ఞానానన్దమాత్రవాదిచ) (వాక్యమ్-) ఇత్యన్వయః.

(౧౦౦౭) ౩౬౯౭. (సర్వస్తాదన్య) త్వమ్-విలక్షణత్వమ్:-

(౧౦౦౮) ౩౬౯౮. తదుపపాదకమ్, (సర్వకల్యాణగుణ) త్వాదినోచ్యతే:-

౩౬౯౯. ఏషాం విశేషణానామయ మభిప్రాయః:- [25]

౩౭౦౦. “సత్యంజ్ఞానమ్” ఇత్యాదిశ్రుతిః, ఆర్థభేదనిషేధప
రా, ఇతిహి పరాభ్యుపగతిః:-

౩౭౦౧. తత్రేదం వివక్షితమ్, జ్ఞానస్య జ్ఞానాదిగుణాశ్రయత్వా
నుపపత్తికథమ్:-

౧॥ తె-ఆ-౧-౧-

మూ—౧-౪౪-౧౧-౧౨౪. ౨సర్వం-౨౪. ౩వదంతిశ-౨-౧౦. ౪వాచిచ-
౧౧-౧౨. ౫కరస్య-౧-౨. ౬సర్వస్యోత్ప-౨-సర్వోద్భవ-౧-౧౦.

వ్యా—౧-త్వ-౧-౬౪. ౨త్వకత్వం-౧-౨. ౩కసర్వ-౧-౧౦. ౪గుణాదిసూ.
౩. ల్యాజిత్యాదిసూ-౧-౨.

(౧౦౦౯) స్వరూపనిరూపకధర్మః, మలప్రత్యసీకానందరూపజ్ఞానమేవేతి,
 ²స్వప్రకాశతయా³స్వరూపమపిజ్ఞానమేవేతిచ ప్రతిపాదనా⁴దను
 పాలితమ్.-

౩౭౦౨. అదర్శనాత్ ఇతిచేత్, [౯]
 ౩౭౦౩. తస్మిన్, జ్ఞానం, కస్యచిద్ధర్మభూతందృష్టమితి,
 ౩౭౦౪. బ్రహ్మ, కస్యచిద్ధర్మభూతంస్యాత్;-
 ౩౭౦౫. 'శ్రుతిబలాన్మధర్మభూతమ్' ఇతిచేత్,
 ౩౭౦౬. తస్మిన్, శ్రుతిబలాన్మదానాద్యాశ్రయత్వమపిస్వీ కార్యమ్,
 ౩౭౦౭. వ్యాప్తివిరుద్ధస్యాపిశ్రుతిప్రతిపన్నస్యాగ్నేరాత్. [10]
 ౩౭౦౮. ఓఞ్చ, వ్యాప్తిపరోధోపనాస్తి,
 ౩౭౦౯. ధర్మభూతజ్ఞానస్యైవహిజ్ఞానాద్యనాశ్రయత్వందృష్టమ్,
 ౩౭౧౦. అత్రతు, ధర్మత్వా భావాన్మదానాద్యాశ్రయత్వం యుక్త
 మితి । వ్యాప్త్యపరోధః.-
 ౩౭౧౧. వ్యాప్తిపరోధేపి, శ్రుతిబలాన్మదానాద్యాశ్రయత్వసిద్ధిరి
 త్యభిప్రేత్య,
 ౩౭౧౨. సర్వవిలక్షణత్వాదిగుణాశ్చశ్రుతిసిద్ధా ఇతి ప్రతిబద్ధీద
 ర్మనార్థమనేకవిశేషణోక్తిరితి,
 ౩౭౧౩. (స్వరూపనిరూపకధర్మ) వాచిపదస్యధర్మివర్యవత్త్వమ్,
 "తన్మణసారత్వాత్" ఇతిసూతోక్తమిహదర్శితమ్.
 (౧౦౦౯) ౩౭౧౪. (స్వరూప) ఇతి-(జ్ఞాన)శబ్దః, ధర్మభూతజ్ఞానపరః.-
 ౩౭౧౫. (మలత్యసీక)శబ్దవిశేషితత్వాద్ధర్మభూతం (జ్ఞానం)చిద
 చిద్వ్యావర్తకమ్,
 ౩౭౧౬. విశేషణభూతచిదచిద్రూపజగదపేక్షయా విశేష్యాంశ
 స్యవ్యావర్తకతయా, [25]
 ౩౭౧౭. ధర్మభూతజ్ఞానస్య(స్వరూపనిరూప)ణధర్మత్వమ్.

౧ || బ్ర-సూ-౨-౩-౩౦-

మూ—౧-రూపణోధర్మః-౪-౫. రూపణధ-౮-౧౦. ౨-స్వరూపప్ర-౧. ౩-స్వ
 రూపం-విజ్ఞా-౧౦-౧౧- రూపపాదితం-౧౧- ౧౨.

వ్యా—౧-వివచనవ్యాప్తి-౯-౧౦. ౨-అవర-౪-౫న.

(౧౦౦౦.) విక్యవాదాశ్చ, శరీరాత్మభావేనసామానాధికరణ్యముఖ్యా^౨ర్థతో
వపాదనాదేవనుస్థితాః;-

(౧౦౦౧.) ఏవశ్చ సతి, అభేదోవా- భేదోవా-ద్వ్యవత్కతావా-వేదాస్తవే
ద్యుక్తోయమర్థస్సుమర్థితోభవతి;- [5]

(౧౦౦౨.) సర్వస్యవేదవేద్యత్వాత్ సర్వంసమర్థితమ్,

(౧౦౦౩.) సర్వశరీరతయా సర్వప్రకారంబ్రహ్మైవావస్థితమిత్యభేదః సమ
ర్థితః;-

(౧౦౦౪.) “ఏకమేవబ్రహ్మ, నానాభూతవిదచిద్విస్తుప్రకారమ్, నానాత్వేనా
వస్థితమ్,” ఇతిభేదాభేదాః- [10]

(౧౦౦౫.) “అచిద్విస్తునశ్చ-చిద్విస్తునశ్చ- ఈశ్వరస్యచ,-

స్వరూపస్యభావవైలక్షణ్యాత్, అసంకరాచ్చభేదస్సుమర్థితః.

(౧౦౦౬.) ననుచ-“తత్త్వమసి శ్వేతకేతోతస్యతావదేవచిరమ్”^౧ ఇత్యైక్య
జ్ఞానమేవ,

(౧౦౦౦) ౩౭౦౮. విక్యశ్రోతిముఖ్యార్థత్వమాహ(విక్య-) ఇతి. [15]

(౧౦౦౧) ౩౭౦౯. ఏవమ్, సర్వశ్రుత్యనురోధేనచోదయతి(ఏవంచ-) ఇతి.

(౧౦౦౨) ౩౭౧౦. ఉత్తరమాహ(సర్వస్య-) ఇతి.

(౧౦౦౩) ౩౭౧౧. కథమ్, (సర్వంసమర్థితమ్) ఇత్యత్రాహ(సర్వ-) ఇతి.-

౩౭౧౨ పరైరుక్తోభేదః, భేదాభేదా^౨చ, -భేదశ్రుతివిరోధాత్, అ
ముఖ్యత్వాచ్చనపా^౩మాణికాః,

౩౭౧౩. భేదశ్రుత్యవిరుద్ధాభేదాభేదా, అభేదశ్చాస్త్యదభిమతా
ఇతి, అస్మా^౪కమ్, భేదసక్షుపవః” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౦౦౬) ౩౭౧౪. (సర్వస్యవేదవేద్యత్వాత్సర్వంసమర్థితమ్-) ఇతిహి
పూర్వముక్తమ్;-

౩౭౧౫. తదయుక్తమ్, [25]

౩౭౧౬. విక్యజ్ఞానస్యావవర్గోపాయత్వేన పరమార్థవిషయ

త్వాత్, తత్త్రైవతాత్పర్యమితదానుగుణ్యేనశ్రుత్యస్త

రంనేయమ్:” ఇత్యభిప్రాయేనచోదయతి(ననుచ-) ఇతి.

మూ—౧-శ్లోకము-౧. ౨ముఖ్యార్థోప-౧౧-౧౨. ౩వా-౧-౧౦స. ౪వస్తు-౪-
౫స. ప్రకారతయానానా-౧౧. ద్విక్రూప్రకా-౧౦. ౫-చిదచిద్విస్తునశ్చేశ్వ-౧. ౬చిద్విస్తు
నః-౧-౧౧స-

వ్యా—౧-ఏవ-౧-౯-౧౦-స. ౨-చ-౩స. ౩కమభి-౧-౮. ౪-త్వంత్యై-
౩. ౫రమున్నే-౬.

- (౧౦౧౭.) పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షసాధనమితి,
 (౧౦౧౮.) గమ్యతే.-
 (౧౦౧౯.) నైతదేవమ్;-
 (౧౦౨౦.) “పుథగాన్తానం ప్రేరితారణ్యమత్వాజుష్టస్తతశ్చేనామృతత్వమే
 తి” ఇతి,-
 (౧౦౨౧.) [అన్తానం ప్రేరితారణ్య] అన్తర్యామిణం [పుథక్]¹ [మత్వా]
 (౧౦౨౨.) [తతః].. పుథక్త్వజ్ఞానాత్-హేతోః,
 (౧౦౨౩.) [తేన].. పరమాత్మనా,
 (౧౦౨౪.) [జుష్టః] [అమృతత్వమేతి] ఇతి, [10]
 (౧౦౨౫.) సాత్మాత్, అమృతత్వచా² ప్రిసాధనం ఆత్మనోనియన్తుశ్చ పు³థగా
 వజ్ఞానమిత్యవగమ్యతే.

- (౧౦౧౭) ౩౭౨౭. (పరమపురుషార్థలక్షణమోక్షసాధనమ్-) ఇతి.-
 ౩౭౨౮. “ఉపాసనాదయః, సగుణప్రాప్తిరూపార్వాచీనమోక్ష
 ఫలాః” ఇతి, [15]
 ౩౭౨౯. తద్వ్యవృత్తిః (పరమపురుషార్థ) శబ్దేనాభిప్రేతా.
 (౧౦౧౮) ౩౭౩౦. (గమ్యతే) ఇతి.-
 ౩౭౩౧. “తత్త్వమసి”¹ ఇత్యేతావదేవాత్రశ్చయితే,
 ౩౭౩౨. విశ్వజ్ఞానం (మోక్షసాధన) మిత్యయమర్థోనకణ్ఠోక్తః,
 ఆపితు (గమ్యతే)” ఇతిభావః. [20]
 (౧౦౧౯) ౩౭౩౩. పరిహరతి (నైతదేవమ్-) ఇతి.
 (౧౦౨౨) ౩౭౩౪. [తతః] ఇతి-వ్యాఖ్యేయం పదమ్.-
 ౩౭౩౫. ‘అస్య ప్రకృత్యర్థం వ్యాచక్షే (పుథక్త్వజ్ఞానాత్-) ఇతి.
 ౩౭౩౬. ప్రత్యయార్థం వ్యాచక్షే (హేతోః-) ఇతి.
 (౧౦౨౩) ౩౭౩౭. [తేన] ఇతి వ్యాఖ్యేయం పదమ్.- [25]
 ౩౭౩౮. తద్వ్యాచక్షే (పరమాత్మనా-) ఇతి.-
 (౧౦౨౪) ౩౭౩౯. [జుష్టః] - [జుష్ఠీ-ప్రీతిసేవనయోః]² అనుగృహీత ఇత్యర్థః.-
 (౧౦౨౫) ౩౭౪౦. (సాత్మాచ్ఛబ్దేన) కణ్ఠోక్తిర్వివక్షితా.-
 ౩౭౪౧. అనేన, విశ్వజ్ఞానస్య (మోక్షసాధనత్వ) గమ్యతావ్యా
 వృత్తిః. [30]

౧॥ శ్లో-ఉ-౧-౧౨. ౨॥ ఛా-ఉ-౬-౮-౧౦. ౩॥ సి-తి-తుదాది-౮.

మూ-౧-మిత్యవ-౧౦-౧౨. ౨ ప్రేరక-౦-౧౨. ౩ జ్ఞాత్వా-౧౨. ౪ భావ-౮౯.
 ఛక్త్వజ్ఞా-౧౨.

వ్యా-౧-తిస్య-౯-౧౦. ౨ వైవృత్త-౩.

(గం.౨౬) “విక్యవాక్యవిరోధాత్,

(గం.౨౭) ఏతత్, అపరమార్థసగుణబ్రహ్మపాప్తివిషయమిత్యభ్యుపగంత
వ్యమ్” ఇతిచేత్;-

(గం.౨౮) పృథక్త్వజ్ఞానస్యైవసాక్షాదమృతత్వప్రాప్తిసాధనత్వశ్రవ
ణాత్ విపరీతంకప్రాన్నభవతి.-

(గం.౨౯) ఏతదుక్తంభవతి,

(గం.౩౦) “ద్వయోస్తల్యయోర్విరోధేనతి, అవిరోధేనతయోర్విషయో వివే
చనీయః” ఇతి.-

(గం.౩౧) కథమవిరోధః, - ఇతిచేత్;-

[10]

(గం.౩౨) ౩౭౪౨. పునశ్శబ్దాతే(విక్య-) ఇతి.

(గం.౩౩) ౩౭౪౩. పరిహరతి(పృథక్త్వ-) ఇతి.-

౩౭౪౪. “పృథక్త్వజ్ఞానస్యమోక్షోపాయత్వశ్రుతివిరోధాత్,
• విక్యజ్ఞానమపరమార్థవిషయంస్యాత్” ఇత్యర్థః.

(గం.౩౪) ౩౭౪౫. “అన్యతరాస్యాపరమార్థవిషయత్వమస్తు, [15]

౩౭౪౬. తత్ర, విక్యజ్ఞానస్యపరమార్థవిషయత్వంకిమర్థంనాభ్యు
పేతం భవతి, ఇతిశబ్దా యామ్;-

౩౭౪౭. విక్యజ్ఞానాస్యాపరమార్థవిషయత్వంనాస్తన్నతే,

౩౭౪౮. అపితు, అన్యతరాస్యపరమార్థవిషయత్వేనన్యస్యా
పరమార్థవిషయత్వంప్రసజేదితి, [20]

౩౭౪౯. త్వన్నతేనప్రప్రసంగఃకృతః” ఇత్యభిప్రాయేణాహ
(ఏతదుక్తమ్-) ఇతి.-

౩౭౫౦. “తుల్యప్రమాణభూతయోర్ద్వయోర్విరోధేనన్యతర
స్యబాధేనన్యస్యాపిబాధప్రసంగాత్, [ఇత్యర్థః.

౩౭౫౧. ద్వయోరప్య (విరోధేన) (విషయో వివేచనీయః)”

(గం.౩౨) ౩౭౫౨. విషయభేదేనావిరోధంపుచ్చతి(కథమ్-) ఇతి.

మూ—౧-వాక్యజ్ఞానవి-౧. ౨-సాధనత్వ-౧-౧౧౧.

వ్యా—౧-స్యపర-౪-౫, ౨పక్షం-౩. ౩తాద-౧-౨. ౪స్యపర-౩.

౫త్వాన్నాస్త-౪-౫. మతమ్-౧-౨-౬-౮. ౬స్యాపర-౫౬. అన్యస్యాప-౧. ౭

అన్యతరస్య-౩. న్యస్యాప్య-౧-౨. ౮గాత్ర్యతమి-౯-౧౦. ౯-౫తయో-౪-౫-౬.

౧౦స్య-౪-౫. ౧౧-పద్ధనీయ-౬.

(౧౦౩౨.) “అస్త్రామిమిదాపేణావస్థితస్యపరస్యబ్రహ్మణః, శరీరతయాప్రకారత్వాత్ జీవాత్మనః, తత్ప్రకారం బ్రహ్మైవ[“త్వమ్,”] ఇతి శబ్దేనాభిధీయ్యతే తత్తైవజ్ఞాతవ్యమ్.” ఇతి తస్య వాక్యసారము:-

(౧౦౩౩.) ఏవంభూతాజ్ఞేవాత్, తదాత్మనామవస్థితస్య పరమాత్మనోనిఖిలదోషరహితతయా, సత్త్వసంకల్పత్వాద్యనవధికాతతయా సంఖ్యేయకల్యాణగుణాకరత్వేనాచ, యః పుణ్యగాఢః, సోనుసంధేయః ఇతి, అస్య వాక్యస్యోపపత్తిః.”

(౧౦౩౪.) ఇత్యయమర్థః, పూర్వమేవానన్యమర్థః...

(౧౦౩౫.) “భోక్తాభోగ్యం ప్రేరితారంబమత్వా” ఇతి, [10]

(౧౦౩౬.) “భోగ్యభూతస్య వస్తునః, అచేతనత్వమ్, పరమార్థత్వమ్, సతతవికారాస్పదత్వమ్” ఇత్యాదయస్స స్వభావాః:-

(౧౦౩౭.) ౩౭౫౩. విషయ విభాగందర్శయితి (అస్త్రామి-) ఇతి:-

౩౭౫౪. వికృష్టానస్య, మోక్షోపాయత్వశ్చ తేర్విషయోదర్శితః, (అస్త్రామి-) ఇతి. [15]

(౧౦౩౮.) ౩౭౫౫. పుణ్యత్వజ్ఞానస్య, మోక్షోపాయత్వశ్చ తేర్విషయోదర్శితః, (ఏవమ్-) ఇతి:-

౩౭౫౬. ఏవమ్, అభేదతాత్పర్యశబ్దానిరాకృతా...

(౧౦౩౯.) ౩౭౫౭. అథ, “భేదాభేదజ్ఞానస్య మోక్షోపాయతయాతత్ర తాత్పర్యమ్,” ఇతి శబ్దాంతపుడస్యతి (“భోక్తా-”) ఇతి. [20]

(౧౦౪౦.) ౩౭౫౮. సద్వారకమద్వారకం చాకారత్రయమస్తీతి [“త్రివిధంబ్రహ్మ”] ఇత్యస్యాశ్చ తేరర్థం వివక్షయః.

౩౭౫౯. ద్వారకాతయోచ్చేదవితోస్స స్వభావందర్శయన్,

౩౭౬౦. అచిత్స్వభావందర్శయితి (భోగ్య-) ఇతి:-

౩౭౬౧. “అచేతనాపరాధాచనిత్యాసతతవిక్రియా-” [25]

త్రిగుణాకర్షణాంత్రైత్యప్రకృతేహపముచ్యతే” ఇత్యస్యాఽర్థోభిప్రేతః.

౧॥ శ్లో-ఉ-౧-౧౨. ౨॥

౩॥

మూ-౧-సప్తవహ్నియతే-౧. ౨-సప్తవిషయః-౧౦. ౩-గుణాకార-౨-౮. ౪-చ-౧-౨౯. చయఃప్రథక్ స్వా-౧౦. ౫-స్థిత్యతే-౧౨. ఇత్యర్థః పూర్వమేవానన్యమర్థః-౧౬. క్యస్యచవిషయఇత్యయ-౧౨. అయం-౨౯. ౭-దర్శితః-౮.

వ్యా-౧-ఇత్యనేనాభేద-౯-౧౦. ౨-క-౧-౨-౮౯. ౩-చ-౮౯. చాకారద్వయ-౩-౪-౫-౬. ౪-గోత్రాభి-౮-౯-౧౦.

శ్రీమత్సర్వవికాసాంతర్యామినిస్తోత్రం

(౧౦౩౭.) “భోక్తుః, జీవాన్మునశ్చ, అమలాపరిచ్ఛిన్నజ్ఞానానందస్వభావ
స్యైవ, అనాదికర్మరూపావిద్యాకృతనానావిధజ్ఞానసంకోచవికా
సా, భోగ్యభూతా ౭ చిద్వస్తుసంసర్గశ్చ పరమాత్మోపాసనాత్
మోక్షశ్చ” ఇత్యాదయస్సవభావాః. [౩]

(౧౦౩౮.) పవంభూతభోక్తృభోగ్యయోరన్తర్యామిరూపేణ అవస్థానమ్,
స్వరూపేణ చ అపరిమితగుణైః సామ్యేనావస్థానమితి పరస్య
బ్రహ్మణః త్వవిధావస్థానంజ్ఞాతవ్యమిత్యర్థః.

(౧౦౩౯.) “తత్త్వమసి” ఇతి సద్విద్యా యామ్, ఉపాస్యం బ్రహ్మ సగుణమ్,
సగుణ బ్రహ్మ ప్రాప్తిశ్చ ఫలమ్, ” ఇత్యభియుక్తైః పూర్వాచార్యై
ర్వ్యాఖ్యాతమ్.

(౧౦౪౦.) యథోక్తం వాక్యకారేణ,

(౧౦౪౧.) “యుక్తంతర్గుణకోపాసనాత్” ఇతి.

(౧౦౪౨.) వ్యాఖ్యాతంచ ద్రమిడాచార్యేణ విద్యావికల్పంచదతాః-

(౧౦౩౭) ౩౭౬. ౧. జీవాన్మునశ్చావమాహ (భోక్తుః) ఇతి. [త్ర (బ్రహ్మ) (త్రివిధమ్);-

౩౭౬౩. “సద్వారకమాకారద్వయమ్, అద్వారకపకాకారశ్చే

౩౭౬౪. జీవాన్తర్యామితయా ౭ వస్థానమ్, అచిదన్తర్యామిత
యా ౭ వస్థానమ్, స్వరూపేణావస్థానం చేతి (త్రివిధం
బ్రహ్మ), ” ఇత్యర్థః.

(౧౦౩౯) ౩౭౬౫. వికృజ్ఞానోపాయత్వశ్రుతివిరోధేనపి, [20]

పుథక్త్వజ్ఞానోపాయపరమార్థ విషయత్వం శబ్దితమ్?

౩౭౬౬. తత్ర, వికృజ్ఞానపరత్వేనపరోక్తమ్ “తత్త్వమసి”

వాక్యం సగుణపరమ్” ఇత్యాహ (తత్త్వమ్) ఇతి. [ఇతి.

(౧౦౪౦) ౩౭౬౭. పూర్వాచార్యేషు వాక్యకారగ్రన్థదర్శయతి (యథా-)

(౧౦౪౧) ౩౭౬౮. (యుక్తమ్) ఇతి. [త్యర్థః

౩౭౬౯. (సగుణ) స్వైవ బ్రహ్మణః పాప్రవృత్త్యం (యుక్తమ్) ఇ

(౧౦౪౨) ౩౭౭౦. ఏతత్సప్తకరణాయ ద్రమిడాచార్యగ్రన్థం దర్శయతి

(వ్యాఖ్యాతంచ) ఇతి.-

౧॥ ఛా-ఉ-౬-౮-౧౦. ౨॥ ఛా-ఉ-౬-౮-౧౦.

మూ. - ౧-అమల-౧౩. ౨-భావానాది-౧. ౩-ఇచల-౧. ౪-వ-౧౦-౧౧-౩. ౫-నచావ-
౨-౧౦. ౬-ఇతిత్యే-౨. ౭-యామపుపా-౨-౪-౫. ౮-అభియుక్తైః-౧౦౩. ౯-భిథో-౮.

వ్యా- ౧-కమద్వారకద్వయ-౬. ౨-స్వస్వరూ-౮. ౩-ప్రైవేత్తి-౮. ౪-స్వపర-౬. ౧౦. ౫-
యథోక్తమితి-౧. ౨. ౬-ఇతిపాసనేన సగుణమేవ పాప్రవృత్త్యం-౯-౧౦. ౭-పాచార్య-౯.

(౧౦౪౩.) “యద్యపి సచ్చిత్తోననిర్భుగ్నదైవతంగుణగుణంమనసానుభూయేత్”

(౧౦౪౪.) తథాప్యస్తర్గుణామేవదేవతాంభజతేఽతి, తత్రాపి సగుణైవదేవతాప్రాప్యతే” ఇతి.

(౧౦౪౫.) [“సచ్చిత్తః”]-సద్విద్యానిష్ఠః. [“ననిర్భుగ్నదైవతంగుణగుణంమనసానుభూయేత్”]-అపహతపాప్మత్వాదికల్యాణగుణగుణం దైవతాద్విభక్తమ్, -[“యద్యపి”]దహరవిద్యానిష్ఠశ్చ, [“సచ్చిత్తో”] నస్తరేత్. -[“తథాప్యస్తర్గుణామేవదేవతాంభజతే”]-

(౧౦౪౬.) “దేవతాస్వరూపానుబద్ధిత్వాత్ సకలకల్యాణగుణగుణస్య, కేన చిత్, పరదేవతాసాధారణేననిఖిలజగత్కారణత్వాదినాగుణే నోపాస్యమానాపిదేవతా, [తే,

(౧౦౪౭.) వస్తుతస్వరూపానుబద్ధిసర్వకల్యాణగుణ గణవిశిష్టైవోపాస్య

(౧౦౪౮.) అతః, సగుణమేవబ్రహ్మతత్రాపిప్రాప్యమితీసద్విద్యా- దహరవిద్యయోర్వికల్పః” ఇత్యర్థః.

(౧౦౪౩) ౩౨౭౧. [“యద్యపి-”] ఇత్యాది-ద్రమితాచార్యగ్రంథః, [15]

(౧౦౪౪) ౩౨౭౨. తద్విద్యాచక్ష్టే¹ (“సచ్చిత్త”) ఇతి.

౩౨౭౩. (“అస్తర్గుణామ్”)-ఇతిపదస్య హేతుగర్భితాందర్కయన్,

(౧౦౪౬) వాక్యస్యార్థమాహ (దేవతాస్వరూప-) ఇతి.

౩౨౭౪. ప్రకృతసద్విద్యాయా అసాధారణత్వాన్నిఖిలజగత్కారణత్వముక్తమ్, - [20]

౩౨౭౫. ప్రతిపద్యంవ్యవస్థితానాంగుణానాం ప్రదర్శనార్థమ్.

౩౨౭౬. (అది) శబ్దేన, సర్వవిద్యాసాధారణానన్వత్వాదయో వివక్షితాః. [వివక్షితాః:-

(౧౦౪౭) ౩౨౭౭ (సర్వకల్యాణగుణ) శబ్దేన, నిరూపితస్వరూపస్య గుణా

౩౨౭౮. “దహరవిద్యాయామ్, “య ఇహోజ్ఞానమనువిద్య వృజస్త్యేతాంశ్చ సత్త్వానామాన్” ఇతిదైవతాత్మకగపహతపాప్మత్వాది గుణజాతంవిభక్తముపాస్యం విహితమ్:-

(౧౦౪౯.) ననుచ, “సర్వస్యజన్మోః-పరమాత్మాలస్తర్యామీ, తన్నియావ్య
ఇప్పసర్వమ్” ఇత్యుక్తమ్;-

(౧౦౫౦.) ఏవ ఇన్ సతి, విధినిషేధశాస్త్రానాం విధినిషేధశాస్త్రే,

(౧౦౫౧.) యః, స్వబుద్ధ్యైవప్రవృత్తినివృత్తిశక్తిః, స ఏవంకుర్యాన్నకుర్యా
దితివిధినిషేధయోగ్యః:-

(౧౦౫౨.) నచైవదృశ్యతే,

౩౨౭౯. ఏవమ్, సద్విద్యాయాం దేవతాయాః పృథగ్గుణజాతమ్
పాస్యత్వేన న పిహితమ్,

౩౨౮౦. తథాపి, జగత్కారణత్వాదికతివయగుణవిశిష్టత్వేనో
పాస్యమానం బ్రహ్మ, స్వతోఽపరిమిత(కల్యాణగుణ)మితి,

౩౨౮౧. సామాన్యేనాపరిమితగుణత్వేనోపాస్యమానత్వాత్,

౩౨౮౨. తస్మాదపిపాప్యంసగుణమేవ బ్రహ్మ:- ఇత్యర్థః:-

౩౨౮౩. ఆనన్త్యస్య సర్వవిద్యాసాధారణత్వాత్, గుణతోపా
నన్త్యస్య తదస్త్యతత్వాత్, [15]

౩౨౮౪. సామాన్యేనాపరిమితగుణత్వం హి సర్వవిద్యాను
యాయః:-

౩౨౮౫. నచైతావతా సర్వగుణానాం నిరూపకత్వమ్,

౩౨౮౬. అపరిమితానాం గుణానాం స్వసంబంధేన “మజ్జళానాం
చ మజ్జళమ్” ఇతి ప్రకారేణ మజ్జళోత్వాపాదనక్షమత్వ
స్య నిరూపకత్వాత్:-

౩౨౮౭. ఏవమ్, స్వాకార్యస్వబుద్ధివిలసితోత్ప్రేక్షితత్వం వ్యా
వర్తితమ్.

(౧౦౪౯) ౩౨౮౮. అథ, పరమాత్మనియావ్యత్వే, విధినిషేధశాస్త్రానర్థ
క్యం ప్రసజ్జయం శోచయతి (ననుచ-) ఇతి. [25]

(౧౦౫౦) ౩౨౮౯. “పరమాత్మనియావ్యత్వమస్తు తతః కిమ్?” ఇత్యత్రాహ
(ఏవంచ సతి-) ఇతి. [ఇతి]

(౧౦౫౧) ౩౨౯౦. “కథమధికార్యభావః” ఇత్యత్రాహ (స్వబుద్ధ్యైవ-) ఇతి.

(౧౦౫౨) ౩౨౯౧. (నచ-) ఇతి:- (ఏవ)- అధికారి.

(౧౦౫౩.) “సర్వస్మిన్ ప్రవృత్తిజాతే, సర్వస్య ప్రేరకః పరమాత్మకారయితా,” ఇతి తస్య సర్వనియమనం ప్రతిపాదితమ్.

(౧౦౫౪.) శ్రుయ తేచ,

(౧౦౫౫.) “ఏష పవసాధుకర్మకారయతి, తం య మేభ్యోఽహం కేభ్యః ఉన్మీనీషతి, ఏష పవాసాధుకర్మకారయతి, తం య మభోనీనీషతి” ౧. ఇతి,

(౧౦౫౬.) సాధు సాధుకర్మకారయత్యుత్వానైర్మల్యం ఇతి.

(౧౦౫౭.) అతోచ్యతే:-

(౧౦౫౮.) ౩౭౯౨. “రాజాదినియామ్యత్వే సత్యపి, ప్రజానాం విధినిషేధయోగ్యత్వం దృశ్యతే, [10]

౩౭౯౩. తద్వదత్సాహిత్యే” ఇత్యత్సాహిత్యే (సర్వస్మిన్-) ఇతి-

౩౭౯౪. “సాధున ప్రవృత్తయిషవప్రజాః, అపరాధాదికంకుర్వంతి,

౩౭౯౫. తత్ఫలమఖానుభవాదిష్యేవ, రాజనియామ్యత్వంతాసామ్,

౩౭౯౬. అత్రా, సాధనానుష్ఠాన దశాయామపి పరమాత్మపరాధీనప్రవృత్తయ ఇతి,

౩౭౯౭. అస్మాదీనానామచేతనవత్, న విధినిషేధయోగ్యత్వమ్,” ఇత్యభిప్రాయేణ (సర్వస్మిన్) వృత్తిజాతే ఇత్యుక్తమ్.

౩౭౯౮. [“ప్రేరేతారమ్”] ఇత్యాదిభిః, సర్వప్రేరకతయా ప్రతిపాద్యమానస్య పరమాత్మనః, సర్వనియమనమ్, సర్వత్ర ప్రవృత్తిజాతేకారయిత్యుత్వానైర్మల్యత్వమ్,” ఇత్యర్థః.

(౧౦౫౯.) ౩౭౯౯. కారయిత్యుత్వానైర్మల్యార్థం శ్రుతం వచన్, నైర్మల్యం చ ప్రసజ్జయతి (శ్రూయతేచ-) ఇతి.

(౧౦౬౦.) ౩౮౦౦. (సాధు సాధుకర్మకారయత్యుత్వానైర్మల్యం చ-) ఇతి-

౩౮౦౧. అత్ర, (చ) శబ్దః-అనుక్తసముచ్చయపరః-

౩౮౦౨. “(అసాధుకర్మకారయిత్యుత్వానైర్మల్యమ్),

౩౮౦౩. (సాధుకర్మకారయిత్యుత్వానైర్మల్యంచ,” ఇత్యర్థః.

(౧౦౬౧.) ౩౮౦౪. పరిహరతి (అతోచ్యతే) ఇతి.

[30]

౧౧

మూ—౧-జాలే-౮. ౨కర్మ-౧౮. ౩కర్మ-౧౮. ౪ఇతి-౮౮. ౫-త్వంనై-౧౦.

వ్యా—౧-రాజాది-౪-౫. ౨సామేవచేతనానాంనవి-౧. ౩ప్రతిషే-౨-౪-౫-౬. విధి కృతనిషే-౮. ౪పర్యవసన్నమి-౮. ౫-త్వానై-౩-౬.

(౧౦౫౮.) సర్వేషామేవచేతనానాంచిచ్ఛక్తియోగః,- ప్రవృత్తి శక్తియోగః ఇత్యాది,

(౧౦౫౯.) సర్వప్రవృత్తినివృత్తిపరికరమ్, సామాన్యేనసంవిధాయ, తన్ని^౩ర్వహణాయతదాధారోభూత్వా అన్తఃప్రవిశ్య, [5]

(౧౦౬౦.) అనుమన్తృతయాఃచనియమనంకుర్వన్,

౩౮౦౫. “ఇహ (చిచ్ఛక్తియోగ)స్యభగవన్ని త్యేచ్ఛాగీనత్వా తన్నిత్యత్వావిరోధః” ఇతిభావః.

౩౮౦౬. (ఆది)శబ్దేన, నివృత్తిశక్తియోగః, ఇచ్ఛాప్రయత్నోచగ్న^౩హ్యేతే- [10]

౩౮౦౭. (ఇద్యాది) ఇతి.- క్రియావిశేషణమ్ -

(౧౦౫౯) ౩౮౦౮. (ప్రవృత్తినివృత్తిపరికరమ్) :- కరణకళేబరమ్, బాహ్య (ప్రవృత్తినివృత్తి)శక్తిమ్, జ్ఞానచిక్షీదాప్రయత్న శక్తిం చ, సర్వ (చేతనానాం) (సామాన్యేన) తత్త్వాత్వతన్త్ర్యైర్వం (ప్రదాయ) ఇత్యర్థః. [15]

౩౮౦౯. ఏవమ్, జ్ఞానచిక్షీదాప్రయత్నేషు ప్రవృత్తేషు ప్రకృత్యారమ్యే, నపరమాత్మైపేతౌస్తి,

౩౮౧౦. అపితుస్వయమేవప్రవర్తతే;-

౩౮౧౧. తదానీంపరమాత్మోపేక్షకః,

౩౮౧౨. నచైతావతానియన్తృత్వవైకల్యమ్, [20]

౩౮౧౩. పరస్యోపేతాయా అపిస్వస్వాతన్త్ర్యైగీనత్వాత్,

౩౮౧౪. దేహసంబన్ధసుఖదుఃఖాద్యస్వయదానాదినా ముఖాన్తరేణనియమనస్యవిద్యమానత్వాత్,

౩౮౧౫. జీవస్యనియమానార్హత్వానపగమాచ్చ,-

౩౮౧౬. ఏవమ్, ఉపేక్షకస్సన్, (25)

౩౮౧౭. ప్రథమప్రవృత్తౌసత్త్వాత్, పశ్చాదనుమన్తా (పరమాత్మా) :-

(౧౦౬౦) ౩౮౧౮. అతఏవహి (అనుమన్తృతయాఃచనియమనంకుర్వన్) - ఇత్యుక్తమ్? :-

మూ—౧-త్యాదికమ్-౪-గి. ౨నివృత్తి-౧౧. ౩-నిర్వరణ-౧౦. ౪చ-౧-౧౦౧౮

వ్యా—౧-ఇతిభావః-౪-గి. ౨ప్రవృత్తిశక్తశ-౧. ౩-హ్యే-౨-౩-౪-గి-౬-

౮. ౪-ఇతి-౩-౪-గి-౬-౮౧. ౫-ప్రథమప్రవృత్త్యై-౪-౪-గి-౬. ౬-స్వ-౩-౪-గి-౯౧.

౭-త్యానభ్యుపగ-౩. త్యావ-౯-౧౦.

(౧౦౬౧) శేషి త్వేనావస్థితః పరమాత్మా, పతదాహితశక్తిస్సున్ 'ప్రవృత్తిని
వృత్త్యాది, స్వయమేవమరుతే:-

(౧౦౬౨) పవంశుర్వాణమీతి చూణః పరమాత్మా, ఉదాసీనఆస్తే, అతస్సుర్వ
ముపపన్నమ్:-

[5]

౩౮౧౯. (అనుమన్తృ) త్వం నాను, ప్రవృత్తిశైధిల్య పరిహారా
త్తేకస్తత్ఫలపర్యంతత్వహేతుర్వాచారః,

౩౮౨౦. 'తత్ప్రవృత్తిస్యప్రవర్తకత్వమ్,

౩౮౨౧. పవంజ్ఞానచిక్చిదాహ స్వాతంత్ర్యాద్విధినిషేధయోగ్య
త్వమ్, నియమనవైకల్యశఙ్కా పరిహారార్థమ్, (అను
మన్తృతయా నియమనంకుర్వత్-) ఇత్యుక్తమ్.

౩౮౨౨. సర్వప్రకారనియమనశక్తోఽపి సక, సకలకల్పదేవా
(నుమన్తృతయా) నియచ్ఛతి,

౩౮౨౩. (అనుమన్తృ) త్వమపి నియమనమేవ, - తేన వివాప్రవృత్తేః
ఫలపర్యంతత్వాద్యోగాత్.

[15]

(౧౦౬౧) ౩౮౨౪. “పవమ్, నియమనప్రకారవిశేషస్యాభావేపథారకత్వం
శేషిత్వంచనుస్థితమిత్యాత్మశరీరభావస్యచసహానిః,”
ఇత్యభిప్రాయేణ (ఆధారోఘాత్వా) (శేషిత్వేనావస్థితః)
ఇతి చోక్తమ్:-

౩౮౨౫. “పశ్యేదనుమన్తృత్వమపి, ప్రథమప్రవృత్తేర్నిగ్రహరూప
మేవ,

౩౮౨౬. నిగ్రహశ్చేన్నదోషః,

౩౮౨౭. అనిగ్రహశ్చేన్నగుణః,

౩౮౨౮. లోకే, నిగ్రహస్యనిగ్రహస్యగుణత్వదర్శనాత్,

నిగ్రహస్యనిగ్రహస్యదోషత్వదర్శనాచ్చ:-

(35)

౩౮౨౯. ప్రథమనివర్తనశక్తస్యాప్రపేక్షకత్వేకోహేతుః,

౩౮౩౦. స్వాతంత్ర్యమేవేతి బ్రూమః:-

౩౮౩౧. తస్మిన్, తత్సాత్వత్వత్వమ్, - దోషరూపంకథమ్,

౩౮౩౨. లోకేతథాదర్శనాత్:-

మూ—౧-జీవాత్మాశ్ర-౨- జీవః శ్ర-౧౦.

వ్యా—౧-తత్త్వీయైక్య-౧. ౨-స్వస్వకల్ప-౩-౪-౫. సకలకల్ప-౬-౭. ల్ప
దేవకల్ప-౮. ౩-సమ్యక్-౩. ౪-ధారకోఘా-౩-౪-౫-మంనివ-౧-౨.

(౧౦౬౩.) సాధ్వసాధుకర్తృకారయితృత్వ^౧స్త్రవ్యవస్థితవిషయమ్, ససర్వసాధారణమ్.-

(౧౦౬౪.) యస్తు, పూర్వమ్, - స్వయమేవాతిమాత్రానుకూల్యే ప్రవృత్తిః, తంత్రాతిప్రీతిః స్వయమేవభగవాన్ కల్యాణబుద్ధియోగదానం^౨ పుర్వన్, కల్యాణేప్రవర్తయతి.-

(౧౦౬౫.) యః పునరతిమాత్రప్రాతిమాల్యే ప్రవృత్తిః, తస్యోతు, - ప్రారాంబుద్ధిందదన్, - స్వయమేవ^౩ప్రారేష్యేవకర్తృసుప్రేరయతిభగవాన్.-

౩౮౩౩. ఏషమ్, వ్యాప్తిబలాద్దోషమాపాదయన్మవాన్,

కిమ్, పరమాత్మధర్మిణమభ్యుపగమ్యదోషమాపాదయతి,

౩౮౩౪. ఉతానభ్యుపగమ్యః,

౩౮౩౫. అనభ్యుపగమ్యచేత్; ఆశయాసిద్ధిః.-

౩౮౩౬. అభ్యుపగమ్యచేత్, ధర్మిగ్రాహకప్రమాణబాధః.-

౩౮౩౭. శాస్త్రప్రవర్తనముభేదన, సామాన్యే^౪నాహితనివారణం చకృతమీశ్వరేణ, [15]

౩౮౩౮. తదః లభ్యోప్రవర్తమానానాం ప్రభుః ప్రవృత్తావుపేక్షకభిచనదోషః; ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౦౬౩) ౩౮౩౯. కారయితృత్వశ్రుతేర్నిర్వాహమాహ (సాధు-) ఇతి-

౩౮౪౦. “కారయితృత్వశ్రుతేర్వ్యవస్థితవిషయత్వాన్న విధినిషేధశాస్త్రాన్తర్గత్యమ్” ఇతిభావః. [20]

౩౮౪౧. దయాయాస్తు, “ప్రాచీనాసంఖ్యేయజన్మసుమహాపరాధకారినీ, పశ్చాత్తనప్రాతిహేయ్యవసాయనివృత్తిమాత్రేణ తపరాధాననవైనాదృశ్య,

౩౮౪౨. తస్యనిరతిశయ^౫సంపత్ప్రదానాయ, స్వయమేవభగవాన్ప్రవర్తతే,” ఇతి సావకాశత్వమ్. [25]

మూ—౧-గ్భూతాః కార-౧౨. ౨-తు-౧-౧. ౩-మేవోక్తమా- ౧. ౪-తిభగవా-౧.

శిష్యయ-౨. ౫-కుర్వన్నేవ-౨. ౬-యతే-౨. ౭-తు-౧-౧౦-౧౨న. ౮-ప్రారేష్యేవ-౧న.

వ్యా—౧-వ్యాప్తివాదేదో-౮. ౨-ఉతన-౩. ౩-నాభిమత-౧-౨. ౪-ప్ర-౧-౧.

౫-హకమా-౪-౫-౧౦. ౬-అనవృత్-౧న. ౭-తస్య-౪-౫న. ౮-సుఖప్రదా-౧౦.

(౧౦౬౬) యథోక్తం భగవతః;- “తేషాం సతతయక్తానాం భజతాం ప్రీతి
పూర్వకమ్- దదామి బుద్ధియోగ న్తయేన మాముపయాన్తి తే”^౧

(౧౦౬౭) “తేషామేవానుకంపార్థమహమజ్ఞానజన్తమః- నాశయామ్యాత్మ
భావస్థోజ్ఞానదీపేన భాస్వతా”^౨- [5]

(౧౦౬౮) “తానహం ద్విషత్ క్రూరాన్ సంసారేషు నరాధమాన్- క్షిచా
మ్యజస్రమశుభానాసురీష్వేవ యోనిషు”^౩ ఇతి.

(౧౦౬౯) సోయం,

(౧౦౭౦) ‘పరబ్రహ్మభూతః పురుషోత్తమః,

(౧౦౭౧) నిరతిశయపుణ్యసంభవ్యో^౪ క్షీణశేషజన్తోపచితపాపరాశేః, [10]

(౧౦౭౨) పరమపురుషచరణారవిందశరణాగతిజనితదాభిముఖ్యోస్య,

(౧౦౭౩) సదాచార్యోపదేశోపబృంహితశాస్త్రానిగత,-

(౧౦౬౯) ౩౮౪౩. అథోపాయస్వరూపవిశదయతి (సోయమ్-) ఇతి.

౩౮౪౪. పూర్వమ్, ఉపాయస్వరూపమ్, (అతేదమ్-) ఇత్యా
దౌ, నాతివిస్తృతమ్;- (౯౧౪-) [15]

౩౮౪౫. అతోత్రస్ఫుటముచ్యతే.

(౧౦౭౦) ౩౮౪౬. “ఈశ్వరవిషయాభక్తిః, నతు బ్రహ్మవిషయా”,-

ఇతి శబ్దావ్యావృత్త్యర్థమ్ (పరబ్రహ్మభూతః పురుషో
త్తమః-) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౦౭౧) ౩౮౪౭. “జన్మాన్తరసహస్రేషు తపోజ్ఞాన సమాధిభిః- [20]

నరాణాం క్షీణపాపానాం కృష్ణేభక్తిప్రజాయతే”^౫

ఇత్యస్యార్థం హృదినిధాయాహ (నిరతిశయ-) ఇతి.

(౧౦౭౨) ౩౮౪౮. “మామేవయేప్రపద్యంతే”^౬ ఇత్యుక్తాశ్చప్రపత్తిసాపే

క్షుత్వమాహ (పరమపురుష-) ఇతి.

(౧౦౭౩) ౩౮౪౯. (సదాచార్యోపదేశోపబృంహిత-) ఇతి. [25]

౩౮౫౦ (ఉపబృంహితమ్- పుష్కలీకృతమ్-

౩౮౫౧. అనేన, ‘పాణ్డీత్యంచ నిర్విద్య’^౭ ఇతి శ్రుత్యర్థ ఉక్తిః.

౧॥ ౧-ఉ-౧౦-౧౦. ౨॥ ౧-ఉ-౧౦-౧౧. ౩॥ ౧॥ ఉ-౧౬-౧౯.

౪॥ విష్ణుభక్తి-౬౯. ౫॥ ౧-ఉ-౭-౧౫. ౬॥ బ్ర-ట-౫-౫.

మూ-౧-సుఖాభ్యర్థ-౧. ౨-పర-౧-౨-న, ౩-ప్రక్షి-౯-౧౦. ౪-స్వప-౪-

౫-౮-౯. ౫-ప్రాజ్ఞాన-౧౦.

(౧౦౭౪.) తత్త్వయాథాత్మ్యావబోధపూర్వకాహరహరుపచీయమాన,-

(౧౦౭౫.) శమ-దమ,-

(౧౦౭౬.) తపః-

(౧౦౭౭.) శౌచ,-

[5]

(౧౦౭౮.) క్షమార్జవ,-

(౧౦౭౯.) భయాభయస్థానవివేక-

(౧౦౮౦.) దయా,-

(౧౦౮౧.) అహింసాద్యాత్మగుణోపేతస్య,

(౧౦౮౨.) వణ్ణాశ్రమోచితపరమపురుషారాధనవేష-

[10]

(౧౦౭౪) ౩౮౫౨. (తత్త్వయాథాత్మ్య) ఇతి.-ధర్మవిపర్యాసప్రకారవి
పర్యాసవ్యావృత్త్యర్థే (తత్త్వయాథాత్మ్య) శబ్దా.-

౩౮౫౩. ప్రకారవిపర్యాసోరజఃకార్యః,-

౩౮౫౪. ధర్మవిపర్యాసస్తమఃకార్యః,-

౩౮౫౫. తమభయరాహిత్యం వివక్షితమ్.

(15)

(౧౦౭౫) ౩౮౫౬. (శమద-)-మా అస్తమకరణబాహ్యేద్వియజయా.

(౧౦౭౬) ౩౮౫౭. (తపః)-కృచ్ఛాద్వి.

(౧౦౭౭) ౩౮౫౮. (శౌచ)మ్-మానస-వాచిక-కాయికరూపేణ త్రివిధమ్.-

(౧౦౭౮) ౩౮౫౯. (క్షమా).-దుఃఖసహిష్ణుత్వమ్.

(౧౦౭౯) ౩౮౬౦. భగవదపచారభీరుత్వమ్- (భయ...స్థానవివేకః).

౩౮౬౧. తద్రక్షకత్వాధ్యవసాయాదిసానిర్భయత్వమ్- (అభయస్థానవివేకః).

(౧౦౮౦) ౩౮౬౨. (దయా)- పరదుఃఖా సహిష్ణుత్వమ్.

(౧౦౮౧) ౩౮౬౩. (అహింసా).- పరదుఃఖాహేతుత్వమ్.-

(౧౦౮౨) ౩౮౬౪. “వణ్ణాశ్రమాచారవతా” ఇత్యాదివచనాభిప్రాయః (25)

యేణ (పరమపురుషారాధనవేష-) ఇత్యుక్తమ్.

- (౧౦౮౩.) నిత్యవైమిటికకర్మోపసంహృతి నిషిద్ధపరిహారనిష్ఠస్య,-
 (౧౦౮౪.) పరమపురుషచరాణారవిష్టయగళస్యస్తాత్పత్తిః స్య,-
 (౧౦౮౫.) తద్భక్తికారితానవరత-
 (౧౦౮౬.) స్తుతి స్మృతి నమస్కృతి,- [9]
 (౧౦౮౭.) యతన,-
 (౧౦౮౮.) కీర్తన,-
 (౧౦౮౯.) గుణ శ్రవణ వచన,
 (౧౦౯౦.) ధ్యానార్చనప్రణామాదిప్రీతపరమకారుణిక పురుషోత్తమప్రసా-
 దవిష్టస్తస్వాత్పత్తిః స్య,- [10]

- (౧౦౮౩) ౩౮౬౫. (ఉపసంహృతి): అనుష్ఠానమ్.
 (౧౦౮౪) ౩౮౬౬. భగవతిస్యస్తభరత్వమాహ (పరమ-) ఇతి.
 (౧౦౮౫) ౩౮౬౭. “శుద్ధభావంగతోభక్త్యాశాస్త్రాద్వేద్విజనార్దనమ్”^౧
 ఇత్యాదివచనానుగుణ్యేన, శాస్త్రజ్ఞానాత్మభృతి భ-
 క్తిసాపేక్షత్వాత్, (తద్భక్తికారితా-) ఇమ్యుక్తమ్.
 (౧౦౮౬) ౩౮౬౮. (స్తుతి): గుణకథనమ్-వడ్దికృత్యంవా.
 (౧౦౮౭) ౩౮౬౯. (యతన)మ్- భగవదుద్యానాదికరణమ్.
 (౧౦౮౮) ౩౮౭౦. (కీర్తన)మ్-భగవన్నామోచ్చారణమ్.
 (౧౦౮౯) ౩౮౭౧. (వచన) మ్- పరేభ్యోభగవద్గుణానాంప్రతిపాదనమ్.
 (౧౦౯౦) ౩౮౭౨. (ధ్యాన) శబ్దేన, ఆరమభిసం^౨లనంవివక్షితమ్.- [20]
 ౩౮౭౩. నత్వగ్నే,-
 ౩౮౭౪. అనుధ్యానోపాయోత్పస్యోచ్యమానత్వాత్.-
 ౩౮౭౫. నను(అర్చనప్రణామా) దేరగ్నికోటినివేశపాగుక్తః,
 ౩౮౭౬. (వల్లాశ్రమధర్మేతి కర్తవ్యతాక పరమపురుషచరణ-
 యుగళధ్యానార్చన ప్రణామాదిః-) ఇతి.- (౪) [25]
 ౩౮౭౭. ఇహకథమ్,-(అర్చనప్రణామా) దేరగ్నిత్వముచ్యతే.-

౧॥ భార - ఉ - ౪ - ౬౮-౫.

మూ—౧- ఆరవిష్ట- ౧౨-న, ౨యభారస్య-౧.

వ్యా—౧-నప్రభృ-౪-౫-౬. ౨. ౪౦-౪-౫-౮న. ౩-త్వ-౩న,

(౧౦౯౧) అనన్యప్రయోజనానవరతనిరతిశయ^౧ప్రియ-

(౧౦౯౨) విశదతమప్రత్యక్షతాపన్నానుభ్యానరూపభక్త్యైక^౨లభ్యః:-

౩౮౭౮. ఉచ్యతే:-

౩౮౭౯. “య.వద్ధారణాసిద్ధిక్రియమాణమ్(అర్చనా)దికమజ్ఞమ్,-

౩౮౮౦. తతఃపశ్యేదనుష్ఠీయమానమగ్నీతతివిభాగః” ఇతి.

౩౮౮౧. (స్వాంతభ్యాంతమ్).- పాపమూలరజస్తమసే.

(౧౦౯౧) ౩౮౮౨. విషయస్యప్రియత్వాదస్య(నిరతిశయప్రియ) త్వమ్.

(౧౦౯౨) ౩౮౮౩(అనుభ్యానరూపభక్త్యైకలభ్యః) ఇతి:- ఏవంవి^౩(ధాను
ధ్యానం)(భక్తిః)తయైవ(లభ్య)ఇత్యర్థః:- [10]

౩౮౮౪. యద్వా-పూర్వమపి(ధ్యాన) శబ్దేనఅవిచ్ఛిన్న(స్మృ
తి)సంతతిరూప(ధ్యాన)మేవోచ్యతే:- (౪)

౩౮౮౫. సత్త్వారమృణసంశీలనమ్:-

౩౮౮౬. పశ్యత్(అనుభ్యాన) శబ్దేన,దివ్యాశ్చస్వరూపా నుస
ధ్ధాన రూపస్సమాధిరుచ్యతే. [15]

౩౮౮౭. సహిధ్యానసాధ్యః!

౩౮౮౮. “తస్యైవకల్పనాహీనంస్వరూపగ్రహణంహియత్ -
మనసాధ్యాననిష్పాద్యంసమాధిస్సోభిధీయతే”^౧ ఇతివ
చనాత్,

౩౮౮౯. ఉపేయవిరోధినిరాసకత్వంసమాధేరేవ; [20]

౩౮౯౦. (ధ్యాన) వపిసమాధివిరోధినిరాసకమ్,

౩౮౯౧. “యథాగ్నిరుద్ధతశిఖికతుండహతిసానిలః-

తథాచిత్రస్థితోఽఘ్నర్యోగినాంసర్వకీర్తిషమ్”^౨

౩౮౯౨. “మనసాధ్యాననిష్పాద్యమ్”^౩ ఇత్యుక్తేః.

- (౧౦౯౩.) తదు క్తమ్-పరమగురుభిఃభగవద్యామునా'చార్యపాదైః,
(౧౦౯౪.) “ఉభయపరికర్షితస్వాస్తస్య వికాంతికాత్యక్తకభక్తియోగలభ్యః” ఇతి,

౩౦౯౩. “తస్మాప్రప్రత్యయేచై కాసంతిశ్చాన్యనిస్సృహః- [౩]

తద్ధ్యనంప్రథమైరక్తైష్టధిర్నిష్పాద్యతేనృప” ఇతి.-

౩౦౯౪. “సేవేతయోగీనిషామో యోగ్యతాం స్వమనోనయన్”-౩

౩౦౯౫. “యమనియమవిధూతకల్పమాణామ్”-౪

౩౦౯౬. “సదాతద్భావభావితః” ఇతిధారణాపర్యంతానా [10]

మంగానాం ధ్యాననిష్పాదకత్వవత్,

౩౦౯౭. ధ్యానస్యసమాధినిష్పాదకత్వమేవేతి సమాధేరేవాక్తిశ్చమ్;-

౩౦౯౮. ధ్యానస్యైవపాశ్రాన్యంయతోగ్యతే,

౩౦౯౯. తత్ర, ధ్యానశబ్దేనసమాధిపర్యంతధ్యానంవివక్షితమ్;- [15]

౩౧౦౦. సమాధినిష్ఠేనపుష్కానకాలేక్రియమాణ మర్చనాదికవజ్జికోటినివిష్టమ్,

౩౧౦౧. “మన్తనాభవమద్భుక్తోమద్యాజేమాంసమసుగు-
మామేవైష్యసి” ఇతిశ్చక్త్యా, పాశ్రీతేరవ్యవహితో
పాయత్వప్రతీతేః; [20]

౩౧౦౨. తేన, అనుష్ఠీయమానోవద్ధాత్రమాదిధర్మస్త్వజ్జమేవః

౩౧౦౩. అతోయథోక్తపవార్థః. [ఇతి.

(౧౦౯౩) ౩౧౦౪. అస్యార్థస్యసామృదాయకత్వమాహ (తదు క్తమ్-)

౧॥ ఆత్మనీ. ౨॥ వి-పు-౬-౨-౯౧. ౩॥ వి-పు-౬-౨-౩౬. ౪॥ వి-పు-౬-౨-౨౬.

౫॥

౬॥ గీ-ఉ-౧౮-౫౫.

మూ—౧-చా. ౯:౧౨.

వ్యా—౧-గ్యతాస్త్వమ-౩. గ్యతాంస్త్వమో-౪-౫-౬. గ్యతాంత్వమ-౮.
ఆశ్చిపా-౩- ౩అంగనాం-౧-౨-౩. ౪-నమ్యుక్తా-౩-౪-౫-౬. నావిమానా-౧౦. ౫త్య
క్తపా-౩. త్యక్త్యాపా-౪-౫-౬. త్యక్త్యాత్రప్రతీత-౮.

- (౧౦౯౫.) “జ్ఞాన'యోగ-కర్మయోగసంస్కృతా వైకరణస్య” ఇత్యర్థః:-
 (౧౦౯౬.) తథాచ శ్రుతిః “విద్యాజ్ఞావిద్యాంచయస్తద్వేదోభయంసహ-
 అవిద్యయామృత్యుంతీర్త్వాపిద్యయామృతమశ్నుతే” ఇతి,
 (౧౦౯౭.) అత్ర[అవిద్యా] శబ్దేన, - విద్యేత'రత్, - వద్ధాశ్రమాచారాదిపూ-
 ర్వోక్తకర్మచ్యుతే;-
 (౧౦౯౮.) [విద్యా]శబ్దేన-భక్తియాపావన్నధ్యానముచ్యతే:-
 (౧౦౯౯.) యథోక్తమ్;- “ఇయాజసోపసుబహూన్ యజ్ఞాన్ -
 (౧౧౦౦) జ్ఞానవ్యపాశ్రయః:-
 (౧౧౦౧) బ్రహ్మవిద్యానుధిస్తాయతర్తున్నృత్యునవిద్యయా” ఇతి, [10]
 (౧౧౦౨) “తమేవంవిద్యానమృత ఇహభవతి- నాన్యపథా అయనాయ
 విద్యోతే”³
 (౧౧౦౩.) “యపనంవిచరన్మతాస్తేభవన్తి”^౪
 (౧౧౦౪.) “బ్రహ్మవిదాహ్నోతిపరమ్”^౫

- (౧౦౯౫) ౩౯౦౫. [“ఉభయపరికర్తిత”] శబ్దంవ్యాచప్తే (జ్ఞాన-) ఇతి, [15]
 (౧౦౯౬) ౩౯౦౬. ఉక్తార్థేప్రమాణానిదర్శయన్, ప్రథమంకర్తానుగృహీత
 త్వేప్రమాణమాహ (తథాచ-) ఇతి.-
 (౧౦౯౭) ౩౯౦౭. “అత్ర-కర్మనాచిపదంకిమ్” ఇత్యత్రాహ (అత్ర-) ఇతి.
 (౧౦౯౯) ౩౯౦౮. అవిద్యాశబ్దస్యకర్మనాచిత్వేప్రయోగందర్శయతి (య
 థోక్తమ్-) ఇతి. [20]
 (౧౧౦౦) ౩౯౦౯. [“జ్ఞానవ్యపాశ్రయః”]-శాస్త్రజన్యజ్ఞానవాన్.
 (౧౧౦౧) ౩౯౧౦. [“బ్రహ్మవిద్యానుధిస్తాయ”] వివేకజంజ్ఞానమ్-అవల
 మ్బృష్-ఉద్దిశ్యేత్యర్థః.
 (౧౧౦౨) ౩౯౧౧. “నహివివేకజజ్ఞానస్యప్రేర్యస్వముపపద్యతే.
 ౩౯౧౨. భక్తేరుపాయస్వంకథమ్” ఇతిశబ్దాయముపా [25]
 యవిధాయవాక్యానైకకణ్ఠేనయోజయతి (తమే
 వ-) ఇతి.

౧॥ ఉ-ఉ-౧౧. ౨॥ ౧-పు-౬-౬-౧౨. ౩ ॥ శై-పు-౧౭.౪॥ శై-ఉ-నా-౧-౧౦-

౫॥ శై-ఉ-ట-౧-౧.

మూ-౧-యోగ-౧-౨-స. ౨-రత్వాద్వ-౯. ౩ క్తకర్మ-౧-౨-౮. ౪-సభభ-
 ౧-౧౨. ౫-అపన్న-౨-స. స్మంజ్ఞానము-౧-౧౦. ౬-తేఇతి-౪-౫.

(౧౧౦౫.) “బ్రహ్మ వేదబ్రహ్మైవభవతి” ఇత్యాది,-

(౧౧౦౬.) [వేదన] శబ్దేనధ్యానమేవాభిహితమ్,-

“నిదిధ్యాసితవ్య” ఇత్యాది నైకాధ్యాయత్..

(౧౧౦౭.) తదేవధ్యానంపునరపిశినష్టి-

[౯]

(౧౧౦౮.) “నాయమాత్మా ప్రవచనేనలభ్యః నమేధయానబహునాశ్రుతేన

యమేవైషవృణుతేతేనలభ్యఃతస్యైషతత్త్వావివృణుతేత

మాంస్వామ్” ఇతి,-

(౧౧౦౯.) భక్తిరూపాపన్నానుధ్యానేనైవలభ్యతే, నకేవలవేదనమాత్రేణ-

(౧౧౧౦.) [నమేధయా] ఇతి కేవలస్యనిషిద్ధత్వాత్.- [ధ్యానాదినిష్ఠః,-

(౧౧౧౧.) ఏతమక్తంభవతి, “యోముముత్తుః వేదాంతవిహితవేదనరూప

(౧౧౧౨.) యదాతస్యశస్త్రిన్నేవానుధ్యానేననవధికాతిశయాప్రీతిర్జ్ఞాయతే

తదైవతేనలభ్యతేవరహపురుషః,” ఇతి.-

(౧౧౦౭) ౩౯౧౩. (“ధ్యానం) ఏధేయమస్తు, తతఃకంభక్షేరుపాయత్వే”

ఇత్యతాహ (తదేవ) ఇతి.

[15]

(౧౧౦౮) ౩౯౧౪. [“నాయమాత్మా”] ఇతివాక్యేన ఫలితవర్థమాహ

(భక్తి-) ఇతి.

(౧౧౧౦) ౩౯౧౫. (కేవలస్యని) షేధకశబ్దః? ఇత్యతాహ (నమేధ

యా) ఇతి.-

(౧౧౧౧) ౩౯౧౬. “(నమేధయా-) ఇత్యుక్తే (కేవలస్య) నిషేధఇతికథమ

వగన్యతే,

౩౯౧౭. భక్తివాచిశబ్దశ్చనప్రతీయతే,-

౩౯౧౮. భక్తేధ్యానపశేషత్వంవాకథమ్,” ఇతి శబ్దాయా

మాహ (ఏతమక్తమ్-) ఇతి.

(౧౧౧౨) ౩౯౧౯. “ఉపాసనాదివిధాయవాక్యావిరోధాయ, కేవలశ్రవ

ణాదినిషేధఇత్యవగన్యతే” ఇత్యభిప్రాయేణ (వే

దాంతవిహిత-) ఇత్యుక్తమ్.

౩౯౨౦. (యదాతస్య-) ఇతి.-

గ||ము-౩-౩-౨-౯. ౨||బృ-౩-౬-౫-౬. ౩||ము-౩-౩-౨-౩.

మూ-౧-సయోహవై తత్పరంబ్రహ్మ- ౧౦౫౦౦వేదబ్ర- ౧౨. ౨-భిధీయతే-౧.

౧౦. ౩త్యేనేనైకా-౧.

౨౩౨ శ్రీమత్కృష్ణార్జునసంవాదోద్ధృతాశ్వాసాద్ధర్మసంగ్రహః.

- (౧౧౧౩) యథోక్తంభగవతా--పురుషస్సపరఃపార్థభక్త్యాభ్యస్త్యస్త్యసన్య
(౧౧౧౪) “భక్త్యాత్వసన్యయాశక్యలహ మేవంవిధోద్భవ [యా”౧-
జ్ఞాతుందృష్టుంచత త్వేనప్రవేష్టుంచపరస్తవ”-౨
(౧౧౧౫) “భక్త్యామామభిజానాతియావాన్యశ్చాస్మితత్వతః- [5]
తతోమాంతత్వతోజ్ఞాత్వావిశతే తదనన్తరమ్”౩ ఇతి,-
(౧౧౧౬) [“తదనన్తరమ్”][“మాం”][“తతః”]పరభక్తేః [“విశతే”]ఇత్యర్థః:-

౩౯౨౧. ధ్యేయస్యనిరతిశయప్రియత్వాద్ధ్యాయనేప్రీతిః,
౩౯౨౨. ధ్యానదశాయాంప్రీతిఃధ్యానస్యప్రీతిరూపత్వ ముక్తమ్
భవతి. [10]

- (౧౧౧౩) ౩౯౨౩. ఏవంపరణీయత్వహేతుర్గుణఉక్తః.
౩౯౨౪. తత్రప్రమాణమాహ (యథోక్తమ్-) ఇతి.
(౧౧౧౬) ౩౯౨౫. (“భక్త్యామామభిజానాతి”) ఇత్యాదిశ్లోకే, “భక్తి
సాధ్యంజ్ఞానాన్తరమపవర్గోపాయః” ఇతిశబ్దామా
భూదితిత్వాద్యచప్రే(తదనన్తరమ్-)ఇతి. [15]
(౧౧౧౫) ౩౯౨౬. [“భక్త్యా”]-ఇతి పరభక్తిరుచ్యతే,
౩౯౨౭. “మద్భక్తింభవేపరామ్”ఇతిప్రకృతత్వాత్
౩౯౨౮. [“అభిజానాతి”] ఇతిపరజ్ఞానముచ్యతే.
౩౯౨౯. [“యః”] ఇతిధర్మస్వరూపమ్.
౩౯౩౦. [“యావాన్”] ఇతిగుణవిభూత్యాదివివక్షితమ్. [20]
౩౯౩౧. (“తతః”) ఇతిపరమభక్తిరుచ్యతే.-
౩౯౩౨. సాత్మాతాగ్రాభినివేశః, పరభక్తిః,
౩౯౩౩. సాత్మాతాగ్రః,-పరజ్ఞానమ్.-
౩౯౩౪. పశ్చాదనుభవాభినివేశః,-పరమభక్తిః.-
౩౯౩౫. నచ(“తతః”)ఇతిసాత్మాతాగ్రపరామర్శః, [25]
౩౯౩౬. [“ప్రవేష్టుమ్-భక్త్యా-శక్యః”] ఇతిపూర్వోదాహృత
వచనైకార్థ్యాత్.
౩౯౩౭. [“విశతే”]ఇతిప్రకృతిబద్ధవినిర్ముక్తస్యానుభవఉచ్యతే.

- (౧౧౧౭.) భక్తిరపి నిరతిశయప్రియానన్యప్రయోజన-
 (౧౧౧౮.) ¹స్వేతరవైత్యస్థానహజ్జానవిశేషపవేతి,-
 (౧౧౧౯.) తద్యుక్తవ,- ²* తేనపరేణాత్మనావరణీయోభవ తీతి “తేనల”
 భ్యతే” ఇతిశ్రుత్యర్థః. [5]
 (౧౧౨౦.) ఏవంవిధ-
 (౧౧౨౧.) పరభక్తిరూపజ్ఞానవిశేషస్య ఉత్పాదకః,
 (౧౧౨౨.) పూర్వోక్తాహరహరుపచీయమానజ్ఞానపూర్వకకర్తాను గృహీత
 భక్తియోగవ.-

- (౧౧౧౭) ౩౯౩౮. (భక్తిరపి-) ఇతి.- [10]
 ౩౯౩౯. (నిరతిశయప్రియ) త్వాత్ (అనన్యప్రయోజన) త్వమ్,-
 అనేన, విశ్వరూపభక్తియోగో వ్యావృత్తిః.
 (౧౧౧౮) ౩౯౪౦. (స్వేతరవైత్యస్థానహ-) ఇతి.-
 ౩౯౪౧. “భక్తేషుప్రియతమత్వాత్ శయాత్,- భగవత్ప్రాప్తావపి
 వైరపేక్ష్యంభవతి” ఇత్యర్థః. [15]
 (౧౧౧౯) ౩౯౪౨. ఉదాహృతశ్రుత్యర్థముపసంహరతి¹ (తద్యుక్తవ-) ఇతి.
 (౧౧౨౦) ౩౯౪౩. (ఏవంవిధ-) ఇతి.
 (౧౧౨౧) ౩౯౪౪. (పరభక్తిరూపజ్ఞానవిశేషస్య-) ఇతి.-
 ౩౯౪౫. “పరజ్ఞానాత్పూర్వభావినిపరభక్తిర్నవివక్షితా,
 పరమభక్తిరేవాభిప్రేతా;- [20]
 ౩౯౪౬. (జ్ఞానపూర్వకకర్తానుగృహీతః) (అహరహ) రభ్యస్య
 మానో (భక్తియోగః) పరమభక్తే (రుత్పాదకః) ఇత్యర్థః;-
 ౩౯౪౭. (అహరహ)² రభ్యస్యమానవ (భక్తియోగః) పరమభ
 క్తిదశాపన్నస్సాధిత్యర్థః:-

మూ - ౧ - సకలేతర - ౧ - ౧౦ - ౧౨. ౨. తేన - ౮ - ౯ - తేనపరమాత్మనా-
 ౨. ౩ - ఇతి - ౩ - ౯ - లభ్య ఇ-౧-౨-౧౦.

వ్యా - ౧ - ఇతిశ్రుత్య ౧-౨. ౨ క్తిరపి - ౩ - ౪ - ౬. ౩ రభ్యమా - ౧.

- (౧౧౨౩.) యథోక్తం భగవతాపరాశరేణ,
 (౧౧౨౪.) “వణ్ణాశ్రమాచారవతాపురుషేణపరఃపుమాన్ - విష్ణురారాధ్య
 తేపణ్ణానాన్యస్తత్తోషకారకః” ఇతి.
 (౧౧౨౫.) నిఖిలజగదుద్ధారణాయ అవనితలేవ తీర్థః పరబ్రహ్మభూతః పురుషో
 శ్రమఃస్వయమేవైతదుక్తవాన్,
 (౧౧౨౬.) “స్వకర్మనిరతసిద్ధిం యథావిష్టతి తచ్చక్షుణ్ణు-
 యతఃప్రవృత్తిరూతానాం యేన సర్వమిదం తతమ్॥
 స్వకర్మణా తమశ్చర్యసిద్ధిం విష్టతి మానవః” ఇతి.
 (౧౧౨౭.) యథోక్తతక్రమపరిణతభక్త్యైకలభ్యవః- [10]

౩౯౮౦. ప్రీతిరూపభ్యానేన,
 ౩౯౮౧. నిరతితయానందరూపదివ్యాత్మస్వరూపానుసంధానం నిర
 తితయప్రియం సిద్ధ్యతి; [తి,-
 ౩౯౮౨. తదేవ సాక్షాత్కారరూపమనుభవాభినివేశం జనయ
 ౩౯౮౩. సోభినివేశపరమభక్తిరితియావత్. [15]

- (౧౧౨౩) ౩౯౮౨. కర్మానుగృహీతత్వే ప్రమాణమాహ (యథోక్తమ్-) ఇతి.
 (౧౧౨౪) ౩౯౮౩. (తత్తోషకారకః) ఇత్యనేన, భగవతోష హేతుభూత
 జ్ఞానాశ్చత్వం సిద్ధమ్.
 (౧౧౨౫) ౩౯౮౪. భగవద్వచనందర్శయన్, తదాత్మ్యతీతయమాహ (నిఖి
 ల-) ఇతి. [20]

- (౧౧౨౬) ౩౯౮౫. [“స్వకర్మణా... సిద్ధిం విష్టతి”] ఛేత్ కథంభక్తేరుపా
 యత్వమిత్యశ్రాహ (యథోక్త-) ఇతి -
 ౩౯౮౬. యథోక్తకర్మానుగృహీత (క్రమపరిణతభక్త్యైకలభ్యః)
 ఇత్యర్థః.

(౧౧౨౮.) ^౧బోధాయన-టఙ్క-ద్రమిడ-గుహ-దేవ-కపర్ది - భారుచి - ప్రభృ
^౨త్యవిగీత-

(౧౧౨౯.) శిష్టపరిగృహీతపురాతన^౩వేదవేదాంతవ్యాఖ్యానసు^౪వ్యక్తార్థశ్రుతి
 నికరదర్శితోయంపథాః:- (5)

(౧౧౩౦.) అనేన,చార్వాక-శాక్య-

(౧౧౩౧.) ఔలూక్య-అక్షపాద-క్షపణ-కపిల-

(౧౧౩౨.) పతంజలిమతానుసారిణో వేదబాహ్యః వేదావలంబికుదృష్టిభిన్న
 హనిరస్తాః.

(౧౧౨౮) ౩౯౫౭. *పూర్వము పేయస్వరూపనిఘ్నోద్వే,స్వోక్తప్రకారస్య
^౧వి(శిష్టపరిగృహీత)^౨వ్యాఖ్యానమూలత్వము క్తమ్;-

౩౯౫౮. ఇదానీంతదపివిశదయన్,ఉపాసనస్వరూపస్య(యథో
 దిత) ప్రకారస్యతన్మూలత్వమాహ(బోధాయన-)ఇతి.-

౩౯౫౯. టఙ్కః, బ్రహ్మనదీ.

(౧౧౨౯) ౩౯౬౦. (శిష్టపరిగృహీత) శబ్దః,(అర్థ)విశేషణమ్. (15)

(౧౧౩౦) ౩౯౬౧. “ఉక్తార్థవిరుద్ధముపాయోపేయస్వరూపం వర్ణయంతో
 వాదినః,-తర్కానుగృహీతశ్రుతివిరోధాదేవనిరస్తాః”,
 ఇత్యాహ (అనేన-)ఇతి

(౧౧౩౧) ౩౯౬౨. (ఔలూక్యః)- కణాదః.

(౧౧౩౨) ౩౯౬౩. (పతంజలిమత)మ్ హైరణ్యగర్భమ్. (20)

౩౯౬౪. (అక్షపాదా)దీనాంవేదపామ్రాణ్యాభ్యుపగమేపి,వేద
 విరుద్ధార్థానాంకుతర్కమూలానామభ్యుపగమాత్,
 వేదస్యపారుషేయత్వాభ్యుపగమాచ్చ;

౩౯౬౫. త(స్తూతానుసారి)ణాం(బాహ్య)సామ్యాద్బాహ్యత్వో
 క్తిః. (25)

మూ - ౧ - భగవద్బోధా - ౧ - ౯ - ౧౦ - ౧౨. ౨ తృతియః - ౮. తృతిగా
 శశి-౧ - ౯. ౩ వేద - ౮-౯-౧౨ స. ౪ అర్థ-౧ స. స్వప్రార్థ - ౮. * (౧౦౭౧-౧౦౯౪)

వ్యా - ౧ - వి - ౮-౯ - స. ౨-తద్వ్యా - ౩. ౩ - వ్యాఖ్యానని - ౩.

(౧౧౩౩.) వేదావలమ్బినామపియ : థావస్థితవస్తువివర్యస్తదృశాంబాహ్య
సామ్యంనునైవోక్తమ్,

(౧౧౩౪.) “యావేదబాహ్యస్సన్మితయఃయాశ్చకాశ్చకుదృష్టయః-
సర్వాస్తానిష్ఫలాఃప్రేత్యతమోన్యోహితాస్సన్మితాః” ఇతి-

(౧౧౩౫.) “రజస్తమోభ్యానుస్ఫుప్తంఉత్తమంసత్త్వమేవయేహంస్వా
భావికోగుణః,

(౧౧౩౩) ౩౯౬౬. “వేదావలమ్బికుదృష్టీనాంనిరాసోబాహ్యోనామివనోప
వద్యతే,

౩౯౬౭. వేదావలమ్బినాం(వేదైకరుచి)త్వమూలసత్త్వగుణో
ద్రేకాత్”ఇత్యుక్తాహ (వేదావలమ్బినామపి-)ఇతి-

౩౯౬౮. “ఉత్పద్యంతేవ్యధస్తేచయాన్యతోన్యానికానిచిత్ -
తాన్యర్వాకాలికతయా నిష్ఫలాన్యన్మతానిచ” ౨
ఇతిశ్లోకేనబాహ్యోనిరస్తాః,

౩౯౬౯. “అర్వాకాలికతయా” ఇత్యనేన, దోషమూల (15)
త్వంసూచితమ్.-

౩౯౭౦. “నిష్ఫలాని” తదగ్ధానుస్థానేషునైష్ఫల్యమ్.

౩౯౭౧. (అన్యతాని) తత్త్వస్థితే(రన్మత)త్వమ్.

౩౯౭౨. ఏవమ్, పూర్వశ్లోకేబాహ్యనాం నిరస్తత్వాత్,

౩౯౭౩. [“యావేదబాహ్యః”] ఇత్యాదిశ్లోకేకుదృష్టీనాం(20)
బాహ్యసామ్యమేవవివక్షితమ్” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౧౩౪) ౩౯౭౪. కుదృష్టీనామపి(వేదైకరుచి) త్వమూలసత్త్వగుణోద్రే
కాత్తన్నిరాసానుపపత్తిశ్చాంపరిహరన్, ఫలితార్థ
మాహ(రజ) ఇతి.-

౧॥ మ - స్మృ - ౧౨ - ౯౫. ౨॥మ-స్మృ-౧౨-౯౬.

(25)

మూ - ౧ - భోవస్థి - ౮. ౨ - సమత్వత్త్వ - ౧. సామ్యవృత్తిహీనో - ౮. ౩మ
వ విషయం - ౯.

వ్యా - ౧ - వైకరు - ౯.౨ ఫర్వాను - ౯. నుస్థానేనై - ౧ - ౨ - ౩, 13 - శే
సబా - ౩ - ౪ - ౫.

(౧౧౩౬.) తేషామేవవేదైకరుచిః వేదార్థయాథాత్మ్యావబోధశ్చ" ఇత్యర్థః.

(౧౧౩౭.) యథోక్తంమాత్రే,

(౧౧౩౮.) "సజ్జీర్ణాసాస్సత్వికాశ్చైవరాజసాస్తామసాస్తథా" ఇతి.

౩౯౭౫. "[రజస్తమోభ్యాసుస్పృష్టం]" [తమోస్థిమహితా
స్సృతాః] ఇత్యత్ర, [తమ] శ్శబ్దః, రజసోఽప్యపలక్షణా
ర్థః, శుద్ధసత్త్వవ్యతిరిక్తత్వాత్," ఇత్యభిప్రాయేణ
(రజస్తమోభ్యామ్-) ఇత్యుక్తమ్.

౩౯౭౬. (స్వాభావిక) ఇత్యనేన, సత్త్వగుణస్వస్థాయిత్వం
వివక్షితమ్, [10]

౩౯౭౭. అనేన, క్వచిత్ప్రమాద్యతోవ్యావృత్తిః.

(౧౧౩౯) ౩౯౭౮. (తేషామేవవేదైకరుచిర్వేదార్థయాథాత్మ్యావబోధ
శ్చ-) ఇతి-

౩౯౭౯. "వేదావలబ్ధికుదృష్టీనాం(వేదైకరుచి) త్వమూలస
త్త్వగుణసద్భావేపి, [15]

౩౯౮౦. తదర్థయాథాత్మ్యానవబోధహేతుభూతరజస్తమస్సం
భవాత్ తేనిరసనీయాః" ఇత్యర్థః.

౩౯౮౧. "బాహ్యేనామపినున్త్రజపధ్యానాదిషుదృష్టఫలత్వా
త్తదనుస్థానస్యననైష్యుక్తమ్" ఇతిశబ్దావ్యావృత్త్య
ర్థం("ప్రేత్య") పదమ్. [20]

(౧౧౪౦) ౩౯౮౨. శుద్ధసత్త్వవ్యతిరిక్తానామప్రమాణ్య హేతుత్వమభి
ప్రేత్యమాత్యవచనం దర్శయతి(యథోక్తమ్-) ఇతి.

(౧౧౪౧) ౩౯౮౩. (సజ్జీర్ణాః) ఇత్యాదివచనేప్రమాణాప్రమాణవిభాగ
కథనాభావేపి,

౩౯౮౪. సాత్త్వికాదివిభాగకథనస్యప్రయోజనాన్తరాభావా
త్ప్రమాణ్యాప్రామాణ్యనిర్ణయ ఏవప్రయోజనమ్"
ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౧౩౯.) కేచిద్భక్తకల్పాః సజ్జీర్ణాః,

(౧౧౪౦.) కేచిత్ - సత్త్వప్రియాః,

(౧౧౪౧.) కేచిత్ - రజఃప్రియాః,

(౧౧౪౨.) కేచిత్తమఃప్రియాః, ఇతి కల్పా విభాగముక్తాః, [5]

(౧౧౪౩.) సత్త్వరజస్తమోమయానాంతత్త్వానాం మాహాత్మ్యవర్ణనోఽప్య,
తత్తత్ కల్పాప్రిక్త పురాణేషు సత్త్వాదిగుణమయేన బ్రహ్మణాక్రి
యత ఇతి చోక్తమ్.

(౧౧౪౪.) “యస్మిన్ కల్పే తు యతోఽప్రిక్తం పురాణం బ్రహ్మణా పురా-

తస్య తస్య తు మాహాత్మ్యంతత్త్వరూపేణ వర్ణ్యతే” ఇతి. [10]

(౧౧౩౯) ౩౯౮౫. ఉదాహృతశ్లోకం వ్యాచక్షే (కేచిత్ -) ఇతి.

౩౯౮౬. (“సంక్షేప్తా”) చిత్రానాం విశేషాః - (బ్రహ్మకల్పాః),

“యస్మిన్ కల్పే తు” ఇత్యుక్తేరితి భావః.

౩౯౮౭. కల్పానాం రజఃప్రభృతిగుణప్రియమర్థమ్, తస్మిన్ కల్పే
బ్రహ్మణస్తగుణప్రియమర్థాత్. [15]

(౧౧౪౩) ౩౯౮౮. [“యస్మిన్ కల్పే”] ఇత్యాదేరుదాహరిష్యమాణస్య ల
ర్థమాహ (సత్త్వరజస్తమో మయానాంతత్త్వా
నామ్) ఇతి.

౩౯౮౯. దైవతానామిత్యర్థః.

(౧౧౪౪) ౩౯౯౦. [“యస్మిన్”] ఇతి [“యస్మిన్ కల్పే”] [“యత్”]-
[“పురాణం.”] [“బ్రహ్మణా”] [“ఉక్తమ్”],

౩౯౯౧. తస్మిన్ కల్పే తత్పురాణఇత్యధ్యాహరణః.

౩౯౯౨. [“తస్య తస్య”] ఇతి సకల్పవర్ణనాని బ్రహ్మణో దివ
సానాం మాహాత్మ్యం పురాణేషు వర్ణ్యతే,

- (౧౧౮౫.) విశేషతశ్చక్రమ్,
 (౧౧౮౬.) “అగ్నేశ్వినస్యమాహాత్మ్యన్తామసేషుప్రకీర్త్యతే.
 రాజసేషుచమాహాత్మ్యమధికంబ్రహ్మణోవిదుః”, -
 (౧౧౮౭.) “సాత్వికేష్వభకత్పేషుమాహాత్మ్యమధికంహరేః-
 తేష్వేవయోగసంసిద్ధాగమివ్యన్తిపరాంగమ్”, -
 (౧౧౮౮.) “సంకీర్ణేషుసరస్వత్యాపితృణామ్”^౧ ఇత్యాది.

౩౯౯౩. [“అగ్నేశ్వినస్య”] ఇతిదేవతావిశేషవర్ణనపరత్వస్యవ
 త్యమాణత్వాచ్చ;-

౩౯౯౪. [“తస్యతస్య”] ఇతిపదమ్, తత్తద్దేవతావిశేషపరమ్,

౩౯౯౫. అతః, తస్మిన్గ్రంథేతస్మిన్పురాణే తత్తద్గుణప్రచురస్య
 తస్యతస్యదైవతస్యమాహాత్మ్యంవర్ణ్యతఇత్యర్థః:-

౩౯౯౬. యద్వా:- కల్పమాహాత్మ్య ప్రతిపాదనంనామ, తత్త
^౨తాల్లానుగుణదేవతామాహాత్మ్యప్రతిపాదనమ్,

౩౯౯౭. యథాపురవర్ణనంనామ, పురస్థపురుషగుణవర్ణనమ్,

౩౯౯౮. యథాచోపనవర్ణనంనామ, తదసాధారణవృత్తాదివర్ణ
 నమ్.

(౧౧౮౫) ౩౯౯౯. కిందైవతంకింగుణకమిత్యతాహ్రహ(విశేషతశ్చ-) ఇతి.-

౪౦౦౦ జగత్సృష్టరీశ్వరస్య బ్రహ్మణోగుణోపత్వంసప్తవతి,-

౪౦౦౧. గుణవిభాగకథనస్యకింప్రయోజనమ్? [౨౦]

౪౦౦౨. “సక్లేష్టాస్సాన్తిత్వికాశ్చ” ఇత్యాదివచనమ్. కిణ్ణుణ,
 కేనబ్రహ్మణాహ్రక్రమ్?

౧॥ మా - పు - ౫౩ - ౭౪.

మూ - ౧ - మచక - ౧౦ - ౧౨. ౨ పితృణాం - ౧౦ - ౧౨ స. పితృణాంశ్చని
 గద్యతే - ౧.

వ్యా - ౧ - స్వేత్యాదిదే - ౩. ౨ త్కల్పాను - ౧ - ౯. ౩ వర్ణావ - ౩ - ౬ - ౮ -
 ౯. ౪ - వశ్యత్వంస - ౨ - ౩ - ౮ - ౯. ౫ - శ్చవేత్యాదివ - ౨ - ౮ - ౯.

(౧౧౪౯.) పతమ క్తంభవతి, - అది యేత్రజ్ఞత్వాత్ బ్రహ్మణ స్తస్యాపి కేషు దిద
హస్సు సత్త్వము ద్రిక్తమ్, కేషు చిద్రజః, కేషు చిత్తమః, -

(౧౧౫౦.) యథో క్తంభగవతా, “నతద స్తి పృథివ్యాం వాది విదే వేషు వాపునః -
సత్త్వం ప్రకృతిజైర్ము క్తం యదేభిస్సన్యత్తి గ్రభిర్గుణైః” ఇతి -

(౧౧౫౧.) “యో బ్రహ్మణం విదధాతి పూర్వం యో వై వేదాం శ్చ ప్రహిణోతి
తస్మై” ఇతి శ్రుతేః,

(౧౧౫౨.) బ్రహ్మణోపి సృజ్య త్వేన శాస్త్రవశ్య త్వేన చ యేత్రజ్ఞత్వంగమ్యతే,

(౧౧౫౩.) సత్త్వప్రాప్యేష్వహస్సుతదిత రేషు చ యాని పురాణాని బ్రహ్మణా
పోక్తాని, [10]

(౧౧౫౪.) తేషాం పరస్పరవిరోధేన తస్మాత్పాకాహం పోక్తం పురాణమేవ య
థార్థమ్,

(౧౧౫౫.) తద్విరోధ్యన్యదయథార్థమ్ ఇతి, -

(౧౧౪౯) ౪౦౦౩. * “భూయసాం బలీయస్త్య”³ న్యాయాదిదంపచనంబ
హుభిశ్చ పురాణైర్భాగ్యమ్’ ఇతి శబ్దా-యామాహ
(పతమ క్తమ్!) ఇతి.

(౧౧౫౧) ౪౦౦౪. బ్రహ్మణః యేత్రజ్ఞత్వం కథమిత్యత్రాహ [“యో బ్రహ్మ
ణమ్-”] ఇతి.

(౧౧౫౨) ౪౦౦౫. (సృజ్య త్వేన) - విచ్ఛత్వ శ్రవణాదపహతపాశ్చత్వాది
శ్రవణరూపాపవాదరహితజన్మవత్స్వేనేతిభావః. [20]

౪౦౦౬. (శాస్త్రవశ్య త్వేన) శాస్త్రప్రదానం హితత్వాపేక్షాస్యే
తిభావః.

(౧౧౫౩) ౪౦౦౭. తతః కిమ్? ఇత్యత్రాహ (సత్త్వ-) ఇతి.

(౧౧౫౪) ౪౦౦౮. భూయసాం బలీయస్త్య సయం పరిహరతి (తేషామ్) ఇతి. -

౧॥ ౧-ఉ-౧౮-౪౦. ౨॥ శ్వే - ఉ - ౬ - ౩౫. ౩॥

మూ-౧-ఇతి-౮-౧౦ స.

వ్యా-౧-భవతితి-౪-౫-౯. ౨ త్వేనేతి-౪-౫-౬. త్వేన శాస్త్రవశ్యత్వశ్చ - ౮-౯.

౩-న్యాయం పరి-౩.

శ్రీ మత్తాత్పర్యదీపికాయామైక్యవేదార్థసంగ్రహః.

(౧౧౫౬.) పురాణనిర్ణయాయైవేదమ్,-

(౧౧౫౭.) సత్త్వనిష్ఠేనబ్రహ్మణాభిహితమితివిజ్ఞాయతేఽథితి.

౪౦౦౯. “నైతద్వచనవిరోధాత్తేషాంభాషః,-

౪౦౧౦. కింతుపరస్పరవిరోధాత్, [6]

౪౦౧౧. కృత్సపురాణానామర్థనిర్ణాయకత్వశక్తివిరహేనసతి,

౪౦౧౨. “తాని-కిమ్,-కాత్సేన్యనత్యాజ్యాని,

ఉత,-కానిచిత్స్వకార్యాణి? ఇత్యపేక్షాయామ్!,

౪౦౧౩. “సత్త్వాదిమూలత్వలక్షణవైషమ్యపరమ్ఇదంవచనమ్,-

౪౦౧౪. అతోన*భూయసాంబలీయస్తయాన్యైస్యవాధః” ఇత్య

(౧౧౫౬.) ౪౦౧౫. ప్రయోజనమాహ(పురాణ-)ఇతి. [౪౪ః

(౧౧౫౭.) ౪౦౧౬. కిద్ధుణకేనోక్తమిత్యత్రాహ (సత్త్వనిష్ఠేన-)ఇతి.-

౪౦౧౭. “స్వతఃప్రమాణత్వాత్, అపవాదకవచనాన్తరాదర్శనాత్,

౪౦౧౮. “యోహఖలువా*అస్య” ఇత్యాదిమైత్రీయణీయ[15]

శ్రుత్యా, తత్తద్గుణకత్వేనాభిమతస్యతత్తద్దేవతావిశే

షస్యప్రతిపాదకానాంప్రబద్ధానామ్,

౪౦౧౯. తత్తద్గుణమూల త్వస్యోచితత్వరూపేణ వస్తుసామ

ర్థేనస్వతస్సిద్ధస్యప్రామాణ్యస్యస్థిరీకరణాచ్చ,-

౪౦౨౦. ప్రామాణ్య హేతుభూతరజస్తమోభి భవననిరాస

కసత్త్వమూలత్వంసిద్ధమ్” ఇతిభావః.

౧||*పూమీ-౩-౩-౧౦. ౨||మైత్రా-ఉ. ౫-ప్ర-౨. • ఖలువావాప్యఇతిముద్రితకోశపాఠః.

మూ - ౧ - ఏవ - ౮ న. ౨ - ఇతి - ౪ - ౫ - న.

వ్యా - ౧ - నిశ్చయ - ౧ - ౩. ౨ - ఆది - ౪ - ౫ న, ౩ - గత్యా - ౮. ౪ -

౪ - ౫ న. స్వ - ౧౦ న. ౫ - అప్రామా - ౩ - ౪ - ౫.

[25]

(౧౧౫౮.) సత్త్వాదీనాంకార్యంచభగవత్తేవోక్తమ్:-

(౧౧౫౯.) “సత్త్వాత్ సంజాయతేజ్ఞానంరజసోలోభపవచ ।

ప్రమాదమోహాతఃసంభవతోజ్ఞానమేవచ”౧-

(౧౧౬౦.) “ప్రవృత్తించనివృత్తించకార్యాకార్యేభయాభయే-

[5]

¹బద్ధమోక్షుంచయావేత్తిబుద్ధిస్సాపార్థసాత్వికీ॥

(౧౧౬౧.) యయాధర్మనుధర్మంచకార్యంచాకార్యమేవచ-

అయథావత్ ప్రజానాతిబుద్ధిస్సాపార్థరాజసీ॥

(౧౧౬౨.) అధర్మంధర్మమితియామస్యతేతమసావృతా-

సర్వాథాన్ విపరీతాంశ్చబుద్ధిస్సాపార్థతామసీ”౨-ఇతి-

[10]

(౧౧౬౩.) సర్వాన్ పురాణాథాన్ బ్రహ్మణస్స కాశాదధిగమ్యైవసర్వాణి

పురాణానిపురాణకారాశ్చక్రుః-

(౧౧౬౪.) యథోక్తమ్, “కథయామియథాపూర్వందత్తాద్యైర్మునిసత్తమైః-

పుష్టఃప్రోవాచభగవాన్ అబ్జయోనిఃపితామహః” ౩ ఇతి.

(౧౧౬౫.) అపారుషేయేషువేదవాక్యేషుపరస్పరవిరుద్ధేషుకథమితిచేత్;

(౧౧౬౬.) ౪౦౨౧. సాత్వికాదివిభాగోఽస్తు, తత్రకస్యప్రామాణ్యంకస్యా

ప్రామాణ్యమ్ ? ఇత్యత్రాహ (సత్త్వాదీనామ్-) ఇతి.

(౧౧౬౭.) ౪౦౨౨. “పురాణానాం బ్రహ్మప్రోక్తత్వేకధంపరాశరాది ప్రో

క్తత్వం సంఘటతే?” ఇత్యత్రాహ (సర్వాన్-) ఇతి.

(౧౧౬౮.) ౪౦౨౩. “పారుషేయేషు⁴ హివిరోధే, వక్తృగుణానుగుణప్రా

మాణ్యాప్రామాణ్యవిభాగఉపపద్యతే ?

౪౦౨౪. అపారుషేయశ్రుతివాక్యేషు, గుణానుగుణప్రామాణ్యా

ప్రామాణ్యవిభాగేననిర్వాహణానోపపద్యతే,” ఇతి

శబ్దతే (అపారుషేయేషు-) ఇతి.

(౧౧౬౬.) తాత్పర్యనిశ్చయాదవిరోధః,-

(౧౧౬౭.) పూర్వమేవోక్తః.

(౧౧౬౮.) ౪౦౨౫. పరిహరతి (తాత్పర్య-) ఇతి.

(౧౧౬౯.) ౪౦౨౬. “అభేదశ్చ త్యాదీనాం పూర్వాపర పర్యాలోచనాది
నానిర్వాహస్యోక్తత్వాత్, తేనైవప్రకారేణాత్రాప్యవి
రోధనిర్వాహః” ఇత్యభిప్రాయేణ (పూర్వమేవోక్తః)
ఇత్యుక్తమ్,- (౯౮౮-౧౦౧౫.)

౪౦౨౭. “ఏకపదుద్రః” ఇత్యాదివాక్యస్య పూర్వాపరపర్యా
లోచన యాక్రతోరేకదేవతాకత్వపరంతద్వాక్యమితి
నిశ్చయతే;

౪౦౨౮. “హరికేశాయ”^౨ ఇతిపదమ్, పదార్థయనపారమ్ప
ర్యాదేవవ్యాఖ్యాతమ్;

౪౦౨౯. “సోమశబ్దే”^౩ ఇత్యాదౌ ఋగ్వేదమస్తే సోమశబ్దో
౭పి సోమలతాపరః; [15]

౪౦౩౦. యోగాద్రూఢే ర్భలీయస్తాత్,

౪౦౩౧. సమాసవిభాగా భావేన పదక్రమాధ్యయనాత్,

౪౦౩౨. సోమలతావిషయే^౪ స్యమస్త్రీస్యవినియోగాచ్చ,

౪౦౩౩. సోమశబ్దస్యోమాసహిత వాచిత్యా సంభవాత్;-

౪౦౩౪. కిచ్చ, సోమశబ్దస్య దేవతాపరత్వేపి, రూఢ్యావగ [20]
తశ్చస్త్రీపవస్వరసతప్రతీయతే,

౪౦౩౫. ౩నయోగావసేయోరుద్రః;

౪౦౩౬. అతోనకిచ్చిదేతత్-

౪౦౩౭. అస్మిన్నస్త్రే “జనితా”^౫ ఇతిపదంచప్రీణనార్థమ్.-

౪౦౩౮. ఏవమన్యదపి, ప్రకరణాలోచనాది భిషనిహర్తవ్యః^[25]
మ్” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౧౬౮.) యదపి చేదంవిరుద్ధమివదృశ్యతే:—

(౧౧౬౯.) “ప్రాణంమనసినహకరణైర్నాదాస్తేపరాత్మని - సంప్రతిష్ఠాప్య
ధ్యాయితేశానంప్రధ్యానియైత్రేవంసర్వమిదమ్-
బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేద్వాస్త్రీసర్వేసం ప్రసూయంతే-
సకారణం... కారణంతు ధ్యేయః-

సర్వైశ్చసర్వసంపన్నస్సర్వైశ్చరశ్శంభురాకాశమధ్యేధ్యేయః”

(౧౧౭౦.) “యస్మాత్ పరస్మాదపరమస్తికించిద్యస్మాన్నాణీయోనజ్యాయో
స్తికశ్చిత్-

వృక్షఇవస్తభోదివితిష్ఠత్యేకస్తేనేదంపూర్ణం పురుషేణసర్వమ్-
తతోయదుత్తరతరంతదరూపమనామయమ్-

యపితద్విదురమృతాస్తేభవంతి-

అథేతరేదుఃఖమేవాపియంతి-

సర్వాననశిరోగ్రీవః సర్వభూతగుహాశయః - సర్వవ్యాపీచ
భగవాన్ తస్మాత్ సర్వగతఃశ్చివః”^౧ [15]

(౧౧౭౧) “యదాతమస్తన్నదివాన రాత్రిర్నసన్నచాసచ్ఛివ ఏవకేవలః-
తదక్షరంతత్సపితుర్వరేణ్యంప్రజ్ఞాచతస్మాత్ ప్రస్మతాపురాణీ”

(౧౧౭౨.) ^౩ ఇత్యాది.

(౧౧౬౮) ౪౦౩౯. “ఏవమ్, వేదపూర్వభాగవచసాంవిరోధేనిర్వాచ్యమా
స్తు, [20]

౪౦౪౦. ఉపనిషద్భాగేష్వ^౨ న్యపరత్వాద్యభావాత్తత్ర కథంని
ర్వాహః?” ఇత్యత్రాహ(యదపి) ఇతి

(౧౧౭౩) ౪౦౪౧. (ఇత్యాది) శబ్దేన అథర్వశిరోవాక్యాని, చతుర్ముఖకా
రణత్వపరాణి,

౪౦౪౨. “హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాగ్రే”^౪ “ధాతాయథాపూ
ర్వమకల్పయత్”^౫ “ప్రజాపతిప్రజాలస్మజత”^౬
ఇత్యాదివాక్యానిచ, వివక్షితాని.

౧॥ అ - ఇతి. ౨॥ శ్వే - ౩ - ౧౮. ౩॥ శ్వే-౪-౩౫. ౪॥ ర-కా-౨-ప్ర-౩౪.
౫॥ శ్చ - ఉ - నా - ౧ - ౩౮. ౬॥ ౨-కా-౧-ప్ర-౧.

మూ - ౧ - యతివ్యంస - ౧ - ౨. ౨ - అకా - ౪ - ౫ - ౯. సకారణం -
౧౦ - ౧౧ న.

వ్యా - ౧ - అవిరోధేన - ౮. ౨ - చ్చనన్యపరత్వాత్ - ౧.

(౧౧౭౩.) *నారాయణః పరంబ్రహ్మ, ఇతి చ పూర్వ మేవ ప్రతిపాదితమ్,
తేనాస్య కథమవిరోధః;

(౧౧౭౪.) అత్యల్ప మేతత్ :-

(౧౧౭౫.) “వేదవిత్ప్రవరప్రోక్తవాక్యన్యాయోపబృంహితాః -

వేదాస్సాన్యాహరింప్రాహుర్జగజ్జన్మాదికారణమ్” ౧.-

(౧౧౭౬.) “జన్మాద్యస్య తః” ౨

(౧౧౭౭.) “యతోవా ఇమాని భూతాని జాయంతే - యేన జాతాని జీవంతి -

యత్ప్రయన్త్యభిసంపితేన్తి - తద్విజ్ఞానస్వ-తద్భ్రష్టేతి” ౩

జగజ్జన్మాదికారణం బ్రహ్మేత్యవగమ్యతే; [10]

(౧౧౭౮.) తచ్చ, జగత్ సృష్టిప్రళయప్రకరణేష్వేవావగతవ్యమ్.

(౧౧౭౩.) ౪౦౪౩. తతః కిమ్? ఇత్యత్రాహ (నారాయణః) ఇతి.

(౧౧౭౪.) } ౪౦౪౪. పరిహరతి (అత్యల్పమ్) ఇత్యాదినా.
(౧౧౭౫.) }

(౧౧౭౫.) ౪౦౪౫. తత్ర ప్రథమం స్వపక్షం ప్రతిజానీతే (“వేదవిత్” -) ఇత్యా
దిశ్లోకేన - [15]

౪౦౪౬. (“వేదవిత్ప్రవరప్రోక్తవాక్యన్యాయోపబృంహితాః”)
ఇతి.

౪౦౪౭. స్మృతీ-తిహాస-పురాణ-మీమాంసా (న్యాయోపబృంహితాః) ఇత్యర్థః.

(౧౧౭౬.) ౪౦౪౮. తత్ర స్వపక్షస్య ప్రతిజ్ఞాతస్య ప్రమాణముపన్యసిష్యన్,
౪౦౪౯. ప్రథమం కారణవాక్యాన్యదాహరిష్యన్, సూత్రపురస్స
రం లక్షణవాక్యమాహ [జన్మాది-] ఇతి.

౪౦౫౦. “జగత్కారణం వస్తుబ్రహ్మస్తు, తచ్చ జగత్కారణం కి
మ్?” ఇత్యపేక్షాయామాహ (తచ్చ-) ఇతి.

౧॥

౨॥ బ్ర - సూ - ౧ - ౨. ౩॥ తై - శ్చ - ౧.

మూ - ౧. ౧౪౪౦-౧౦-౧౧.౨- చ ౧ - ౧౦ స. చ పూర్వోక్త - ౧౧. ౩ - ౪

ఇతి - ౧.౨. ౪ - ౪౪౦ బ్రహ్మ - ౧ - ౯.

వ్యా - ౧ - ల్పమేతదిత్యా - ౨ - ౩ - ౪ - ౫ - ౮. ౨ - జగత్కారణమ్ - ౯

(౧౧౭౯.) “సదేవసోమ్యేదమగ్రాసీత్ - ఏకమేవాద్వితీయమ్” ఇతి,-
జగదుపాదానతా జగన్నిమిత్తతా జగదన్తర్యామి తాదిముఖే
నపరమకారణంసచ్చజ్జేనప్రతిపాదితమ్.-

(౧౧౮౦.) అయమేవార్థః, “బ్రహ్మవాఇదమేకపవాగ్రాసీత్”^౨ ఇతిశాఖా
స్తరే[బ్రహ్మ]శబ్దేనప్రతిపాదితః,

(౧౧౮౧.) అనేన*సచ్చబ్రాభిహితంబ్రహ్మేశ్వవగతమ్.-

(౧౧౮౨.) అయమేవార్థః, శాఖాస్తరే “ఆత్మావా ఇదమేకపవాగ్రాసీత్ -
నాన్యత్ కిచ్చనమిషత్”^౩ ఇతి,

౪౦౫౧. (జగత్సృష్టిప్రళయప్రకరణేష్వేవ-) ఇతి.- సరూపాస

¹ నాదివిధిపరేషు “శమ్మురాకాశమధ్యేధ్యేయః” ర

ఇత్యాదిష్టిశ్శర్థః.- [మ?;-

(౧౧౭౯) ౪౦౫౨. “తత్రహికారణత్వాను వాదేనధ్యేయతావిధిపరత్వ

౪౦౫౩. జగత్సృష్టిప్రళయప్రకరణేషు[సత్] [బ్రహ్మ]ఇత్యాది

భిర్బహుభిశ్శబ్దైఃకారణత్వప్రతిపాదనాన్నారాయణ

స్యైవకారణత్వసిద్ధిః” ఇత్యత్రాహ(సదేవ-) ఇతి.

(౧౧౮౦.) ౪౦౫౪. *గతిసామాన్య”^౪ న్యాయాత్, సర్వేషాంకారణవా

క్యానామైకకర్తృత్వభిప్రేత్య,

౪౦౫౫. ఉదాహృతనాన్వైకార్థంవాక్యాన్తరందర్శయతి

(అయమేవ-) ఇతి.-

[²⁰]

(౧౧౮౧.) ౪౦౫౬. కారణవాక్యజాతైకార్థ్యసిద్ధమ్, -సచ్చబ్రహ్మ-

[బ్రహ్మ]శబ్దార్థేపర్యవసానమాహ (అనేన-) ఇతి.

(౧౧౮౨.) ౪౦౫౭. వాక్యాన్తరమ్, ఉక్తవాన్వైకార్థమాహ (అయమేవ-)

౪౦౫౮. (అయమేవార్థః)(ప్రతిపాదిత) ఇత్యర్థః. [ఇతి.-

౧||సామశా-భా-ఉ - ౬ - ౨ - ౧. ౨|| శుక్లయ-శా - బృ - ఉ - ౩ - ౪ - ౧౦.

౩|| అథర్వ-శా-ఐత-ఉ-౧.౪|| అ - శిఖా. ౪|| బ్ర-సూ-౧-౧-౧౧.

మూ - ౧ - ఆది - ౪ - ౫ స. ౨ - ద్వాదశత - ౧.

వ్యా - ౧ - ఆది - ౪ - ౫ స. ౨ - నాన్ననారా - ౨ - ౩. ౩ - వకభంకార -

౪ - ౫. ౪ - సామ్యన్య - ౧. ౫ ధ్యేధ్యంస - ౧ - ౨.

(౧౧౮౩.) 'తథా,["సద్"బ్రహ్మ'] శబ్దాభ్యామాత్మైవాభిహితఇత్యవగమ్యతే;-

(౧౧౮౪.) తథాచశాఖాంతరే "ఏకోహవై నారాయణ ఆసీత్ సబ్రహ్మనే శాన్-నేమేద్యావాప్యభివీ" ఇత్యాదినా, *సద్భ్రహ్మాత్మా[5] దిపరమకారణం చిభిశ్శబ్దైః నారాయణపవాభిధీయత ఇతి స్మీయతే.-

(౧౧౮౩.) రం౫౯. (*సద్భ్రహ్మశబ్ద)యోః (ఆత్మ)పర్యవసానమాహ! (తథా-)ఇతి. [త్వేపి]

(౧౧౮౪.) రం౬౦. [ఆత్మ] శబ్దస్య [సద్భ్రహ్మ] శబ్దాపేక్షయాచిశేషశబ్ద రం౬౧. [నారాయణ] శబ్దాపేక్షయాసామాన్య శబ్దత్వాత్తత పర్యవసానమాహ (తథాచ-)ఇతి.-

రం౬౨. శివకారణత్వవాదినాప్యాపేక్షిక సామాన్యవిశేష భావోభ్యుపేత్యః,

రం౬౩. అన్యథాబహుకారణత్వప్రసక్తాత్;- [15]

రం౬౪. తత్ర,శివాదిశబ్దానామపినారాయణశబ్దాపేక్షయాసామాన్యశబ్దత్వాత్ నారాయణేపర్యవసానమితిభావః.

రం౬౫. "యథా, "పశునాయజేత" ఇత్యత్రపశుసామాన్యవాచి[పశు] శబ్దః,

రం౬౬. " ఛాగన్యవపాయామేదసః" 3 ఇతిమన్తస్థ [ఛాగ] శబ్దోక్తవిశేషే పర్యవస్యతి;

రం౬౭. ఏవమ్, [సద్భ్ర]బ్దః,బృహదబృహత్సాధారణత్వాత్[బ్రహ్మ] శబ్దోక్తవిశేషే పర్యవస్యతి;

రం౬౮. చేతనాచేతనసాధారణో [బ్రహ్మ]శబ్దః,

రం౬౯. చేతనైకాంత్యాత్ శబ్దోక్తవిశేషేపర్యవస్యతి; [25]

రం౭౦. తథా,[ఆత్మ]శబ్దశ్చసర్వచేతనసాధారణః,నారాయణ ఏవవిశేషేపర్యవస్యతీతి,

రం౭౧. నారాయణఏవ [సద్భ్రహ్మాత్మ] శబ్దైరభిధీయతేః" ఇత్యర్థః.

౧॥ మహాప. ౨॥

౩॥ ౩ - ఆప్ట - ౬ - ప్ర - ౨౩.

మూ - ౧ - తథా - ౧ - ౧౦ - స. ౨వాచకత ఇ - ౧. ౩ ధీవీరకక్షత్రాణీత్యా ౧౧. ఆదినా - ౧౨ - స. ౪ - ఆత్మ - ౮ స. ౫ - దివిః - ౧ - ౪ - ౧౦ - ౧౨.

వ్యా - ౧ - ఆత్మేతి ౩. సుతి ౪ - ౫ - ౬. ౨ నానా - ౪ - ౫ - ౮. ౩ - ఇతి. ౧ - ౨ - ౩ స. ౪ - ఆత్మ - ౩ స. త్వాదిశ - ౧ - ౨.

౪౦౭౨. నను, “ఏకోహవై నారాయణః”^౧ ఇత్యత్రాను వా
దసూచక [హవై] శబ్దవ్రణాత్,

౪౦౭౩. “సర్వాణీహవాఇమానిభూతాన్యాకాశాదేవసముత్ప
ద్యంతే,”^౨ ఇతివాక్యవత్, [క్షమ్.-

౪౦౭౪. ఇదమపి వాక్యమనువాదపరమితి, - వాక్యాంతరసాపే

౪౦౭౫. తత్ర, “తద్వృత్తమేవకారశ్చస్యాదుపాదేయలక్షణమ్”^౩
ఇతి,

౪౦౭౬. విధిత్వసూచకవకారవతా “నసన్నచాసత్”^౪ ఇత్యా
దివాక్యేనోక్తశ్శివపవానూద్యతే ఇతి, - [10]

౪౦౭౭. అత్రోచ్యతే:-

౪౦౭౮. “అప్రాప్తేహిశాస్త్రమర్థవత్”^౫ ఇతిన్యాయేనస్వతః
ప్రాప్తస్యవిధిత్వస్య [హవై] శబ్దోనభజ్జకః,

౪౦౭౯. “యదాగ్నేయోష్ఠాకపాలః”^౬ ఇత్యత్ర,

౪౦౮౦. “యద్వృత్తయోగః ప్రాథమ్యమిత్యాద్యుద్దే ‘శ్వలక్షణ
మ్’^౭ ఇత్యనువాదసూచకయచ్ఛబ్దసద్భావేపి,

౪౦౮౧. “వచనానిత్వపూర్వత్వాత్,”^౮ ఇతిసూత్రేణవిధిత్వం
స్థాపితమ్,

౪౦౮౨. ప్రమాణాంతరాప్రాప్తత్వాత్;-

౪౦౮౩. తథా, “ఉపరిహిదేవేభ్యోధారయతి”^౯ ఇత్యత్ర[హి]శబ్ద
సద్భావేపి, “విధిస్తుధారణేపూర్వత్వాత్”^{౧౦} ఇతి
సూత్రేణవిధిత్వంస్థాపితమ్;

౪౦౮౪. తస్మాత్, నస్వతఃప్రాప్త విధిత్వభజ్జకో[హవై]శబ్దః,

౪౦౮౫. అపితు, ప్రమాణాంతరేణవిధితేభ్యగ్నేయప్రయుక్తశబ్దస్య
గతిప్రదర్శకః;-

౧॥ మ-ఉ. ౨॥ ఛా-ఉ. ౧ - ౧౧. ౩॥

౪॥ శ్వ-౪-౩౫. ౫॥ మ

౬॥ అ-కా-౫ - ప్ర-౧౬. ౭॥

౮॥ పూ-మి-౩-౫-౬. ౯॥

౧౦॥ పూ-మి-

వ్యా - ౧ - త్వి - ౧ - ౪ - ౫ శ. ౨ టా - ౧ - ౪ - ౫-శ. ౩ - యథాయదా -
౯ - ౧౦. ౪ - శ్వస్వ - ౩ - ౪ - ౫. ౫ త్యాద్యను - ౩.

౪౦౮౬. * ఆకాశకారణత్వవాక్యేత్వయోగ్యత్వాదినా విధి
త్వభక్త్యాత్,

౪౦౮౭. [హవై]శబ్దః, - అనువాదరూపతాజ్ఞాపకః -

౪౦౮౮. అత్రతు, ప్రమాణాంతరాప్రాప్తత్వాత్, విధిత్వభజ్జ[5]
కాభావాచ్చ,

౪౦౮౯. [హవై]శబ్దః, - నస్వతఃప్రాప్తవిధిత్వభజ్జకః -

౪౦౯౦. “శివపవ” ఇత్యనేన విధిత్వం భగ్నమ్” ఇతిచేత్ -న;

౪౦౯౧. “శివాస్తేసస్తుపన్ధానః”¹ “శివంకర్తాస్తు”² “శివశ్శివానా
మశివోశివానామ్”³ “ఇత్యాదిష్వధాంతరపరత్వద[10]
ర్కనేన,

౪౦౯౨. శివశబ్దస్యసాధారణత్వాత్.

౪౦౯౩. సాధారణోపవిధిత్వభజ్జకశ్చేత్ -

౪౦౯౪. “సదేవ”⁴ ఇత్యాదిశబ్దాత్ “శివపవ”⁵ ఇతిస్వవాక్య
స్యానువాదరూపత్వమస్తు; [15]

౪౦౯౫. తస్మాత్, సాధారణశివశబ్దః, - నారాయణపర్యవ
సాయాఇతి;

౪౦౯౬. “ఏకోహవై”⁶ వాక్యస్యానువాదరూపత్వమస్తు,

౪౦౯౭. తథాపి, “విష్ణుస్తదాసీద్ధరిరేవనిమగ్నః”⁷ “ఇత్యాదిస్వ
సమానార్థవాక్యశ్రవణాత్, - తదనువాదిత్వమేవేతి,

౪౦౯౮. నవిరుద్ధార్థపరవాక్యానువాదిత్వమ్.

౪౦౯౯. “కింశ్చ, శివస్యకారణత్వమనువదతిచేత్ -

౪౧౦౦. “నబ్రహ్మనేశానః”⁸ ఇత్యనంతరవాక్యోవ్యాహతిః,

౪౧౦౧. “త్ర్యక్షశ్శూలపాణిఃపురుషోజాయతే”⁹ ఇత్యుత్తరవా
క్యోవ్యాహతిశ్చ; [25]

౪౧౦౨. తస్మాత్, నారాయణస్వైవపరమకారణత్వప్రతిపాదక
మిదంవాక్యమ్:” ఇత్యభిప్రాయః.

౧॥శ్వే-ఉ-౪-౩౫. ౨॥

౩॥పుణ్యాహ-ప్ర.౪॥

౪॥భా-ఉ-౬-౨-౧.

౬॥మ-మొప. ౭॥

౮॥మ-మొప. ౯॥ సు-ఉ-౨.

వ్యా-౧-యోవశ్శివతమోరసః ఇ-౯. ౨-ఇతిచేత్-౯. ౩-త్యాదివాక్య-౮. [30]
వాక్యస్య-౩-౯ స. ౪ ఆది-౩ స. ౫-కింశ్చ-౮ స. ౬-విహతిః ౩. ౭-విరోధశ్చ ౩.

(౧౧౮౫.) “యమస్తస్సముద్రేకవయోవయన్తి” ఇత్యాది,-

(౧౧౮౬.) నైనమూర్ధ్వంసతిత్యజ్చంసమధ్యపరిజగ్రభవత్-సతస్యే శేకశ్చ
సతస్యనామమహద్యశః-ససన్త్వ శేతిష్ఠతిరూపమస్య నచక్షుషా
పశ్యతికశ్చనైనమ్-

౪౧౦౩. అత్ర శ్రీవ శబ్దః, సాధారణపవపుష్పన్నః;

౪౧౦౪. తస్మాత్, సాధారణ శ్చివశబ్దోపి నారాయణ పర్యవ
సాయాఇతి;-

౪౧౦౫. “ఏకోహవై” ఇత్యాదివాక్యమ్, - నారాయణకారణ
త్వవిధాయకమేవ, ఇతి. [10]

౪౧౦౬. “విష్ణుస్తదాసీద్ధరిరేవనిషకశః” ఇత్యాదినికారణవా
క్యాన్యప్యనుసంధేయాని.

(౧౧౮౫.) ౪౧౦౭. అథ, ఉక్తార్థేప్రమాణాంతరంచపదన్,

(౧౧౮౬.) ౪౧౦౮. అథాత్ హిరణ్యగర్భకారణత్వశబ్దాంచనికారోఽపి
“యమస్తః” ఇత్యాదినా. [15]

౪౧౦౯. అత్ర సముద్రశాయిత్వలిక్షేన, అస్యప్రకరణస్యనారా
యణపరత్వ నిశ్చయార్థమ్ “యమస్తస్సముద్రే” ఇతి
వాక్యముపాత్తమ్,-

౪౧౧౦. (ఆది) శబ్దేన “విద్యుత్తపురుషదధి” ఇత్యుక్తంవిద్యు
ద్వర్ణపురుషత్వంచవివక్షితమ్, - [20]

౪౧౧౧. “వేదాహమేతంపురుషస్తుహంతం ఆదిత్యవర్ణంతమ
‘సస్తుపారే’ ఇతి శ్రుతేః;-

౪౧౧౨. విద్యుద్వర్ణపురుషత్వంహిపరమపురుషలిక్షమ్.

(౧౧౮౫.) ౪౧౧౩. జగతారణ త్వానన్యేశ్వరత్వమోక్షప్రదత్వరూపప
రత్వప్రదర్శనార్థమ్, - (“నైనమూర్ధ్వమ్” ఇత్యాది [25]
వాక్యముదాహృతిమ్.

హృదామసీషామససాభిక్ బ్రహ్మాయ ఏనంవిదురమృతాస్తేభవతి”

“ఇతి సర్వస్మాత్పరత్వమస్యవ్రతిపాద్య,

(౧౧౮౭.) “నతస్యే శేకశ్చన”^౧ ఇతి, -తస్మాత్ పరంకిమపినవిద్యత ఇతి చవృ
తిషిధ్య, [5]

(౧౧౮౮.) “అద్భ్యుస్సంభూతోహిరణ్యగర్భఇత్యమై”^౨ ఇతితేనైకవాక్య,
తాంగమయతి:-

(౧౧౮౯.) తచ్చ, మహాపురుషప్రకరణమ్, -“హీశ్చ తేలక్ష్మీశ్చపత్నీ”^౩
“ఇతినారాయణపవేద్యోతయతి;-

(౧౧౮౮) ర౧౧౮. “అద్భ్యుస్సంభూతః”^౩ ఇత్యుత్తరనారాయణైక వా
క్యత్వాచ్చ, -నారాయణపరత్వమాహ[“అద్భ్యుః”]ఇతి.

(౧౧౮౯) ర౧౧౯. (“అద్భ్యుస్సంభూతః”) ^౩ ఇత్యనువాకస్యకథంనారా
యణ పరత్వమ్? ఇత్యత్రాహ(తచ్చ-)ఇతి:-

ర౧౧౯. “వేదాహమేతంపురుషమ్మహాత్మమ్ అదిత్యవణః”^౪
మసంపరస్తాత్”^౫ ఇతివాక్యేన, [15]

ర౧౧౯. మహాపురుష ప్రకరణత్వావగమాత్, లక్ష్మీపతిత్వలి
క్తౌచ్చ, [మ”ఇత్యర్థః.

ర౧౧౯. “అద్భ్యుస్సంభూతః” ఇత్యనువాకస్యనారాయణపరత్వ

ర౧౧౯. “సహస్రశీర్షాపురుషః”^౬ ఇత్యనువాకస్యకథంనారా
యణపరత్వమ్?, [20]

ర౧౨౦. [పురుష]శబ్దోప్యస్యవాచీస్యాత్” ఇతిచేత్;-

ర౧౨౦. ఉచ్యతే:-

ర౧౨౧. “సహస్రశీర్షాపురుషః”^౬ ఇత్యనువాహితాంపురుషేణనా
రాయణేనయజమానఉపతిష్ఠతే”^౭ “నారాయణాభ్యా
ముపస్థానమ్”^౮ “ఉత్తరనారాయణేనాదిత్య ముపతి
ష్ఠతే”^౯ [త్వంస్థమ్.

ర౧౨౩. “ఇత్యాదికల్పసూత్రకారనిర్దేశాత్ నారాయణపర

౧॥తై-నా-౬-౧. ౨॥తై-నా-౬-౧. ౩॥తై-నా-౬-౧. ౪॥తై-పు-౨౪. ౫॥తై-పు-౨౦

౬॥తై-పు. ౭॥అపస్తంబ,

౮॥

౯॥

మూ-౧-తామవగమ-౨-౧౦౦. నిగమ-౧. ౨-ఇతివనా-౨-౧౧-౧౨. ౩ - ఇత్యేవే
తిద్యో-౧౧. ఇమవద్యో-౧.

వ్యా-౧-ప బృహి-౯. ౨-కల్ప-౧౯.

౪౦౨౪. అథర్వ వేదోక్తేషు అష్టాదశమహాశాస్త్ర కర్మసువైష్ణవ్యాం మహాశాస్త్ర్యాం శ్రీపురుషసూక్తం వినియుక్తమ్,

౪౦౨౫. “వైష్ణవ్యాం పురుషసూక్తమ్” ఇతి;-

౪౦౨౬. “అద్యయా వాహయే ద్వేవమృచాతు పురుషోత్తమమ్”^౧

ఇత్యాదినా,-

౪౦౨౭. శౌనకాదిభిః, భగవత్సమారాధనే చ వినియుజ్యతే;-

౪౦౨౮. స్మృతివచనాచ్చ,- “పురుషస్య హరే స్సూక్తమ్”^౨ ఇతి;-

౪౦౨౯. సుబాలోపనిషదీ చ, “చతుశ్చంద్రప్రవ్యంచ నారాయణః-శ్రోత్రంచ శ్రోతవ్యంచ నారాయణః”^౩ ఇత్యాదినా,

౪౦౩౦. నారాయణాత్మకత్వం సర్వస్యోక్త్యా,

౪౦౩౧. “పురుషవేదం సర్వమ్”^౪ ఇతి పురుషాత్మకత్వేనోపసంహృతమ్;-

౪౦౩౨. “సహస్రశీర్షదేవమ్”^౫ “విశ్వమేవేదం పురుషః”^౬ ఇతి

నారాయణానువాకస్థ[సహస్రశీర్ష-పురుష] శబ్దా[^౭]

భ్యామ్,

౪౦౩౩. “సహస్రశీర్షా పురుషః”^౮ ఇతి ప్రత్యభిజ్ఞాపితా భ్యాంచ, తయోర్నారాయణపరత్వంగమ్యతే;-

౪౦౩౪. “మహాదేవం మహాపురుషం వార్చయేత్”^౯ ఇతి ప్రయో

గాచ్చ,

౪౦౩౫. “వేదాహమేతం పురుషం మహాత్తమ్”^{౧౦} ఇతి[పురుష]

శబ్దస్య సాధారణ్యశక్త్యా దూరోత్సరితా;-

౪౦౩౬. ఏవమ్ పురుషశబ్దస్య నారాయణపరత్వం నిశ్చయతే;-

౪౦౩౭. “అవఘ్నస్య హరే”^{౧౧} ఇత్యనువాక ఏవోక్తా భ్యామ్,-

* సముద్రశయిత్య * విద్యుద్వర్ణపురుషత్వ లిక్టాభ్యామ్, [25]

౪౦౩౮. మహాపురుషప్రకరణత్వ-లక్ష్మీపతిత్వ లిక్టాన్వితోక్షర

నారాయణేనైకవాక్యత్వాచ్చ,

౪౦౩౯. ఇదం ప్రకరణం నారాయణపరమ్;-

౧॥

౨॥

౩॥

౪॥ సుబా-ఉ. ౫॥ తై-పు-౨. ౬॥ తై-నా-౬-౧౧.

౭॥ తై-నా-౬-౧౧. ౮॥ తై-పు, ౯॥

౧౦॥ తై-పు-౨౦. ౧౧॥ తై-నా-౬-౧. [30]

(౧౧౯౦) అయమర్థః, నారాయణానువాకే ప్రవృత్తిః-

(౧౧౯౧) “సహస్రశీర్షం దేవమ్”^౧ ఇత్యారభ్య, “సబ్రహ్మసశివసేష్ఠః”^౨
సోమరుః పరమస్వరాట్”^౩ ఇతి,-

(౧౧౯౨) సర్వశాఖానుపరతత్త్వప్రతిపాదనపరాన్, అక్షర-శివ-శంభు-^[౬]
పరబ్రహ్మ-పరజ్ఞోత్తిః-పరతత్త్వ-పరాయణ-పరమాత్మాదిసర్వ
శబ్దాన్,

ర౧౮౦. ఏతదేక వాక్యత్వాత్, “హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతా
గ్రే”^౩ ఇత్యాదికమపినారాయణపరమ్” ఇత్యర్థః.

ర౧౮౧. ఏవమ్, నారాయణస్త్వేవపరమకారణత్వే, శ్రీపురుష
సూక్తాదికం ప్రమాణతయోక్తమ్;- [10]

ర౧౮౨. చతుర్ముఖకారణత్వంచ అర్థాన్నిరస్తమ్;-

ర౧౮౩. “హిరణ్యగర్భః”^౩ ఇత్యాదీనామృచామ్భగవత్సమారా
ధనే హవిర్నివేదనే వినియోగాచ్చ, [చ్చ]

ర౧౮౪. “హిరణ్యగర్భోభూగర్భః”^౪ ఇతిభగవతిప్రయోగో

ర౧౮౫. [హిరణ్యగర్భ]శబ్దస్యనారాయణపరత్వం సిద్ధమితి. [15]

(౧౧౯౦) ర౧౮౬. అథ, నారాయణానువాకమప్రమాణత్వేనాహ (అయ
మర్థః) ఇతి. [లభ్యతే,

ర౧౮౭. (ప్రవృత్తి) ఇతి.- “సకేవలంసముద్రశాయిత్యాదినా

ర౧౮౮. అపితు, కణ్ఠోక్తిః” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౧౯౧) ర౧౮౯. “నారాయణానువాకః”^౫, [20]

ర౧౯౦. “తత్ర, తస్యార్థస్యప్రవృత్తిత్వంకథమ్?” ఇత్యత్రాహ
(సహస్ర-) ఇతి.

(౧౧౯౨) ర౧౯౧. ప్రవృత్తిత్వముపపాదయతి (సర్వ-) ఇతి.-

ర౧౯౨. “ఇదంతావత్”^౬ సర్వవిద్యోపాస్యవిశేషనిర్ణయపరమ్;-

ర౧౯౩. “*దహరవిద్యాప్రకరణత్వాత్,

ర౧౯౪. ఏతత్, శేషభూతమ్” ఇతిచేత్; న:-

౧|| తై-నా-౬-౧౧. ౨|| తై-నా-౧౧. ౩|| ర-కా-౨ప్ర-౩౪. ౪|| సహస్రనా-౨౨.

వ్యా-౧-ప్రకరణత-౮. ౨-గద్యనా-౧-౨. ౩-నిభృతి-౯. ౪-త్రార్థస్య-౨-౩-౪-౫.
త్రాస్యార్థ-౯. ౫-ససర్వ-౩. ౬-శిస్తుదహ-౩. ౭-ధేవభేదే-౯. *బ్ర-సూ-౧-౩-౫౭.

(౧౧౯౩.) త త్తద్గుణయోగేనసారాయణపవప్రియుజ్య,

(౧౧౯౪.) తద్వ్యతిరిక్తస్యసమస్తస్య, తథాదారతామ్, -తన్నియామ్యతామ్, -తచ్ఛేషతామ్, -తదాత్మకతాత్పర్యప్రతిపాద్య,

౪౧౫౫. ప్రకరణాదపిబలీయసావాక్యప్రమాణేన సర్వవిద్యా [5]

విశేషత్వావగమాత్.-

౪౧౫౬. “ప్రకరణాంతరాధీతవిద్యానామ్, -ప్రకరణాంతరస్థమిదంకథముపాస్యవిశేషసమర్పకమ్?” ఇతిచేత్?;

౪౧౫౭. ఉచ్యతే:-

౪౧౫౮. యథా, ప్రకరణాంతరస్థేన “జుహ్వోజుహూతి” ఇతి వాక్యేనజుహుసాధనతయా విహితామపిజుహూమ్,

౪౧౫౯. ప్రకరణాంతరస్థమపి “యస్యపర్ణమయాజుహూః” ఇతివాక్యమ్, [జుహూ]శబ్దప్రత్యభిజ్ఞాపితామనూద్య,

౪౧౬౦. తస్యాఃపర్ణమయత్వంవిదధాతి, [త్వాచ్చ;-

౪౧౬౧. జుహ్వోర్వవ్యవిశేషస్యాకాక్షీతత్వాత్, -యోగ్య [15]

౪౧౬౨. పవమ్, తత్తద్విద్యానూపాస్యత్వేనవిహితంపస్తుకిమ్? ఇత్యపేక్షాయామ్;

౪౧౬౩. తత్తద్బద్ధప్రత్యభిజ్ఞాపితంతత్తదనూద్య,

౪౧౬౪. తస్యసారాయణత్వంవిధీయతఇత్యుపపన్నమ్? ఇత్యేతదభిప్రాయేణ(సర్వశాఖాను-) ఇత్యుక్తమ్. [20]

(౧౧౯౩) ౪౧౬౫. “(త త్తద్గుణయోగేన) తత్తద్బద్ధానాంసారాయణవాచిత్యమ్” ఇత్యాహ(తత్తత్ -) ఇతి.

(౧౧౯౪) ౪౧౬౬. “విశ్వమేవేదంపురుషః” ఇతిసామానాధికరణ్యస్యార్థమాహ (సమస్తస్య-) ఇతి.-

౪౧౬౭. “తదాధేయత్వతన్నియామ్యత్వతచ్ఛేషత్వతద్వాప్యవ్యతైస్తదాత్మ్యమ్” ఇత్యర్థః:-

* ౧॥మి-౪-౩-౧. ౨॥ ౩-కా-౫-ప్ర-౭-అను. ౩॥ తై-వా-౯-౧౧.

వ్యా- ౧-ధీనవి-౧-౨. ధీతానాంవి-౪-౫. ౨-స్థ-౩-౪-౫-స. ౩-స్థామపి-౩-౪-౫. ౪-తత్-౩-౫-స. ౫-జ్ఞాతం-౩-౪-౫. ౬-స్మమేతదిత్యభి-౩- ౭-త్వదిత్యాంనా-౩-౪-౫. ౮-తదాయత్తత్వతన్ని-౯.

(౧౧౯౫.) బ్రహ్మశివయోరపి,

౪౧౬౮. తదిదమత్రైవస్పష్టమ్:-

౪౧౬౯. “వ్యాప్యనారాయణస్థితిః”^౧ “పతింవిశ్వస్య”^౨

“తద్విశ్వముపజీవతి”^౩ ఇతి.-

[5]

౪౧౭౦. పతిత్వమ్, శేషిత్వమ్, విశ్వోపాజీవ్యత్వమ్, ధారక

త్వేననియమనంచ, అర్థసిద్ధమ్,-

౪౧౭౧. “ఏతస్యవాక్షరస్య ప్రశాసనే గార్గీసూర్యాచస్త్రీను

సౌవిధృతాత్మతః”^౪ ఇత్యాదినానియమనేనధారకత్వ

శ్రవణాత్;-

[10]

౪౧౭౨. తస్మాత్, యథోక్తపవసామానాధికరణ్యార్థః.

౪౧౭౩. “నారాయణపరంబ్రహ్మ”^౫ ఇత్యత్ర నారాయణాత్పర

మ్ ఇతికేచిదవైదికావిదుః;-

౪౧౭౪. తదయుక్తమ్:-

౪౧౭౫. మహాపనిషది “నారాయణపరంబ్రహ్మ”^౬ ఇతిప[15]

దవిచ్ఛేదేనాధీతత్వాత్,

౪౧౭౬. “తత్త్వంనారాయణపరః”^౭ ఇత్యాది ప్రకరణవిరో

ధాచ్చ;

[దమ్;

౪౧౭౭. “సుపాంసులుక్”^౮ ఇత్యాదినాలుప్తవిభక్తికమిదంప

౪౧౭౮. సమస్తత్వేపి, “నిమాదస్థవోతి”^౯ న్యాయేనప్రథమా[20]

విభక్త్యర్థత్వమేవన్యాయమ్;-

౪౧౭౯. వైజ్ఞేచ, “అహమేవపరంబ్రహ్మపరంతత్త్వంపితామ

హ-అహమేవపరజ్ఞోతిపరమాత్మాత్వహంవిభుః”^{౧౦}

ఇతిభగవద్వచనాచ్చ, ప్రథమార్థః.

(౧౧౯౫) ౪౧౮౦. “సబ్రహ్మసశివః”^{౧౧} ఇతిసామానాధికరణ్యస్వార్థ[25]

మాహ(బ్రహ్మ-) ఇతి.

౧॥ తై-౬-౧౧. ౨॥ తై-౬-౧౧. ౩॥ తై-నా-౬-౧౧. ౪॥ బృ-౫-౮-౯.

౫॥ తై-నా-౬-౧౧. ౬॥ మహాప. ౭॥ తై-నా-౬-౧౧. ౮॥ సి-కా-౩-౨-౨-౨-౩౯. ౯॥ మి - ౬-౨-౧౩. ౧౦॥ వైజ్ఞే ౧౧॥ తై-నా-౬-౧౧. .

వ్యా- ౧-ఇతి-౧-౨-౪-౫-౬. ౨-జీవకత్వ-౯. ౩-ణ్యస్వార్థ-౩-౯. ౪-వైద్వికా-౯. ౫-ఇదమ్-౮-౯. పదమ్ ౯ న. ౬-తింయాజయే దితిస్యా-౧.

- (౧౧౯౬.) ఇద్వాదిసమానాకారతయాతద్విభూతిత్వజ్ఞప్రతిపాదితమ్.-
 (౧౧౯౭.) ఇదజ్ఞవాక్యమ్, - కేవలపరతత్వప్రతిపాదనపరమ్,-
 (౧౧౯౮.) అన్యత్ కిచ్చిదప్యత్రనవిధీయతే;-
 (౧౧౯౯.) అస్మిన్ వాక్యే ప్రతిపాదితస్య సర్వస్వాత్పరత్వేనావస్థితస్య, [5]
 బ్రహ్మాణః,-
 (౧౨౦౦.) వాక్యాంతరేషు “బ్రహ్మవిదాహోఽతిపరమ్” ఇత్యాదిషు ఉపా
 సనాదివిధీయతే;-

- (౧౧౯౭) ర౧౮౧ (ఇద్వాది-) ఇతి-(ఆది) శబ్దేన “పరమస్వరూప్”^౧
 ఇతిముక్త సామానాధికరణ్యమ్, [10]
 ర౧౮౨. “విశ్వమేవేదంపురుషః”^౨ ఇతివిశ్వజగత్సామానాధిక
 రణ్యంచవివక్షితమ్;
 ర౧౮౩. “ఇద్వాదిసామానాధికరణ్యమ్, - ముక్తసామానాధికర
 ణ్యమ్, విశ్వజగత్సామానాధికరణ్యంచహివిభూతి,
 త్వకృతమ్?; [15]
 ర౧౮౪. తద్విదేవబ్రహ్మశివసామానాధికరణ్యంచ” ఇత్యర్థః.
 ర౧౮౫. “పరమస్వరూప్”^౩ ఇతిముక్తాత్మేచ్ఛ్యతే;
 ర౧౮౬. తత్ర[పరమ]శబ్దేన కైవల్యమోక్షవ్యాప్తుః-
 ర౧౮౭. యద్వా, జీవస్యావస్థాసుసర్వాసు, - అతఃపరం నిరతిశ
 యావస్థాంతరంనాస్తీతి[పరమ]శబ్దార్థః. [20]
 (౧౧౯౮) ర౧౮౮. నను, “పరదనువాకవాక్యజాతమ్, - శమ్భుశివాది శబ్దా
 నుగుణ్యేననేయమ్,
 ర౧౮౯. నత్వేతదానుగుణ్యేనతేహంనేయత్వమ్” ఇతిశబ్దా-
 యాంచైషవ్యమాహ (కేవల-) ఇతి-
 (౧౧౯౯) ర౧౯౦. “అత్రానువాకేకస్యవిదగ్ధాంతరస్యవిధానాదర్శనాత్,
 ర౧౯౧. ఇదమనన్యపరముపాస్యవిశేషైకనిర్ణయపరమ్” ఇత్యర్థః.
 ర౧౯౨. అన్యాని^౪ త్వన్యపరాణీత్యాహ(అస్మిన్-)ఇతి-

౧॥ తై-శ్చ-ఆ-౨-౧-౧. ౨॥ తై-నా-౬-౧౧. ౩॥ తై-నా-౬-౧౧.

మూ-౧-పర-౪-౫-౯-౧౦ న. పరతే తైవ్యకప్ర-౧. ౨-కైకప-౧౦-౧౧, ౩-
 పరస్యబ్ర-౪-౫-౯. పరబ్ర-౧౧. [30]

వ్యా-౧-౬-౩ న. ౨-త్వ-౩ న. ౩-ణ్యశ్శుక్త్యర్థః-౩-౪-తు-౩ న.

౪౦౯౩. యథా, “యస్యపర్ణమయీజుహవాః” ఇతివాక్యేప
ర్ణమయత్వేనోక్తస్య, “జుహ్వజుహవాతి”^౧ ఇతి
జుహవామసాధనత్వవిధిః;-

౪౦౯౪. తథా, అత్రసర్వస్మాత్తురత్వేనోక్తస్యనారాయణస్య
“బ్రహ్మవిదాహ్నతి”^౨ ఇత్యాదిషుముముక్షూపాస్య
త్వవిధిః”ఇత్యర్థః.

౪౦౯౫. “దహరంవిపాప్తమ్”^౩ ఇత్యాదినా పూర్వానువా
కోక్తీస్సార్థస్య, “పర్ణకోశప్రతీకాశమ్”^౪ ఇత్యత్రప్ర
తిపాదితత్వాత్,-

[10]

౪౦౯౬. దహరోపాసనోపరమేవ”ఇతిచేత్;-

౪౦౯౭. *దహరవిద్యాయాఃప్రకృతాయా ఉపాస్యవిశేషాకా
క్షాయామ్;

౪౦౯౮. సకేవలమస్యామేవోపాస్యో నారాయణః,

౪౦౯౯. అపితు, సర్వవిద్యాసుసపవోపాస్యఇతి, [15]

౪౧౦౦. దహరవిద్యాప్రసక్తేన సర్వవిద్యోపాస్యవిశేషనిర్ణయ
ఏవాత్రక్రియతఇతివాక్యప్రమాణావగతత్వాత్,

౪౧౦౧. సర్వవిద్యాశేషభూతం తత్రదహరవిద్యాయా అప్య
పాస్యోఽనేనగ్నీతోభవతి;

౪౧౦౨. తత్రపూర్వప్రస్తుతే, “దహరంవిపాప్తమ్”^౫ ఇత్యా [20]
దౌవత్తవ్యావృత్తసద్భావాత్తదత్రోక్తమితి,

౪౧౦౩. నాతోపాసనవిధిపరత్వమ్.-

౪౧౦౪. ఏవమ్, స్వపక్షసాధనత్వేనకారణవాక్యానిశ్రీపురుష
సూక్తంనారాయణానువాకవాక్యం చోదాహృతమ్.

౪౧౦౫. అయంక్రమోభగవద్భాషునాచార్యానురోధేనకృతః,

౪౧౦౬. తత్ప్రణీతస్తోత్రే, “నావేక్షసే”^౬ ఇత్యాదినాకారణవా
క్యానివచితాని.

౧||౩ - కా - ౫ప్ర - ౭అను. ౨||మీ - ౪ - ౩ - ౧.౩||తై - ఆ - ౨ - ౧ - ౧.

౪||తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౩. ౫||తై - నా - ౬ - ౧౧. ౬||ఆ - పు - ౧౦.

వ్యా - ౧ - సర్వాను - ౮. ౨ - ఆగ్ధస్య - ౩ - స.౩-అద్దహ - ౪ - ౫. ౪ - పర -
౧స.ఏవ - ౯ స. ౫ - స్వేవోపా - ౩. ౬ - నిర్ణయ - ౮స. ౭-తీతితత్ర - ౯. అత్ర - ౮.
౮ - సంభవా - ౮. ౯ - చా - ౧ - ౨ - ౪ - ౫ - స.

౪౨౦౭. “వైదికః”^౧ ఇత్యనేన శ్రీపురుషసూక్తం వివక్షితమ్.-

౪౨౦౮. “వైదికః”-వేదాధ్యాయా.

౪౨౦౯. “ఇదంపురుషసూక్తం హి సర్వవేదేషు పత్యతే”^౨ ఇతి వచనాత్, [5]

౪౨౧౦. సహికశ్చిదపి వైదికః శ్రీపురుషసూక్తానధ్యాయా ఇతి [వైదిక] శబ్దాభిప్రాయః.

౪౨౧౧. ^౩“బ్రహ్మశివశ్శతమఖః”^౩ ఇత్యాదినా నారాయణానువాకోపసంహారవాక్యస్మరణేన, నారాయణానువాకో వివక్షితః;- [10]

౪౨౧౨. “నారాయణ”^౪ ఇతి సంబుద్ధ్యా, నారాయణానువాకం స్మారయన్,

౪౨౧౩. కారణవాక్యానామ్, శ్రీపురుషసూక్తస్య చ, నారాయణపరత్వం సూచయతి;-

౪౨౧౪. అతః, తదనురోధేనాయంక్రమః ఉక్తః;- [15]

౪౨౧౫. ‘అత్ర, కతవన్యోద్దిశుతయోఽవ్యనుసంధేయాః;-

౪౨౧౬. కతవన్యోమ్, “సర్వే వేదాయత్పదమామనన్తి తపాంసి సర్వాణి చయద్వదన్తి-యదిచ్ఛన్తో బ్రహ్మచర్యంచరన్తి తత్తేషదంసంగ్రహేణ బ్రహ్మోమ్”^౫ ఇత్యారభ్య,

౪౨౧౭. “సోధ్వనః పారమాషోఽతద్విష్టోఽపరమం పదమ్”^౬ ఇతి హి హ్యుక్తమ్.

౪౨౧౮. ఏవమ్, “సర్వే వేదాయత్పదమామనన్తి”^౭ ఇతి సర్వవేదవేద్యవస్తుకథా నోపక్రమేణ,

౪౨౧౯. అనన్యపరం హితత్పరీకరణమ్;-

- (౧౨౦౦.) అతః, “ప్రాణమ్నససహకరణైః” ఇత్యాదివాక్యమ్,
 (౧౨౦౧.) సర్వకారణేపరమాత్మనికరణప్రాణాదిసర్వవికారజాతమ్
 (౧౨౦౨.) ఉపసంహృత్య,
 (౧౨౦౩.) తమేవపరమాత్మానంసర్వస్యేశానంధ్యాయాంతఇతి, [5]
 (౧౨౦౪.) పరబ్రహ్మభూతనారాయణస్యైవధ్యానంవిదధాతి.-

౩౨౦౦. తథా, మైత్రావరుణీయోపనిషదీచ “ఏవంసమితుర్వ
 రేణ్యంధ్రువమచలమహృతం విష్ణుసంజ్ఞం సర్వాధా
 రంధామ” ఇతి.-

౩౨౦౧. ధ్రువశ్వాచలత్వాదిపిశిష్టతయా వేదాంతోదితస్య[10]
 వస్తువోవిష్ణుసంజ్ఞత్వంవిధీయతే.

- (౧౨౦౦) { ౩౨౦౧. అథ, సూర్యపరోదాహృత శ్రుతీర్వాచకస్తే (అతః)
 (౧౨౦౧) } ఇత్యాదినా.-

౩౨౦౨. (అతః)-“కారణవాక్యైః, శ్రీపురుషసూక్తేన, అనన్య
 ర్థనారాయణానువాకాదిభిశ్చ, [15]

౩౨౦౩. నారాయణస్యపరమకారణత్వేన ప్రతిపన్నత్వాత్,

౩౨౦౪. బ్రహ్మశివయోస్తత్సృజ్యత్వం సంహార్యత్వాదిత్ర
 వణాచ్చ” ఇత్యర్థః.-

- (౧౨౦౨) ౩౨౦౫. (“ప్రాణమ్”)- ఇత్యాదిశ్రుతేరర్థసంగ్రహేణాహ
 (సర్వకారణ-) ఇతి. [20]

- (౧౨౦౩) ౩౨౦౬. (ఉపసంహృత్య)-“పరమాత్మని(వికారజాతో) పసం
 హారమనుసన్ధాయ” ఇత్యర్థః.

- (౧౨౦౪) ౩౨౦౭. (సర్వస్యేశానంధ్యాయాంత-) ఇతి, “సర్వస్యవశీ”
 ఇతిపూరకవాక్యాన్వయప్రదర్శనమ్.

- (౧౨౦౫) ౩౨౦౮. తదర్థమాహ(పర-)ఇతి. [25]

౧॥ అథ - ౩భాష. ౨॥ మైత్రా - ౩॥ బృ - ఉ - ౬ - ౪ - ౨౧.

మూ - ౧ - కరణ - ౧౧. ౨ - ర్థవికార - ౧ - ౬.

వ్యా - ౧ - అథమై - ౯. మైత్రాయణీ - ౩ - ౮. ౨ - దివ్యతంత్ర - ౩ - ౮.

౯. దివ్యతత్త్వ - ౪ - ౫. చ - ౧ - ౨౧. ౩ - అతఃపూ - ౮. ౪ - వాక్యేశ్రీ - ౧ - ౨.

౫ - తత్త్వంహ - ౬ - శపూర - ౩ - ౪ - ౫. సభ్యాపూ - ౯.

(౧౨౦౬.) “పతింవిశ్వస్య”^౧ “నతస్యేకేశ్వన”^౨ ఇతి తస్యైవసర్వేశా
నతాప్రతిపాదితాః:-

(౧౨౦౭.) అతఃప “సర్వైశ్వర్యసంపన్నః సర్వైశ్వరశ్శమ్భురాకాశమ
ధ్యేధ్యయః”^౩ ఇతినారాయణస్యైవపరమకారణస్యశమ్భుః^[౧]
శబ్దవాచ్యస్యధ్యానంవిధీయతే.-

(౧౨౦౮.) “కశ్చధ్యయః”^౪ ఇత్యారభ్య “కారణస్తుధ్యయః”^౫ ఇతికార్య
స్యఅధ్యయతాపూర్వక కారణైకధ్యయతాపరత్వాత్ వా
క్యస్య:-

(౧౨౦౯) ౪౨౩౦. “ఈశానత్వాదికం నారాయణస్యైవముఖ్యమ్ఇతి,
౪౨౩౧. [ఈశానా]దిశబ్దాస్తస్యైవవాచకాః” ఇత్యాహ (పతి
మ్)- ఇతి. [ఇతి.-

(౧౨౧౦) ౪౨౩౨. (“సర్వైశ్వర్య”) ఇత్యాదివాక్యస్యాస్థమాహ (అతి)
౪౨౩౩. “విశ్వాక్షుంవిశ్వశమ్భువమ్”^౬ ఇతినారాయణవాచ
కత్వేనశమ్భుశబ్దప్రయోగదర్శనాత్, [15]
౪౨౩౪. “శమ్భుస్వయమ్ముద్ఘ్రహిణః”^౭ ఇత్యథాస్తరవిషయ
త్వేననిఖిల్లుదర్శనాచ్చ” ఇతిభావః.

(౧౨౧౧) ౪౨౩౫. “శమ్భురాకాశమధ్యేధ్యయః”^౮ ఇతి వాక్యకారణత్వ
మపివిధేయంస్యాత్, ఇత్యత్రాహ (“కశ్చ”)- ఇతి.-

౪౨౩౬. “కారణత్వానువాదేనధ్యయతావిధిపరమిదంవా”^[౨౦]
క్యంప్రతీయతే,-

౪౨౩౭. “కశ్చధ్యయః”^౯ కారణంతుధ్యయః”^{౧౦} ఇతిప్రశ్నప్రతి
వచనాభ్యామ్:-

౪౨౩౮. నహి, కింకారణమ్? ఇత్యత్రప్రశ్నస్య, ఇదంకారణమితి
ప్రతివచనంశూయతే, [25]

౪౨౩౯. తస్మాత్, కారణత్వానువాదేనధ్యయత్వం విధీయశక్య
తీ నిశ్చయతే,

౧॥ తై - నా - ౬ - ౧౧. ॥ తై - నా - ౬ - ౧ - ౯. ౩॥ అథ - శ్లో. ౪. ౪॥ అథ -
శ్లో. ౪. ౫॥ అథ - శ్లో. ౪. ౬॥ తై - నా - ౬ - ౧౧. ౭॥

మూ - ౧ - ౪౪ - ౨౪. ౨ - కరికారణస్యధ్యే - ౧ - ౨ - ౪ - ౫. [30]

వ్యా - ౧ - స్వ - ౩౪. ౨ - ఖంబి - ౯ - ౧౦. ౩ - వాచిత్వే - ౩ - ౮ - ౯.
౪ - ౪ - ౯. ౫ - అత్ర - ౮ - ౯ - ౪. ౬ - ప్రతి - ౧ - ౨౪.

(౧౨౦౯.) తస్యైవనారాయణస్య,

(౧౨౧౦.) పరమకారణతాశమ్భుశబ్దవాచ్యతాచపరమకారణప్రతిపాదనై
కపరేనారాయణానువాకపవప్రతిపన్నాఇతి,

(౧౨౧౧.) తద్విరోధ్యథా నైరపరికల్పనమ్, కారణస్యైవధ్యేయత్వవిధి [౩]
వాక్యే నయుజ్యతే.-

ర౨౧౦. కారణత్వానువాదశ్చ, తత్ప్రతిపాదకవాక్యాన్తరసా
పేక్షః;-

ర౨౧౧. అతః, తదానుగుణ్యేనా ౨. నువాదకర్తవ్యః ఇత్యనువాగ
రూపత్వాన్నారాయణస్యైవధ్యేయత్వవిధిః ఇత్యర్థః.

(౧౨౦౯) ర౨౧౨. “అనువాదరూపత్వమస్తు, తథాపిశివోపపకారణత్వేనా
నూద్యతామ్” ఇత్యత్రాహ (తస్యైవ-) ఇతి.

(౧౨౧౦) ర౨౧౩. (పరమకారణతాశమ్భుశబ్దవాచ్యతాచ-) ఇతి-

ర౨౧౪. అయమభిప్రాయః:- “అనువాదరూపత్వేనవాక్యాన్తర
సాపేక్షత్వాత్, తద్విరుద్ధార్థప్రతిపాదనాయోగాత్,

ర౨౧౫. నారాయణస్యైవధ్యేయత్వవిధిః;-

ర౨౧౬. కారణత్వవిధియతాంనాను,

ర౨౧౭. తథాపి, [సన్-బ్రహ్మ-౨^వత్వా]దిశబ్దవత్, శమ్భుశబ్దస్య
సామాన్యశబ్దత్వాత్ నారాయణపవపర్యసాసంన్యా
యమ్” ఇతి.- [20]

ర౨౧౮. “శివాదిశబ్దానాం నారాయణశబ్దాపేక్షయాసాధార
ణత్వాత్.

ర౨౧౯. బహ్వీషూపనిషత్సునారాయణాదిశబ్దనిర్దేశాత్,

ర౨౨౦. తత్రాప్యేకైకత్రనారాయణశబ్దాభ్యాసాచ్చ,

ర౨౨౧. తదానుగుణ్యేనార్థోవర్ణనీయః” ఇతిచాత్రానుసంధేయమ్.

మూ - ౧ - ప్రతిపాదనఫరత్వమ్ - ౧. పరి - ౪ - ౫ - ౧౧౪.

౨ - త్వవిధిపరవా - ౧ - ౨.

వ్యా - ౧ - త్వత్కారణస్యై - ౯. ౨ - ఏకవివ - ౪ - ౫. ౩ - ఆత్మ - ౩౪.

(౧౨౧౨) యదపి, “తతోయదు త్తరతరమ్” ఇత్యత్ర, పురుషాదన్యస్య పర
తరత్వం ప్రతీయతే” ఇత్యభ్యధాయిః:-

(౧౨౧౩) తదపి, “యస్మాత్పరమ్నా పరమ్ సక్తిశ్చిద్యస్మాత్సాక్షీయోనన్యాయో
యో సక్తిశ్చిత్”^౨, - [5]

(౧౨౧౪) “యస్మాత్ - అపరమ్ - యస్మాత్ - అన్యత్ - కిశ్చిదపి పరం నాస్తి -
కేనాపి వ్రకారేణ పురుషవ్యతిరిక్తస్య పరత్వం నాస్తి” ఇత్యర్థః.

(౧౨౧౨) } ౪౨౫౨. [“తతోయదు త్తరతరమ్”] ఇత్యాది శ్రుతేర్థమాహ
(౧౨౧౪) } (యదపి-) ఇత్యాదినా.-

(౧౨౧౩) ౪౨౫౩. (తదపి) (ప్రత్యుక్తమ్) ఇత్యన్వయః (౧౨౧౪) [10]

(౧౨౧౪) ౪౨౫౪. “తతోయదు త్తరతరమ్” ఇత్యాది వాక్యాత్పూర్వం
[“యస్మాత్పరమ్”] ఇత్యాది వాక్యమ్,-

౪౨౫౫. తస్యార్థం వక్తుమన్వయమాహ (యస్మాదపరమ్-) ఇతి.-

౪౨౫౬. (యస్మాత్-) ఇత్యాది పంచమ్యంతపదేన [పర] శబ్దస్యా
న్వయే సతి సమానిషేధోనకృతస్యాత్;- [15]

౪౨౫౭. [అపర] శబ్దేన పంచమ్యంతపదస్యాన్వయే సతి సమాభ్యధి
కోభయనిషేధకృతస్యాత్;-

౪౨౫౮. తథా సతి, “నాన్యవస్థాః”^౩ ఇతి పురుషవేదనస్యైవ మో
క్షోపాయత్వప్రతిజ్ఞానస్య ప్రాకరణికీస్యా ప్యానుగు
ణ్యమ్.- [20]

౪౨౫౯. పంచమ్యంతపదస్యాన్యశబ్దేనాన్వయశ్చ శ్రుతిస్తృతిషు
దృశ్యతే ఇతి,

౪౨౬౦. “నే త్యేతస్మాదన్యత్పరమ్ సత్తి”^౪ “తస్మాద్ధాన్యం న పరః
కిశ్చిదాస”^౫ “ఏకస్స మంత్రం యది హస్తి కిశ్చిత్తోదమ్య
తో నాస్తి పరంతతో న్యత్”^౬ ఇత్యాదీషు;- [25]

౧॥ శ్లో - ౩ - ౧౮. ౨॥ శ్లో - ౩. ౩॥ తై - పు. ౪॥

౫॥ అల్ప - ౮

ప్ర - ౯ అను. ౬॥

మూ - ౧ - తర - ౧ - ౬-న. ౨ - అపి - ౧-న.

వ్యా - ౧ - అది - ౯-న. ౨ - వాక్యైర్పరస్యార్థం - ౯ - ౧౦. ౩ - అపి - ౩-న.

౪ - దన్యతో - ౯.

(౧౨౧౫.) [అణీయ స్త్వమ్]- సూక్ష్మత్వమ్.-

(౧౨౧౬.) [జ్యాయ స్త్వమ్]-సర్వేశ్వరత్వమ్.-

(౧౨౧౭.) “సర్వవ్యాపిత్యాత్ సర్వేశ్వరత్వాత్ అస్య, పతద్వ్యతిక్త
స్యకస్యాప్యణీయ స్త్వమ్ జ్యాయ స్త్వఞ్చనాస్తి” ఇత్యర్థః. [6]

(౧౨౧౮.) “యస్మాన్నాణీయోనజ్యాయోఽస్తికశ్చిత్” ఇతి పురుషాదన్య
స్యకస్యాపిజ్యాయ స్త్వం సిద్ధమ్ ఇతి,

(౧౨౧౯.) తస్మాదన్యస్యపరత్వం నయజ్యతే” ఇతివత్సుక్తమ్.

ర౨౬౧. “నతస్సమశ్చాభ్యధికశ్చ దృశ్యతే” ఇతిశ్రుత్యేకా
ర్థః [10]

ర౨౬౨. “యస్మాత్-పరమ్” ఇత్యన్వయేపి, పురుషాదన్యస్యపర
త్వవాదోఽనుపపన్నః.

ర౨౬౩. కైశ్చిదేవంవ్యాఖ్యాతమ్, “పరమిత్యత్రోప్తనిషేధః,
అపరమితిసహనిషేధః” ఇతి.-

ర౨౬౪. తదయ్యుక్తమ్:- [15]

ర౨౬౫. అన్యపర్యాయస్యాపరశబ్దస్యసమవాచిత్యా స్వార
స్యాత్,

ర౨౬౬. సమానవిభక్త్యంతపదయోఃస్వతఃప్రాప్తసామానాధి
కరణ్యభక్తో,

ర౨౬౭. వ్యధికరణత్వసూచకశబ్దాద్యభావాచ్చ:- [20]

ర౨౬౮. తస్మాత్, యథోక్తపవార్థః.

(౧౨౧౫) ర౨౬౯. (“యస్మాన్నాణీయోనజ్యాయోఽస్తికశ్చిత్”) ఇ
త్యేతద్వ్యాచక్షే (అణీయ స్త్వమ్)-ఇతి

(౧౨౧౬) ర౨౭౦. (జ్యాయ స్త్వమ్)- ఇతి- (జ్యాయ స్త్వమ్) ధారకత్వ
మ్, నియన్తృత్వాదిగుణైరుత్పత్తమ్;- [25]

౧||శ్లో - ౩. ౨||శ్లో - ౬.

మూ - ౧ - అన్వైతైత - ౨ - ౬. ౨ - స్యచిదణీ-౧. ౩-జ్యాయ స్త్వఞ్చ-౧-౯న.

వ్యా - ౧ - జ్యాయ స్త్వమితి - ౩ - ౪ - ౫ - ౯న. ౨ - త్వణీయ - ౪ - ౫ - ౮.

(౧౨౨౦.) కస్తస్త్రిఅస్యవాక్యస్యార్థః:-

(౧౨౨౧) అస్యప్రకరణస్యోపక్రమే, “తమేవంవిదిత్వాతిమృత్యుమేతి-
నాన్యవస్థావిద్యతే^౧యనాయ”^౨ ఇతిపురుషవేదనస్య అమృత
త్వహేతుతామ్ తద్వ్యతిరిక్తస్యా^౩పథతా^౪ఇచ్చప్రతిజ్ఞాయ, [౩]
(౧౨౨౨.) “యస్మాత్పరస్మాదపరమస్తికి^౫చ్ఛిత్... తేనదంపూర్ణంపురుషే
ణసర్వమ్”^౬ ఇత్యేతదనేనపురుషస్యసర్వస్మాత్ పరత్వంప్రతి
పాదితమ్;-

౪౨౭౧. అత్రచనియంత్రేత్వేన(జ్యాయస్తవమ్)వివక్షితమ్,

౪౨౭౨. “ప్రశాసితారంసర్వేషామణీయాం సమణీయసామ్”
^౩ ఇత్యాదివచనానుసారాత్.-

౪౨౭౩. “యస్మాత్పరంనాపరమ్”^౪ ఇత్యాదివాక్యే, పురుషా
దన్యస్యపరత్వనిషేధాత్,

౪౨౭౪. తద్విరుద్ధంతదన్యస్యాధికత్వప్రతిపాదనపరత్వంవ్యా
హతమ్” ఇత్యర్థః. [15]

(౧౨౨౦) ౪౨౭౫. “యస్మాత్పరమ్”^౫ ఇత్యాదివాక్యేపరత్వనిషేధఃవక్తవ్య
మాణిపరవ్యతిర్క్తిక్షవిషయః,

౪౨౭౬. “గోబలీవర్ష”^౬ న్యాయాత్” ఇతిశబ్దాగ్రయామ్,

౪౨౭౭. “అనన్యథాసిద్ధస్యైవసంజ్ఞాచకత్వాత్,

౪౨౭౮. “తతోయదుత్తరతరమ్”^౭ ఇతివాక్యస్యచాన్యథా^[20]
సిద్ధత్వాత్,

౪౨౭౯. “యస్మాత్పరమ్”^౮ ఇతివాక్యే పరశబ్దోనసంకోచిత
వ్యతిరిక్తసిద్ధాంతివోమతమభిప్రేత్య,

౪౨౮౦. అస్యవాక్యస్యన్యథాసిద్ధాహా^౯కథమ్:-” ఇత్యాహా’
(కస్తస్త్రి-) ఇతి. [25]

(౧౨౨౧) ౪౨౮౧. అస్యార్థంవక్తుంప్రకరణంయోజయతి (అస్య-) ఇతి.

౧॥శ్లో-౬. ౨॥శ్లో - ౩. ౩॥మ - పృ - ౧౨ - ౧౨౨. ౪॥

౫॥ అథ - శ్లోశ.

మూ - ౧ - హేతుతా - ౧. ౨ - ఇతితేనే - ౧. ౩ - ఇత్యస్తే - ౨ - ౧౦.

వ్యా - ౧ - ఆది - ౯౯. ౨ - పరత్వవ్య - ౧. ౩ - థాసిద్ధని - ౮.

(౧౨౨౩) 'యతఃపురుషతత్త్వమేవఉత్తరతరం "తతోయదుత్తరతరమ్" యతఃపురుషతత్త్వమ్;-

(౧౨౨౪) తదేవలరూపమ్;-

(౧౨౨౫) అనామయమ్;-

[9]

(౧౨౨౬) "యవత్తద్విదురమృతాస్తేభవంతిఅకేతరేదుఃఖమేవాపియన్తి" అ
'ఇతిపురుషవేదనస్య అమృతత్వహేతుత్వమ్, తదితరస్య చాపథ
త్వంప్రతిజ్ఞాతంసహేతుకముపసంహృతమ్.-

(౧౨౨౭) అన్యథా,

(౧౨౨౮) ఉపక్రమగతప్రతిజ్ఞాభ్యాం విరుధ్యతే;-

[10]

(౧౨౨౩) ర౨౨౨. ఉక్తప్రకరణవాక్యానుగుణ్యేన ("తతోయదుత్తరతరమ్") ఇతివాక్యస్వార్థమాహ (యతః) ఇతి.

(౧౨౨౪) ర౨౨౩. (అరూపమ్).-కర్తృకృతప్రకృతిసమ్బద్ధరహితమిత్యర్థః.

(౧౨౨౫) ర౨౨౪. (అనామయమ్).-తత్కృతదుఃఖాదిసమ్బద్ధరహితమిత్యర్థః.

[15]

ర౨౨౫. ["తతః"] ఇతివచ్చమ్యస్తపదమ్, హేతుత్వం పరత్వేన యోజితమ్.

(౧౨౨౭) ర౨౨౬. అన్యథాదూషణమాహ (అన్యథా-) ఇతి.

(౧౨౨౮) ర౨౨౭. (ఉపక్రమగత ప్రతిజ్ఞాభ్యామ్).- 'పురుషవేదనస్యముక్తిహేతుత్వప్రతిజ్ఞయా-తదస్య స్యానుపాయత్వ[20]
ప్రతిజ్ఞయాచ" ఇత్యర్థః.

ర౨౨౮. హేతుత్వత్వాభావేపనపురుషాదన్యత్వసిద్ధిః-

ర౨౨౯. "ప్రథమాదినిష్ఠస్యశాబ్దప్రాధాన్యం వైయాకరణన్యాయసిద్ధమ్' ఇతి,

ర౨౩౦. 'పురుషేణసర్వమ్' 3 ఇతిసర్వశబ్దార్థస్యజగత్[25]

ప్రథమాదినిష్ఠత్వాత్, -అవ్యవహితత్వాచ్చ,

ర౨౩౧. తచ్చబ్ధిస్యతత్పరామర్శిత్వస్యైవయుక్తత్వాత్,

గా||శ్లో - ఉ - ౩ - ౧౮. అ||శ్లో - ఉ - ౩ - ౧౮. ౩|| తై-నా-౬-౧౦-౧౯.

మూ - ౧ - ఇతి - ౬ - ౮౪. ౨ - చ - ౨ - ౪ - ౫ - ౪. చానుపాయత్వంప్ర-౧౦.
౩-ముదాకృతం - ౮. ౪ - ౫త - ౧ - ౬ - ౧౦౪.

[30]

వ్యా - ౧ - సుఖదుఃఖా - ౯. ౨ - పర - ౩ - ౪ - ౫ ౮౪. ౩ - స్యపరత్వసి - ౬.
౪ - శబ్దస్యప్రా - ౩ - ౪ - ౫. ౫ - త్వాత్ - ౧.

(౧౨౨౯.) పురుషస్యైవశుద్ధి గుణయోగేనశివశబ్దాభిధేయత్వమ్, “శాశ్వతంశివమచ్యుతమ్”^౧ ఇత్యాదినాజ్ఞాతమేవ;

(౧౨౩౦.) పురుషపవశివశబ్దాభిహిత ఇత్యనంతరమేవవదతి,

(౧౨౩౧.) “మహాన్ప్రభురైవపురుషః సత్త్వస్యైవప్రవర్తకః”^౨ ఇతి. [5]

౪౨౯౨. [“తతః”] ఇతిపదేన తేనేదంపూర్ణంపురుషేణసర్వమ్^౩ ఇతిప్రథమానిర్దిష్టంజగత్సృష్ట్యాత ఇతి,

౪౨౯౩. జగతఃత్వరఃపరిగమ్యపురుషపవాభిధియతే” ఇతికేచిదాచార్యాః;

౪౨౯౪. తచ్ఛోపపన్నమ్. [10]

౪౨౯౫. ఏవమ్, (ఉపక్రమగతప్రతిజ్ఞా)నురోధేన, “యస్మాత్పురమ్”^౪ ఇత్యాదివాక్యకృతాధికనిషేధానురోధేనచ,

౪౨౯౬. “తతోయదుత్తరతరమ్”^౫ ఇత్యాదివాక్యంపురుషస్యైవపరత్వ పరముక్తమ్.

(౧౨౨౯) ౪౨౯౭. “సర్వాననశిరోగ్రీవః”^౬ ఇత్యాదివాక్యవగతస్య [15]

శివశబ్దస్యార్థమాహ(పురుషస్యైవ-)ఇతి.

౪౨౯౮. (అది) శబ్దేన “సర్వశ్చర్వశ్చివస్థాణుః”^౭ “శివంకర్తాస్తు”^౮ ఇత్యాదిప్రయోగోవివక్షితః.

౪౨౯౯. “సర్వాననశిరోగ్రీవత్వచ్చ, “సహస్రశీర్షాపురుషః”^౯ ఇత్యస్యప్రత్యభిజ్ఞాపకమ్, [20]

౪౩౦౦. భగవచ్చట్టస్తుపురుషజ్ఞాపకః” ఇత్యనుసంధేయమ్.

(౧౨౩౦) ౪౩౦౧. “ఉత్తరత్రాపిపురుషప్రతిపాదనాచ్చివశబ్దః పురుషపరః” ఇత్యాహ(పురుషః)ఇతి.

(౧౨౩౧) ౪౩౦౨. [“మహాన్ప్రభురైవపురుషస్సత్త్వస్యైవప్రవర్తకః”] ఇత్యేత, [25]

౪౩౦౩. [“ఏవః”] ఇతిపదేనశివశబ్దాభిహితప్రత్యభిజ్ఞాపితః.

౧॥తై - ఉ - నా - ౬ - ౧౧. ౨॥శ్వ - ఉ - ౩ - అ. ౩॥ తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౧౯.

౪॥శ్వ - ఉ - ౩. ౫॥శ్వ - ఉ - ౩. ౬॥శ్వ - ఉ - ౩. ౭॥సహస్రనా - ౧౮. ౮॥పుణ్యహస్త. ౯॥తై - పు.

మూ - ౧ - భిధేయఇ. ౧ - ౮ - ౧౦. ౨ - ఇత్యత్రానంత - ౧ - ౨ - ౪ - ౫. ౩ - వచవద - ౮.

వ్యా - ౧ - హితమితి - ౯. ౨ - రమభు - ౧. ౩ - చ - ౧ - ౪ - ౫ - ౮ - ౯. ౪ - అది - ౪ - ౫ - ౮ - ౯. ౫ - అది - ౧౯. ౬ అది - ౧౯. ౭ - తు - ౪ - ౫ - ౯.

(౧౨౩౨) ఉత్తేనైవన్యాయేన ‘నసన్నచాసచ్ఛివపవ కేవలః’ ఇత్యాది సర్వం నేయమ్.-

(౧౨౩౩.) కిచ్చ,

౪౩౦౪. ఏవమ్, కారణవాక్యబలాదుపాస్యవిశేషనిర్ణయపర[౩]
నారాయణానువాకేనచ నారాయణస్వైరసర్వము
క్తమ్.-

(౧౨౩౨) ౪౩౦౫. “ఏవమ్, దేవతాస్తరస్యాపిపరత్వే, [నసన్నచాసచ్ఛివ
పవకేవలః] ఇతికారణవాక్యమ్,

౪౩౦౬. “యఃపరస్సుమహేశ్వరః” ఇత్యుపాస్యవిశేషనిర్ణయ[10]
పరవాక్యఞ్చాప్తి” ఇత్యత్రాహ (ఉత్తేనైవ-) ఇతి.-

౪౩౦౭. “ (ఉత్తేనైవ) న్యాయేనకారణవాక్యైః, నారాయణ
స్వైవపరమకారణత్వప్రతిపాదనాత్,

౪౩౦౮. అసన్యపరనారాయణానువాకాదిభిః, తస్యైవసర్వస్యా
త్పరత్వనిశ్చయాత్, [15]

౪౩౦౯. బ్రహ్మగుదాద్రీనామ్, తత్సృజ్యత్వసంహార్యత్వ శ్రవ
ణాచ్చ,

౪౩౧౦. అథాస్తరేషుదృష్టప్రయోగానాంశేవ-మహేశ్వరాది శ
బ్దానాంసాధారణత్వాత్,

౪౩౧౧. తేషాంనారాయణపరత్వేనప్రయోగదర్శనాత్, [20]

౪౩౧౨. ‘బహీష్వాఘాపనిషత్సునారాయణాది శబ్దనిర్దేశాత్,

౪౩౧౩. ‘ఏకైకతోపనిషది నారాయణాది శబ్దాభ్యాసాచ్చ,

౪౩౧౪. శివాదిశబ్దోపి, సద్-బ్రహ్మేతిశబ్దవత్, నారాయణపర్య
వసాయా” ఇత్యర్థః.

(౧౨౩౩.) ౪౩౧౫. తత్ర, “యద్వేదాదాస్వరః” ఇత్యాదివాక్యస్య, నకేవ
లప్రకరణాస్తరవాక్యైర్నారాయణపరత్వనిశ్చయః,

౪౩౧౬. అపితు, తస్యైవపూర్వాపరపర్యాలోచనయాచ,-

నారాయణపరత్వంగమ్యతే” ఇత్యాహ (కిచ్చ-) ఇతి.

॥శ్లో - ఉ-౪-౩ ౫. ౨॥తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౪.

వ్యా - ౧ - పురుషత్వ - ౬. ౨ - వేదవేదాస్తరేనస - ౯. ౩ - సదితివా - ౧ -
౨ - ౯. ౪ - ఉత్తేనైవన్యాయేనేతికార - ౯. ౫ - బహుఘాత - ౧-౨. ౬-ఏకతైవోప. ౯. ౭ - త్తశబ్దాదివ - ౨.

(౧౨౩౪.) “నతస్యే శేకశ్చన”^౧ ఇతినిరస్తసమాభ్యధిక సమ్భవసస్య పురుషస్య, “అణోరణీయాన్”^౨ ఇత్యస్మిన్ననువాకే,

(౧౨౩౫.) వేదాద్యస్తరూపతయా,

(౧౨౩౬.) వేదబీజభూతప్రణవస్య, [5]

(౧౨౩౭.) ప్రకృతిభూతాకార వాచ్యతయానుహేత్వరత్వం ప్రతిపాద్య,

(౧౨౩౮.) దహరపుణ్డరీకమధ్యస్థాకాశవర్తితయోపాస్యత్వము క్తమ్.-

(౧౨౩౮) ౪౩౧౭. “అస్యవాక్యస్యపురుషాదన్యస్యోత్కర్షపరత్వమ్,
౪౩౧౮. వ్రథమానువాకో క్తపురుషస్యతిరిక్త పరత్వనిషేధవ్యా
హతమ్” ఇతిదర్శయితుం [“నతస్యే శే”]^౧ ఇత్యాద్యః^[10]
క్తమ్.

(౧౨౩౫) ౪౩౧౯. “యద్వేదాదా”^౩ ఇత్యస్పార్థమాహ (వేదాద్యస్త-) ఇతి.
౪౩౨౦. “వేదస్య ప్రణవః, ఉత్పాదకత్వాదాదిః,
౪౩౨౧. తల్లయస్థానత్వాదస్తశ్చ” ఇత్యభిప్రాయేణ (వేదాద్య
స్తరూపతయా-) ఇత్యుక్తమ్. [15]

(౧౨౩౬) ౪౩౨౨. అతపవ (వేదబీజభూతః) (ప్రణవః).

(౧౨౩౭) ౪౩౨౩. “తస్య ప్రకృతిరీనస్య”^౪ ఇతిపదంవ్యాచక్షే (ప్రకృతిభూ
తాకారవాచ్యతయా-) ఇతి-

౪౩౨౪. “ప్రకృతిరీనత్వన్నామ, ప్రకృతిభూతాకారావస్థత్వమ్,

౪౩౨౫. అకారావస్థప్రణవవాచ్యత్వన్నామ, అకారవాచ్య^[20]
త్వమేవ” ఇత్యర్థః-

౪౩౨౬. “అకారేణోచ్యతేవిష్ణు స్వర్వలోకేశ్వరోహరిః”^౫
అకారోవిష్ణువాచకః^౬ ఇతి శ్రుతిస్మృతివచనాత్,

౪౩౨౭. అకారవాచ్యస్యనారాయణస్వైవ (నుహేత్వర)త్వ
ముక్తమ్” ఇత్యర్థః. [25]

(౧౨౩౮) ౪౩౨౮. (దహర) ఇతి. “యద్వేదాదా”^౩ ఇతివాక్యేదేవతాస్త
రస్యపరత్వకథనాత్,

౪౩౨౯. తదేవ (దహరపుణ్డరీ)కాస్తరుపాస్యమ్” ఇతిచేత్;-

౧॥ తై - నా - ౬ - ౧ - ౯. ౨॥ కఠ - ఉ - ౨ - ౨౦. ౩॥ తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౪.

౪॥ తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౪. ౫॥

౬॥

మూ - ౧ - అష్టాన్ - ౧౦౪. ౨ - బీజభూతా - ౪ - ౫. ౩ - కాకాశ - ౧ - ౪ -

శాస్త్రవర్తి - ౧౦.

వా - ౧ - స్వ - ౧ - ౨ - ౯౪. ౨ - త్యాదివా - ౩. ౩ - షేష్ - ౮ - ౯.

- (౧౨౩౯.) అయమర్థః- “సర్వస్య వేదజాతస్య ప్రకృతిః, ప్రణవః ఉక్తః,
(౧౨౪౦.) ప్రణవస్యోచ ప్రకృతిరకారః;
(౧౨౪౧.) ప్రణవవికారో వేదః, స్వప్రకృతిభూతే ప్రణవే లీనః;
(౧౨౪౨.) ప్రణవో వ్యకారవికారభూతః, స్వప్రకృతావకారే లీనః; [5]
(౧౨౪౩.) “తస్య-4 ప్రణవప్రకృతిభూతస్యాకారస్య-యః-పరః-
వాచ్యః-5 సమ-మహేశ్వరః’ ఇతి;-
(౧౨౪౪.) సర్వవాచకజాతప్రకృతిభూతాకారవాచ్యః, సర్వవాచ్యజాత
ప్రకృతిభూతనారాయణో-యః-సః-మహేశ్వరః’ ఇత్యర్థః.

౪౩౩౦. “తత్సాక్షి, నారాయణస్యైవ మహేశ్వరత్వప్రతి[10]
పాదనాత్,

౪౩౩౧. సమ(దహరపుణ్డరీ) కే2 పుష్పాస్యః’ ఇత్యర్థః.

(౧౨౪౫) ౪౩౩౨. “అస్మిన్వాక్యే ప్రణవవేదయోః- అకారప్రణవయోశ్చ
ప్రకృతివికృతిభావవ్యత్యయః,

౪౩౩౩. అకారప్రసంగశ్చకః; [15]

౪౩౩౪. తద్వాచ్యత్వపరశ్శబ్దకః;’ ఇత్యపేక్షాయా మాహ
(అయమర్థః) ఇతి -

౪౩౩౫. “యద్వేదాదాస్వరః సాక్షివేదాస్తేచ ప్రతిష్ఠితః’
ఇత్యనేనైవ ప్రకృతివికృతిభావస్పర్ధః;

౪౩౩౬. ‘ప్రకృతిలీనస్య’ ఇత్యనేన అకారశ్చైవ వ్యత్యయః;- [20]

౪౩౩౭. ‘యః పరః’ ఇతి పరశ్శబ్దేన వాచ్యత్వశ్చైవ వ్యత్యయః;-

౪౩౩౮. ‘ఇదం పరస్తాత్పరః’ ఇత్యాదిషు పరశ్శబ్దస్య వాచ్యతార్థ
త్వాత్-’ ఇత్యర్థః.

(౧౨౪౬) ౪౩౩౯. తస్మి, “అకారస్య పర ఇతి వక్తవ్యమ్;

౪౩౪౦. ‘ప్రకృతిలీనస్య’ ఇతి వచనవ్యక్తేనోభిప్రాయః; [25]

౪౩౪౧. అకారవాచ్యస్యైవ మహేశ్వరత్వే, కథం నారాయణ
స్య పరత్వసిద్ధిః? ఇత్యత్రాహ (సర్వవాచక-) ఇతి.-

౧॥ తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౪. ౨॥ తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౪. ౩॥

మూ - ౧ - ఉక్తః - ౧ - ౨ - ౬ - ౯ - ౧౦౯. ౨ - చ - ౧౧ - ౧౨౯. ౩ - అ
పి - ౧౧ - ౯. ౪ - చ ప్రణ - ౬ - ౧౦. ౫ - అకార - ౧౦ - ౧౧. ౬ - ఏవ - [30]
౪ - ౫ - ౯౯. ౭ - కశబ్దజా - ౧౦. ౮ - తోనా - ౧-౧౦.

వ్యా - ౧ - ఏవ - ౪ - ౫ - ౮ - ౯౯.

(౧౨౪౫.) యథోక్తం భగవతా, “అహంకృత్యైస్సంజగతః ప్రభవః ప్రళయస్తథా-మత్తః పరతరం నాన్యత్ కిచ్చిదస్తి భగవద్భయమ్” -

(౧౨౪౬.) “అక్షరాణామకారోస్తి” - ఇతి,-

(౧౨౪౭.) “అక్షరబ్రహ్మ” - ఇతి చ శ్రుతేః

[5]

(౧౨౪౮.) “అకారోవై సర్వా వాక్” - ఇతి చ-

(౧౨౪౯.) వాచకజాతస్యాకారప్రకృతిత్వమ్,-

(౧౨౫౦.) వాచ్యజాతస్యబ్రహ్మప్రకృతిత్వం సుస్పష్టమ్,-

(౧౨౫౧.) అతః, “బ్రహ్మణో అకారవాచ్యతా ప్రతిపాదనాత్, అకారవాచ్యో నారాయణ పవమహేశ్వరః” ఇతి సిద్ధమ్.-

[10]

౪౩౪౨. “(వాచ్యజాతప్రకృతిభూతః), (వాచకజాతప్రకృతిభూతేన వాచ్యః” ఇతి జ్ఞాపనమ్, “ప్రకృతిలీనస్య” - ఇతి వచనవ్యక్తేన ప్రయోజనమ్;-

౪౩౪౩. (వాచ్యజాతప్రకృతిభూత) స్య నారాయణత్వం వాక్యాస్తరావగతమ్:” ఇతి భావః.

[15]

(౧౨౪౫) ౪౩౪౪. భగవతో వాచ్యజాతప్రకృతిత్వే, అకారస్య వాచకజాతప్రకృతిత్వే చ భగవద్వచనమాహ (యథోక్తమ్-) ఇతి.

(౧౨౪౬) ౪౩౪౫. [“అక్షరాణామకారోస్తి” -] “ఇత్యనేన వాచ్యవాచకభావసంబంధశ్చ లభ్యః.

(౧౨౪౭) ౪౩౪౬. “అకారవాచ్యత్వే శ్రుతిమాహ [“అక్షరబ్రహ్మ” -] ఇతి.

(౧౨౪౮) ౪౩౪౭. అకారస్య వాచకజాతప్రకృతిత్వే పి శ్రుతిమాహ [“అకారోవై”] ఇతి.

[ఇత్యర్థః.

(౧౨౪౯) ౪౩౪౮. (వాచకజాతస్యాకార ప్రకృతిత్వమ్-) ఇతి. - జ్ఞాయత

(౧౨౫౦) ౪౩౪౯. “బ్రహ్మణో వాచ్యజాతప్రకృతిత్వం సుస్పష్టమ్” ఇత్యాహ (వాచ్య-) ఇతి

[25]

(౧౨౫౧) ౪౩౫౦. “ఉక్తం నిగమయతి (అతః) ఇతి.-

౧౫౫ - ఉ - ౭ - ౬. ౨౫౫ - ఉ - ౧౦ - ౩౩. ౩||

౪||

౫|| తై-నా-౬-౧౦-౨౪.

మూ - ౧ - భగవతా - ౧౪. ౨ - ప్రికి - ౮. ౩ - ఇతి - ౮౪. ౪ - చ - ౧౧ - ౧౨. ౫ - చ - ౧౪.

వా - ౧ - నిశ్చయత్యంబా - ౩. ౨ - నారాయణస్యవా - ౯. ౩ - స్వవహ - ౫ - నారాయణమలకా - ౫ - శ్చేతితి - ౧ - ౨ - ౪ - ౫. ౬ - ఉక్తమర్థం - ౩.

- (౧౨౫౨.) తస్యైవ “సహస్రశీర్ష దేవమ్”^౧ ఇతి కేవలపరతత్త్వ విశేష ప్రతిపాదనపరేణ నారాయణానువాకేన, సర్వస్మాత్ పరత్వం ప్రపశ్యితమ్;-
- (౧౨౫౩.) అనేన అనన్యపరేణ ప్రతిపాదితమేవ పరతత్త్వమ్;- [9]
- (౧౨౫౪.) “అన్యపరేషు సర్వేషు వా క్యేషు కే నాపి శబ్దేన ప్రతీయమానం త దేవేత్యవగమ్యతే” ఇతి, - “శాస్త్రదృష్ట్యా తూషదోశో వా మదేవ వత్” ఇతి సూత్రకారేణ నిర్ణీతమ్.-
- (౧౨౫౫.) తదేతస్మిన్ బ్రహ్మ, - క్వచిత్ బ్రహ్మశివాదిశబ్దావగతమితి కేవల బ్రహ్మశివయోర్నవరత్వప్రసక్తః;- [10]
- (౧౨౫౬.) అస్మిన్ననన్యపరే న వా కే, తయోరిన్ద్రాదిత్యుతయా తద్విభూతి త్వప్రతిపాదనాత్;

ర౩౫౧. ఏవమ్, న హేశ్వర శబ్దస్య సాధారణత్వాత్, [మ.

ర౩౫౨. ప్రకరణపర్యాలోచనయా^౨ చ, నారాయణపరత్వము క్త

- (౧౨౫౭) ర౩౫౩. “నారాయణస్యైవ తత్తద్భువాచ్యస్య పరత్వమ్,

ర౩౫౪. ఉత్తరానువాకే క్షణోక్తమపి” ఇత్యాహ (తస్యైవ-) ఇతి.

- (౧౨౫౮) ర౩౫౫. “విశ్వాధికోరుద్రో మహర్షిః”^౩ “ప్రజావతిః ప్రజాఅస్య జత” ఇత్యాదిష్య న్యేష్యపి వా క్యేషు,

ర౩౫౬. శివాదేవకారణత్వమాశ్చ జ్యోతిహ (అనేన-) ఇతి.

ర౩౫౭. “విశ్వాధికోరుద్రః”^౩ ఇత్యాదివాక్యాన్యపి, [20]

ర౩౫౮. అన్యపరత్వాత్, ఉత్తరానుగుణత్వేన వర్ణనీయాని”

ఇత్యర్థః.

- (౧౨౫౯) ర౩౫౯. “కే నాపి శబ్దేన ప్రతీయమానం తదేవాస్తు,-

ర౩౬౦. తతః కిమ్?” ఇత్యత్రాహ (తదేతత్-) ఇతి.

- (౧౨౬౦) ర౩౬౧. (ఇన్ద్రాదిత్యుతయా-) ఇతి. [25]

ర౩౬౨. (ఆది) శబ్దేన విశ్వముక్తాత్మవివక్షా.

౧॥ తై - నా - ౬ - ౧౧. ౨॥ బ్ర - సూ - ౧ - ౧ - ౩౧. ౩॥ తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౧౯. ౪॥ కా - ౧౮ - ౧.

మూ - ౧ - ౪౪ - ౧౧ - ౧౨. పరత్వ - ౮ - ౧౦. ౨ - ౪౪త్వం - ౨ - ౧౧ - ౧౨. ౩ - సర్వవా - ౧ - ౨. ౪ - అపి - ౪ - ౫౪. ౫ ఆది - ౧ - ౨ - ౪ - ౫౪. ౬ - దవX - ౧౧. ౭ - తత్వ - ౧౧ - ౧౨. త్వత్ప్రసక్తిః - ౧. ౮ - తస్మిన్న - ౧.

వ్యా - ౧ - తత్త్వ - ౯. ౨౪ - ౪ - ౫౪. ౩ - తత్ - ౩ - ౮౪. ౪ - ష్ట - ౯.

(౧౨౫౭.) క్వచిత్, అకాశః ప్రాణాదిశబ్దేనపరంబ్రహ్మభిహితమ్ ఇతి భూతాకాశప్రాణాః దేవ్యానామపరత్వమ్.

(౧౨౫౮) ౪౩౬౩. ప్రసిద్ధబ్రహ్మశివయోగపరత్వాభావేనప్రాప్తమామా (క్వచిత్ -) ఇతి- [5]

౪౩౬౪. “విశ్వాధికోరుగ్రహః” ఇత్యస్త్యాయమర్థః-

౪౩౬౫. అత్ర, “సవోదేవశుభయాస్త్యస్త్యాయనమ్”

“ఇతి స్వాభిమతప్రార్థనాతాత్పర్యాత్,

౪౩౬౬. హిరణ్యగర్భంప్రతికారణత్వమనూన్యతాపవః-

౪౩౬౭. అనువాదస్యచ, వాక్యాంతరసాపేక్షస్యతదానుగు[10]

ణ్యేనవర్ణనీయత్వాత్,

౪౩౬౮. “నేనవిష్ణుణయోగేన [రుద్ర] శబ్దోనారాయణపరః-

౪౩౬౯. చతుర్ముఖకారణత్వంచతస్యైవేతి స్పష్టంపశ్యతః-

౪౩౭౦. “అపశ్యత్ స్వస్థాత్ జాయమానమ్” ఇత్యధ్యాహరః,

౪౩౭౧. ఏవంవాయోజనాః-“[రుద్ర] శబ్దఃప్రసిద్ధరుద్రపరపవ,

౪౩౭౨. “సచ, “మహర్షిః”-త్రికాలజ్ఞానవత్తయాసర్వోత్కృష్టః,

౪౩౭౩. “సః, స్వకారణభూతంహిరణ్యగర్భమపి,

కాలత్రయజ్ఞానవత్త్వాజ్ఞాయమానావస్థమపశ్యత్;

౪౩౭౪. యఏవమపశ్యత్-“సఃశుభయాస్త్యస్త్యాయ-భగవత్ [11]

స్తరణేన, మాం-సంయునక్తు” ఇత్యర్థః.

౪౩౭౫. “ఈశ్వరాద్జ్ఞానమన్విచ్ఛేత్” [12] “ఉపాన్యోహంసదా

విపాక్రిఃఉపాయోన్మహారేస్తృతా” [13] “శబ్ద-రస్యతు

యోభక్తస్సప్రజన్తాస్తరస్సరః-తస్యైవతుప్రసాదేన

విష్ణుభక్తస్సజాయతే” [14] ఇత్యాదిభిః, [25]

౪౩౭౬. రుద్రస్యభగవద్జ్ఞానవదత్వప్రతిపాదనాత్;-

౧||తై - సా - ౬ - ౧౦ - ౧౯. ౨||తై - సా - ౬ - ౧౦ ౧౯. ౩||బ్రహ్మసూత్ర - ౪||హరి - పం - ౩ - ౨౦ - ౧౪. ౫||

మూ - ౧ - ఆది - ౮౪. ౨ - దేవత్యవిశేషస్థయ - ౧. దేర్మయథా - ౧౨.

వ్యా - ౧ - అత్ర - ౧౪. ౨ - వివక్షా - ౯. ౩ - దృశ్యతే - ౯. ౪ - సచ - ౪ - ౫. ౫ - సః - ౯౪. ౬ - స్థిరహరాస్తృతః-పా. ౭ - క్షప్రజా - ౯. క్షప్రజా - ౪ - ౫.

(౧౨౫౮) యత్పునరిదమాశజితమ్:-

“అథయదిదమస్మిన్ బ్రహ్మపురేదహరంపుణ్డరీకంవేత్సదహరో
స్త్రిన్నస్తరాకాశస్తస్త్రిన్యదస్తస్తదస్వేష్టవ్యమతద్వావవిజిజ్ఞాసిత
వ్యమ్” ఇత్యత్ర ఆకాశశబ్దేన జగదుపాదానకారణప్రతిపాద్య.

(౧౨౫౯) తదస్తర్వర్తినిః కస్యచిత్తత్త్వవిశేషస్య, అస్వేష్టవ్యతాప్రతిపా
ద్యతే:-

(౧౨౬౦) అస్యాకాశస్యనామరూపయోర్నిర్వోధ్యత్వశ్రవణాత్,
పురుషసూక్తేపురుషస్య, నామరూపయోఃకర్తృత్వదర్శనాచ్చ,-

(౧౨౬౧) ఆకాశపర్యాయభూతాత్ పురుషాదన్యస్య అస్వేష్టవ్యత[10]
యాఉపాస్యత్వప్రతీయతే” ఇతి:-

౪౩౭౭. హిరణ్యగర్భకారణత్వవాచినప్రప్తవ్యాః,

౪౩౭౮. “కిమ్, అణ్డాస్తర్వర్తిస్సృష్టిః “ప్రజాపతిప్రజాలస్య
జత” ఇత్యుచ్యతే;

౪౩౭౯. ఉత, పరమకారణత్వముచ్యతే!,” ఇతి:- [15]

౪౩౮౦. ప్రథమగ్రహాల్పభ్యుపేతః;

౪౩౮౧. ద్వితీయస్త్రుప్రజాపత్యాదిశబ్దానాంసాధారణత్వాత్,
అన్యత్రచచతుర్ముఖాదేఃసృజ్యత్వాదిశ్రవణాచ్చ,

౪౩౮౨. బహుకారణవాక్యావిరోధేననేయఇతిప్రత్యుక్తఇతి.

(౧౨౫౮) ౪౩౮౩. అథ, వ్యోమాతీతవాదంహృదినిధాయ, [20]

౪౩౮౪. ‘తంసమూలమున్నులయితుంతత్పరిపాటీముపన్యస్యతి
(యత్పునః-) ఇతి.

(౧౨౬౦) ౪౩౮౫. “ఆకాశాస్తర్వర్తినిఃకస్యచిదస్వేష్టవ్యతాస్యాత్:-

౪౩౮౬. తతఃకిమ్?” ఇత్యత్రాహ(అస్య-) ఇతి.

౧॥ ఛా - ఉ - ౮ - ౧ - ౧. ౨॥ అకా - ౧ప్ర - ౧.

మూ - ౧ - చిదస్వే - ౧. చిత్తత్వస్యాస్వే - ౧౧. ౨ - ప్రతిపాదనాత్ - ౧. ౩ -
షస్యాస్యత్రాస్వే - ౧. ౪ - త్వత్ప్రతిపాద్యతే - ౧. త్వత్ప్రతి - ౯.

వ్యా - ౧ - త్వ - ౨ - ౪ - ౫ - ౮న. ౨ - ఇతి - ౮న. ౩భిప్రేతః - ౧. ౪ - చ -
౪ - ౫న. ౫ - ఆది - ౧ - ౩ న. ౬ - తం - ౧ - ౨ - ౮న.

- (౧౨౬౨.) అనధీతవేదానామదృష్టశాస్త్రవిదామినభోద్ధ్యమ్.
- (౧౨౬౩.) యతఃతత్రశ్రుతిరేవాస్యపరిహరమాహ;
- (౧౨౬౪.) వాక్యకారశ్చ:-
- (౧౨౬౫.) “దహరోస్తిన్నన్తరాకాశఃకిన్తద్రతవిద్యతేయదన్వేష్టవ్యమ్ [1]
- యద్వావవిజ్ఞాసితవ్యమ్” ఇతి చోదితే,
- (౧౨౬౬.) “యావాన్వాఅయమాకాశస్తావానేషోన్తర్హ్యదయతకాశః”¹
- ఇత్యాదినా,
- (౧౨౬౭.) అస్యాకాశశబ్దవాచ్యస్యపరమపురుషస్య అనవధికమహత్వమ్,
- సకలజగత్కారణతయా సకలజగదాధారత్వం ప్రతిపాద్య,
- (౧౨౬౮.) ‘తస్మిన్ కామా² సమాహితాః³ ఇతి, అపహతపాన్యత్వాది, స
- త్యకామశబ్దేన సత్యసంకల్ప⁴త్వపర్యంతగుణాత్మకం సహితమితి,
- (౧౨౬౯) ౪౩౮౭. ఏతత్ప్రతిక్షిప్తం(అనధీత) ఇతి. [ఇతి.-
౪౩౮౮. (అనధీతవేదానామదృష్టశాస్త్రవిదామినభోద్ధ్యమ్)
౪౩౮౯. దహరవిద్యాయాశ్చూర్వాపర⁵వాక్యవ్యవస్థితమ్,
౪౩౯౦. వాక్యకారగ్రహణయశ్చప్రప్తౌదైరితిభాషః.
- (౧౨౭౩) ౪౩౯౧. కథమిత్యతాహ(యతః) ఇతి. [ఇతి.
- (౧౨౭౪) ౪౩౯౨. కథంశ్రుతిరేవపరిహరత్యతాహ (హరోస్తిన్-
- (౧౨౭౫) ౪౩౯౩. (అస్యాకాశశబ్దవాచ్యస్య) ఇతి... ఉక్త్యమాగుణజా
- తమ్, ఆకాశాన్తర్వర్తిస్వతఃస్రేష్ఠోన్తరగతమ్” [2]
- ఇతిశక్తాశమనాయ.
౪౩౯౪. “యావాన్వాఅయమాకాశస్తావానేషోన్తర్హ్యద
- యతకాశః”¹ ఇతివాక్యస్థాకాశశబ్దేనసూర్యోక్తకా
- శశబ్దస్తాప్రతితఃస్పష్టమ్.

౧॥ ఛా - ౬ - ౮ - ౧ - ౨. ౨॥ ఛా - ౬ - ౮ - ౧ - ౩. ౩॥

మూ - ౧ - స్త్రాగమిదం - ౨ - ౪ - ౧౨. ౨ - యతః ప్రత్యేవాస్యశ్రుతిరేవమతి - ౧.
యతః ప్రత్యేవాశ్రు - ౬. ౩ - స్వర్వసమా - ౮. ౪౮౨౪గుణా - ౧. ౪౪ - ౬ - ౮ - ౧౦ -
౧౨౪.

వాక్ - ౧ - వాక్య - ౧ - ౨ - ౪ - ౧౪. ౨ - ప్రగతిమిదం. ౩ - శబ్ద - ౯౪.

- (౧౨౬౯) పరమపురుషవత్, పరమపురుషగుణాష్టకస్యాపిపృథగ్విజ్ఞాసి
తవ్యతావ్రతిపిపాదయిషయా, తస్మిన్యదంత్యదస్వేష్టవ్యమ్"^౧
ఇత్యుక్తమ్." ఇతిశ్రుత్యైవ సర్వంపరిహృతమ్.
- (౧౨౭౦) ఏతదుక్తంభవతి, "కిన్తదత్రవిద్యతేయదస్వేష్టవ్యమ్"^౨ ఇత్య[^౩
స్యచోద్యస్య,
- (౧౨౭౧) "తస్మిన్ సర్వస్యజగతఃసప్తత్వమ్,^౪ ఆధారత్వమ్,^౫ నియంత్ర
త్వమ్,^౬ శేషిత్వమ్, అపహతపాస్తత్వాదయోగుణాశ్చవిద్యతే"
ఇతి పరిహరః"^౭ ఇతి.- [దేశః"^౮ ఇతి.-
- (౧౨౭౨) తథాచవాక్యకారవచనమ్, "తస్మిన్యదంత్యద" ఇతికామవ్యవ
కావ్యవైదికామాః అపహతపాస్తత్వాదయఃగుణాఃఇత్యర్థః.
- (౧౨౭౩) ఏతదుక్తంభవతి, "౧[యత్] ఏతద్దహరాకాశశబ్దాభిధేయమ్,
(౧౨౭౪) ర౩౯౫. నను, "కిన్తదత్రవిద్యతే"^౧ ఇతిచోద్యనంతరమ్,
ర౩౯౬. "ఉభే ఆస్తిద్వ్యావాప్యధివీ అంతరేవ సమాహితే" ర
ఇత్యాదినా, ద్వ్యావాప్యధివీవిద్యున్నతత్రాదీనా^[౧౫]
మాకాశవర్తిత్వంప్రతీయత ఇతి,
ర౩౯౭. నగుణజాతస్యప్రతీతిః" ఇతిశబ్దాయామాహ (ఏత
దుక్తంభవతి) ఇతి.-
ర౩౯౮. "ఉక్తద్యుప్యధివ్యాదీనాం(సప్తత్వం)(ధార)కత్వాది
గుణగణః(అపహతపాస్తత్వా)దిగుణగణశ్చవివక్షి^[౨౦]
తః" ఇత్యర్థః.
- (౧౨౭౫) ర౩౯౯. "కథంవాక్యకారేణ పరిహృతమ్?" ఇత్యత్రాహ
(తథాచ-) ఇతి.-
ర౪౦౦. "కావ్యస్పృహస్తరాఃకామాః"^{౨౧} ఇతినిఖిణ్ణః.
- (౧౨౭౬) ర౪౦౧. "గుణివృత్తిరేకేణకథం గుణానాముపాస్యత్వమ్"^[౨౨]
ఇతిశబ్దాయామాహ(ఏతదుక్తమ్-) ఇతి.-

౧॥ ఛా - ఉ - ౮ - ౧ - ౧. ౨॥ ఛా - ఉ - ౮ - ౧ - ౨. ౩॥ వాక్య - ౪॥ ఛా -
ఉ - ౮ - ౧ - ౩. ౫॥

మూ - ౧ - నిహితస్యగుణా - ౧. ౨ - ౨ - ౧ - ౨ - ౮ - ౧౦స. ౩ - ఉక్తమితి -
౧స. ౪ - అస్య - ౧స. ౫ - ఆస్మిన్ - ౧౨. ౬ - సర్వస్యజగతః - ౧ - ౬స. ౭ - సర్వజగ
దాధా - ౧ - ౬. ౮ - సర్వనియ - ౧ - ౬. ౯ - సర్వశేషి - ౧ - ౬. ౧౦ - ఇతి - ౧ -
౬స. ౧౧ - తదేత - ౧౨. ౧౨ - పదవాచ్యమి - ౧౨.

వ్యా - ౧ - వీత్యాది - ౧ - ౨ - ౮ - ౯. ౨ - ఉక్త - ౯స.

(౧౨౭౪.) నిఖలజగదుదయవిభవలయలీలమ్, సరంబ్రహ్మ, తస్మిన్[యత్] అ
వ్తర్నిహితమ్, అనవధికాతిశయమ్, అపహతపాప్త త్వాదిగుణా
ప్తకమ్, [తత్] ఉభయః సప్య స్వేష్టవ్యమ్ విజిజ్ఞాసితవ్యమ్" ఇతి.-

౪౪౦౨. (ఉభయమప్య స్వేష్టవ్యమ్):- [చేన్న:-

“తచ్ఛబ్దినిర్దిష్టస్యైవా స్వేష్టవ్యత్వానోభయమ్” ఇతి

౪౪౦౩. తచ్ఛబ్దిః ఉభయవరోనేయః;

౪౪౦౪. “యచ్ఛబ్దినిర్దిష్టం గుణాత్పకమేవేతి, తచ్ఛబ్దో గుణమా
త్రపరః” ఇతి చేన్న:-

౪౪౦౫. యచ్ఛబ్దపవోభయవరః. [10]

౪౪౦౬. నను, “[యః]-ఆకాశః- [యత్]-గుణజాతమ్, ఇతి పుల్లిగ్గ
నపుంసకరూప యచ్ఛబ్దద్వయం స్యాత్;-

౪౪౦౭. తదత్ర నాస్తి:” ఇతి చేత్;-

౪౪౦౮. “త్యదాదీనరై వ్త్వర్నిత్యమ్” ఇతి త్యదాదీనామేకశే
షత్త్వవిధానాత్, [15]

౪౪౦౯. తదన్యతమయచ్ఛబ్దస్యైకశేషత్వసవగమ్యతే;

౪౪౧౦. “నపుంసకమనపుంసకేనైకవచ్ఛాన్యతరస్యామ్” ఇతి
సూత్రేణ నపుంసకశబ్దసన్నిపాతే,

౪౪౧౧. నపుంసకస్యైకశేష్యమ్, - ఒకప్తేనైకవచ్ఛాన్యతరస్యవిధీ
యతే ఇతి; [20]

౪౪౧౨. అత్ర, [యః]-[యత్]- ఇతి పుల్లిగ్గనపుంసకరూపయచ్ఛబ్ద
ద్వయోపనిపాతే,

౪౪౧౩. [యత్] ఇతి నపుంసకస్యైకశేష్యమ్, ఏకవచ్ఛాన్యతరస్యై
నిశ్చీయతే,

౪౪౧౪. తస్మాత్, యచ్ఛబ్దేనోభయం వివక్షితమితి. [25]

(౧౨౭౪) ౪౪౧౫. (నిఖలజగదుదయ-) ఇత్యాదివిశేషణమ్,

౪౪౧౬. “ఆకాశోహవై నామరూపయోర్నిర్వహితా” ఇతి శ్రు
త్యుక్తస్మార్తణమ్.

౧॥ అష్టా - ౧ - ౨ - ౬౯. ౨॥ అష్టా - ౧ - ౨ - ౭౨. ౩॥ ఛా - ౬ - ౮ - ౧౪.

మూ - ౧ - యాసజ్ఞేయగుణా - ౧. యాపహ - ౮. అలపి - ౧౭.

వ్యా - ౧ - వ్యమితీ - ౧ - ౨. ౨ - ౪ - ౪ - ౫ - ౯౭. ౩ - లిగ్గయ - ౬. ౪ -

త్వ - ౨ - ౮ - ౯౭. ౫ - షత్సంఖికవ - ౯.

(౧౨౭౫.) యథాహ, “అథయశ్చహాత్మానమను విద్యవ్రజన్యైతాంశ్చస
త్యాన్ కామాంస్తేషాంసర్వేషులోకేషు కామచారోభవతి” ఇతి.

(౧౨౭౫) ౪౪౧౭. నను “ఉభయస్యోన్వేష్యవ్యత్సేప్రామాణికేసతిహి
యచ్ఛబ్దసైవనిర్వాహకార్యః” ఇత్యత్రాహ(య [5]
థాహ-) ఇతి.-

౪౪౧౮. ఛాన్దోగ్యే “అకాశశబ్దస్యపరమాత్మపరత్వమాశ్రిత్య
హి,-

౪౪౧౯. సర్వత్రాకాశశబ్దానాంపరమాత్మపరత్వమాపాద్య,

౪౪౨౦. తదన్తర్వర్తినస్త్వతస్త్రవత్త్వతరత్వం వ్యో[10]
మాతీతవాదిభిరుచ్యతే;

౪౪౨౧. అత్ర, ఛాన్దోగ్యశ్రుతినిర్వాహదేవతేషాంమూలభూ
తకృతః. ఇత్యభిప్రాయే¹తైతావతావిరతిః;

౪౪౨౨. యత్ర, అకాశశబ్దనిర్దిష్టస్యపరమాత్మాసాధారణగుణశ్ర
వణమ్, [15]

౪౪౨౩. తత్ర, స్వార్స్యభక్తేనాకాశశబ్దస్యపరమాత్మపరత్వమా
శ్రీయతే;

౪౪౨౪. అన్యత్రతు, ప్రసిద్ధిప్రాచుర్యాత్ప్రతప్రాప్తపవాన్ధ
స్సీకృతః. ఇత్యర్థః.

౪౪౨౫. అనేన, “తత్రాపి*దహరంగగనంవిశోకస్తస్మిన్మద[20]
స్తస్తమపాసితవ్యమ్”² ఇత్యత్ర,

౪౪౨౬. విశోకశబ్దేన “విశోకోవిజిఘ్రో³పపాసః”³ ఇత్యాది
సమానప్రకరణోక్తగుణోష్ఠరణాత్,

౪౪౨౭. తదన్తర్వర్తినోగుణజాతస్యోన్వేష్యత్వంప్రసిద్ధమ్;

౪౪౨౮. తస్యాకాశశబ్దనిర్దిష్టస్యాకారవాచ్యత్వాత్, నా [25]
రాయణస్యమహేశ్వరత్వముక్తమ్;

౧॥ ఛా - ఉ - ౮ - ౧ - ౬. ౨॥ తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౩. ౩॥ ఛా - ఉ - ౮ - ౧ - ౫.

వ్యా - ౧ - త్వేతిమిషామావశ్యకేసతియ - ౯. ౨ - పర్యంతత్వమా - ౧ - ౨. పరత్వం
హ్యశ్రిత్య - ౮. ౩ - పర్యంతపరత్వ - ౧ - ౨. ౪ - ఇతావ - ౮. ౫ - స్వీక్రియతే - ౩. ౬ -
స్మర - ౪ - ౫. ౭ - స్వీపాస్యత్వంప్ర - ౩. * ‘దహం’ ఇతి - పా. .

(౧౨౭౬.) “యః పునః,

(౧౨౭౭.) కారణస్యైవధ్యేయతావ్రతిపాదనపరేవాక్యే,

(౧౨౭౮.) విష్ణోరసన్యపరవాక్యప్రతిపాదితపరతత్త్వభూతస్యకార్యమధ్యే
నివేశః, [5]

౪౪౨౯. “యద్వేదాదా”^౧ ఇతి, యత్రతు, ఆకాశశబ్దనిర్దిష్టస్య
పరమాత్మాసాధారణగుణాశ్రవణమ్;

౪౪౩౦. తత్ర, ఆకాశశబ్దస్య ప్రసిద్ధార్థపరత్వాత్, తదంతర్వర్తి
నోనారాయణత్వంస్యాదితచ^౨స్థితమ్.

(౧౨౭౯) ౪౪౩౧. అథ, “బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేనా”^౩ సేవర్వేసం ప్రసూయంతే”
ఇతి విష్ణోఃకార్యత్వత్రవణా త్వరత్వవైకల్యశబ్దాం
వృద్ధస్యతి(యఃపునః)ఇతి.

(౧౨౮౦) ౪౪౩౨. (కారణస్యధ్యేయతావ్రతిపాదనపరేవాక్యే) ఇతి.

౪౪౩౩. “కశ్చధ్యేయః-కారణంతుధ్యేయః”^౪ ఇతికారణత్వా
నువాదేనధ్యేయతావిధ్యన్యపరత్వాద్వాక్యాంత [15]
రసాపేక్షా^౫ నువాదఃతదానుగుణ్యేనస్యాదితి,

౪౪౩౪. (అసన్యపరవా)క్యోక్తం నారాయణస్యైవ పరత్వం
స్థితమ్;-

౪౪౩౫. తాస్యస్వేచ్ఛయాలోకరత్వార్థమవతారఇతి(శ్రుతిస్త్రుతి
తిఘాతః; [20]

౪౪౩౬. తత్ర, బహూనిమేవ్యతీతానిజన్మానితవచాన్బున^౬ ఇతి
వచనాత్, ఉత్పత్తి^౭ సద్భావఃబ్రాహ్మరుద్రాదేః, భగవ
తశ్చాభ్యుపగమ్యతే;

౪౪౩౭. తత్ర, భగవజ్జన్మనోహేతుఃప్రయోజనంచవిలక్షణం ప్ర
మాణాంత^౮రప్రతిపన్నమితి, [25]

౧|| తై - నా - ౬ - ౧౦ - ౨౪. ౨|| అ - శ్లో. ౩|| అ - శ్లో. ౪|| ౧ - ౪ - ౫.

న్యాయ - ౧ - శ్లో. ౧ - ౨ - తత్ - ౪ - ౫. ౩ - వ్యవస్థ - ౩. ౪ - యజుతికా
ర - ౯. ౫ - విభవర - ౯ - ౧౦. ౬ - వేదానువా - ౯. ౭ - వైశ్వస్వే - ౩. ౮ - సంభ
వః - ౧ - ౨ - ౪ - ౫. ౯ - బ్రహ్మదేః - ౩. ౧౦ - రేణత్ర - ౯. ౧ (సర్వతీకాయాంవివకా
రఃనాప్తి.)

- (౧౨౭౯) సః, స్వకార్యభూతతత్త్వః సఖ్యపూరణంకుర్వతః,
 (౧౨౮౦.) స్వలీలయాజగదుపకారాయ స్వేచ్ఛావతారః” ఇత్యవగః ప్రవృత్తిః;-
 (౧౨౮౧.) యథా, లీలయాదేవ సఖ్యపూరణంకుర్వతః ఉపేన్ద్రత్వమ్ ప
 రస్యైవ;- [5]
 (౧౨౮౨.) యథాచ, సూర్యవంశోద్భవరాజసఖ్యపూరణంకుర్వతః పరస్యై
 వబ్రహ్మణోదాశరథిరూపేణ స్వేచ్ఛావతారః;-

౪౪౩౮. తదవిరోధేనాత్మాపి ప్రతిపాద్యమానంభగవతోజన్మ,-
 విలక్షణహేతుమత్, -విలక్షణప్రయోజనవచ్చాభ్యుపే
 త్యమ్;- [10]

౪౪౩౯. అన్యేషాంజన్మనోహేతుఫలేకర్మతత్ఫలానుభవా;-

౪౪౪౦. తస్మాత్, రామాదిపదవతారః” ఇత్యర్థః.

- (౧౨౭౯) ౪౪౪౧. “త్రిమూర్తిసఖ్యవైర్యావమాత్రంససామ్యే ప్రయో
 జకమ్” ఇత్యభిప్రాయేణ (సఖ్యపూరణంకుర్వతః)
 ఇతిముహురుక్తమ్. [15]

(౧౨౮౦) ౪౪౪౨. (స్వలీలయాజగదుపకారాయ-) ఇతి.-

౪౪౪౩, “హేతుప్రయోజనవైలక్షణ్యముక్తమ్,

౪౪౪౪. నతుకర్మణాతత్ఫలానుభవాయ” ఇత్యర్థః;

౪౪౪౫. “జగతాముపకారాయ నసాకర్మనిమిత్తజా” ఇతివచ
 నాత్. [20]

(౧౨౮౧) ౪౪౪౬. మనుష్యాదిమహ్యవతారః? కథం దేవేషు? ఇతిశంకా-
 వ్యాప్త్యర్థమాహ (యథాలీలయా-) ఇతి

(౧౨౮౨) ౪౪౪౭. తస్మి, దేవేష్వవతారద్వయంకథమ్? ఇత్యత్రాహ (య
 థాచ-) ఇతి.

(౧౨౩.) యథాచ, సోమవంశసంస్థాపూరణంకుర్వతో భగవతఃభూభా
రావతరణాయస్వేచ్ఛయావసుదేవగ్రహేవతారః;-

(౧౨౪.) సృష్టిప్రళయ ప్రకరణేషునారాయణ ఏవపరమకారణతయా ప్ర
తిపాద్యత ఇతిపూర్వమేవోక్తమ్. [5]

(౧౨౫.) యత్పునః, అథర్వశిరసరు ద్రేణస్వసరై స్వశ్వర్యమ్.-

(౧౨౬.) ప్రపశ్యేతమ్;-

(౧౨౭) ౪౪౪౩. “స్వసమానగణనాగణ్యత్వ రూపోత్కర్షంపరేషాంద
దాతి” ఇత్యభిప్రాయేణ (సోమవంశసంస్థాపూరణమ్)

(రాజసంస్థాపూరణమ్) ఇత్యుక్తమ్.- (౧౨౮) [10]

౪౪౪౪. ‘తద్వత్’-త్రిమూర్త్యంతర్భావోనతత్త్వామాయా ఇత్య
భిప్రాయః.

(౧౨౮) ౪౪౫౦. పరత్వే ప్రామాణికేసతిహేయవం నిర్వాహః? ఇత్య
తాహ(సృష్టి-)ఇతి.

(౧౨౯) ౪౪౫౧. అథ, అథర్వశిరోనిర్వహతి(యత్పునః) ఇతి.- [15]

౪౪౫౨. “దేవాహవై స్వర్గంలోకమగమస్తే దేవారుద్రమపు

చ్ఛన్ కోభవానితోబ్రవీత్ అహమేకః ప్రథమమా

సంవర్తమిచభవిష్యామిచనాన్యః కశ్చిన్నతోవ్యఃః క్తః

ఇతిసోస్తరాదస్తరంప్రావిశత్ దిశశ్చస్తరంప్రావిశత్

సోహం నిత్యానితోబ్రహ్మాహంబ్రహ్మ” ఇత్యాది.

(౧౩౦) ౪౪౫౩. “సోస్తరాదస్తరంప్రావిశత్” ఇత్యతఃపూర్వమ్, సో
బ్రవీత్ ఇతిప్రకర్యురుద్రవచః;-

౪౪౫౪. అస్యవాక్యస్యోపర్యపి, సోహమ్ ఇత్యాదికంరుద్రవచః;

౪౪౫౫. అతః, మధ్యేరుద్రవాక్యంనసమాప్తమ్: ఇత్యభిప్రాయే

యేణ(ప్రపశ్యేతమ్-) ఇత్యుక్తమ్.- [25]

౧|| అథ - శిరోవ.

మూ - ౧ - శోద్భవసంస్థా - ౧౦. శరాజస - ౮. ౨ - రనివారణాయ . ౧. ౩ -
దిత్య - ౮.

వ్యా - ౧ - సవత్రిమూ - ౧. ౨ - ఇతిభా - ౩. ౩ - ర్వాహభి - ౧ - ౯. ౪ - ధ్య
పిరుద - ౯. ౫ . క్షంప్రాప్తం - ౯.

౪౪౫౬. అత్రేదంవిచార్యతే:-

౪౪౫౭. “సోస్తరాదస్తరంప్రావిశత్ దిశశ్చాస్తరం సంప్రా
విశత్, ఇతీదంకింసుద్రవాక్యమ్?;

౪౪౫౮. ఉత, - కేవలంశ్రుతివాక్యమ్?;

[5]

౪౪౫౯. పూర్వం [ఇతి] కరణేనరుద్రవఃచసస్సమాప్తత్వాత్,
ఇదంశ్రుతివాక్యమ్’ ఇతిచేన్న;-

౪౪౬౦. ‘సోహమ్’ ఇత్యాదేరుపర్యపిరుద్రవాక్యస్యదర్శనాత్,
ఇదమపిరుద్రవాక్యమేవ;

[త్;

౪౪౬౧. నోచేత్, సోబ్రవీత్’ ఇత్యుత్తరత్రాధ్యాహరస్సన్య

౪౪౬౨. ‘నుసనోషః’ [ఇతి] కరణావైయధ్యాత్ అర్థవత్వాత్,
ఇతిచేన్న;-

౪౪౬౩. నహి, [ఇతి] కరణస్యసమాప్తిరేవార్థః?;

౪౪౬౪. అపితు, హేతుః, - ప్రకారోఽప్యర్థః;

౪౪౬౫. ఇతిహేతుప్రకరణప్రకారాదిసమాప్తిః¹ ఇతి [15]
నిఖిణుదర్శనాత్,

౪౪౬౬. తస్మాత్, పదాస్తరానధ్యాహరేణైవ నిర్వాహేనస్మ
వతి,

౪౪౬౭. అధ్యాహరసాపేక్షార్థస్వీకారోఽనుపపన్నః;-

౪౪౬౮. తస్మాదయమర్థః;-

[20]

౪౪౬౯. రుద్రేణ ‘కోభవాన్’ ఇతిపృష్టేనప్రథమమ్, అహ
మేకః ప్రథమమాసంవర్తామి’ ఇత్యాది నాస్వస్యసర్వా
త్వకత్వే ఉక్తే,

౪౪౭౦. ‘పరమాత్మనోహి సర్వాత్వకత్వమ్? - కథంతద్భవతః?’
ఇత్యపేక్షాయామ్,

[25]

౪౪౭౧. ఇత్థమితి ప్రకారార్థోయం [ఇతి] శబ్దః;

[ధః-

౪౪౭౨. ‘సోస్తరాదస్తరమ్’ ఇతివక్ష్యమాణప్రకారేణ:” ఇత్య

(౧౫౨౭.) తత్, “సో నైరాద నైరం ప్రావిశత్” ఇతి పరమాత్మప్రవేశాదు క్తమ్” ఇతి,-

౪౪౭౩. యద్వా, “అత్ర [ఇతి] హేతౌ,

౪౪౭౪. సో నైరాద నైరం ప్రావిశత్ దిశశ్చా నైరం సంపా
విశత్” ఇతి పరమాత్మానుప్రవేశాత్పర్యాత్మకత్వమ్”
ఇత్యర్థః

(౧౫౨౮) ౪౪౭౫. [ఇతి] శబ్దస్య హేతుపరత్వమభిప్రేత్య, (పరమాత్మ ప్ర
వేశాత్-) ఇత్యుక్తమ్.-

౪౪౭౬. యద్యపి, [ఇతి] శబ్దస్య సమాప్తిరేవార్థః, [10]

౪౪౭౭. అథా నైరం న స్యాత్;- [యాత్,

౪౪౭౮. తథాపి, “ధర్మికల్పనా తో వరంధర్మకల్పనా” ఇతి న్యా

౪౪౭౯. ప్రయుక్తస్య [ఇతి] శబ్దస్య రుద్రవాక్యావసానే నైస్వయక
ల్పనం న్యాయమ్,

౪౪౮౦. సత్ప్రయుక్తపదా నైరాధ్యాహరణి;- [15]

౪౪౮౧. తస్మాత్, రుద్రవాక్యమేవేదమ్.

౪౪౮౨. “సః” ఇతి పరమాత్మోచ్చితే,

౪౪౮౩. బుద్ధిస్థత్వాత్ పరమాత్మసః;-

౪౪౮౪. “సో నైరాద నైరమ్”- శరీరాద నైరస్య ప్రాణాదేరపి
అనైరంజీవమ్- “ప్రావిశత్”;- [20]

౪౪౮౫. “దిశశ్చా నైరమ్”-దిక్కుజ్ఞేన సమస్తజగద్వర్తి వస్తుజా
తం లక్ష్యతే,

౪౪౮౬. సర్వపదార్థా వామైరంజీవాత్సవర్గం “ప్రావిశత్”

౪౪౮౭. సర్వసామానాధికరణ్యస్య వత్సయమాణత్వాత్,

(౧౨౮౮.) శ్రుత్యైవవ్యక్తమ్;-

(౧౨౮౯.) “శాస్త్రదృష్ట్యాతూపదేశోవామదేవవత్” ౧ ఇతిసూత్రకారే
జై 1వమాదీనామర్థఃప్రతిపాదితః:-

౪౪౮౮. తదుపప త్తయేస్వస్య, -సర్వజీవానాంజ్ఞపరమాత్మాను
ప్రవేశఉక్తః;-

౪౪౮౯. ఏవమ్, గుద్రవాక్యత్వమేవయుక్తమ్.-

౪౪౯౦. యద్వా, -శ్రుతివాక్యమస్తు,

౪౪౯౧. తదా యమర్థః-“సః-రుద్రః-అంతరాదంతరమ్-

జీవాదంతరంపరమాత్మానం-ప్రావిశత్”- [10]

బుద్ధ్యాఽగాహతః;- [మీ,

౪౪౯౨. అనుప్రవేశశబ్దస్య సమ్యగ్భోధనార్థత్వంబోకోక్తిసిద్ధ

౪౪౯౩. తథాచాణక్యప్రయోగశ్చ,

౪౪౯౪. “యస్యయస్యహియోభావస్తేనతేన తదంతరమ్-

అనుప్రవిశ్యమేధావీక్షిప్రమాత్మవశంనయేత్” ౨ ఇతి;-

౪౪౯౫. “సః-రుద్రః-స్వాంతర్యామిణంసర్వపదార్థాంతర్యామిణ

జ్ఞా పరమాత్మానంతచ్ఛరీరకంబుద్ధ్యాఽను సంహిత

వాన్” ఇత్యర్థః;-

౪౪౯౬. ఏవం నిర్వాహద్వయమభిప్రేత్య, (పరమాత్మప్రవేశా

త్ -) ఇత్యుక్తమ్; [20]

౪౪౯౭. పరమాత్మనఃప్రవేశాత్-ఇతిషష్ఠీసమాసః,

౪౪౯౮. పరమాత్మకర్తృకప్రవేశాత్,

౪౪౯౯. పరమాత్మకర్తృకప్రవేశాచ్చేతిభావః.

(౧౨౮౮) ౪౫౦౦. (శ్రుత్యైవ-)ఇతి-“ప్రతర్దనవిద్యాదిష్టివ,నకేవలన్యా

యేనపరమాత్మానుప్రవేశకల్ప్యతే, [25]

౪౫౦౧. “అపితుకణ్ఠోక్తః” ఇత్యర్థః.

(౧౨౮౯) ౪౫౦౨. అస్యార్థస్యసూత్రకారోక్తిందర్యయతి (శాస్త్ర)-ఇతి.-

౧॥బ్ర - సూ - ౧ - ౧ - ౩౧. ౨॥

మూ - ౧ - వాయమర్థః - ౨. వమాదీనాప్రప - ౧.

వ్యా - ౧ - ద - ౨ - ౮ - ౯న. ౨ - సయ్యుక్తిని - ౪ - ౫. లోకసి - ౯. ౩ - వల
స్మయే - ౨.

(౧౨౯౦.) యథోక్తం ప్రక్షోదేనాపి, - “సర్వగత్వాదనస్తస్యసపవాహమ
వస్థితః-

మత్తస్సర్వసహంసర్వంమయిసర్వంసనాతనే”^౧ ఇత్యాది.

(౧౨౯౧.) అత్ర, “సర్వగత్వాదనస్తస్య”^౧ ఇతిహేతురుక్తిః;- [౬]

(౧౨౯౨.) స్వశరీరభూతస్యసర్వస్యవిదవిద్వస్తునః ఆత్మత్వేనసర్వగతఃప
రమాత్మాఇతి, - సర్వేశద్భావఃసర్వశరీరంపరమాత్మానమేవాభి
దధతీత్యుక్తమ్;-

(౧౨౯౩.) అతః, [“అహమ్”] ఇతిశబ్దఃస్వాత్మప్రకారిణంపరమాత్మానమే
వాచస్తే;- [10]

(౧౨౯౪.) అతఃఇదముచ్యతే, “ఆత్మేత్వేవతుగృహ్ణీయాత్ సర్వస్యతన్నిష్ఠ
త్వే”^౨ ఇత్యాదినాఆహంగ్రహణోపాసనం వాక్యకారేణ;-

౪౫౦౩. “పరమాత్మానుప్రవేశకణ్ఠోక్తి రహితేషుప్రతర్దనవి
ద్యాదిష్టపి, ఇద్వాగ్రీహీనాంపరమాత్మాత్మకత్వేసిద్ధే,

౪౫౦౪. పరమాత్మానుప్రవేశకణ్ఠోక్తిహతు అథర్వశిరఃప్రభృ
తిషుకైముత్యనీత్యాపరమాత్మానుప్రవేశస్సిద్ధ్యతి

౪౫౦౫. ఇత్యభిప్రాయేణ, సూత్రకారః, ప్రతర్దనవిద్యావిషయం
సూత్రం ప్రణీతవాన్.” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౨౯౦) ౪౫౦౬. సర్వసామానాధికరణ్యస్యపరమాత్మానుప్రవేశకృత
త్వవైశేష్యాద్యోపబృహ్మణందర్శయతి (యథోక్త [20]
మ్)-ఇతి.

(౧౨౯౧) ౪౫౦౭. ఉదాహృతశ్లోకేహేత్వంశమ్, - తేనసర్వసామానాధి
కరణ్యసిద్ధిశ్చదర్శయతి (అత్ర-) ఇతి.

(౧౨౯౪) ౪౫౦౮. (అతఃఇదమ్)-ఇత్యాది- (ఇదమ్)(అహంగ్రహణోపా
సన) మ్-(వాక్యకారేణ)(ఉచ్యతే) ఇత్యన్వయః. [25]

౧॥ ౬ - పు - ౧ - ౧౯ - ౮౫. ౨॥ వాక్య-

మూ - ౧ - అత్రచస - ౯. సర్వగత్వా - ౨. ౨ - సర్వస్య - ౧౨న. స్య - ౨న.
౩ - సశరీరం - ౧. ౪ - ఏవ - ౧న.

వ్యా - ౧ - త్తత్వే - ౮. త్వత్వే - ౩. ౨ - సిద్ధేసలిపర - ౩. ౩ - ఇతిభావః - ౩.
౪ - సిద్ధి - ౮న. ౫ - ఇదమ్ - ౯న. ౬ - పాదానం - ౯.

- (౧౨౯౫.) ¹కార్యావస్థః కారణావస్థశ్చస్థూలసూక్ష్మచిదచిద్వస్తుశరీరఃపరమాత్మైవ ఇతి “సర్వస్యతన్నిష్పత్తే” ఇత్యుక్తమ్;-
- (౧౨౯౬.) “ఆత్మైతితూపగచ్ఛద్ద్విగ్రహాయద్విచ” ఇతిసూత్రకారేణచ. ౧౨౯౭.) మహాభారతేచ; [5]
- (౧౨౯౮.) బ్రహ్మరుద్రసంవాదే;
౧౨౯౯.) బ్రహ్మరుద్రప్రత్యాహ “తవాన్తరాత్మామమచయేచాన్యేదేహిసింజ్ఞితాః” ఇతి-
- (౧౩౦౦.) “రుద్రస్య, - బ్రహ్మణశ్చ, అన్యేషాంజ్ఞాదేహినామ్,
(౧౩౦౧.) పరమేశ్వరోనారాయణః అన్తరాత్మతయావస్థితః” ఇతి. [10]
-
- (౧౨౯౫) ౪౫౦౯. “చేతనానాన్విత్యత్వాత్ * సర్వస్యతన్నిష్పత్తిర్నోపపద్యతే” ఇత్యతాగ్రహ(కార్యావస్థః) ఇతి.-
౪౫౧౦. “విశిష్టాద్విశిష్టస్యోద్వేషిః,
౪౫౧౧. సాచ, ¹చిదచిత్స్వరూపనిత్యత్వేపిఅవస్థాభేదేనోపపద్యతే” ఇత్యర్థః. [15]
- (౧౨౯౬) ౪౫౧౨. సూత్రందర్శయతి (ఆత్మా-) ఇతి.
(౧౨౯౭) ౪౫౧౩. సామాన్యేనసర్వజీవానాంపరమాత్మాత్మకత్వేనీదేహి,
౪౫౧౪. బ్రహ్మశివయోఃపరమాత్మాత్మకత్వంవిశేషతోదర్శయితుమాహ(మహాభారతేచ-) ఇతి.
- (౧౨౯౮) ౪౫౧౫. తవ-మమేత్యుక్తేబ్రహ్మశివయోః ప్రతిపత్తిస్సాద్వితితత్వమివత్త్యర్థమ్, (బ్రహ్మరుద్రసంవాదే) ఇత్యుక్తమ్.
(౧౩౦౦) ౪౫౧౬. తద్వ్యవచేష్టే (రుద్రస్య-) ఇతి.-
(౧౩౦౧) ౪౫౧౭. నారాయణస్యాత్మాన్తరవ్యావృత్త్యర్థః [పరమేశ్వర] శబ్దః.

౧॥ బ్ర - సూ - ౪ - ౧ - ౩. ౨॥ భార - మో - ౧౭౯ - ౪.

[25]

మూ - ౧ - ఇచకార్యా - ౮. ౨ - సంజ్ఞకాః - పా. ౩ - చదేహినామ్ - ౧
౮౯. హందేహినాంజ్ఞా - ౧౨.

వ్యా - ౧ - చిదచిత్ - ౪ - ౫ - ౮౯. సాచపరమస్వ - ౯. ౨ - ఇతీతి - ౩ - ౪ -
౫. ౩ - సామాన్యాధికరణ్యసర్వ - ౯. ౪ - త్వా - ౧ - ౯. ౫ - త్వా - ౧ - ౯. ౬ - ర్మిత
తి - ౩. ౭ - క్షమపర - ౯.

(౧౩౦౨.) 'తథా తత్రైవ, "విష్ణురాత్నాభగవతోభవస్యామితతేజసః-
తస్మాద్ధనుర్జ్యాసంస్పర్శంసవిషేహేమహేశ్వరః" ఇతి.

(౧౩౦౩.) తత్రైవ, "ఏతాద్వ్యాఃవిబుధశ్రేష్ఠాప్రసాదక్రొధజౌస్త్వృతా-
తదాదర్శితపథానౌసృష్టిసంహారకారకా" ఇతి. [5]

(౧౩౦౪.) "అన్తరాత్మతయావస్థితనారాయణదర్శితపథౌ బ్రహ్మరుద్రౌస్సృ-
ష్టిసంహారకార్యకరౌ" ఇత్యర్థః.

(౧౩౦౫.) నిమిత్తోపాదానయోస్తుభేదంవదంతః వేదబాహ్యోపవన్యః,

(౧౩౦౬.) "జన్మాద్యస్యయతః" ౩ "ప్రకృతిశ్చప్రతిజ్ఞాదృష్టాన్తానువరోధా-
త్" ౪ ఇత్యాదివేదవిత్ప్రణీతసూత్రవిరోధాత్; [10]

(౧౩౦౭.) "సదేవసోమ్యేదమగ్రాసీత్ ఏకమేవా-

(౧౩౦౮.) ౨ ద్వితీయమ్" ౫.

(౧౩౦౯.) ౪౫౧౮. రుద్రస్యైవనారాయణాత్మకత్వేవచనమాహ (తథా-)
ఇతి.

(౧౩౧౦.) ౪౫౧౯. వచనాన్తరమాహ (తత్రైవ-) ఇతి. [15]

(౧౩౧౧.) ౪౫౨౦. అత్ర, భగవదాత్మకత్వంకథంప్రతీతమ్! ఇత్యత్రాహ (అ-
న్తరాత్మతయా-) ఇతి.

౪౫౨౧. కేదిదవైదికాః, భగవత ఉపాదానత్వమ్, - రుద్రస్య ని-
మిత్తత్వంచవదన్తి, [ఇతి;-

౪౫౨౨. "ఉపాదానంతుభగవాన్నిమిత్తంతుమహేశ్వరః" ౬

(౧౩౧౨.) ౪౫౨౩. తన్నిరాకరోతి (నిమిత్తోపాదానయోః) ఇతి.

(౧౩౧౩.) ౪౫౨౪. సూత్ర శ్రుతివిరోధాభ్యామ్, వేదబాహ్యత్వముపపాద-
యతి (జన్మాది-) ఇతి.

(౧౩౧౪.) ౪౫౨౫. "సదేవ" ఇత్యుపాదానత్వమ్. [నిమిత్తత్వమ్.

(౧౩౧౫.) ౪౫౨౬. "అద్వితీయం... తదైక్షత" ఇత్యాదిసాత్యసైవని [25]

౧ || ఛా - శర్ణ - ప - ౩౫ - ౫౦. ౨ || ఛా - మ - ౧౬౯ - ౧౯. ౩ || బ్ర -
సూ - ౧ - ౧ - ౨. ౪ || బ్ర - సూ - ౧ - ౪ - ౨౩. ౫ || ఛా - ౩ - ౬ - ౨ - ౧. ౬ ||

మూ - ౧ - తథాచత - ౯. ౨ - తథాత - ౧ - ౨. ౩ - పురుషశ్రే - ౧. ౪ -
తాన్మారా - ౮. ౫ - శాద్దర్శి - ౪ - ౫ - ౯ - ౧౦. దర్శితపథానౌ - ౨. ౬ - తు - ౧౨
స. ౭ - ఏవ - ౨౯. ౮ - యంబ్రచ్చతదైక్షత ... తి - బ్రచ్చ - ౧౨.

(౧౩౦౯.) “బ్రహ్మవనం బ్రహ్మసప్తక్షతీసీత్ - యతోద్వానాపృథివీస్థితః”-౧.

(౧౩౧౦.) “బ్రహ్మధృతిస్తద్భవనానిధారయన్”-౨

(౧౩౧౧.) “సర్వేనిమేషాజ్ఞా రేవిద్యతఃపురుషాదధి”-౩ [5]

(౧౩౧౨.) “నతస్యే శేకశ్చనతస్యనామ మహద్యశః”-౪

(౧౩౧౩.) “నేహనానాస్తికిచ్చన”-౫

(౧౩౧౪.) “సర్వస్యవశీసర్వస్యేశానః”-౬

(౧౩౧౫.) “పురుష ఏవేదంసర్వమ్ యచ్ఛాతంయచ్ఛభవమ్”-౭

(౧౩౧౬.) “ఉతామృతత్వస్యేశానః”-౮ [10]

(౧౩౧౭.) “నాన్యఃపథాలయనాయవిద్యతే” ఇత్యాదిసర్వశ్రుతిగణవిరోధాచ్చ.

(౧౩౦౯) ౪౫౨౭. “బ్రహ్మసప్తక్షతీసీత్” ఇత్యుపాదానతా.

(౧౩౧౦) ౪౫౨౮. “బ్రహ్మధృతిస్తత్” ఇతితస్యైవనిమిత్తత్వమ్.

(౧౩౧౧) ౪౫౨౯. “సర్వేనిమేషాః” ఇతికాలావిశిష్టస్యనిమేషాదీన్నృత్యుపాదానత్వమ్.

(౧౩౧౨) ౪౫౩౦. “నతస్యే శే” ఇతినిమిత్తత్వమ్.

(౧౩౧౩) ౪౫౩౧. “నేహనానాస్తి” ఇత్యుపాదానత్వమ్,
౪౫౩౨. సర్వస్యబ్రహ్మకార్యత్వేనాబ్రహ్మత్వక నిషేధాత్.

(౧౩౧౪) ౪౫౩౩. “సర్వస్యవశీ” ఇతినిమిత్తత్వమ్, [20]

(౧౩౧౫) ౪౫౩౪. “పురుష ఏవేదంసర్వమ్” ఇతినిమిత్తత్వమ్, ఉపాదానత్వచ్ఛా.

(౧౩౧౬) ౪౫౩౫. “ఉతామృతత్వస్యేశానః” ఇతితస్యైవముక్తిదత్వమ్.

(౧౩౧౭) ౪౫౩౬. “నాన్యః” ఇతివ్యతిరిక్తోపాయనిషేధః.

౧॥౨ - ఆష్ట - ౮ప్ర - ౭ఆను - ౭౭. ౨॥౨ - ఆష్ట - ౮ - ప్ర - ౭ఆ - ౭౮.
౩॥తై - నా - ౬ - ౧ - ౮. ౪॥తై-నా - ౬ - ౧ - ౯. ౫॥ బృ - ఉ - ౬ - ౪ - ౧౯.
౬॥ బృ-ఉ-౬-౪ - ౨౨. ౭॥తై - పు. ౮॥తై - పు. ౯॥తై - పు - ౧౨.

మూ - ౧ - ఆదిసర్వ - ౧స. సర్వ - ౪ - ౫ - ౯స. ౨ - గణ - ౧౦స.

వ్యా - ౧ - బ్రహ్మవనంబ్రహ్మస - ౧. ౨ - విశేష్యస్య - ౧ - ౨. విశేషస్య - ౮. ౩ - కత్వని - ౩. ౪ - ప్రదత్వమ్ - ౮.

(౧౩౧౮.) ఇతిహాసపురాణేషుచ, సృష్టివ్రథయప్రకరణయోరిదమేవపరతత్వ
మిత్యవగమ్యతే.-

(౧౩౧౯.) యథామహాభారతే, 'కుతస్సప్రతిమిదంసర్వంజగత్ స్థావరజన్తు
మమ్- ప్రళయేచకమభ్యేతితస్మైబ్రూహిపితామహ" ఇతి
పుటః; [దన్,

(౧౩౨౦.) "నారాయణోజగన్నాద్విఃసన్నాత్సనాతనః" ఇత్యాదివ

(౧౩౨౧.) "ఋషయఃపితరోదేవామహాభూతానిధాతవః-జగ్గమాజగ్గమ
ఞ్చేదంజగన్నారాయణోద్భవమ్" ఇతిచ,-

(౧౩౨౨.) ప్రాచ్యోదీచ్యదాక్షిణాత్యసాచ్ఛాత్య- [10]

(౧౩౨౩.) సర్వశిష్టైః,

(౧౩౨౪.) సర్వధర్మసర్వతత్త్వవ్యవస్థాయామ్, ఇదమేవపర్యాప్తమ్ ఇత్యవి
గానపరిగృహీతమ్ వైష్ణవోచ్చుపురాణమ్.-

(౧౩౧౮) ౪౫౩౭. నారాయణస్యైవపరమకారణత్వే ఉపబృహ్మణవచ
నానిదర్శయతి(ఇతిహాస-)ఇతి. [13]

(౧౩౧౯) ౪౫౩౮. తత్ర, రజస్తమోమూలత్వాత్, శుభివిరోధాచ్చ,
కారణదోషబాధకప్రత్యయవతః,

౪౫౩౯. ప్రబద్ధాన్నిహాయసాన్నికేషు ప్రబద్ధేషు సర్వలోకా
విగానపరిగృహీతేహహాభారతేవచనానిదర్శయతి(య
థా-)ఇతి. [20]

(౧౩౨౨) ౪౫౪౦. శ్రీవిష్ణుపురాణేనారాయణస్యైవపరమకారణత్వపరా
ణివచాంసివత్సవన్,

౪౫౪౧. తదాప్తిందర్శయతి(ప్రాచ్య-)ఇతి.- [ణమ్.

౪౫౪౨. క్వచిత్పరిగ్రహవ్యాప్త్యర్థమ్ (ప్రాచ్యాది) గ్రహ

(౧౩౨౩) ౪౫౪౩. కతిపయపరిగ్రహవ్యాప్త్యర్థః(సర్వ)శబ్దః. [25]

(౧౩౨౪) ౪౫౪౪. అనుష్ఠానే-తత్త్వస్థితౌచప్రమాణతయాపరిగృహీతమి
త్యాహ(సర్వధర్మసర్వతత్త్వవ్యవస్థాయామ్-) ఇతి.

గాఢా-మో - ౧౮౧ - ౧. అఘా - మో - ౧౮౧ - ౧౨. శిఖా - ఆను-౨౨౯.

మూ - ౧ - కేసపు - ౧౨. ౨ - ఇతివదతిఋ - ౧ - ౯ - ౧౦. ఇత్యాదిఋ - ౨ -
౪ - ౫. ఇత్యాదివదతిఋ - ౬ - ౩ - ఛైవపంజ - ౮ - ఛైత్యజ్జ - ౮. ౪ - చ - ౧ - ౨౯.
౫ - శీతప - ౧౨. ౬ - చ-౮౯. చపురాణంసామాన్యేనజన్తా-౧-౬.

వ్యా - ౧ - త్వంఉపబృహ్మణవచస్త్వ-౯. ౨ - పరిగృహీతవ్యా-౧-౬. ౩ -
రథస్ - ౩-౪-౫-౮.

(౧౩౨౫.) “జన్మాద్యస్వయంతః”^౧ ఇతి, జగజ్జన్మాదికారణంబ్రహ్మత్వవగ
వ్యతే;

(౧౩౨౬.) తత్, - “జన్మాదికారణంకిమితిప్రశ్నపూర్వకమ్,

(౧౩౨౭.) “విష్ణోస్సకాశాదుద్భూతమ్”^౨ ఇత్యాదినాబ్రహ్మస్వరూపవి [౬]
శేషప్రతిపాదనైకపరతయాప్రవృత్తమ్” ఇతిసర్వసమ్మతమ్.-

(౧౩౨౮.) తథాతతైవ,

(౧౩౨౯.) ౪౫౪౫. “శ్రుత వేదాంతస్యానధీత శాఖార్థబుభుత్సయా. ప్ర
శ్నః” ఇత్యాహ (జన్మాది-) ఇతి.

(౧౩౩౦.) ౪౫౪౬. అస్యానన్యపరత్వద్వ్యోతనార్థమాహ (జన్మాదికార[౧౦]
ణంకిమితిప్రశ్నపూర్వకమ్-) ఇతి.-

౪౫౪౭. అయమభిప్రాయః:-

౪౫౪౮. “సామాన్యవిషయప్రశ్నస్యవిశేషవిషయోత్తరముఖే
నప్రవృత్తత్వంచప్రమాణ్యహేతుః; [చేత్;-

౪౫౪౯. అనన్యపరత్వంహితద్విశేషవిషయ ప్రశ్నపూర్వకమ్;

౪౫౫౦. ప్రస్తుతభిమతార్థఉక్తసాన్యతే;-

౪౫౫౧. సామాన్యవిషయప్రశ్న పూర్వక త్వేతత్త్వస్థితిః ప్రతి
పాదితాభవతి;

౪౫౫౨. తస్మాత్, అత్రాపి సామాన్యవిషయప్రశ్న పూర్వక
త్వాత్ప్రమాణ్యంస్పష్టమ్.” ఇతి. [20]

(౧౩౩౨.) ౪౫౫౩. సామాన్యవిషయప్రశ్నపూర్వకవిశేషవిషయత్వప్రదర్శ
నాయోదాహృతేన, “విష్ణోస్సకాశాత్”^౩ ఇత్యాది
శ్లోకేన, ప్రబద్ధోపక్రమస్యభగవత్పరత్వముక్తంభవతి.

(౧౩౩౩.) ౪౫౫౪. ఉపసంహారస్యభగవత్పరత్వమాహ (తథా) ఇతి.

౧॥ బ్ర - సూ - ౧ - ౧ - ౨. ౨॥ వి - పు - ౧ - ౧ - ౩౧.

[25]

మూ - ౧ - తత్ జగజ్జన్మాది - ౧ - ౪-౫-౬. తత్ - ౨౯. ౨ - ఇత్యాదినావిశేషతః

బ్రహ్మస్వరూప - ౧. ౩ - యథాతతైవ - ౧.

వ్యా - ౧ - బుద్ధిబుభు - ౧ - ౨. ౨ - క్థత్వమాహ - ౮. ౩ - విషయ - ౯౯. ౪.

విషయ - ౧ - ౨ - ౩౯. ౫ - ఆది - ౪ - ౫౯.

(౧౩౨౯.) “ప్రకృతిర్యాసయాఖ్యాతావ్యక్తావ్యక్తస్వరూపిణీ-
పురుషశ్చాపుష్పభావేతోమేలేవరమాత్మనః॥-

(౧౩౩౦.) పరమాత్మాచనశ్చేషమ్.

(౧౩౩౧.) ఆధారః.

[5]

(౧౩౩౨.) పరమేశ్వరః.

(౧౩౩౩.) విష్ణునామాసవేదేషువేదాస్తేషు చగీయతే” ఇతి.

(౧౩౩౪.) “సర్వవేద వేదాస్తేషుసర్వైశ్చైః పరమకారణతయా అయ
మేవగీయతే” ఇత్యర్థః.

(౧౩౩౫.) యథాసర్వానుశ్రుతిషుకేవలపరబ్రహ్మస్వరూపవిశేషప్రతి[10]
పాదనామైవప్రవృత్తౌనారాయణానువాకః;

(౧౩౩౬.) తథా, ఇదంవైష్ణవశ్చిపురాణమ్.

(౧౩౨౯) ౪౫౫౫. పరమకారణత్వముక్తిమ్ (“ప్రకృతిర్యా”) ఇతి. [ఇతి.

(౧౩౩౦) ౪౫౫౬. సచపరమాత్మానారాయణః పదతి (“పరమాత్మా”)

(౧౩౩౧) ౪౫౫౭. (“ఆధారః”) ఇతి, -శరీరాత్మభావః. [త్వమ్.

(౧౩౩౨) ౪౫౫౮. (“పరమేశ్వరః”) ఇతి, - పరమాత్మనఃకుశ్వరానతిక్త

(౧౩౩౩) ౪౫౫౯. సచకః; ఇత్యత్కాహ (“విష్ణునామాసవేదేషువేదా
స్తేషుచగీయతే”) ఇతి.

(౧౩౩౪) ౪౫౬౦. “వేదేషువేదాస్తేషుచకథంవిష్ణోరేవవాచ్యత్వమ్,

అగ్నివీనావపిప్రతిపాద్యమానత్వాత్” ఇతి [11]

శక్తాయాంతద్వ్యచప్టే(సర్వ-) ఇతి-

౪౫౬౧. “అగ్నివిశద్యాఅపిపరమాత్మభూతభగవత్పర్యంతాః”

ఇత్యర్థః.

(౧౩౩౫) ౪౫౬౨. పూర్వంసర్వక్రమేణోక్త మనన్యపరత్వం వివృణోతి
(యథా-) ఇతి.

[25]

౧॥౬-పు-౬-౪-౩౯.

మా - ౧ - సర్వ - ౮౯. సర్వేషువేద - ౨. ౨ స్వరూప - ౮౯. ౩-దశపరామైవ -
౧. ఏక - ౨౯. ౪ - చ - ౧ - ౮౯.

త్యా - ౧ - నామతి - ౩. ౨ - ముచవేదా - ౯. ౩ - మాన - ౮౯.

(౧౩౩౭.) 'సోహమిచ్ఛామిధర్మజ్ఞోశ్రోతుంత్వత్తో-

(౧౩౩౮.) యథాజగత్.

(౧౩౩౯.) బభూవభూయశ్చయథామహాభాగభవిష్యతి,-

(౧౩౪౦.) యన్తయశ్చజగత్ బ్రహ్మన్యతశ్చైవతచ్చరాచరమ్, [5]
 వీనమాసీద్యథాతత్ర,-

(౧౩౩౭) ౪౫౬౩. సామాన్యవిషయప్రశ్నపూర్వకత్వమ్, ప్రశ్నోక్తేనద
 ర్భయతి(సోహమ్)-ఇతి.

౪౫౬౪. ("యతః")ఇతి,-నిమిత్తోపాదానయోఃస్సహప్రశ్నః.

(౧౩౩౮) ౪౫౬౫. శ్రుతవేదాంతస్యప్రశ్నత్వాత్, శుచ్యత్వ-వివర్తత్వ-పరి
 ణామత్వ-సద్వారకత్వా-ద్వారకత్వాదిప్రకారజ్ఞా
 నార్థమ్,-("యథా")ఇతిప్రశ్నః.

(౧౩౩౯) ౪౫౬౬. తత్ర, "కాలభేదేనసృష్టికారణప్రకారభేదోఽనధీతశ్చ
 త్యన్తరోక్తఃకిమ్?" ఇత్యభిప్రాయేణ ("బభూవ...భవి
 ష్యతి-")ఇతిప్రశ్నః. [15]

౪౫౬౭. ("యతః - "బభూవ");- ("యథా") ("బభూవ");-
 ("యతః") ("భవిష్యతి");- ("యథా") ("భవిష్యతి")-
 ఇతిప్రశ్నః;-

౪౫౬౮. లయేష్యేవమ్.

౪౫౬౯. ఉత్పత్తికారణతత్ప్రకార విషయప్రశ్నానాం మధ్యే
 "యన్తయమ్" ఇత్యనేనవ్యవధానమ్,

౪౫౭౦. ఉత్పత్తికారణతత్ప్రకారయోగపృథక్జ్ఞాతవ్యో త్వాద
 న్తరాకృతమ్.

(౧౩౪౦) ౪౫౭౧. ("యన్తయమ్") ఇతిస్థితికారణప్రశ్నః;-

(౧౩౪౧.) లయమేవ్యతియత్రచ" ఇతి.

(౧౩౪౨.) పరంబ్రహ్మకీమిత-

(౧౩౪౩.) 'ప్రకృత్య'.

(౧౩౪౪.) 'విష్ణోస్సకాశాచుచ్ఛాతంజగత్ -

[5]

౪౫౭౨. మయత్ ప్రాచుర్యార్థః.

౪౫౭౩. వికారార్థత్వమనపేక్షితమ్ ("యతః") ఇత్యుపాదాన
స్యాపిపృష్టత్వాత్;

౪౫౭౪. నచతత్సజ్జోచః అపేక్షితః,

౪౫౭౫. స్థితిప్రశ్నవచనమ్, అనపేక్షితవచనశ్చయథాభ[10]
వతితథాసజ్జోచానుపపత్తేః;

౪౫౭౬. తస్మాత్, ప్రాచుర్యార్థోమయత్.

౪౫౭౭. ఆ నైరస్థితికారణప్రశ్నోఽయమ్,

౪౫౭౮. అ నైప్రవిశ్యధారకతయాహిస్థితిః క్రియతే.

౪౫౭౯. ("యన్నయశ్చ") ఇతి - ["చ"] శబ్దేనబాహ్యస్థితికార
ణప్రశ్నో వివక్షితః.

(౧౩౪౧) ౪౫౮౦. ("లయమేవ్యతియత్రచ") ఇతి ("చ") కారణభూత
భవిష్యజ్జయకర్తృప్రశ్నద్వయపరిప్రేతమ్.

(౧౩౪౨) ౪౫౮౧. ఏవంసామాన్యవిషయ ప్రశ్నఇత్యాహ (పరంబ్రహ్మకీ
మిత-) ఇతి. *[(౧౩౪౩-౧౩౪౪.) [20]

(౧౩౪౩) ౪౫౮౨. *(ప్రకృత్య).- (ప్రవృత్తమ్) ఇత్యుత్తరత్రాన్వయః.

(౧౩౪౪) ౪౫౮౩. విశేషవిషయోత్తరసంక్షేపశ్లోకమాహ ("విష్ణోః") ఇతి.

౪౫౮౪. ("విష్ణోస్సకాశాత్"). ("సకాశ") శబ్దేపశ్చమ్యనతి
రిక్తార్థః;

౪౫౮౫. "చతుర్థ్యోద్ధేకృతే" ఇతివత్;

[15]

౪౫౮౬. "గురుసకాశాత్" ఇతివచ్ఛ.

(౧౩౪౫.) తతైవచస్థితమ్,

(౧౩౪౬.) స్థితిసంయమకర్తౌసాజగతోస్య-

౪౫౨. యద్వా, (“సకాశాత్”)-“కాశః, ప్రకాశః, సజుల్ప
రూపజ్ఞానసహితాత్” ఇత్యర్థః.- [౧]

౪౫౩. యద్వా, (సకాశః)- పార్శ్వః-శరీరైకదేశాత్ ఇత్యర్థః.

౪౫౪. విష్ణుశబ్దస్యరూఢ్యాదేవతావిశేషనిర్ణయః;

౪౫౫. “దేవతాపారమార్థ్యశ్చాయథావద్వేత్స్యతేభవాన్”

ఇతిహి వరప్రదానమ్.-

౪౫౬. [“పారమార్థ్య”] శబ్దేనధర్మవిపర్యాసాభావః; [తః;

౪౫౭. [“యథావ”] చ్చబ్దేనప్రకారవిపర్యాసాభావశ్చవివక్షి

౪౫౮. రజస్తమకాలుష్యరాహిత్యంఫలితమనేన. [ధ్యా,

౪౫౯. ఏవంవరప్రదానానుగుణ దేవతా విశేష నిర్ణయఃరూ

౪౬౦. విష్ణుశబ్దస్య, అవయవశక్త్యాప్రకారప్రశస్యోత్తరము

క్తమ్;-

[15]

౪౬౧. అనేనఉపాదానత్వంహిసద్వారకమ్ ఇత్యుక్తంభవతి.

(౧౩౪౫) ౪౬౨. (“యత్ర-”) ఇతి లయస్థానప్రశస్యోత్తరమాహ

(“తత్ర-”) ఇతి.-

౪౬౩. (“తతైవ”). విష్ణోవేద.-

[ధమ్;

౪౬౪. అత్రాపి, విష్ణుశబ్దేనలయస్థానత్వం సద్వారకమితిసి

౪౬౫. అవిశేషేణోక్తత్వాత్కాలవిశేషప్రశోపిదత్తోత్తరః.

(౧౩౪౬) ౪౬౬. లయకర్తృప్రశస్యో(చ)శబ్దతస్య, ఉత్తరమ్, బాహ్య

స్థితకర్తృత్వశ్చాహ (“స్థితిసంయమ”)-ఇతి.

॥ వి - పు - ౧ - ౧ - ౨౬.

వ్యా - ౧ - కాశశబ్దరూపజ్ఞానంతత్వహి - ౪ - ౫. ౨ - హి - ౪ - ౫౩. ౩ -

దానగణదేవ - ౧ - ౨ - ౪ - ౫. ౪ - ప్రశోత్తర - ౧ - ౨ - ౫. ౫ - తత్రైవసంస్థిత

మితిలయస్థానస్యోత్తరం తచ్చసద్వారక - ౪ - ౫. ౬ - అపి - ౫౩. ౭ - మిక్యుక్తమితిసి

౫. ౮ - చశబ్దాధ్యోత్తర - ౧ - ౨.

(౧౩౪౭.) జగచ్చసః”-.

(౧౩౪౮.) “పరఃపరాణాంపరమః-

(౧౩౪౯.) పరమాత్మా-

(౧౩౫౦.) ఆత్మసంస్థితః,-

[5]

(౧౩౪౭) ౪౬౦౨. ఆత్మరస్థిః కారణప్రశస్తోఽత్మరమ్ (“జగచ్చసః”)-ఇతి.

౪౬౦౩. అనేనసామానాధికరణ్యేనధార్యధారకత్వావిసిద్ధమ్.

(౧౩౪౮) ౪౬౦౪. అథ,నమసాగర స్తో కానామనంతరస్థానివచనాన్యాహ
 (“పరః”)ఇతి

౪౬౦౫. తత్ర,బ్రహ్మణోనిఘల జగత్కారణత్వోపపత్తయే[10]

అపరిచ్ఛిన్నత్వముచ్యతే;

౪౬౦౬. పరిచ్ఛిన్నంహిపరిమితకార్యకారణమ్;

౪౬౦౭. తస్మాత్, కృత్స్నకారణత్వోపపత్త్యర్థమపరిచ్ఛిన్న
 త్వముచ్యతే;-

౪౬౦౮. శ్రుతిభిశ్చ “సత్యంజ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ”-ఇత్యా[11]
 విభిన్నైవిధాపరిచ్ఛేదఉక్తః:-

౪౬౦౯. తత్ర,త్రివిధంపరిచ్ఛేదంవిస్తరేణవత్సన్,ప్రథమంసం
 గ్రహేణాహ(“పరఃపరాణామ్”)-ఇత్యధేన.

౪౬౧౦. బ్రహ్మాదీనామపి(“పరః”)(“పరమః”),-

౪౬౧౧. అనేనకాలపరిచ్ఛిన్నే భ్యంపరత్వాదస్యకాలానవచ్ఛే
 దఃఫలితః.

(౧౩౪౯) ౪౬౧౨. (“పరమాత్మా”)-ఇతివేశాపరిచ్ఛేదః;

౪౬౧౩. ఆహోతీతిహి(అత్మా)?

(౧౩౫౦) ౪౬౧౪. వస్త్రేనవచ్ఛేదమాహ (“ఆత్మసంస్థితః”)ఇతి.- (“ఆత్మ
 సంస్థితః”)- స్వనితః;

[25]

౧॥౭ - పు - ౧ - ౧ - ౩౧. ౨॥ తై-ఆ-౨-౧-౧.

వ్యా - ౧ - సిద్ధి - ౩. ౨ - ణోభిల - ౨ - ౩ - ౪ - ౫. ౩ - పత్తియేటప - ౩.

౪-విధ మయపరి - ౯. ౫ - ఆత్మసం - ౯. ఆత్మసంస్థితః - ౪ - ౫న.

(౧౩౫౦.) రూప వర్ణా ౭ దినోద్దేశవిశేషణవివర్జితః॥-

౪౬౦౫. 'అస్యేషామేతస్మిన్నుత్పత్తౌ తద్వాచిశబ్దాపితత్వ
ర్యవైః.

౪౬౦౬. సర్వవస్తుసామానాధికరణ్యార్హత్వమ్ వస్తవవచ్ఛేదః;

౪౬౦౭. ఇదమత్రనాన్యతేతిదేశావచ్ఛేదః;

౪౬౦౮. ఇదమిదానీమేవనాన్యదేతికాలావచ్ఛేదః;

౪౬౦౯. ఇదమిదన్నభవతీతివస్తవవచ్ఛేదః;

౪౬౧౦. తత్తద్విపర్యయస్తత్తదనవచ్ఛేదః;

౪౬౧౧. సయథో క్తప్రకారపవ.

[10]

(౧౩౫౧) ౪౬౧౨. తత్ర ప్రథమం కాలాపరిచ్ఛేదం విస్తరేణవదన్,

కాలపరిచ్ఛిన్నవ్యావృత్తిమాహ ("రూప") ఇతి.

౪౬౧౩. (రూపమ్, జాతిః, -జాతీగుణౌచరూపితాంరూపే"౧
ఇతివచనాత్.

౪౬౧౪. (వర్ణః) - గుణః;

[15]

౪౬౧౫. ("అది") శబ్దేన, క్రియాదణ్డోపకర్తృలాదిద్రవ్యం వివక్షితమ్,

౪౬౧౬. తద్వాచిశబ్దః ("రూపవర్ణాదినిర్దేశ")ః.

౪౬౧౭. (విశేషణా) నిరూపాదీని,

౪౬౧౮. తాస్యేష (రూపవర్ణాది) వాచిశబ్దేస్తద్వాచ్యరూపవర్ణా
దిభిశ్చ ("వచ్చితః") ఇత్యర్థః. - [జాతిః"], -

౪౬౧౯. ("రూపవర్ణాది") ఇతిపాఠే, (రూప)మ్ గుణః. - * ["వర్ణః)

౪౬౨౦. దేవవర్గోపనుష్యవర్గ ఇతివర్గరూపత్వాత్ స్తస్యాః.

౪౬౨౧. యద్వా, (రూపవర్ణాది) లక్షణైః, తత్త (నిర్దేశ) లక్ష
ణైశ్చ (విశేష)ణైః ("వివర్జితః"); -

౪౬౨౨. అన్యత్తుల్యమ్.

[25]

(౧౩౫౨.) అపక్షయవినాశాభ్యాంపరిణామద్విజన్మభిః-

(౧౩౫౩.) వర్జితశక్యతేవక్తుమయస్సదాస్తీరికేవలమ్॥,

(౧౩౫౪.) సర్వత్రాసౌనమస్తజ్ఞానసత్యత్రేతివైయతః-

తతస్సవాసుదేవేతివిద్వద్భిఃపరివక్తృతే॥,-

[5]

(౧౩౫౫.) తద్వృత్తా పరమనిత్యం అజమక్షయమవ్యయమ్-

(౧౩౫౬) ౪౬౩౩. పద్మావవికార రాహిత్యమాహ (“అపక్షయ”-) ఇతి
౪౬౩౪. (“జన్మ”) శబ్దః, జాయతే, అస్తి, ఇతివికారస్య సోపల
క్షణార్థః. [అసంధ్యమ్.

౪౬౩౫. (అపక్షయా) వివర్జితత్వాత్తద్వాచిశబ్దాగోచరశ్చే

(౧౩౫౭) ౪౬౩౬. తస్మి, “కథం(వక్తుం) శక్యతే?” ఇత్యత్రాహ,-

(“శక్యతేవక్తుమయస్సదాస్తీరికేవలమ్”) ఇతి.

౪౬౩౭. (“కేవల”) శబ్దేన, అపక్షయాచివాచక శబ్దవ్యాప్యత్తిః.

౪౬౩౮. (“సదా”) శబ్దేన, కాదాచిత్కాస్తీర్వవ్యాప్యత్తిః.

౪౬౩౯. ఏవంకాలపరిచ్ఛేదవతాంజాత్యాదికల్పనాన్వయః.-

౪౬౪౦. (అపక్షయా) ద్యన్వయశ్చ, తదుభయవాచిశబ్దాగోచర
త్వద్భిదృష్టమ్,

౪౬౪౧. తదభావాత్ బ్రహ్మ, కాలాపరిచ్ఛిన్నమ్ ఇత్యుక్తమ్.

(౧౩౫౮) ౪౬౪౨. నామనిర్వచనముభేదదేశాపరిచ్ఛేదమాహ (“సర్వత్ర”-) ఇతి.

[20]

(౧౩౫౯) ౪౬౪౩. “బ్రహ్మణోహిత్రివిధాపరిచ్ఛేదః?

౪౬౪౪. కథమత్రవాసుదేవస్యా పరిచ్ఛేదఉచ్యతే? ఇత్యత్రా
హ (“తద్వృత్తా”-) ఇతి.

౪౬౪౫. వాసుదేవపరావర్తితచ్ఛబ్దస్యనపుంసకత్వం (బ్రహ్మ)
విశేషణత్వాత్.

[25]

౪౬౪౬. (“అజమక్షయమవ్యయమ్”-) ఇత్యనేన, వికారాంతరరా
హిత్యమపుష్పలక్షితమ్,-

౪౬౪౭. తస్మాత్ నిత్యమ్,-

౪౬౪౮. ఏవమచిద్వాప్యత్తిః.

వ్యా-౧ - వివర్జిత - ౩. ౨ - శబ్దాగోచర-౧. భేదాని - ౯. ౩ - శబ్దాచి - ౯.
౪-హి-౩౪. హిత్రివిధాపరిచ్ఛేద ఇత్యత్రాహ-౯. ౬-మర్శితస్తర్క-౯.
౭-నిత్యమితిచిద్వాప్య-౯.

(౧౩౫౬.) ఏకస్వరూపాశ్చ సదా హేయాభావాచ్ఛనిర్మలమ్||,-

(౧౩౫౭.) 'తదేవసర్వమేవైతత్ -

(౧౩౫౮.) ౪౬౪౯. ("హేయాభావాచ్ఛనిర్మలమ్")-ఇతిబద్ధవ్యావృత్తిః;

౪౬౫౦. ("సదా...నిర్మలమ్")-ఇతి ముక్తవ్యావృత్తిః; [5]

౪౬౫౧. ("ఏకస్వరూపాశ్చ")-ఇతినిత్యసిద్ధవ్యావృత్తిః;-

౪౬౫౨. "తేహిబహవః?;

౪౬౫౩. బ్రహ్మతుసమాభ్యాధికరహితమ్,-

౪౬౫౪. వాసుదేవవైవంఽవిధంపరంబ్రహ్మ" ఇత్యర్థః.

౪౬౫౫.యద్వా, ("అజమ్"),-జాయతే,అస్తి"ఇతివికారద్వయ
వృద్ధాసః;

౪౬౫౬. ("అక్షయమవ్యయమ్")-ఇతిఅవక్షయవినాశనిషేధః.

౪౬౫౭. ("ఏకస్వరూపమ్")-ఇతి"విపరిణమతే,వివర్ధతే,ఇతిమధ్య
మవికారద్వయనివృత్తిః.

౪౬౫౮. ("పరమమ్")- ఇతినిత్యసూరివ్యావృత్తిః; [15]

౪౬౫౯. అన్యత్తుల్యమ్. [తః;

౪౬౬౦. ఏవం దేశాపరిచ్ఛేదముభేదేవతావిశేషనిర్ణయశ్చక్ర

౪౬౬౧. తథాశ్రుతిశ్చాన్వయవదతి,- [హ్మ]"ఇతి-

౪౬౬౨. దేవతావిశేషనిర్ణయంచాహ "సత్యంజ్ఞానమనంత్రంబ్ర

౪౬౬౩. [అనంత్ర]శబ్దస్యఅవయవశక్త్యాత్రేవిధాపరిచ్ఛేదసిద్ధిః;

౪౬౬౪. రూఢ్యాదేవతావిశేషనిర్ణయః;-

౪౬౬౫. తర్హిపున్లిజ్జోత్వమ్;

౪౬౬౬. పున్లిజ్జపవ[అనంత్ర]శబ్దోద్వితీయావిభక్త్యంతః;-

౪౬౬౭. "యో వేదనిహితంగుహాయామ్" ఇతి[వేద-]ఇతిపదే
నాన్వయాత్; [ముక్తమ్.[25]

౪౬౬౮. ఏవమ్, శ్రుత్యనుసారాదత్రవాసుదేవస్యపరబ్రహ్మత్వ

(౧౩౫౯) ౪౬౬౯. అథనన్త్యనవచ్ఛేదమాహ"(తదేవ")-ఇతి.

౧॥త్రై - ఆ - ౨ - ౧ - ౧.

మూ - ౧ - సదేవ - ౧ - ౨.

వ్యా - ౧ - విభమ్ - ౧ - ౨ - ౩ - ౪ - ౫. ౨ - వి - ౧ - ౪ - ౫. ౩ - శ్చ
నాన్వయ - ౮. వదంతీదేవ - ౩ - ౪ - ౫. ౪ - విభిఃపరి - ౩. ౫ - త్వంస్యాదితిచేత్ - ౩.
౬ - వేదనాన్వ - ౧. ౭ - సదేవేతి - ౯.

౨౯౮ శ్రీమద్రామాయదీపికాయా క్రమేదార్థసంగ్రహః

(౧౩౫౮.) వ్యక్తావ్యక్తస్వరూపవత్ | తథాపురుషరూపేణకాలరూపేణచస్థి
తమ్”-.

(౧౩౫౯.) “సనర్వభూతప్రకృతింఽపికారాన్ గుణా ౭దిదోహంశ్చ మునే
వ్యతీతః | అతీతసర్వావరణో ఖిలాత్మా”- [౧]

(౧౩౬౦.) తేనాస్త్రుతంయద్యవనాన్తరాత్మే,,.

(౧౩౫౮) ౪౬౭౦. (“వ్యక్తావ్యక్తస్వరూపవత్”-) ఇత్యుక్తి (“స్వరూప”)
శబ్దః, వస్త్రస్వనతరితార్థవాచీ.-

౪౬౭౧. “(వ్యక్తావ్యక్తస్వరూపవత్...పురుషరూపేణకాలరూ
పేణ)‘చక్రితమ్,(సనర్వమేదైతత్’)-జగత్ -‘(తత్’)-
బ్రహ్మైవ”ఇత్యుక్తిః.-

౪౬౭౨. అనేనవస్త్రపరిచ్ఛేదక్షితిః.-

౪౬౭౩. సర్వసామానాభిరణ్యాన్తస్త్వంహివస్త్రపరిచ్ఛేదః;

౪౬౭౪. ఏవముపక్రమగతవచనజాతముక్తిమ్.

(౧౩౫౯) ౪౬౭౫. ఉపసంహారగతవచనజాతాన్యాయ (“సనర్వ”-) ఇతి.-

౪౬౭౬. (సర్వభూ)తానాం (ప్రకృతి)ః ప్రధానమ్;

౪౬౭౭. (వికారా)ః-హహదాదయః;

౪౬౭౮. (గుణా)ః-సత్త్వరజస్తమాంసః;

౪౬౭౯. (అది) శబ్దేన,తత్ప్రియుక్తరూపద్యేషమభివ్యక్తయోవి
వక్షితాః. [20]

౪౬౮౦. (అవరణ)మ్-జ్ఞానసంహారః, సర్వవిషయజ్ఞానావర
ణంహితత్? [మ్”-) ఇతి.-

(౧౩౬౦) ౪౬౮౧. (“అఖిలాత్మా”-) ఇతిపదంఽవృణోతి (“తేనాస్త్రుత
౪౬౮౨. ఏవంధర్మిస్వరూపస్యహేయప్రత్యక్షీకత్వముక్తిమ్.

(౧౩౬౦.) సమస్తకల్యాణగుణాన్తకోసా-

(౧౩౬౧.) స్వశక్తిలేశోద్ధృతభూతవర్గః

(౧౩౬౩.) ఇచ్ఛాగృహీతాభిమతోరుదేహః-

(౧౩౬౪.) సంసాధితాశేషజగద్ధితోసా||,-

[¹⁹]

(౧౩౬౫.) తేజోబలైశ్వర్యమహావబోధస్సవీర్యశక్త్యాదిగుణైకరాశిః

(౧౩౬౬.) పరఃపరాణాంసకలానయత్ర శ్లేశాదయస్సప్తిపరావరేశే||,-

(౧౩౬౭) ర౬౮౩. అథ దివ్యాత్మస్వరూపస్య కల్యాణగుణవత్సమాహ
 (“సమస్త”-) ఇతి.-

ర౬౮౪. (“కల్యాణగుణ”) శబ్దఃసర్వపరః, [శబ్దవత్;

ర౬౮౫. “ద్వైకయోద్వివచనైకవచనే” ఇత్యత్ర[ద్వైక]

ర౬౮౬. “ద్విత్వైకత్వయోరథయోః” ఇతిహివృత్తిః:-

ర౬౮౭. సమస్తకల్యాణత్వమ్గుణోయస్యః సఃసమస్తకల్యా
 ణగుణః,

ర౬౮౮. ఏవంపిథందివ్యాత్మస్వరూపయస్యః సః (“సమ [15]
 స్తకల్యాణగుణాన్తకః”).

(౧౩౬౮) ర౬౮౯. “దివ్యాత్మ స్వరూపమనాయాసేన సర్వధారకమ్”
 ఇత్యాహ (“స్వశక్తి”-) ఇతి.

(౧౩౬౯) ర౬౯౦. విగ్రహవైలక్షణ్యమాహ (“ఇచ్ఛా”-) ఇతి.

(౧౩౬౯) ర౬౯౧. తత్ప్రయోజనమాహ (“సంసాధిత”-) ఇతి. [20]

(౧౩౬౫) ర౬౯౨. షాద్ధ్యణ్యమాహ (“తేజః”-) ఇతి.

(౧౩౬౬) ర౬౯౩. (“గుణాదిదోషాన్”-) ఇతి పూర్వోక్తం విచ్ఛిన్నోతి
 (“సకలాః”) ఇతి.

ర౬౯౪. (“ఆది”) శబ్దేనకర్మవిపాకాశయావివక్షితాః

ర౬౯౫. అతవచ (“పరఃపరాణామ్”) [25]

౧ || అష్ట - ౧ - ౪ - ౨౨. ౨ || కాశికావృత్తిః.

మా - ౧ - లేశావృత్తి-పా. ౨ - సర్గః - ౪ - ౫ - ౬ - ౮.

వ్యా - ౧ - గుణ - ౨ - ౪ - ౫. ౨ - గుణయోగఃయస్య - ౧. ౩ - సః - ౧ -
 ౨. ౪ - దివదివ్యా - ౪ - ౫. ౫ - సర్వధార - ౮. ౬ - పాకాశయా - ౧ - ౨.

(౧౩౬౭.) సశ్వరోవ్యప్తిసమప్తిరూపః-

(౧౩౬౮.) వ్యక్తస్వరూపఃప్రకటస్వరూపః।

(౧౩౬౯.) సర్వేశ్వరఃసర్వదృక్సర్వవేత్తాసమస్తశక్తిఃపరమేశ్వరాఖ్యః॥-

(౧౩౭౦.) సంజ్ఞాయతేయేనతదస్తవోపమ్-

[3]

(౧౩౬౭) ౪౬౯౬. “ఏవముభయలిగ్న త్వేనవిలక్షణస్యకథం”జగత్సమానా

ధికరణ్యమ్” ఇత్యత్రాహ (“సశ్వరః”)ఇతి.-

౪౬౯౭. జగచ్ఛరీరకత్వాదిత్యర్థః.

౪౬౯౮. (“వ్యప్తిసమప్తి”) శబ్దాకార్యకారణావస్థజేవవిషయా.

(౧౩౬౮) ౪౬౯౯. (“అవ్యక్తవ్యక్త”) శబ్దా ఉభయాఃవస్థావిద్విషయా.

౪౭౦౦. శ్వరాతిరిక్తబ్రహ్మశబ్దానిరాసార్థః. ప్రథమః (“ఈ

శ్వర”) శబ్దః-

(౧౩౬౯) ౪౭౦౧. (“సర్వేశ్వరః”)-సర్వనియంత్రః.

౪౭౦౨. అనేనజగచ్ఛరీరకత్వముపపాదితంభవతి,-

౪౭౦౩. తదేకనియామ్యద్రవ్యంహిశరీరమ్?.

[15]

౪౭౦౪. ³(“సర్వదృక్సర్వవేత్తా”)- సర్వపదార్థస్వరూపమ్,-

తత్ప్రకారాంశ్చజానాతీత్యర్థః.

౪౭౦౫. సర్వతోదృక్ (“సర్వదృక్”) సర్వేషాంచక్షుర్భూత

ఇతివా, జ్ఞానప్రదిత్యర్థః.

౪౭౦౬. శ్వరాంతరసిషేధపరమ్ (“పరమేశ్వరాఖ్యః”) [20]

ఇతిపదమ్.

(౧౩౭౦) ౪౭౦౭. (“సంజ్ఞాయతే”)ఇతి.- (“అస్తవోపమ్”)-పికారూప

దోషరహితమ్, అనేనప్రకృతివ్యాప్త్యైః.

మూ - ౧ - సర్వవిచ్ఛసమస్త - హ.

వ్యా - ౧ - జగతస్సౌకూనా - ౮. ౨ - వస్థావద్విష - ౩. ౩ - సర్వదృక్ - [25]

౯౯. ౪ - ద్రష్టా - ౧.

(౧౩౭౪.) పరబ్రహ్మస్వరూపవిశేషనిర్ణయాయైవప్రవృత్తమ్.

(౧౩౭౫.) అన్యానిసర్వపురాణానిఅన్యపరానిపరిచయిరోధేనానేయాని;

(౧౩౭౬.) అన్యపరత్వశ్చ,

(౧౩౭౭.) తత్తదారఘప్రకారైరవగన్యతే;

[9]

౪౭౨౨. "అర్థేనైవవిశేషోహనిరాకారతయోధియామ్" ఇతి

న్యాయాత్, జ్ఞానస్వాత్మదోషత్వాదికవిషయవిశేష
కృతమ్;

౪౭౨౩. వికారరూపదోషాస్పదప్రకృతివిషయజ్ఞానవిలక్షణత్వా
త్ ('అస్తదోషమ్'); [మ'];

౪౭౨౪. ప్రకృతి సంబంధదోషవద్విషయత్వాభావాత్ ('శుద్ధ

౪౭౨౫. ప్రకృతిసంబంధార్థతాదోషవద్విషయత్వరహితత్వా
త్ ('నిర్మలమ్');

౪౭౨౬. ('ఏకరూపమ్') అనేకరూపనిర్ణయస్థితివిషయజ్ఞానవ్యాప్తి
'తత్త్వాత్ ('ఏకరూపమ్')' ఇత్యర్థః. [15]

(౧౩౭౮) ౪౭౨౭. ఏవమ్, "సామాన్యవిషయప్రశ్నపూర్వకమ్, - విశేషవి
షయోద్గరవచనప్రవృత్తత్వాదనన్యపరిమమ్" ఇత్యాహ
(పర-) ఇతి.

(౧౩౭౯) ౪౭౨౮. "అన్యేషాంపురాణానామన్యపరత్వాత్ (పరిచయిరో
ధేనానేయాని)" ఇత్యాహ (అన్యాని-) ఇతి. [10]

(౧౩౮౦) ౪౭౨౯. కథమన్యపరత్వమిత్యత్రాహ (అన్యపరత్వశ్చ-) ఇతి.

(౧౩౮౧) ౪౭౩౦. (తత్తదారఘప్రకారైః). - విశేషవిషయప్రశ్నపూర్వ
కైరిత్యర్థః.

౧॥

మూ - ౧ - సర్వాణ్యప్యుచిరో - ౧ - ౬. సర్వాణిపురా - ౧౨. ౨ - వర్ణనీ [15]
యాని - ౧ - ౬.

వ్యా - ౧ - స్వరూప - ౩. ౨ - త్యా - ౮౯. ౩ - త్వరహితస్మిన్ - ౮ - ౯. త్వ
స్మిన్ - ౧ - ౨. ౪ - విషయ - ౧ - ౨౯. ౫ - తత్త్వమేక - ౪ - ౫. ౬ - రవిశే - ౯.

- (౧౩౭౮.) సర్వాన్మనావిరుద్ధాన్ముః,
 (౧౩౭౯.) తామసత్వాదనాదరణీయ్యః.
 (౧౩౮౦.) నన్వప్తిన్నపి, “సృష్టిస్థిత్యంతరణింబ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మికామ్-
 ససంజ్ఞాయాతిభగవాన్ ఏకపవజనార్దనః” ఇతి, [9]
 (౧౩౮౧.) త్రిమూర్తిసామ్యప్రతీయతే;
 (౧౩౮౨.) నైతదేవమ్;
 (౧౩౮౩.) “ఏకపవజనార్దనః” ఇతిజనార్దనస్యైవబ్రహ్మశివాదికృత్స
 ప్రవక్ష్యతాదాత్మ్యవిధీయతే;
 (౧౩౮౪.) “జగచ్చసః” ఇతిపూర్వోక్తమేవ, (౧౩౮౬) [10]
 (౧౩౮౫) ౪౭౩౧. అవిరోధేననేతుమశక్యంచేతాధంస్యాత్? ఇత్యత్రా
 హ(సర్వాత్మనా) ఇతి.
 ౪౭౩౨. “విరోధేత్వనపేక్షంస్యాత్” ఇతిన్యాయాత్మ్యాజ్ఞా
 నీశ్చర్ధః.
 (౧౩౮౬) ౪౭౩౩. (తామసత్వాత్-) ఇతి.-“రజస్తమోమూలత్వాచ్చ
 తివిరోధాచ్చ, కారణదోషబాధకప్రత్యయవత్వాదయా
 ‘ధార్మ్యమ్’ ఇత్యభిప్రాయః.
 (౧౩౮౭) ౪౭౩౪. సామ్యశబ్దాయాచోదయతి(నను-) ఇతి.
 (౧౩౮౮) ౪౭౩౫. “(త్రిమూర్తిసామ్య)ప్రతితేః, విష్ణోరేవసర్వస్వాత్మర
 త్వమనుపవన్నమ్” ఇత్యర్ధః. [20]
 (౧౩౮౯) ౪౭౩౬. పరిహరతి(నైతదేవమ్-) ఇతి.
 (౧౩౯౦) ౪౭౩౭. కస్తర్హ్యర్ధః? ఇత్యత్రాహ(ఏకపవ-) ఇతి.
 ౪౭౩౮. అస్మిన్సక్రికరణేఇత్యర్ధః.
 (౧౩౯౧) ౪౭౩౯. “తాదాత్మ్యకథనంకిమత్రాపేక్షితమ్”? ఇత్యత్రాహ
 (“జగచ్చసః”) ఇతి. [25]

౧॥ ౨ - పు - ౧ - ౨ - ౬౬. ౨॥ ౨ - పు - ౧ - ౧-౩౧. ౩॥ మిమా-౧-౩-౩.

మూ - ౧ - రుద్రస్తుతామ - ౧. ౨ - కరణాద్భిప్రాయ - పా. ౩ - సైక్ సైక్ - ౧.

వ్యా - ౧ - యాథాధ్యాదితి - ౩ - ౪ - ౫౯.

(౧౩౮౫.) వివృణోతి.-

(౧౩౮౬.) “సప్తాస్యజతిచాత్తానంవిష్ణుఃపాల్యంచపాలించ-

ఉపసంహియతేచాస్తేసంహారాచస్వయంప్రభుః” ఇతి,

(౧౩౮౭.) సప్తత్వేనావస్థితంబ్రహ్మణంసృజ్యంచసంహారం సం [౩]

హర్యంచయుగవన్నిర్దిశ్య,

(౧౩౮౮.) సర్వస్యవిష్ణుతాదాత్మ్యపదేశాత్;

(౧౩౮౯.) సృజ్యసంహర్యభూతాచ్ఛస్తవః, సప్తసంహారోగ్రీజనార్దన
విభూతిత్వేనవిశేషోద్భవ్యతే.-

(౧౩౮౫) ౪౭౪౦. “పూర్వమ్, సంగ్రహేణోక్తస్యనాదాత్మ్యస్యవి [16]

వరణమపేక్షితమ్” ఇత్యభిప్రాయేణ (వివృణోతి)

ఇత్యుక్తమ్.

(౧౩౮౬) ౪౭౪౧. “కృత్యప్రపంచతాదాత్మ్యంకళమత్రప్రసీదయతే”?

ఇత్యుక్తాహ ‘(సప్తాస్యజతి-)” ఇతి.

(౧౩౮౭) ౪౭౪౨. వ్యాహతిశబ్దాపరిహారాద్ధం తద్వ్యాచక్షే (స[15]

ప్తత్వేన-) ఇతి.

(౧౩౮౮) ౪౭౪౩. (సర్వస్యవిష్ణుతాదాత్మ్యపదేశాత్).- (“జగచ్ఛవః”)

“ఇత్యస్యవివరణమత్రక్రియతఇత్యర్థః.

౪౭౪౪. (విష్ణుః)-సృజతి(సప్తా)-బ్రహ్మ(విష్ణుః)-ఇత్యర్థః.

౪౭౪౫. (ఆత్మానంవిష్ణుః) (సృజతే) సృజ్యంవస్తుజాతం [20]

(విష్ణుః)ఇతిశబ్దార్థః.

(౧౩౮౯) ౪౭౪౬. “తతఃకింప్రస్తుతసామ్యపరిహరాయ” ఇత్యుక్తాహ

(సృజ్యసంహర్య-) ఇతి.-

౪౭౪౭. (సృజ్య)సామానాధికరణ్యాత్ సృజ్యస్యైవసప్తసా

మానాధికరణ్యాత్ సప్తసంహర్యవిభూతిత్వమిత్యర్థః.-

౪౭౪౮. ఏవమ్, సంహర్యసంహారోగ్రహవిభూతిత్వమ్.

౧॥ వి - పు - ౧ - ౨ - ౬ ౭. ౨॥ వి - పు - ౧ - ౧ - ౩౧.

మూ - ౧ - సృష్టాస్య - ౪ - ౫. ౨ - ఇతిచ - ౧ - ౨.

వ్యా - ౧ - సృష్టాస్య - ౧ - ౨ - ౪ - ౫. ౨ - తిమ - ౧ - ౨. ౩ - వస్తు - ౯౯.
౪ - విష్ణుః - ౧ - ౪ - ౫. ౫ - తిమత్వమి - ౧. ౬ - యదివిభూ - ౪ - ౫. తిమత్వమి - ౧.

(౧౩౯౦.) జనార్దనవిష్ణుశబ్దయోః పర్యాయత్వేన, “బ్రహ్మవిష్ణుశివాహి కామ్” ఇతివిభూతిమతవస్వేచ్ఛయా లీలాధంవిభూత్యర్థార్థా వ ఉచ్యతే.

(౧౩౯౧.) యథేదమనంతరమేవోచ్యతే:-

[3]

(౧౩౯౨.) “పుణివ్యాపస్తథా తేజఃవాయురాకాశఏవచ-

సర్వేన్ద్రియాంతఃకరణంపురుషాః శ్చిహ్నయజ్జగత్ ||

సపవసర్వభూతాత్మాపిశ్వరూపోయతోవ్యయః-

సర్వాదికంతతోస్యైవభూతస్థముపకారకమ్ ||

సపవసృజ్యసృచసర్గకర్తాసపవసాశ్చైవపాల్యతేచ- [ఇతి.-

బ్రహ్మోద్యవస్థాభిర శేషమూర్తిర్విష్ణుర్వరిష్టోవరదోవరేణ్యః” ౨

(౧౩౯౩.) అత్ర, “సామానాధికరణ్యనిర్దిష్టహేయమిశ్రప్రపజ్ఞతాదాశ్చ్య మ్, నిరవద్యస్యనిర్వికారస్యసమస్తకల్యాణగుణాకరస్యబ్రహ్మణః కథముపపద్యతే” ఇత్యాశబ్దాః, [పపాదయతి.

(౧౩౯౪.) “సర్వభూతాత్మాపిశ్వరూపోయతోవ్యయః” ఇతి, స్వయమేవో

(౧౩౯౫.) “సపవ” సర్వేశ్వరేశ్వరః పరబ్రహ్మభూతోవిష్ణురేవ “జగత్”

ఇతిప్రతిజ్ఞాయ, “సర్వభూతాత్మాపిశ్వరూపోయతోవ్యయః” ఇతి హేనురుక్తః;

(౧౩౯౬.) ౪౭౪౯. తస్మి, “విష్ణోరపివిభూతత్వప్రసక్తః” ఇత్యత్రాహ (జనార్దన) ఇతి. [20]

(౧౩౯౭.) ౪౭౫౦. బ్రహ్మశివాదిప్రపజ్ఞస్యపరబ్రహ్మవిభూతిత్వేనైవ నచనాంతరంపర్యయతి (యథేదమ్-) ఇతి.-

౪౭౫౧. యథోక్తమ్.- (అనంతరమేవోచ్యతే) ఇత్యర్థః.

(౧౩౯౮.) ౪౭౫౨. సామానాధికరణ్యేనస్వరూపైక్యప్రసాదేనావ్యావృత్త్యర్థ మాహ (అత్ర-) ఇతి. [25]

(౧౩౯౯.) ౪౭౫౩. “ఉపపాద్యాంశః కశోపపాదకాంశః” ఇత్యపే యాయామైవోచ్యతే (సర్వేశ్వరేశ్వరః) ఇతి.

౧॥ ౩ - పు - ౧ - ౨ - ౬౬. ౨॥ ౩ - పు - ౧ - ౨ - ౬౮.

మూ - ౧ - శ్చిహ్నయజ్జ - ౧. శ్చిహ్నయజ్జ - ౨. ౨ - ఇతి-౨౪. ౩ - పుంసే. య - ౬ - ౧౨. ౪ - పరస్యసమ - ౮. ౫ - జాత్మకస్య - ౧ - ౬ - ౧౧ - ౧౨. ౬ - సమ - ౪ - ౫౪. - ఏవ - ౨౪. ౭ - సర్వంజగ - ౧౧ - ౧౨.

వ్యా - ౧ - ఇతియథేదంయథో - ౩. ౩ - ప్రతీతి - ౪ - ౫౪. ౩ - ద్యాధ్యః - ౩. ౪ - ససర్వే - ౩ - ౪ - ౫ - ౮.

(౧౩౯౬.) సర్వభూతానామయమాత్మావిశ్వ'శరీరో'యతో'వ్యయః']

(౧౩౯౭.) వత్సయిత, "తత్సర్వంవైహలేస్తనుః" ఇతి. [ఇత్యర్థః.

(౧౩౯౮.) ఏతదుక్తంభవతి: "అస్య అవ్యయస్యాపివరస్యబ్రహ్మణఃవిష్ణోః
విశ్వశరీరతయాతాదాత్మ్యహేరుద్ధమ్" ఇతి. [5]

(౧౩౯౯.) అత్వశరీరయోశ్చస్వభావావ్యవస్థితావప,

(౧౪౦౦.) ౪౭౫౪. హేత్వన్మంవ్యావప్తే(సర్వభూతానామయమ్) ఇతి.

(౧౪౦౧.) ౪౭౫౫. నూపశబ్దస్యశరీరపరిత్వ'సర్వయాయవనాస్తరమాహ
(వత్సయిత) ఇతి.

(౧౪౦౨.) ౪౭౫౬. "విశ్వభూతోయతో'వ్యయః' ఇత్యో'అవ్యయ'శబ్దః
కిమర్థః" ఇత్యన్తా'హ(ఎగదత్తమ్) ఇతి.

౪౭౫౭. [అవ్యయ] శబ్దః రోధరహితానువాదపరిశుభ్యర్థః.

(౧౪౦౩.) ౪౭౫౮. భగవతోనిరవన్యత్వాన్యచపన్యక్తమాహ(అత్వ) ఇతి.

(౧౪౦౪.) ౪౭౫౯. ("సర్వాదికమ్") ఇత్యాదిర్లోకార్థఃఉచ్యతే:

౪౭౬౦. ("భూతార్థం" || "సర్వాదికమ్") సర్వప్రాణజనసర్వాది
వ్యాపారిజానమ్(అత్యైవ) ("ఉచితార్థమ్").

౪౭౬౧. పరమాత్మనోలిలారససమ్మేషితత్వాద్విద్యైవ శేషభూత
తమన్యర్థః:- [త్వాదిన్యర్థః.

౪౭౬౨. తత్రహేతుః("తనః") ఇతివేషితుః, ఉత్పన్నావ

౪౭౬౩. ఏవంశరీరశరీరభావనిబద్ధవంశామానాభిరన్యమా[20]
హ("స ఏవ") ఇతి.

౪౭౬౪. ("స్వభూతం") వసుద్యుక్తిః("సర్వకర్తా") బ్రహ్మచ
("స ఏవ") తదుభయశరీరకపరమాత్మేన్యర్థః.

౪౭౬౫. ("పాల్యతేచ") ఇతి ("చ") కారణా (అవ్యతేచ)
ఇతివేషితుమ్. [25]

౪౭౬౬. ("బ్రహ్మన్యవస్థాభిః") బ్రహ్మత్వార్థవస్థాభిః [ఇతి.

౪౭౬౭. అవస్థాయోగస్సద్వారకఇత్యాహ("అశేషమూర్తిః")

౧ || వి - పు - ౧ - ౨౨ - ౩౮.

మూ - ౧ - రూపోయ - ౧౧ - ౧౨. ౨ - తస్య - ౧౨. ౩ - ఆః - ౧౨౪. ౪ - చ - ౧ - ౮౪.

వ్యా - ౧ - సన్న్యాయకవచ - ౪ - ౫. ౨ - తీత - ౯. ౩ - మగ్ధబుత్వ - ౬ - ౧౦.
౪ - అనువాద - ౧ - ౨ - ౪ - ౫౪. ౫ - తత్తత్తత్ - ౯ - ౧౦. ౬ - హృషి - ౪ - ౫.
౭ - అవ్యతే - ౯ - ౧౦.

(౧౪౦౦.) ఏవంభూతస్య¹ సర్వేశ్వరస్యవిష్ణోఃప్రపజ్ఞాన్తర్ముఖతనియావ్య
కోటినివిష్టబ్రహ్మాది దేవతీర్యజ్ఞను² ప్యేషుత తత్సమాశ్రయణీయ
త్వాయ స్వేచ్ఛావతారఃపూర్వోక్తః;

(౧౪౦౧.) తదేతత్ బ్రహ్మాదీనాం భావనాశ్రయాన్వయేన, కర్తవశ్యత్వమ్;
భగవతఃపరబ్రహ్మభూత³స్యవాసుదేవస్యనిఖిలజగదుపకారాయ
స్వేచ్ఛయా స్వేనైవరూపేణదేవాదిష్టవతారశ్చతోచష్టమ్మే
శుభాశ్రయప్రకరణోసువ్యక్తముక్తమ్.

(౧౪౦౨.) “అస్య దేవాదిరూపేణావతారేష్వపినప్రాకృతోదేహః” ఇతి
సహాభారతే, నభూతసంఘసంస్థానో దేహుస్యపర [10]
మాత్మనః” గృతి, ప్రతిపాదితః.-

౪౭౬౮. (“వరదః”) ఇత్యుపాయత్వమ్.

౪౭౬౯. (“వరేణ్యః”) ఇత్యుపేయత్వమ్.

౪౭౭౦. (“వరిష్ఠః”) ఇతితదపయోగిగుణవత్పజ్ఞాభిప్రేతమ్.

(౧౪౦౦) ౪౭౭౧. (ఏవంభూతస్య-) ఇతి. [15]

౪౭౭౨. (పూర్వోక్తః).- “బ్రహ్మవిష్ణురుద్రేనాస్త్రీసర్వేసం
ప్రసూయంతే” ఇత్యేతదర్థోపపాదనే (ప్రోక్తః) ఇత్యర్థః.

(౧౪౦౧) ౪౭౭౩. అత్రైవప్రబద్ధేలయనార్థస్స ఏప్త ఇత్యాహ (తదేతత్-) ఇతి.

౪౭౭౪. “హిరణ్యగర్భో భగవాన్స్వాసవో² ధవజావహః”³ ఇ
త్యారభ్య, అశుద్ధాస్తేసమస్తాస్తదేవాద్యాః కర్తవ్యాయాన
యః, ఇత్యస్తేన (కర్తవశ్యత్వమ్) (ఉక్తమ్-) ఇత్యర్థః.

౪౭౭౫. “సమస్తాశ్చక్తయశ్చైతాః”⁴ ఇత్యారభ్య, జగతాము
పకారాయనపాకర్త నిమిత్తజా’⁵ ఇత్యస్తేనస్వే
చ్ఛావతార¹ ఉక్తః” ఇత్యర్థః. [(అస్య-) ఇతి.

(౧౪౦౨) ౪౭౭౬. విగ్రహవైలక్షణ్యే ప్రమాణమ్మహాభారతే దర్శయతి

౧॥ భార - ౨॥ అభర్వశిఖోప. ౩॥ వి - పు - ౬ - ౭ - ౫౬. ౪॥ వి - పు -

౬ - ౭ - ౭౭. ౫॥ వి - పు - ౬ - ౭ - ౭౦. ౬॥ వి - పు - ౬ - ౭. ౭౨.

మూ - ౧ - సర్వస్వాత్పరస్యవి - ౮. ౨ - తతయానియా - ౮. ౩ - స్వాదిమిత -
౧. ౪ - స్వ - ౧౨న. ౫ - చ - ౪ - ౫ - ౧౦ - ౧౨న. ౬ మవ్యక్తమ్ - ౧౨.

వ్యా - ౧ - ఉక్తః - ౧౪. ౨ - ప్రామాణ్యమ్ - ౩.

(౧౮౦౩.) శ్రుతిశ్చ, - "అజాయమానో బహుధావిజాయతే-తస్యథీరాఃపరిజానంతియోనిమ్" ఇతి-

(౧౮౦౪.) కర్మవశ్యానాంబ్రహ్మాదీనాననిచ్చతామపితత్తత్ కర్తానుగుణప్రకృతిపరిణామః^౧ రూపభూతసంఘసంస్థానవిశేషదేవాదిశరీరప్ర[౩]వేశరూపజన్మావర్జనీయమ్;- [న్యాకుర్వన్నపి,

(౧౮౦౫.) అయిన్తు సర్వేశ్వరః సత్యసజ్జల్పః భగవాన్ పవంభూతశుభేతరజ

(౧౮౦౬.) స్వేచ్ఛయా స్వేచ్ఛైవ సరితశ్చ యకల్యాణకూపేణ దేవాదిషుజగదుపకారాయ బహుధా^౨ జాయతే; హుధా-యోం బహువిధజన్మ;-

(౧౮౦౭.) తస్మై తస్య శుభేతరజన్మాకుర్వతోపి స్వకల్యాణగుణానన్వేన బ

(౧౮౦౮) ౪౪౪౪. ఉక్తార్థపిషయాం శ్రుతిమాహ (శ్రుతిశ్చ) ఇతి.

(౧౮౦౯) ౪౪౪౪. ఆపాతతో వ్యాహతిశబ్దా-పరిహారార్థంతద్వ్యవచిప్తే (కర్మవశ్యానామ్) ఇతి. [నః] ఇతి పదమ్ వ్యాఖ్యాతమ్.

(౧౮౧౦) ౪౪౪౪. (శుభేతరజన్మాకుర్వన్నపి) ఇత్యన్వేన "అజాయమా

(౧౮౧౧) ౪౪౪౪. (స్వేచ్ఛయా) ఇత్యాదినా ("బహుధావిజాయతే") ఇత్యేతద్వ్యాఖ్యాతమ్.

౪౪౪౪. బ్రహ్మాదీనాం జన్మ-హేతు-తస్య^౩ ల, వపుః^౪ యానిన తాన్యస్యేతి "అజాయమాన" శబ్దస్యాధిః.

౪౪౪౪. హేతుః-కర్మ-తత్ఫలమ్-తదనుభవః; ప్రాకృతంచ వపుస్తేషామ్, తద్విలక్షణహేతు-ఫల-వపురన్వితో^౫ వ^[౨] తార ఇతి ("బహుధావిజాయతే") ఇత్యన్వేనాధిః.

౪౪౪౪. హేతుః-స్వేచ్ఛా, ఫలమ్-జగదుపకారః, వపుః-లిప్తాకృతః^౬ ఇతి.

(౧౮౧౨) ౪౪౪౪. ("తస్యథీరాఃపరిజానంతియోనిమ్") ఇత్యేతద్వ్యాఖ్యాత

౧॥ ౨ - ఉ - పు - ౨౦.

మూ - ౧ - సురూపప్రకృ - ౧ - ౬. ౨ - భూతసంఘ - ౧. సంఘ - ౬౪. సంఘాతసంఘ - ౯౦. ౩ - సంజ - ౧ - ౬. ౪ - స్థానము - ౧౨. ౫ - మరూషణిర - ౧ - ౬. ౬ - విజ్ఞా - ౨, ౭ - కర్మాదు - ౧. జన్మదు - ౧౨. ౮ - మువిధయో - ౧౨.

వ్యా - ౧ - హరిశబ్ద - ౯. ౨ - దికు - ౯. ౩ - త్యనేన - ౯. ౪ - లంఘన - ౯. ౫ - ధ్యాన - ౧ - ౨. ౬ - ఇతి - ౩౪.

(౧౮౦౫.) “ధీరాః” - ధీమతామగ్రేసరాః - “జానన్తి” ఇత్యర్థః.

(౧౮౦౬.) తదేతన్నిఖిలజగన్ని మితోపాదానభూతాత్, “జన్మాద్యస్యయ తః”^౧ “ప్రకృతిశ్చప్రతిజ్ఞాదృష్టాన్తానుపరోధాత్”^౨ “ఇత్యాదిభిః ప్రతిపాదితాత్ పరస్తాత్ బ్రహ్మణః పరమపురుషాదన్యస్యకస్య^౩ చిన్మౌరత్వమ్,

౪౭౫. యోనిశ్చబ్రన్యోపాదాన కారణపరత్వ వ్యావృత్త్యర్థమ్ (జన్మ-) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౮౦౭) ౪౭౬. [ధీర] శబ్దస్యచైర్యగుణాన్వితపరత్వవ్యావృత్త్యర్థమ్ తద్వ్యాచక్షే(ధీమతామగ్రేసరాః)ఇతి. - [10]

౪౭౭. ధియమీరయస్తీతివృత్తవో^౪(ధీర)శబ్దః-

౪౭౮. అతోయథోక్తపవార్థః.

౪౭౯. నచ, “స్వరూపేణనిత్యత్వమజాయమానత్వమ్; విగ్రహద్వారకమజాయమానత్వమ్” ఇతివాచ్యమ్;-

౪౮౦. అస్తదాదీనామపితుల్యత్వాత్ “ధీరాఃపరిజానన్తి”^[15] ఇతివక్తృమయోగాత్.-

౪౮౧. అతఏవ, “అజాయమానత్వమ్పరమార్థః,

౪౮౨. జన్మతు, కల్పనికమ్” ఇత్యపిపరాస్తమ్;

౪౮౩. అతోయథోక్తపవార్థః.

౪౮౪. అవైదికవిప్రతిపక్షే^౫పర్వత్రయందృశ్యతే:- [20]

౪౮౫. “ప్రకృతిగుపాదానమ్ రుద్రోనిమిత్తమ్” ఇత్యేకమ్;

౪౮౬. “నారాయణకారణత్వేశ్రుతిభిరుపపాదితే, నారాయణః ఉపాదానం, రుద్రోనిమిత్తమ్” ఇత్యేకం^౬వత్తమ్;

౪౮౭. తత్ర, “నిమిత్తోపాదానయోరై క్యేదర్శితే, జగత్కారణం ముక్తప్రాప్యమన్యస్పరమస్తి” ఇత్యేకమ్;

౪౮౮. తత్ర, *పూర్వోక్తంవత్తద్వయంపూర్వమేవనిరస్తమ్.

(౧౮౦౯) ౪౮౯. అథ, కారణాదన్యస్యప్రాప్యత్వంనిరస్యతి(తదేతత్-) ఇతి.-

౧॥ బ్ర - సూ - ౧ - ౧ - ౨. ౨॥ బ్ర - సూ - ౧ - ౪ - ౨౩. * ()

మూ - ౧ - దిసూతైః ౧-౧౨. ౨ - ౪ లరత్వమ్ - ౧౨.

వ్యా - ౧ - తత్వపర - ౧ - ౨. ౨ - తిహివ్య - ౩. ౩ - తావని - ౧౦. ౪ - త్వమవ-౧-౨ ౫-౧ - ౯-౧౦౪. ౬-పూర్వపక్షత్ర - ౩. పక్షత్ర - ౧ - ౨. ౭-మతమ్-౪-౫౪.

(గరగం) “పరమత స్వరూపాననన్తవృత్తభేదవ్యవధేశేభ్యః” ఇత్యాశబ్దాః,

(గరగం) “సామాన్యాత్తు”¹ “బుద్ధ్యర్థఃపాదవత్”² “స్థానవిశేషాత్ప్రకాశాదివత్”³ “ఉపపత్తేశ్చ”⁴ “తథాన్యప్రతిషేధాత్”⁵ “అనేన సర్వగతత్వమాయామశబ్దాదిభ్యః”⁶ ఇతిసూత్రకారఃస్వ [3] యమేవనిరాకరోతి;

(గరగం) మానవేచశాస్త్రే :-

ర౦౦౦. (తదేత) చ్చబ్దౌ-శబ్దౌ నైస్సహస్తే,

ర౦౦౧. తస్మాత్ పతస్మాత్, ఇత్యర్థః.

(గరగం) ర౦౦౨. పూర్వపక్షశబ్దా-పరమ్ (“పరమతః”) ఇత్యాదిసూత్రమ్;

(గరగం) ర౦౦౩. అన్యానిస్థానస్తూతాః;

ర౦౦౪. తేషామర్థోభాష్యే విస్తరేణానుసంధేయః. (౨౪౨-పు.)

ర౦౦౫. “ఏష సేతుర్విధరణః” ఇత్యాదౌ (సేతు) శబ్దోఽసంకరకరత్వాద్భ్యః;

ర౦౦౬. “అన్యతస్యైష సేతుః”⁷ ఇత్యపిస్వయమేవస్వ [15] స్యప్రాపకఇత్యర్థః.

ర౦౦౭. “చతుష్పాద్భిర్హ”⁸ “పోడశకలమ్”⁹ ఇత్యాదిపరిచ్ఛేదోఽనుసంధానార్థః;

ర౦౦౮. వ్యాపినితీతలోకస్యఽసియోగాయ వాతాయనాదిపరిచ్ఛేదవత్. [20]

ర౦౦౯. “తతోయమత్తరతరమ్”¹⁰ ఇత్యాదయఃపూర్వమేవ వ్యాఖ్యాతా ఇతి,-

ర౦౧౦. నజగతా రణాదన్యస్య ప్రాప్యత్వమ్” ఇత్యర్థః.

ర౦౧౧. పూర్వమ్ శ్రుతౌచతుర్ముఖస్యపరమకారణత్వశబ్దా-
ఽపాస్తా. [యతే (మానవేచ-) ఇతి]

(గరగం) ర౦౧౨. అథ, ఉపబృహ్మణేచతుర్ముఖకారణత్వ శబ్దానిరాక్రి

౧ || బ్ర - సూ - ౩ - ౨ - ౩౦ - ౧ - ౨ - ౩ - ౪ - ౫ - ౬. ౨ || బ్ర - ఉ - ౬ - ౪ -

౨౨. ౩ || ౪ || ఛా - ఉ - ౩ - ౧౮ - ౨. ౫ || ప్ర - ఉ - ౬ - ౧. ౬ || శ్వే - ఉ - ౩ - ౧౮.

మూ - ౧ - ఇత్యాదిస్వయ - ౧౦. ౨ - తీతి - ౨.

వ్యా - ౧ - రత్వాద్భ్యః - ౧ - ౨. ౨ - ఆకాశస్మి - ౯ - ౧౦. ౩ - చతు - ౧.

- (౧౪౧౩.) “ప్రాచురాసీత్తమోనుదః”^౧;
 (౧౪౧౪.) “సీస్మయూర్వివిధాఃప్రజాః”^౨;
 (౧౪౧౫.) “అపవసససద్దాదాతాసువీర్యమపాస్యజత్”^౩;
 (౧౪౧౬.) “తస్మిన్జజ్ఞేస్వయంబ్రహ్మ”^౪ ఇతి. [5]
 (౧౪౧౭.) బ్రహ్మణోజన్మశ్రవణాత్^౫ యేత్రజ్ఞత్వమేవావగమ్యతే;

(౧౪౧౩) ౪౧౧౩. (“ప్రాచురాసీత్తమోనుదః”) ఇతి-

౪౧౧౪. “యద్వైప్రోక్తంగుణసామ్యంప్రధానంతద్వైవిప్రా
 ప్రపదస్తైఽనిరుద్ధమ్”^౬ ఇత్యురుద్ధో^౭ ౭వ్యక్తాధిస్తాతా
 (“ప్రాచురాసీత్”) ఇతిదర్శయితుమ్, [10]

౪౧౧౫. చతుర్ముఖోత్పన్నేపూర్వమణ్ణికారణత్వంప్రేరకత్వం
 చతుర్ముఖస్యానుపపన్నమితిదర్శయితుం (“ప్రాచురా
 సీత్తమోనుదః”) ఇతివాక్యముపాత్తమ్.

(౧౪౧౪) ౪౧౧౬. (“సీస్మయూర్వివిధాఃప్రజాః”). “సృజ్యస్యచతుర్ముఖస్య
 స్వసృష్టౌ సీస్మయూత్వానుపపత్త్యా నతస్యపరమ్”^[5]
 కారణత్వమ్” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౪౧౫) } ౪౧౧౭. (“అపవసససద్దాదా”) (“తస్మిన్జజ్ఞేస్వయంబ్రహ్మ”)
 (౧౪౧౬) } ఇతిచనద్వయమ్, “అణ్ణోత్పన్నచతుర్ముఖస్య అణ్ణికా
 రణత్వప్రప్తౌత్వానుపపత్త్యాపూర్వశ్లోకస్థస్వయం
 ఘాత్రబ్దోపినారాయణపరః” ఇత్యభిప్రాయోపాత్తమ్.

(౧౪౧౭) ౪౧౧౮. (జన్మశ్రవణాత్-) ఇతి. “(యేత్రజ్ఞత్వా) పవాదకస్యావ
 తారూపత్వస్యాశ్రవణేసత్త్వచ్యుమానంజన్మస్వవ్యా
 పకకర్మసంబద్ధాపేక్షకత్వాత్ (యేత్రజ్ఞత్వ) సాధ
 కమ్” ఇత్యభిప్రాయః.

౪౧౧౯. “ఈశ్వరేణ స్వరూపైక్యాద్భిక్యాణోజన్మపర”^[5]
 ధ్యానాదికర్మచలీలా” ఇతిచేత్;

౪౧౨౦. ఇద్వైవిధాకింసస్యాత్;-

౧॥ మ - స్మృ - ౧ - ౬. ౨॥ మ - స్మృ - ౧ - ౮. ౩॥ మ - స్మృ - ౧ - ౮.
 ౪॥ మ - స్మృ - ౧ - ౯. ౫॥

మూ-౧-దౌత్యన్-౪-౫-౧౧-౧౨. ౨ - తత్తే - ౪ - ౫ - ౯. తిస్యతే-౧౨.

వ్యా - ౧ - యత్రో - ౯. ౨ - ద్వినిరు - ౧౦. ౩ - ఇత్వజ్ఞతు - ౪ - ౫. ౪
 త్వదేర - ౮. ౫ తత్తేర - ౯. ౬ తత్తేరణంచతు - ౧ - ౨. ౪ - ఇతత్త్వ - ౨ - ౪.
 ౫. ౬ తత్తాను - ౧౦. ౫ - తత్తాను - ౯. ౬ - తత్తాను - ౮ - ౯ - ౧౦. ౭ - ౪
 రత్తాను - ౮.

(౧౪౧౮.) తథాచస్రష్టఃపరమపురుషస్య తద్విసృప్తస్యచబ్రహ్మణః అయ
నంతస్యతాఃపూర్వం తేననారాయణస్త్పతే” “తద్విసృప్తస్స
పురుషఃలోకేబ్రహ్మసీకీర్త్యతే” ఇతి నానుసేదేశాచ్చ;

(౧౪౧౯.) తథావైష్ణవేపురాణే, [5]

(౧౪౨౦.) హిరణ్యగర్భాదీనామభావనాత్రయాన్వయాత్ అశుద్ధత్వేనశు
భాశ్రయత్వానర్హత్వోపపాదనాత్ తేత్రజ్జన్మసంసీద్యతే.

ర౮౨౧. “జన్మకర్మణోద్గీలాత్వాత్స్వరూపైక్యమ్,

ర౮౨౨. స్వరూపైక్యాజ్జన్మకర్మణోద్గీలాత్వమ్” ఇత్యన్యోన్యా
శ్రయస్సాన్యతే” ఇతిచేత్; [10]

ర౮౨౩. చతుర్ముఖాదీనామపితుల్యమ్.

ర౮౨౪. “పరమపురుషస్యోద్ధరనారాయణే అవతారరూపంజ
న్మ” ఇతిప్రతిపాదితమ్;

ర౮౨౫. తదేవచతుర్ముఖజన్మనోఽవతారరూపత్వేప్రమాణమ్”
ఇతిచేత్; [15]

ర౮౨౬. ఇష్టబిజ్జనస్తథాత్వే తదేవప్రమాణంకింసస్యాత్;

ర౮౨౭. “ప్రాగుక్తాన్యోన్యాశ్రయణాత్” ఇతిచేత్;

ర౮౨౮. చతుర్ముఖేపితుల్యమ్” ఇత్యావ్యనుసంధేయమ్.

(౧౪౧౮) ర౮౨౯. చతుర్ముఖస్యపరమకారణత్వానువవర్తిం తత్ప్రాకరణి
కగ్రంథేనోపపాదయతి(తథాచ-)ఇతి. [20]

(౧౪౧౯) ర౮౩౦. మానవశ్లోకార్థః నిర్ణాయకత్వేన శ్రీవిష్ణుపురాణవచన
మాహ(తథా-)ఇతి.

(౧౪౨౦) ర౮౩౧. (భావనాత్రయాన్వయాత్-)ఇతి.-అనుష్ఠేయవిషయః
ఆన్తరప్రయత్నఃభావనా,

ర౮౩౨. సాత్త్వికా, [25]

ర౮౩౩.యథా,“త్రివిధాభావనాభూపవిశ్వమేతన్నిబోధతామ్-
కార్యాఖ్యాబ్రహ్మసంజ్ఞాచతథాచైవోభయాత్త్రికా||-

౧౫౭ - పు - ౧ - ౪ - ౬ ౨౫౭ - స్వ - ౧౧.

మూ - ౧ - తత్త్వి - ౧. ౨ - నిర్వచనాచ్చ - ౬. ౩ - తథాచవై - ౪ - ౫ - ౯.

వ్యా - ౧ - రూపత్వా - ౯. ౨ - నిర్ణయత్వేనశ్రీ - ౧. ౩ - వచన - ౧ - ౨ - ౪ -
గ౯. ౪ - సంఖ్యాచ - ౯.

౪౮౩౪. కర్మభావాత్మికాహ్యేకాబ్రహ్మభావాత్మికా పరా-

ఉభయాత్మికాతత్త్వేవాన్యాత్రివిధాభావభావనా॥

౪౮౩౫. సనన్దనాదయోబ్రహ్మభావభావనాయాయతాః-

కర్మభావనయాచాన్యేదేవాద్యాస్థావరావరాః ॥ [5]

౪౮౩౬. హిరణ్యగర్భాదిషువబ్రహ్మకర్మాత్మికాద్విధా-

అధికారబోధయంతేషుపిద్యతేభావభావనా॥

౪౮౩౭. అక్షిణేషుసమస్తేషువిశేషజ్ఞానకర్మసు" ఇతి-

౪౮౩౮. "విశ్వమేతత్" [త్రివిధాభావనా]- భావనాత్రయా
స్వితమ్" ఇత్యర్థః. [10]

౪౮౩౯. [తా]-త్రివిధాంభావనాం[సబోధ]. ఇతి-

౪౮౪౦. భావనామవచ్ఛేదకసంజ్ఞయానిర్దిశతి [కర్మాభ్యా-]

౪౮౪౧. [కర్మాభ్యా-]కర్మభావనేత్యర్థః.

౪౮౪౨. ఏకస్యైవసంజ్ఞాత్రయక్లప్తిశఙ్కావాప్త్యైర్థమా
హ[కర్మభావాత్మికా]-ఇతి- [15]

౪౮౪౩. "భావభావనా"- "భావాధానకర్మశబ్దాఃతే భ్యక్తి
యాఃప్రతియేరన్" ఇతివచనాత్;

౪౮౪౪. భావఃఅనుష్ఠేయః;

౪౮౪౫. అనుష్ఠేయవిషయా[భావనా],

౪౮౪౬. ఆన్తరఉద్యోగః[భావభావనా], [20]

౪౮౪౭. "సా[కర్మభావాత్మికా]కర్మరూపానుష్ఠేయవిషయా;

౪౮౪౮. [బ్రహ్మభావాత్మికా], ఉపాసనరూపానుష్ఠేయవిష
యా;

౪౮౪౯. [ఉభయాత్మికా], కర్మోపాసనరూపాభయానుష్ఠేయ
విషయేతి[త్రివిధా] ఇత్యర్థః. [25]

౪౮౫౦. [సనన్దనాదయః] ఇతి- [బ్రహ్మభావభావనాయాయ
తాః]- ఉపాసనరూపానుష్ఠేయవిషయ భావనాన్వి
తాః- ఇత్యర్థః.

౧॥ వి - పు - ౬ - ౭ - ౪౮. ౨॥ పూ - మీ - సూ - ౨ - ౧ - ౧.

వ్యా - ౧ - నావ్యవచ్ఛేద-౧౦. ౨- భావ - ౧౦స. భావోభావనా - ౯. ౩ - తేభ్యో
యేత్ర - ౧ - ౨ - ౩. ౪ - ఉపాదానరూ - ౧ - ౨. ౫ - భావ - ౩ - ౯ - ౯.

- ర౧౫౧. అత్ర[బ్రహ్మ]శబ్దః ఉపాసనరూపజ్ఞానపర్యాయః,-
 ర౧౫౨. “అగమోద్భవేకాచ్యుద్విధాజ్ఞానంతరోచ్యుతే-శబ్ద
 బ్రహ్మైగమమయంపరంబ్రహ్మవివేకజమ్”^౧
 ర౧౫౩. “ద్వైబ్రహ్మణీవేదితవ్యే”^౨ “ద్వైవిద్వేవేదితవ్యే”^౩
 ఇతిచ”^౩ ఇతి,-
 ర౧౫౪. బ్రహ్మశబ్దస్యజ్ఞానవిద్యాశబ్దనిర్దిష్టాగమ జన్యోపాసన
 రూపజ్ఞానస్వయంపర్యాయ త్వేనభగవతావరాశరేణైవ
 వ్యాఖ్యాతత్వాత్.
 ర౧౫౫. [స్థావరావరాః]. ఇతి[స్థావర] శబ్దేనతదభిమానః^[10]
 దేవతావివక్షితా.
 ర౧౫౬. [సనన్తనా] దీనాంసమాధివిరోధిసకలకర్మక్షయాయాత్
 సమాధిసంప్రతిష్ఠాను-త్వేనాననంతరబ్రహ్మనుసంహ
 వైకతానత్వాన్నకర్మానుష్ఠానావసరః,
 ర౧౫౭. ప్రధానావిరోధేనహ్యజ్ఞానుష్ఠానమ్,-^[15]
 ర౧౫౮. తస్మాత్, తే[బ్రహ్మభావనాయుతాః].-
 ర౧౫౯. హిరణ్యగర్భాదయః జగన్నిర్వాహాధిపృతత్వాత్ క
 దాచితగర్మానుష్ఠానమ్ కదాచిదుపాసనశ్చ ఇత్యుభ
 యభావనాన్వితాః,-
 ర౧౬౦. ఇతరేదేవమనుష్యాద్యఃకర్మభావనయాన్వితాః,-^[20]
 ర౧౬౧. [సనన్తనాదయః][హిరణ్యగర్భాదయః] [దేవాద్యః]ఇ
 త్యాదిశబ్దస్యకోవిషయః,
 ర౧౬౨. “[అది]శబ్దస్యాసంజ్ఞాచాత్ముక్తేష్వపి భావనాద్వయ
 ప్రసంగః”ఇతిశబ్దావ్యావృత్త్యర్థప్రయోజకమాహ
 [అధికార-] ఇతి,-^[25]
 ర౧౬౩. “కర్మజ్ఞైశ్వర్యబోధోధికారః”^౪ ఇత్యధికారలక్షణమ్,
 ర౧౬౪. “స్వప్రయోజనసాధనత్వాత్కర్మణి స్వకీయత్వబుద్ధి
 ధికారః” ఇత్యర్థః.

(౧౪౨౧.) యదపి కైశ్చిదుక్తమ్:-

౪౮౬౫. [అధికారబోధయుక్తేషు] అధికారరూపబోధయుక్తేషు

అనుష్ఠేయవిషయస్వకీయత్వబుద్ధియుక్తేష్విత్యర్థః.

౪౮౬౬. ముముక్షోః, ఉపాసనే స్వకీయత్వబుద్ధిః; [5]

౪౮౬౭. బుభుక్షోః, కర్మణి స్వకీయత్వబుద్ధిః;

౪౮౬౮. [అధికారబోధ] శ్చ కేష్విత్యత్రాహ [అక్షిణేషు]-ఇతి.

౪౮౬౯. [విశేషజ్ఞానకర్తృసు] “[విశేషజ్ఞానమ్],- దేవోహమ్ మనుష్యోహమిత్యాదిజ్ఞానమ్;

౪౮౭౦. విశేషజ్ఞానే తద్దేతుషు చ కర్తృసు విద్యమానేష్వధికా [10]
రబోధస్సంభవతి,

౪౮౭౧. తద్యుక్తేషు భావనా త్రయాన్వయఇతి నముక్తేషు ప్రసంగః” ఇత్యర్థః.

౪౮౭౨. ఏవమ్, “హిరణ్యగర్భాదీనాం భావనా త్రయాన్వయే నాశుద్ధత్వాత్ ముముక్షుభిస్తేనుపాస్యాః” ఇతి శ్రీవిష్ణు పురాణే ప్రతిపాదనాత్ (క్షేత్రజ్ఞత్వ) నిశ్చయః”
ఇత్యర్థః.

౪౮౭౩. ఏవమ్, శ్రుతివాక్యేషు స్వపక్షసాధనప్రమాణోపన్యాసపరమతశఙ్కానిరాసౌక్యతాః;-

౪౮౭౪. తథా, ఉపబృహత్సంక్షేపపూర్వం స్వపక్షసాధనవచనాన్యవన్యస్య పరమతశఙ్కానిరాసౌక్యకృతః;-

౪౮౭౫. ఏవమ్, ప్రథమస్లోకోక్తం [విష్ణువే] ఇతి వదం వివృతం భవతి;-

౪౮౭౬. ఉక్తార్థస్థేషే సిద్ధార్థే పుష్పత్వత్యభావవాదం పుష్పస్యతి;-

౪౮౭౭. తన్నిరాసౌక్యసర్వవేదాన్త్యభిమతః. [25]

(౧౪౨౧)- } ౪౮౭౮. తత్ర పూర్వపక్షమాహ (యదపి-) ఇత్యాదినా.
(౧౪౨౩) }

(౧౮౨౨.) *సర్వస్యశబ్దజాతస్యవిధ్యర్థవాదమన్త గ్రూపస్యకార్యాభిధా
యిత్యేనైవప్రామాణ్యంవర్ణనీయమ్,

(౧౮౨౩.) వ్యవహారాదన్యత్రశబ్దస్యబోధకత్వశక్త్యవధారణాసంభవాత్;
వ్యవహారస్యోచకార్యబుద్ధిమూలత్వాత్ కార్యరూపపవశబ్దార్థః,
నపరినిష్పన్నవస్తునిశబ్దఃప్రమాణమ్” ఇతి.-

(౧౮౨౨) ౮౮౭౯. అర్థవాదాదిమసద్ధార్థపరత్వవ్యాప్త్యర్థమ్ (సర్వ
స్య-) ఇత్యుక్తమ్.

౮౮౮౦. (విధి) భాగస్యతావతాగ్ర్యపరత్వంసువ్యుక్తమ్.

౮౮౮౧. “(అర్థవాద) భాగస్యవిధేయస్తుతిపరత్వేన, (మన్తగ్రూప)[10]
భాగస్యానుష్ఠేయార్థ ప్రకాశనపరత్వేనచతయోఃకా
ర్యపరత్వమ్” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౮౨౩) ౮౮౮౨. కుతశ్చిత్త్రాహ(వ్యవహారాత్-) ఇతి. (వ్యవహారః)
ప్రవృత్తిః,-

౮౮౮౩. “గామానయ” ఇతిప్రయోజకవృద్ధప్రయుక్తవాక్య [15]
శ్రవణ సమనంతరభావినీప్రయోజ్యవృద్ధస్యప్రవృత్తిః”
ఇత్యర్థః.

౮౮౮౪. సామాన్యేనశబ్దస్యకార్యరూపార్థశ్చిన్వితే, “ఆవాహ
ద్యాపభేదేనానువృత్తశబ్దస్యానువృత్తవర్థమ్, వ్యా
ప్త్యస్యోవ్యాప్తవర్థంచజానాతి” ఇతి ప్రాతి [20]
స్వీకృత్యుత్పత్తిస్సాన్విత్;-

౮౮౮౫. విభక్త్యర్థవృత్త్యుత్పత్తిశ్చతథా;

౮౮౮౬. “పుత్రస్తేజాతః”¹ “నాయంసర్వోరజ్జుఃరేషః”² ఇత్యా
దివాక్యేషు, హర్ష-భయనిపృత్తివాచిత్యావగమేపిహే
తువిశేషనిగ్ధారణా యోగాన్నతత్ర సిద్ధార్థవిష [25]
యావృత్త్యుత్పత్తిః;

* ౧ - మీమా - ౧. ౨॥ మీ-సా - ౧ - ౧ - ౨ - గు. ౩॥

మూ - ౧ - స్వ - ౨ - ౮౯. స్వవేదజా - ౧. ౨ - ఉదస్యబో - ౬. ౩ - చ - ౬ -
౧౦-౯. ౪ - సిద్ధిమూ - ౬. ౫ - వేదార్థః - ౧ - ౬ - ౧౨. ౬ - స్నేహస్తు - ౧౨-స్మృతవ
కస్తుని- ౧౦.

వ్యా - ౧ - ధారణేదేనాను - ౧ - ౨ - ౩. ౨ - శబ్దస్యవ్యాప్త - ౩. స్వచవ్యా
వృత్త - ౯. ౩ - రేవైషఇత్యాది - ౯.

(౧౮౨౪.) అత్రోచ్యతే:-

(౧౮౨౫.) ప్రవర్తకవాక్యవ్యవహారపదా శబ్దానామర్థబోధకత్వశక్త్యవ
ధారణంకర్తవ్యమితి, - 'కిమియంరాజాజ్ఞా';

(౧౮౨౬.) సిద్ధవస్తుమశబ్దస్యబోధకత్వశక్తిగ్రహణంత్యంతసుకరమ్;-[5]

(౧౮౨౭.) తథాపి:-

(౧౮౨౮.) కేనచిత్, - మాస్తచేష్టాదినా అపవరకేదణ్ణస్థిత ఇతిదేవదత్తాయ
జ్ఞాపయేతిప్రేషితః కశ్చిత్ తద్జ్ఞాపనేప్రవృత్తిః,-
అపవరకేదణ్ణస్థితఇతిశబ్దంప్రయుజ్జే;

౮౮౨౭. అస్యశబ్దస్యాయమర్థఇకవ్యుత్పత్తిశ్చనప్రథమంసం [10]

భవతి;

౮౮౨౮. వ్యుత్పన్నకతివయశబ్దస్యైవహిసా?:-

౮౮౨౯. తస్మాత్, - ప్రథమవ్యుత్పత్తిః(వ్యవహారాత్) ఏవేతి,-
సాకార్యార్థవిషయా;-

౮౮౩౦. తత్ర, వాక్యాంతరేష్వపిప్రథమవ్యుత్పత్తైకార్యపరత [15]

యావగతకతివయశబ్దసమభి వ్యాహృతపదాంతరేషు

తత్సమభివ్యాహారబలాఞ్చార్య పరత్వంశిశ్చిన్తోతి" ఇ

త్యాద్యభిప్రేతం విస్తరతయానుక్తమ్.

(౧౮౩౧.) ౮౮౩౧. పరిహరతి (అత్రోచ్యతే) ఇతి. [ప్రాయః.

(౧౮౩౨.) ౮౮౩౨. ౨(కిమియంరాజాజ్ఞా-) ఇతి.- సహిప్రాయానికమిత్యభి

(౧౮౩౩.) ౮౮౩౩. (అత్యంతసుకరమ్-) ఇతి.- "యాదృచ్ఛికవ్యుత్పత్తై బు
ద్ధిపూర్వకవ్యుత్పత్తైచసుకరమ్" ఇతిభావః.

(౧౮౩౪.) ౮౮౩౪. తదుపపాదయతి(తథాపి-)ఇతి.

(౧౮౩౫.) ౮౮౩౫. ప్రథమమ్, యాదృచ్ఛికవ్యుత్పత్తేస్సిద్ధార్థవిషయత్వంద
ర్యయతి(కేనచిత్-)ఇతి. [25]

మూ - ౧ - రాదేవ - ౧. ౨ - సర్వశబ్దా - ౪ - ౫. ౩ - ధనశక్త్యవ - ౨ - ౪ -
౫. ౪ - కేయంరాజా - ౧౦ - ౧౨. రాజ్ఞాపజ్ఞా - ౯. ౫ - శక్త్యవధారణ - ౧.

వ్యా - ౧ - తమతివిస్తరతయాను - ౩ - ౪ - ౫. ౨ - కేయంరాజా - ౯.

(౧౮౨౯.) మూకవత్ హస్తచేష్టామిమాంజానన్ పార్వస్థానః ప్రాగవ్యుత్పన్నః, పతస్యార్థస్యభోధనాయ అవవగతే దణ్డస్థితః, త్యస్యశబ్దస్య ప్రయోగదర్శనాత్ అస్యార్థస్యాయంశబ్దోబోధక ఇతి జానాతి" ఇతి కిమత్రదుష్కరమ్. - [5]

(౧౮౩౦.) తథాబాలః, "తాతోయమ్, ఇయమమ్బా, అయంమాతులః, అయంమనుష్యః, అయంవృగః, చస్త్రీయం, అయంచసర్పః" ఇతి మాతాపితృప్రభృతిభిశ్చ బైశ నైశ్చ, నైః అఙ్గుభ్యా నిర్దేశేన తత్ర త్రబహుశః శిక్షితః, -

(౧౮౩౧.) తైరేవ శబ్దైః తేష్వర్థేషు స్వాత్మనశ్చ బుద్ధ్యత్పత్తిం దృష్ట్వా, [10]

(౧౮౨౯) ౮౮౯౬ హస్తచేష్టాదికృత్, తక్షశ్చ ద్వౌపురుషా,

౮౮౯౭. చేష్టాదిజ్ఞోవ్యుత్పత్తురేకః, దణ్డాపేక్షీచైకః, ఇతి చ త్వా రుపురుషాః;

౮౮౯౮. తత్ర వ్యుత్పత్తిర్హస్తచేష్టాదిజ్ఞానస్య కతిపయవ్యుత్పత్త్య పేక్షానాస్తీతి దర్శయితుం (మూకవత్ -) ఇత్యుక్తమ్. -

౮౮౯౯. ఆవాసోద్ధారభేదేన శబ్దవిశేషాణామర్థవిశేషవ్యుత్పత్తి రత్రాపితుల్యా.

(౧౮౩౦) ౮౯౦౦. అథ, బుద్ధిపూర్వవ్యుత్పత్తిరేవ లోకే ప్రచారేతి తాందర్భయతీ (తథా -) ఇతి.

౮౯౦౧. తాతాదయస్సంబంధిశబ్దాః, మనుష్యాదయస్సంబంధిశబ్దాః బాలానాం ప్రథమం సంబంధిశబ్దవ్యుత్పత్తిర్జాయత ఇతి లోకసిద్ధమ్;

౮౯౦౨. సాచబుద్ధిపూర్వశిక్షయోవోపపద్యతే;

౮౯౦౩. నహి, ప్రయోజకవృద్ధివ్యుత్పత్తిప్రతియోగికమాతులాదివిషయే మాతులాదిశబ్దం ప్రయుజ్యే?; - [25]

౮౯౦౪. అపితు, స్వప్రతియోగికవిషయపవప్రయుజ్యే; -

మూ - ౧ - ఇమామ్ - ౮౮. ౨ - అస్య - ౧౨. ౩ - యమంతై మయమ్బా - ౧ - ౬. ౪ - యమ్బా తామాతు - ౧౨. ౫ - వైర్హస్తచేష్టానిర్దేశ - ౬. ౬ - బుద్ధ్యావ్యుత్పత్తి - ౧౧ - ౧౨.

వ్యా - ౧ - ౫ - ౧౨. ౨ - త్విత్సార్థ - ౧౦. ౩ - జ్ఞానకతి - ౩. ౪ - యథేతి - ౩ - ౪ - ౫. ౫ - పూర్వశిక్ష - ౩.

(౧౪౩౨) “తేష్వర్థేషు తేషాంశబ్దానాం అణ్ఘ్రాణ్ఘ్రానిర్దేశపూర్వకప్రయోగః,-

(౧౪౩౩) సంబద్ధాన్తరాభావాత్ సజ్జే తయితృపురుషాజ్ఞానాచ్చబోధకత్వనిబద్ధనః” ఇతిక్రమేణనిచ్చిత్య, [5]

౪౯౦౫. అతః, బాలస్యస్వప్రతియోగికమాతులాదివిషయేవ్యుత్పత్తిర్జాయమానావృద్ధవృహరానోపపద్యతే ఇతిబుద్ధిపూర్వకవ్యుత్పత్తేఃప్రథమభావిత్యమభ్యుపేత్యమితిసంబద్ధిశబ్దప్రయోగాభిప్రాయః.

౪౯౦౬. తస్మిన్నేవాధేతస్యైవశబ్దస్యాణ్ఘ్రానిర్దేశపూర్వకంబహుశఃప్రయోగేన బుద్ధౌవాసితత్వాత్ తత్తచ్చబుద్ధప్రయోగేతత్తదర్థబుద్ధిర్జాయతే;

౪౯౦౭. తస్మాత్, అస్యార్థస్యాయంబోధకఇత్యభిప్రాయేణాణ్ఘ్రానిర్దేశకృతఇతిబాల్జానాతి” ఇత్యర్థః.

(౧౪౩౩) ౪౯౦౮. (సంబద్ధాన్తరాభావాత్-) ఇతి- “ప్రత్యక్షంసంబ [15] స్ససత్తయాజ్ఞాపకమ్;

౪౯౦౯. లింగశబ్దజ్ఞాతతయూజ్ఞాపకా;

౪౯౧౦. తత్ర, లింగమేవస్వజనకభావాదిసంబద్ధాన్తరజ్ఞానసాపేక్షంజ్ఞాపకమ్;

౪౯౧౧. శబ్దస్యతుబోధ్యబోధకభావసంబద్ధోజ్ఞాతవ్యః; [20]

౪౯౧౨. అతః, బోధ్యబోధకభావాతిరేకేణసంబద్ధాభావాత్” ఇత్యర్థః.

(౧౪౩౪) ౪౯౧౩. “ఎతస్యవ్యుత్పాదకోపపురుషకార్యాధేవ్యుత్పత్తిమానితినవక్తవ్యమ్,-

౪౯౧౪. సిద్ధాధేవ్యుత్పత్తిమద్భిర్బాలైశ్శబ్దప్రయోగదర్శనాత్;

మూ -౧- లినిర్దే-౧౨. శ్యానినిర్దే-౧౦. ౨- కంప్రయో-౪-౫-౮.

వ్యా- ౧- తత్తత్ - ౩-౪-౫-౯ న. ౨- తత్ - ౩-౪-౫-౯ న. ౩- జ్ఞాన - ౪-౫ న.

౪ - ఉత్పత్త్యాప - ౩. ౫ - ఏవసంబద్ధో - ౯.

(౧౪౩౪.) పునరవ్యవ్యసజ్జస్యాయనుర్థితీ పూర్వ¹వృద్ధిశ్చీతస్సర్వ శబ్దా
నామార్థమవగమ్యస్వయమపిసర్వంవాక్యజాతంప్రయుజ్జేగ్ర;-

(౧౪౩౫.) ఏవమేవ,-

౪౯౧౫. తద్వ్యత్యైవదకోవాక్యప్రయోక్తాపురుషోపసిద్ధార్థేవ్య
త్పత్తిమానితిదృప్తప్రకారేణాభ్యవగమ్యతామ్'ఇత్యభి
ప్రాయేణ (స్వయమపిసర్వంవాక్యజాతం ప్రయు
జ్జేగ్ర) ఇత్యుక్తమ్.

౪౯౧౬. ఏవమ్,వ్యుత్పత్తైనహ్యభిహితాన్వయప్రసక్తః,

౪౯౧౭. ప్రాతిస్వికవ్యుత్పత్తేరన్వితాభిధానవ్యుత్పత్త్యవ² [10]
యోగిత్యాత్;

౪౯౧౮. యథా, “కార్యార్థవ్యుత్పత్తిపక్షేఆవాపోద్ధారయాపేణ
పాశ్చాత్యప్రాతిస్వికపదవ్యుత్పత్తిర్నాన్వితాభిధాన
ఃరోధినీ,

౪౯౧౯. అపితుతదపయోగిన్యేవ, [15]

౪౯౨౦. తథా”ఇత్యర్థః.

౪౯౨౧. అన్వితాభిధానపక్షాభ్యవగమశ్చకల్పనాలాఘవా³ర్థః;-

౪౯౨౨. ఆభిహితాన్వయపక్షేపదానాం స్వాధ్యాభిధానశక్తిః,

౪౯౨౩. తత్రాపియథా, పదార్థానాంపరస్పరాన్వయబోధనా
ర్హత్వంభవతి, [20]

౪౯౨౪. తథా,స్వార్థబోధనశక్తిః, తత్తత్పదార్థానాఞ్చపరస్ప
రాన్వయబోధనశక్తిశ్చకల్పనీయా;-

౪౯౨౫. అన్వితాభిధానపక్షేతు,పదానాంస్వార్థబోధనశక్తేరే
వాన్వయవర్యవృత్త్యమాత్రమేవేతినకల్పనాగౌరవమితి.

(౧౪౩౫) ౪౯౨౬. ఏవమ్, “యాదృచ్ఛికీవా,బుద్ధిపూర్వికీవా,ఆద్యా [25]

వ్యుత్పత్తిఃసిద్ధార్థవిషయాస్త్య,

౪౯౨౭. తతఃకిమ్”? ఇత్యత్రాహ(ఏవమేవ.)ఇతి.

మా - ౧ - వృద్ధశీ - ౧౦. శిష్టశీ-౮. ౨- ర్థమిత్యవగమ్య - ౧,

వ్యా - ౧ - సర్వవాక్య-౩-౯. ౨-యోగత్-౪-౫. ౩-పద-౯ న. ౪-ర్థమ్-౨.

౫- ఆభిహితాన్వయపక్ష-౪-౫-౯ న.

(౧౪౩౬.) “సర్వపదానాం స్వాధ్యాభిధాయిత్యమ్,

(౧౪౩౭.) సంఘాతవిశేషాణాం యథావస్థితసంసర్గవిశేషబోధకత్వం
జానాతీతి తాత్పర్యార్థపవపుష్పతిః”,-

(౧౪౩౮.) ఇత్యాదినిర్బంధో నిర్విబంధః,-

[9]

(౧౪౩౯.) అతః, పరినిష్పన్నే వస్తునిశ్చయబోధకత్వశక్త్యవధారణాత్,-

సర్వాణి వేదాంతవాక్యాని సకలజగత్కారణం సర్వకల్యాణగుణాకరం క్తలక్షణం బ్రహ్మబోధయన్త్యేవ.-

(౧౪౪౦.) అపిచ, కార్యార్థపవపుష్పతిరస్తు, వేదాంతవాక్యనిఘోషాసనవిషయకార్యాధికృతవిశేషణభూతఫలత్వేన,

[10]

(౧౪౪౧.) ౪౯౨౮. (సర్వపదానామ్). లోకీకవైదికావిభాగేనేత్యర్థః.

(౧౪౪౨.) ౪౯౨౯. (యథావస్థితసంసర్గవిశేషబోధకత్వం)- ఇతి.-

౪౯౩౦. “సిద్ధార్థపరంవాక్యం సిద్ధపరమేవస్యాత్,-

౪౯౩౧. కార్యాభిధాయినాక్యం కార్యపరంస్యాత్,-

౪౯౩౨. నఘ, సిద్ధార్థపరాణాం కార్యార్థపరత్వం కల్పనీయమ్” ఇతిభావః. [15]

(౧౪౪౩.) ౪౯౩౩. (ఇత్యాదినిర్బంధః) ఇతి.-

౪౯౩౪. (అది) శబ్దేన, సర్వశబ్దానాం కార్యపరత్వమ్,- కృత్స్నస్య వేదస్య కార్యాభిధాయిత్యం గృహ్యతే.

(౧౪౪౪.) ౪౯౩౫. “సిద్ధార్థేవపుష్పతిసంభవాత్ కార్యార్థపవపుష్పతిః ఇత్యాదినిర్బంధో నుపపన్నః” ఇత్యుక్తమ్,-

౪౯౩౬. తత్సంకీర్తయత్రాహ (అతః) ఇతి.

(౧౪౪౫.) ౪౯౩౬. పవమ్, సిద్ధార్థే ఆద్యావపుష్పతిరుక్తః,-

౪౯౩౭. తదభావేపి బ్రహ్మణస్సిద్ధిముపపాదయతి (అపిచ) ఇతి.-

మూ - ౧ - స్వాధ్యాయబోధకత్వం పదసంఘా - ౧. స్వాధ్యావబోధకత్వం సంఘా - ౬.

౨ - వాచిత్యం - ౧౨. ౩ - ర్యపివ - ౧ - ౬. ౪ - నిర్బంధః - ౧. ౫ - భూత - ౨౩.

వ్యా - ౧ - లోకవిభాగే - ౩ - ౯ - ౧౦. ౨ - వేదస్య - ౧-౩.

(౧౪౪౦.) ముఖాసంభిన్న దేశవిశేషరూపస్వగ్రాహితత్వః;

(౧౪౪౧.) *^౧ రాత్రిసత్రప్రతిష్ఠాదివత్;

(౧౪౪౨.) *^౨ అపగోరణతయాతనాసాధ్యసాధనభావవచ్చు, - కార్యోప
యోగితమైవసర్వంబోధయన్తి:- [5]

(౧౪౪౩.) తథాహి, “బ్రహ్మపదాష్టోతిపరమ్”³ ఇత్యత్రబ్రహ్మపాస
నవిషయ కార్యాధిక్యతవిశేషణ భూతఫలత్వేన బ్రహ్మప్రాప్తి
శ్రూయతే:-

౪౪౪౪. విశింషన్ (విషయః) అవచ్ఛేదకః, - కార్యస్యావచ్ఛేద
కాయాగదానాదయః:- [10]

౪౪౪౫. అత్ర(ఉపాసన)ం (విషయః), - ఉపాసనావచ్ఛిన్న
(కార్యాధిక్యతః):-

౪౪౪౬. తత్రాధికారీ-తత్రతావర్థ్యబోధవాన్,-

౪౪౪౭. తస్య (విశేషణ)ంఫలమ్.

౪౪౪౮. (ఫలత్వేన)సిద్ధావుదాహరణత్రయందర్శయత:- [15]

(౧౪౪౯) ౪౪౪౯. విధివాక్యప్రతిపన్నస్వరూపస్యఫలస్యావ్యర్థ వాదోక్త
విశేషణత్వాభ్యుపగమేఉదాహరణమ్, (ముఖా సంభి
న్న-)ఇత్యాది.

(౧౪౫౦) ౪౪౫౦. ఫలస్వరూపస్యైవార్థవాదప్రతిపన్నస్యాభ్యుపగమేఉ
దాహరణమ్, (రాత్రిసత్రప్రతిష్ఠా). [25]

(౧౪౫౧) ౪౪౫౧. నకేవలంవిహితఫలస్యైవ, విధేయిరోధిఫలస్యావ్యర్థ
వాదోక్తస్యాస్త్రీకారేఉదాహరణమ్, - (అపగోరణత
యాతనాసాధ్యసాధనభావః).

(౧౪౫౨) ౪౪౫౨. “ఉపాసనవాక్యంకిమ్?, [ఇతి.

౪౪౫౩. తత్రబ్రహ్మణఃఫలత్వంకథమ్”ఇత్యత్రాహ(తథాహి-)

౧॥ మి - సా - ౪ - ౩ - ౬. ౨॥ మి - సా - ౩ - ౪ - ౧౦. ౩॥ తై - ఆ - ౨ - ౧ - ౧౦.

మూ - ౧ - ఆది - ౧ - ౨ - ౬ - ౧౨ న. ౨ - భావాదివచ్చు - ౧౦. ౩ - వివ - ౨ - న. ౪ - ఇతిత్వస్యదత్తప్రపాసితివ్యంఇతిత్వ - ౮.

వ్యా - ౧ - విరక్షస్త్విష - ౩. విశిష్టవిషయకః అవ - ౯ - ౧౦. ౨ - బోధకంవా
క్యంవిధిః - ౯ - ౧౦. ౩ - త్వ - ౯ న. ౪ - స్థానంకేవ - ౯ - ౧౦.

(౧౮౮౫.) “పరప్రాప్తికామోబ్రహ్మవిద్యాత్”^౧ ఇతి,-

(౧౮౮౬.) అత్ర, ప్రాప్యతయా ప్రతీయమాన బ్రహ్మస్వరూపమతద్విశేషణ
ఇచ్చసర్వంకారోపయోగితయైవసద్గంభవతి,

(౧౮౮౭.) తదన్తర్గతమేవ,- ౧ జగతఃసప్తప్రస్వమ్సంహర్తృత్వమ్ ఆధార
త్వమ్, అన్తరాత్మత్వమ్ ఇత్యాద్యుక్తమనుక్త ఇచ్చసర్వమ్^౨ ఇతినకి
ఇచ్చిదనువవన్నమ్,-

(౧౮౮౮.) ఏవ ఇచ్చసతి, మన్తార్థవాదగతాః హ్యవిరుద్ధాః అపూర్వాశ్చార్థాః
సర్వే విధిశేషతయైవసిద్ధాభవంతి.

(౧౮౮౯.) ౮౯౮౯. అస్మిన్నాశ్యే నవిధిశ్రవణమితీశజ్ఞాయామ్ ఫలితార్థ
మాహ (పరప్రాప్తి-) ఇతి.-

౮౯౯౦. ఫలసమ్బంధశ్రేణిశేషిణి కల్పనస్య వ్యాప్యత్వాదితీభావః.

(౧౮౯౦.) ౮౯౯౦. “స్వర్గపి శేషణ(దక్షిణాసంభిన్న)త్వాదివత్ బ్రహ్మస్వ
రూపేణ సహతద్విశేషణస్యాపి సిద్ధిః”^౩ ఇత్యాహ (అ
త్ర-) ఇతి. [15]

(౧౮౯౧.) ౮౯౯౧. “బ్రహ్మస్వరూపమతద్విశేషణ ఇచ్చసిద్ధ్యైశ్చ”

౮౯౯౩. తత్సకిమ్? ఇత్యత్రాహ (తదన్తర్గతమ్-) ఇతి.-

౮౯౯౪. ^౪(తదన్తర్గతమ్)- బ్రహ్మతద్విశేషణాన్తర్గతమిత్యర్థః.

౮౯౯౫. ఏవమ్, ఔపనిషదోపాసనవిధినాం ఫలత్వేన బ్రహ్మణ
స్సిద్ధిరుక్తా. [20]

(౧౮౯౨.) ౮౯౯౬. అథ, సర్వవిధిసాధారణోక్తిరుచ్యతే (ఏవ ఇచ్చ-) ఇతి.

౮౯౯౭. అర్థవాదానాం స్తావకత్వసిద్ధ్యర్థం స్వార్థేరాత్పర్యమ
త్రోచ్యతే,-

౮౯౯౮. (ఏవ ఇచ్చసతి)- పిఠ్యపయోగ్యధేష్వభ్యుపగన్తవ్యేషు
సత్త్విత్వార్థః. [25]

౧॥

మూ - ౧ - జగత్ప్రస్వత్వం సంహ - ౯ - ౧౨. ౨ - జగదన్తరాత్మత్వాద్య
క్ష - ౧. ౩ - సిద్ధమితి - ౨. ౪ - గతా అప్యవిరు - ౨ - ౧౦. ౫ - స్త్రీతి - ౨.

వ్యా - ౧ - తమగ్ధ - ౩ - ౪ - ౫ - ౯. ౨ - ఇత్యత్రాహ - ౯ - ౧౦. ౩ - తదన్త
ర్గతమ్ - ౧ - ౯ - ౯. ౪ - రణయన్తిరు - ౪ - ౫.

(౧౮౪౯.) యథోక్తం ద్రుమిడభాష్యే:-

(౧౮౫౦.) “ఋణం హి వై జాయతే” ఇతి శ్రుతేరిత్యుపక్రమ్య, యద్యప్య
వదానస్తతిపరం వాక్యమ్, - తథాపి నాసతాస్తతిరుపపద్యతే” ఇతి.

(౧౮౫౧.) ఏతదుక్తం భవతి:- [6]

(౧౮౫౨.) సర్వో హ్యర్థవాదభాగః, దేవతారాధనభూతయాగాదేః సాక్ష
స్య, ఆరాధ్యదేవతాయాశ్చ అదృష్టరూపాన్ గుణాన్, - సహస్ర
శో వదన్ కర్తృణి ప్రాశస్త్యబుద్ధి ముత్పాదయతి:-

(౧౮౫౩.) తేషామసద్భావే ప్రాశస్త్యబుద్ధిరేవ న స్యాత్ ఇతి కర్తృణి ప్రాశ
స్త్యబుద్ధ్యర్థం గుణసద్భావమేవ బోధయతి ఇతి. - [10]

౪౯౫౯. ప్రమాణాంతరవిరుద్ధత్వే తత్ ప్రతిపాదయితుం న శక్నో
తి శాస్త్రమితి (అపిరుద్ధాః) ఇత్యుక్తమ్.

౪౯౬౦. ప్రమాణాంతరసిద్ధత్వేష్యసువాదస్సావృత్తి (అపూర్వా
శ్చ) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౮౪౯) ౪౯౬౧. విధ్యుపయోగి త్వేనార్థవాదానామపి స్వాధేప్రమా [15]
ణ్యేద్రుమిడాచార్యగ్రన్థమాహ (యథోక్తమ్) ఇతి.

(౪౮౫౧) ౪౯౬౨. “అసద్గుణకథనం హి స్తుతిః,

౪౯౬౩. తత్కథనం తాస్త్యునుపపత్తి” ఇత్యత్రాహ (ఏత
దుక్తమ్) ఇతి. -

౪౯౬౪. అయన్యాయః, న కేవలమవదానస్తతిమాత్రవిషయః,

౪౯౬౫. అపితు, సర్వాగ్రవాదసాధారణఇతి చదర్శయితుమ్ (ఏత
దుక్తం భవతి) ఇత్యారంభః.

(౧౮౫౨) ౪౯౬౬. (అదృష్టరూపాన్ గుణాన్) ఇత్యనేన అనువాదరూప
త్వమ్ బాధితత్వచ్ఛివ్యావృత్తమ్ -

౧॥

౨॥

మూ - ౧ - శ్లోక - ౮. ౨ - భాగ - ౧ - స. ౩ - భూతదేవ - ౯. ౪ - ప్రశస్త్యబుద్ధి
౬. ౫ - ప్రశస్త్యబుద్ధి - ౬. ౬ - ప్రశస్త్యబుద్ధి - ౬.

వ్యా - ౧ - భాగ - ౯ - ౧౦. ౨ - హి - ౪ - ౫స. ౩ - సతాంత్యును - ౩. సతః
ప్రత్యును - ౯.

(౧౮౫౪.) అనయైవదిశా,

(౧౮౫౫.) సర్వమన్త్రార్థవాదగతాహ్యర్థాః సిద్ధాః.

(౧౮౫౬.) అపిచ, కార్యవాక్యార్థవాదిభిః,

౪౯౬౭. “ఆరాధ్యదేవతాస్తతి ద్వారాకర్తృణస్తస్మాత్ [5]

కర్తృణిప్రరోచనాంకుర్వంతేర్థవాదాః,

౪౯౬౮. గుణానద్భావేతత్కృతోత్పన్నోపనాస్తీతికర్తృణి ప్రరో

చనాంజనయతుంనశక్తాస్సన్యః” ఇత్యర్థః.

(౧౮౫౪) ౪౯౬౯. (అనయైవదిశా-) ఇతి.- “విధ్యపేక్షితార్థసిద్ధిన్యాయాత్

[2] నానతాస్తతీరుపవద్యతే” ఇతిన్యాయాచ్చ” ఇత్యర్థః. [10]

(౧౮౫౫) ౪౯౭౦. (మన్తార్థవాదగతాః) ఇతి.- “అర్థవాదావత్మన్త

గతాలగ్ధాఅపిసిద్ధాః” ఇత్యర్థః.-

౪౯౭౧. “ఛాగన్యవపాయామేదసః” ఇతిమన్తోక్తచ్ఛాగః,

‘పశునాయజేత’ ఇతివిధేరపేక్షితత్వాదభ్యుపగతో

హి⁴ధాత్వర్థః, [15]

౪౯౭౨. స్తుతిపరాణామపిమన్త్రాణాంస్వార్థేతాత్పర్యం నచే

త్; స్తావకత్వంనసిద్ధ్యతి,-

౪౯౭౩. అనుష్ఠేయార్థప్రకాశకత్వమపి, మన్త్రాణాంస్వార్థేతా

త్పర్యాభావేనసిద్ధ్యతి,-

౪౯౭౪. ‘శుద్ధ్యదేవతాకంకర్త’ ఇతిహితత్ప్రకాశనమ్; [20]

౪౯౭౫. ‘తచ్చ, దేవతాస్వరూపాదౌతాత్పర్యాదేవసిద్ధ్యతి”

ఇత్యర్థః.

౪౯౭౬. పవంసిద్ధార్థేవ్యుత్పత్తిః,

౪౯౭౭. తదభావేపివిధిశేషతయాబ్రహ్మణస్సిద్ధిశ్చిత్తా.

(౧౮౫౬) ౪౯౭౮. అథ, ‘పరోక్తంకార్యమనుపపన్నమిత్యాహ(అపిచ-) ఇతి.

౧॥ ౩ - అప్ట - ౬ప్ర - ౨౩. ౨॥

మూ - ౧ - సర్వేమన్త్రా - ౪ - ౫ - ౬ - ౯ - ౧౨.

వ్యా-౧-తస్యై - ౯ - ౧౦. ౨ - సహ్యసతా - ౩. ౩ - వత్ - ౧౪. ౪ - ధాత్వ

ర్థః - ౧ - ౨ - ౪ - ౫ - ౬ - ౯ - ౧౦. ౬ - పరమతోక్తమ్ - ౧.

(౧౪౫౭.) “కిమిదంకార్యస్వనామ” ఇతివక్తవ్యమ్:-

(౧౪౫౮.) “కృతిభావభావితా,

(౧౪౫౯.) కృత్యుద్దేశ్యతాచ” ఇతిచేత్;

(౧౪౬౦.) కిమిదంకృత్యుద్దేశ్యత్వమ్.

[5]

(౧౪౬౧.) “యదధికృత్యకృతిర్వర్తతేతత్ కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్” ఇతిచేత్;

౪౯౭౯. “భావార్థస్యకర్తృణాంపితృసాధ్యత్వమస్తి,

౪౯౮౦. స్వగ్రాహేరీప్యత్వమస్తి” ఇతి,

౪౯౮౧. తదుభయవ్యావర్తకంకృత్యప్రాధాన్యమ్ (కృత్యుద్దేశ్య
త్వమ్-) ఇతి,

[10]

౪౯౮౨. తృతీయాకారకార్యస్యాభ్యుపగమ్యతేవదై:-

౪౯౮౩. తస్యప్రాధాన్యాదేవకృత్యుపేదతామృత్యుభూమిస్య
జ్ఞోచ్యతే:-

౪౯౮౪. *ఉక్తమ్, “కార్యమర్థంప్రతిపాదయంతోవేదస్యప్రా
మాణ్యమ్” ఇతి టీకా;

[15]

౪౯౮౫. * “కార్యమర్థం ప్రధానతయా ప్రతిపాదయంతః”
ఇతివజ్ఞీకా:-

౪౯౮౬. * “కృతిసాధ్యంప్రధానంయత్తత్కార్యమభిధీయతే”
ఇతి చతత్ప్రకరణమ్.-

౪౯౮౭. సతృతీయాకారోత్రయాప్యతే.

[20]

(౧౪౫౭) ౪౯౮౮. (కిమ్-) ఇత్యాదిస్పష్టమ్.

(౧౪౫౮) ౪౯౮౯. సాధ్యత్వవర్జనాయ(కృతిభావభావితా-) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౪౫౯) ౪౯౯౦. సాస్వగ్రాహేరీప్యస్తీతద్వాప్యత్తత్ప్రకరణమ్ (కృత్యుద్దేశ్య
తా-) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౪౬౦) ౪౯౯౧. “తాంకామయిశుంప్రచ్ఛసి(కిమిదమ్-) ఇతి.

[25]

(౧౪౬౧) ౪౯౯౨. పరమారణి(యదధికృత్య-) ఇతి.-

౧|| ప్రకరణశాఖాయామ్. * బాష్య - శ్రుత - ఖట-౧౯౫ - వ - ౨౩.

వ్యా - ౧ - ఇతితికార్య - ౩. ఇతికార్యంప్రతి - ౯ - ౧౦. ౨ - టీకా - ౧ - ౨ -
౪ - ౫ - ౬. ౩ - తీతివపజ్ఞీ - ౯ - ౧౦. ౪ - తద్దూష - ౪ - ౫.

- (౧౮౬౨.) పురుషవ్యాపారరూపాయాఃకృతేకోయమధికారోనామ?.
- (౧౮౬౩.) “యత్ప్రాప్తీచ్ఛయాకృతిముత్పాదయతిపురుషః, -తత్ కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్” ఇతిచేత్;
- (౧౮౬౪.) హస్తతర్హిశిష్టత్వమేవకృత్యుద్దేశ్యత్వమ్. [5]
- (౧౮౬౫.) అథేవమనుషే, “ఇష్టస్యైవరూపద్వయసాన్తిఇచ్ఛాపిషయతయాస్థితిః, పురుషపేరికత్వఞ్చ, తతఃప్రికత్వాకారఃకృత్యుద్దేశ్యత్వమ్” ఇతి;-
- (౧౮౬౬.) సోయంస్వపత్యాభినివేశకారితోవృథాశ్రయః;-
- (౧౮౬౭.) తథాహి, ఇచ్ఛాపిషయతయావ్రతీతస్యస్వప్రయతోఽష్టేః [10] మన్తరేణాస్థిరేవప్రేరకత్వమతతపవప్రవృత్తేః;-

రర్ణ౩. స్వప్రయోజనసాధనత్వాత్ స్వకీయత్వబుద్ధిర్వ్యధికారః, [త్యర్థః.

రర్ణ౪. (యదధికృత్య) ఇతి.- యత్సృతయావలమేచ్ఛ్య

- (౧౮౬౮.) రర్ణ౫. “పురుషబుద్ధిరూపోధికారఃపురుషవ్యాపారకృత్య [15] తేర్నసంభవతి” ఇత్యభిప్రాయేణాహ (పురుష-) ఇతి.

(౧౮౬౯.) రర్ణ౬. అత్రాహ (యత్ప్రాప్తీ) ఇతి.

(౧౮౭౦.) రర్ణ౭. కృతిమత్పురుషేష్టత్వమితి ఫలితంరూపయతి (హస్తతర్హి-) ఇతి.

రర్ణ౮. ఏవమ్, శృతీయాకారస్యపరోక్తస్యజ్ఞానరస్యత [20]

రాత్మకత్వేపర్యవసానముక్తమ్.

(౧౮౭౧.) రర్ణ౯. పునఃపరమతంశక్తతే (అపైవమ్) ఇతి.

(౧౮౭౨.) ౫౦౦౦. సోపలన్యంపరిహర్తుముపక్రమతే (సోయమ్-) ఇతి.

(౧౮౭౩.) ౫౦౦౦. కథంవృథాశ్రయః? ఇత్యత్రాహ (తథాహి-) ఇతి.-

మూ - ౧ - త్వ - ౨న. ౨-కృతిమత్పురుషేష్టత్వమేవ-౧. ౩ - అత్ర - ౨. [25]

౪ - త్వ - ౧ - ౨న త్వమితిచేత్ సో - ౪ - ౫. ౫ - రేణసిద్ధి-౪ - ౫ - ౧౦.

వ్యా-౧-హి-౩న. ౨-రూపకృతే-౯. ౩-రస్యతరత్వమత్రానిష్టత్వేవ-౧. రస్యతరమత్రానిష్టత్వేవ - ౯ - ౧౦.

(౧౮౬౮.) ఇచ్ఛాయాంజాతాయామ్, ఇష్టస్యస్వప్రయతోత్పత్తిమన్తరే
ణాసిద్ధిఃప్రతీయతేచేత్;

(౧౮౬౯.) తత్కృత్వాజాయతే,తతఃప్రవర్తతేపురుషః ఇతితత్పరిదాంప్రక్రి
యా;- [5]

(౧౮౭౦.) తస్మాత్,ఇష్టస్యకృత్యధీ నాత్మలాభత్వాతిరేకీకృత్యద్వేష్యత్వం
నానుకిమపినోద్యత్యతే.

(౧౮౭౧.) అథోచ్యేతః-

౫౦౦౨. “యదా,ఇష్టస్యోపాయాన్తరేణసిద్ధిః,తదానస్వయం
ప్రవర్తతే, [10]

౫౦౦౩. యదా,స్వప్రయత్నాదపినసిద్ధ్యతి, తదాపినప్రవర్తతే;

౫౦౦౪. యదా,స్వయత్నాదేవసిద్ధ్యతి, తదాప్రవర్తతే” ఇతి,

౫౦౦౫. ప్రేరకత్వంనామకృతిసాధ్యత్వాన్తర్భూతమ్” ఇత్యర్థః.

(౧౮౭౨) ౫౦౦౬. నను, “స్వకృతిసాధ్యత్వసత్తయానప్రవృత్తిః;

౫౦౦౭. అపితుత్థానాదేవప్రవృత్తిరితి, [15]

౫౦౦౮. ‘తద్జాతత్వమేవతృతీయాకారః” ఇత్యత్రాహ (ఇచ్ఛా
యామ్-) ఇతి.-

౫౦౦౯. “జ్ఞేయమేవాకారత్రయమభ్యుపేతంభవతా,

౫౦౧౦. అస్మాకంత్వాకారద్వయమేవజ్ఞేయమ్;

౫౦౧౧. తత్ర,కృతిసాధ్యత్వంజ్ఞాతతయాప్రవృత్తిహేతుః, [20]

౫౦౧౨. యస్తృతీయాకారోజ్ఞాతతయా ప్రవృత్తిహేతురుక్త
స్త్యయా,

౫౦౧౩. సపవ,ఆకారద్వయాన్తర్భూతః” ఇత్యుక్తంఇత్యర్థః.

(౧౮౭౩) ౫౦౧౪. (తత్త్వవిదాంప్రక్రియా-) ఇతి.-³నత్వభినివిష్టానామ్
ఇత్యర్థః. [25]

(౧౮౭౪) ౫౦౧౫. (తస్మాత్-) ఇతినిగమయతి.

(౧౮౭౫) ౫౦౧౬. పరమతంత్రజగతే(అథోచ్యేత-) ఇతి.-

మూ - ౧ - స్వ - ౧౪. స్వప్రవృత్తిమన్త - ౬. ౨-ఇతచేత్ - ౪ - ౫. ౩-త్వ-౧౨౪.
త్వాదితరత్కృత్య - ౧. ౪ - విద్యతే - ౧ - ౪ - ౫ ౫ - అథోచ్యతే - ౪ - ౫.

వ్యా - ౧ - తద్జాతత్వ - ౪ - ౫. ౨ - చాకా - ౪ - ౫. ౩ - తద్జాతత్వవిష్టానామ్ -
౯ - ౧౦.

- (౧౮౭౨.) “ఇష్టతాహేతుశ్చపురుషానుకూలతా,
 (౧౮౭౩.) తత్పురుషానుకూలత్వంకృత్యుద్దేశ్యత్వమ్” ఇతి.-
 (౧౮౭౪.) “నైవమ్, పురుషానుకూలంసుఖమిత్యనర్థాన్తరమ్;
 (౧౮౭౫.) తథా, పురుషప్రతికూలందుఃఖపర్యాయమ్, [5]
 (౧౮౭౬.) అతః, సుఖవ్యతిరిక్తస్యకస్యాపిపురుషానుకూలత్వంసంభవతి.
 (౧౮౭౭.) ననుచ, దుఃఖనివృత్తేరపిసుఖవ్యతిరిక్తాయాః పురుషానుకూలతా
 దృష్టా:-

(౧౮౭౮.) నైతత్:-

(౧౮౭౯.) “ఆత్మానుకూలంసుఖమ్, ఆత్మప్రతికూలందుఃఖమ్” ఇతిహి “సుఖ
 దుఃఖయోర్వివేకః;

(౧౮౮౦.) తత్ర, ఆత్మానుకూలంసుఖమిష్టంభవతి, తత్రప్రతికూలందుఃఖాఽని
 ష్టమ్;

(౧౮౮౧) ౫౦౧౭. “(ఇష్టత్వహేతుః) (పురుషానుకూలత్వం) నానుత్పత్తి
 యాకారః, [15]

(౧౮౮౩) ౫౦౧౮. సపవ (కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్-)” ఇత్యర్థః.

(౧౮౮౪) ౫౦౧౯. పరిహరతి (నైవమ్-) ఇతి.

(౧౮౮౫) ౫౦౨౦. దృష్టాన్తార్థమ్ (తథా-) ఇత్యాదికముచ్యతే:-

౫౦౨౧. “కార్యంయథా, దుఃఖవ్యతిరిక్తత్వాత్పురుషప్రతికూ
 లంసంభవతి, [20]

౫౦౨౨. తథా, సుఖవ్యతిరిక్తతయా తదనుకూలత్వమపితస్యనా
 స్తి” ఇత్యర్థః.

(౧౮౮౭) ౫౦౨౩. అత్రచోదయతి (ననుచ-) ఇతి.-

౫౦౨౪. “సుఖవ్యతిరిక్త దుఃఖనివృత్తావనుకూలత్వదర్శనాత్
 సుఖవ్యతిరిక్త కార్యస్యాప్యనుకూలత్వముపపద్యతే” ఇ
 త్యర్థః.

(౧౮౮౮) ౫౦౨౫. పరిహరతి (నైతత్-) ఇతి.

(౧౮౮౯) ౫౦౨౬. దుఃఖనివృత్తావనుకూలతాబుద్ధి ర్భాగ్నిరితివత్స్యన్
 సుఖదుఃఖయోర్వివేకందర్శయతి (ఆత్మా-) ఇతి.

(౧౮౯౦) ౫౦౨౭. తత్రాగమిత్యత్రాహ (తత్ర-) ఇతి.- [30]

మూ - ౧ - త్వ - ౧౦ - ౧౧౮. ఇతిచేత్ - ౧౨. ౨ - నైవమ్ - ౧ - ౬. ౩ -
 సాననుకూలమ్ - ౧౨. ౪ - తయోర్వివేకః - ౨ - ౧౦.

వ్యా - ౧ - త్వే - ౯. ౨ - క్తత్వాత్తద - ౯ - ౧౦. ౩ - క్తత్వాద్దుఃఖ - ౯. ౪ - వృ
 త్తేరనుకూల - ౩. ౫ - ప్రతితిర్భాగ్ని - ౩.

(౧౮౮౧) అతః, దుఃఖసంయోగస్య! అసహ్యతయా తన్నివృత్తిరపీష్టాభవతి,

(౧౮౮౨) తతపవేష్టతాసామ్యాదనుకూలతాభ్రమః;-

(౧౮౮౩) తథాహి, ప్రకృతీసంస్పృష్టస్య సంసారిణః పురుషస్య, “అనుకూల సంయోగః, ప్రతికూలసంయోగః, స్వరూపేణావస్థితః,” [9] ఇతి ప్రోవణాః;

(౧౮౮౪) తత్ర, ప్రతికూలసంబంధనివృత్తిః అనుకూలసంబంధనివృత్తిశ్చ స్వరూపేణావస్థితేవ;

(౧౮౮౫) తస్మాత్, ప్రతికూలసంయోగేవర్తమానే, తన్నివృత్తిరూపా స్వరూపేణావస్థితరపీష్టాభవతి, [10]

(౧౮౮౬) తత్రేష్టతాసామ్యాదనుకూలతాభ్రమః;

(౧౮౮౧) ౫౦౨౮. “అనుకూలత్వాత్సఖమిష్టమ్,

౫౦౨౯. దుఃఖస్యప్రతికూలత్వాత్ (తన్నివృత్తిరపీష్టా),

(౧౮౮౨) ౫౦౩౦. ఏవమ్ (ఇష్టతాసామ్యాదనుకూల్యాభ్రమః)” ఇత్యర్థః.

(౧౮౮౩) ౫౦౩౧. “దుఃఖనివృత్తేరపీష్టత్వవత్ అనుకూలత్వవప్యస్తి” ఇత్యనుకూలతాబుద్ధిర్నభ్రమస్యాత్” ఇత్యత్రాహ(తథాహి-) ఇతి.

౫౦౩౨. ముక్తస్యానుకూలసంయోగపవేలి, తద్వ్యవృత్త్యర్థం (సంసారిణః) ఇత్యుక్తమ్.-

౫౦౩౩. “ప్రతికూలనివృత్తేరనుకూలత్వే, అన్యతరనివృత్తిరన్యతరసంయోగః ఇత్యుక్తంస్యాత్;-

౫౦౩౪. తదానుషంషాస్తానుఖదుఃఖయోర్ద్వయోరపప్రసంగః;

౫౦౩౫. ప్రతికూలనివృత్తిరనుకూలసంయోగః,

౫౦౩౬. అనుకూలనివృత్తిః ప్రతికూల సంయోగశ్చ భవతి ఇతి;

౫౦౩౭. తస్మాత్, దుఃఖనివృత్తేరనుకూలత్వం నాస్తి” ఇత్యర్థః. [11]

(౧౮౮౫) ౫౦౩౮. అతః, (ఇష్టతాసామ్యాదనుకూల) త్వబుద్ధిర్భ్రమపవేలిని గమయతి (తస్మాత్-) ఇతి.

మా- ౧ - అనిష్టతయా - ౧. ౨ - తిశ్చ స్వరూ - ౨ - ౯ - ౧౨. ౩ - నితిరపీష్ట - ౯ - ౧౨. నితిరేవేష్టా - ౮.

న్య - ౧ - తథా - ౯ - ౧౦. ౨ - ద్వయః - ౩ - ౪ - ౫౯. ౩ - శభవతి - ౬ - ౧౦.

(౧౮౮౭.) అతః, సుఖస్వరూపత్వాదనుకూలతాయాః, నియోగస్యానుకూలతాంవదోన్మంప్రామాణికాఃపరిహాసన్తి.-

(౧౮౮౮.) “ఇష్టస్యార్థవిశేషస్యనిర్వర్తకతయైవహి నియోగస్యనియోగత్వమ్, స్థిరత్వమ్, అపూర్వత్వశ్చప్రతీయతే?” [5]

(౧౮౮౯.) “స్వర్గకామోయజేత”^౧ ఇత్యత్రకార్యస్యక్రియాతిరిక్తతా, “స్వర్గకామఃపదసమభివ్యాహారేణస్వర్గసాధనత్వ నిశ్చయాదేవభవతి.

(౧౮౮౭) ౫౦౩౯. (“తస్మాత్”, సుఖవ్యతిరిక్తస్యనియోగస్యానుకూలత్వమనుపపన్నమ్” ఇత్యాహ (అతః) ఇతి.

(౧౮౮౮)- { ౫౦౪౦. “నియోగస్యసుఖవ్యతిరిక్తత్వేనవ్యనుకూలత్వం [10] (౫౦౪౧) { దూషితమ్?,

౫౦౪౧. నియోగస్సుఖవిశేషవేతి, తస్యానుకూలత్వం నామ తృప్తీయాకారస్సంభవతి” ఇతిశక్తాయామ్, సుఖవిశేషత్వంనిరాకరోతి (ఇష్టస్య) ఇత్యాదినా.-

౫౦౪౨. “అత్ర, తృప్తీయాకారదూషణేక్రియమాణేఅర్థాద్విత్తీయాకారశ్చదూషితోభవతి ఇష్టత్వనిరాసాత్;

౫౦౪౩. (ఇష్టస్య) స్వతఃఇష్టస్యేతిభిప్రాయః.-

౫౦౪౪. స్వతఃఇష్టత్వశ్చసుఖస్య;

౫౦౪౫. స్వతశ్చజ్ఞేన, సాధనతయైష్ట్యవ్యాప్యతిః.

౫౦౪౬. (నియోగత్వమ్) ప్రేరకత్వమ్, (స్థిరత్వమ్) స్థాయిత్వం [20] మ్; (అపూర్వత్వమ్) ప్రమాణాన్తరాగోచరత్వమ్;

౫౦౪౭. ఏతత్సర్వం (మిష్టస్యార్థస్య) నిర్వర్తకతయైవ) సిద్ధతిః;

౫౦౪౮. ఇష్టసాధనత్వశ్చనాత్ప్రవృత్తిహేతుత్వమ్;

౫౦౪౯. “కాలాన్తరభావిస్వర్గసాధనత్వాత్ (స్థిరత్వమ్)?

౫౦౫౦. లౌకికప్రత్యక్షక్షణికధాత్వద్ధాతిరిక్తస్థిరసాధనత్వాత్ (అపూర్వత్వశ్చ)” ఇత్యర్థః.

(౧౮౮౯) ౫౦౫౧. “ఇష్టసాధనతయైవనియోగత్వస్థిరత్వా పూర్వత్వప్రతీతిఃకథమ్?” ఇత్యత్రాహ (స్వర్గకామః) ఇతి.

౧॥

మూ - ౧ - యఃనియోగ - ౧౨. ౨ - తిత్తంప్రా - ౧౨. ౩ - నివర్తక - ౧ - ౨.

౮. ౪ - స్వసిద్ధస్వ - ౧౨.

వ్యా - ౧ - ఇష్టార్థ - ౩. ౨ - నివర్తక - ౩ - ౧౦. ౩ - తస్థిరక్షణిక - ౯ - ౧౦.

(౧౮౯౦.) సచవాచ్యమ్,

(౧౮౯౧.) “యజేత” ఇత్యత్ర ప్రథమం నియోగః స్వప్రధానతయైవ ప్రతీయతే,

(౧౮౯౨.) స్వర్గకామపదసమభివ్యాహారాత్ స్వసంధయే స్వర్గసంధ్యనుకూల
తాచనియోగస్య” ఇతి; [5]

(౧౮౯౩.) “యజేత” ఇతి హి ధాత్వర్థస్య పురుషప్రయత్నసాధ్యతా ప్రతీయతే,

(౧౮౯౪.) స్వర్గకామపదసమభివ్యాహారాదేవ ధాత్వర్థాతిరేకిణో నియోగ
త్వమ్స్థితత్వమ్ అపూర్వత్వజ్ఞుత్యాచ్యవగమ్యతే,

(౧౮౯౫.) తచ్చ, స్వర్గసాధనత్వప్రతీతినిబద్ధనమ్.

(౧౮౯౬.) ౫౦౫౨. “నను, భృత్యా నామిష్టప్రదస్యాపి రాజ్ఞో యథాప్రా
ధాన్యమ్;

౫౦౫౩. తథా, స్వప్రధానభూతపవనయోగః ప్రతీయతే,

౫౦౫౪. స్వస్యాఽనుష్ఠాతురిష్టప్రదచ్చస్యాద్రాజపదితి,

౫౦౫౫. ప్రథమమ్, (స్వప్రధానతయైవ ప్రతీ) తత్వాన్నస్వత ఇష్ట
త్వానుపపత్తిః; [15]

౫౦౫౬. యథోక్తమ్, “ఆత్మసంధ్యనుకూలస్య నియోజ్యస్య ప్రసంధ
యే-మర్వన్ స్వగౌదికమపి ప్రధానం కార్యమేవ సః” ఇతి

౫౦౫౭. ఇమాంశ్చాహనుభాష్యపరిహరతి (సచవాచ్యమ్) ఇతి.

(౧౮౯౭) ౫౦౫౮. కుత ఇత్యత్రాహ (యజేతేహి) ఇతి.

(౧౮౯౮) ౫౦౫౯. “ధాత్వర్థస్య ప్రథమప్రతీపన్నస్యాపి వాక్యాధానుప
యోగినమపరిత్యాగేచ్ఛప్రాప్తత్వం యర్థితమ్,

౫౦౬౦. తతః-థమ్’ ఇతి శబ్దాయామ్, (స్వర్గకామపదసమభి
వ్యాహారాదేవ ధాత్వర్థాతిరీక్తసంధిః” ఇత్యాహ (స్వ
ర్గ) ఇతి.

౫౦౬౧. (ఆది) శబ్దేన ప్రాధాన్యాదివివక్షితమ్. [25]

(౧౮౯౯) ౫౦౬౨. తతః కిమిత్యత్రాహ (తచ్చ-) ఇతి- (తచ్చ-) “ధాత్వర్థా
తిరీక్తత్వమ్;

౫౦౬౩. అతిరీక్తస్య కార్యస్య (స్వర్గసాధనత్వప్రతీతినిబద్ధనమ్),

నిష్పత్తికాయామ్.

(౧౮౯౬.) “సమభివ్యాహృతస్వర్గకామపదాద్ధాన్వయయోగ్యం స్వర్గసాధనమేవకార్యం లిజాదయోభిదధతి” ఇతిహిలోకవృత్తతిరపితి రసాత్.

(౧౮౯౭.) ఏతదుక్తంభవతి, “సమభివ్యాహృతపదాంతరవాచ్యాన్వయః [౧] యోగ్యమేవ ఇతరపదప్రతిపాద్యమ్” ఇతిఅన్వితాభిధాయిపదసంఘాతరూపవాక్యశ్రవణసమనంతరమేవప్రతీయతే,

(౧౮౯౮.) తచ్చస్వర్గసాధనరూపమ్,

(౧౮౯౯.) అతఃక్రియావత్ అనన్యార్థతాపివిరోధాదేవపరిత్యజ్యేతి.

౫౦౬౪. “సహితామీలకానుసాధనేనియోక్తుంశక్యతే” ఇతి [10] న్యాయాత్” ఇత్యర్థః.

(౧౮౯౬) ౫౦౬౫. (స్వర్గసాధనోత్పత్తిప్రతీతినిబద్ధన) త్వత్ప్రకృత ఇత్యత్రాహ (సమభివ్యాహృత-) ఇతి.-

౫౦౬౬. “ఇతరపదాద్ధాన్వయయోగ్యవైవపదాంతరప్రతిపాద్యత్వమ్” ఇతిహిలోకవృత్తతి భక్తీనామూర్వస్యవాచ్యత్వంకల్పితమ్” ఇత్యర్థః.

(౧౮౯౭) ౫౦౬౭. “ఇతరపదాద్ధాన్వయయోగ్యవైవపదాంతరప్రతిపాద్యత్వంకల్పితః”.

౫౦౬౮. “ధాత్వర్థస్యప్రథమప్రతిపన్నత్వకథనేకింప్రయోజనమ్”? ఇత్యత్రాహ (ఏతదుక్తంభవతి-) ఇతి.- [20]

౫౦౬౯. “పదాంతరాద్ధాన్వయయోగ్యవైవఇతరపదప్రతిపాద్యత్వంయుక్తమ్,

౫౦౭౦. అన్వితాభిధాయిత్వాద్వాక్యస్య” ఇత్యర్థః.

(౧౮౯౮) ౫౦౭౧. యోగ్యత్వాకిమిత్యత్రాహ (తచ్చ-) ఇతి.

(౧౮౯౯) ౫౦౭౨. “ప్రథమసనన్యార్థతయా కార్యంప్రతిపన్నమస్తు, [25] ౫౦౭౩. తథాపి తదనుపపన్నమ్” ఇత్యాహ (అతః) ఇతి.-

౧॥

మూ - ౧ - హి - ౧౨౩. ౨ - చ్యాధాన్వయ - ౧౨. ౩ - అపి - ౧ - ౨ - ౩.

న్యాయ-౧-హికామ్యకామనాథత్వంనియో-౯-౧౦. ౨-త్వంప్రతీతి-౯-౧౦. ౩-పదాధాన్వయ-౯-౧౦.

(౧౫౦౦.) అతపవ, “గక్ష్టాయాం ఘోషః” ఇత్యాదౌఁ ఘోషప్రతివాసయో
గ్యాథోపస్థాపనపరత్వమ్ గక్ష్టాపదస్యాశ్రీయతే,

(౧౫౦౧.) ప్రథమంగక్ష్టాపదేనగక్ష్టార్థస్త్వత్తెతి, గక్ష్టాపదార్థస్య పేయత్వం
నవాక్యాథాన్వయీభవతి; - [5]

(౧౫౦౨.) ఏవమత్రాపి “యజేత” ఇత్యేతావన్నాత్రశ్రవణే కార్యమనన్యార్థం
స్త్వతంతి, వాక్యాథాన్వయిసహయే కార్యస్యా నన్యార్థతానా
వతిష్టతే. -

(౧౫౦౩.) కార్యాభిధాయపదశ్రవణవేళాయామ్ ప్రథమం కార్యం అనన్యార్థం
ప్రతీతమి త్యేతదపినసంగచ్ఛతే, [10]

(౧౫౦౪.) వ్యుత్పత్తికాలేకవానయనాదిక్రియాయాః ముఖ్యరూపాయాః ఇష్ట
విశేషసాధనతయైవ కార్యతాప్రతీతేః; -

౫౦౭౪. (అతిః) - సాధనమైవ వాక్యాథాన్వయార్హత్వాది
త్యర్థః -

౫౦౭౫. “యథాప్రథమప్రతిపన్నాపిధాత్వర్థభూతాక్రియా” [15]
వాక్యాథాన్వయాయోగ్యత్వాత్పరిత్యక్తా,

౫౦౭౬. తథా, స్వప్రధానతయాప్రథమంప్రతిపన్నమపివాక్యా
థాన్వయాయోగ్యత్వాత్ప్రజ్యమ్” ఇత్యర్థః.

(౧౫౦౦) ౫౦౭౭. ఉదాహరణందర్శయతి (అతపవ-) ఇతి. -

౫౦౭౮. (అతపవ) - ప్రథమప్రతిపన్నస్యాపి వ్యాక్యాథాన్వయా
నర్హస్యత్యాజ్యత్వాదిత్యర్థః.

(౧౫౦౧) ౫౦౭౯. (ఏవమ్-) ఇత్యాదిస్పష్టమ్.

(౧౫౦౩) ౫౦౮౦. “ఏకపదశ్రవణవేళాయామనన్యార్థతయాప్రథమప్రతి
పత్తిరేవనాస్తి” ఇత్యాహ (కార్య-) ఇతి.

(౧౫౦౪) ౫౦౮౧. “నకార్యమనన్యార్థంప్రతీయతే” ఇతిగురువచనం [25]
సంగచ్ఛతే,

౫౦౮౨. కుతః” ఇత్యత్రాహ(వ్యుత్పత్తి-) ఇతి.

మూ - ౧-ఘోషప్రతి - ౧౨. ౨ - ఉపక్లితఇ - ౧. ౩ - త్యాన్వయ-౧౨. ౪ -
స్వయోధ - ౧౨. ౫-ప్రతీయతేఇత్యే - ౨ - ౪ - ౫ - ౮. ౬ - ప్రతీయతే-౩.

వ్యా - ౧ - మంప్రతి - ౩ - ౪ - ౫. ౨ - ప్రత్యుత్తి - ౧. ౩ - కుతః - ౩౪.

- (౧౫౦౫.) అతః, నియోగస్య పురుషానుకూలత్వం సర్వలోకవిరుద్ధమ్;
 (౧౫౦౬.) నియోగస్య సుఖరూప పురుషానుకూలతాం వదతః స్యానుభవవి
 రోధశ్చ.-
 (౧౫౦౭.) “కారీర్యావృష్టికామోయజేత” ఇత్యాదిమసిద్ధేపి నియోగేవ్యతి-
 ష్ట్యాదిసిద్ధి నిమిత్తస్య వృష్టివ్యతిరేకేణ నియోగస్యానుకూలతా
 నానుభూయతే.
 (౧౫౦౮.) యద్యపి, అస్మిన్ జన్మసి పృష్ట్యాదిసిద్ధేరనియమః, తథాప్యనియమా
 దేవనియోగసిద్ధిరవశ్యాశ్రయణీయా,
 (౧౫౦౫) ౫౦౮౩. నియోగస్యానుకూలత్వే ప్రమాణాభావముపసంహర [10]

తి(అతః) ఇతి.-

౫౦౮౪. (అతః) సుఖస్యైవ పురుషానుకూలత్వాన్నియోగస్యచ
 సుఖనిమిత్తత్వాచ్చేత్యర్థః.-

౫౦౮౫. యద్వా, “కేవలవిధిపదేన ముఖరూపభాత్వర్థనాత్రప్ర
 తీతేః, [15]

౫౦౮౬. పదాంతరసమభివ్యాహృతార్థ విశేషస్య సాధనతయా
 ప్రతీతేశ్చ” ఇత్యర్థః.

(౧౫౦౬) ౫౦౮౭. యోగ్యానుపలబ్ధ్యం మాషణమాహ (నియోగస్య) ఇతి.

(౧౫౦౭) ౫౦౮౮. యోగాదిజన్యపరమాపూర్వస్యాన్వేష్యేష్యేన నైవ భావి
 త్వాత్తద్వాప్యవృత్త్యర్థమ్, [“కారీర్యావృష్టికామో
 యజేత”] ఇత్యుక్తమ్.

(౧౫౦౮) ౫౦౮౯. (యద్యపి) ఇతి.- “వృష్ట్యాదిసిద్ధ్య నియమాన్నియోగో
 ౭నుపపన్న ఇతి తదనుకూలత్వాననుభవః” ఇతిచేన్న;

౫౦౯౦. “వృష్ట్యాద్యసిద్ధిరపినియమేన నాస్తీతి తికదాచిన్నియో
 గస్సిద్ధ్యతి; [25]

౫౦౯౧. తదానీమ్, నియోగసుఖాననుభవఇతి యోగ్యానుప
 లబ్ధః” ఇత్యర్థః.

౧॥మి.సా-

మూ - ౧ - పురుషానుకూలసూఖరూపతాం వదతాం - ౧౨. ౨ - ష్టాను - ౧౧.

౩ - తత్త్వవ్యతి - ౧౦. త్తత్త్వవ్యతి-౨ - ౩ - ౫ - ౮. త్తత్త్వప్ర్యాదివ్యతి - ౧. ౪ - అవ
 శ్య - ౧ - ౨ - ౪ - ౫ - ౬.

వ్యా - ౧ - లబ్ధురూప - ౪ - ౫. ౨ - స్యాజ్యేష్ట్య - ౩. స్యాజ్యేష్ట్య - ౯ - ౧౦.
 ౩ - ౬ - ౨ - ౫ - ౬. ౪ - నీతి - ౧ - ౨ - ౪ - ౫. ౫ - ౬ - ౩ - ౧౦.

(౧౫౦౯) తస్మిన్, అనుకూలతాపర్యాయసుఖానుభూతిర్నవిద్యతే;

(౧౫౧౦.) ఏవమ్, ఉక్తరీత్యాకృతీసాఙ్గేష్టత్వాతిరేకికృత్యదేశ్యత్వం న దృశ్యతే.

(౧౫౧౧.) “కృతింప్రతిశేషిత్వంకృత్యదేశ్యత్వమ్” ఇతిచేత్; [5]

(౧౫౦౯) ౫౦౯౨. (తస్మిన్-) ఇతి.- (తస్మిన్) నయోగే;- (అనుకూలతాపర్యాయసుఖత్వానుభూతిర్నవిద్యతే) ఇత్యర్థః.

(౧౫౧౦) ౫౦౯౩. (ఏవమ్-) ఇసిస్సుప్తమ్.

౫౦౯౪. అత్రాయనగ్ధఉక్తోభవతి:-

౫౦౯౫. “కిమ్, కేవలేనకార్యాభిధాయపదేన స్వప్రధానత [10]

యాకార్యప్రసీతిః;

౫౦౯౬. ఉత, పదాంతరసమభివ్యాహృతేన;

౫౦౯౭. నతావత్ కేవలేన,

౫౦౯౮. తత్రమఖిదూపధాత్వర్థమాత్రప్రసీతిః;

౫౦౯౯. ఏవమ్, స్వప్రధానతాయాప్రకరణం, కార్యపదేనప్రతిప [15]

న్ననస్తు,

౫౧౦౦. తథాపి, వాక్యాగ్రానుపయోగిత్యాన్నతావత్ప్రతిపా

ద్యమ్, క్రియావత్?;-

౫౧౦౧. నచపదాంతరసమభివ్యాహృతేన,

౫౧౦౨. ఇష్టస్యాగ్ధాంతరస్యసాధనశబ్దైవప్రసీతిః; [20]

౫౧౦౩. ఏవమ్, స్వప్రధానతాయాంప్రమాణాభివాన్నియోగ

స్యసుఖరూపత్వంసంభవతి:-

౫౧౦౪. కిచ్చ, యోగ్యానుపలబ్ధరూపబాధకప్రమాణబాధిత

ఇతి” ఇతి.

(౧౫౧౧)- } ౫౧౦౫. (“కృతింప్రతిశేషిత్వంకృత్యదేశ్యత్వమ్”) ఇతి [25]
(౧౫) } లక్షణవాక్యంరూపయతి (కృతిమ్-) ఇత్యాదిన్.

మూ - ౧ - నామ - ౧. ౨ - ధ్యత్వేష్టత్వాతిరే - ౧౦. ౩ - సుదృశ్యతే - ౧౦ - ౧౨.

బ్యా - ౧ - కార్యాభిధాయప - ౩.

(౧౫౧౨.) “కిమిదం శేషిత్వం కింశ్చ శేషత్వమ్” ఇతి వక్తవ్యమ్; - [చేత్; -

(౧౫౧౩.) “కార్యప్రతిసంబంధీ శేషః, తత్ప్రతిసంబంధిత్వం శేషిత్వమ్” ఇతి

(౧౫౧౪.) ఏవ నైహ కార్యత్వమేవ శేషిత్వమిత్యక్తంభవతి; -

(౧౫౧౫.) కార్యత్వమేవ హి విచార్యతే? [5]

(౧౫౧౬.) “పరోద్దేశప్రవృత్తకృతివ్యాప్త్యర్హత్వం శేషత్వమ్” ఇతి చేత్; -

(౧౫౧౭.) కోయం పరోద్దేశో నామేతి అయమేవ హి విచార్యతే?.

(౧౫౧౮.) “ఉద్దేశ్యత్వం నామ తస్మిన్ సాధ్యత్వమ్” ఇతి చేత్; -

(౧౫౧౯.) కిమిష్ఠి తత్వమ్.

(౧౫౨౦.) ౫౧౦౬. (కిమ్-) ఇత్యాది స్పష్టమ్. [10]

(౧౫౨౧.) ౫౧౦౭. శేషశేషిత్వలక్షణం పరాభిమతమాశంభే (కార్య-) ఇతి.

(౧౫౨౨.) ౫౧౦౮. కృత్యుద్దేశ్యత్వం నామయతి (ఏవమ్-) ఇతి. - [త్యర్థః.

౫౧౦౯. కార్యప్రతిసంబంధి, ప్రతిసంబంధిత్వం హి కార్యత్వమేవే

(౧౫౨౩.) ౫౧౧౦. తతః కిమిత్యత్రాహ (కార్యత్వమేవ-) ఇతి. - [15]

౫౧౧౧. “కార్యత్వం నామ కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్, కృత్యుద్దేశ్యత్వం శ్చ కృతి శేషిత్వమ్, కృతి శేషిత్వం శ్చ కార్యత్వమ్” ఇత్యుక్తంభవతి; -

౫౧౧౨. కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్ కృతి శేషిత్వమిత్యక్తే, కృత్యుద్దేశ్యత్వమేవ కృత్యుద్దేశ్యత్వమిత్యక్తంభవతి” ఇత్యర్థః; [20]

(౧౫౨౪.) ౫౧౧౩. (“పరోద్దేశప్రవృత్త కృతివ్యాప్త్యర్హత్వం శేషత్వమ్”) ఇతి వక్ష్యేష్యయమేవ నామ ప్రకారః; -

౫౧౧౪. కింశ్చ, కృతేరశేషత్వప్రసంగః ఇతి భాష్యేభిహితమ్.

(౧౫౨౫.) ౫౧౧౫. (ఉద్దేశ్యత్వం నామ-) ఇతి స్పష్టమ్.

౧|| శ్రీకా - ప్ర - అ - ప్ర - పా - జి - పు - ౧౯౬ - ప - ౨.

మూ - ౧ - శేషత్వమ్ - ౪ - ౫. ౨ - శేషి - ౪ - ౫. ౩ - బద్ధిత్వం శేషత్వమ్ - ౧౨. ౪ - త్యర్హ - ౧-౨-౩. ౫-శేషి-౧-౨-౬-అయమేవ - ౧౨౪. ౭ - హి - ౧ - ౧౦౪. ౮-కిమిదమ్-౧ - ౨ - ౪ - ౫.

వ్యా - ౧ - ప్రతిసంబంధి - ౪ - ౪. ౨ - కృత్యుద్దేశ్యత్వమ్ - ౯ - ౪. ౩ - ప్రవర్త - ౪-౫. ౪ - వ్యాప్యత్వమ్ - ౩ - ౪ - ౫. ౫-శేషి-౧-౨.

- (౧౫౨౦.) “కృతిప్రయోజనత్వమ్” ఇతిచేత్;-
 (౧౫౨౧.) పురుషస్యకృత్యాఽరహ్నుప్రయోజనమేవ హి కృతిప్రయోజనమ్,-
 సచేచ్ఛావిషయఃకృత్యధీనాత్మలాభఇతిపూర్వోక్తవః; (౧౪౭౦)
 (౧౫౨౨.) అయమేవహిసర్వత్రశేషశేషిభావః;- [5]
 (౧౫౨౩.) పరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవయస్యస్వ
 రూపమ్-సశేషః-పరః-శేషీ;

- (౧౫౨౪) ౫౧౧౬. (పురుషస్య-) ఇతి.-“నహి కృతేనపురుషవ్యాపారరూపా
 యాఃప్రయోజనం నామాస్త్రీ,
 ౫౧౧౭. తస్మాత్, (కృతిప్రయోజనం) నామ, -కృతిమత్పురు [10]
 షస్య(కృత్యాఽరహ్నుప్రయోజనమేవ),
 ౫౧౧౮. తచ్ఛేష్టత్వకృతీసాధ్యత్వాన్తర్భూతమ్” ఇత్యర్థః.
 (౧౫౨౫) ౫౧౧౯. “కస్తర్హి శేషశేషిభావః” ఇత్యాకాక్షాయామ్,
 ౫౧౨౦. “శేషఃపరార్థత్వాత్” ఇతి సూత్రంవ్యాచక్షే (అయ
 మేవహి-) ఇతి. [15]
 (౧౫౨౬) ౫౧౨౧. (పరగతాతిశయాధా) నస్య అయోగవ్యవచ్ఛేదశ్చేత్
 శేషిణ్యతివ్యాప్తిః;
 ౫౧౨౨. అన్యయోగవ్యవచ్ఛేదశ్చేత్ అసంభవః ఇతి;-
 ౫౧౨౩. తదుభయవ్యాప్త్యర్థమ్, (పరగతాతిశయాధానేచ్ఛ
 యోపాదేయత్వమేవయస్యస్వరూపమ్) ఇత్యుక్తమ్,-
 ౫౧౨౪. శేషభూతస్యస్వగతాతి శయాధానమపి (పరగతాతి
 శయాధానా) ధమిత్యర్థః.
 ౫౧౨౫. స్వేచ్ఛావాపరేచ్ఛావా, అన్యేచ్ఛావానతత్రనియమః;-
 ౫౧౨౬. యథాసంభవమేవ; [చ్ఛాసంభవః?]
 ౫౧౨౭. నహి శేషభూతస్యప్రీత్యదేః శేషిణో యాస్యచే [25]

౧॥ మీ-సూ-౩-౧-౧.

మూ - ౧ - ర్వమేవోక్తః - ౧. ౨ - దాసత్వ - ౧.

వ్యా - ౧ - త్వంకృతి - ౯. ౨ - త్వాదన్తర్భూ - ౪ - ౫. ౩ - శ్చేదఇతిశ్చేషి-
 ౪ - ౫. ౪ - శ్చేత్తదసంభవ - ౪ - ౫. ౫ - అన్యేచ్ఛావా-౯ - ౧. ౬ - స్వవాన్యేచ్ఛా-
 ౩. స్వాపీచ్ఛా-౯.

(౧౫౨౪.) ¹ఫలోత్పత్తీచ్ఛయా యాగాదేః, తత్ప్రియత్నస్య చోపాదేయత్వమ్, - యాగాదిసిద్ధిచ్ఛయా అన్యత్సర్వముపాదేయమ్;-

(౧౫౨౫.) ²ఏవమ్, ³గర్భదాసాదీనామపపురుషవిశేషాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవస్వరూపమ్;- [5]

(౧౫౨౬.) ఏవమ్, ఈశ్వరగతాతిశయాధానేచ్ఛయా ఉపాదేయత్వమేవ చేతనాచేతనాత్మకస్యోనిత్యస్య అనిత్యస్యచ సర్వస్యవస్తునఃస్వరూపమితి, సర్వమీశ్వరశేషభూతమ్, - సర్వస్యచ ఈశ్వరశ్చేషీతి;-

(౧౫౨౭.) “సర్వస్యవశీసర్వస్యేశానః”^౧ “వతింవిశ్వస్య”^౨ ఇత్యా [10] ద్యుక్తమ్;

౫౧౨౮. తత్రాస్యేచ్ఛయైవహ్యుపాదేయత్వమ్;-

౫౧౨౯. తతో¹యథోక్తపవార్థః;-

౫౧౩౦. ఇదం శేషిత్వం పరాభ్యుపేతస్య కార్యస్య న సంభవతి;

౫౧౩౧. ఫలోత్పత్తీచ్ఛయైవోపాదేయత్వాత్ తస్మాత్ తే²స్యాశే [15] షిత్వమేవ.

(౧౫౨౮) ౫౧౩౨. ఉక్తలక్షణస్యవైదికోదాహరణందర్శయతి (ఫలోత్పత్తి-) ఇతి. [ర్భ-) ఇతి.

(౧౫౨౫) ౫౧౩౩. (అన్యత్సర్వమ్), ప్రీహ్యదితాకికోదాహరణమాహ (గ

(౧౫౨౬) ౫౧౩౪. ఔపనిషదోదాహరణమాహ (ఏవమ్-) ఇతి. [20]

౫౧౩౫. (నిత్యస్యానిత్యస్యచ) ఇత్యుభయవిభూతిగుప్యతే.

(౧౫౨౭) ౫౧౩౬. “ఈశ్వరస్యచిదచిత్ శ్చ శేషిత్వం శేషత్వచ్ఛప్రామాణికజ్ఞేదుక్తలక్షణంతత్రవద్రేత, - [ఇత్యాది.

౫౧౩౭. కింతత్రప్రమాణమ్”? ఇత్యత్రాహ. (“సర్వస్యవశీ”-)

౧॥బృ - ఉ - ౬ - ౪ - ౨౨. ౨॥ తై - నా - ౬ - ౧౧.

[25]

మూ - ౧, ఫలప్రాప్తీచ్ఛ - ౧౦. ౨ - చ్ఛాయాగా - ౨. ౩ - ఏవమ్ - ౧౦స. ౪ - గర్భదాసాదీ - ౯. ౫ - దానత్వ - ౪. ౬ - నిత్యానిత్యస్య - ౪ - ౫. ౭ - ఇతి - ౧ - ౮ - స. ౮ - స్వాత్మేశ్వరమి - ౧. స్వేత్యుక్తమ్ - ౧౦.

వ్యా - ౧ - యతైవార్థః - ౧.౨ - తస్య శేష - ౪ - ౫. ౩ - శేషత్వచ్ఛ - ౯ - ౧౦ స. ౪ - వర్తత ఇతి - ౧ - ౨. ౫ - ఆది - ౩స.

(౧౫౨౫) “కృతిసాధ్యం ప్రధానం యత్ తత్కార్యమభిధీయతే” ఇతి అయ మర్థః శ్రద్ధధానేష్యేవ శోభతే.

(౧౫౨౬) అపి చ,-

(౧౫౩౦) “స్వర్గకామో యజేత” ఇతి త్యాదిషులకారవాచ్యకర్తృవిశేష సమర్పణపరాణాం స్వర్గకామాదిపదానాం నియోజ్య విశేష సమర్పణపరత్వం శబ్దానుశాసనవిరుద్ధం కేనావగమ్యతే.

(౧౫౨౭) ౫౧౩౮. తస్మాత్, ప్రాభాకరోక్తార్థో నిరూపకేషున శోభత ఇత్యాహ (కృతి-) ఇతి.

(౧౫౨౯) } ౫౧౩౯. కార్యానుబద్ధినమవ్యర్థం మాషయతి (అపి చ-) ఇత్యాది నా
(౧౫౪౦) }

(౧౫౩౦) } ౫౧౪౦. కార్యస్వకీయత్వబుద్ధిమాన్నియోజ్యః,-
(౧౫౪౦) }

౫౧౪౧. తత్సాధనే కర్తృణిస్వకీయత్వబుద్ధిమానధికారి,-

౫౧౪౨. తదనుస్తాతాకర్తా-ఇతి తిస్రో వైవస్థాః;- [ప్రతిపన్నమ్,

౫౧౪౩. తత్ర, * “యజేత” ఇత్యాదిపదైః నియోజ్యసామాన్యం

౫౧౪౪. స్వర్గకామాదిపదైః నియోజ్యవిశేషసమర్ప్యతే” [15]
ఇతి ప్రాభాకరైః పస్తోద్యధికరణే ప్రవచ్ఛితమ్,-

౫౧౪౫. తద్దాషయతి (స్వర్గకామ-) ఇత్యాది నా.- [వాచిత్యమ్;-

౫౧౪౬. కర్తృవాచిత్యమ్, శబ్దానుశాసనసిద్ధమ్, నతు నియోజ్య

౫౧౪౭. అతః, స్వర్గకామాదిపదాన్యపి న నియోజ్యవిశేషసమర్పకాణీతి మాషణశరీరమ్. [20]

౫౧౪౮. (లకారవాచ్యకర్తృవిశేషసమర్పణపరాణాం స్వర్గకామాదిపదానాం నియోజ్యవిశేషసమర్పణపరత్వం శబ్దానుశాసనవిరుద్ధమ్) ఇతి.-

౫౧౪౯. అస్యా యమభిప్రాయః:-

గాఢజ్ఞికాయాం-౨-పరి. ౨॥మీ - సూ - ౬ - ౧ - ౧.

[25]

మూ-౧ - ఇత్యేవమాదిషుల - ౧. త్యాదిల-౧ - ౧౦. ౨ - ర్పకాణాం స్వర్గ - ౧. ౩-విశేష - ౧ - స. ౪ - ర్పకత్వం శబ్దా - ౧.

వ్యా - ౧ - క్తానిరూ - ౯. ౨-ధకేకర్తృణి - ౯. ౩ - తత్రచయజే-౩. ౪ - థ్యా యాధికర - ౯.

(౧౫౩౧.) “సాధ్యస్వర్గ! విశిష్టస్వస్వర్గసాధనేకర్తృత్వాన్వయోనః ఘటతే” ఇతిచేత్;-

(౧౫౩౨.) నియోజ్యత్వాన్వయోపనఘటత ఇతిహిస్వర్గసాధనత్వనిశ్చయః

(౧౫౩౩) ౫౧౫౦. “కర్తృవాచినోలకారస్యాపి (నియోజ్యసమర్పణపరత్వంశబ్దాను శాసనవిరుద్ధమ్)” ఇతిపూర్వపక్షయుక్తిం శబ్ద-తే(సాధ్య-)ఇతి.-

౫౧౫౧. “నహికామ్యకామసాధనేనియోక్తుంశక్యతే” ఇతి న్యాయాత్, స్వర్గకామస్యా స్వర్గసాధనేకర్తృత్వాన్వయోనఘటతే ఇతీయంపూర్వపక్ష యుక్తిరగ [10] త్యాశబ్దితా.

(౧౫౩౪) ౫౧౫౨. పరిహరతి(నియోజ్యత్వ-)ఇతి.- “స్వర్గకామస్యాస్వర్గసాధనే(నియోజ్యత్వాన్వయోపన)సంభవతీతినియోజ్యవిశేషసమర్పణపరత్వవ్యవస్థయుక్తమ్;-

౫౧౫౩. ‘తదుపపత్తయే స్వర్గసాధనత్వంకార్యస్య నిశ్చీయతే’ ఇతిచేత్;-

౫౧౫౪. కర్తృవిశేషసమర్పకత్వోపపత్తయేస్వర్గసాధనత్వం నిశ్చీయతామ్;

౫౧౫౫. నియోజ్యత్వంకర్తృత్వంవాస్వర్గకామస్యాస్వర్గసాధనే నోపపద్యతే,- [20]

౫౧౫౬. అతః, ఉభయపక్షేపికార్యస్య స్వర్గసాధనత్వనిశ్చయసాపేక్షత్వవిశిష్టమ్;-

౧॥

మూ - ౧ - విశేషస్య - ౮. విశిష్టస్యాస్వస్వర్గ. ౧ - ౧౦. ౨ - నేనకర్తృ - ౧౨. ౩ - తయాన్వ - ౧. ౪ - జ్యేతయాన్వ - ౧. ౫ - హి - ౨ - ౪ - ౫ - ౬. [25]

వ్యా - ౧ - పక్షీయయు - ౯ - ౧౦. ౨ - జ్యేత్వంస్వతోనసంభ - ౯ - ౧౦.

(౧౫౩౩.) సతుశాస్త్రసిద్ధేకర్తృత్వాన్వయే స్వర్గసాధనత్వ నిశ్చయః క్రియతే:-

(౧౫౩౪.) యథా, భోక్తుకామోదేవదత్తగృహంగచ్ఛేత్ ఇత్యుక్తే భోజన కామస్య దేవదత్తగృహంగమనేకర్తృత్వశ్రవణాదేవప్రాగజ్ఞాత మపి భోజనసాధనత్వం దేవదత్తగృహంగమనన్యవగమ్యతే:-

(౧౫౩౫.) ఏవమత్రాపిభవతి:-

(౧౫౩౬.) న, క్రియాన్తరంప్రతికర్తృతయాశ్రుతస్య క్రియాన్తరేకర్తృత్వ కల్పనం యుక్తమ్,

(౧౫౩౭.) “యజేత”^౧ ఇతిహియాగకర్తృతయాశ్రుతస్య బుద్ధౌక్ [10] కర్తృత్వకల్పనం క్రియతే,

౫౧౫౭. ఇయాన్విశేషః:- “కర్తుర్ల కారవాచ్యత్వాత్ స్వర్గకామా దిపదానాంకర్తృవిశేషసమర్పణపరత్వం శబ్దానుశాస నావిరుద్ధమ్:-

౫౧౫౮. నియోజ్యస్యలకారవాచ్యత్వాభావాత్ (స్వర్గకామా దిపదానాం నియోజ్యవిశేషసమర్పణపరత్వం శబ్దాను శాసనవిరుద్ధమ్):” ఇత్యర్థః.

(౧౫౩౮) ౫౧౫౯. తదుదాహరణానివిశదయతి (యథా-) ఇతి.

(౧౫౩౯) ౫౧౬౦. (ఏవమత్రాపి-) ఇతి. - “స్వర్గకామస్యయాగేకర్తృత్వ శ్రవణాత్ (ప్రాగజ్ఞాతమపి) యాగస్య స్వర్గసాధన^[20] త్వమవగమ్యతే” ఇత్యర్థః.

(౧౫౪౦) ౫౧౬౧. ఇయాన్విశేషఇత్యభిప్రాయమాహ (నక్రియాన్తరంప్ర తి-) ఇతి.

(౧౫౪౧) ౫౧౬౨. “కథంక్రియాన్తరంప్రతికర్తృతయాశ్రవణమ్?, అస్యక్రియాన్తరేకర్తృత్వకల్పనశ్చకిమ్?” ఇత్య [25] తామ్రా (యజేతేతిహి-) ఇతి.

(౧౫౩౮) 'బుద్ధేః కర్తృత్వకల్పనమేవహినియోజ్యత్వమ్':-

(౧౫౩౯) యథోక్తమ్, "నియోజ్యస్యచకార్యంయస్వకీయత్వేనబుద్ధ్యతే" ఇతి.

(౧౫౪౦) "యస్మైత్వానుగుణంతద్వోద్భవత్వమ్" ఇతిచేత్;- [5]

(౧౫౪౧) దేవదత్తఃపచేత్ ఇతిపాకకర్తృతయాశ్రుతస్య దేవదత్తస్య పాకార్థగమనం పాకానుగుణంఇతి, గమనేకర్తృత్వకల్పనంన యుజ్యతే.-

(౧౫౩౮) ౫౧౬౩. కథమ్(బుద్ధేః కర్తృత్వకల్పనం)కృతంభవతీత్యతాహ
1(బుద్ధేః)ఇతి. [10]

(౧౫౩౯) ౫౧౬౪. ఉక్తార్థేతద్గ్రంథముదాహరతి(యథోక్తమ్-)ఇతి.

(౧౫౪౦) ౫౧౬౫. "నియోజ్యత్వంకర్తృత్వానుగుణమితితత్పరత్వమాశ్రీయతే"ఇతిశబ్దాలే(యస్మైత్వ-)ఇతి.

(౧౫౪౧) ౫౧౬౬. పరిహరతి(దేవదత్తః)ఇతి.

౫౧౬౭. ఏవమ్("యదధికృత్యకృతిర్వర్తతే తత్కృత్యదేశ్యమ్')ఇతిపక్షోదూషితః;-

౫౧౬౮. ('పేరికత్వంకృత్యదేశ్యత్వమ్') ఇతివాదశ్చరస్తః;-

౫౧౬౯. అథాత్ స్వతఃప్రత్వంచాపాస్తమ్;- [ప్రమ్;-

౫౧౭౦. ('కృతింప్రశేషిత్యంకృత్యదేశ్యత్వమ్') ఇతిచపరిక్షి

౫౧౭౧. 'కృతిఫలవిశేషఃకృత్యదేశ్యమ్' ఇత్యాదేరపిఉ[20]
క్తరీత్యాదూషణంసువచమ్;-

౫౧౭౨. ఏతేముఖభేదాశ్చ బహుగ్రంథకారలిఖితాఇతిలత్రతే
ప్రత్యుక్తాః;

౧||పబ్లికాయా-౨-పరి.

మూ - ౧ - బుద్ధా - ౧౨. ౨ - నియోగకర్తృత్వాను - ౧. ౩ - తద్వోద్భవత్వ - ౪ -
౫. తద్వోద్భవత్వ - ౮. తద్బుద్ధికర్తృత్వ - ౧. ౪ - కేకర్తృ - ౧ - ౮.

వ్యా - ౧ - బుద్ధా - ౧ - ౨ - ౯. ౨ - కృతిఃఫల - ౧. ౩ - శ్యత్వమి - ౪-౫.
౪ - ఉక్తనీత్యా - ౧ - ౨ - ౯. ౫ - సూచితమ్ - ౯౧౦.

౧౫౪౨.) కిష్క:-

౧౫౪౩.) లిజాది శబ్దవాచ్యసంస్థాయీహాపంకిమిత్యపూర్వమా శ్రీయతే?:-

౧౫౪౪.) “స్వర్గకామవదసమభివ్యాహారానుపపత్తే” ఇతిచేత్;-

౧౫౪౫.) కాత్రానుపపత్తిః.

[5]

౧౫౪౬.) “ససాధయిషితస్వర్గోహిస్వర్గకామః, తస్యస్వర్గకామస్యకాలా
స్తరభావిస్వర్గసిద్ధోక్షణభణ్ణీనీయాగాదిక్రియానసమర్థా” ఇతిచే
త్;-

(౧౫౪౭.) అనామ్రూతవేదసిద్ధాంతానామియమనుపపత్తిః;-

(౧౫౪౮.) “సైవైవైకర్తృభిరారాధితః పరమేశ్వరః భగవాన్ నారాయ [10]
ణః తత్తదిష్టం ఫలందహాత్” ఇతివేదవిదోవదన్తి.

౫౧౭౩. కార్యానుబన్ధ్యథా స్తరమపిపరోక్తం దూషితమ్.

౫౧౭౪. పూర్వమ్, బ్రహ్మణః ఫలతయా సిద్ధిః స్తావకత్వసిద్ధ్యర్థం
తత్సిద్ధిశ్చేత్సుక్తే.

(౧౫౪౯) ౫౧౭౫. అథ, పలసాధనతయా సిద్ధిరుపపాద్యతే, [15]

౫౧౭౬. అథాత్ కార్యస్య సాధనతయా సిద్ధిశ్చేషః పాద్యతే
(కిష్క-) ఇతి. - [రూపసిద్ధిరప్యనుపపన్నేత్యర్థః.

౫౧౭౭. నకేవలం పాదాన్యాసిద్ధిః, అపేతు, సాధనతయాస్య

(౧౫౪౩) ౫౧౭౮. (లిజాది-) ఇత్యాదిస్పష్టమ్.

(౧౫౪౬) ౫౧౭౯. (ససాధయిషిత-) ఇత్యాది. - “సహికామ్యకామసాధనే
నియోక్తుం శక్యతే” ఇతిన్యాయాత్, - ససాధయిషిత
స్వర్గస్య విధీయమానంతత్సాధనమేవ,

౫౧౮౦. తత్ర, కాలాస్తరభావిఫలస్యక్షణికక్రియాయాస్సాధన
త్వాయోగాదపూర్వక్ “ప్రిః” ఇత్యర్థః.

(౧౫౪౭) ౫౧౮౧. పరిహరతి (అనామ్రూత-) ఇతి. [ల్యపరః.

(౧౫౪౮) ౫౧౮౨. (భగవ) చ్ఛబ్దిః, ఫలాదానానుగుణజ్ఞానశక్త్యాదిపామ-

౫౧౮౩. (నారాయణ) శబ్దః ప్రాప్తిపరః. [శబ్దః.

౫౧౮౪. ఈశ్వరాస్తరసాపేక్షత్వవ్యాప్తిపరః, (పరమేశ్వర)

- (౧౫౪౯.) యథాహుః వేదవిదగ్రేసరాః బ్రహ్మిణాచార్యాః- “ఫలసంబిభత్స
యాకర్మభిరాత్మానంపిప్రీషన్తిసప్రీతోలంఘలాయశ్చి” శాస్త్ర
మర్యాదా” ఇతి.-
- (౧౫౫౦.) “ఫలసమ్బద్ధేచ్ఛయాకర్మభిః యాగదాన-హూమాదిభిః;- [5]
- (౧౫౫౧.) ఇద్వాదిదేవతాముఖేన, తత్తదన్తర్యామిరూపేణావస్థితం, ఇద్వా
దిశబ్దవాచ్యం, పరమాత్మానం, భగవన్తంవాసుదేవం ఆరిరాధ
యిషన్తి;-
- (౧౫౫౨.) సహికర్మభిరారాధితః తేషామిష్టానిఫలానిప్రయచ్ఛతి” ఇత్యర్థః.
- (౧౫౫౩.) తథాచ శ్రుతిః, “ఇష్టాపూర్తంబహుధాజాతంజాయమానంవిశ్వం
విభర్తిభువనస్యనాభిః” ఇతి.-
- (౧౫౫౪.) “ఇష్టాపూర్తమ్” ఇతిసకలశ్రుతిస్మృతిచోదితంకర్మోచ్యతే.
- (౧౫౫౫.) తత్, “విశ్వంవిభర్తి”-ఇద్వాగ్నివరుణాదిసర్వదేవతాసంబద్ధిత
యాప్రతీయమానమ్, తత్తదన్తరాత్మతయావస్థితఃపరమపురుషః
స్వయమేవ“విభర్తి”, స్వయమేవస్వీకరోశ్చ. [రకః
-
- (౧౫౪౯) ౫౧౮౫. వేదవిద్యచోదర్యయతి (యథాహుః-) ఇతి.
- (౧౫౫౦) ౫౧౮౬. భావ్యగ్రన్థంవ్యాచక్షే(ఫల-)ఇతి.
- (౧౫౫౧) ౫౧౮౭. (“ఆత్మానమ్”) ఇతిపదంవ్యాచక్షే (ఇద్వాది) ఇతి.-
౫౧౮౮. (ఇద్వాదిదేవతాముఖేన) (ఇద్వా)దిశబ్దవాచ్యమ్ ఇత్య
న్వయః. [20]
౫౧౮౯. ఆత్మాన్తరవ్యాప్త్యర్థం(సరమాత్మానమ్-) ఇతిపదమ్.
౫౧౯౦. (భగవ)చ్ఛబ్దఃపూర్వవత్. (౫౧౮౯)
౫౧౯౧. (వాసుదేవ) శబ్దఃఅన్తరాత్మత్వేప్రమాణద్యోతకః;-
౫౧౯౨. “సర్వత్రాసౌసమప్తచ్ఛ” ఇత్యాది.
- (౧౫౫౩) ౫౧౯౩. శ్రుతిప్రమాణందర్యయతి (తథాచ-) ఇతి. [25]
- (౧౫౫౪) ౫౧౯౪. తద్వాక్యంవ్యాచక్షే(సకల-)ఇతి.-
౫౧౯౫. శ్రౌతమ్(ఇష్ట)ంకర్మ, స్పృర్తమ్(పూర్త)ంకర్మ.
- (౧౫౫౫) ౫౧౯౬. (“విశ్వంవిభర్తి”) ఇత్యేతద్వాక్యచక్షే(ఇద్వాగ్ని-)ఇతి.-
౫౧౯౭. “నానాదేవతాకత్వేన(ప్రతీయమానం) కర్మజాతమేక
దేవతాకమ్” ఇత్యర్థః. [30]

౧ || తై - ఉ - ఓ - ౧ - ఓ. ౨ || వి-పు-౧-౨-౧౨.

మూ - ౧ - తోయంఘలా-౨- ౪- ౫. ౨-ఇతిఘల-౧౨. ౩ - ఆరాధ -౮-౧౦.

వ్యా - ౧ - శ్రుతిప్రమాణయతి - ౩. ౨ - చేత్యాది - ౯ - ౧౦.

- (౧౫౫౬.) “భువనస్యనాభిః.” బ్రహ్మక్షత్రాదిసర్వవర్ణపూర్ణస్యభువనస్య ధారకః.
- (౧౫౫౭.) తైస్త్వైకర్మభిరారాధితః తదిష్టఫలప్రదానేనభువనానాం ధారక ఇతి “నాభిః” ఇత్యుక్తః. [9]
- (౧౫౫౮.) అగ్నివాయుప్రభృతిదేవతాంతరాత్మతయాతత్తచ్ఛబ్దాభి ధేయః అయమేవేత్యాహ “తదేవాగ్నిస్తద్వాయుస్తత్సూర్యస్తమచ స్త్రమాః” ఇతి.
- (౧౫౫౯.) యథోక్తంభగవతాః-“యోయోయాంయాంతనుంభక్తశ్శ్రద్ధ యార్చితుమిచ్ఛతి-తస్యతస్యాచలాంశ్రద్ధాంతామేవవిదధామ్య హమ్”-
- (౧౫౬౦.) సతయాశ్రద్ధయాయుక్తస్తస్యారాధనమీహతే।
లభతేచతత్సకామాన్మయైవవిహితాన్హితాన్”^౧

(౧౫౫౬) ౫౧౯౮. (“భువనస్యనాభిః”) ఇతినాభివన్నాభిరితిఅధారత్వా భిప్రాయేణ! వ్యాచక్షే (బ్రహ్మ) ఇతి. [15]

(౧౫౫౭) ౫౧౯౯. కేనప్రకారేణధారకః ఇత్యత్రాహ (తైస్త్వైః-) ఇతి.
౫౨౦౦. అభిమతఫలప్రదాతృత్వముభేనధారకత్వమిశ్యర్థః.

(౧౫౫౮) ౫౨౦౧. “భిన్నదేవతాకత్వేనవిధీయమానంకర్మకథమేక దేవ తాకమ్” ఇతిశబ్దాయాం మంత్రస్యోత్తరాంత్రంవ్యా చక్షే (అగ్ని) ఇతి. [20]

౫౨౦౨. “అగ్న్యదిదేవతాకత్వేనవిధీయమానానామేకదేవ తాకత్వమేతద్దేవతరాత్మభూతపర బ్రహ్మారాధనయాప త్వాత్” ఇత్యర్థః.

(౧౫౫౯) ౫౨౦౩. (“భువనస్యనాభిః”) ఇత్యనేనప్రతిపాదితఫలప్రదత్వ వైశద్యాయ, (“తదేవాగ్నిః”) ఇత్యాదిసామానాధిక రణ్యస్య, శరీరాత్మభావనిబద్ధనత్వవైశద్యాయ, చ భగ వద్వచనమాహ (యథోక్తమ్-) ఇతి.

౧౫౫౬ - ౯ - ౬ - ౧ - ౭. ౫౫౭ - ౭ - ౨౧.

మూ - ౧ - వర్ణస్యభువ - ౧౨. వర్ణపూర్ణభువ - ౮. ౨ - ఇత్యుక్తమ్ - ౧౨.

వ్యా-౧- తద్వ్యాచ- ౯ - ౧౦. ౨- ఇత్యాహ- ౪- ౫. ౩- అది- ౧౪. ౪ - చ- ౩- ౪.

(౧౫౬౧.) “యాంయాంతనుమ్”, - “ఇద్వాదిదేవతావిశేషాః తత్తదస్త
ర్యామితయావస్థితస్యభాగవతః తనవశరీరాణి” ఇత్యర్థః.

(౧౫౬౨.) “అహంహిసర్వయజ్ఞానాంభోక్తాచప్రభురేవచ” ఇత్యాదిః-

(౧౫౬౩.) “ప్రభురేవచ” ఇతి సర్వఫలానాంప్రదాతాచేత్యర్థః. [9]

(౧౫౬౪.) యథాచ, “యశ్చైస్త్యమిజ్య సేనిత్యంసర్వదేవమయాచ్యుత”-^౨
“యైస్సృగర్మపరైర్నాథనరైరారాధితోభవాన్-

తేతరస్త్య ఖిలామేతాంమాయామాన్యవిముక్తయే”^౩ ఇతి.

(౧౫౬౫.) “సేతిహాసపురాణేషుసర్వేష్వేవదేవసర్వాణి కర్మాణిస
ర్వేశ్వరారాధనయాపాణి,- [తత్రతత్రప్రపశ్యి తమ్.[10]

(౧౫౬౬.) తైస్త్వైకర్మభిరారాధితఃపురుషోత్తమఃతత్తద్విష్టఫలందదాతి” ఇతి

(౧౫౬౭.) ఏవమేవహి,-

(౧౫౬౮) ౫౨౦౪. అవతారశబ్దావ్యావృత్త్యర్థంవ్యాచక్షే (యాం
యామ్-) ఇతి.

౫౨౦౫. (తను) శబ్దస్యాలపార్థవ్యావృత్త్యర్థమాహ (శరీ[15]
రాణి-) ఇతి.

(౧౫౬౯) ౫౨౦౬. భోక్తృత్వవైశద్యామాహ (అహమ్-) ఇతి.

(౧౫౭౦) ౫౨౦౭. (“ప్రభు”) శబ్దంవ్యాచక్షే (ప్రభుః) ఇతి.

(౧౫౭౧) ౫౨౦౮. శ్రీవిష్ణుపురాణవచనమాహ^౨ (యథాచ-) ఇతి.-

^౩ఏవమ్, కతిపయవచనప్రదర్శనముపలక్షణార్థమ్. [20]

(౧౫౭౨) ౫౨౦౯. అయమర్థస్సర్వవేదశాస్త్రానుమతఇత్యాహ (సేతిహా
స-) ఇతి.-

౫౨౧౦. ఏవంప్రమాణందర్శితమ్.

(౧౫౭౩) ౫౨౧౧. అథ, అయమర్థఉపపన్నఇతిచవదన్, - ఘటకవాక్యశ్చ
దర్శయతి (ఏవమ్-) ఇతి. [25]

౧॥ ౧ - ౯ - ౨౪. ౨॥ ౧ - ౪ - ౫ - ౨౦ - ౯౭. ౩॥ ౧ - ౪ - ౫ - ౩౦ - ౧౬.

మూ-౧-తనుమిత్యన్వాది-౧౨. ౨-అన్యపేక్షార్థాది-౧. ౩-భూతాని-౧. ౪-ఇష్టఫలం.
౨-౪-౫-౧౦.

వ్యా-౧-విగ్రహశబ్ద-౪-౫. ౨-తథా-౯-౧౦. ౩-ఏతత్కృతి-౧. ౪-చ-౯-౧౦౯.

(౧౫౬౮.) సర్వజ్ఞంసర్వశక్తింసర్వేశ్వరంభగవంతం ఇద్వాదిదేవతాన్త
ర్యామిరూపేణ యాగదాన-చూమాదివేదోదితసర్వకర్తృణాం
భోక్తారం సర్వఫలానాంప్రదాతారంభృసర్వాశ్శుభ్రయోవద
న్తి, “చతుర్హోతారోయత్రసంపదంగచ్ఛన్తిదేవైః”^[1] ఇత్యా ^[1]
ద్యౌః,-

(౧౫౬౯.) “చతుర్హోతారః”-యజ్ఞాః, “యత్ర”-పరమాత్మనిదేవేష్వంతర్యా
మితయావస్థితే, “దేవైః”-సంపదం-గచ్ఛన్తి, “దేవైఃసంబంధం
గచ్ఛన్తి” ఇత్యర్థః.

(౧౫౭౦.) అన్తర్యామిరూపేణావస్థితోస్యపరమాత్మనఃశరీరతయావస్థితా
నామిద్వాదీనాంయాగాదిసంబంధఇత్యుక్తంభవతి;-

(౧౫౬౮) ౫౨౧౨. ఆరాధనప్రకారవిశేషఫలవిశేషజ్ఞానవత్తా (సర్వజ్ఞ)ప
దేనవివక్షితా.

౫౨౧౩. (సర్వశక్తిమ్-) ఇతి తత్తత్ఫలదానశక్తిరభిప్రేతా.

౫౨౧౪. (సర్వేశ్వరమ్)- సర్వశేషిణమ్;- అనేనప్రాప్తిరు^[15]
క్తాభవతి.

౫౨౧౫. (“సంప”)చ్ఛబ్దః;-ప్రాప్తివాచీ,-

౫౨౧౬. “పదగతా”² ఇతిహిధాతుః?;-

౫౨౧౭. సంపచ్ఛబ్దస్యావయవా³ర్థః;- అన్వయస్వారస్యానుగు
ణోరూఢ్యాశ్రయేణవ్యాఖ్యాతః. ^[20]

(౧౫౭౦) ౫౨౧౮. *శ్రీగీతాభాష్యే కర్తృణాందేవైస్సంబంధశ్చేదన్తర్యామి
స్థితిః, అత్రకిమిత్యత్రాహ (అన్తర్యామిరూపేణ-) ఇతి.-

౫౨౧౯. “కర్తృభిః, దేవానాంభగవచ్ఛరీరత్వేనపరతన్త్రితయా
సంబంధః;-

౫౨౨౦. స్వాతంత్ర్యేణ“సంబంధఃపరమాత్మనఃపవ” ఇత్యర్థః. ^[25]

౧॥ ఆర-౩-౨౧. ౨॥ ధాతు-చురాదిః. *శ్రీగీ-౭-౨౩- థా.

మూ-౧-నాశ్చప్రదా-౧౨. ౨-తయావస్థితే-౧౦-౧౨. ౩-స్య-౧-స. ౪-ఇద్వాదిదే
వానాయాగా-౧.

వ్యా-౧. ప్రదాన-౪-౫. ౨-భాస్వయ-౯-౧౦. ౩-కీదృశిత్వ-౯-౧౦. ౪-సంబంధః-
౧-స.

(౧౫౭౧.) యథోక్తంభగవతా “భోక్తారంయజ్ఞత పసాంసర్వలోకమహే శ్వరమ్” ఇతి.-

(౧౫౭౨.) తస్మాత్, అగ్న్యదిదేవతాస్త్రామిభూత పరమపురుషారాధనాభూతానిసర్వాణి కర్మాణి, సపచలభిలషిత ప్రదాయా ఇతి,-

(౧౫౭౩.) కిమతాస్మాద్యేణవ్యుత్పత్తిపథదూరవర్తినావాచ్య తయాభ్యుపగతేనకల్పితేనవాప్రయోజనమ్;-

(౧౫౭౪.) ఏవఞ్చ సతిలిజాదేఃకోయవర్ధఃపరిగృహీతోభవతి;-

(౧౫౭౫.) “యజదేవపూజాయామ్” ఇతిదేవతారాధనభూతయాగాదేః ప్రకృత్యర్థస్యకర్తృవ్యాపారసాధ్యతాంవ్యుత్పత్తిసిద్ధాంతి [10] జాదయోభిదధతి” ఇతినకీర్ణదనుపపన్నమ్.-

(౧౫౭౬.) కర్తృవాచినాప్రత్యయానామ్, ప్రకృత్యర్థస్యకర్తృవ్యాపారసంబద్ధప్రకారోహివాచ్యః;-

(౧౫౭౧) ౫౨౨౧. స్వతంత్రతయాసంబద్ధప్రమాణమాహ (యథోక్తమ్-) ఇతి. [15]

(౧౫౭౨) ౫౨౨౨. తతఃకీలప్రస్తుతానుపపత్తిపరిహారస్యేత్యతాహ (తస్మాత్-) ఇతి.-

౫౨౨౩. “పరమపురుషస్యైవఫలప్రదత్వాత్తస్యఫలసాధనత్వం నకల్పమ్;-

౫౨౨౪. వాచ్యాస్మార్వవాదేతస్య వాచ్యత్వమపినకల్పమ్ [20] మ్, వ్యుత్పత్తిసిద్ధత్వాభావాత్” ఇత్యభిప్రాయః.

(౧౫౭౩) ౫౨౨౫. (కిం...ప్రయోజనమ్-) ఇతి.- కిమనుపపత్తిశమనం ప్రయోజనమిత్యర్థః.

(౧౫౭౪) ౫౨౨౬. లిజాద్యర్థంవిశదయితుమాహ (ఏవఞ్చ-) ఇతి.

(౧౫౭౫) ౫౨౨౭. ప్రకృత్యర్థస్యకర్తృవ్యాపారసాధ్యతాభిధానంవివృ [25] త్తోతి (కర్తృవాచినామ్-) ఇతి.-

౧॥ ౧-౫-౨౯. ౨॥ భాతు-భ్యాదిః.

మూ.౧-ఇద్దాదిదేవ-౨-౧౨. ౨-అస్తరాత్మభూత-౪-౫. ౩-రూపాణి-౧-౨-౧౨. ౪-ప్రదఇతి-౧, ప్రదాతేతి-౨-౧౨. ౫-గమేనకల్పేన-౧౨. ౬-తఇతిచేత్ యజ్ఞా -౧౨.

వాన్-౧-పూర్వాదేస్తస్య-౧౦.

(౧౫౭౭.) భూతవర్తమానతాదిమన్యేవదన్తి:-

(౧౫౭౮.) లిజాదయస్తకర్తృవ్యాపారసాధ్యతాంవదన్తి.

(౧౫౭౯.) అపిచ, కామినః కర్తవ్యతయా కర్మవిధాయ, కర్మణో దేవతారాధనయాపతామ్, - తద్వా రేణఫలసిద్ధిశ్చ తత్తత్ కర్మవిధివాక్యాన్యేవదన్తి,-

౫౨౨౮. “కర్తృవాచినఃప్రత్యయాప్రకృత్యర్థస్యకర్తృ వ్యాపారసంబంధప్రకారమభిదధతి;

౫౨౨౯. తత్రలబ్, వర్తమానతయాకర్తృవ్యాపార సంబంధమభిదధే, [10]

౫౨౩౦. భూతతయాలిజాదయః;

౫౨౩౧. కర్తృసాధ్యతయాసంబంధంలిజాదయోభిదధతి;

౫౨౩౨. ఏవమభిధానాత్ లిజాదయప్రకృత్యర్థవైవకర్తృవ్యాపారసంబంధమభిదధతి, నతుప్రకృత్యర్థాతిరిక్తస్య:-

౫౨౩౩. యది, లిజాదయోధాత్వర్థాతిరిక్తస్యకర్తృవ్యాపా^[15]రసాధ్యతామభిదధతి:-

౫౨౩౪. తర్హి, లఢాదయోపిధాత్వర్థాతిరిక్తస్య వర్తమానతా³దికమ్:-

౫౨౩౫. యథా, లఢాదయోధాత్వర్థమాత్రస్య వర్తమానతాదికంవదన్తి, [20]

౫౨౩౬. తథా, (లిజాదయో)పిధాత్వర్థమాత్రస్య (కర్తృవ్యాపారసాధ్యతాంవదన్తి)” ఇత్యర్థః.

౫౨౩౭. ఏవమ్, “ఉపనిషద్వాక్యైస్తోనబృంహణైర్భగవతపవఫలప్రదత్వాన్నాపూర్వక్ ఽప్తిరిత్యుక్తమ్;-

(౧౫౮౦) ౫౨౩౮. ఇదానీంకర్మవిధివాక్యైరేవదేవతానాంఫలప్రదత్వాభిధానాన్నాపూర్వక్ ఽప్తిః” ఇత్యాహ (అపిచ-) ఇతి.

మూ-౧-తద్వారాఫల-౧౨. ౨-సమ్యవశ్య-౧౨.

వ్యా-౧-వైవకర్తృ-౪-౫. ౨-రత్నసంబంధమభి-౪-౫. ౩-దికమభిదధ్యః-౯-౧౦.

౪-అపి-౪-౫న ౫-ప్రదాతృత్వాత్-౧౨. ౬-కర్మగతవాక్యై-౪-౫. ౭-ప్రదాతృత్వాత్-౧౨.

శ్రీమత్తాత్పర్యదీపికాయుక్తవేదార్థసంగ్రహః

- (౧౫౮౦.) “వాయవ్యం శ్వేతమాలభేతభూతికామోవాయు
వతా వాయుమేవస్వేనభాగధేయోనోపధావతిసప్తవైసంభూతింగ
మయితీ”^౧ ఇత్యాదినిః-
- (౧౫౮౧.) నాత్రఫలసిద్ధ్యనుపపత్తిః^౨ కాపిదృశ్యతేఇతి,- [౩]
- (౧౫౮౨.) ఫలసాధనత్వావగతిః^౩ ఔపాదానికీ ఇత్యపిసంక్లృప్తతేః-
- (౧౫౮౩.) “విధ్యపేక్షితంయూగాదేః ఫలసాధనత్వప్రకారమ్,- వాక్యశేష
ఏవబోధయతి” ఇత్యర్థః.

౫౨౩౯. (తత్తత్కర్మవిధివాక్యాన్వేషవదన్తి-) ఇతి.-

౫౨౪౦. “విధినాత్వేక వాక్యత్వాత్ స్తుత్యర్థత్వేనవిధీనాం
స్యః”^౪ ఇతిన్యాయాత్, అర్థవాదవాక్యస్యాపివిధిశేషత
యాతదేక వాక్యత్వమభిప్రేత్య (కర్మవిధివాక్యాన్వే
ష-) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౫౮౦) ౫౨౪౧. వాక్యందర్శయతి (“వాయవ్యమ్”-) ఇతి.

(౧౫౮౧) ౫౨౪౨. “కర్మణోదేవతాద్వారా ఫలప్రదత్వంశ్రోతమితీఫలసా
ధనత్వంవిధ్యాత్మేపసిద్ధమితి వస్తుమయ్యుక్తమ్” ఇత్యా
హ(నాత్ర-) ఇతి.

(౧౫౮౨) ౫౨౪౩. (ఔపాదానికీ).- ఉపాదానప్రమాణసిద్ధా,- విధ్యాత్మేష
సిద్ధేత్యర్థః.

౫౨౪౪. అభిహితాపర్యవసానంశ్రుతాథావత్తిః^౫ “పీనోదేవ [౨^౦]
దత్తోదివానభుక్షే”^౩ ఇతి,-

౫౨౪౫. అభిధానాపర్యవసానమ్ ఉపాదానమితితయోర్ధేదః.

(౧౫౮౩) ౫౨౪౬. “అర్థవాదాదేః స్తుత్యాద్యన్య పరత్వేనస్వార్థేతాత్మ
ర్యాభావాత్, కర్మణాందేవతాద్వారకంఫల సాధన
త్వంసంసంధ్యతి” ఇత్యత్రాహ (విధ్యపేక్షితమ్-) ఇతి.-

౧॥ మీ-౨-౩-గీ-య-సంహి-౨-కా-౧-౧.౨ ॥ మీ-సూ-౧-౨-౭. ౩॥ మీ-సూ-౧-
౧-౪.

మూ-౧-కాచిదపిదృ-౧౨. ౨-ధనత్వాదిప్రకారం-౧.

వ్యా-౧-ప్రేతంకర్మ-౪-గీ. ౨-వస్తుంయ్యుక్తం-౧-౨. ౩-కీతితివా-౯-౧౦. ౪ - తార్థ
పర్య-౯-౧౦. గీ-శ్రుత్యథావత్తిః-౯-౧౦.

(౧౫౮౪.) “తస్మాత్ బ్రాహ్మణాయ నాపగురేత”^౧ ఇత్యత్ర అపగోరణని
పేథవిధిపరవాక్యశేషేనూయమాణమ్ నిషేధ్యస్య అపగోర
ణస్య శతయాతనాపాధనత్వమ్ నిషేధవిధ్యుపయోగి ఇతిహి
స్వీక్రియతే? [5]

(౧౫౮౫.) అత్రపునః, కామినః కర్తవ్యతయా విహితస్యయాగాదేః, కాన్య
స్వగ్రాదిసాధనత్వప్రకారం వాక్యశేషావగతమనా దృత్య, కిమి
త్యుపాదానేనయాగాదేః ఫలసాధనత్వం పరికల్ప్యతే.

౫౨౪౭. “అక్రాశ్చరరాణపదధాతి”^౨ ఇత్యాదిషు “తేజోవై
ఘృతమ్”^౩ ఇతివాక్య శేషావగతస్య విధ్యపేక్షితత్వేన
స్వాధ్యేతాత్పర్యసభ్యవగతమ్,-

౫౨౪౮. “సద్విధీతువాక్యశేషాత్”^౪ ఇత్యాది సూత్రేణ సతి
పన్నపరిత్యాగేనాప్రతిపన్నకల్పనాయోగాత్,-

౫౨౪౯. ఏవమ్, అత్రాపి విధ్యపేక్షితత్వేన దేవతా స్వరూపే
తాత్పర్యమ్ స్తి? ఇత్యభిప్రాయః. [15]

(౧౫౮౪) ౫౨౫౦. అర్థవాదోక్త విధ్యపేక్షితార్థతాత్పర్యాభ్యుపగమే
ఉదాహరణమాహ (తస్మాత్-) ఇతి.

(౧౫౮౫) ౫౨౫౧. తతః కిమిత్యత్రాహ (అత్ర-) ఇతి-

౫౨౫౨. “విధేయవిరోధినః ఫలసాధనత్వ మర్థవాదోక్తం విధ్య
పేక్షితత్వాత్స్వీకృతమ్,- [20]

౫౨౫౩. విధేయస్య ఫలసాధనత్వం విధ్యపేక్షితంతతోవ్యవ్రజ్జ
తయా౨ర్థవాదోక్తం స్వీకార్యమ్,-

౫౨౫౪. తదనాదృత్య (కిమి త్యుపాదానేన) ఫలసాధనత్వక్
స్తి? ఇత్యర్థః.

౧॥ య-మీ-సూ-౩-౪-౧౦. ౨॥ మీ-సూ-౩-౪-౨౯. ౩॥ మీ-సూ-౩-౪-౨౯.

౪॥ మీ-సూ-౩-౪-౨౯.

మూ-౧-పర-౧౨న. ౨-శేషశ్రూయ-౪-౫-౧౦-౧౨. ౩-ణనిషేధస్య అప ౧౨. ౪-
హి-౪-౧౦న.

వ్యా-౧-స్వవాక్యశేషాత్-౧-౨-౩-౯. ఆది-౧న. ౨-ఆథేతాత్పర్యా-౧-౨,
౩-క్షవిధ్యశే-౧-౨. ౪-త్వమపేక్షితం-౪-౫.

- (౧౫౮౬.) * హిరణ్యనిధిమపవర కేనిధాయయాచ తేకోద్రవాద్విలుబ్ధిక్రమణంజనమ్” ఇతి శ్రూయతే, - “తదేతద్యుష్మానుద్యశ్యతే,
(౧౫౮౭.) శతయాతనాసాధనత్వమపినాదృష్టద్వారేణ,-
(౧౫౮౮.) “చోదితాన్యనుతిష్ఠతఃవిహితం కర్తా కుర్వతఃనిద్దితానిచ కుర్వ [1]
తఃసర్వాణిసుఖానిదుఃఖానిచపరమపురుషాను గ్రహానిగ్రహభ్యా
మేవభవన్తి.-
(౧౫౮౯.) “ఏషహ్యేవానన్దయాతి”^౧, “అథసోభయంగతోభవతి”^౨, “అథ
తస్యభయంభవతి”^౩ “భీషాస్తాద్వాతఃపవతే - భీషోదేతినూ
ర్యః-భీషాస్తాదగ్నిశ్చేద్యైశ్చ-మృత్యుధావతిపశ్చమఃఇతి”^౪, -
(౧౫౯౦.) “ఏతస్యవాతురస్య ప్రశాననేగార్ధిసూర్యాచన్ద్రీమసా విధృతా
తిష్ఠతః”^౫ -

(౧౫౯౬) ౫౨౫౫. లోకసిద్ధభాషణాను స్మరణముభేన పరముపాలభతే
 (“హిరణ్యనిధిమ్”-) ఇతి.-

౫౨౫౬. “హిరణ్యనిధింసిహితమయేత్రజ్ఞాఉపర్యుపరిసంభవన్తో
నవిన్దేయః”^౧ ఇతిపరమాత్మనోహిరణ్యనిధిదృష్టాన్తోహి
శ్రౌతః,-

౫౨౫౭. అతః (“హిరణ్యనిధిమపవర కేనిధాయ”-) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౫౯౭) ౫౨౫౮. (శత-) ఇతి.- “అపగోరణాస్య (శతయాతనాసాధనత్వమ
పి)న కల్పాన్యపూర్వ (ద్వారేణ) సంభవతి, - [20]

౫౨౫౯. దేవతాద్వారకత్వశ్రుతేఃకల్పనాయోగాత్” ఇత్యర్థః.

(౧౫౯౮) ౫౨౬౦. కథంతర్హిత్యత్రాహ (చోదితాని-) ఇతి.

(౧౫౯౯) ౫౨౬౧. ఉక్తార్థేశ్రుతిమాహ (“ఏషహి”-) ఇతి.

౧ || తై - ఉ - ఆ - ౮. ౨ || తై - ఆ - ౮. ౩ || తై - ఆ - ౮. ౪ || తై - ఆ - ౮. ౫ ||
బృ - ఉ - ౫ - ౮ - ౯. ౬ || ఛా - ఉ - ౮ - ౩ - ౨ -

మూ - ౧ - ద్రవ్యాదిలుబ్ధిః ౧౨. లిప్తుః - ౧౦. ౨ - యతదేతద్యు - ౧౨. ౩ - చో
దితకర్తాణికుర్వతఃనిద్దితానిచకుర్వతః - ౧.

వ్యా - ౧ - స్య - ౯ - ౧౦౪. ౨ - తేసంభవతి - ౧ - ౨ - ౩.

(౧౫౯౦.) “ఏతస్యవాక్షరస్యప్రశాసనేగార్థిదదతోమనుష్యాః ప్రశంసంతి
యజమానందేవాః దర్శింపితరోన్వాయతాః” ఇత్యాద్యనేక
విధాశ్శ్రితయస్సన్తి.

(౧౫౯౧.) యథోక్తంప్రమిదభాష్యే. [5]

(౧౫౯౩.) “తస్యైజ్ఞయాథావతివాయుః, నద్యః, స్రవన్తి, తేనచక్రతసీమా
నోజలాశయాః, సముద్రాశ్చవమేషవిసర్పితంకుర్వన్తి” ఇతి,

(౧౫౯౪.) “తత్సజ్జలబద్ధనాహీమేలోకానచ్యవన్తేనస్ఫుటన్తేశాసనాను
వర్తినంజ్ఞాత్వారుణ్యాత్, సభగవాన్వర్ధయేతవిద్వాన్ కర్మవ
క్షుః” ఇతిచ. [10]

(౧౫౯౫.) పరమపురుషయాథాత్మ్యజ్ఞానపూర్వకమ్, తదుపాసనాదిఃహి
తక్రూనుష్ఠాయినఃతత్ప్రసాదాత్ తత్ప్రప్తిపర్యంతానిసుఖాని
అభయఞ్చయథాధికారంభవన్తి;

(౧౫౯౬.) తద్జ్ఞానపూర్వకంతదుపాసనాదిఃహితంకర్మకుర్వతోన్మితా
నికుర్వతఃతన్నిగ్రహదేవతవప్రాప్తిపూర్వకాపరిమితమఃఖా [15]
నిభయఞ్చభవన్తి -

(౧౫౯౦) ౫౨౬౨. (“దదతోమనుష్యాఃప్రశంసంతి”) ఇతి, దానస్యప్రశ
స్యత్వంభగవదాజ్ఞయేత్యర్థః.

౫౨౬౩. (“దర్శింపితరోన్వాయతాః”) ఇతి, (దర్శి) శబ్దః, పైతృ
కికర్తృపలక్షణార్థః; [20]

౫౨౬౪. (“అన్వాయతాః”) తత్ప్రసాదః, పితృణాంపైతృక
కర్మణాత్ప్రప్తిర్భగవదాజ్ఞయాశ్చ్యర్థః.

(౧౫౯౧) ౫౨౬౫. వేదవిద్వచనమాహ (యథోక్తమ్) ఇతి.

(౧౫౯౩) ౫౨౬౬. (మేషవిసర్పితమ్), ఉజ్జ్వల్ముఖమ్, జలోన్నతిః;

౫౨౬౭. (జలాశయాః) (సముద్రాః) కృతసీమానవ (మేష [25]
విసర్పితంకుర్వన్తి), నత్వత్పిలజ్ఞితసీమానః” ఇత్యర్థః.

(౧౫౯౫) ౫౨౬౮. ఉక్తార్థభగవద్వచనం దర్శయిష్యమాహ (పరమపురు
ష-) ఇతి.

౧॥ బృ - ఉ - ౫ - ౮ - ౯.

మూ - ౧ - విధాః - ౧ - ౮౪. ౨ - ప్రసవన్తి - ౧౨. ప్రవహన్తి - ౮. ౩ - స
ముద్రాశ్చవమేష - ౧౧ - ౧౨. ౪ - ఇతి - ౧ - ౧౨౪. ౫ - స్వభావాచ్యవర్థ - ౧ -
౧౧ - ౧౨. ౬ - చ - ౪ - ౫ - ౧౦౪. ౭ - తానివచ - ౧ - ౧౦. ౮ - ౧౨.

వ్యా - ౧ - తద్దాన - ౯ - ౧౦. ౨ - దారాధనాత్మకతయే - ౯. ౩ - కర్మణామపి
తర్పగవదా - ౩.

(౧౫౯౭.) యథోక్తంభగవతా:-

(౧౫౯౮.) “నియంతంకురుకర్మత్వంకర్మజ్యాయోహ్యకర్మణః” ౧ ఇత్యాది
నాకృత్స్వంకర్మజ్ఞానపూర్వకమనుష్ఠేయంవిధాయ,

(౧౫౯౯.) “మయినర్వాణికర్మాణిసస్యస్య” ౨ ఇతిసర్వస్యకర్మణఃస్వా [5]
రాధనతామిత్యనాంస్వనియామ్యతాఇప్రతిపాద్య,

(౧౬౦౦.) “యేమేమతమిదం నిత్యమనుతిష్ఠన్తిమానవాః- శ్రద్ధావంతోనసూ
యంతోమచ్యంతేతేపికర్మభిః ॥ యేత్వేతదభ్యసూయంతో నానుతి
స్థన్తిమేమతమ్ - సర్వజ్ఞానవిమూఢాంస్తాన్విద్ధినష్టానచేతసః” ౩
ఇతిస్వాజ్ఞానువర్తినః ప్రశస్యవిపరీతాన్వినిద్య, [10]

(౧౬౦౧.) పునరపిస్వాజ్ఞానుపాలనమకుర్వతామాసుర ప్రకృత్యైర్భావమ
భిధాయాధమాగతీశ్చక్తాః:-

(౧౬౦౨.) “తానహంద్విషతఃక్రూరాన్సంసారేషునరాధమాన్-క్షిపామ్య
జ స్రమశుభానాసురీష్యేవయోగిషు ॥
ఆసురీంయోనిమాపన్నా మూఢా జన్మనిజన్మని-మామప్రా [15]
వైవకౌన్తేయతతోయాన్త్యధమాంగతిమ్” ౪ ఇతి,-

(౧౬౦౩.) “సర్వకర్మాణ్యపినదాకుర్వాణోమద్వ్యపాశ్రయః- మత్ప్రసా
దాదవాస్నోతి శాశ్వతంపదమవ్యయమ్” ౫ ఇతిచస్వాజ్ఞాను
వర్తినాంశాశ్వతంపదఞ్చక్తమ్.

(౧౬౦౪.) అశ్రుతవేదాంతానాంకర్మణిఅశ్రద్ధామాభూత్ ఇతి దేవతాధి [20]
కరణేతినాదాఃకృతాఃకర్మమాత్రేయధాశ్రద్ధాస్యాత్ ఇతి,-

(౧౬౦౪) ౫౨౬౯. (అశ్రుత)ఇతి,- “దేవతాయాంప్రతిపాద్యమానాయాం
కర్మణిశ్రద్ధావైకల్యంస్యాత్;-

౫౨౭౦. తదనుత్పత్తయేకర్మణి శ్రద్ధాజననాయచా (తివాదా
కృతాః),- అతోనతత్రతాత్పర్యమ్;- [25]

౧॥ ౧ - ౩ - ౮. ౨॥ ౧ - ౩ - ౩౦. ౩॥ ౧ - ౩ - ౩౧. ౪॥ ౧ - ౧౬ - ౧౯.

౫॥ ౧ - ౧౮ - ౫౬.

మూ - ౧ - సర్వకర్మణామ్ - ౧. సర్వకర్మణః - ౧౨. ౨ - అప్రాప్యమాన్నివర్తంతే
మృత్యుసంసారవర్షని - మామప్రాప్యప - ౧.

- (౧౬౦౫.) సర్వం ఏకశాస్త్రమితివేదవిత్తిద్ధాంతః;-
 (౧౬౦౬.) తస్యైతస్య పరస్యబ్రహ్మణో నారాయణస్య;-
 (౧౬౦౭.) అపరిచ్ఛేద్యజ్ఞానానందామలత్వస్వరూపవత్,-
 (౧౬౦౮.) జ్ఞానశక్తిబలైశ్వర్యవీర్యతేజఃప్రభృత్యనవధికాతీతయాసంఖ్యే [5]
 యకల్యాణగుణవత్,-

(౧౬౦౯.) స్వసజ్జల్పప్రవర్త్యస్వేతర సనుస్తవిదవిద్వస్తుజాతవత్,-

౫౨౭౧. దేవతానిరపేక్షంకర్తైః పథలదానశక్తమిత్రైశ్చామిత
 యజనసమేవాభిప్రేతమ్”ఇత్యర్థః. [ఇతి-

(౧౬౦౫) ౫౨౭౨. ఏవమవిరోధేననిర్వాహాగివర్థమిత్యత్రాహ(సర్వమ్)

౫౨౭౩. ౩ “ఏకశాస్త్రం భగవద్బోధాయనాద్యభిమతమస్తేకృ
 తమ్,-

౫౨౭౪. తత్రపవరుద్ధార్థప్రతిపాదనే శ్రుతివిరోధాత్ తదనాదర
 ణీయంస్యాత్,-

౫౨౭౫. అవిరోధేనంభవతి,-పిరుద్ధార్థపరత్వేనవ్యాఖ్యానమ్ [15]
 యుక్తమ్”ఇతిభావః:-

౫౨౭౬. ఏవమ్, సర్వవేదాన్త్యభిమతఃసిద్ధాద్ధే వ్యుత్పత్త్యభావ
 నిరాసకృతః.

(౧౬౦౬)- { ౫౨౭౭. అథ, తైరవ్యసభిమతాన్తిత్వవిభూతింసమర్థయతే(త
 (౧౬) } సైతస్య-) ఇత్యాదినా.- [20]

౫౨౭౮. (తస్యైతస్య) ఇతిపదద్వయేన,- బ్రహ్మస్వరూపసిద్ధౌ,-
 తస్యైవ(నారాయణ)త్వేప్రమాణంస్మరితమ్.

౫౨౭౯. (స్వరూప)శబ్దఃస్వరూపనిరూపకధర్మవాచీ.

(౧౬౦౭) ౫౨౮౦. (అపరిచ్ఛేద్య) ఇతిస్వరూపముక్తమ్.

(౧౬౦౮) ౫౨౮౧. (జ్ఞాన-)ఇతిగుణాఉక్తాః. [25]

(౧౬౦౯) ౫౨౮౨. (స్వసజ్జల్ప-)ఇతివిభూతిమత్వముక్తమ్.

మూ - ౧ - వీర్య - ౮ - ౧౦ - ౧౨న. ౨ - గుణగణతావత్ - ౪ - ౫ - ౧౧.

వ్యా - ౧ - కర్మవశల - ౯ - ౧౦. శలసాధనశ - ౪ - ౫. ౨ - అతిశయ - ౧ -

౨న. ౩ - ఐకశాస్త్ర్యం - ౧ - ౨. ౪ - అభిమత - ౧ - ౨న. ౫ - చ - ౪ - ౫న.

- (౧౬౧౦.) స్వాభిమతస్వానురూపైకరూపాదివ్య రూప,-
 (౧౬౧౧.) తమచిత నిరతిశయకల్యాణ వివిధాన నైభూషణ,-
 (౧౬౧౨.) స్వశక్తిసదృశాపరిమితానంతాశ్చర్యనానావిధాయుధ,-
 (౧౬౧౩.) స్వాభిమతస్వానురూపస్వరూపరూపగుణవిభవైశ్వర్యశీలాద్య
 నవధికమహిమమహిమీ,-

౫౨౨౩. స్వరూప తద్గుణ విభూతయః దివ్యరూపాదినాం ప్రా
 మాణిక త్వేదృష్టాంతతయోక్తాః.

౫౨౨౪. దివ్యవిగ్రహాదయస్సాధ్యః- [రూప]శబ్దః.

(౧౬౧౦) ౫౨౨౫. అననురూపేవ్యభిమతిరస్తీతితద్వాద్యవృత్త్యర్థమ్ (అను[10]

౫౨౨౬. హేయప్రత్యసీకత్వం కల్యాణగుణాస్పదత్వం సర్వావ
 స్థస్యావ్యస్తీతి (ఏకరూప)త్వమ్.

(౧౬౧౧) ౫౨౨౭. (తమచిత-) ఇత్యాది (భూషణ) విశేషణమ్.

౫౨౨౮. (కల్యాణ) త్వమ్-అప్రాకృతత్వమ్.

(౧౬౧౨) ౫౨౨౯. (స్వశక్తిసదృశ-) ఇత్యాద్యాయుధవిశేషణమ్. [15]

౫౨౩౦. (అనంతాశ్చర్య) త్వమ్-అత్యంతవిష్కయనీయత్వమ్.

(౧౬౧౩) ౫౨౩౧. (స్వాభిమత-) ఇత్యాది (మహిమీ) విశేషణమ్.

౫౨౩౨. (స్వరూపరూపగుణ-) ఇతి (రూప) తద్గుణేత్యర్థః.

౫౨౩౩. (విశ్వర్యశీల) శబ్దౌ స్వరూపగుణప్రదర్శనార్థా.

౫౨౩౪. స్వరూపస్వభవదనురూపత్వం, “యథాసర్వగతోవి[20]
 స్థుః” ఇత్యవగన్యతే.

౫౨౩౫. విగ్రహస్యతదనురూపత్వమ్, “విష్ణోర్దేహోనురూపాం
 వై” ఇతిజ్ఞాయతే.

౫౨౩౬. (మహిమ) శబ్దః ఉత్కృష్టత్వవాచీ.

౫౨౩౭. (మహిమీ) శబ్దేనలక్ష్మీర్వివక్షితా. [25]

౫౨౩౮. అన్యాసానపితచ్చేష త్వేనసిద్ధిః.

౧||వి-పు-౧-౮-౧౭. ౨|| వి-పు-౧-౯-౧౪౫.

మూ - ౧ - దివ్యరూప- ౮ - ౧౧-స. ౨-స్వరూప-౧స.

వ్యా - ౧ - తద్గుణ - ౩ - స. ౨ - స్వరూపరూప - ౧ - ౨.

(౧౬౧౮.) స్వానురూపకల్యాణజ్ఞాన క్రియాద్యపరిమేయ¹ గుణానంత పరిజనపరిచ్ఛద,-

(౧౬౧౯.) స్వోచితనిఖిలభోగ్యభోగోపకరణా²ద్యనంతఃపరవిభవా³వా⁴జ్ఞమనసగోచరస్వరూపస్వభావదివ్యస్థానా⁵దినిత్యతా⁶నిరవ⁷ద్యతాగోచరాశ్చ సహస్రశశ్శు⁸త్రయస్సన్తిః-

(౧౬౧౮) ౫౨౯౯. (స్వానురూప-) ఇత్యాది (పరిజనపరిచ్ఛద-) విశేషణమ్.

౫౩౦౦. (క్రియా) క్తేజ-ర్యమ్.

౫౩౦౧. (పరిజనా)ః- శేష శేషాశనాదయః.

౫౩౦౨. కథాచికాప్రభృతయః (పరిచ్ఛదా)ః. [10]

(౧౬౧౯) ౫౩౦౩. (స్వోచిత-) ఇత్యాది (పరపర) విశేషణమ్.

౫౩౦౪. (భోగ్య) శబ్దేన సక్త్యన్తనాదిః వివక్షితః.

౫౩౦౫. (భోగోపకరణ) శబ్దేన సక్త్యన్తనాదివినియోగోపయోగభాజనాదయోపివక్షితాః.

౫౩౦౬. (పరిచ్ఛద) శబ్దేన కథాచికాదిస్వరూపేణ భోగోపకర [15]
ణం వివక్షితమ్.

౫౩౦౭. (భోగోపకరణ) శబ్దేన భోగ్యవస్తువినియోగసాధనపదార్థా వివక్షితాః ఇతి భిదా.

౫౩౦౮. (ఆది) శబ్దేన దివ్యోద్భవాదివివక్షితమ్.

౫౩౦౯. (అవాఙ్మనసగోచర)మ్, అపరిచ్ఛేద్యత్వాత్. [20]

౫౩౧౦. (స్వభావ) శబ్దోజ్జ్వల్యమానత్వాదిగుణపరః.

౫౩౧౧. (ఆది) శబ్దేన తత్రతద్వ్యాపారాదయోభిప్రేతాః.

౫౩౧౨. (సహస్రశశ్శు) త్రయస్సన్తి- ఇతి, ప్రత్యక్షశ్రుతయః ఉపబృంహణమూలభూతాఖిలశ్రుతయశ్చాభిప్రేతాః.

(౧౬౧౯) ౫౩౧౩. ఉక్తార్థవిషయాశ్శుశ్రీగుదాహరతి (వేదాహమ్-) ఇతి.

(౧౬౧౯) ౫౩౧౪. మనోమయశబ్దం వ్యాచక్షే (మనోమయః) ఇతి.-

౫౩౧౫. మయత్ప్రత్యయః పామర్యా³ర్థోయమ్ సమ్ప్రదృష్టవోభవతి,-

౫౩౧౬. సంబంధశ్చ గ్రాహ్యగ్రాహకభావః,-

౫౩౧౭. “మనసాతుచిశుద్ధేన” ఇత్యాదిశ్రుతేరిత్యర్థః. [30]

- (౧౬౧౬.) “వేదాహమేతంపురుషంమహాన్తమ్ - ఆదిత్యవర్ణంతమసఃపరస్తాత్” ౧ “యపహోన్తరాదిత్యేహిరణ్మయఃపురుషః... తస్య యథాకప్యాసం పుణ్డరీక మేవమక్షిణీ” ౨ “సయపహోన్తర్మృదయఆకాశః-తస్మిన్నయం పురుషోమనోమయః-అన్మౌతాహి [౩] రణ్మయః” ౩
- (౧౬౧౭.) “మనోమయః” ఇతి.-మనసైవవిశుద్ధేనగృహ్య తేఇత్యర్థః.
- (౧౬౧౮.) “సర్వేనిమేషాజ్ఞిరేవిద్యతఃపురుషాదథ” రేవిద్యద్వణ్ణాత్ పురుషాత్ ఇత్యర్థః.
- (౧౬౧౯.) “నీలతోయదమధ్యస్థావిద్యుల్లేఖేవభాస్వరా”,- ౪ [10]
- (౧౬౨౦.) “మధ్యస్థనీలతోయదావిద్యుల్లేఖేవః-
- (౧౬౨౧.) సేయందహరపుణ్డరీకమధ్యస్థాకాశవర్తినీవహ్నిశిఖా,-
- (౧౬౨౨.) స్వాంతర్నిహితనీలతోయదాభ పరమాత్మస్వరూపాస్వాంతర్నిహితనీలతోయదావిద్యుదివాభాతి” ఇత్యర్థః.
- (౧౬౨౩.) “మనోమయఃపూణశరీరః భారూపస్సత్యసజ్జా ల్యుఃఆకాశాత్సా సర్వకర్తాసర్వకామఃసర్వగతఃసర్వరసః సర్వమిదమ భ్యాత్తో ౭.వాక్యనాదరః” ౬
-
- (౧౬౨౦) ౫౩౧౮. (“నీలతోయద”) ఇత్యాది శ్రుతింవ్యాచక్షే(మధ్యస్థ-) ఇతి.-
౫౩౧౯. (“నీలతోయదమధ్యస్థా”)-ఇతిసమాసోబహువ్రీహిః[20] పూర్వపాతశ్చాన్వయః. [మ] ఇతి.
- (౧౬౨౧) ౫౩౨౦. “అస్యవాక్యస్యకథమయమర్థః” ఇత్యత్రాహ (సేయ ౫౩౨౧. “తస్యమధ్యేవహ్నిశిఖా” ౭ ఇత్యత్రతస్యేతిపదమ్సుషిర పరామర్శిఇత్యర్థః.
- (౧౬౨౨) ౫౩౨౨. (స్వాంతః) ఇతి.- (స్వరూప) శబ్దఃవిగ్రహపరః. [25]
౫౩౨౩. పూర్వాపరపరామర్శాన్నీలతోయదేత్యాదివాక్య స్తోక్తపవార్థః.
- (౧౬౨౩) ౫౩౨౪. (“మనోమయః”) పూర్వపదార్థః. (౧౬౧౭)

౧॥ తై - పు - ౨౦. ౨ ॥ ఛా - ఉ - ౧ - ౬ - ౭. ౩॥ తై - శి - ౬ - ౧. ౪॥ తై - శి - ౧ - ౮. ౫॥ తై - ఉ - ౧౧. ౬॥ ఛా - ఉ - ౩ - ౧౪. ౭॥ తై - నా - ౧౧.

మూ - ౧ - తోయదవిద్యు - ౪ - ౫ - ౮. ౨ - యదవిద్యుదివ - ౪ - ౫ - ౧౨.

- (౧౬౨౪.) “మహారజతంవాసః”^౧ ఇత్యాద్యాః.
 (౧౬౨౫.) “అస్యేశానాజాతోవిష్ణుపత్నీ”^౨ “ప్రీత్యతేలక్ష్మీశ్చపత్న్యా”^౩
 (౧౬౨౬.) “తద్విష్ణోఃపరమంపదం-సదాపశ్యంతిసూరయః”^౪-
 (౧౬౨౭.) “క్షయంతమస్యరజసఃపరాకే”^౫- [5]
 (౧౬౨౮.) “యదేకమవ్యక్తమనంతరూపంశ్వంభరాణంతమసంపరస్తాత్”^౬

౫౩౨౫. (“పాణశరీర”):- శరీరధారకస్యాపిధారకః.

౫౩౨౬. (“భారూప”)-ఇత్యత్రతాత్పర్యమ్.

౫౩౨౭. (“అకాశాత్తా”)-అకాశవత్స్వచ్ఛరూపః;-

౫౩౨౮. “అక్షరమమృరాంతథతే”^౭ ఇత్యుక్తప్రకృత్యంత[10]
 రాశ్చేతివా.

౫౩౨౯. (“సర్వకర్తా”) సర్వంజగద్యస్యకర్తేతిక్రియతఇతికర్తే
 తికర్తృణివృత్పత్తిః. [స్పృధః.

౫౩౩౦. (“సర్వకామః”)-భోగ్యభోగోపకరణాదికామ్యవస్తుస

౫౩౩౧. పవంపదద్వయేనోభయవిభూతిమత్స్వముక్తంభవతి. [15]

౫౩౩౨. (“సర్వగన్ధస్పర్శరసః”) ఇత్యనేనచవిగ్రహసిద్ధిః.

౫౩౩౩. (“అభ్యాత్తః”)-స్వీకృతవాన్.

౫౩౩౪. (“అవాక్”)-అజిల్పకః.

౫౩౩౫. (“అనాదరః”) తృణీకృతసకలజగత్వాదిత్యర్థః.

(౧౬౨౪) ౫౩౩౬. (“మహారజతమ్”)-రాగద్రవ్యవిశేషః తేనరజ్జితం [20]
 మహారజతమ్.

౫౩౩౭. (అద్య) శబ్దేనవత్సమానాశ్శృతయోవివక్షితాః.

(౧౬౨౫) ౫౩౩౮. పత్నీవిషయంప్రమాణమాహ (“అస్య”) ఇతి.

(౧౬౨౬) ౫౩౩౯. స్థానపరిజనాదౌప్రమాణమాహ (“తద్విష్ణోః”) ఇతి.

(౧౬౨౭) ౫౩౪౦. (“క్షయంతమ్”) “క్షీగతినివాసయోః”^౮ ఇతిధాతుః. [25]

(౧౬౨౮) ౫౩౪౧. (“యదేకమ్”) ఇతి. (“అనంతరూపమ్”) ఇతిపదందివ్య
 విగ్రహపరమ్-స్పష్టముపరి.

౧॥బృ-ఉ-౪-౩-౬. ౨॥

౩॥ పు-౨౪. ౪॥ ౪-కా - ౨ - ౨౯. ౫॥

౬॥ తై - నా - ౧ - ౫.

౭॥బ్ర-సూ-౧-౩-౯. ౮॥

వ్యా - ౧ - క్రియతఇతి - ౩ - ౪ - ౫న. ౨ - జల్పకః - ౪ - ౯ - ౧౦. ౩ -
 రజసమ్ - పా. ౪ - మాహారజసమ్ - పా.

(౧౬౨౯.) “యో వేదనిహితంగుహాయాంపరమేవోమన్”^౧ -

(౧౬౩౦.) “యోఅస్యాధ్యక్షుఃపరమేవోమన్”^౨ -

(౧౬౩౧.) “తదేవగూతంతమభవ్యమా ఇదంతదక్షరేపరమేవోమన్”^౩ ఇ

త్యాదిశ్రుతిశతనిశ్చితాయమర్థః.

[5]

(౧౬౩౨.) “తద్విష్ణోఃపరమంపదమ్”^౪ ఇతి,-

(౧౬౩౩.) ‘[విష్ణోః]-పరస్యబ్రహ్మణః- [పరమంపదమ్][సూరయః,-] [స

దా- పశ్యన్తి] ఇతివచనాత్, సర్వకాలదర్శనవస్తవపరిపూర్ణజ్ఞా

నాఃకేచన సన్తి ఇతిజ్ఞాయతే,-

(౧౬౩౪.) యే [సూరయః]- తే [సదాపశ్యన్తి] ఇతివచనవ్యక్తిః.-

[10]

(౧౬౩౫.) యే-[సదాపశ్యన్తి]- తే[సూరయః]- ఇతివా.

(౧౬౩౬.) ఉభయపక్షేష్యనేకవిధానంసంభవతిఇతిచేత్సః.-

(౧౬౩౭.) అప్రాప్తశ్వాత్ సర్వస్య,-సర్వవిశిష్టం^౫ పరమంస్థానంవిధీయతే.-

(౧౬౩౮.) యథోక్తమ్ “తద్గుణాస్తువిధీయేత్అవిభాగాద్విధానార్థేనచేద

స్యేనశిష్టాః”^౬ ఇతి.

[15]

(౧౬౩౩) ౫౩౪౨. “తద్విష్ణోః”^౭ ఇత్యాదిస్థానవిధిః, సూరివిధిః,-సదాద

ర్శనవిధిశ్చేత్యభిప్రేత్య, తత్రచోద్యంపరిహరణ్చవత్స

న్, తత్ప్రతిపన్నమర్థమాహ(పరస్య-) ఇతి. [తః,-

(౧౬౩౪) ౫౩౪౩. “(యేసూరయః) ఇతి^౮ (యచ్చబ్రాహ్మయః) వచనోవ్యక్తికృ

౫౩౪౪. నాతోద్దేశ్యంకిమప్యస్తి,- సర్వాస్థస్యాపాప్రత్వా

త్.

౫౩౪౫. తస్మాత్, ఇయంవచనవ్యక్తిర్నోద్దేశ్యోపాదేయవిభా

గవత్” ఇత్యభిప్రాయేణ (వచనవ్యక్తి) ద్వయముక్తమ్.

(౧౬౩౬) ౫౩౪౬. అనేకార్థవిధానేవాక్యభేదఇతిశబ్ద-తే(ఉభయ-) ఇతి.

(౧౬౩౭) ౫౩౪౭. పరిహరణి(అప్రాప్తశ్వాత్-) ఇతి. [25]

(౧౬౩౮) ౫౩౪౮. విశిష్టవిధౌజైమినీయంసూత్రమాహ(యథోక్తమ్-) ఇతి.

౧॥ తై - ఆ - ౧ - ౧. ౨॥ ఆ-ఆప్త-౭-ప్ర-౭౫. ౩॥ తై - నా-౬-౧-౨. ౪॥ ర-కా-

౨ - ప్ర-౨౯. ౫॥ పూ - మి - ౧ - ౪ - ౯ - ఆ.

మూ - ౧ - విష్ణోః - ౧౪. ౨ - నాద్యాఃకే - ౧ - ౧౨. కేచిత్పై - ౨ - ౪ - ౫.

౩ - స - ౨ - ౪ - ౫ - స. ౪ - పరస్థా - ౪ - ౫. పరమస్థా-౧౦.

వ్యా - ౧ - సూరివిధిః - ౧ - ౩ - ౪౪. ౨ - యత్తచ్చబ్రా - ౩ - ౪ - ౫. ౩ - వ్య

త్యైకృతః - ౧ - ౨. ౪ - విధానేజై - ౯ - ౧౦.

(౧౬౩౯.) యథా “యదాగ్నేయోష్ఠాకపాలః” ఇత్యాదికర్మవిధౌకర్మణో
గుణానాశ్చాప్రాప్తత్వేనసర్వగుణవిశిష్టంకర్మవిధీయతే;-

(౧౬౪౦.) తథా, అత్రాపిసూరిభిస్సదాన్యశ్యత్వేనవిష్టోః పరంస్థానమప్రా
ప్తంప్రతిపాదయతిఇతినకశ్చిద్విరోధః. [5]

(౧౬౪౧.) కరణమన్తాః;-

(౧౬౪౨.) క్రియమాణానువాదినః;-

(౧౬౪౩.) స్తోత్రశస్త్రరూపాః;-

(౧౬౪౪.) జపాదిమపినియుక్తాశ్చ;-

(౧౬౪౫.) ప్రకరణపరితాశ్చప్రకరణపరితాశ్చ;- [10]

(౧౬౩౯) ౫౩౪౯. సూత్రాస్యపిషయవాక్యందర్శయన్, తదర్థం విశదయతి
(యథా) ఇతి.

(౧౬౪౦) ౫౩౫౦. నను “విశిష్టపిథిరస్తు, తథాపిమన్తాణామనుష్ఠేయాధ్య
ప్రకాశకత్వాదత్రాన్యపరత్వేనస్వాధేన తామ్రార్చమితి
సర్వమిదంసంస్కృతమ్” ఇత్యత్రాహ (కరణమన్తాః) ఇతి.

౫౩౫౧. (కరణమన్తాః) - యామాదిసాధనతయావిహితమ
న్తాః; నతుజప్యత్వేనవిహితాః. [త్యాదయః.

(౧౬౪౨) ౫౩౫౨. (క్రియమాణానువాదినః) “బర్హిదేవసదనందామి” ఇ

(౧౬౪౩) ౫౩౫౩. (స్తోత్రమ్) గానవిశిష్టమన్తోచ్ఛార్పణమ్.-

౫౩౫౪. (శస్త్రమ్) - గానరహితమేకశ్రుతిసూక్ష్మాచ్చార
ణమ్.- తద్యుక్తాః ఇత్యర్థః. [20]

(౧౬౪౪) ౫౩౫౫. (జపాదిమపి) ఇతి.- (అది) శబ్దేనలభ్యయనంవివక్షితమ్;-

౫౩౫౬. ఉపాంశుచ్చార్పణం (జపః).

౫౩౫౭. ఉచ్చైర్చుచ్చార్పణమలభ్యయనమ్.

(౧౬౪౫) ౫౩౫౮. మోక్షప్రకరణానభీతత్వాన్నపరస్థానాదౌతామ్రార్చ [25]

మితిచోద్యపరిహారాయ (ప్రకరణపరితాశ్చ) ప్రకరణప
రితాశ్చ- ఇత్యుక్తమ్.-

॥ పూ - మీ - ౧ - ౪ - ౯ - ౨ - ౨. ౨॥ పూ - మీ - ౩ - ౨ - ౨.

మూ - ౧ - పరమస్థా - ౧౨. పరస్థా - ౪ - ౫. పరమస్థా - ౧౦.

వ్యా - ౧ - స్వ - ౧౪. ౨ - తత్రాపి - ౯ - ౧౦. ౩ - జ్ఞాప్యత్వే - ౧ - ౨. ౪ - రూపేణ
చ్చార్పణమ్ - ౩.

(౧౬౪౬.) స్వార్థం సర్వం యథావస్థితమేవ అప్రాప్తమవిరుద్ధం బ్రాహ్మణవత్ బోధయన్తి ఇతి హి వేదికాః?.

(౧౬౪౭.) (ప్రగీతమన్తస్రిసాధ్యగుణిస్తగుణాభిధానంస్తోత్రమ్.

(౧౬౪౮.) అప్రగీతమన్తస్రిసాధ్యగుణిస్తగుణాభిధానంశస్త్రమ్.) [5]

౫౩౫౯. (తద్విష్టోః) ఇత్యాదిప్రతిర్క్తప్రకరణేపరితాపః,-

౫౩౬౦. “అణ్డంభినన్తి” ఇత్యాదిప్రకరణేనుపాల్పః పక్షవ్యభీతత్వాత్.

(౧౬౪౯) ౫౩౬౧. (అప్రాప్తమవిరుద్ధం) ఇతి. సాధకబాధకప్రమాణరహితమిత్యర్థః. [10]

౫౩౬౨. సాధకాన్తరసద్భావే తదనువాదస్సృతః,-

౫౩౬౩. బాధకసద్భావే “అదిత్యాయాపః” ఇత్యాదివాక్యవన్నతత్వప్రపాదకఇతి తదభయవ్యాప్త్యవ్యర్థమ్ (అప్రాప్తమవిరుద్ధం) ఇత్యుక్తమ్.

౫౩౬౪. (కరణమన్తస్రి) శబ్దస్య కర్తృసాధనమన్తస్రిమాత్రప [15]
రత్వేన నాధ్యాహరః,-

౫౩౬౫. అన్యథామన్తాశ్చేత్యధ్యాహరస్సృతః,-

౫౩౬౬. మన్తాశ్చేన్నానుష్ఠేయార్థప్రకాశినః.-

౫౩౬౭. అపితు “బన్ధిర్దేవసదనందామీ” ఇత్యాదయః కేవలతదథాశ్చేత్యుక్తాస్సృతః.- [20]

౫౩౬౮. అన్యేషు స్పృశ్యసిద్ధస్వార్థపరాః (బ్రాహ్మణవత్) విధిభాగవత్ వినియోగభేదేపినస్వార్థపరిత్యాగః;

౫౩౬౯. “విద్యాగార్హపత్యముపతిష్ఠతే సావిత్యాగార్హపత్యముపతిష్ఠతే” ఇత్యత్రవినియోగభేదాత్, - నహిసావిత్యాదేః సవిత్వదేవతాకర్తృవిహారః. [25]

౫౩౭౦. యది, కర్తువిశేషవినియోగస్య మన్తస్య తదేకానుష్ఠేయవరత్వమ్,-

౧॥ సు - ౬ - ౧౧. ౨॥ మీ - సు - ౧ - ౪ - ౧౪ - వి. ౩॥ మీ - సు - ౩ -

౨ - ౨. ౪॥

ము - ౧ - బ్రాహ్మణాదివస్త్రాన్త్యభిధ - ౧. ౨ - హి - ౧ - ౨ - స.

వ్యా - ౧ - అది - ౨౯. వాక్య - ౧౯. ౨ - విరుద్ధస్వార్థ - ౧ - ౨. ౩ - ఇవాక్య

విధి - ౩.

- (౧౬౪౯.) వినియుక్తార్థప్రకాశినాఞ్చ దేవతాదిష్వప్రాప్తావిరుద్ధ గుణవిశేష ప్రతిపాదనంవినియోగానుగుణఃమేవ;- [త్రేః.
(౧౬౫౦.) నేయమ్ శ్రుతిః, - ము క్తజనవిషయా, - తేహంసదాదర్శనానుపప
(౧౬౫౧.) నాపిము క్తప్రవాహవిషయా, - “సదాపశ్యంతి” ఇత్యేకైకకర్తృ
విషయతయా శ్రుతిభిర్జప్రసక్తాత్ -

౫౩౭౧. తస్మి “వేదమేవజపేన్నిత్యంయథా కాలమతద్విత్తిః” ఇ
త్యాదిభిఃకృత్సన్యవేదస్యజపేవినియుక్తత్వాత్, -
౫౩౭౨. బ్రాహ్మణభాగోపివినియుక్తఇతి బ్రాహ్మణమపిస్వా
ర్థేన ప్రమాణంస్యాత్, - [10]
౫౩౭౩. జపమాత్రానుష్ఠేయప్రకాశకంస్యాత్, -
౫౩౭౪. నచతథాభవతి, - శబ్దానాంవృత్తత్వేసిద్ధస్వాధ్యాభిధా
యిత్వంచేత్, -
౫౩౭౫. తత్తేషాన్తేషాపితుల్యమితి బాధకసాధకాభావే మ
న్త్రాన్స్వార్థప్రతిపాదకాపవేత్యర్థః. [15]
(౧౬౪౯) ౫౩౭౬. అనుష్ఠేయార్థప్రకాశకత్వవ్యభిచారిణ్యమాహ (వినియు
క్త-) ఇతి, -
౫౩౭౭. “అనుష్ఠేయార్థప్రకాశతేషామనుష్ఠేయం కర్తవ్యవంవిధ
దేవతాకంభవతీతి, -
౫౩౭౮. కర్మవిశేషణభూతదేవతావిశేషణస్థానపత్నీపరిజ [20]
నాదిప్రతిపాదనంవినియోగాననుగుణమ్” ఇత్యర్థః.
(౧౬౫౦) ౫౩౭౯. నిత్యవిభూతిపరత్వస్థేషేషేషా విషయత్వాదికమా
శబ్దపరిహరతి (నేయమ్-) ఇతి.
(౧౬౫౧) ౫౩౮౦. (నాపి-) ఇతి. - “ఏకైకంసదా దర్శనవన్తోనేక ప్రతీ
తాఃఇతి, (శ్రుతిభిర్జప్రసక్తాత్) - ప్రవాహవిషయ [25]
త్వవ్యయక్తమ్” ఇత్యర్థః.

౧॥ ౪ - కా - ౨ - ౨౯. ౨॥

మూ - ౧ - పాదసంహిది - ౮ - ౯. ౨ - విషంనేయమ్ - ౮ - ౯. ౩ - ఏకకర్తృ
తయాప్రతీతేశ్రుతి - ౧౧.

త్యా - ౧ - శేషస్థాన - ౧ - ౨. ౨ - దశాన్విది - ౯ - ౧౦. ౩ - యోగానుగు - ౯.
౪ - ముక్తవిష - ౧ - ౨.

(౧౬౫౨.) మన్తాగ్రీధవాదగతావ్యధాఃకార్యపర¹త్వేపి సిద్ధ్యనిశ్చయత్వమ్
కింపునః సిద్ధవస్తుస్యేవ తాత్పర్యేవ్యుత్పత్తిసిద్ధిఇతి సర్వముపప
న్నమ్.

(౧౬౫౩.) ననుఃచాత్ర, “తద్విష్ణోఃపరమంపదమ్”^౧ ఇతిపరస్వరూపమేవపర [౬]
మఃపదశబ్దేనాభిధీయతే,-

(౧౬౫౪.) “సమస్తహేయరహితంవిష్ణ్వ్యంపరమంపదమ్”^౨ ఇత్యాదిషు
అవ్యతిరేకదర్శనాత్,-

(౧౬౫౫.) నైవమ్:- “క్షయస్తమస్యరజసఃపరాకే”^౩ “తదక్షరేపరమేవో
మన్”^౪ “యోఅస్యాధ్యక్షుపరమేవోమన్”^౫ “యోవేదనిహి
తంగుహాయాంపరమేవోమన్”^౬ ఇత్యాదిషుపరస్థానస్యైవోద
ర్శనాత్,- “విష్ణోఃపరమంపదమ్”^౧ ఇతివ్యతిరేకనిర్దేశాచ్చ.

(౧౬౫౬.) “విష్ణ్వ్యంపరమంపదమ్”^౨ ఇతివిశేషణాత్ అన్యదపిపరమంప
దంవిద్యతేఇతితేనైవజ్ఞాయతే.

(౧౬౫౭.) ౫౩౮౧. కార్యార్థపవవ్యుత్పత్త్యానవివక్షితసిద్ధితిచేత్తత్రాహ [15]
(మన్తాగ్రీధవాదగతాః) ఇతి.

(౧౬౫౮) ౫౩౮౨. అథాస్తరపరత్వముఖేన చోదయతి (ననుచ-) ఇతి.

(౧౬౫౯) ౫౩౮౩. (అవ్యతిరేకదర్శనాత్-) ఇతి. - “పరమపదశబ్దవాచ్యస్య
భగవత్స్వరూపావ్యతిరేకదర్శనాత్” ఇత్యర్థః.

(౧౬౬౦) ౫౩౮౪. పరిహారతి (నైవమ్-) ఇతి. - [20]

౫౩౮౫. “విలక్షణస్థానస్యప్రమాణాస్తరసిద్ధత్వాదత్రాపి “విష్ణోః”

ఇతి (వ్యతిరేకనిర్దేశాత్) పరమపదశబ్దస్యచస్థానవాచి

త్వవ్యుత్పత్తిఃసంభవాచ్చేదంస్థానపరమ్” ఇత్యర్థః.

(౧౬౬౧) ౫౩౮౬. “(విష్ణ్వ్యంపరమం) ఇతివిశేషణానాంవ్యావర్తకత్వాత్ (వి
ష్ణ్వ్యంపరమం) ఇతివిశేషణేనతద్వ్యావర్త్యతయాన్యస్యా
పికస్యచిత్పరమపదశబ్దవాచ్యత్వంగమ్యతే” ఇత్యర్థః.

౧॥ ౪ - శా - ౨ - ప్ర - ౨౯. ౨॥ ౨ - పు - ౧ - ౨౨ - ౫౩. ౩॥

౪॥ ౨ - ఉ - నా - ౬ - ౧ - ౧. ౫॥ ౨ - అష్ట - ౭ - ప్ర - ౭౫. ౬॥ ౨ - ఆ - ౧ - ౧.

మూ - ౧ - అపి - ౧౦౯. ౨ - అత్ర - ౧ - ౨ - ౯. ౩ - పద - ౧ - ౧౦౯. ౪ -
శరమస్థా - ౧౨. దిశరస్థా - ౨. ౫ - నిర్దేశాత్ - ౧.

వ్యా - ౧ - శరమ - ౧ - ౨౯. ౨ - సత్సావాచ్య - ౩ - ౪ - ౫. ౩ - వృక్షత
యా - ౯ - ౧౦.

(౧౬౫౭.) తదిదం పరస్థానం సూరిభిః సదా దృశ్య త్వేన ప్రతిపాద్యతే.

(౧౬౫౮.) ఏతదుక్తం భవతి:-

(౧౬౫౯.) క్వచిత్ పరస్థానం పరమపదశబ్దేన ప్రతిపాద్యతే:-

(౧౬౬౦.) క్వచిత్ ప్రకృతివియుక్తాత్మస్వరూపమ్:-

[5]

(౧౬౬౧.) క్వచిత్ భగవత్స్వరూపమ్:-

(౧౬౬౨.) “తద్విష్ణోః పరమం పదమ్” ఇతి పరస్థానమ్.

(౧౬౬౩.) “సర్వస్థిత్యంతకాలేషు త్రిదైవం సంప్రవర్తతే గుణ ప్రవృత్త్యా పరమం పదం తస్యా గుణగమహత్” ఇత్యత్ర ప్రకృతివియుక్తాత్మస్వరూపమ్. [వత్స్వరూపమ్. [10]

(౧౬౬౪.) “సమస్తహేయరహితం విష్ణ్వభ్యం పరమం పదమ్” ఇత్యత్ర భగ

(౧౬౫౭) ౫౩౮౭. (తదిదమ్-) ఇతి. “ఏకాన్తినస్స దాబ్రహ్మధ్యాయినో యోగినో హి యే- తేషాంతత్పరమం స్థానం యద్వైపశ్యంతి సూరయః” ఇతి శ్రీవిష్ణుపురాణవచనం స్మారిమ్.

౫౩౮౮. (పరస్థాన) శబ్దేన అస్యా శ్శ్రుతే స్థానపరత్వేన శ్రీవిష్ణుపురాణే వ్యాఖ్యాతత్వాదియం శ్రుతిస్థాన పరేత్యభిప్రాయః.

(౧౬౫౮) ౫౩౮౯. స్థానశబ్దస్య స్వరూపపరత్వమస్మరసమ్, స్మరసార్థవిరోధాభావేహి నాన్వీకార్యమ్:-

౫౩౯౦. “విష్ణ్వభ్యం పరమం పదమ్” ఇత్యత్ర వ్యావర్త్యం [20] నస్థానమ్, [ఇతి.-

౫౩౯౧. అపీతుజీవస్య రూపమిత్యత్రాహ (ఏతదుక్తం భవతి)-

౫౩౯౨. భగవత్స్వరూపాదన్యస్యాపి పరమపద శబ్దవాచ్యత్వం ‘దృష్టమిత్యేతదేవవివక్షితమిత్యర్థః.

(౧౬౬౨) ౫౩౯౩. పరమపదశబ్దస్యార్థత్రయవాచిత్యేపి ప్రయోగందర్శ [25] యతి (తద్విష్ణోః-) ఇతి.

౧॥ ౪ - కా - ౨ - ప్ర - ౨౯. ౨॥ ౩ - పు - ౧ - ౨౩ - ౪౧. ౩॥ ౩ - పు - ౧ - ౨౨ - ౫౩. ౪॥ ౩ - పు - ౧ - ౬ - ౩౮.

మూ - ౧ - పరమం స్థా - ౧౨. పరమస్థా - ౧౦. ౨ - పరమం స్థా - ౧౨. ౩ - చిచ్ఛప్రకృతి - ౧ - ౨ - ౪. ౪ - చిచ్ఛభగ - ౪ - ౫.

వ్యా - ౧ - పరమస్థాన - ౯. ౨ - త్వం స్మర - ౧ - ౨. ౩ - అస్మరసార్థవిరో - ౩ - ౪ - ౫. ౪ - దృష్టమిత్యే - ౪ - ౫.

- (౧౬౬౫.) త్రీణ్యప్యేతానిపరమప్రాప్యత్వేనపరమపదశబ్దేనప్రతిపాద్యతే.
- (౧౬౬౬.) కథంత్రయాణాంపరమప్రాప్యత్వమితిచేత్;-
- (౧౬౬౭.) భగవత్స్వరూపంపరమప్రాప్యత్వాదేవపరమపదమ్;-
- (౧౬౬౮.) ఇతరయోరపిభగవత్ప్రాప్తిగర్భత్వాదేవపరమపదత్వమ్;- [5]
- (౧౬౬౯.) సర్వకర్మవినిర్ముక్తాత్మస్వరూపావాప్తిఃభగవత్ప్రాప్తిగర్భాః-
- (౧౬౭౦.) “తథామేనత్యాగకామాఃఅన్యతాభిధానాః” ఇతిభగవతోగుణగణస్యతిరోధాయకత్వేనఅన్యతశబ్దేనస్వకర్మణఃప్రతిపాదనాత్.
- (౧౬౭౧.) అన్యతరూపతిరోధానంతేతజ్జకర్తేతికథమవగమ్యతేఇతిచేత్;-
-
- (౧౬౬౫) ౫౩౯౮. “త్రిష్వప్యర్థేషు కింశక్తిభేదకౌఽప్తిః;- [10]
౫౩౯౯. తదాకల్పనాగౌరవంస్యాత్;-
౫౪౦౦. కిమేకత్రముఖ్యత్వమన్యత్రముఖ్యత్వమ్?.
౫౪౦౧. తదాప్రత్యక్షానిస్వరస్యమ్;-
౫౪౦౨. సోప్యముఖ్యస్వపరస్వరూపస్యాపివాక్యేప్రతిపాద్యత్వసిద్ధిరిత్యత్రాహ(త్రీణ్యపి) ఇతి. [15]
౫౪౦౩. ఏకావయవశక్త్యాత్రిష్వపిముఖ్యమిత్యర్థః.
- (౧౬౬౬) ౫౪౦౦. అర్థత్రయస్యాపిప్రాప్యత్వంచోద్యపూర్వకముపపాదయతి (కథమ్-)ఇతి.
- (౧౬౬౮) ౫౪౦౧. (ఇతరయోరపిభగవత్ప్రాప్తిగర్భత్వాత్) - భగవత్ప్రాప్తినహితత్వాదిత్యర్థః. [20]
- (౧౬౬౯) ౫౪౦౨. తత్రఅత్వప్రాప్తిగర్భవత్ప్రాప్తిసాహిత్యమాహ(సర్వ-)ఇతి.
౫౪౦౩. “తిరోధాయకసర్వకర్మవినాశేహ్యత్వప్రాప్తిః;-
౫౪౦౪. భగవన్గుణానామపితిరోధాయకంకర్తేతితన్నివృత్తిపూర్వకాత్మప్రాప్తిభగవన్గుణతిరోధాయకనివృత్తే [25]
- రహితావాత్(భగవత్ప్రాప్తి)సిగ్ధ్యతి”ఇత్యర్థః.
- (౧౬౭౧) ౫౪౦౫. (అన్యత) శబ్దస్యకర్మవాచిత్యంకథమితిశబ్దతే (అన్యత-)ఇతి.

౧॥ ఛా-౬-౮-౩-౧.

మూ - ౧ - కర్మబద్ధిని - ౧౦ - ౧౨.

వ్యా-౧- షష్ఠ్యాస్థానీయసామ్యముఖ్య-౯-౧౦. ౨-స్యాప్రాప్య-౩. ౩- ప్రాప్తేస్సత్వేభగ-౩. ౪-ప్రతిబద్ధకాథావాత్-౯-౧౦.

(౧౬౭౨.) “అవిద్యాకర్మసంజ్ఞాన్యాత్మతీయాశక్తిరిష్యతే-

యయాత్మేత్రజ్ఞశక్తిస్సావేష్టితాన్మపసర్వః॥

(౧౬౭౩.) సంసారతాపానఖిలానవాప్నోత్యతిసంతాన్

తయాతిరోహితత్వాచ్చ”^౧ ఇత్యాదివచనాత్

[5]

(౧౬౭౪.) పరస్థానప్రాప్తిరపిభగవాత్ప్రాప్తిగర్భైశ్చైవ ఇతిసువ్యక్తమ్.

(౧౬౭౫.) “క్షయస్తమస్యరజసఃపరాకే”^౨ ఇతిరజశ్శబ్దేనమిగుణాత్మికా ప్ర

కృతిరుచ్యతే, కేవలస్యరజసోనవస్థానాత్,

(౧౬౭౬.) ఇమాంత్రిగుణాత్మికాంప్రకృతిమతిక్రమ్యస్థితేస్థానేక్షయస్తం]వ

సస్తమ్ఇత్యర్థః.

[10]

(౧౬౭౭.) ౫౪౦౬. పరిహరతి(అవిద్యా-)ఇతి-

౫౪౦౭. [అవిద్యా]శబ్దస్యకర్మవాచిత్యేప్రయోగశ్చేవిష్ణుపురా
ణేదర్శితః:-

౫౪౦౮. ఇదమప్యభిప్రేతమ్:-

౫౪౦౯. (“ఋతమ్”)పుణ్యమ్, “ఋతంపిబంతాసుకృతస్యలోకే”^౩
ఇతివచనాత్;-

౫౪౧౦. “ఏవంపుణ్యస్యకర్మణోదూరాగ్రస్థోవాతి”^౪ ఇతి
ప్రకరణే... “అన్యతాదాత్మానంజగుప్సేత్”^౫ ఇతిశ్ర
వణాత్, పాపం (అన్యత)శబ్దవాచ్యమ్, ననుకృతం,-
ననుష్కృతమ్.-

౫౪౧౧. “సర్వేసాప్నావోతోనివర్తంతే”^౬ ఇతిముముక్షుపేక్ష
యా అనిష్టఫలప్రదత్వేనద్వయోరపిపాపశబ్దవాచ్య
త్వాత్ (అన్యత)మితికర్తృచ్యత ఇతి.

(౧౬౭౮) ౫౪౧౨. (పరస్థాన-) ఇతి-అర్చిరాది నాస్థానవిశేషపాప్తిర్భ
గవత్ప్రాప్తిగర్భైశ్చైవ ఇతిసువ్యక్తమ్. [25]

(౧౬౭౯) ౫౪౧౩. ఉదాహృతవాక్యాన్తరంవ్యాచక్షే(క్షయస్తమ్-)ఇతి.-

౧॥ వి-పు-౬-౭-౬౧. ౨॥

౩॥ కఠో - ౩ - ౧. ౪॥ తై-౬-౯.

౫॥ తై-౬-౯. ౬॥

మూ-౧ - ప్రాప్తి-౧-౨ న. ౨- ఆక్రమ్య-౪-౫.

వ్యా-౧-మత్రాభిప్రేతమ్-౧-౨

(౧౬౭౭.) అనేన, త్రిగుణాత్మకాత్ యేత్రజ్ఞః స్యభోగ్యభూతాత్ వస్తుసంపరస్తాత్ విష్ణోర్వాసస్థానమితిగమ్యతే.

(౧౬౭౮.) “వేదాహమేతం పురుషం మహా నైమ్-ఆదిత్యవర్ణంతమసః పరస్తాత్” ఇత్యత్రాపి, తమశ్చజ్ఞేన సైవ ప్రకృతిరుచ్యతే;- [5]

(౧౬౭౯.) కేవలస్య తమసః అనవస్థానాదేవ,-

(౧౬౮౦.) “రజసః పరాకే-క్షయ నైమ్” ఇత్యనేన పకవాక్యత్వాత్;-

(౧౬౮౧.) [తమసః పరస్తాత్]-వన నైమ్ [మహా నైమ్-ఆదిత్యవర్ణం - పురుషం అహం వేద]-ఇత్యయమర్థోపగమ్యతే.

(౧౬౮౨.) “సత్యం జ్ఞానమనంతం బ్రహ్మ - యో వేదనిహితం గుహాయాం” [10] పరమేవోమన్”-²

(౧౬౮౩.) “తదక్ష రేపరమేవోమన్”³ ఇతి,- [మ్యతే.

(౧౬౮౪.) “తత్” స్థానమ్ అవికారరూపం పరమవోమశబ్దాభిధేయమితిచగ

(౧౬౮౫.) “అక్ష రేపరమేవోమన్”³ ఇత్యస్య స్థానస్యాక్షరత్వశ్రవణాత్,-
క్షరరూపాదిత్యమణ్డలాదయః సపరమవోమశబ్దాభిధేయాః.

౫౮౧౪. “క్షినివాసగత్యో”^౪ ఇతి ధాతుః.

౫౮౧౫. (పరాకే)-పరస్తాత్.

(౧౬౭౭) ౫౮౧౬. ఫలితమర్థమాహ (అనేన-) ఇతి.

(౧౬౭౮) ౫౮౧౭. (“వేదాహమ్”-) ఇతి.

(౧౬౮౦) ౫౮౧౮. “అస్మిన్వా క్యేపినివాసశబ్దార్థోమసద్దేయః” ఇత్యా [10]
హ (రజసః) ఇతి.

౫౮౧౯. (పకవాక్యత్వాత్)- పకార్థప్రతిపాదకత్వాత్.

(౧౬౮౨)- ౫౮౨౦. అస్య పరమవోమశబ్దవాచ్యత్వనిర్వికారత్వేదర్యయ
(౧౬౮౪) } తి (సత్యం జ్ఞానమ్-) ఇత్యాది నా;- స్పష్టమ్.

(౧౬౮౫) ౫౮౨౧. వ్యాఖ్యానితేషు వ్యావృత్త్యర్థమాహ (అక్షరే-) ఇతి. [25]

౧॥ పు - సూ - ౨౦. ౨॥ తై - ఆ - ౧ - ౧. ౩॥ తై - నా - ౧ - ౨. ౪॥ ధాతు-
కువాదా.

మూ - ౧ - స్య - ౧ - స. ౨ - స్య - ౨స. ౩ - తం పురుషం - ౮ - ౯. ౪ - అవ్యక్తరూపమ్ - ౨. ౫ - త్యత్ర స్థాన - ౧౨. ౬ - దీనాం సపరమవోమశబ్దాభిధేయత్వమ్ - ౧.

వ్యా. ౧. అర్థ - ౩ - ర - ౫స. ౨ - త్యాదిత్యర్థః - ౩ - ర - ౫. ౩ - తదక్షరే - ౩.

(౧౬౮౬.) “యత్రపూర్వేసాధ్యాస్సన్తిదేవాః”^౧ -

(౧౬౮౭.) “యత్ర ఋషయఃప్రథమజాయేపురాణాః” ఇత్యాదిమచతవ
సూరయః, ఇతిగమ్యతే.

(౧౬౮౮.) “తద్విప్రాసోపివన్యవోజాగృవాంసస్సమిన్ధతే-విష్టోర్యన్ష [9]
రమంపదమ్”² ఇత్యత్రాపి,-

(౧౬౮౯.) [విప్రాసః] - మేధావినః;-

(౧౬౯౦.) [వివన్యవః] - స్తుతీశీలాః;

(౧౬౯౧.) [జాగృవాంసః] - అస్థలితజ్ఞానాః;-

(౧౬౯౨.) తవవాస్థలితజ్ఞానాః [తత్ - విష్టోః - పరమపదం - సదా] స్తువ [10]
స్తః[సమిన్ధతే] ఇత్యర్థః.

(౧౬౯౩.) ౫౪౨౨. (యత్ర-) ఇతి.-

౫౪౨౩. (“యత్రపూర్వే”) ఇత్యత్రయచ్ఛబ్దః పరమపదపరావర్తి,-

౫౪౨౪. తద్దినాకశబ్దేనప్రకృతమ్, “నాస్మాఅకంభవతి”^౪ ఇతి
హిశ్రుతిః; [15]

౫౪౨౫. అతోనాకశబ్దః పరమపద పవముఖ్యార్థః [మేవసన్తః.

(౧౬౯౪.) ౫౪౨౬. (“యత్రఋషయః”-) ఇతి (“ప్రథమజాః”), పూర్వ

(౧౬౯౫.) ౫౪౨౭. (“తద్విప్రాసః”) ఇతి.-

(౧౬౯౬.) ౫౪౨౮. (“విప్రాసః”) ఇతిపదం వ్యాచక్షే (మేధావినః) ఇతి.-

౫౪౨౯. అథర్వణే “విష్ణుక్రాంతంవాసుదేవంవిజానస్విహ” [20]

విప్రత్వం గచ్ఛతే తత్త్వదగ్ధ”^౫ ఇతివచనాత్.

(౧౬౯౭.) ౫౪౩౦. (వివన్యవః-స్తుతీశీలాః) ఇతి.- “పనపణస్తతి వ్యవహార
యోః”^౬ ఇతిధాతుః.

౫౪౩౧. “మహిమానం-వనాయత”^౭ ఇతిశ్రుతిప్రయోగస్సవిష్టః.

౧॥ పు-సూ-౧౮. ౨॥ య-౨-౮౬౦. ౩॥ పు-సూ-౧౪. ౪॥ య-సం-౫-౩-౩౧.

(౧౬౯౩.) ఏతేషాంపరిజనస్థానాదీనామ్,-

(౧౬౯౪.) “సదేవసామ్యేదమగ్రతీత”^౧ ఇత్యత్రజ్ఞాన బలైశ్చైర్వాదిక
ల్యుణగుణగణవత్, పరబ్రహ్మస్వరూపాంతర్యుతత్వాత్;

(౧౬౯౫.) “సదేవ... ఏకమేవాద్వితీయమ్”^౧ ఇతి బ్రహ్మన్తర్భావోవగత్య
వ్యతే.

(౧౬౯౬.) ఏషామపికల్యుణగుణైకదేశత్వాదేవ,-

(౧౬౯౭) ౫౪౩౨. పరమపదస్యాప్యస్థిరత్వ మేకత్వావధారణా దిత్యతా
హ(ఏతేషామ్) ఇతి.-

౫౪౩౩. యథా, కారణవత్స్వంతర్యుతత్వాత్ జ్ఞానాదిగుణా[10]

నామ్ “సదేవ”^౧ ఇద్యాదివాక్యేతేషామభావోన ప్ర
తిపాద్యతే;-

౫౪౩౪. ఏవమ్, నిత్యవిభూతేరపికారణవత్స్వంతర్యుతత్వాత్,-

“సదేవ”^౧ ఇత్యాదివాక్యగతైః “సదేవ... ఏకమేవా
ద్వితీయమ్”^౧ ఇతి శబ్దైః (బ్రహ్మన్తర్భావోవగమ్యతే)-

౫౪౩౫. నిత్యవిభూతివిశిష్టం బ్రహ్మైవావగమ్యత ఇత్యర్థః.

(౧౬౯౮) ౫౪౩౬. కుత ఇత్యత్రాహ (ఏషామపి-) ఇతి.

౫౪౩౭. (కల్యుణగుణైకదేశత్వాత్)- అప్రాకృతవిశేషణైక
దేశత్వాదిత్యర్థః.

౫౪౩౮. (గుణ) శబ్దోవిశేషణవాచీ- [20]

౫౪౩౯. జ్ఞానాదేరపిహి ద్రవ్యత్వే సత్యపిగుణత్వమ్,-

౫౪౪౦. నిత్యవిశేషణ త్వాదేవనిత్యవిభూతి రపితథేత్యర్థః.

౫౪౪౧. విశేషణత్వం ప్రపంచస్యాప్యవిశిష్ట మితితద్వాన్యవృ
త్త్యర్థం (కల్యుణగుణైకదేశత్వాత్) ఇత్యుక్తమ్.

౫౪౪౨. ప్రాకృతోహి ప్రపంచః. [25]

౧॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౧.

మూ-౧-ఆది-౪-౫-౮న. ౨-౫న-౧౨న. ౫న స్యేవపర-౧. ౩-౪తత్వాత్-౧౨. ౪.
బ్రహ్మన్తర్భావో-౮. ౫-౬వ-౧న.

వ్యా-౧-మన్తర్భావోన-౧-౨-౫. ౨-విశేషణవాచీ-౧-౨. విశేషగుణవాచీ-౩.

- (౧౬౯౭.) “సదేవసో మ్యేదమగ్రతీత”^౧ ఇత్యత్ర [ఇదమ్] ఇతి శబ్దస్య కర్తృ
వశ్యభోక్తృవర్గమిత్రతద్భేదగృహీత ప్రపజ్ఞవిషయత్వాచ్చ;-
- (౧౬౯౮.) “సదావశ్య సూరయః”^౨ ఇతి సదాదర్శితేన వతేషాం కర్తృవ
శ్యానస్తర్భావాత్;- [౩]
- (౧౬౯౯.) “అవహతపాచ్చ”^౩ ఇత్యాది “అపిపాసః” ఇత్యస్తేనాస్య
లోపకరణభూతత్వగుణవక్రతి ప్రాకృతతత్సంస్కృతపురుషగతం
హేయస్వభావం సర్వం ప్రతిషిద్ధ్య;-
- (౧౭౦౦.) “సత్యకామః”^౪ ఇత్యస్తేనాస్యభోగ్యభోగోపకరణజాతస్య సర్వ
స్య నిత్యతావ్రతిపాదితా. [౧౦]
- (౧౭౦౧.) సత్యాః కామాః, యస్యాసో సత్యకామః.- కామ్యస్త ఇతి కామాః;-
- (౧౭౦౨.) తేన పరేణ బ్రహ్మణా స్వభోగ్యతదుపకరణాదయః స్వాభిమ
తాః యే కామ్యస్తే తే సత్యానిత్యా ఇత్యర్థః.
- (౧౭౦౩.) అన్యస్య లోపకరణస్యాపి వస్తునః ప్రమాణసంబద్ధయోగ్యత్వేన
త్యపి వికారాస్తదత్వేనాస్థిరత్వాత్, తద్వివరీతం స్థిరత్వమే [౧౫]
షాం “సత్య” పదేనోచ్యతే;-

(౧౬౯౭) ౫౪౪౩ (“సదేవ”) ఇత్యాది, - స్పష్టమ్.

(౧౬౯౯) ౫౪౪౪. (“అవహత”) ఇత్యాది.-

(౧౭౦౧) ౫౪౪౫. “సత్యకామ” శబ్దస్య కథం భోగ్యభోగోపకరణాదివా
చిత్వమిత్యత్రాహ (సత్యాః) ఇతి. [౨౦]

(౧౭౦౩) ౫౪౪౬. ప్రమాణసంబద్ధార్హత్వలక్షణం సత్యత్వం ప్రపజ్ఞస్యా
ప్యస్తీతి తద్వ్యాప్యత్యర్థమాహ (అన్యస్య-) ఇతి.-

౫౪౪౭. (సత్య) త్వన్వివిధమ్, - ప్రమాణసంబద్ధార్హత్వమ్, - అవి
కారిత్వచ్ఛాచ్చ;-

౫౪౪౮. తద్వసత్యత్వం ప్రపజ్ఞస్యనాస్తి, - తదత్రాభి [౨౫]
ప్రేతమిత్యర్థః.

౧॥ ఛా-ఉ-౬-౨-౧, ౨॥ ర-కా-౨-ప్ర-౨౯. ౩॥ ఛా-ఉ-౮-౭-౧.

మూ. ౧-చ-౪-౫-౮-౯. ౨-సర్వలీలో-౧౨, ౩-గుణాశ్చకప్రకృతి-౧౨, ౪-త్యస్తే
న-౧-౨, ౫-సత్య-౧౨, ౬-యేచకామ్యస్తే-౧౦.

వ్యా-౧-మిత్రాహ-౪-౫, ౨-యత్సత్యత్వమ్-౧-౨.

- (౧౭౦౪) “సత్యసంకల్పః” ఇతి, ఏతేషాభ్యోగ్యతమకరణాదిమ సత్యముని
రతిశయేష్వనస్తేషుసత్స్వపి,-
(౧౭౦౫) అపూర్వాణాం అపరిమితానాం అథానామపిసంకల్పమాత్రే
ణసిద్ధింవదతి. [9]
(౧౭౦౬) ఏషాంచభోగోపకరణానాం లీలోపకరణానామ్,-
(౧౭౦౭) చేతనానామ్ అచేతనానామ్,-
(౧౭౦౮) స్థిరాణామ్ అస్థిరాణాఞ్చ,-
(౧౭౦౯) తత్సంకల్పాయ తస్యహవస్థితిప్రవృత్తిభేదాదిసర్వంవదతి
“సత్యసంకల్పః” ఇతి. [10]
(౧౭౧౦) ఇతిహాసపురాణయోః వేదోపబృంహణయోశ్చఅయమర్థః ఉ
చ్యతే:-

- (౧౭౦౪) ౫౪౪౯. (సత్యసంకల్ప) ‘పదంవ్యాచక్షే (సత్య-) ఇతి.
(౧౭౦౬) ౫౪౫౦. అథా నైరమాహ (ఏషాంచ-) ఇతి.
(౧౭౦౭) ౫౪౫౧. (చేతనానామచేతనానాఞ్చ-) ఇతి. [నా]; [15]
౫౪౫౨. ప్రపక్షేప్రకృతపదాధాః (అచేతనా); బద్ధాః (చేత
౫౪౫౩. నిత్యవిభూతౌశుద్ధసత్త్వమ్ (అచేతనమ్); నిత్యాము
క్తాశ్చ (చేతనా).
(౧౭౦౮) ౫౪౫౪. (స్థిరాణామ్ అస్థిరాణాఞ్చ-) ఇతి.-
౫౪౫౫. ప్రపక్షేచిదంశః (స్థిరా); అచిదంశః (అస్థిరా). [20]
౫౪౫౬. నిత్యవిభూతౌవపి లీలావ్యాపారాదయః (స్థిరా);
అన్యత్సర్వం (స్థిరమ్).
(౧౭౦౯) ౫౪౫౭. (తత్సంకల్ప-) ఇతి- (ఆది) శబ్దేనతత్తత్సదార్థధర్మా
ణామపి (తత్సంకల్పాయ తత్త్వమ్) వివక్షితమ్.
(౧౭౧౦) ౫౪౫౮. ఉక్తార్థః అనధీతశాఖాస్వపిప్రతిపాద్యత ఇతిదర్శయి [25]
తుమ్, భూషణాదికణ్ఠోక్తిం దర్శయితుం ఉపబృంహ
ణవచనందర్శయతి (ఇతిహాస-) ఇతి.

౧॥ ఛా-ఉ-౮-౭-౧.

మూ. ౧-భోగాది-౮౦. ౨-అభ్యుపగమ్యతే-౮.

వ్యా-౧-ఇతిపదం-౧. ౨-౪-౫. ౨-౪-౩-౪-౫౯. ౩-దాధానాం-౧-౨.

(౧౭౧౦) “తౌతుమేధావినాదృష్ట్యా వేదేషుపరినిష్ఠితౌ-

వేదోపబృంహణాద్ధాయతావగ్రాహయతప్రభుః”^౧ ఇతి-

(౧౭౧౧) వేదోపబృంహణత యాప్రారభేః శ్రీరామాయణే:-

(౧౭౧౩) “వ్యక్తమేష మహాయోగీపరమాత్మాసనాతనః-

[5]

అనాదిమధ్యనిధనః మహతఃపరమోమహాన్॥

(౧౭౧౪) తమసఃపరమోధా తాశ్శక్తచక్రగదాధరః-

శ్రీవత్సవత్యైఃనిత్యశ్రీః అజయ్యః శాశ్వతో ధృవః”^౨-

(౧౭౧౫) “శరానానావిధాశ్చాపి ధనూరాయతవిగ్రహమ్-

అన్వగచ్ఛంతకాకుత్స్థంసర్వేపురుషవిగ్రహః”^౩-

[10]

(౧౭౧౬) “వివేశవైష్ణవం ధామసశరీరః సహసుగః”^౪:-

(౧౭౧౭) శ్రీమద్వైష్ణవేపురాణే:-

(౧౭౧౮) “సమస్తాశ్చక్తయశ్చైతాః సృపయత్రప్రతిష్ఠితాః-

తద్విశ్వరూపవైరూప్యంరూపమన్యద్ధర్మేహత్”^౫-

(౧౭౧౯) ౫౪౫౯. తత్రశ్రీమద్రామాయణేదర్శయిష్యన్, తస్య కావ్యసా[15]

వ్యబుద్ధివృత్తయే ప్రామాణ్యమాహ (తౌతు-) ఇతి-

౫౪౬౦. కావ్యత్వకల్పకి తోవేదార్థోహి తత్రప్రతిపాదితఃస

ర్వజనబుద్ధ్యారోహణాయః-

౫౪౬౧. యథోక్తంమహాభారతే:-

౫౪౬౨. “విభేతగహనాచ్ఛాస్త్రాన్నరస్త్రీవ్రాదివౌషధాత్-

భారతశ్చాస్త్రసారోయమతఃకావ్యాత్తనాకృతః”^౬ ఇతి.

(౧౭౨౩) ౫౪౬౩. (“వ్యక్తమేష”) ఇత్యాది-

౫౪౬౪. (“అనాదిమధ్యనిధనః”) ఇతిస్వరూపనిత్యత్వమ్.

(౧౭౨౪) ౫౪౬౫. (“శాశ్వతః”) ఇతిగుణవిశిష్టాకారేణనిత్యత్వమ్.

౫౪౬౬. (“ధృవః”) ఇతివిగ్రహావిభూతివిశిష్టాకారేణనిత్యత్వమ్.

౫౪౬౭. (“నిత్యశ్రీః”) ఇతివత్సవిధిః.

(౧౭౨౫) ౫౪౬౮. శ్రీపరాశరవచనమాహ (శ్రీమద్-) ఇతి.

౧॥ రా-పా-౪-౬. ౨॥ రా-య-౧౧౪-౧౪. ౩॥ రా-

౪॥ ఉత్త

౪రా-౧౧౦-౧౨. ౫॥ వి-పు-౫-౭-౨౦. ౬॥

మూ. ౧-కాఠ్యాయార్యే-౧-౧౦. ౨-శ్రీమద్రామాయణే-౨-౪-౫-౧౨.

వ్యా. ౧-నిగమాచ్ఛాస్త్రోత్-౩-౯. ౨-స్త్రీవ్రాదివౌ-౯. ౩-విభూతి-౩-౯.

- (౧౭౧౯.) “మూర్తంబ్రహ్మను హాభాగసర్వబ్రహ్మనుయోహరిః”-
 (౧౭౨౦.) “నిత్యైవైవాహికాత్మా విష్ణుశ్రీరసపాయినీ-
 యథాసర్వగతోవిష్ణుస్తథైవేయద్విజ్ఞోత్తమః”,-
 (౧౭౨౧.) “దేవత్వే దేవదేహీయంను నుష్యత్వే చమానుషీ- [5]
 విష్ణుద్దేహీనురూపాంవైకరోత్యేపాత్మనస్తనుమ్”,³-
 (౧౭౨౨.) “ఏకాన్తినఃసదాబ్రహ్మధ్యాయినోయోగినోహియో-
 తేహంతత్పరమంస్థానంయదైవపశ్యన్తిసూరయః”⁴,-
 (౧౭౨౩.) “కలాముహూర్తాదిమయశ్చ కాలఃసయద్విభూతేఃపరిణామహే-
 తుః”⁵. [10]
 (౧౭౨౪.) మహాభారతేచ:- “దివ్యంస్థానమజరంచా ప్రమేయం దుర్విజ్ఞే-
 యంచాగమైర్దశ్య 'మద్య' గచ్ఛపశ్చోరక్షచాన్యాన్ ప్రవన్నా-
 న్ కల్పేకల్పేజాయమానస్స స్మూర్త్యా”⁶,-
 (౧౭౨౫.) “కాలఃసంపద్యతేతత్త్రినకాలస్తత్రవైప్రభుః”⁷ ఇతి.
 (౧౭౨౬.) పరస్యబ్రహ్మణోరూపవత్స్వంసూత్రకారశ్చవదతి “అంతస్త [15]
 ద్ధర్మోపదేశాత్”⁸ ఇతి.

(౧౭౧౯) ౫౪౬౯. (“మూర్తమ్”) ఇతి.- [మూర్తంబ్రహ్మ] యస్యాస్త్రీస
 (హరిః - సర్వబ్రహ్మమయ) శ్చ.

౫౪౭౦. (బ్రహ్మ) శబ్దః, జీవపరః,-

౫౪౭౧. శుద్ధజీవ స్వరూపం¹ చతచ్ఛేషమిత్యర్థః. [20]

(౧౭౨౦) ౫౪౭౨. శ్రీపత్నీయంప్రమాణమాహ (నిత్యైవ-) ఇతి.

(౧౭౨౧) ౫౪౭౩. పరస్థానే వచనమాహ (ఏకాన్తినః) ఇతి.

(౧౭౨౨) ౫౪౭౪. తస్యనిత్యత్వమాహ (కలా-) ఇతి.

(౧౭౨౩) ౫౪౭౫. మహాభారతవచనమాహ (మహా-) ఇతి.

(౧౭౨౬) ౫౪౭౬. (పరస్య-) ఇతి.- [25]

౧॥ వి-పు-౧-౨౨-౬౩. ౨॥ వి-పు-౧-౮-౧౭. ౩॥ వి-పు-౧-౯-౧౪౫. ౪॥ వి-పు-౧-
 ౬-౩౮. ౫॥ వి-పు-౪-౧-౮౪. ౬॥ భా-మా-౫-౨౭-తాశ్చవత్త్రకోశే. ౭॥
 ౮॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౨౧.

మూ. ౧-మాద్యమ్-౧౦-౧౨.

వ్యా-౧-చ-౯-౯. ౨-పరమస్థా-౯.

(౧౭౨౭). యోసావాదిత్యమణ్డలా న్నర్వరీ,-

(౧౭౨౮). త ప్రకారస్వరగిరివరప్రభః,-

౫౪౭౭. “అన్తస్థర్థోపదేశాత్”^౧ ఇతి సూత్రే నహిరూప
వత్త్వప్రతీయతే;- [5]

(౧౭౨౭)-} ౫౪౭౮. కథంవాతస్యవిలక్షణత్వమ్” ఇతిశబ్దాయామ్, త
(౧౭౪) } ద్విషయ వాక్యార్థ పురస్కరంతదర్థమాహ (యో
సా-)ఇత్యాదినా.-

౫౪౭౯. “య ఏషోన్తరాదిత్యేహిరణ్మయఃపురుషోదృశ్యతే”^౨
ఇత్యాది విషయవాక్యమ్;- [10]

౫౪౮౦. తత్ర “యః” ఇతివ్రసిద్ధవన్ని ద్వేశాత్ ప్రత్యుత్తాప్రత్యక్షస
కలశ్రుతిగతవిశేషణజాతమత్రవివక్షితమితి,-

౫౪౮౧. సర్వశ్రుతిస్మృతీతిహాసపురాణగత విశేషణాన్యత్రో
చ్యతే.-

౫౪౮౨. “యఏషవతస్త్విన్ద్యులేపురుషోయశ్చాయందక్షిణే”^౩ [15]
క్షన్”^౪ ఇతి బృహదారణ్యకే;-

౫౪౮౩. “యఏషవతస్త్విన్ద్యులేర్పిషిపురుషః”^౫ ఇతి తైత్తిరీయ
కేచశ్రవణాత్:-

౫౪౮౪. అత్రాదిత్యశబ్దోమణ్డలవాచీత్యభి పాయేణ (అదిత్య
మణ్డలా న్నర్వరీ) ఇత్యుక్తమ్.- [20]

౫౪౮౫. అదిత్యశబ్దాదుపరి “దిత్యదిత్యాదిత్యపత్యుత్తర పదా
ణ్యః”^౬ ఇతిణ్యప్రత్యయః.

౫౪౮౬. “రుక్మాభంస్వప్నధీగమ్యమ్”^౭ “యదాపశ్యపశ్యతే
రుక్తవర్ణం”^౮ “ప్రతప్తకారస్వరవర్చసంప్రభుమ్”^౯
ఇత్యాదివచనానుసారేణ (తప్తకారస్వరగిరివర) [25]
ప్రభః) ఇత్యుక్తమ్.

౧॥ బ్ర-సూ-౧-౧-౨౧. ౨॥ ఛా-ఉ-౧-౬-౬. ౩॥ బృ-ఉ-౭-౫-౧. ౪॥ తై-సా-౬-౧౩. ౫॥ అష్టా-౪-౧-౮-౫౬॥ మ-ష్ఠ్య-౧౨-౧౨౨. ౬॥ ము-ఉ-౩-౧-౩. ౮॥

౭ వ్యా-౧-౨-ప్రత్యక్ష-౯-స. ౮-మాత్రం-౧-౨-౪-౫. ౩-తేజో-జీతి-౧-౩-౯. ౪-సమప్రభః-౯.

శ్రీమత్సామ్యర్థదీపికాయా క్తవేదార్థసంగ్రహః.

(౧౭౨౯.) సహస్ర్రాంశుశతసహస్రకరణః,-

(౧౭౩౦.) గమ్భీరావృష్ణముద్భూతసుమృష్టనాభరవికరవికసితపుష్కరిక
థా ౭మలా ౭ యతేక్షణః,-

(౧౭౨౯) ౫౮౮౭. “ఆదిత్యవర్ణంతమసంవరస్తాత్” [5]

౫౮౮౮. “దివిసూర్యసహస్రస్యభవేద్యుగవదుత్థితా-
యదిథాస్సదృశీసాస్యాద్భాసస్తస్య మహాత్మనః”^౨ ఇ
త్యాదివచనాత్, (సహస్ర్రాంశుశతసహస్రకరణః) ఇ
త్యుక్తమ్.

౫౮౮౯. ఏవంవిశేషణద్వయేన, భక్తజనభోగ్యత్వమ్ ప్రతికూలదు
రాసదత్వచ్ఛాపవక్షితమ్,-

౫౮౯౦. తద్వప్రభియై కైగుక్తమ్:- “నిత్యానుకూలమనుకూల
స్వణామ్, పరేషాముద్వేజనంతవచతేజఉదాహరన్తి”
^౩ ఇతి.

(౧౭౩౦) ౫౮౯౧. “తస్య యథాకప్యాసంపుష్కరికమేవమక్షిణీ”^౪ ఇత్య [15]
స్యార్థంహృదినిధాయాహ (గమ్భీరావృష్ణః) ఇతి.

౫౮౯౨. అస్య వాక్యస్య వాక్యకారేణ షడధ్యాః పూర్వపక్షత్వేన
సిద్ధాంతత్వేన చోక్తాః,-

౫౮౯౩. తత్ర సిద్ధాంతితార్థత్రయమతోక్తమ్,-

౫౮౯౪. ఇతరార్థత్రయస్య పూర్వపక్షత్వంతస్త్వభావాదే [20]
వాచకతమ్,-

౫౮౯౫. తత్ర పూర్వపక్షానుపన్యాసాదేవతస్యానుపాదేయ
త్వంస్పష్టమ్,

౫౮౯౬. సతస్య పృథక్సైరాసక్రియతేగ్రన్దేషః,-

౫౮౯౭. తస్మాత్, వాక్యకారోక్తేష్వర్థత్రయమత్రవివక్షితమ్.

౫౮౯౮. కేపునాపూర్వపక్షితార్థాః,-

౫౮౯౯. ఉచ్యతే:-

౧॥ పు-సూ-౨౦. ౨॥ ౧-౧౧-౧౨. ౩॥ శ్రీకై-ప్ర-౫౮.౪॥ ఛా-ఉ-౧-
౬-౭.

మూ-౧-సుమృష్టతరనాశ్-౧.

వ్యా-౧-రచ్చక్తమ్-౯-౧౦. ౨-ఇతిస్య-౯౩. ౩-కారైః-౪-౫.
౪-సిద్ధాంత-౩. ౫-గమ్యతే-౫. ౬-పక్షీయాథాః-౧౦.

౫౫౦౦. [కపిః]-ఆదిత్యః-“కపి-చలనే”^౧ ఇతిధాతుః; [యోగః;-
 ౫౫౦౧. కంపిబలీతిచకపిః;-“కపిర్బల స్తి తేజనమ్”^౨ ఇతివైదికప్ర
 ౫౫౦౨. తస్య“అసమ్”-మణ్డలమ్-[కప్యాసమ్];-
 ౫౫౦౩. యథా, ఆదిత్యమణ్డలం, హృదయపుణ్డరీకాచ్ఛాడపాసన[
 స్థానమ్;-
 ౫౫౦౪. ఏవమ్, [అక్షిణీ]అప్య పాసనస్థా నమి త్యేకోర్థః.
 ౫౫౦౫. అయంనోపపద్యతేః - ఉపాస్యస్యేతిషష్ఠ్యంతంపదమ
 ధ్యాహార్యమ్, ఉపాసనస్థానమితిచాధ్యాహార్యమ్;-
 ౫౫౦౬. ఏవంపదద్వయాధ్యాహారః;- [10]
 ౫౫౦౭. సమానవిభక్త్యంతయోః పదయోఃస్వతః ప్రాప్తంసా
 మానాధికరణ్యమ్,-
 ౫౫౦౮. “ఘటఃపటః” ఇతివదర్థ విరోధాభావే, చశబ్దాద్యభావేపి
 స్వతఃప్రాప్తసామానాధికరణ్యపరిత్యాగః ఏకోదోషః;-
 ౫౫౦౯. “పుణ్డరీక”శబ్దస్య గౌణతా,- [15]
 ౫౫౧౦. “పద్మకోశప్రతీకాశంహృదయచ్ఛాప్యధోముఖమ్”^౩ ఇ
 తిశు^౪ తేఃతత్సదృశతచ్ఛబ్దోహిగౌణః;-
 ౫౫౧౧. “హిరణ్యత్కృష్ణార్హిరణ్యకేశః ఆప్రణఖాత్సర్వ ఏవసువ
 ర్ణః”^౫ ఇతి, -దివ్యాగ్నవర్ణన ప్రకరణాననుగుణత్వచ్ఛా;-
 ౫౫౧౨. “యపషోక్షిణిపురుషోదృశ్యతే”^౬ ఇత్యుత్తరత్రాక్షిణీ
 నస్యాభిధాన్యమాన త్వాత్పునరుక్తిశ్చ;-
 ౫౫౧౩. “యపషో న్తరక్షిణిపురుషోదృశ్యతే”^౭ ఇత్యేకస్త్రిన్నక్షి
 ణిఉపాసనవిధానాత్,-
 ౫౫౧౪. “యపషపతస్త్రిన్తన్ద్రలేపురుషోయశ్చాయన్దక్షిణేక్షన్”
^౮ ఇతిబృహదారణ్యకేదక్షిణస్యాగ్నోక్షాడపాసనస్థానత్వవి
 ధానాత్ “అక్షిణీ” ఇతిద్వివచనానుపపత్తిశ్చేతి..

౧॥ ధాతు - భావ - పవ - ఆత్మ. ౨॥ ఆర - ర - ౨౪. ౩॥ తై - నా - ౧౧. ౪॥
 ధా - ఉ - ౧ - ౬ - ౭. ౫॥ ధా - ఉ - ర - ౫ - ౧. ౬॥ ధా - ఉ - ౧ - ౭ - ౫. ౭॥
 బృ - ఉ - ౭ - ౫ - ౧.

వ్యా-౧ - వాఽధ్యాహార్యమ్-౯ - ౧౦. ౨ - తత్సదృశతత్వాదృశ్యోహిగౌణః -
 ౮ - ౧౦.

౫౫౧౫. తస్మాత్, అస్యవాక్య సోపాసనస్థానవిధిపరత్వమను
వపన్నమ్.

౫౫౧౬. [కపిః].-మరగటః.-తస్య[ఆసమ్]పృథ్వీమితి,-

౫౫౧౭. మరగటపృథ్వీసామ్యముచ్యత ఇతి, యత్ తదయు క్తమ్:-

౫౫౧౮. మరగటపృథ్వీ, పుణ్డరీకఞ్చ ఉపమాద్వయమ్!,

౫౫౧౯. ఉత ఏకోపమా!,-

౫౫౨౦. తత్ర ఉపమాద్విత్యమయు క్తమ్:-

౫౫౨౧. స్వతః ప్రాప్తసామానాధికరణ్యపరిత్యాగప్రసక్తాత్;-

౫౫౨౨. క్లాఘ్యార్థతయానిర్వాహే సంభవత్యపి, హీనోప [10]
మాశ్రయణాయోగాచ్చ.

౫౫౨౩. యద్యేకోపమా!,

౫౫౨౪. తథాసతి, మరగటపృథ్వీసదృశపుణ్డరీకసదృశే ఇత్యుక్తం
స్యాత్;-

౫౫౨౫. తదాః, 'కప్యాస' శబ్దస్య గౌణతాస్యాదితి. [15]

౫౫౨౬. "కప్యాసమ్" - ఈషద్వికసితమితియద్యుచ్యేత, త
త్రాథౌచిత్యమస్త్యేవ;

౫౫౨౭. తథాపి, అవయవశక్త్యా రూఢ్యావా ఈషద్వికాసవా
చిత్వం నాస్తీతి తదవ్యయు క్తమితి.

౫౫౨౮. ఏవమర్థత్రయ స్యాప్యనుపపత్తేః, [20]

౫౫౨౯. ఉపపన్నమర్థత్రయం వివక్షితం భగవతా భాష్యకారేణ
(గమ్భీరాఘ్నః) ఇత్యాది.

౫౫౩౦. కంపిబలీతి [కపిః].- ఆదిత్యః, తేన అస్య తేక్షిప్య తేవికా
స్యత ఇతి కప్యాసమ్];

౫౫౩౧. తదాహ వాక్యకారః:- "ఆదిత్యక్షిప్తం వాశ్రీమత్త్వా [25]
న్" ఇతి.

౧॥

౫౫౩౨. తత్ర ఆదిత్యః స్వకిరణేన వికాసయతి; [త్యుక్తమ్.

౫౫౩౩. అతో ఘటకం కిరణమపి స్వీకృత్య (రవికరవికసిత-) ఇ

౫౫౩౪. కంపితీతి [కపిః].-నాశమ్, తస్మిన్నాస్త ఇతి [కప్యాసమ్],

౫౫౩౫. అపవితాదపపద్ధాత్, నాశస్థస్య పుణ్డరీకస్య శోభా [౩]

తిశయోస్తీతి సోత్ర వివక్షితః.

౫౫౩౬. సనాశమప్యన్తాలితమమ్బుజం గ్లానం స్యాదితి తద్వ్యా

వృత్త్యర్థముచ్యతే (సుమ్మప్తనాశ-) ఇతి.

౫౫౩౭. అథాంతరముచ్యతే (గమ్భీరావృష్టముద్భూత-) ఇతి.

౫౫౩౮. కమ్-జలమ్ * అసభువిః" అపి పూర్వకః, [10]

౫౫౩౯. "వష్టివాగురిరల్లోపమవాపోరుపసర్గయోః" అ ఇతి

చనాత్ అపేరత్యోగః,-

౫౫౪౦. [కప్యాసమ్].- సలి లేవిద్యమానమిత్యక్తం భవతి.-

౫౫౪౧. ఏవమ్, వాక్యకారోక్తార్థత్రయకథనేన "తస్య యథాక

ప్యాసం పుణ్డరీకమేవ మక్షిణీ" ఇతి శ్రుతివాక్యం [15]

వ్యాఖ్యాతం భవతి.

౫౫౪౨. "రామకమలపత్రాక్షః" ర "పుణ్డరీకపలాశాభ్యాం వి

ప్రకీర్ణమివోదకమ్" ౫ "ప్రసన్నవదనంచారువర్జ్యవత్రో

పమేతుణమ్" ౬ "త్వత్తకమలపత్రాక్ష" ౭ ఇత్యాదిభిః

వర్జ్యపత్రసావ్యకథనాత్, [20]

౫౫౪౩. పుణ్డరీకస్య దళాభ్యామేవ సావ్యమితి దర్శయితుం (దళ)

శబ్దః ప్రయుక్తః.

౫౫౪౪. యథా, "పుణ్డరీకమేవ మక్షిణీ" ఇత్యుక్తే పుణ్డరీకాదధిక

గుణనివృత్తిగ్భూదితి (అయిత) శబ్దప్రయోగః.

౫౫౪౫. [ఏవమ్] ఇతి సామాన్యేన పుణ్డరీకధర్మే వ్యవహితేష్టేషు [25]

తర్గతదోషాతదేశోమాభూదితి (అమల) శబ్దః.

౧॥ ధాతు-భావ-శా-పర. ౨॥ సి-కౌ-అవ్య-౫౨-పుటమ్. ౩॥ ఛా-ఉ-౧-౬-౭. ౪॥ రా-
గు-౩౫-౮. ౫॥ రా-గు-౩౩-౪. ౬॥ వి-పు-౬-౭-౮౦. ౭॥ గి-
౧౧-౨.

వ్యా-౧-అత్ర ఘటకం-౯-౧౦. ౨-అత్ర త్రుటితాదపిశద్దనాశ-౯-౧౦.
౩-పత్రనిశేషము-౧-౨.

- (౧౭౩౦) సుభూతిలలాటః, - సునాసః, - సుస్థితాధరవిద్రుమః, -
 (౧౭౩౧) సురుచిర కోమళగణ్ధః, -
 (౧౭౩౨) కమ్బుగ్రీవః, -
 (౧౭౩౩) సమున్నతావస్థావిశిష్టమృచారురూపదివ్యకర్ణకిసలయః, - [5]
 (౧౭౩౪) పీనవృత్తాయతభుజః, -
 (౧౭౩౫) చారుతరాతామగ్రతలానురక్తాబ్జలీభిరలంకృతః, - తనుమ
 ధ్యః, - విశాలవక్షస్థలః, -

౫౫౪౬. ఏవమధికగుణాన్వయందోషరాహిత్యజ్ఞాభిప్రేత్యాభి
 యుక్తైరుక్తమ్: - “అదీర్ఘమప్రేమదుఃఖంతుణోజ్జ్వలం
 నచోరమస్తకరణస్యపశ్యతామ్ - అనుజ్జనజ్జనుకథం
 నిదర్శనం వనాద్రినాథస్యవిశాలయోర్ద్వశోః”^౧ ఇతి.

- (౧౭౩౦) ౫౫౪౭. “నారాయణనమస్తేస్తుపుణ్డరీకాయతేజః - సుభూతి
 లలాటసునససుస్థితాధరవిద్రుమః”^౨ ఇతిజితన్తోక్తవిశేష
 శాన్యేవోక్తాః, - (సుభూతిలలాటః) ఇత్యాది^౩నా. [15]

- (౧౭౩౧) ౫౫౪౮. (సురుచిరకోమళగణ్ధః) ఇత్యాదివిశేషశానామపిమూల
 భూతవచనానిభగవచ్ఛాస్త్రపురాణాదిషుద్రష్టవ్యాని

౫౫౪౯. “నుకపోలమ్”^౪ ఇతిపరాశరః.

- (౧౭౩౨) ౫౫౫౦. “కమ్బుగ్రీవోమహాహనుః”^౫ ఇతివచనమభిప్రేత్య (క
 మ్బుగ్రీవః) ఇత్యుక్తమ్. [20]

- (౧౭౩౩) ౫౫౫౧. (కర్ణకిసలయః) - కర్ణపాశః.

- (౧౭౩౪) ౫౫౫౨. (పీనవృత్తాయతభుజః), - “పీనవృత్తాయతభుజశ్రీవత్సకృ
 తలక్షణ”^౬ ఇతిజితన్తావచనమ్.

- (౧౭౩౫) ౫౫౫౩. (విశాలవక్షస్థలః) “మహిమారసోమహేష్వాసః”^౭
 ఇతివచనమ్. [25]

౧॥ శుద్ధర - స్త - ౪౩, ౨॥ ౪ - జి - ౬, ౩॥ వి - పు - ౬ - ౭ - ౮౦, ౪॥ రా -
 బా - ౧ - ౯, ౫॥ ౪ - జి - ౭, ౬॥ రా - బా - ౧ - ౧౦.

మూ - ౧ - శునయనః - ౨, ౨ - విశంబితాశకభారఃకర్ణ - ౧.

వ్యా - ౧ - నీలాద్రి - ౯ - ౧౦, ౨ - నా - ౪ - ౫ - ౯౯.

(౧౭౩౭) సమవిభక్తసర్వాక్షః-

(౧౭౩౮) అనిర్దేశ్యదివ్యరూపసంహననః-

(౧౭౩౯) స్నిగ్ధవర్ణః-

(౧౭౪౦) ప్రబుద్ధపుష్కరీకచారుచరణయుగళః- [5]

(౧౭౪౧) స్వానురూపపీతామృతధరః-

(౧౭౪౨) అమలకిరీట కుండల హార కాస్తుభ కేయూర కటక నూపురోదరబ

ద్ధనాద్యపరిమితాశ్చర్యానందదివ్యభూషణః-

(౧౭౩౭) ౫౫౫౪. (సమవిభక్తసర్వాక్షః)- “సమస్సమవిభక్తాక్షః”^౧
ఇతివచనమ్. [10]

(౧౭౩౮) ౫౫౫౫. (దివ్యరూపసంహననః) ఇతి- “రూపసంహననంలక్ష్మీ
మ్”^౨ ఇతి- [మ,

౫౫౫౬. (రూపసంహనన) న్నామ, సర్వాక్షానాంసంక్షేపాచిత్య

౫౫౫౭. అభిరూపవిరూపానామక్షానాంహిసంక్షేపానోచితః-

౫౫౫౮. సర్వాక్షానామప్యభిరూపత్వాదన్యోన్యసంక్షేపః [15]

సదృశఇతి (సంహనన) శబ్దార్థః.

(౧౭౩౯) ౫౫౫౯. (స్నిగ్ధవర్ణః)- “స్నిగ్ధవర్ణప్రతాపవాన్”^౩ ఇతి.

(౧౭౪౦) ౫౫౬౦. (ప్రబుద్ధపుష్కరీకచారుచరణయుగళః) ఇతి- “త్వత్పద
కమలాదన్యత్”^౪ ఇతి.

(౧౭౪౧) ౫౫౬౧. (స్వానురూపపీతామృతధరః) ఇతి- “తస్యమహార”^౫
జతంవాసః”^౬ ఇతిశ్రుతిః.

(౧౭౪౨) ౫౫౬౨. “ధ్యేయస్సదాసవిత్సమన్తలమధ్యవర్తీ నారాయణస్సర
సిజాసనసన్నివిష్టః

కేయూరవాన్ మకరకుండలవాన్ కిరీటీహారిహిరణ్మయ వ

పుర్ణతత్త్వచక్రః”^౭ ఇత్యాద్యుక్తవిశేషణాన్య [25]

చ్యుతైః- (అమలకిరీట-) ఇతి.-

౧॥ రా - శు - ౩౫ - ౧౬. ౨॥ రా - ఆర - ౧ - ౧౩. ౩॥ రా - శు - ౩౫ -

౧౬. ౪॥ ౧ - జి - ౧౦. ౫॥ బృ - ఉ - ౪ - ౩ - ౬. ౬॥ బృహత్పరాశరమ్ - ౫.

వ్యా - ౧ - సర్వ - ౧ - ౨ - ౯ - ౯. ౭ - ఆది - ౪ - ౫ - ౯.

- (౧౭౪౩.) శక్తివక్రగదాసిశార్ జ్ఞప్రీత్యవనమాలాలబ్ధుః,-
 (౧౭౪౪.) అనవధికాతిశయసౌందర్యాహృతా శేషమనంద్యప్తివృత్తిః,-
 (౧౭౪౫.) లావణ్యామృతపూరితా శేషచరాచరభూతజాతః,-
 (౧౭౪౬.) అత్యద్భుతాచిన్త్యనిత్యయావనః,- [5]
 (౧౭౪౭.) పుష్పహాససుకుమారః,-
 (౧౭౪౮.) పుణ్యగంధవాసితానన్తదిగన్తరాళః,-
 (౧౭౪౯.) త్రైలోక్యక్రమణప్రవృత్తగమ్భీరభావః,
 (౧౭౫౦.) కరుణానురాగ మధురలోచనావలోకితాశ్రితవర్గః,- పురుషవరో
 దృశ్యతే.- [10]
 (౧౭౫౧.) సః,-

౫౫౬౩. (అమల)శబ్దేన అప్రాకృతత్వంవివక్షితమ్.

- (౧౭౪౪) ౫౫౬౪. (అనవధిక-) ఇతి- “రూపాదార్యగుణైఃసంసాంద్యప్తి
 చిత్తావహరిణమ్”^౧ ఇతివచనమ్.

౫౫౬౫. (సౌందర్య)మ్- అవయవశోభా.

[15]

- (౧౭౪౫) ౫౫౬౬. (లావణ్య)మ్- సముదాయశోభా.

- (౧౭౪౬) ౫౫౬౭ (అత్యద్భుత-)ఇతి-యువాకుమారః, “యఃపూర్వాయ
 వేదసేనవీయసే”^౨ ఇతిశ్రుతిః.

- (౧౭౪౭) ౫౫౬౮. (పుష్పహాససుకుమారః)ఇతి- “సాకుమార్యంసువేషతా
 మ్”^౩ ఇతివచనమ్. [20]

- (౧౭౪౮) ౫౫౬౯. (పుణ్యగంధ)ఇతి “సర్వగంధస్సర్వరసః”^౪ “తస్యాన
 సంపత్సమానగంధ”^౫ ఇతి.

- (౧౭౪౯) ౫౫౭౦. (త్రైలోక్య-)ఇతి- “సముద్రభవగామ్భీర్యే”^౬ ఇతి.

- (౧౭౫౦) ౫౫౭౧. (కరుణా-)ఇతి- “కరుణాపూర్ణదృష్టిభ్యాందీనమృతమ
 వలోకయ”^౭ ఇతి. [25]

౫౫౭౨. పవమ్- యపమోన్తరాదిత్యే^౮ ఇత్యాదివాక్యస్వార్థఉ
 క్తః. [(సః) ఇతి.

- (౧౭౫౧) ౫౫౭౩. పతద్విషయస్య *సూత్రస్య ప్రతిజ్ఞాఖండస్వార్థ మాహ

౧॥ రా-అయో-౩-౨౯. ౨॥ అ-అష్ట-౪-౨౯. ౩॥ రా-అర-౧-౧౩. ౪॥
 ఛా-ఉ-౩-౧౪-౪. ౫॥ రా-గు-౩౬-౨౮. ౬॥ రా-బా-౧-౧౭. ౭॥
 ౮-జి-౧౨. ౮॥ ఛా-ఉ-౧-౬-౬. ౯౧-౧-౨౧.

(౧౭౫౨.) నిఖిలజగదుదయవిభవలయలీలః,-

(౧౭౫౩.) నిరస్తసమస్తహేయః, సమస్తకల్యాణగుణనిధిః,-

(౧౭౫౪.) స్వేతరసమస్తవస్తువిలక్షణః,- పరమాత్మా-పరం బ్రహ్మ-నారాయణః" ఇత్యవగమ్యతే. [5]

(౧౭౫౫.) "తద్ధర్మోపదేశాత్",-^౧

(౧౭౫౬.) "సపషసర్వేషాం లోకానాం మీశః సర్వేషాం కామానామ్" ^౨
"సపషసర్వేభ్యః పాష్టభ్య ఉదితః" ^౩ ఇత్యాదిదర్శనాత్,

(౧౭౫౭.) తస్యైతే గుణాః,- "సర్వస్య వశీనర్వస్యే శానః" ^౪ "అపహతపాష్టా విజరః" ఇత్యాది "సత్యసజ్జుః" ^౫ ఇత్యస్తమ్ "విశ్వతః పరమం నిత్యమ్ - విశ్వం నారాయణం హరిమ్" ^౬ "పతం విశ్వస్యా త్తే శ్వరమ్" ^౭ ఇత్యాది వాక్యప్రతిపాదితాః.

(౧౭౫౮ ౫౫౭౪.) (నిఖిలజగత్ -) ఇతి పదేన ఆనందవల్ల్యుక్తజగత్కారణత్వం వివక్షితమ్,

౫౫౭౫. "యశ్చాసా వాదిత్యే" ^౮ ఇతి తత్ర హి జగత్కారణ[15]
ణస్య ఆదిత్యాస్తర్వర్తిత్వముక్తమ్.

(౧౭౫౩) ౫౫౭౬. (నిరస్త-) ఇతి, "సర్వేభ్యః పాష్టభ్య ఉదితః" ^౩ ఇత్యస్య
ర్మో వివక్షితః.

(౧౭౫౪) ౫౫౭౭. హేయప్రతిభటత్వాత్ కల్యాణగుణవత్త్వాచ్చ (స్వేత
రసమస్తవస్తువిలక్షణ-పరమాత్మ - పరంబ్రహ్మ- [20]
నారాయణ) శబ్దాః సామాన్యవిశేషశబ్దాః.

౫౫౭౮. ఏవమ్ సూత్రస్య ప్రతిజ్ఞాఖండో వ్యాఖ్యాతః.

(౧౭౫౫) ౫౫౭౯. కుత ఇత్యత్రాహ ("తద్ధర్మోపదేశాత్"-) ఇతి.

(౧౭౫౬) ౫౫౮౦. తద్వ్యాచక్షే ("సపషః") ఇతి.

౫౫౮౧. సర్వలోకేశ త్యాదిగుణాహి సూత్రాయస్తే,- [ఇతి.- [25]

(౧౭౫౭) ౫౫౮౨. తతః కిం పరమాత్మత్వస్వేత్యత్రాహ (తస్యైతే గుణాః)

౫౫౮౩. (తస్యైతే గుణాః), ... (ఇత్యాది వాక్యప్రతిపాదితాః)

ఇత్యన్వయః.

(౧౭౫౮.) వాక్యకారశ్చైతత్ సుస్పష్టమాహ:-

(౧౭౫౯.) “హిరణ్మయపురుషోద్భవశతే”^౧ ఇతి “ప్రాజ్ఞ స్మర్వాస్తరస్యా త్ - లోక కామేశోపదేశాత్ - తథోదయాత్వాస్తనామ్”^౨ ఇ త్యాదినా. [5]

(౧౭౬౦.) తస్య చరూపస్య అనిత్యతాది, - వాక్యకారేణైవ ప్రతిషిద్ధమ్, -

(౧౭౬౧.) “స్వాద్రూపం కృతకమనుగ్రహార్థమ్”^౩ తచ్చేతసాంబిశ్వర్యాత్”^౪ ఇతి; [రవపక్షంకృత్యా,

(౧౭౬౨.) ఉపాసితరనుగ్రహార్థః పరమపురుషస్య రూపసజ్జహాః ఇతిపూ

(౧౭౬౩.) ౫౫౮౪. (వాక్యకారశ్చైతత్ -) ఇతి. [10]

(౧౭౬౪.) ౫౫౮౫. (“ప్రాజ్ఞ”) శబ్దేన, “బ్రహ్మణా విపశ్చితా”^౫ ఇత్యుక్తం వి పశ్చిత్వము క్తమ్.

౫౫౮౬. (“స్మర్వాస్తర”) శబ్దేన, “అన్యోస్తర ఆత్మానన్దమయః”^౬ ఇత్యుక్తార్థో వివక్షితః. [త్.

౫౫౮౭. (“లోక కామేశోపదేశాత్”) - లోక కామేశోపదేశా

౫౫౮౮. (“తథోదయాత్వాస్తనామ్”) - “సపషసర్వేభ్యః పాప్త్య భ్య ఉదితః”^౭ ఇత్యుక్తాదిత్యర్థః.

౫౫౮౯. ఏవమ్, ఆదిత్యాస్తర్వ ర్తినో రూపవత్త్వాజ్ఞేవత్వమాశ జ్ఞా (రూపస్య) అప్రాకృతత్వాత్పరమాత్మత్వం సిద్ధాంతి తమ్ “అన్తః”^౮ ఇత్యాదిసూత్రే వాక్యకార గ్రహే. [20]

(౧౭౬౦) ౫౫౯౦. రూపస్య అనిత్యత్వప్రాకృతత్వ శబ్దావ్యావృత్త్యర్థ మాహ (తస్య చ -) ఇతి.

(౧౭౬౧) ౫౫౯౧. పూర్వపక్షవాక్యమిదమ్ (“స్వాద్రూపమ్”) ఇత్యాది.

౫౫౯౨. ౧ (“తచ్చేతసామ్”) - ఉపాసకానామ్, (“అనుగ్రహార్థ మ్”) (“బిశ్వర్యాత్”) - స్వతంత్రశక్త్యా, (“రూపం”^౯) కృతకమ్ (“స్యాత్”) ఇత్యర్థః.

(౧౭౬౨) ౫౫౯౩. వాక్యస్వార్థమాహ (ఉపాసితః) ఇతి.

౧॥ ఛా - ఉ - ౧ - ౬ - ౬. ౨॥

౩॥

౪॥ తై - ఆ - ౨ -

౧ - ౨. ౫॥ తై - ఆ - ౨ - ౫ - ౨. ౬॥ ఛా - ఉ - ౧ - ౬ - ౭. ౭॥ బ్ర - సూ - ౧ - ౧ - ౨౦.

మూ. ౧ - స్వాత్తద్రూపం - ౧౧ - ౧౨. ౨ - తచ్చేతసానాం - ౮ - ౧౨.

వ్యా. ౧ - గ్రహేరుపాస్యస్యానిత్య - ౯ - ౧౦. ౨ - తచ్చేతసానామ్ - ౯ - ౧౦.

- (౧౭౬౩.) “రూపంవాఽతీర్ణ్రియమన్తఃకరణప్రత్యక్షనిర్దేశాత్” ఇతి,-
 (౧౭౬౪.) యథా, జ్ఞానాదయఃపరస్యబ్రహ్మణఃస్వరూపతయానిర్దేశాత్
 స్వరూపభూతాగుణాః;
 (౧౭౬౫.) తథా, ఇదమపిరూపమ్, శ్రుత్యా స్వరూపతయానిర్దేశాత్ స్వ [5]
 రూపభూతమిత్యర్థః.
 (౧౭౬౬.) భాష్యకారేణైతద్వ్యాఖ్యాతమ్:-
 (౧౭౬౭.) “అజ్ఞానైవవిశ్వసృజోరూపమ్,-
 (౧౭౬౮.) తత్తునచతుషాగ్రాహ్యమ్, మనసాత్పకలుషేణసాధనాన్తరవ
 తాగృహ్యతే;- [తేః; [10]
 (౧౭౬౯.) నచతుషాగృహ్యతే, నాపివాచా, మనసాతువిశుద్ధేన” ఇతిశ్రు
 (౧౭౭౦.) నహ్యరూపాయాదేవతాయా రూపముపదిశ్యతే,-
 (౧౭౭౧.) యథాభూతవాదిహిశాన్త్రమ్;-

(౧౭౬౩) ౫౫౯౪. (“రూపంవా”-) ఇత్యాదిసిద్ధాంతవాక్యమ్.

(౧౭౬౪) ౫౫౯౫. తత్తత్పర్యమాహ (యథా-) ఇతి. [15]

౫౫౯౬. (స్వరూపతయా)- స్వరూపనిరూపకధర్మతయా, స్వా
 భావికత్వేనేత్యర్థః.

(౧౭౬౬) ౫౫౯౭. ప్రమిదాచార్యైర్వాఽఖ్యాతమిత్వాహ (భాష్య-) ఇతి.

(౧౭౬౭) ౫౫౯౮. (“అజ్ఞానా”)- అవ్యవధానేన, స్వాభావకమిత్యర్థః.

(౧౭౬౮) ౫౫౯౯. ఐర్వ్రజాలికవస్తువత్ మాయాకృతమితీశచాగ్రాహ్య [20]

వృత్త్యర్థమాహ (“తత్తు”-) ఇతి.-

౫౬౦౦. మిథ్యాభూతంచ ప్లేద్వియగ్రాహ్యమ్, అచుష్టకరణ

గ్రాహ్యత్వశ్రవణాత్పరమార్థభూతమిత్యభిప్రాయః.

(౧౭౭౦) ౫౬౦౧. పారమార్థ్యమేవోపపాదయతి (“నహి”-) ఇతి.

(౧౭౭౧) ౫౬౦౨. అరూపాయాః రూపోపదేశశకధమిత్యత్రాహ (“య [25]

థాభూతవాది”-) ఇతి.-

(౧౭౭౨) “మహారజతంవాసః”^౧ “వేదాహమేతంపురుషంమహాన్తమ్- ఆది
త్యవర్ణస్తమసఃపరస్తాత్”^౨ ఇతిప్రకరణాన్తరనిర్దేశాచ్చసాక్షి
ణః” ఇత్యాదినా.

(౧౭౭౩) “హిరణ్మయఇతిరూపసామాన్యాత్-చస్త్రముఖవత్”^౩, - [5]

(౧౭౭౪) “నమయడత్రవికారమాదాయప్రయుజ్యతే- అనారభ్యత్వాదా
త్తనః”^౪ ఇతి.

(౧౭౭౫) యథా, జ్ఞానాదికల్యాణగుణానన్త్యనిర్దేశాత్, అపరిమితకల్యా
ణగుణవిశిష్టంపరంబ్రహ్మేత్యవగమ్యతే;

(౧౭౭౬) ఏవమ్, “ఆదిత్యవర్ణమ్”^౫ “పురుషమ్”^౬ ఇత్యాదినిర్దేశాత్, - [10]

(౧౭౭౭) స్వాభిమతస్వానురూపకల్యాణతమరూపః,-

(౧౭౭౮) ౫౬౦౩. (“వేదాహమేతమ్”) ఇత్యాది- (“ఆదిత్యవర్ణమ్”) ఇ
తివదేతాత్పర్యమ్. [స్వయః.

౫౬౦౪. (ఇత్యాదినా) (భాష్యకారేణ... వ్యాఖ్యాతమ్) ఇత్య

(౧౭౭౯) ౫౬౦౫. (“హిరణ్మయః”) ఇతివికారవాచితబ్రహ్మత్రవణాత్కృతకం
రూపమితిజ్ఞానావ్యావృత్త్యర్థంవాక్యమాహ (“హి
రణ్మయః”) ఇతి.

౫౬౦౬. (“రూప”) మ- బ్రహ్మల్యమ్.

(౧౭౮౦) ౫౬౦౭. తస్యభాష్యగ్రన్థమాహ (“నమయడత్ర”) ఇతి.

౫౬౦౮. (“వికారమాదాయ”) - వికారార్థమస్తీకృత్య. [20]

౫౬౦౯. (“అనారభ్యత్వాదాత్తనః”) ఇతి- విగ్రహవిశిష్టస్వా
త్తనః (అనారభ్యత్వా) దిత్యర్థః.

(౧౭౮౧) ౫౬౧౦. పూర్వమ్ (“రూపంవాన్తీర్థ్రియమ్”) ఇత్యాదివాక్యో
పాదానేనజ్యోతిహేణోక్తమర్థంభాష్యగ్రన్థానన్తరంవి
స్తరేణాహ (“యథా”) ఇతి. [25]

(౧౭౮౨) ౫౬౧౧. (కల్యాణతమరూపః) ఇత్యనేన, “తత్రేకల్యాణతమం
రూపంపశ్యామి”^౭ ఇతిశ్రుతిస్సాన్నిరితా.

(౧౭౭౮.) పరబ్రహ్మభూతః పురుషోత్తమోనారాయణఇతిజ్ఞాయతే.

(౧౭౭౯.) తథా, “అస్యేశానా”^౧, “హీశ్చ తేలక్ష్మీశ్చ”^౨, “సదావశ్యన్తి సూరయః”^౩, “తమసంపరస్తాత్”^౪, “క్షయస్తమస్యరజసంపరాకే”^౫ ఇత్యాదినా, పత్నీపరిజనస్థానాదీనాం నిర్దేశాదేవతత్వైవసన్తీత్యవగమ్యతే;

(౧౭౮౦.) యథాహభాష్యకారః: “యథాభూతవాదిహిశాస్త్రమ్”^౬ ఇతి.

(౧౭౮౧.) ఏతదుక్తంభవతి:-

(౧౭౭౮) ౫౬౧౨. “అదిత్యవర్ణమ్”^౭ ఇతిశ్రుతిఃపురుషవిషయా,

౫౬౧౩. అతః, (పురుషోత్తమ) శబ్దః.

[10]

౫౬౧౪. సపవబ్రహ్మేతిదర్శయితుం (పరబ్రహ్మ) శబ్దః.

౫౬౧౫. విశేషవాచీ (నారాయణ) శబ్దః.

౫౬౧౬. యథా, జ్ఞానాదికల్యాణగుణాః ప్రామాణికత్వాదభ్యుపగమ్యన్తే,

౫౬౧౭. తథా, రూపమపి ప్రామాణికత్వాదక్షీకార్యమిత్యర్థః.^[15]

(౧౭౭౯) ౫౬౧౮. ఏవమ్, “వాక్యకారభాష్యకారగ్రన్థయోఃదివ్యరూపసమర్థనమ్, - పత్నీపరిజనాదేరపిప్రదర్శనార్థమ్ తుల్యన్తాయత్వాత్” ఇత్యభిప్రేత్యాహ (తథా-) ఇతి.

(౧౭౮౦) ౫౬౧౯. కథంతత్రావగతమిత్యత్రాహ (యథా-) ఇతి.

(౧౭౮౧) ౫౬౨౦. “ప్రామాణికత్వాద్గుణాభ్యుపగమవత్ రూపమభ్యుపగమ్యతే”^[20] ఏతవ్యమితిహ్యుక్తమ్?,-

౫౬౨౧. తస్మి, గుణానపివయం నాభ్యుపగచ్ఛామః” ఇత్యత్రాహ (ఏతదుక్తంభవతి-) ఇతి:-

౫౬౨౨. “ప్రమాణసిద్ధత్వాద్భక్తిహృణస్వరూపమభ్యుపగమ్యతే,

౫౬౨౩. సర్వజ్ఞత్వసర్వశక్తిత్వవిశ్వావభాసకత్వాదిసద్గుణాశ్చైవగన్తవ్యాః ప్రామాణికత్వావిశేషాత్,

౫౬౨౪. తథారూపపరిజనాదీన్యపి” ఇత్యర్థః.

౧॥య-౩-౪-౭-౩౯. ౨॥ పు-సూ-౨౪. ౩॥ ౪కా-౨-౨౯. ౪॥ పు-సూ-

౨౦. ౫॥

౬॥

మూ - ౧ - నా - ౧ - ౧౧ - స. ౨ - తత్త్వ - ౧౨ - స. ౩ - తథాహ - ౧.

వ్యా. ౧ - శబ్దవాచ్యస్స ఏవ - ౩ - ౪ - ౫. ౨ - పగన్తవ్యత్ - ౨. ౩ - హి - ౯ - స.

(౧౭౮౨) యథా, “సత్యంజ్ఞానమనంత్రప్రహ్ను”^౧ ఇతి నిర్దేశాత్, పరమాత్మస్వరూపమ్, సమస్తహేయప్రత్యసీకానంతైకతానతయా^౨ పరిచ్ఛేద్యతయాచసకలేతరవిలక్షణమ్;-

(౧౭౮౩.) తథా, “యస్సర్వజ్ఞస్సర్వవిత్”^౩ “పరాస్యశక్తిర్వివిధైవశూయతే స్వాభావికీజ్ఞానబలక్రియాచ”^౪ “తమేవభాన్తమనుభాతి సర్వంతస్యభాసాసర్వమిదంవిభాతి”^౫ ఇత్యాదినిర్దేశాత్,

(౧౭౮౪.) నిరతిశయాసంఖ్యేయాశ్చగుణాఃసకలేతరవిలక్షణాః:-

(౧౭౮౫.) తథా, “ఆదిత్యవర్ణమ్”^౬ ఇత్యాదినిర్దేశాత్, రూపపరిజనస్థానాదయశ్చసకలేతరవిలక్షణాః, స్వాసాధారణాః, అనిర్దేశ్యస్వ [10] రూపస్యభావాఃఇతి.

(౧౭౮౬.) వేదాః ప్రమాణశ్చేత్,

(౧౭౮౭) ౫౬౨౫. (సకలేతరవిలక్షణాః) ఇత్యనేన ప్రకృతిప్రాకృతవైలక్షణ్యమ్.

౫౬౨౬. ప్రాకృతేషుపదార్థేషుచతుర్ముఖానీనామవ్యభిమా^[15] నోస్తీతితద్వ్యావృత్త్యర్థమ్ (స్వాసాధారణాః) ఇత్యుక్తమ్.

౫౬౨౭. ఇయత్తారాహిత్యమ్, బౌద్ధజ్వల్యాదిగుణోత్పన్నత్వ(అనిర్దేశ్య-) ఇత్యాదిపదేనోక్తమ్.

౫౬౨౮. తత్రతాయమపిచోద్యపరిహారఃఅథాత్పిద్యః:- [20]

౫౬౨౯. “రూపస్యభోగ్యతమత్వేస్వరూపస్యనిరతిశయభోగ్యత్వవైకల్యంస్యాత్” ఇతిచేన్న:-

౫౬౩౦. “స్వరూపస్యభోగ్యతమత్వమ్, స్వసమ్బద్ధినోపిభోగ్యతమత్వావహమితి, స్వరూపభోగ్యత్వపూర్తిరేవ” ఇతి.

(౧౭౮౮) ౫౬౩౧. అర్థవాదాదేస్సన్విర్ధేతాత్పర్యాభావాత్ బ్రహ్మ^[25] స్వరూపమపినాభ్యవగతమితిపూర్వమీమాంసకశక్తాయామాహ(వేదాఃప్రమాణశ్చేత్-) ఇతి.

౧॥ త్రై - ఆ - ౧ - ౧. ౨॥ ము - ఉ - ౨ - ౨ - ౨. ౩॥ శ్వే - ఉ - ౬. ౪॥ క - ఉ - ౨ - ౫ - ౧౫. ౫॥ పు - సూ - ౨౦.

- (౧౭౮౭.) విధ్యర్థవాదమస్త్రగతంసర్వం అపూర్వమ విరుద్ధమర్థజాతం
యథావస్థితమేవబోధయన్తి.
- (౧౭౮౮.) ప్రామాణ్యఞ్చవేదానామ్, “బౌద్ధత్వికస్తశబ్దస్యార్థేన సమ్మ
న్దః” ఇత్యుక్తమ్; [5]
- (౧౭౮౯.) యథా, అగ్నిజలాదీనాంబౌద్ధ్యాదిశక్తియోగస్సాన్వభావికః;
- (౧౭౯౦.) యథాచ, చతురాదీనామిన్ద్రియాణాంబుద్ధివిశేషజననశక్తిః
స్వాభావికీ;
- (౧౭౯౧.) తథా, శబ్దస్యాపిబోధకత్వశక్తిస్సాన్వభావికీ.
- (౧౭౯౨.) నచ, “హస్తచేష్టాదివత్ సజ్జేతమూలంశబ్దస్యబోధకత్వ [10]
మ్” ఇతివక్తుంశక్యమ్,-
- (౧౭౯౩.) అనాద్యసుస్థానావిచ్ఛేదేపిసజ్జేతమత్యపురుషాజ్ఞానాత్ యా
నిసజ్జేతమూలాని, తానిసర్వాణిసాక్షాద్వాపరంపరయావా
జ్ఞాయన్తే.

- (౧౭౯౪) ౫౬౩౨. (అపూర్వావిరుద్ధ) శబ్దాభ్యాంసాధకబాధకాభావో [15]
భిప్రేతః.
- (౧౭౯౫) ౫౬౩౩. (ప్రామాణ్యఞ్చ -) ఇతి.-*చోదనాసూత్రేఅవధార
ణద్వయమస్తి “చోదనైవప్రమాణమ్, ప్రమాణమేవచో
దనా” ఇతి,-
౫౬౩౪. ప్రథమావధారణం*ప్రత్యక్షసూత్రేఉపపాదితమ్; [20]
౫౬౩౫. ద్వితీయావధారణమ్బౌద్ధత్వికసూత్రప్రతిపాద్యమి
త్యర్థః.
౫౬౩౬. (“బౌద్ధత్వికః”)- సత్ప్రాయుక్తః, నిత్య ఇత్యర్థః.
- (౧౭౯౬) ౫౬౩౭. స్వాభావికత్వంవివృణోతి (యథా-) ఇతి.-స్పష్టమ్.
- (౧౭౯౭) ౫౬౩౮. “బోధవ్యతిరిక్తకార్యకరత్వశక్తిస్సాన్వభావికీ, [25]
౫౬౩౯. బోధకార్యకరత్వస్తునస్వాభావికమ్” ఇతివిభాగమాశ
క్త్యతత్పరిహారాయాహ(యథాచ-) ఇతి.
- (౧౭౯౮) ౫౬౪౦. హస్తచేష్టాదివత్ బోధకత్వాచ్చబ్దస్య సజ్జేతతత్వం
స్వాదిత్యత్రాహ (అనాది-) ఇతి.-

- (౧౭౯౪.) నచ దేవదత్తాదిశబ్దవత్ కల్పయితుం యుక్తమ్,-
 (౧౭౯౫.) తేషుచ సాక్షాద్వాపరంపరయావాసజ్జేతోజ్ఞాయతే;
 (౧౭౯౬.) గవాదిశబ్దానాం అనాద్యనుసంధానావిచ్ఛేదేపిసజ్జేతా జ్ఞానాదేవబోధకత్వశక్తిస్సాన్విభావికీ;- [5]
 (౧౭౯౭.) అతః, అగ్న్యోదీనాంబోష్ఠ్యాదిశక్తివత్, ఇద్విగ్రయాణాంబోధకత్వశక్తివచ్ఛ, శబ్దస్యాపిబోధకత్వశక్తిరాశ్రయణీయా.
 (౧౭౯౮.) ననుచ, ఇద్విగ్రయవత్ శబ్దస్యాపిబోధకత్వంస్యాభావికీమ్;-
 (౧౭౯౯.) సమృద్ధగ్రహణంబోధకత్వాయకిమిత్వపేక్షతే;-
 (౧౮౦౦.) లింగవత్ ఇత్యుచ్యతే;- [10]
 (౧౮౦౧.) యథా, జ్ఞాతసంబంధనియమంధూమాది, అగ్న్యోదివిజ్ఞానజనకమ్;
 (౧౮౦౨.) తథా, జ్ఞాతసంబంధనియమశబ్దోప్యర్థవిశేషబుద్ధిజనకః.
 (౧౮౦౩.) ఏవంతర్హి, శబ్దోప్యర్థ విశేషస్య లింగమితి అనుమాన మేవస్యాత్;-
 (౧౮౦౪.) నైవమ్:- శబ్దార్థయోఃసంబంధః బోధ్యబోధకభావపవ; [15]
 (౧౮౦౫.) ధూమాదీనాం సమృద్ధాన్తరమితి తస్య సమృద్ధస్య జ్ఞానద్వారేణబుద్ధిజనకత్వమ్ ఇతివిశేషః.

౫౬౪౧. అనుసంధానవిచ్ఛేదాత్సజ్జేతయిత్యు పురుషాజ్ఞానమితి శక్త్యాపరిహారార్థమ్, (అనాద్యనుసంధానావిచ్ఛేదేపి-) ఇత్యుక్తమ్. [20]

౫౬౪౨. “ (సజ్జేతయిత్యు పురుష) జ్ఞానం సజ్జేతమూలత్వేన యోజకమ్, సబోధకత్వే” ఇత్యర్థః.

(౧౭౯౪) ౫౬౪౩. ఏవమ్, బోధకత్వాత్ సజ్జేతమూలత్వమాశక్యం పరిహృతమ్; [పరిహారతి (నచ-) ఇతి.

౫౬౪౪. శబ్దత్వాత్ దేవదత్తాదిశబ్దవత్సజ్జేతికత్వమాశక్యం

౫౬౪౫. అత్ర శక్త్యా ముఖభేదపవపరిహారస్తుల్యః.

(౧౭౯౭) ౫౬౪౬. (అతః) ఇత్యాది, -స్పష్టమ్.

మూ - ౧ - తయిత్రజ్ఞానాత్ - ౧౨. ౨ - రవశ్యాశ్రయ - ౧. రేవాశ్రయ - ౧౧.

౩ - కష్టేత్ - ౧౧. ౪ - లింగాదివత్ - ౧౧. ఇతిచేదవ్యతే - ౧. ౫ - కవచ - ౧౧.

వ్యా - ౧ - ఆది - ౩ - స. శబ్ద - ౧ - ౨ - స.

- (౧౮౦౬.) ఏవంగృహీతసమృద్ధస్యబోధకత్వదర్శనాత్ అనుసంధానావిచ్ఛేదేపిసజ్జాతాజ్ఞానాత్ బోధకత్వశక్తిరేవేతినిశ్చయతే;
 (౧౮౦౭.) ఏవంబోధకానాంపద సజ్జాతానామ్ సంసర్గవిశేషబోధకత్వేన, వాక్యశబ్దాభిధేయానామచార్పణక్రమోయత్ర పురుష [5] బుద్ధిపూర్వకః, తేపారుషేయాఃశబ్దాఃఇత్యుచ్యతే:-
 (౧౮౦౮.) యత్రతు, ఉచార్పణక్రమఃపూర్వపూర్వోచార్పణక్రమజనితసంసారపూర్వకఃసర్వదాలపారుషేయాస్తేచ వేదాఇత్యుచ్యతే;
 (౧౮౦౯.) ఏతదేవవేదానామపారుషేయత్వంనిత్యత్వచ్చ,-

- (౧౮౦౬) ౫౬౪౭. “బోధకత్వంస్వాభావికత్వేత్, పృథ్విత్తిగ్రహణ[10] సాపేక్షత్వమయుక్తమ్;-
 ౫౬౪౮. అతస్సాజ్జేతికమ్”ఇతిశబ్దాయామాహ (గృహీతసమృద్ధస్య-)ఇతి.-
 ౫౬౪౯. సమృద్ధగ్రహణమపిసామగ్ర్యవ్రహ్మతమ్;
 ౫౬౫౦. యథా, చతురాదేరాలోకాద్యపేక్షత్వమ్, నబో [15] ధకత్వశక్తివిరోధి;
 ౫౬౫౧. తస్మాత్, స్వాభావికీబోధకత్వశక్తిరిత్యర్థః.
 ౫౬౫౨. “సమృద్ధగ్రహణసాపేక్షత్వాత్ శబ్దోపలింగంస్యాత్” ఇతిచేన్న;-
 ౫౬౫౩. జన్యజనకభావసమృద్ధావ్రజ్ఞానసాపేక్షంలిక్తమ్; [20]
 ౫౬౫౪. శబ్దార్థయోఃబోధ్యబోధకభావసమృద్ధపవజ్ఞాతవ్యఇతి లిక్తశబ్దయోర్ధేదః.
 (౧౮౦౭) ౫౬౫౫. సర్వశబ్దానాంబోధకత్వశక్తిస్సాభావికీచేత్,
 ౫౬౫౬. తాకికవైదికవిభాగగణధమిత్యతాహ(ఏవమ్-) ఇతి.
 (౧౮౦౯) ౫౬౫౭. “స్మృతిపూర్వకత్వేపి, ఉచార్పణస్యపురుషాధీన [25] త్వాత్సంధంవేదస్యాపారుషేయత్వమ్”ఇత్యతాహ (ఏతదేవ-)ఇతి.-

మూ - ౧ - స్యాపి - ౨. ౨ - ధనేన - ౧౦ - ౧౧. ౩ - ఇతి - ౪ - ౫౪.

వ్యా - ౧ - వైదికాదివిభాగః - ౪ - ౫. ౨ - త్వంస్యాదిత్యతాహ - ౩.

(౧౮౧౦.) యత్, పూర్వపూర్వోచ్ఛారణక్రమజనితసంసారరేణతమేవక్రమవిశేషంస్తృత్యా తేనైవక్రమేణోచ్ఛార్యమాణత్వమ్.

(౧౮౧౧.) తేచ, ఆనుపూర్వీవిశేషేణసంస్థితాః అక్షరరాశయో వేదాః ఋగ్యజుస్సామాధర్వభేదభిన్నాః అనంతశాఖాః వర్తంతే; [౯]

(౧౮౧౨.) తేచ, విధ్యర్థవాదమంత్రీరూపాః వేదాః, పరబ్రహ్మభూతనారాయణస్వరూపమ్, తదారాధనప్రకారమ్, ఆరాధితాశ్చలవిశేషఞ్చబోధయన్తి.

౫౬౫౮. (అపారుషేయత్వమ్), - పురుషబుద్ధిమూలత్వాభావః.

౫౬౫౯. (నిత్యత్వమ్), సర్వకాలసమృద్ధిత్వమ్. [10]

(౧౮౧౦) ౫౬౬౦. “పదనిత్యత్వమ్, వర్ణనిత్యత్వంచ, నాపారుషేయత్వే ప్రయోజకమ్,

౫౬౬౧. తథాసతి, కాళిదాసాదిగ్రంథానామృపారుషేయత్వప్రసక్తోత్;

౫౬౬౨. తస్మాత్, అనాద్యానుపూర్వీవిశేషవిశిష్టత్వేనపశ్చాదపి (ఉచ్ఛార్యమాణత్వమ్), (అపారుషేయత్వమనిత్యత్వఞ్చ)”ఇత్యర్థః.

(౧౮౧౧) ౫౬౬౩. తస్మి, ఉపబృంహణాపేక్షాకథమిత్యత్రాహ (తేచ-) ఇతి.-

౫౬౬౪. ఆనన్త్యేనచర్మహత్వాచుపబృంహణాపేక్షా, [20] నత్వ నిత్యతయేత్యర్థః.

౫౬౬౫. “నానన్త్యమ్, ఋగ్యజుస్సామాధర్వరూపేణసంఖ్యాతత్వాత్”ఇతిచేన్న;-

౫౬౬౬. ఋగ్యజుస్సామాదికోటిచతుష్టయాన్తర్భావేషి, ఏకైకకోటేశాఖాద్వారా ఆనన్త్యమిత్యర్థః. [25]

(౧౮౧౨) ౫౬౬౭. (తేచవిధ్యర్థ-) ఇతి.- “తత్రవిధిభాగోపవాపారుషేయః, అర్థవాదాదయఃపారుషేయాః”ఇతివిభాగశ్చేత్;

మూ. ౧ - మాణ - ౧ - ౨ - ౪ - ౫౯. ౨ - రూపవేదాః - ౧౨. ౩ - ధనాత్మల - ౧.

వ్యా. ౧ - అపి - ౧ - ౨ - ౯. ౨ - అథర్వణరూపేణ - ౪ - ౯ - ౧౦. ౩ - ఏవ ౯ - ౧౦౪.

(౧౮౧౩.) పరమపురుషవత్, తత్త్వరూప-తదారాధన-తత్ఫలజ్ఞాపక వేదా
ఖ్యంశబ్దజాతం నిత్యమేవ.

(౧౮౧౪.) వేదానామనస్తత్త్వాత్, దురవగాహత్వాచ్చపరమపురుషనియ
క్తాః పరమర్షయఃకల్పేకత్వేనిఖిలజగదుపకారార్థంవేదార్థం^[5]
స్మృత్వా, [తానిచవక్రతుః.

(౧౮౧౫.) విద్యర్థవాదమస్త్రీమూలాని ధర్మశాస్త్రాణి, ఇతిహాసపురా

౫౬౬౮. అర్థవాదాదీనాంస్వాధేప్రమాణ్యంనస్యాత్;-

౫౬౬౯. నచతథాస్తి;

౫౬౭౦. అతః, అపారుషేయతయాప్రమాణత్వావిశేషదర్శన
దాదయోపిస్వార్థప్రతిపాదకాఇతి సర్వాధినిధిరిత్యర్థః.

(౧౮౧౩) ౫౬౭౧. “లోకేసిద్ధవస్తుపరశబ్దానామ్ ప్రతిపాద్యాత్పశ్చత్తన
త్వందృష్టమ్;

౫౬౭౨. తస్మాత్, సిద్ధవస్తుపరత్వేవేదానామనాదిత్వహానిః”
ఇతితత్రాహ (పరమపురుషవత్-) ఇతి. [15]

౫౬౭౩. యథా, జాతివాచిత్యేనవ్రీహ్యదిశబ్దానామ్, జాతేశ్వని
త్వత్వాత్ సతేహానిత్యత్వహానిరభ్యుపేతా;

౫౬౭౪. ఏవమ్, ప్రతిపాద్యప్రతిపాదకయోరుభయోరప్యనాది
త్వముపపన్నమిత్యర్థః.

(౧౮౧౪) ౫౬౭౫. “పూర్వమానస్త్యంప్రపశ్చితమ్, [20]

౫౬౭౬. తేనఉపబృంహణమపేక్షితమిత్యుక్తమ్;

౫౬౭౭. ఇదానీమ్, (దురవగాహత్వాత్) తదపేక్షితమ్” ఇత్యా
హ (వేదానామ్-) ఇతి.-

౫౬౭౮. (దురవగాహత్వ) మ్- అధీయమానశాఖానామపిదుర
వబోధార్థత్వమ్. [25]

(౧౮౧౫) ౫౬౭౯. (ధర్మశాస్త్రాణి).- పూర్వభాగోపబృంహణాని.

౫౬౮౦. ఉపనిషదుపబృంహణాని (ఇతిహాసపురాణాని).

మూ. ౧ - జ్ఞానబీజంవేదాఖ్య - ౧౨. ౨ - గమ్యత్వాచ్చ - ౧.

వ్యా. ౧ - స్వార్థ - ౯ - ౧౦. ౨ - ఇతిభావః - ౩. ౩ - యథావాజాతి - ౯ -
౧౦. ౪ - స - ౧ - ౨౯. ౫ - అఖ్యపశ్చమ్ - ౯ - ౧౦. ౬ - అర్థత్వేన - ౯ - ౧౦.

(౧౮౧౬.) లోకికాశ్చశబ్దాః వేదరాశేరుద్ధృత్యైవ తత్తదర్థవిశేషనామత
యా పూర్వవత్ప్రయుక్తాః పారస్పర్యేణ ప్రయుజ్యంతే.

(౧౮౧౭.) ననుచ వైదికాపవ సర్వేవాచకాశ్చబ్దాశ్చేత్, ఛన్దస్యేవమ్ భా
షాయామేవమ్ ఇతి లక్షణభేదః కథముపపద్యతే:- [5]

(౧౮౧౮.) ఉచ్యతే:- తేషామేవశబ్దానాంతస్యా మేవానుపూర్వాన్యంవర్త
మానానాంతఃకైవప్రయోగః;

(౧౮౧౯.) అన్యత్ర ప్రయుజ్యమానానా మన్యథేతి నకశ్చిద్దోషః.

(౧౮౨౦.) ఏవమ్, ఇతిహాసపురాణ ధర్మశాస్త్రోపబృంహితసాక్షి వేదవేద్యః,-

(౧౮౨౧.) పరబ్రహ్మభూతో నారాయణః;- [10]

(౧౮౨౨.) నిఖిలహేయప్రత్యసీకః సకలేతరవిలక్షణః;-

(౧౮౨౩.) అపరిచ్ఛిన్నజ్ఞానానో వై కస్వరూపః;-

(౧౮౨౪.) ౫౬౮౧. “వృత్తన్నలోకికశబ్దస్యవైదికానబోధకాన్యుః” ఇ
త్యత్రాహ (లోకికాశ్చ-) ఇతి.-

౫౬౮౨. “నామరూపఞ్చభూతానాంకృత్యానాంప్రవఞ్చన
మ్-వేదశబ్దేభ్యఏవాదాదేవాదీనాంచకారసః” ఇత్యా
దివచనాత్, వేదశబ్దాపవలోకేపి (ప్రయుజ్యంతే) ఇతి తో
కికవైదికశబ్దాభేదాద్బోధకాః” ఇత్యర్థః.

(౧౮౨౫.) ౫౬౮౩. లక్షణభేదాచ్ఛబ్దభేదఇతిచోదయతి (ననుచ-) ఇతి.

(౧౮౨౬.) ౫౬౮౪. పరిహరతి (ఉచ్యతే) ఇతి.- [20]

౫౬౮౫. ఆనుపూర్వీభేదకృతో లక్షణభేదః,

౫౬౮౬. నతుశబ్దభేదకృతక్వత్యర్థః.

(౧౮౨౭.) } ౫౬౮౭. ఏతస్మిన్ప్రకరణేవిస్తరేణప్రతిపాదితానామగ్ధానాం
(౧౮౨౮.) } ‘సుగ్రహత్వాయోక్తార్థజాతంసర్వప్రహేణానుక్రమతే
(ఏవమ్) ఇత్యాదినా. (౧౮౧౦ - ౧౮౫౪) [25]

(౧౮౨౯.) ౫౬౮౮. (పరబ్రహ్మ-నారాయణ) శబ్దోసామాన్యవిశేషశబ్దా.

(౧౮౩౦.) } ౫౬౮౯. (నిఖిలహేయ-) ఇత్యాదినా, ఉభయలింగత్వముక్తమ్,
(౧౮౩౧.) }

౧॥ వి - పు - ౧ - ౫ - ౬౩.

మూ - ౧ - అపరిచ్ఛిన్నానన్తస్వభావః - ౧ - ౧౧, ౨ - ఏక - ౧౧ - ౪.

వ్యా - ౧ - అనబోధ - ౪ - ౫, ౨ - లోకికైశ్చప్రయు - ౯ - ౧౦, ౩ - అర్థ -
౯ - ౪.

(౧౮౨౪.) స్వాభావికానవధికాతిశయాసంశ్లేషయ కల్యాణగుణగణాకరః,-

(౧౮౨౫.) స్వసజ్జలృనువిధాయి స్వరూప స్థితి ప్రవృత్తి భేదవిదవిద్య
స్తుజాతః,-

(౧౮౨౬.) అపరిచ్ఛేద్య స్వరూప స్వభావాననన్త మహావిభూతిః,- [9]

(౧౮౨౭.) నానావిధానన్త చేతనాచేతనాత్మక ప్రవృత్తిలీలోపకరణశ్చిప్ర
తిపాదితమ్-

(౧౮౨౮.) “సర్వంఖల్విదంబ్రహ్మ”^౧ “చితదాత్మ్యమిదంసర్వమ్ ...
తత్త్వమసిశ్వేతకేతో”^౨ “ఏనమేకేవదన్త్యగ్నిం మరు
తోన్యే ప్రజాపతిమ్”^౩ ఇన్ద్రమేకేపరేపాగ్రణం అపరే బ్రహ్మశా
శ్వతమ్”^౪ “జ్యోతీంషి శుక్రాణిచయానిలోకే త్రయో లోకా
లోకపాలాస్త్రయీచ త్రయోగ్నయశ్చహుతయశ్చపశ్చ స
ర్వేదేవాదేవకీపుత్రపవ”^౫ ర,-

(౧౮౨౯) ౫౬౯౦. విభూతిమత్త్వమాహ (స్వసజ్జలృ-) ఇతి.

(౧౮౩౦) ౫౬౯౧. నిత్యవిభూతిమత్త్వమాహ (అపరిచ్ఛేద్య-) ఇతి- [15]

౫౬౯౨. (అపరిచ్ఛేద్యస్వరూపస్వభావ) శబ్దేన, ఇయత్రాచాహి
త్యమ్, బౌద్ధజ్ఞానకల్యాణగుణోత్కర్షశ్చవివక్షితః.

౫౬౯౩. (అనన్త) శబ్దేననిత్యత్వంవివక్షితమ్;

౫౬౯౪. తన్తతపదార్థానన్త్యంవా.

౫౬౯౫. (మహావిభూతిః) ఇతి- భోగ్యవిభూతిరుచ్యతే, [20]

“శుద్ధేమహావిభూత్యాభ్యే”^౬ ఇతివచనాత్.

(౧౮౩౭) ౫౬౯౬. లీలావిభూతిమత్త్వమాహ (నానావిధ-) ఇతి.

౫౬౯౭. ఏవమ్, సర్వవిలక్షణశ్చముక్తమ్.

(౧౮౩౮) ౫౬౯౮. తస్మాకథమైక్యశ్చుత్తిరిత్యత్రాహ (సర్వంఖలు-) ఇతి.

౧॥ ఛా - ౬ - ౩ - ౧౪ - ౧. ౨॥ ఛా - ౬ - ౮ - ౭. ౩॥ మ - స్క - ౧౨ -

౧౨౩. ౪॥

౪॥ వి - పు - ౬ - ౫ - ౭౨.

మూ - ౧ - ౫౭ - ౪ - ౮ - ౪. ౨ - ఇన్ద్రమేకేవదన్త్యగ్నశ్చహుతయశ్చపశ్చసర్వేదేవాదేవకీపుత్రపవ - ౧.

వ్యా - ౧ - భోగ్యవిభూతి - ౯ - ౧౦.

(౧౮౨౯.) “త్వంయజ్ఞస్తవ్వంవవటూరస్తవ్వమోఽగారఃపరస్తవః”^౧ “ఋతథామావసుఃపూర్వః వసూనాంత్యంప్రజాపతిః”^౨ “జగత్సర్వంశరీరేస్తేర్వంతే వసుధాతలమ్ అగ్నిఃకోపః ప్రసాదస్తేసోమః శ్రీవత్సలక్షణః”^౩ “జ్యోతీంషివిష్ణుర్భువనానివిష్ణుః వసానివిష్ణుర్గిరయోదిశశ్చ | నద్య స్సముద్రాశ్చ సపవసర్వం యదస్తి యన్నాస్తిచవిప్రవర్య”^౪ ఇత్యాది సామానాధికరణ్యప్రయోగేషు సర్వైశ్చైః సర్వశరీరతయా సర్వప్రకారం బ్రహ్మైవాభిధీయత ఇతి చోక్తమ్.

(౧౮౩౦.) సత్యసజ్జల్పం పరంబ్రహ్మ స్వయమేవ, - [10]

(౧౮౩౧.) బహుప్రకారం స్యామితిసజ్జల్ప్య,

(౧౮౩౨.) అచిత్సమష్టిరూప మహాభూత సూక్ష్మంవస్తు, -

(౧౮౨౯) ౫౬౯౯. “త్వంయజ్ఞః”^౧ ఇత్యాదిశ్లోకానంతరభావిత్వాత్ “జగత్సర్వంశరీరేస్తే”^౩ ఇతిశ్లోకఉదాహృతః;

౫౭౦౦. అనేన, సామానాధికరణ్యస్వార్థస్సప్రసాదవతి. [15]

(౧౮౩౦) ౫౭౦౧. “కారణావస్థాయామేకత్వావధారణాత్, శరీరాత్ భావస్తదానీనోపపద్యత ఇతి, స్వరూపైక్యనిబద్ధనమేవ సామానాధికరణ్యమ్” ఇత్యత్రాహ (సత్యసజ్జల్పమ్-) ఇతి. - [కాదిభాగ్యవతి?;

౫౭౦౨. నహి, (సత్యసజ్జల్పమ్) బ్రహ్మస్వరూపమేవస్వర్గనర

౫౭౦౩. అతోవిలక్షణమేవబ్రహ్మైతి (సత్యసజ్జల్ప) శబ్దాభిప్రాయః.

(౧౮౩౧) ౫౭౦౪. (బహుప్రకారంస్యామ్-) ఇత్యనేన, “బహుస్యామ్”^౨ ఇత్యేతద్వ్యాఖ్యాతమ్.

(౧౮౩౨) ౫౭౦౫. (అచిత్సమష్టిరూపమహాభూతసూక్ష్మమ్-) ఇతి. - [25]

౫౭౦౬. మహాదాద్యపేక్షయాప్రకృతిః (సమష్టిః); సైవ(మహాభూతసూక్ష్మమ్) ఇతి, వ్యాఖ్యానవ్యాఖ్యేయభావః.

౧॥ రా - య - ౧౨౦ - ౨౦. ౨॥ రా - య - ౧౨౦ - ౭. ౩॥ రా - య - ౧౨౦ - ౨౬.

౪॥ వి - శ్రు - ౨ - ౧౨ - ౩౮. ౫॥ భా - ఉ - ౬ - ౨ - ౩.

వ్యా - ౧ - అతోభయవిలక్షణ - ౯ - ౧౦. ౨ - మితిభావః - ౯ - ౧౦.

(౧౮౩౩.) భోక్తృవర్గసమూహాఞ్చ,-

(౧౮౩౪.) స్వస్తిన్ ప్రలీనం స్వయమేవ విభజ్య,

(౧౮౩౫.) తస్మాత్ భూతసూక్ష్మాద్వస్తుసంహాభూతాని సృష్ట్యా,

(౧౮౩౬.) తేషుచ భోక్తృవర్గ మాశ్చతయా ప్రవేశ్య, [5]

(౧౮౩౭.) తైఃచిదధిష్ఠితై ర్మహాభూతైః,-

(౧౮౩౮.) అన్యోన్యసంసృష్టైః,-

(౧౮౩౯.) కృత్సంజగద్విధాయ,

(౧౮౩౩.) ౫౭౦౭. (భోక్తృవర్గసమూహాఞ్చ-) ఇతి.-అనేన“యతఃప్రథా నపురుషా” ఇత్యత్ర [పురుష] శబ్దోవ్యాఖ్యాతః; [10]

౫౭౦౮. [పురుష] శబ్దః నైక జీవవరః, అపితుజీవసమష్టిపరఇత్యర్థః.

(౧౮౩౪.) ౫౭౦౯. (స్వస్తిన్ ప్రలీనం స్వయమేవ విభజ్య-) ఇతి.- ఏకీభూతమ వ్యక్తావస్థం వ్యక్తంకృతేత్యర్థః.

(౧౮౩౫.) ౫౭౧౦. (తస్మాద్-) ఇతి-

౫౭౧౧. (సృష్ట్యా-) ఇతి.-సమష్టితత్త్వసృష్టిరుక్తా. [15]

(౧౮౩౬.) ౫౭౧౨. జీవానామచిత్సంసర్గస్యానాదిత్వాత్తద్వాల్యవృత్త్య ర్థమ్ (ఆత్మతయా-) ఇత్యుక్తమ్.

౫౭౧౩. వ్యష్టిదేహాభిమానితయా (ప్రవేశ్య) ఇత్యర్థః.

(౧౮౩౭.) ౫౭౧౪. వ్యష్టిసృష్టిరుచ్యతే (తైః) ఇతి.

౫౭౧౫. (చిదధిష్ఠితైః)-చిత్సంసృష్టైరిత్యర్థః. [20]

౫౭౧౬. “పురుషాధిష్ఠితత్వాచ్చాప్యవ్యక్తానుగ్రహేణచ - మ హదాదయోవిశేషాంతాహ్యణ్ణముత్పదయన్తితే” ఇ త్యత్ర [పురుషాధిష్ఠిత] శబ్దస్యచిత్సంసృష్టతాపరత్వజ్ఞా పనాయ (చిదధిష్ఠితైః) ఇత్యుక్తమ్.

(౧౮౩౮.) ౫౭౧౭. (అన్యోన్యసంసృష్టైః)-ఇతివశ్చీకరణంవివక్షితమ్. [25]

(౧౮౩౯.) ౫౭౧౮. (కృత్సంజగత్-) ఇతి.- బ్రహ్మాణ్ణతదన్తర్గతభోగ్య భోగోపకరణభోగస్థానదేవమనుష్యాదివ్యష్టి జాతము చ్యతే.

- (౧౮౮౦.) స్వయమపి సర్వస్యాత్మతయా ప్రవిశ్య,
 (౧౮౮౧.) పరమాత్మత్వేనావస్థితం సర్వశరీరం బహుప్రకార మవత్థితే.
 (౧౮౮౨.) యదిదం మహాభూతసూక్ష్మం వస్తు తదేవ ప్రకృతిశబ్దేనాభిధీయతే.
 (౧౮౮౩.) భోక్తృవర్గసమూహపవ పురుషశబ్దేనోచ్యతే. [5]
 (౧౮౮౪.) తౌచ ప్రకృతి పురుషౌ పరమాత్మశరీరతయా పరామాత్మప్రకార
 భూతోత్పత్తికారః పరమాత్మైవ ప్రకృతి పురుష శబ్దాభిధేయః.

- (౧౮౮౫.) “సోకామయత - బహుస్యాంప్రజాయేయేతి ...
 తత్సృష్టౌ - తదేవానుప్రావిశత్ - తదనుప్రవిశ్య -
 సచ్చత్యచ్ఛాభవత్ - నిరుక్త్యానిరుక్త్యా - నిలయనశ్చా ని [10]
 లయనశ్చా - విజ్ఞానశ్చా విజ్ఞానశ్చా - సత్యశ్చానృతశ్చా సత్య
 మభవత్” ఇతి పూర్వోక్తం సర్వం అనయైవ శ్రుత్యావ్యక్తమ్.

- (౧౮౮౦) ౫౭౧౯. (ప్రవిశ్య-) ఇతి- తదవస్థ విదచిన్నియ స్తృతయా₂ వ
 స్థానముచ్యతే.

౫౭౨౦. (ప్రవేశ్య ... ప్రవిశ్య) ఇతి పదాభ్యామ్, జీవప్రవేశస్య
 పరాధీనత్వమ్, పరమాత్మప్రవేశస్య స్వేచ్ఛా కృతత్వ
 శ్చాదర్శితమ్. (౧౮౩౬)

౫౭౨౧. తత్ర (ప్రవేశ్య...విధాయ ...ప్రవిశ్య) ఇతి ల్యబంత
 పదానాం నపార్యాపర్యవివక్షౌ,- (౧౮౩౯)

౫౭౨౨. అపితు కార్య భేదమాత్రవివక్షైవ. [20]

- (౧౮౮౧) ౫౭౨౩. “తస్యత్వస్టావిదధద్రూపమేతి” ఇత్యాది శ్రుత్య విరో
 ధాత్ (పరమాత్మత్వేనావస్థితమ్-) ఇతి.-

౫౭౨౪. అప్రచ్యుతస్వరూపమ్ (అవస్థితమ్) ఇత్యర్థః.

- (౧౮౮౨) ౫౭౨౫. పూర్వవాక్యే గర్భితమర్థం వివృణోతి (యదిదమ్-) ఇతి.

- (౧౮౮౩) ౫౭౨౬. బ్రహ్మణశ్చిదచిద్విలక్షణత్వే, తయోరపి భేదే, బ్రహ్మ
 ణస్తదనుప్రవేశకృత తత్తన్నానుభావత్వేచ, శ్రుతి
 మాహ (“సోకామయత”) ఇతి.

౫౭౨౭. ఏవం సిద్ధవస్తువిషయసంక్లృహకృతః.

(౧౮౪౬.) “బ్రహ్మప్రాప్త్యపాయశ్చ, శాస్త్రాధిగతతత్త్వజ్ఞానపూర్వక స్వకర్మానుగృహీత భక్తినిష్ఠాసాధ్యనవధికాత్మశయ ప్రయవిశ దతమప్రత్యక్షతాపన్నాను ధ్యానరూపపరభక్తిరేవ” ఇత్యుక్తమ్.

(౧౮౪౭.) భక్తిశబ్దశబ్దప్రీతివిశేషవర్తతే. - [5]

(౧౮౪౮.) ప్రీతిశబ్దజ్ఞానవిశేషమవ.

(౧౮౪౯.) ననుచ, “సుఖంప్రీతిరిత్యనన్ధాన్తరమ్, సుఖశబ్దజ్ఞానవిశేషసాధ్యంప దాన్ధాన్తరమ్” ఇతి లోకాః;-

(౧౮౫౦.) నైవమ్:- యేనజ్ఞానవిశేషేణతత్ సాధ్యమిత్యవ్యతే, సపవజ్ఞాన విశేషస్సుఖమ్. [10]

(౧౮౫౧.) ఏతదుక్తంభవతి:-

(౧౮౫౨.) “విషయజ్ఞానానిసుఖదుఃఖముధ్యస్త సాధారణాని,-

(౧౮౫౩.) తానిచవిషయాధీనవిశేషాణితథాభవన్తి;

(౧౮౪౬) ౫౭౨. అథ, ఉచాయవిషయంవక్తవ్యమాహ (బ్రహ్మ-) ఇతి-
౫౭౨. (భక్తినిష్ఠా)-భక్తియోగాభ్యాసః, తేన(సాధ్య) (పర భక్తిః) ప్రాప్తిపూర్వావస్థా.

(౧౮౪౭) ౫౭౩౦. తస్మిన్, జ్ఞానస్యకథంమోక్షోపాయత్వమిత్యత్రాహ(భ క్తిశబ్దశ్చ)-ఇతి.

౫౭౩౧. (ప్రీతివిశేష) శబ్దేన, స్వామినిభృత్యస్యానురాగో వివ షీతః. [20]

(౧౮౪౮) ౫౭౩౨. తత్సకమిత్వత్రాహ(ప్రీతిశ్చ)-ఇతి.

(౧౮౪౯) ౫౭౩౩. అత్రవై శేషికమతేనచోదయతి(ననుచ) ఇతి.

(౧౮౫౦) ౫౭౩౪. పరిహరతి (నైవమ్-) ఇతి.

(౧౮౫౧) ౫౭౩౫. వ్యాహతమిదంజ్ఞానసాధ్యంసుఖంజ్ఞానమేవేతి,-

౫౭౩౬. నహిదణ్డచక్రాదిరేవఘటః? ఇత్యత్రాహ (ఏతదుక్తమ్ [25] క్తంభవతి-) ఇతి.

(౧౮౫౨) ౫౭౩౭. (సుఖదుఃఖముధ్యస్త) శబ్దాః, అనుకూలప్రతికూలానుభ యరూపవిషయవాచినః, తేషాం (సాధారణాని) ఇత్యర్థః.

(౧౮౫౩) ౫౭౩౮. (తథాభవన్తి)- సుఖందుఃఖ మనుభయచ్ఛా (భవన్తి) ఇత్యర్థః.

మూ - ౧ - ఇతిహి లోకాః - ౨-౧౦. ౨- విశేషవిషయసుఖమ్ - ౧౧.

వ్యా. ౧ - ప్రాప్తిపూర్వా - ౯ - ౧౦. ౨ - స్వ - ౪ - ౫౯. ౩ - స్థసాధారణాని తిసుఖదుఃఖముధ్యస్తశబ్దాః - ౩. ౪ - అనుభవరూప - ౩.

- (౧౮౫౪.) యేనచవిషయవిశేషేణవిశేషితం జ్ఞానం సుఖస్య జనకమిత్యభి
మతమ్, తద్విషయజ్ఞానమేవసుఖమ్,
(౧౮౫౫.) తదతిరేకిపదార్థాంతరంనోపలభ్యతే,
(౧౮౫౬.) తేనైవసుఖత్వవ్యవహారోపపత్తేశ్చ, [5]
(౧౮౫౭.) ఏవంవిధసుఖరూపజ్ఞానస్యవిశేషకత్వమ్,
(౧౮౫౮.) బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్యవస్తునస్సౌతిశయమస్థిరఞ్చ;
(౧౮౫౯.) బ్రహ్మణస్త్యనవధికాతిశయంస్థిరఞ్చఇతి;-
(౧౮౬౦.) “ఆనందోబ్రహ్మ” ఇతివ్యుచ్యతే.

- (౧౮౫౪) ౫౭౩౯. జ్ఞానమేవసుఖంస్యాదిత్యత్రాహ (యేన-) ఇతి- [10]
౫౭౪౦. జ్ఞానంసుఖజనకఞ్చేత్, ఘటజ్ఞానమపిసుఖజనకంస్యాత్;-
౫౭౪౧. నైవమ్:-
౫౭౪౨. ప్రకృష్టనాదివిషయవిశేషజ్ఞానంసుఖజనకమితిచేత్;-
౫౭౪౩. ప్రకృష్టనాదివిషయజ్ఞానమేవసుఖమితిసదోషఇత్యర్థః.
(౧౮౫౫) ౫౭౪౪. “జ్ఞానాతిరేకిసుఖం కిందృష్టమ్, ఉతకల్పమ్?” [15]
ఇతివికల్పదూషణమాహ (తదతిరేకి-) ఇతి.-
౫౭౪౫. పదార్థాంతరానుపలభేరిత్యర్థః.
(౧౮౫౬) ౫౭౪౬. ద్వితీయం శిరోదూషయతి (తేనైవ-) ఇతి.-
౫౭౪౭. (తేనైవ)- విషయవిశేషేతజ్ఞానేనైవేత్యర్థః.
(౧౮౫౭) ౫౭౪౮. “తతఃకింప్రస్తుతోపాసనస్యానవధికాతిశయప్రీతిరూప[20]
త్వే?” ఇత్యత్రాహ (ఏవంవిధ-) ఇతి.-
(౧౮౫౮) ౫౭౪౯. (బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్యవస్తునః) (ఏవంవిధసుఖరూపజ్ఞానవిశే
షకత్వమ్), అనుకూలత్వమ్, (అల్పమస్థిరఞ్చ);
(౧౮౫౯) ౫౭౫౦. (బ్రహ్మణస్త్యనవధికాతిశయంస్థిరఞ్చ) అనుకూలత్వమి
త్యర్థః. [25]
(౧౮౬౦) ౫౭౫౧. తత్రశ్రుతిమాహ (“ఆనందోబ్రహ్మ”) ఇతి.

౧॥ తై - భృ - ౬.

మా-౧-స్య-౧-న. ౨-యంజ్ఞాన-౧౨-౩- సుఖీతివ్యవ- ౨. సుఖిత్యదః
త్వవ్యవ- ౧౦. సుఖవ్యవ-౧౧. ౪- ఇతిమ్యుచ్యతే- ౧.

వ్యా - ౧. జ్ఞానత్వేసుఖం-౧. ౨-విశేషవిశేషిత- ౪- ౫.

(౧౮౬౧.) విషయాయ తత్త్వాత్ జ్ఞానస్య సుఖరూపతయా బ్రహ్మైవసుఖమ్,
(౧౮౬౨.) తదిదమాహ, “రసో వై సః - రసం హ్యేవా యం లభ్యా నస్తీ భవతి”^౧
ఇతి;

(౧౮౬౩.) బ్రహ్మైవసుఖమ్ ఇతి, బ్రహ్మలభ్యా సుఖభవతీత్యర్థః. [5]

(౧౮౬౪.) పరమపురుషః స్వేనైవస్వయమనవధికా తిశయః సుఖస్సన్ పర
స్యాపి సుఖం భవతి,

(౧౮౬౫.) సుఖరూపత్వా విశేషాత్;

(౧౮౬౬) ౫౭౫౨. నను, [ఆనంద] శబ్దస్య సుఖపర్యాయత్వాత్, అనుకూల
విషయజ్ఞానస్య సుఖశబ్దవాచ్యతోపపాదనాచ్చ, [10]
“ఆనందో బ్రహ్మ”^౨ ఇతి బ్రహ్మణః సుఖత్వవచనమయం
క్తమిత్యత్రాహ (విషయ -) ఇతి.

౫౭౫౩. అయమర్థః - “ఆత్మానుకూలం సుఖమ్” ఇత్యాను
కూల్యం హి సుఖశబ్దప్రవృత్తినిమిత్తమ్;

౫౭౫౪. తచ్చ జ్ఞానస్య విషయానుకూల్యప్రయుక్తమితి విషయ^[15]
యస్య స్వతోనుకూలస్య సుఖశబ్దవాచ్యత్వం యుక్త
మ్” ఇతి.

(౧౮౬౭) ౫౭౫౫. జ్ఞానానుకూలత్వస్య విషయానుకూల్య ప్రయుక్తత్వే
శ్రుతిమాహ (తదిదమ్ -) ఇతి.

(౧౮౬౮) ౫౭౫౬. అస్యాం శ్రుతౌ బ్రహ్మణస్సుఖరూపత్వా ప్రతీతేస్తాం^[20]
వాచ్యతే (బ్రహ్మైవ -) ఇతి.

౫౭౫౭. తచ్చబ్ధిః కారణతయా ప్రకృత బ్రహ్మపరామర్శీత్యర్థః.

(౧౮౬౯) ౫౭౫౮. అత్ర సుఖవాచిత్యబ్ధిః;

౫౭౫౯. యోయస్య సుఖం భవతి తన్నస్వస్యాపి సుఖం భవతి;

౫౭౬౦. పవమ్, పరస్య భోగ్యభూతం బ్రహ్మ న స్వభోగ్యమిత్య^[25]
త్రాహ (పరమపురుషః) ఇతి.

౫౭౬౧. (స్వయమ్) - స్వస్యా ఇత్యర్థః.

(౧౮౬౫) ౫౭౬౨. (సుఖరూపత్వా విశేషాత్ -) ఇతి. - స్వపరవిభాగరహితమ్, “ఆనందో బ్రహ్మ”^౩ ఇత్యవిశేషేణా న ద్వితీయకథనా
దిత్యర్థః. [30]

౧॥ తై - ఆ-౭-౧. ౨॥ తై - శ్చ - ౬.

మూ - ౧ - సుఖపర - ౧. ౨ - సుఖాయ భవతీత్యర్థః - ౧౦.

వా - ౧ - వర్ణన - ౪ - ౫. ౨ - వృత్తే నిమిత్తం - ౩. ౩ - లోకే హి - ౯ - ౧౦. ౪ - ప
రం పరస్య - ౪ - ౫. భూత - ౩ - ౪ - ౫ - ౫ - విశేషాదానంద - ౧.

- (౧౮౬౬.) బ్రహ్మయస్యజ్ఞానవిషయోభవతి ససుఖభవతీత్యర్థః.
 (౧౮౬౭.) తదేవంపరస్యబ్రహ్మణఃఅనవధికాతి శయాసంక్లేప్తయకల్యాణగుణాకరస్య నిరవద్యస్య అనంతమహావిభూతేః,
 (౧౮౬౮.) అనవధికాతిశయసౌలభ్యవాత్సల్యసౌందర్యజలధేఃసర్వశేషిత్వాత్, ఆత్మనః శేషత్వాత్ ప్రతిసంబద్ధితయా అనుసంధీయమానమ్,
 (౧౮౬౯.) అనవధికాతిశయప్రీతివిషయంసత్ పరంబ్రహ్మైవపనమాత్మానం పార్థివయతిఇతి.

(౧౮౭౦.) ననుచ,

(౧౮౬౬) ౫౭౬౩. తస్మి “రసోవై సః-రసం హ్యేవావయంలభ్యాన [10]
 ద్వీభవతి” ఇతిపరంప్రత్యానస్తత్వత్రవణంకథమిత్యత్రా
 హ (బ్రహ్మయస్య) ఇతి.-

౫౭౬౪. “బ్రహ్మ, పరస్యజ్ఞానవిషయశ్చేత్ తస్యసుఖంభవతి;

౫౭౬౫. స్వస్యజ్ఞానవిషయత్వేస్వస్యసుఖంభవతి;

౫౭౬౬. అతః, యస్యజ్ఞానవిషయభూతంబ్రహ్మ, అవిశేషే [15]

ణతస్యతే సుఖమితిజీవస్యాపిసుఖరూపంభవతీతతస్యా
 శ్చుత్తేరర్థః” ఇత్యర్థః.

(౧౮౬౭) ౫౭౬౭. ప్రీతివిశేషశబ్దేనాభిప్రేతమర్థంవివృణోతి (తదేవమ్-)
 ఇతి.

౫౭౬౮. (మహావిభూతేః) ఇత్యన్తేన, పరత్వోపయోగిగుణ [20]
 జాతముక్తమ్.

(౧౮౬౮) ౫౭౬౯. (అనవధిక-) ఇత్యాదినా, సౌలభ్యోపయోగిగుణఉక్తః.

(౧౮౬౯) ౫౭౭౦. (ప్రీతివిషయమ్-) ఇతి-స్వదాస్యానుసంధానగర్భాప్రీతి
 ర్నివక్షీతా.

౫౭౭౧. ఏవంవిధప్రీతిరూపజ్ఞానవిషయభూతం (బ్రహ్మ) స్వ [25]
 ప్రాప్త్యపాయభూతమిత్యర్థః.

(౧౮౭౦) ౫౭౭౨. అపురుషార్థోత్వాపాదనముఘేనచోదయతి (ననుచ-) ఇతి.

౧॥ తె - ఆ-౭-౧.

మూ-౧-శేషతాప్రతి-౧-౨-౧౦- ౧౨. ౨- విషయభూతంసత్ - ౧౨. ౩-విష-
 ౧- ౨-౪-౫-౬-౭.

వ్యా-౧ - ఇత్యర్థః - ౪-౫- ౬ - ౭ - అభిమతమర్థం - ౪ - ౫. ౩ - తోవోపపాద
 న - ౯ - ౧౦.

(౧౮౭౧.) అత్యంతశేషతైవ ఆత్మనోనవధికా తిశయంసుఖమిత్యుక్తంభవతి,

(౧౮౭౨.) తదేతత్ సర్వలోకవిరుద్ధమ్;

(౧౮౭౩.) తథాహి:-సర్వేషామేవచేతనానాంస్వాతంత్ర్య మేవేష్టతమ
ద్వైత్యతే,పార'తంత్ర్యప్రతిఃఖతరమ్;- [5]

(౧౮౭౪.) స్మృతిశ్చ, “సర్వంపరవశందుఃఖంసర్వమాత్మవశం,సుఖమ్”^౧
తథాచ “నేవాశ్చవృత్తిరాఖ్యతాతస్మాత్తాంపరివర్జయేత్”^౨
ఇతి.

(౧౮౭౫.) తదిదమ్,అనధికతదేహాతిరిక్తాత్మస్వరూపాణాంశరీరాత్మాభిమా
నవిజృంభితమ్; [10]

(౧౮౭౬.) తథాహి:-

(౧౮౭౭.) శరీరంహిమనుష్యత్వాదిజాతిగుణాశ్రయపిణ్డభూతంస్వతంత్ర్యం
ప్రతీయతే,తస్మిన్నేవాహమితిసంసారిణాం^౩ప్రతీతిః,

(౧౮౭౮.) ఆత్మాభిమానోయాదృశః,తదనుగుణైవపురుషార్థప్రతీతిః;-

(౧౮౭౯) ౫౭౭౩. (అత్యంత-) ఇత్యాదిస్పష్టమ్. [15]

(౧౮౮౦) ౫౭౭౪. సర్వలోకవిరుద్ధత్వముపపాదయతి (తథాహి-) ఇతి.

(౧౮౮౧) ౫౭౭౫. (తదిదమ్-) ఇత్యాదినాపరిహరతి.

(౧౮౮౨) ౫౭౭౬. దేహ (త్మాభిమానవిజృంభిత)త్వ ముపపాదయతి (త
థాహి-) ఇతి.

(౧౮౮౩) ౫౭౭౭. సుఖత్వందుఃఖత్వౌన్యనపారతంత్ర్యస్వాతంత్ర్య [20]
ప్రయుక్తే,

౫౭౭౮. అపితు,కర్మకృతదేహాత్మాభిమానప్రయుక్తేఇతి,

౫౭౭౯. సోపాధికీత్వందూషణంవత్సన్, విపరీతాత్మాభిమా
నందర్శయతి (శరీరంహి-)ఇతి.

(౧౮౮౪) ౫౭౮౦. తతఃకిమిత్యత్రాహ(ఆత్మాభిమానః) ఇతి. [25]

౧ || మ-స్మృ - ౪ - ౧౬౦. ౨||మ-స్మృ-౪-౬.

మూ-౧- తంత్ర్యమదుఃఖ- ౧. ౨-సుఖమితితథాచ-౪-౪-౫-౮.

౩ -చ-౨-స. ౪-ప్రతిపత్తిః-౨-౪-౫. ౫-ప్రతిపత్తిః-౪-౫.

వ్యా-౧. సుఖత్వదుఃఖత్వేచ- ౨-౯-౧౦. ౨-త్వ-౪-౫-స. దూషణ-౩-స.

- (౧౮౭౯.) సిహ్నావ్యాఘ్రువరాహనువ్యయక్షరక్షుపిశాచదేవదానవస్త్రే
పుంసవ్యవస్థితాత్మాభిమానానాం సుఖానివ్యవస్థితాని,
(౧౮౮౦.) తానిచ పరస్పరవిరుద్ధాని;-
(౧౮౮౧.) తస్మాత్, ఆత్మాభిమానానుగుణ పురుషార్థవ్యవస్థయాసర్వం [౬]
సమాహితమ్.-
(౧౮౮౨.) ఆత్మస్వరూపస్తుదేవాదిదేహవిలక్షణంజ్ఞానైకాకారమ్, తచ్చప
రశేషతైకస్వరూపమ్ యథా వస్థితాత్మాభిమానేతదనుగుణైవ
పురుషార్థప్రతీతిః.
(౧౮౮౩.) “ఆత్మాజ్ఞానమయోమలః” ఇతిస్త్వతేజ్ఞానైకాకారతాప్ర[10]
తిపన్నా;
(౧౮౮౪.) “పతింవిశ్వస్య” ^౧ ఇత్యాదిశ్రుతిగణైః పరమాత్మశేషతైకా
కారతాచాప్రతిపాదితా;

- (౧౮౭౯) ౫౭౮౧. ఆత్మాభిమానానుగుణపురుషార్థ ప్రతీతాపుదాహరణ
మాహ (సిహ్నావ్యాఘ్ర-^౨) ఇతి. [15]
(౧౮౮౦) ౫౭౮౨. (పరస్పరవిరుద్ధాని-) ఇతి. - “పరస్పరవిరుద్ధేషుసుఖదుఃఖే
షుతత్తదసాధారణంప్రయోజకంసభవతివ్యభిచారాత్;
౫౭౮౩. తస్మాత్, అనుయాయప్రయోజకంవిపరీతాత్మాభిమా
నరూపమ్” ఇత్యభిప్రాయః.
(౧౮౮౧) ౫౭౮౪. సోపాధికత్వముపసంహరతి (తస్మాత్-) ఇతి. - [20]
౫౭౮౫. “ఆత్మానుకూలంసుఖం ఆత్మప్రతికూలందుఃఖమ్”^౩ ఇతి
సుఖదుఃఖలక్షణమ్,
౫౭౮౬. తస్మాత్, స్వతంత్రతయాత్మాభిమానేప్రతికూలత్వా
త్పరతంత్ర్యిందుఃఖంభవతి,
౫౭౮౭. నతుపారతన్త్ర్యిత్” ఇత్యర్థః. [25]
(౧౮౮౨) ౫౭౮౮. కథం (సమాహిత) మిత్యత్రాహ (ఆత్మస్వరూపస్తు-) ఇతి.
(౧౮౮౩) ౫౭౮౯. జ్ఞానైకాకారత్వే పరశేషతైకస్వరూప త్వేచప్రమాణ
మాహ (“ఆత్మాజ్ఞానమయః”) ఇతి.

(౧౮౮౫) అతః, సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించుచున్నాము. అతః, సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించుచున్నాము. అతః, సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించుచున్నాము.

(౧౮౮౫) ౫౮౯౦. (అతః) ఇత్యాదిస్తవమ్.

౫౮౯౧. ఏవమ్, సోపాధికత్వం కర్తవ్యమ్. [5]

౫౮౯౨. అనేకాన్త్యభిప్రాయానాం సిద్ధాంతానాం కర్తవ్యమ్.

౫౮౯౩. కేవలముచారిత్రాత్మకత్వం పరిపరతన్త్ర్యమే
వాపురుషార్థః;

౫౮౯౪. భౌతికతమత్వేన స్వీకృతం పరిపరతన్త్ర్యం పురుషార్థ
ప్రపంచలోకే దృశ్యతే ఇతి. [10]

౫౮౯౫. కిచ్చ, కాలాంతర్యామిదేశాభిప్రాయః:-

౫౮౯౬. తథాపి, - భగవత్పరతన్త్ర్యస్య ముఖ్య రూపత్వం
సాధ్యతే, కిమితరపరతన్త్ర్యస్యః;

౫౮౯౭. ఇతరస్యచేత్, సాధ్యతామ్;

౫౮౯౮. భగవత్పరతన్త్ర్యస్య ముఖ్య రూపత్వం కేవలప్ర
మాణేన సాధ్యతే;

౫౮౯౯. నతావత్ప్రత్యక్షాదీనా, తదగోచరత్వాత్;

౫౯౦౦. 'ఆగమతన్త్రభగవత్పరతన్త్ర్యం సుఖరూపమేవావగ
మ్యతే ఇతి.-

౫౯౦౧. పరతన్త్ర్యసామ్యాత్ లోకసిద్ధపరతన్త్ర్యం [20]
సపక్షీకృత్య ముఖ్య రూపత్వం సాధ్యతే చేత్;- [వ్యా;

౫౯౦౨. అత్ర కిమాగమమభ్యుపగమ్య సాధ్యతే; ఉతానభ్యుపగ

౫౯౦౩. అనభ్యుపగమే, ఆశ్రయాసిద్ధిః;

౫౯౦౪. అభ్యుపగమే, ధర్మిగ్రాహకప్రమాణబాధా ఇత్యభిప్రే
తందూషణమ్;- [25]

౫౯౦౫. పరశేవతైకస్వరూపత్వే "పరిపరత్వస్య" ఇత్యాదిప్ర
మాణతయా భావ్యకారేణాభిప్రేతమ్.

మూ - ౧ - వ్యాఖ్యవరాహడిశరీరాత్మా-౧. ఆది- ౨-౯. ౨-ఆత్మ-౨-౧౨-౯.
౩-ఆత్మ-౧ - ౯.

వ్యా-౧-ప్రతి-౩-౪-౫. ౨-ప్రతి-౩-౪-౫. పరి-౯-౧౦-౯. ౩-అపదిష్టశ్చ-౯-౧౦.
౪-ఆగమతన్త్ర-౯-౧౦. ౫-గమ్యతేచేద్ధర్మి-౯-౧౦. ౬ - ఇత్యాదికథాపరి-౧-౨.

౧౮౮౬.) అతఃకర్తృకృత మేవ పరమపురుషవ్యతిరిక్తవిషయానాంసుఖత్వమ్,

౧౮౮౭.) అతఃపవతేషామల్పత్వసాధితత్వత్వాత్.

౧౮౮౮.) పరమపురుషస్యైవస్వతఃపవసుఖత్వమ్,

౧౮౮౯.) అతః, తదేవస్థిరం అనవధికాతిశయిత్వాః-

[5]

౧౮౯౦.) “కంబ్రహ్మఖంబ్రహ్మ”^౧ “అనన్దోబ్రహ్మ”^౨ “సత్యంజ్ఞానమనన్దంబ్రహ్మ”^౩ ఇతి శుతేః.

౧౮౯౧.) బ్రహ్మవ్యతిరిక్తస్య కృత్య సస్యవస్తునస్సర్వరూపేణ సుఖత్వాభావః కర్తృకృతత్వేనచ అస్థిరత్వంభగవతాపరాశరేణోక్తమ్:-

౧౮౯౨.) “నరకస్వర్గసంక్షేపైపాపపుణ్యేద్విజోత్తమ-

[10]

వస్త్యైకమేవదుఃఖాయసుఖాయేద్వ్యాగమాయచ ||

కోపాయచ యతస్తస్మాత్ వస్తువస్త్యాత్తకంకుతః”^౪,-

౧౮౯౩.) సుఖదుఃఖాద్యేకాన్తరూపేణవస్తువోవస్తుత్వంకుతః,

౧౮౯౪.) ౫౮౦౬. భగవత్పారతన్యస్య సుఖరూపమస్తు, విపరీతాత్మాభిమానే సుఖమనుభూయతేచేత్ కంబ్రహ్మప్రాప్త్యైత్యత్రాహ (అతఃకర్తృకృతమేవ-) ఇతి.

౫౮౦౭. “ఇతరసుఖానాంకర్తృకృతత్వాత్^౧ తత్తారతమ్యానుగుణేతదల్పత్వాస్థిరత్వేః; [త్యర్థః.

౫౮౦౮. స్వాభావికసుఖరూపత్వాద్బ్రహ్మణోనన్తస్థిరత్వే” ఇ

(౧౮౯౦) ౫౮౦౯. అత్రప్రమాణమాహ (“కంబ్రహ్మ”-) ఇతి.-

[20]

౫౮౧౦. బ్రహ్మణోపరిమితసుఖత్వే శ్రుతిరుక్తా.

(౧౮౯౧) ౫౮౧౧. వ్యతిరిక్తసుఖాస్థిరత్వాదికేప్రమాణం శ్రీవిష్ణుపురాణవచనమాహ (బ్రహ్మ-) ఇతి.

(౧౮౯౨) ౫౮౧౨. (“పాపపుణ్యే”-) పాపపుణ్యకృతే ఇత్యర్థః.

(౧౮౯౩) ౫౮౧౩. (“వస్తువస్త్యాత్తకంకుతః”) ఇత్యేతద్వాచ్యచప్తే [25] (సుఖదుఃఖాది-) ఇతి.-

౧|| ఛా-ఉ-ర-౧౦-౫. ౨|| తై-శ్చ-౬. ౩|| తై-ఆ-౧-౧. ౪|| వి-పు-౨-౬-౪౬.

మూ-౧-౪రమేశ్వరవ్యతిరిక్త-౨. ౨-చితేషం-౧-౨-౧౧. ఏవ ౮-౯.

వ్యా-౧-తత్రితార-౧-౨. ౨-తత్రి-౪-౫. ౩-సుఖత్వాస్థిర-౪-౫.

- (౧౯౦౮.) “యమేవైవవృణుతే” ఇతి భగవతావరణీయత్వం ప్రతీయతే;
 (౧౯౦౯.) వరణీయశ్చప్రియతమః;
 (౧౯౧౦.) యస్యభగవతిలనవధికాతిశయాప్రీతిర్జ్ఞాయతే సపవభగవతఃప్రియతమః. [5]
 (౧౯౧౧.) తదుక్తంభగవతైవ:- “ప్రియోహిజ్ఞానినోత్త్యర్థమహం సచమమప్రియః” ఇతి.-
 (౧౯౧౨.) తస్మాత్, వరభక్తిరూపాపన్నమేవవేదనంతత్వతోభగవత్పాప్రీత్యాధనమ్.
 (౧౯౧౩.) యథోక్తంభగవద్వైపాయనేనమోక్షధర్మే. [10]
 (౧౯౧౪.) సర్వోపనిషద్వ్యాఖ్యానరూపమ్:-
 (౧౯౧౫.) “నసద్వైతేతిష్ఠతిరూపమస్యనచతుషావశ్యతికశ్చనైనమ్-
 (౧౯౦౮) ౫౮౩౧. కథంవిశేషితత్వమిత్యతాహ (“యమేవ”-) ఇతి.
 (౧౯౦౯) ౫౮౩౨. తతఃకిమిత్యత్రాహ (వరణీయశ్చ-) ఇతి.
 (౧౯౧౦) ౫౮౩౩. ప్రీయతమశ్చకశిత్యత్రాహ (యస్య-) ఇతి. [15]
 (౧౯౧౧) ౫౮౩౪. తత్రభగవద్వచనమాహ (తదుక్తమ్-) ఇతి.
 (౧౯౧౨) ౫౮౩౫. (తస్మాత్-) ఇతి.-పుత్రత్వాదిరూపేణభగవత్పాప్రీతిః దశరథాదేరప్యస్తీతదవ్యాప్యత్వైర్వర్థమ్ (తత్త్వతః) ఇత్యుక్తమ్;-
 ౫౮౩౬. యథావదనుభవసాధనమిత్యర్థః. [20]
 (౧౯౧౩) ౫౮౩౭. ‘తత్రమహాభారతవచనమాహ (యథోక్తమ్-) ఇతి.-
 (౧౯౧౪) ౫౮౩౮. (“నసద్వైతేతిష్ఠతి”) ఇత్యాది ‘శ్రుతిగణరూపత్వాత్’ (సర్వోపనిషద్వ్యాఖ్యానరూపమ్-) ఇత్యుక్తమ్.
 (౧౯౧౫) ౫౮౩౯. (“నసద్వైతే”) ఇత్యాదిపూర్వార్థం, వేదేమహాభారతేచతుర్థమ్. [25]

౧॥ కఠోప - ౨ - ౨౩. ౨॥ గీ - ౭ - ౧౭.

మూ - ౧ - భగవతాద్వైపా - ౧ - ౮ - ౧౨. ౨ - రూపేణ - ౧ - ౮.

వ్యా - ౧ - శుతభక్త్యత్రాహ - ౪ - ౫. ౨ - తత్ర - ౩ - ౪ - ౫ - ౪. ౩ - వద్భగవదనుభవ - ౩. ౪ - తథామహ - ౯ - ౧౦. ౫ - శ్రుత్యుపబృంహణరూపత్వాత్ - ౩.

(౧౯౧౬.) భక్త్యాచభ్యుత్థాచసమాహితాత్వా జ్ఞానస్వరూపం పరిపశ్యతి హ"౧,

(౧౯౧౭.) "భ్యుత్థా - సమాహితాత్వా - భక్త్యా - పురుషోత్తమం - పశ్యతి - సాత్త్వికరోతి - పాప్నోతి" ఇత్యర్థః. [6]

(౧౯౧౮.) "భక్త్యాత్వనన్యయాశక్యః" ఇత్యనేనైకార్థ్యాత్.

(౧౯౧౯.) భక్తిశ్చజ్ఞానవిశేషవ ఇతిసర్వముపపన్నమ్.

(౧౯౧౬) ౫౮౪౦. (భక్త్యా-) ఇత్యనేన, ఉత్తరార్థగతహృచ్చబ్ధో, వ్యాఖ్యాత ఇతిజ్ఞాయతే.

౫౮౪౧. స్థానప్రమాణాత్ [ధృతిః] ఇద్విక్రియాణాంవిషయవై [10] ముఖ్యోకరణమ్;-

౫౮౪౨. అనేనశమదమాదయఉపలక్షితాః:-

౫౮౪౩. "హృదామనీమామనసాభిక్ృప్తః" భక్త్యా, శమదమాదినాచాన్వితేన [మనసా] సంపద్యత ఇతితస్యవాక్యస్యార్థః. [15]

(౧౯౧౭) ౫౮౪౪. స్తోకమన్వయక్రమేణవ్యాచక్షే (భ్యుత్థా-) ఇతి.

(౧౯౧౮) ౫౮౪౫. "అన్వయక్రమపవమితకథమవోగమ్యతే" ఇత్యత్రాహ ("భక్త్యాతు") ఇతి.

(౧౯౧౯) ౫౮౪౬. తతఃకింవేదనాదిశబ్దైర్భక్తేరభిధేయత్వే; ఇత్యత్రాహ (భక్తిశ్చజ్ఞానవిశేషవ-) ఇతి. [20]

౫౮౪౭. భక్తిః ప్రీతివిశేషః, ప్రీతిశ్చజ్ఞానాదనన్ధాన్తరమితిపూర్వమేవోక్తమ్;- (౧౮౪౭ - ౧౮౪౮)

౫౮౪౮. తస్మాత్, ప్రీతిరూపా భక్తిజ్ఞానవిశేషా ఇతి.

౫౮౪౯. (సర్వముపపన్నమ్-) ఇతి.-

౫౮౫౦. "స్వపక్షసాధనపరపక్షప్రతిక్షేపయోగ్యత్వ" [25] మాణజాతముక్తమ్,

౫౮౫౧. తేనైవానుక్రమన్యదపిచచక్రవ్యంసర్వం నిర్వాహ్యమ్,

౫౮౫౨. అన్తైవకృత్సాన్తర్భావాత్" ఇత్యర్థః.

౧॥ భార - మా -

౨॥ ౧ - ౧౧ - ౫౪. ౩॥ తై - నా - ౧ - ౧౦.

మా - ౧ - పశ్యన్తిధీరాః - ౧౦. ౨-ఉపపశ్యతి-౨-౪-౫.

వ్యా - ౧ - వ్యాఖ్యానయతే - ౧ - ౨. ౨ - కరణారణం - ౧ - ౩. ౩ - క్షవ్యమి - ౩. ౪ - ఏవేతి - ౧. ౫ - స్థాన - ౯ - ౧౦. ౬ - తేషరూపయోః - ౯ - ౧౦.

(౧౯౨౦.) సారాసారవివేకజ్ఞాః-

(౧౯౨౧.) గరియామ్నోవిమత్యరాః।

(౧౯౨౨.) ప్రమాణతన్త్రాస్సనీతి-

(౧౯౨౩) ౫౮౫౩. అస్యప్రబంధస్యాతిగమ్భీరతాప్రదర్శనార్థమాహ (సాః సార -) ఇతి -

౫౮౫౪. అవేనసర్వజనాపరిగ్రహణానదోషః,

౫౮౫౫. అశిష్టపరిగ్రహపవదోషః;

౫౮౫౬. తస్మాత్, విశిష్టపరిగ్రహపవదాఘృతాహేతురివోక్తంభవతి. [10]

౫౮౫౭. (సారాసారవివేకజ్ఞాః).- పరస్పరవిరుద్ధానేకార్థేషుప్రతిపన్నేషు, తత్రప్రమాణతర్కః ప్రాబల్యదౌర్బల్యాదివిభాగవిదః.

(౧౯౨౪) ౫౮౫౮. (గరియాంసః).- బహుశ్రుతాః:-

౫౮౫౯. నోబాహుశ్రుత్యాభావేతత్తచ్చాస్త్రోక్తానాంపా [15]
బల్యదౌర్బల్యవిభాగఉపపద్యతే.

౫౮౬౦. బాహుశ్రుత్యేనత్యపిఅస్మిన్ శాస్త్రేయమర్థఉక్తః, అన్యత్రాన్యః, కీమత్రతత్త్వమితివ్యవస్థితిర్నాస్తితి కేచిత్తస్మాద్వియోమన్వతే,

౫౮౬౧. అతః (సారాసారవివేకజ్ఞ) త్వమపేక్షితమ్. [20]

(౧౯౨౫) ౫౮౬౨. పవముభయస్మిన్ సత్యపి అస్త్యత్యనయసా నేనోక్తం కథంవయమగ్నేకుర్మ ఇతి మత్సరోపహతాశ్చేత్ ఉభయమపివిఫలమితి తద్వ్యవృత్త్యర్థమ్ (విమత్యరాః) ఇత్యుక్తమ్.

౫౮౬౩. ఉక్తవిశేషణత్రయఫలమాహ (ప్రమాణతన్త్రాః) ఇతి.-

౫౮౬౪. యేప్రమాణానుసారిణః తదనుగుణైస్తర్కైరర్థం నిరూపయన్తి;

౫౮౬౫. సతుస్వాపేక్షితార్థేప్రమాణజాతంక్షేపేన నయన్తి,

౫౮౬౬. తే (ప్రమాణతన్త్రాః).

వ్యా - ౧-జనపరిగ్రహపవ - ౩ ౨-తర్క-౪-౫-స. ౩-బహుశ్రుత్యాభావే - ౯ - ౧౦.

౪-దౌర్బల్యాదివిభాగః-౪-౫. ౫ - బహుశ్రుతస్యావ్యస్థిన్ - ౧౦. ౬ - మన్యతే - ౯ - ౧౦. ౭-స్వాప్రేక్షితార్థ- ౩.

(౧౯౨౩.) కృతోవేదార్థసంక్షిప్తః॥ ... *
 ఇతి శ్రీభగవద్రామానుజవిరచితః వేదార్థసంక్షిప్తః సమాప్తః.

(౧౯౨౩) ౫౮౬౭. “కాలోహ్యయంని రవధిర్విపులాచపుష్పీ” ఇతిప్రకా

శేణయత్రకుత్రచిద్యదాకదాచిదేవంవిధానపురుషా, అ

పిసంభవిష్యద్దీపిమత్వా,

౫౮౬౮. తేషామభిమతివిషయత్వేన (వేదార్థసంక్షిప్తః)

(కృతః) ఇత్యర్థః. ... *

౬౮౬౯. వేదార్థసంక్షిప్తః సుధాం వేదాన్తాజ్ఞేర్యః ఆహరత్-

రామానుజాయమనయే తస్మైభగవతేనమః॥

౫౮౭౦. వేదార్థసంక్షిప్తః సావ్యాఖ్యావిహితేయం యథాశ్చుతా-

వేదవ్యాసాపరాహ్వేన శ్రీసుదర్శనసూరిణా॥

౫౮౭౧. ఇతి శ్రీహరితకుల తిలక శ్రీవాగ్విజయసూనునా, శ్రీవ

త్సాచూ మిశ్రవమ్మేన, శ్రీరజ్జరాజదివ్యాజ్ఞాలబ్ధ వేద

వ్యాసాపరనామధేయేన, శ్రీమద్వరదాచార్య పాదసే

వాసమధికతవేదార్థసంక్షిప్తః సాత్పర్యేణ, శ్రీసుదర్శ

నసూరిణా వితిభి తాత్పర్యదీపికాసమాప్తా... *

౧॥మూలతీమాధవే - ౧ - అక్షే - ౬ - శ్లో.

వ్యా - ౧ - అపి - ౩ - స. సంభవన్తి - ౧. ౨ - స్తాజ్ఞేర్యః - ౧ - ౩. ౩ - ఆచర
 త - ౩. ౪ - విభితేయం - ౪ - ౫. ౫ - లోకేవ్యాసాపరా - ౩. ౬ - శ్రీవత్సాచూమిశ్రవ
 మ్మేన - ౧ - ౨ - ౩ - ౪ - ౫ - ౯ - స. ౭ - సారసంక్షిప్తః - ౧ - ౨.

౪ - సమాప్తా - శరణాగతరక్షితీగురుస్త్వే హదశాంతా।

సుదర్శనాద్భవాభాతిస్థితాత్పర్యదీపికా॥

బాహ్యైరతమాహస్తీ బాహ్యవాత్సవిచాలినీ।

ఆనన్యగోచరమతాద్యోతతేభావదీపికా॥ ౪ - ౫.

౫౮౨౨. తత్తత్కల్పితయక్తీభిశ్శకలశక్యత్వాతదీయమతమ్-
యచ్ఛిష్ట్యేరుదమర్దిసాత్వతమతస్పర్ధావతాముద్ధతిః ।
యచ్ఛేతస్సతతముకున్ద చరణద్వద్వాస్పదంవర్తతే -
జీయాన్నాథమునిస్సయోగమహిమప్రత్యక్ష తత్త్వ
శ్రయః॥

౫౮౨౩. వద్దిషీయ వరణీయవాఙ్మయం వారిధింవర గుణౌఘ
సంపదామ్ ।
వత్సవహ్యవరదార్య సంశ్రయం వాదిహంసనవవా
రిదం గురుమ్॥

౫౮౨౪. శ్రీవిష్ణుదిత్త పదపజ్జ-జ సర్వమాయచేతోమమస్పృ
హయ తేకిమతపరేణ ।
నోచేన్ద్రమాపియతిశేఖర భారతీనాం భావకథంభ
వితు మర్హతివాగ్విధేయః॥

౫౮౨౫. యషర్యాప్తకలఖ్యాతోయతి రాజాభివన్ద్రమాః ।
కుశలందిశతామ్యేసాకురు కేశ్వరదేశికః ॥

౫౮౨౬. తస్మై రామానుజార్యాయనమఃపరమయోగినే ।
యశ్శ్చిత్తస్త్పతి సూత్రాణా మన్తర్జ్వరమశీశమత్ ॥

శ్రీ మ తే రా మా ను జా య న మః .

